

FLAVII IOSEPHI
OPERA OMNIA

AB

IMMANUELE BEKKERO

RECOGNITA.

VOLUMEN QUARTUM.

EB

LIPSIAE.

SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLVI.

PRAEFATIO.

P. 2 v. 10. οὔτοι? * 4 12. γε*: τε 13. ἑαυτὸν*:
 τὸν αὐτὸν 18. κὰν*: καὶ 17 20. ἐναργείας*: ἐνεργείας
 28. ποιῶνται*: ποιῶνται 19 12. αὐτῶν*: αὐτὸν
 24 13. θεραπεύοι τὸ*: θεραπεύοιτο 27 22. adde nume-
 rum segmenti (8) 28 12. ἔξω χρείας καὶ? * 32 21.
 προέπεσεν*: προσέπεσεν 35 31. ἀντιμετατεθείσης*: ἀντι-
 μεταθείσης 37 15. γινόμενοι*: γενόμενοι 38 14. παρ-
 ρησίας] προπετείας? an διαθέσεως? * 41 31. διαλλάζοντος*:
 διαλλάξαντος 44 15. προήγαγεν*: προσήγαγεν 50 12.
 ἄτερος*: ἕτερος 52 7. συμφέρειν*: συμφέρον 53 21. ...]
 ποιήσασθαι Ἡρώδη, ἀλλὰ? * 65 15. πολιτεύειν] τολυ-
 πεύειν Dindorfius - 69 24. αὐτοῖς*: οἷς 70 22. τοσαύτην
 ἀτιμίαν αὐτοῦ? * 23. ἐκ φύσεως] ἐμφύλιον Havercampius
 28. οὐδὲ δεήσει Dindorfius: οὐ δεήσει οὐδὲ. an οὐ δεη-
 θέντα? 29. τοιαύτην? * 71 8. δέ*: τε 73 23. πε-
 ριβαλεῖν*: δώσειν περιβαλεῖν 77 14. ὑπέσχητο*: ὑπέ-
 σχητο 79 17. ἐπαγαγόντι? * 80 14. κολαστὴν δέ*: κολ-
 αστὴν τε 82 11. ἐπισφάζων*: ἐπισφάζειν 12. ἦν αὐ-
 τὸς δίκην? * 30. ἐκείνων? * i. e. τῶν ἑρπετῶν 86 19.
 ἔπεμψα? * 89 18. δὲ deerat * 90 2. ὀνήσοντος*: ὀνή-
 σαντος 9. εἰ] τί? 22. ἦ] ἦ? 91 5. πεποιῆσθαι*:
 τε ποιῆσθαι 13. τὸ μέρος? * 92 26. τελευτῶντα?
 93 23. ἀμαρτήσασθαι*: ἀμαρτήσαντας 94 18. προϊουσῶν
 Dindorfius: περιουσῶν 20. περιλέψαντι idem: περιλή-
 ψαντι - 25. αὐθις] εὐθύς? * 96 11. ἦδε*: ἦδη
 99 3. τάχος] ἦ τάχος? * 100 21. περιστάντες*: παραστάν-

Handwritten notes in Greek script, likely a library or collection stamp, partially obscured by a large, illegible signature or stamp.

τες 25. ἀνακόψαντι*: ἀνακόψοντι 102 22. προστίθει
τὰ αὐτοῦ*: προστίθει τε αὐτοῦ 103 5. τετολημένα*:
ἐπιτετολημένα 11. μηδενί? 13. τε*: δὲ 105 4.
τοὺς γὰρ τοῦ ὕβριουίντος κολυτὰς παραγενομένους καιρίως
'Αρχελάου πεπομφότος*: τοὺς γὰρ ὕβριουίντας, κολυτὰς πα-
ραγενομένους καὶ ὑπ' Ἀρχελάου πεπομφότας 29. γε*: τε
107 17. τοσῶνδε*: τοιωῶνδε 109 26. χρόνῳ*: χρόνον
110 3. μὲν γὰρ? 113 27. ἐντετελευτηκότων*:
συντετελευτηκότων 115 29. τὰ] τοῦ? 31. οἴους οὐχ
ἱστορήσθαι (vel ἱστορήσθαι)*: ὅσους οὐχ ἱστορήσειν 116 23.
ἐπάξειν ἂν] ἐπιδείξει? 119 14. μὲν*: δὲ 120 26. ἐπι-
σκληρότερον*: ἐπὶ σκληρότερον 125 22. οἴων*: οἶον
23. ἀποστερήσει*: ἀποστήσειν 126 5. μὲν τι? 30.
αἴς*: οἴς 127 28. ἀπολαύει*: ἀπολαύει 128 6. ἐμ-
φερεῖς ὄντες*: ἐμφέροντες 9. δυσνίκητος*: δυσνίκητος
32. ἀνήκεν αὐτὴν αὐτοκράτορι Dindorfius 129 17. εἶξαν*:
εἶρξαντο 130 23. μηδὲ*: μήτε 26. τέλεσι τοῖς αὐτοῦ?*:
ἐπιδόσει*: ἀποδόσει 131 20. ἐλέγετο? 21. μύσος τὸν
τῆς μητρὸς ἔρωτα*: τὸ μύσος τῆς μητρὸς ἔρωτος 30. ὄντα
Dindorfius: ἦν δ' ἂν 132 11. dativos Epiphanius dedit
12. ἀπηξίουν pro οὐκ ἠξίουν idem cum Cocceio 135
19. γεγονυῖα? 20. εὐπρεπεῖ? 31. ἐπεψηφίζετο*:
ἐπεψηφίξε τὸ 137 4. οὐκ addidit Jo. Clericus 138 7.
δὲ? 141 18. ἀνίσθαι? 145 2. ἔδοξεν*: δόξαν
148 19. κατέλεξα μενόντων*: κατελέξαμεν ὄντων 149 2.
γινομένην? an γενομένην ἂν? 150 31. ἐκείνης δικαίῳ? 30.
152 6. τῷ εἰσπραξομένῳ? 153 12. ἕτερος*: ἑτέρων
154 18. ἐξαποστέλλων? 156 13. πεπραξόμενα Din-
dorfius: πραξόμενα vel πρασσόμενα, unus πραγθησόμενα
161 14. εἰσηγησομένων*: εἰσηγησαμένων 16. συγγενοῦς
μῆ*: μὴ συγγενοῦς 162 20. ἀφανίζει*: ἀφανίζου
163 20. τῶδε*: τῶνδε 165 20. οὖν*: δ' οὖν 166 12.
οὐδαμοῖς Dindorfius: οὐδαμνοῖς 170 14. τῆ*: τε τῆ

172 8. ἄψασθαι*: ἄψασθαι 11. δ' οὖν*: γοῦν 174
16 et 183 11. ἀνήρ? 174 19. παρακαλή*: παρακαλῶ
176 1. ἐν ὀλίγῳ] ἐν ὀλίγῳ ποιούμενος? 29. ὑποστάντι*:
ὑποστάντα 179 7. αὐτὸν — βασιλέα αὐτοῦ — βασιλέως
23. οἴος] οἴος ἂν? 25. ἡμᾶς*: ὡς ἡμᾶς 30. εἶ*:
εἶναι 180 9. ἀπολαμβάνων Dindorfius: ἀπολαμβάνου
181 16. Βαβυλωνίαν <ταράξαι>? 183 1. ἐκπεσόντες? 26.
184 19. οὐτε] οὐδὲ μετὰ τῶν? 26. νικωμένῳ*:
νικωμένον 188 17. μετὰ] μεθ' ὃ? omissio 20. δὲ
194 12. φειδοῦς χρηζέιν? 196 18. παρὸν] οἱ γε παρὸν? 22.
197 14. διαλογισμῶ Dindorfius: διὰ λογισμῶν 198
22. δίδως*: διδῶς 25. θαρσύνοιεν? 200 19. φευ-
κτὸν? 20. ἐντολὰς*: ἐπιστολὰς 22. χορήσασθαι] σώ-
σασθαι Havercampius. immo περιγενέσθαι 201 15. τα-
ράξαιεν*: ταράξοιεν 16. αὐτῆ*: αὐτοῖς 17. ποιήσαιεν
addidit Havercampius 202 5. τὸ ἔτι μέλλον? 9. τῆ*:
τοῦ 13. καλοῖς Havercampius 26. ὁμοῦσε idem: ὁμοῦ
204 13. μανθάνει] συμβαίνει? 14. ληστῶν Haver-
campius: ληφθεῖς 205 29. ἐπίσκοτον*: ἐπὶ τόπον
207 31. συνημμένην δὲ ἐκείνην*: συνημμένη δὲ ἐκείνη
210 8. ἡ deerat* 19. οὐδεῖς*: αὐθις 211 11.
βουλευθέντων*: βουληθέντων 212 24. ἐπερίσσευεν? 215
213 15. ἀνθεῖν Havercampius: ἔλθειν 215 1. τὰ*: τῶν
217 1. διοχλουμένου*: διοχλουμένων 5. κἂν ἐκεῖνοι*:
κἀκεῖνοι 25. ὑπομένομεν? 218 20. ἐπέστρεψεν addi-
dit Epiphanius 219 14. ἦ τε*: τε 19. δούση*: δού-
σαν 221 13. ποτὲ Havercampius: τότε 14. καὶ ἐπ'
ἐλαχίστοις idem: τῆς ἐλαχίστης 24. εἰς ὑποδοχὴν Din-
dorfius: ἐν ὑποδοχῇ 223 14. αὐτὸ*: αὐτὸν 224 9. αὐτῷ*:
αὐτῶν 226 18. τοῦ περὶ αὐτῷ φόβου*: τῷ περὶ αὐτοῦ φόβῳ
24. περιέσπε*: περιέπεσε 227 19. εἰ deerat* 21. τε*:
δὲ 228 32. τῆ*: τὸ 230 25. παρακαθίζει δὲ αὐτῷ? 231
231 7. ἤρητο*: ἤρειτο 232 32. διάταγμα*: διάγραμμα

249 13. ἀλλ' ἢ τῷ*: ἀλλ' ἦτοι 252 2. καταλιπεῖν*: καταλιπεῖν ἄπεισι 6. δύνασθαι*: δυνάμενον 8. γὰρ deerat* 28. αὐτός*: αὐτὸν vel αὐτοῖς 254 1. σφοδρότατης ἀνάγκης? 13. μὲν*: δὲ vel δὴ 256 16. δέ*: τε 274 20. ὑπό*: ἀπό 32. τοῦτο*: ταῦτα

P. 287 6. εἰκοσιτεσσάρων· πολλὴ δὲ κἀν τούτῳ διαφορὰ καὶ τῶν ἐν ταύτῃ δὲ φυλῶν ἐκ τῆς ἀρίστης ὑπάρχω καὶ τοῦ — ita lege cum codice B, cuius me praenitet aliquantisper neglecti 12. ἦν ἐμοῖ] ἡμῶν B 238 14. περὶ τὸ τεσσαρεσκαίδεκατον B 26. ἔρημον B 289 21. μάλιστα*: κάλλιστα 30. ποιησαμένους? 31. μόνον B 32. εὐτυχίαν ἅπαντες ἐλαττοῦνται B 290 1. πατράσι B 7. γοῦν B 24. τῶν om B 292 2. καὶ post ὅτι om B

27. πόλις αἰεὶ τῆς Γαλιλαίας ἄρξειεν ἐπὶ τε τῶν B 32. προεσταμένον B 293 6. κατὰ τοῦ βασιλέως B 7. ἀπόστασιν B 27. τοιοῦτος B 294 7. ἔθνεσι κατὰ κράτος ἐνίκησε, τὰ δὲ B 11 et 315 15. Ἰωακίμου B 295 3. κομίσαντα B 4. ψευδὲς B 14. μαρτυρίας B 296 21. διεδέδοτο Havercampius: διεδέγετο 29. αὐτόν*: πρὸς αὐτόν 297 24. ἡμᾶς B 298 17. ποτ' ἐφρόνει B 300 6. τε*: δὲ 9. ἐπ' deerat* 29. ἐπεστέναξαν B 301 19. βραδύνοτος B 24. τῆ om B 302 1 et 15. θριγκοῦ 15. ἀφαλόμενος*: ἀφαλλόμενος 31. ἔδαφοποιήσαντα 303 2. τῆς om B 7. ἀπολέσαι B 304 6. δ' ἐμοῦ B 305 19 et 306 4. μεθορίῳ B 306 9. scribe ἡμῖν 21. ἐγενομῆν B 30. νομίζων om B καὶ] δὲ καὶ B 307 14. τὸν om B 21. φυγεῖν B 308 5. τὰ ἠσπασμένα om B 28. μῆ] μὴ καὶ B 31. μισοπονηρέυσαντες B 309 8. ὑφ' B 9. δὴ ἐλθεῖν B 16. βρέγων B 310 1. ἡμετέρας B 9. τῶν] με τῶν B ἐπειδὴ δ' B 22. τὰς τῆς οἰκίας θύρας B 26. αὐτῶν, εἰς — παρασύρας, καὶ μάστιξιν αἰκισάμενος, τὴν B 31. τοιαῦτα B 311 2. ἐξέφυγον B 10. δ' ἐγὼ περὶ τούτων B

31. δ' εἶναι] δὴ B 312 1. ὁ βασιλεὺς B 7. δ' ἐμὲ B 14. σταδίου B 17. ἐπαίνων om B, addito εὐφήμεους post 18. φωνάς 313 5. ἀφικομένην B 7. χρησασθαι B 314 11. προελθόντι B 14. προελθεῖν B 21. ἀσμένως B 315 5. ἢ ἐμὲ B τοῦ σώφρονος B 16. Γαμάλων B 17. μεθιστᾶναι B, i. e. μεθεστᾶναι 316 5. γενέσθαι B 8. ποιήσειν B δ' ὁ*: δὲ 317 2. παντός B 4. ὀπίστας τε B 18. τῆς αὐτῆς στάσεως ἐκείνοις? 319 13. τῶν et 21. περὶ om B 27. δοκεῖ B 320 20. νομίσας B 321 28. τῆς Γαλιλαίας B 322 8. μόνον*: μόνων 19. τὸ ἀργύριον B 323 6. πιστὸν B, recte, si ὀπίστην scribas 18. ὑπηγίασε B 324 14. σύμμαχος αὐτῷ καὶ B 17. καθίσαντες B 25. εὐνοϊκῶς B 31. δὴ δεῖν B 326 30. αὐτός] ὡς αὐτοῦς B 328 13. τῆς φρουρᾶς 329 10. πορευομένους*: πορευομένουσ 330 3. μὲν οὖν ἐπὶ B 15. τέ μου B πολιτῶν ὄντων. δικ — B 28. σημαίνωσιν B 30. πύθωνται B 31. οἶκημα καὶ πολὺν B 331 3. δὲ ὁ B 13. ἐπιβουλήν B 18. αὐτοῖς ἢ σύνοδος B 332 31. γνώμην εἰσήγε B 333 1. ἐκέλευεν B 10. εὐθύς με B 11. ἅπερ ἔχει B 22. δ' ἐμὲ μετὰ B 23. πρὸς B 28. εἶπον B 334 13. φανερὰν ἔργῳ δ. B 27. αὐτῷ B 335 3. τῷ Ἰωάννῃ προσίοντι B 26. με ταύτης π. B 337 32. παραφυλαξόντων B 338 6. ἠσπασόμεν τε φ. B 31. εἰς τὴν T. B 339 18. εἰς τοῦμφανὲς B 27. συντεθεικίσι B 30. πράξεις τῶν πολέμων B, ut legendum esse videatur τοῦτον ἐπιχ. πρ. τὸν πόλεμον 340 30. παραστήσαι*: παραστήναι 341 6. αὐτόν B 8. ἀσφαλεῖς εἶεν B 29. παντός B 30. τε post τῷ B 342 13. οὐχὶ δὲ καὶ B 347 4. τε*: δὲ 348 5. Κρίσπον ὡς ἀσφ. B 18. προσέβαλον*: προσέβαλλον 350 32. ὑπέρ? 353 29. μέντοι] μὲν μοι? 354 2. Τίτον B

ΙΟΥΔΑΪΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΕΚΚΑΤΕΚΑΤΗ.

Ἐν δὲ τῇ διοικήσει τῶν ὅλων πραγμάτων ἔσπου- 1
 δαικῶς ὁ βασιλεὺς τὰς κατὰ μέρος ἀδικίας ἀναστεῖλαι
 τῶν περὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἀμαρτανομένων, τί-
 θησι νόμον οὐδὲν ἐοικότα τοῖς πρώτοις, ὃν αὐτὸς ἐβε-
 5 βαίου, τοὺς τοιχωρῶν ἀποδιδόμενος ἐπ' ἐξαγωγή τῆς
 βασιλείας, ὅπερ ἦν οὐκ εἰς τιμωρίαν μόνον τῶν πα-
 σχόντων φορτικόν, ἀλλὰ καὶ κατάλυσιν περιεῖχε τῶν
 πατριῶν ἔθων. τὸ γὰρ ἄλλοφύλοις καὶ μὴ τὴν αὐτὴν
 ἔχουσι δίαίταν τοῦ ζῆν δουλεύειν, καὶ βιάζεσθαι πάνθ'
 10 ὅσα προσέταπτον ἐκεῖνοι ἐξ ἀνάγκης ποιεῖν, ἀμαρτία
 πρὸς τὴν θρησκείαν ἦν, οὐ κόλασις τῶν ἀλισκομένων,
 πεφυλαγμένης ἐν τοῖς πρώτοις τῆς τοιαύτης τιμωρίας.
 ἐκέλευον γὰρ οἱ νόμοι τετραπλάσιον καταβαλεῖν τὸν
 κλέπτην, οὐκ ἔχοντα δὲ πιπράσκεσθαι μὲν, ἀλλ' οὔτι
 15 γε τοῖς ἄλλοφύλοις, οὐδ' ὥστε διηνεκὴ τὴν δουλείαν
 ὑπομένειν· ἔδει γὰρ ἀφεῖσθαι μετὰ ἑξαετίαν. τὸ δ',
 ὥσπερ ὠρίσθη τότε, χαλεπὴν καὶ παράνομον γενέσθαι
 τὴν κόλασιν ὑπερηφανίας ἐδόκει μέρος, οὐ βασιλικῶς
 ἀλλὰ τυραννικῶς αὐτοῦ καὶ πρὸς τὰ κοινὰ τῶν ἀρχο-
 20 μένων ὀλιγώρως θείναι τὴν τιμωρίαν νενοηκότος.

ταῦτα μὲν οὖν καθ' ὁμοιότητα τοῦ λοιποῦ τρόπου
 γινόμενα μέρος ἦν τῶν διαβολῶν καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶ
 δυσνοίας· ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ καὶ τὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν 2
 πλοῦν ἐποίησατο, Καίσαρ τε συντυχεῖν ὄρηθεις καὶ

θεάσασθαι τοὺς παῖδας ἐν τῇ Ῥώμῃ διατρίβοντας. Καίσαρ δὲ τὰ τε ἄλλα φιλοφρόνως αὐτὸν ἐδέξατο, καὶ τοὺς παῖδας, ὡς ἤδη τελειωθέντας ἐν τοῖς μαθήμασιν, ἀπέδωκεν ἄγειν εἰς τὴν οἰκίαν. ὡς δ' ἦγον ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, σπουδῇ περὶ τὰ μειράκια τῶν ὄχλων ἦν, καὶ 5 5
περίοπτοι πᾶσιν ἐγεγόνεισαν, τῷ τε μεγέθει τῆς περὶ αὐτοὺς τύχης κοσμούμενοι, καὶ βασιλικῷ κατὰ τὰς μορφὰς ἀξιώματος οὐκ ἀποδέοντες. ἐπίφθονοί τε εὐθύς ἐδόκουν Σαλώμη τε τῇ τοῦ βασιλέως ἀδελφῇ καὶ τοῖς Μαριάμην ταῖς διαβολαῖς κατηγονημένοις· οὕτω γὰρ 10 10
ᾤοντο δυναστεύοντων αὐτῶν δίκην δώσειν τῶν εἰς τὴν μητέρα τὴν ἐκείνων παρανομηθέντων. τὴν αὐτὴν οὖν ταύτην ὑπόθεσιν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν κατ' ἐκείνων διαβολὴν μετέφερον, λογοποιοῦντες οὐ κατ' ἠδονὰς 15 15
συνεῖναι τῷ πατρὶ διὰ τὸν τῆς μητρὸς θάνατον, ὡς μηδὲ ὅσιον εἶναι δοκεῖν ἐπὶ ταῦτον συνεῖναι τῷ τῆς τεκούσης φονεῖ. ταῦτα γὰρ ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τὸ 20 20
πιθανὸν τῆς αἰτίας φέροντες κακοῦν ἐδύνατο, καὶ τῆς εὐνοίας ἧς εἶχεν εἰς τοὺς παῖδας ἀφαιρεῖν. οὐδὲ γὰρ πρὸς αὐτὸν ἀντικρὺς ἔλεγον, ἀλλ' εἰς τὸ λοιπὸν πλήθος 25 25
ἐσκόρπιζον τοὺς τοιούτους λόγους, ἐξ οὗ πρὸς Ἡρώδην ἀναφερομένων ὑποκατεσκευάζετο μῖσος, οὐδ' αὐτῇ τῇ φύσει χρόνῳ νικώμενον. ἐν μέντοι τῷ τότε πάσης ὑποψίας καὶ διαβολῆς μείζονι χρόνῳ οὗ βασιλεὺς τῇ τοῦ γεγεννημέναι φιλοστοργία, καὶ τιμῆς ἧς ἔδει μετεδί- 30 30
δου καὶ γυναικας ἐν ἡλικίᾳ γεγυνοσιν ἐξεύγνεν, Ἀριστοβούλῳ μὲν τὴν Σαλώμης θυγατέρα Βερενίκην, Ἀλεξάνδρῳ δὲ τὴν Ἀρχελαίου τοῦ Καππαδόκων βασιλέως Γλαφύραν.

2 ταῦτα διοικήσας, ἐπειδὴ καὶ Μάρκον Ἀγρίππαν 30 30
ἐπέθετο καταπεπλευμέναι πάλιν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπειχθεὶς πρὸς αὐτὸν ἤξισεν εἰς τε τὴν

βασιλείαν αὐτοῦ παρελθεῖν καὶ τυχεῖν ὧν ἔδει παρὰ ἀνδρὸς ξένου καὶ φίλου. κακείνος μὲν εἶξας λιπαρῶς ἐγκειμένου ἤκεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν· Ἡρώδης δ' οὐδὲν ἀρεσκείας ἀπέλειπεν, ἐν τε ταῖς νεοκτίστοις πόλεσιν 5 5
ὑποδεχόμενος αὐτόν, καὶ μετὰ τοῦ τὰς κατασκευὰς ἐπιδεικνύναι πᾶσαν ἀπόλαυσιν διαίτης καὶ πολυτελείας ἐξαλλάττων αὐτῷ καὶ τοῖς φίλοις, ἐν τε τῇ Σεβαστῇ καὶ Καισαρείᾳ περὶ τὸν λιμένα τὸν ὑπ' αὐτοῦ κατασκευασμένον, κἂν τοῖς ἐρύμασιν, ἃ πολλὰς δαπάναις 10 10
ἐξωκοδόμησεν, τό τε Ἀλεξάνδρειον καὶ Ἡρώδειον καὶ τὴν Ἰουδαίαν. ἦγε δὲ καὶ εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, ὑπαντῶντός τε τοῦ δήμου παντός ἐν ἐορῶδει στολῇ καὶ δεχομένου τὸν ἄνδρα σὺν εὐφημίαις. Ἀγρίππας δὲ τῷ θεῷ μὲν ἐκατόμβην κατέθυσεν, εἰστία 15 15
δὲ τὸν δῆμον, οὐδενὸς τῶν μεγίστων πλήθει λειπόμενος. αὐτὸς δέ, ὅσον ἐπὶ τῷ κατ' ἠδονῆν κἂν ἐτι πλείους ἐπιμείνας ἡμέρας, διὰ τὸν καιρὸν ἠπέιγετο· τὸν γὰρ πλοῦν, ἐπιβαίνοντος τοῦ χειμῶνος, οὐκ ἐνόμιζεν ἀσφαλῆ κομιζομένῳ πάλιν ἐξ ἀνάγκης εἰς τὴν 20 20
Ἰωνίαν.

ἐκείνος μὲν οὖν ἀπέπλει, πολλὰς αὐτὸν δωρεαῖς 2 2
τετιμηκότος Ἡρώδου καὶ σὺν αὐτῷ τοὺς ἐπισημοτάτους· ὁ δὲ βασιλεὺς χειμάσας ἐν τοῖς οἰκείοις, ἕαρος ἠπέιγετο συντυχεῖν αὐτῷ, τὴν εἰς Βόσπορον εἰδῶς 25 25
στρατείαν προσηρημένον. καὶ πλεύσας διὰ Ῥόδου καὶ Κῶ προσέσχεν περὶ Λέσβου, οἴομενος ἐκεῖ καταλήψεσθαι τὸν Ἀγρίππαν. ἐκεῖ δὲ αὐτὸν ἀπολαμβάνει πνεῦμα βόρειον, εἶργον τὴν ἀναγωγὴν τῶν νεῶν. ὁ δ' ἐπιδιέτριβεν ἡμέρας πλείους ἐν τῇ Χίῳ, καὶ πολλοὺς μὲν 30 30
τῶν προσιόντων αὐτῷ δεξιούμενος ἀνελάμβανε βασιλικαῖς δωρεαῖς, αὐτῆς δὲ τῆς πόλεως ἰδὼν πεπτακοντίαν στοάν, ἦν ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ καθαιρεθεῖσαν

οὐχ ὥσπερ τὰ ἄλλα διὰ μέγεθος καὶ κάλλος ἀναστῆναι
 ῥάδιον ἦν, χρήματα δούς ὅσον μὴ μόνον ἐπαρκεῖν ἀλλὰ
 καὶ περιττεῦν ἐδύνατο πρὸς τὴν συντέλειαν τοῦ κα-
 τασκευάσματος, ἐνετέλλετο μὴ περιορᾶν ἀλλὰ θάπτον
 ἐγείρειν, ἀποκαθιστάντας τῇ πόλει τὸν ἴδιον κόσμον. 5
 αὐτὸς δὲ λήξαντος τοῦ πνεύματος εἰς Μιτυλήνην κάκει-
 θεν εἰς Βυζάντιον παρακομισθεὶς, ὡς ἤκουσεν ἐντὸς
 Κυανεῶν ἤδη πεπλευκέναι τὸν Ἀγρίππαν, μετέσπεν-
 δεν ὡς ἐνῆν. καὶ περὶ Σινώπην τὴν ἐν Πόντῳ κατα-
 λαβὼν ἀπροσδόκητος μὲν ὤφθη ταῖς ναυσὶν προσπλέων, 10
 ἀσμένως δὲ ἐφάνη, πολλαὶ τε φιλοφρονήσεις ἦσαν,
 ὡς γε καὶ μερίστην πίστιν εἰληφέναι δοκοῦντος εὐνοίας
 καὶ φιλοστοργίας τῆς εἰς ἑαυτὸν Ἀγρίππα, τοσοῦτον
 μὲν πλοῦν ἀνύσαντος τοῦ βασιλέως, οὐκ ἀπολειφθέν-
 τος δὲ τῆς ἐκείνου χρείας, ἦν μετὰ τοῦ καταλιπεῖν 15
 ἀρχὴν καὶ διοίκησιν οἰκείων πραγμάτων προουργιατέ-
 ραν ἔθετο. πᾶν γοῦν ἦν αὐτῷ κατὰ τὴν στρατείαν
 Ηρώδης, ἐν τε τοῖς πραγματικοῖς συναγωνιστῆς καὶ
 τοῖς κατὰ μέρος σύμβουλος, ἠδὺς δὲ καὶ ταῖς ἀνέσει,
 καὶ μόνος ἀπάντων κοινωνός, ὀγληρῶν μὲν διὰ τὴν εὐ- 20
 νοίαν, ἠθέων δὲ διὰ τὴν τιμὴν. ὡς δ' αὐτοῖς κατεῖργα-
 στο καὶ τὰ περὶ τὸν Πόντον, ὧν ἔνεκεν Ἀγρίππας ἐστά-
 λη, τὴν ἀνακομιδὴν οὐκέτ' ἐδόκει ποιῆσθαι πλέουσιν,
 ἀλλὰ διαμειψάμενοι τὴν τε Παφλαγονίαν καὶ Καππα-
 δοκίαν, κάκειθεν ἐπὶ τῆς μεγάλης Φοργίας ὁδεύσαντες 25
 εἰς Ἐφέσον ἀφίκοντο, πάλιν δὲ ἐξ Ἐφέσου διέπλευσαν
 εἰς Σάμον. πολλαὶ μὲν οὖν καὶ καθ' ἑκάστην πόλιν
 εὐεργεσίαι τῷ βασιλεῖ κατὰ τὰς χρείας τῶν ἐντυγχανόν-
 των ἐγένοντο. καὶ γὰρ αὐτὸς ὅσα διὰ χρημάτων ἦν
 ἢ δεξιώσεως οὐ παρέλειπεν, ἐξ αὐτοῦ τὰς δαπάνας 30
 ποιούμενος· καὶ τῶν παρ' Ἀγρίππα τισὶν ἐπιζητουμέ-
 νων μεσίτης ἦν, καὶ διεπράττετο μηδενὸς ἀτυγῆσαι

τοὺς δεομένους. ὄντος δὲ κάκεινου χρηστοῦ καὶ μεγα-
 λοψύχου πρὸς τὸ παρέχειν ὅσα τοῖς ἡξιωκόσιν ὠφέλιμα
 ὄντα μηδένα τῶν ἄλλων ἐλύπει, πλείστον ἢ τοῦ βα-
 σιλέως ἐποίει ῥοπή, προτρέπουσα πρὸς τὰς εὐεργεσίας
 οὐ βραδύνοντα τὸν Ἀγρίππαν. Πλειῦσι μὲν γὰρ αὐ-
 τὸν διήλλαξεν ὀργιζόμενον, διέλυσε δὲ Χίους τὰ πρὸς
 τοὺς Καίσαρος ἐπιτρόπους χρήματα καὶ τῶν εἰσφορῶν
 ἀπήλλαξε, τοῖς δὲ ἄλλοις καθὸ δεηθεῖεν ἐκάστοις παρί-
 στατο.

τότε δὲ περὶ τὴν Ἰωνίαν αὐτῶν γενομένων, πολὺ 3
 πλῆθος Ἰουδαίων, ὃ τὰς πόλεις ὤκει, προσῆει καιροῦ
 καὶ παρησίας ἐπειλημμένοι, καὶ τὰς ἐπήρειας ἔλεγον
 ἄς ἐπηρεάζοντο, μήτε νόμοις οἰκείοις ἐώμενοί χρησθαι,
 δίκας τε ἀναγκαζόμενοι διδόναι κατ' ἐπήρειαν τῶν εὐ-
 θυνότων ἐν Ἰεραῖς ἡμέραις, καὶ ὡς τῶν εἰς Ἱεροσό-
 λυμα χρημάτων ἀνατιθεμένων ἀφαιροῖντο, στρατειῶν
 καὶ λειτουργιῶν ἀναγκαζόμενοι κοινωνεῖν καὶ πρὸς
 ταῦτα δαπανᾶν τῶν ἱερῶν χρημάτων, ὧν ἀφείθησαν
 αἰὲ Ῥωμαίων αὐτοῖς ἐπιτρεψάντων κατὰ τοὺς οἰκείους
 ζῆν νόμους. τοιαῦτα καταβοώντων παρητήσατο μὲν ὁ
 βασιλεὺς ἀκοῦσαι τὸν Ἀγρίππαν αὐτῶν δικαιολογου-
 μένων, Νικόλαον δὲ τινὰ τῶν αὐτοῦ φίλων ἔδωκεν εἰ-
 πεῖν ὑπὲρ αὐτῶν τὰ δίκαια. τοῦ δὲ Ἀγρίππα Ῥω-
 μαίων τε τοὺς ἐν τέλει καὶ βασιλέων καὶ δυναστῶν τοὺς
 παρόντας αὐτῷ συνέδρους ποιησαμένου, καταστάς ὁ
 Νικόλαος ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων ἔλεξεν.

ἅπασι μὲν, ὧ μάλιστα Ἀγρίππα, τοῖς ἐν χρεία 4
 γεγενημένοις ἀνάγκη καταφεύγειν ἐπὶ τοὺς ἀφελῆσθαι
 τὰς ἐπήρειας αὐτῶν δυνησομένους, τοῖς δὲ νῦν ἐντυγ-
 χάνουσι καὶ παρησία. τυχόντες γὰρ πρότερον ὑμῶν
 οἴους ἠῦξαντο πολλάκις, τὸ μὴ τὰς χάριτας ἀφαιρεῖ-
 σθαι δι' ὑμῶν αἰτοῦνται τῶν δεδωκότων, καὶ ταῦτα

εὐλαβέστες μὲν αὐτὰς παρὰ τούτων οἷς μόνοις δίδονται
 δύναιμι, ἀφαιρούμενοι δ' ὑπ' οὐδενὸς κρείττονος,
 ἀλλ' οὐκ ἴσον ἔχειν αὐτοῖς ἀρχομένους ὁμοίως ὑμῖν
 ἴσασιν. καίτοι γε εἰ μεγάλων ἠξιώθησαν, ἐπαινός
 ἐστὶ τῶν τετυχηκότων ὅτι τοσοῦτων παρέσχον αὐτοὺς
 ἀξίους· εἰ δὲ μικρῶν, ἀσχερὸν μὴ καὶ ταῦτα βεβαιῶν
 τοὺς δεδωκότας. οἳ γε μὴν ἐμποδῶν ὄντες καὶ πρὸς
 ἐπήρειαν χρώμενοι Ἰουδαίους εὐδελον ὡς ἄμφω ἀδι-
 κοῦσι, τοὺς εὐλαβέστες, εἰ μὴ νομίζοιεν ἀγαθούς οἷς
 οἱ κράτιστοι ἐμαρτύρησαν ἐν τῷ καὶ τοιαῦτα δεδω-
 κέναι, καὶ τοὺς δεδωκότας, εἰ τὰς χάριτας αὐτῶν
 ἀβεβαίους ἀξιούσι γενέσθαι. εἰ δὲ τις αὐτοὺς ἔροιτο
 δύο τούτων πότερον ἐθέλοιεν ἂν ἀφαιρεθῆναι, τὸ
 ζῆν ἢ τὰ πάτρια ἔθνη, τὰς πομπάς, τὰς θυσίας, τὰς
 ἑορτάς, ἅς τοῖς νομιζομένοις προσάγουσι θεοῖς, εὐ-
 οἶδ' ὅτι πάντα μᾶλλον αἰρήσονται παθεῖν ἢ καταλύ-
 σαι τι τῶν πατρίων. καὶ γὰρ τοὺς πολέμους οἱ πολ-
 λοὶ διὰ ταῦτα αἰροῦνται, φυλαττόμενοι τὸ μὴ παρα-
 βαίνειν αὐτά, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν νῦν τὸ σύμ-
 παν τῶν ἀνθρώπων γένος δι' ὑμᾶς ἔχει, τούτῳ με-
 τροῦμεν, τῷ ἐξεῖναι κατὰ χώραν ἑκάστοις τὰ οἰκεία
 τιμῶσιν ἄγειν καὶ διαζῆν. τοῦτο μὲν οὖν ὃ οὐκ ἂν
 αὐτοὶ παθεῖν ἐθέλοιεν βιάζονται δεῖν κατ' ἄλλων,
 ὥσπερ οὐκ ὁμοίως ἀσεβοῦντες εἴτε τῶν οἰκείων εἰς
 θεοὺς ὁσίων ἀμελοῦεν εἴτε τὰ οἰκεία τισιν ἀνοσίως
 καταλύοιεν. τὸ δ' ἕτερον ἤδη σκοπήσωμεν. ἐστὶ τις
 δῆμος ἢ πόλις ἢ κοινὸν ἔθνος ἀνθρώπων, οἷς οὐ μέ-
 γιστον ἀγαθὸν πέφημεν ἢ προστασία τῆς ὑμετέρας ἀρ-
 χῆς καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος; ἐθέλοι δ' ἂν τις ἀκέρους
 τὰς ἐντεῦθεν εἶναι χάριτας; οὐδεὶς οὐδὲ μαινόμενος·
 οὐδὲ γὰρ εἰσὶν οἱ μὴ μετέχοντες αὐτῶν ἰδίᾳ καὶ κοινῇ.
 καὶ μὴν οἱ τίνα ὧν ὑμεῖς ἐδοτε ἀφαιρούμενοι, βέ-

βαιον οὐδ' αὐτοῖς οὐδὲν ὧν δι' ὑμᾶς ἔχουσιν ὑπολεί-
 πονται. καίτοι τὰς μὲν τούτων χάριτας οὐδὲ μετροῦσαι
 δυνατόν ἐστίν· εἰ γὰρ ἐκλογίσαιτο τὴν πάλαι βασι-
 λείαν καὶ τὴν νῦν ἀρχὴν, πολλῶν ὄντων ὅσα πρὸς
 εὐδαιμονίαν αὐτοῖς ἐπέδωκεν, ἐτι κατὰ πάντων ἀρ-
 κεῖ τὸ μηκέτι δούλους ἀλλ' ἐλευθέρους φαίνεσθαι.
 τὰ δ' ἡμέτερα καὶ λαμπρῶς πραττόντων οὐκ ἐστὶν
 ἐπίφθονα. δι' ὑμᾶς γὰρ καὶ μετὰ πάντων εὐτυχοῦ-
 μεν, καὶ τούτου μόνου μετέχειν ἠξιώσαμεν, ἀκωλύτως
 τὴν πάτριον εὐσεβείαν διαφυλάττειν, ὃ καὶ καθ' αὐτὸ
 δοξοῖεν οὐκ ἐπίφθονον καὶ πρὸς τῶν συγχωρούντων
 εἶναι· τὸ γὰρ θεῖον εἰ χάρει τιμῶμενον, χάρει τοῖς
 ἐπιτρέπουσι τιμᾶν. ἐθῶν τε τῶν ἡμετέρων ἀπάνθρω-
 πον μὲν οὐδὲν ἐστίν, εὐσεβῆ δὲ πάντα καὶ τῇ σωζού-
 σῃ δικαιοσύνῃ συγκαθωσιωμένα· καὶ οὐτ' ἀποκρυπτό-
 μεθα τὰ παραγγέλματα οἷς χρώμεθα πρὸς τὸν βίον
 ὑπομνήμασι τῆς εὐσεβείας καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπι-
 τηδευμάτων, τὴν τε ἐβδόμην τῶν ἡμερῶν ἀνίεμεν τῇ
 μαθήσει τῶν ἡμετέρων ἐθῶν καὶ νόμων, μελέτην ὥσπερ
 ἄλλου τινὸς καὶ τούτων ἀξιούντες εἶναι δι' ὧν οὐκ
 ἀμαρτησόμεθα. καλὰ μὲν οὖν, ἐὰν ἐξετάξῃ τις, καὶ
 καθ' αὐτὰ τὰ ἔθνη, παλαιὰ δὲ ἡμῖν, κἂν μὴ τισὶ δοκῇ·
 ὥστ' αὐτῶν καὶ τὸ τοῦ χρόνου τιμητὸν δυσάποδίδα-
 κτον εἶναι τοῖς ὁσίως παρεληφόσι καὶ διαφυλάττου-
 σιν. τούτων ἡμᾶς ἀφαιροῦνται κατ' ἐπήρειαν, χρή-
 ματα μὲν ἂ τῷ θεῷ συμφέρομεν ἐπώνυμα διαρπάζον-
 τες καὶ φανερῶς ἱεροσυλοῦντες, τέλη δὲ ἐπιτιθέντες,
 κἂν ταῖς ἑορταῖς ἄγοντες ἐπὶ δικαστήρια καὶ πραγμα-
 τείας ἄλλας, οὐ κατὰ χρείαν τῶν συναλλαγμάτων ἀλλὰ
 κατ' ἐπήρειαν τῆς θρησκείας ἣν συνίσασιν ἡμῖν, μῖ-
 σος οὐ δίκαιον οὐδ' ἀντεξούσιον αὐτοῖς πεπονθότες·
 ἢ γὰρ ὑμετέρα κατὰ πάντων ἀρχὴ γενομένη μία τὴν

μὲν εὐνοίαν ἐνεργὸν τὴν δὲ δύσνοιαν ἀργὸν ποιεῖ τοῖς
 τοιοῦτον ἀντ' ἐκείνου προαιρουμένοις. ταῦτ' οὖν ἀξιού-
 μεν, ὧ μάλιστα Ἀγρίππα, μὴ κακῶς πάσχειν, μηδὲ
 ἐπηρεάζεσθαι, μηδὲ κωλύεσθαι τοῖς ἔθεσι χρῆσθαι τοῖς
 ἡμετέροις, μηδ' ἀφαιρεῖσθαι τῶν ὄντων, μηδ' ἂ μὴ 5
 βιαζόμεθα τούτους, ὑπὸ τούτων βιάζεσθαι. καὶ γὰρ
 οὐ δίκαια μόνον ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ὑφ' ὑμῶν δεδομένα
 πρότερόν [ἐστι]. καὶ δυναίμεθ' ἂν καὶ πολλὰ δόγματα
 τῆς συγκλήτου καὶ τὰς ἐν τῷ Καπετωλίῳ κειμένας δέλ-
 10 τούς ὑπὲρ τούτων ἀναγινώσκειν, ἃ δῆλον μὲν ὡς
 μετὰ πείραν τῆς ἡμετέρας εἰς ὑμᾶς πίστεως ἐδόθη,
 κύρια δὲ κἂν εἰ μηδενὸς ὑπάρξαντος ἐχαρίσασθε. σχε-
 δὸν γὰρ οὐ μόνοις ἡμῖν ἀλλὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τὰ
 μὲν ὄντα φυλάξαντες, μεῖζω δὲ τῶν ἐλπισθέντων προσ-
 15 θέντες εὐεργετεῖτε τῷ κρατεῖν· καὶ δύναται ἂν τις
 ἐπεξιῶν τὰς ἐκάστων εὐτυχίας, ἃς δι' ὑμῶν ἐχουσιν,
 ἀπερίληπτον ποιῆσαι τὸν λόγον. ἵνα μέντοι καὶ δι-
 καίως ἀπάντων αὐτῶν τυγχάνοντας ἑαυτοὺς ἐπιδείξω-
 μεν, ἀρκεῖ πρὸς παρησίαν ἡμῖν, τὰ πρότερον σιω-
 20 πῆσασι, τὸν βασιλεύοντα νῦν ἡμῶν καὶ σοὶ παρακα-
 θεζόμενον εἰπεῖν. ποία μὲν εὐνοία πρὸς τὸν ὑμέτερον
 οἶκον παραλέλειπται, ποία δὲ πίστις ἐνδεῆς ἐστίν; τίς
 δὲ οὐ νενόηται τιμῆ; ποία δὲ χρεῖα μὴ εἰς πρῶτον
 ὄρα; τί δὴ κωλύει καὶ τὰς ὑμετέρας χάριτας τῶν εἰς
 25 τοσοῦτον εὐεργεσιῶν ἀριθμὸν εἶναι; καλὸν δ' ἴσως
 μηδὲ τὴν τοῦ πατρὸς Ἀντιπάτρου παραλιπεῖν ἀνδρα-
 γαθίαν ἀμνημόνευτον, ὃς εἰς Ἀγυπτον εἰσβεβληγὸτος
 Καίσαρος δισχιλίους ὀπλίταις βοηθήσας, οὐτ' ἐν τοῖς
 κατὰ γῆν ἀγῶσιν οὐθ' ὅτε νεῶν ἔδει δεύτερος ἐξη-
 30 τάξετο. καὶ τί δεῖ λέγειν ὅσῃν ἐκείνοι παρέσχον ῥο-
 πὴν τῷ τότε καιρῷ, καὶ πόσων καὶ τίνων δωρεῶν
 ὑπὸ Καίσαρος ἤξιώθησαν, ἄνωθεν θεῶν ἀναμνήσαι

τῶν ἐπιστολῶν ἃς ἔγραψε τότε Καίσαρ τῇ συγκλήτῳ,
 καὶ ὡς δημοσίᾳ τιμᾶς καὶ πολιτείας ἔλαβεν Ἀντίπα-
 τρος. ἀρκέσει γὰρ ταῦτα τὰ τεκμήρια τοῦ καὶ τὰς χά-
 5 ριτας ἡμᾶς κατ' ἀξίαν ἔχειν καὶ παρὰ σοῦ τὸ βέβαιον
 αὐτῶν αἰτεῖν, παρ' οὗ καὶ πρότερον μὴ δοθείσας ἦν
 ἐλπίζειν, τὴν τοῦ βασιλέως πρὸς ὑμᾶς διάθεσιν καὶ τὴν
 ὑμετέραν πρὸς αὐτὸν ὁρῶσιν. ἀπαγγέλλεται δὲ ἡμῖν
 ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἰουδαίων ὡς μὲν ἐπέβησ τῆς χώρας εὐ-
 10 μενῆς, ὡς δὲ ἀπέδωκας τῷ θεῷ τέλεια θύματα, τιμῶν
 αὐτὸν ἐπὶ τελείαις εὐχαῖς, ὡς δὲ τὸν δῆμον εἰστίαςας
 καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ ἐκείνου ξένια προσήκω. ταῦτα γὰρ
 πάντα καὶ ἐν ἔθνῳ καὶ πόλει πρὸς ἄνδρα τοσοῦτων
 ἐπιστατοῦντα πραγμάτων δεξιώματα καὶ σύμβολα φι-
 15 λίας χρῆ δοκεῖν, ἦν ἀπέδωκας τῷ Ἰουδαίων ἔθνῳ, τῆς
 Ἡρώδου προξενούσης αὐτὴν ἐστίας. τούτων ὑπομι-
 νήσκοντές σε, καὶ αὐτοῦ τοῦ παρόντος καὶ συγκαθε-
 ζομένου βασιλέως, ἠξιώκαμεν περιττὸν οὐδέν, ἃ δ'
 αὐτοὶ δεδώκατε, ταῦθ' ὑπ' ἄλλων μὴ περιδεῖν ἀφαι-
 ρουμένους.

20 τοιαῦτα δὲ τοῦ Νικολάου διελθόντος ἐγένετο μὲν 5
 οὐδεμία τῶν Ἑλλήνων ἀντικατάστασις· οὐδὲ γὰρ ὡς
 ἐν δικαστηρίῳ περὶ τῶν προκειμένων διελάμβανον, ἀλλ'
 ἦν ἔντενξις ὧν ἐβιάζοντο, κακείνων ἀπολογία μὲν οὐ-
 δεμία τοῦ μὴ ταῦτα ποιεῖν, πρόφασις δὲ ὡς τὴν χώ-
 25 ραν αὐτῶν νεμόμενοι πάντα νῦν ἀδικοῖεν. οἱ δὲ ἐγ-
 γενεῖς τε αὐτοὺς ἐδείκνυσαν, κἂν τῷ τὰ οἰκεία τιμᾶν
 μηδὲν λυποῦντες οἰκεῖν. συνιδῶν οὖν Ἀγρίππας βια-
 ζομένους ἀπεκρίνατο ταῦτα, διὰ μὲν δὴ Ἡρώδου πρὸς
 αὐτὸν εὐνοίαν τε καὶ φιλίαν ἔτοιμος εἶναι πᾶν ὀτιοῦν
 30 χαρίζεσθαι Ἰουδαίοις, ἃ δ' ἀξιούσι, καὶ καθ' αὐτὰ δι-
 καια δοκεῖν, ὥστ' εἰ μὲν ἐδέοντο καὶ πλειόνων, οὐκ
 ἂν ὀκνήσαι τὰ γε μὴ λυποῦντα τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν

παρασχεῖν· ἐπεὶ δὲ ἂ καὶ πρότερον εἰλήφασιν, ἄνθρωποι
 μὴ γενέσθαι, βεβαιοῦν αὐτοῖς ἀνεπηρεάστους ἐν τοῖς
 οἰκείοις διατελεῖν ἔθεσι. τοιαῦτα εἰπὼν διέλυε τὸν
 σύλλογον, Ἡρώδης δὲ προσεστὼς κατησπάζετο καὶ τῆς
 πρὸς αὐτὸν διαθέσεως ὠμολόγει χάριν. ὃ δὲ καὶ εἰς 5
 ταῦτα φιλοφρονούμενος ἴσον αὐτὸν παρεῖχεν, ἀντεμ-
 πλεκόμενος καὶ κατασπαζόμενος. καὶ τότε μὲν ἀνεχώ-
 ρησεν ἀπὸ Λέσβου, ἀπὸ δὲ Σάμου πλεῖν ὁ βασιλεὺς ἐπ'
 οἴκου διέγνων, καὶ τὸν Ἀγρίππαν παραιτησάμενος ἀνή-
 γχθη. κατάγεται δὲ εἰς Καισάρειαν οὐ πολλὰς ὕστερον 10
 ἡμέραις, πνευμάτων ἐπιτηδείων τυγῶν. κακέϊθεν ἐλθὼν
 εἰς Ἱεροσόλυμα συνήγαγεν ἐκκλησίαν πάνδημον· ἦν δὲ
 πολὺς καὶ τῆς χώρας ὄχλος. ὃ δὲ παρελθὼν ἀπολο-
 γισμὸν τε τῆς ὅλης ἀποδημίας ἐποίησατο, καὶ τὰ περὶ
 τοὺς Ἰουδαίους ὅσοι κατὰ τὴν Ἀσίαν ἦσαν, ὡς δι' 15
 αὐτὸν ἀνεπηρεάστως εἰς τὸ λοιπὸν ἔξουσι, διηγήσατο.
 τό τε σύμπαν ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις καὶ τῇ διοικήσει τῆς
 ἀρχῆς, ὡς οὐδὲν παραλίποι τῶν ἐκείνοις συμφερόν-
 των, ἀγαλλόμενος τὸ τέταρτον τῶν φόρων ἀφήσιν αὐ-
 τοῖς τοῦ παρεληλυθότος ἔτους. οἱ δὲ καὶ τῇ χάριτι καὶ 20
 τῷ λόγῳ δεδημαγωγημένοι μετὰ πλείστης ἀπήσσαν χα-
 ρᾶς, πολλὰ ἀγαθὰ συνευχόμενοι τῷ βασιλεῖ.

3 προύβαινε δὲ αἰεὶ τὰ κατὰ τὴν στάσιν τῆς οἰκίας
 καὶ χαλεπωτέραν ἐλάμβανε τὴν ἐπίδοσιν, ἀντιμεταλα-
 βούσης μὲν ὡσπερ ἐν κληρονομίᾳ τὸ κατὰ τῶν νεα- 25
 νίσκων μίσος τῆς Σαλώμης, καὶ πᾶν ὅσον εὐδοκιμήκει
 κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν εἰς ἀπόνοιαν καὶ θράσος λαμ-
 βανούσης, μηδένα τῶν ἐξ ἐκείνης καταλιπεῖν ὃς δυνή-
 σεται τιμωρῆσαι τῷ θανάτῳ τῆς δι' αὐτὴν ἀνηρημένης,
 ἔχόντων δὲ τι καὶ τῶν νεανίσκων θρασὺ καὶ δύσνον 30
 εἰς τὸν γεγεννηκότα μνήμη τε τῆς μητρὸς οἷα πάθοι
 παρὰ τὴν ἀξίαν καὶ τῇ τοῦ κρατεῖν ἐπιθυμίᾳ. πάλιν τε

τὸ κακὸν ὅμοιον ἐγγόνει τοῖς πρώτοις, βλασφημίαι
 μὲν ἐξ ἐκείνων εἰς τε τὴν Σαλώμην καὶ τὸν Φερῶραν,
 κακοήθειαι δὲ τούτων εἰς τὰ μειράκια καὶ μετὰ πραγ-
 ματείας ἐπιβουλή. τὸ μὲν γὰρ μίσος ἴσον ἦν ἐξ ἀλλή-
 5 λων, ὃ δὲ τρόπος τοῦ μισεῖν οὐχ ὅμοιος, ἀλλ' οἱ μὲν
 ἐν τῷ φανερῷ λαιδορηθῆναι καὶ προσονειδίσαι προπε-
 τεῖς, εὐγενὲς ὑπὸ τῆς ἀπειρίας οἰόμενοι τὸ τῆς ὀργῆς
 ἀνυπόστολον, οἱ δ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀλλὰ πραγ-
 ματικῶς καὶ κακοήθως ἐχρῶντο ταῖς διαβολαῖς, προέλ-
 10 κοντες αἰεὶ τὰ μειράκια, καὶ τὸ θρασὺ καταλογιζόμενοι
 βίαιον ἔδεσθαι πρὸς τὸν γεγεννηκότα· τὸ γὰρ οὐκ
 αἰδεῖσθαι ταῖς τῆς μητρὸς ἀμαρτίαις, οὐδ' οἰεσθαι δί-
 καια παθεῖν ἐκείνην, ἄσχετον εἶναι πρὸς τὸ μὴ τὸν
 αἴτιον δοκοῦντα τιμωρῆσασθαι καὶ δι' αὐτοχειρίας.
 15 τέλος οὖν ἀνεπλήσθη πᾶσα ἡ πόλις τῶν τοιούτων λό-
 γων, καὶ καθάπερ ἐν τοῖς ἀγωνίσμασιν, ἠλεεῖτο μὲν
 ἡ τῶν μειρακίων ἀπειρία, κατίσχυε δ' ἡ τῆς Σαλώμης
 ἐπιμέλεια, καὶ παρ' αὐτῶν ἐκείνων τὰς ἀφορμὰς τοῦ
 μὴ ψευδῆ λέγειν ἐλάμβανεν. οἱ γὰρ οὕτως ἀχθόμενοι
 20 τῷ θανάτῳ τῆς μητρὸς, ἐπειδὴ κακέϊπεν καὶ σφᾶς αὐ-
 τοὺς κακῶς ἔλεγον, ἐφιλονείκουν ἐλεεινὴν μὲν, ὡσπερ
 ἦν, ἀποφαίνειν τὴν καταστροφὴν τῆς μητρὸς, ἐλεεινοὺς
 δὲ αὐτούς, οἱ τῆς ἐκείνης φονεῦσιν ἀναγκάζονται συζῆν
 καὶ τῶν αὐτῶν μεταλαμβάνειν.

25 ταῦτα προῆει μειζούως, καιρὸν ἐχούσης τῆς στά-
 σεως ἐν ἀποδημίᾳ τοῦ βασιλέως. ὡς δ' ἐπανῆλθεν Ἡρώ-
 δης καὶ τῷ πλήθει διελέξατο, καθὼς προειρηκάμεν,
 προσέπιπτον εὐθύς οἱ λόγοι παρὰ τε τοῦ Φερῶρα καὶ
 τῆς Σαλώμης, μέγαν αὐτῷ τὸν κίνδυνον εἶναι τὸν παρὰ
 30 τῶν νεανίσκων, ἀναφανδὸν διαπειλουμένων ὡς οὐκ
 ἀνέξονται μὴ τισάμενοι τῆς μητρὸς τὸν φόνον. προσε-
 τίθεσαν δ' ἔτι καὶ ὡς ταῖς παρ' Ἀρχελαίου τοῦ Καπ-

πάδοκος ἐλπίσιν ἐπανεχοίεν ὡς δι' ἐκείνου πρὸς τε
 Καίσαρα ἀφιζόμενοι καὶ κατηγορήσαντες τοῦ πατρός.
 Ἡρώδης δὲ τετάρακτο μὲν εὐθύς ἀκούσας τοιούτων,
 ἐξεπέπληκτο δὲ μᾶλλον ὅτι καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ἀπήγ-
 γελλον. ἀνέκαμπτε δὲ τῇ συμφορᾷ τὰ τε πρῶτα κατα- 5
 λογιζόμενος, ὡς οὔτε τῶν φιλιππῶν οὔτε τῆς στερογομέ-
 νης αὐτῷ γυναικὸς ὦνατο διὰ τὰς ἐγγενομένας ταραχὰς
 κατὰ τὴν οἰκίαν, τὸ τε μέλλον τοῦ προσπεπρωκότος ἤδη
 βαρύτερον καὶ μείζον ἔσεσθαι ὑπολαμβάνων ἐν συγχύ-
 σει τῆς ψυχῆς ἦν. τῷ γὰρ ὄντι πλείστα μὲν τῶν ἔξω- 10
 θεν καὶ παρ' ἐλπίδας εἰς εὐτυχίαν αὐτῷ τὸ δαιμόνιον
 προσετίθει, μέγιστα δὲ τῶν οἴκοι καὶ μηδὲ προσδοκώ-
 μενα δυστυχεῖν αὐτῷ συνέβαινε, ἐκατέρου προϊόντος
 ὡς οὐκ ἂν τις φήθη, καὶ παρέχοντος ἀμφήριστον τὴν
 ὑπερβολήν, εἰ δέον τὴν τοσαύτην εὐτυχίαν τῶν ἔξωθεν 15
 πραγμάτων ἀλλάξασθαι τῶν οἴκοι κακῶν, ἢ τοιοῦτο μέ-
 γεθος τῶν περὶ τοὺς οἰκείους συμφορῶν διαφυγεῖν ἐν
 τῷ μηδὲ τὰ τῆς βασιλείας θανατούμενα κεντησθαι.

3 ταρασσόμενος δὴ καὶ διακείμενος τὸν τρόπον τοῦ-
 τον, ἐπὶ καθαιρέσει τῶν μειρακίων ἕτερον αὐτῷ γενό- 20
 μενον ἰδιωτεύοντι παῖδα προσήγετο, καὶ τοῦτον ἐδό-
 κει τιμᾶν (ἐκαλεῖτο δὲ Ἀντίπατρος), οὐχ ὡσπερ ἐν
 ὑστέρῳ καὶ τελείῳ ἠττηθεὶς αὐτοῦ καὶ πάντ' εἰς ἐκεί-
 νον ἀναφέρων, οἴομενος δὲ παραιεῖσθαι τοῦ θράσους
 τοὺς ἐκ Μαριάμης, καὶ μᾶλλον εἰς νοουθεσίαν τὴν ἐκεί- 25
 νων οἰκονομῶν αὐτό. τὸ γὰρ αὐθάδες οὐκ ἂν εἴη παρ'
 αὐτοῖς, εἰ τοῦτο πεισθεῖεν, ὅτι μὴ μόνοις μηδὲ ἐξ ἀνάγ-
 κης ἢ διαδοχῇ τῆς βασιλείας ὀφείλεται. διὸ καὶ κα-
 θάπερ ἐφεδρὸν τινα τὸν Ἀντίπατρον εἰσῆγεν, οἴομενος
 ὀρθῶς προνοεῖν, καὶ κατασταλέντων τῶν μειρακίων 30
 ἐξεῖναι εὐκαιρῶς χρῆσθαι βελτίοσιν. τὸ δ' οὐχ ὡσπερ
 ἐνόησεν ἀπέβη. τοῖς τε γὰρ παισὶν οὐ μετρίως ἐδόκει

μεχρῆσθαι τῇ πρὸς αὐτοὺς ἐπήρεια, καὶ δεινὸς ὢν τον
 τρόπον Ἀντίπατρος, ἐπειδὴ παρηρησίας τινὸς ἐκ τῆς οὐ
 πρότερον οὔσης ἐλπίδος ἀντεποιήσατο, μίαν ἔσχεν ὑπό-
 θεσιν, κακοῦν τοὺς ἀδελφούς καὶ μὴ παραχωρεῖν τῶν
 5 πρωτείων, ἀλλ' ἔχεσθαι τοῦ πατρός, ἤδη μὲν ἠλλο-
 τρωμένου ταῖς διαβολαῖς, εὐμεταχειρίστου δ' ὄντος εἰς
 ὅπερ ἔσπουδάκει, πολὺ χαλεπότερον αἰ γενέσθαι τοῖς
 διαβεβλημένοις. ἦσαν οὖν οὗτοι παρ' αὐτοῦ μόνου οἱ
 λόγοι, φυλαττομένου δι' αὐτοῦ δόξαι τὰ τοιαῦτα κα-
 10 ταμηνύειν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐχρήτο συνεργοῖς τοῖς ἀνν-
 πότοις καὶ διὰ τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς τὸν βασιλέα
 πιστευθησομένοις αὐτὸ ποιεῖν. ἤδη δὲ πλείους ἐγε-
 γόνεισαν οἱ κακείνων ἐφ' οἷς ἠλπίζει θεραπεύοντες καὶ
 τὸν Ἡρώδη ἐκ τοῦ δοκεῖν κατ' εὐνοίαν τὰ τοιαῦτα
 15 λέγειν ὑπαγόμενοι. καὶ τούτων πολυπροσώπως καὶ
 πιστῶς ἀλλήλοις συναγωνιζομένων, ἔτι καὶ μᾶλλον αἱ
 παρὰ τῶν μειρακίων ἀφορμαὶ προσεγίνοντο. καὶ γὰρ
 καὶ δάκρυα πολλάκις ἦν κατ' ἐπήρειαν ὢν ἠτιμάζοντο
 καὶ τῆς μητρὸς ἀνακλησεις, καὶ τὸν πατέρα φανερώς
 20 ἤδη πρὸς τοὺς φίλους οὐ δίκαιον ἐλέγχειν ἐπετήδευον.
 ἄπερ ἅπαντα κακοήθως ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀντίπατρον
 καιροφυλακτούμενα καὶ μειζόνως πρὸς τὸν Ἡρώδη
 ἐξαγγελλόμενα προύβαινε οὐ μικρὰν ἀπεργαζόμενα
 τὴν τῆς οἰκίας στάσιν. ἀχθόμενος γὰρ ὁ βασιλεὺς
 25 ταῖς διαβολαῖς, καὶ ταπεινώσαι βουλόμενος τοὺς ἐκ τῆς
 Μαριάμης, μείζονα αἰεὶ πρὸς τιμὴν Ἀντιπάτρω παρ-
 εῖχεν, καὶ τέλος ἠττηθεὶς ἐπεισήγαγε τὴν ἐκείνου μη-
 τέρα. Καίσαρι δὲ πολλάκις γράφων ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ
 ἰδίᾳ συνίστη σπουδαιότερον. Ἀγρίππᾳ γε μὴν ἀνι-
 30 ὄντι εἰς τὴν Ρώμην μετὰ τὴν διοίκησιν τῶν ἐπὶ τῆς
 Ἀσίας δεκαετῆ γεγενημένην, πλεύσας ἀπὸ τῆς Ἰου-
 δαίας καὶ συντυγγάνων μόνον τε τὸν Ἀντίπατρον

ἐπηγάγετο καὶ παρέδωκεν εἰς Ῥώμην ἀνάγειν μετὰ πολλῶν δώρων, Καίσαρι φίλον ἐδόμενον, ὥστε ἤδη πάντα δοκεῖν ἐπ' ἐκείνῳ καὶ παρεῖσθαι παντάπασιν ἐκ τῆς ἀρχῆς τὰ μειράκια.

4 πρὸς μὲν οὖν τιμὴν καὶ τὸ πρῶτον εἶναι δοκεῖν Ἀν- 5
τιπάτρῳ προυχῶρει τὰ κατὰ τὴν ἀποδημίαν· καὶ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ, πᾶσιν ἐπεστακτός Ἡρώδου τοῖς φίλοις, διάσημος ἦν. ἤχθετο δὲ τῷ μὴ παρεῖναι μηδὲ ἔχειν 10
ἐξ εὐκαίρου διαβάλλειν αἰεὶ τοὺς ἀδελφούς, καὶ μᾶλλον ἐδοδοίκει μεταβολὴν τοῦ πατρός, εἴ τι καὶ καθ' αὐτὸν 10
ἀξιῶσαι ἐπιεικέστερον εἰς τοὺς ἐκ τῆς Μαριάμνης φρονεῖν. ταῦτα δὲ δι' ἐννοίας ἔχων οὐκ ἀφίστατο τῆς 15
ἑαυτοῦ προαιρέσεως, ἀλλὰ κἀκείθεν, ὅ τι ἀνάσειν καὶ παροξυνεῖν ἤλιπε τὸν πατέρα κατὰ τῶν ἀδελφῶν, 15
συνεχῶς ἐπέστελλεν, πρόφασιν μὲν ὡς ὑπεραγωνιῶν 15
αὐτοῦ, τὸ δὲ ἀληθές, ἀφ' ἧς εἶχεν ἐν φύσει κακοηθείας, τὴν ἐλπίδα μεγάλην καθ' ἑαυτὴν οὖσαν ἐμπορευόμενος, 20
ἕως εἰς τοῦτο προήγαγε τὸν Ἡρώδην ὀργῆς καὶ δυσθυμίας ὡς ἤδη μὲν ἔχειν δυσμενῶς τοῖς μειρακίοις, ἐν 25
δὲ κατοκνεῖν εἰς τοιοῦτον ἐμβῆναι πάθος. ὡς δὲ μήτ' 20
ἀμελῶν μήτ' ἐκ προπετείας ἀμαρτάνοι, κρεῖττον ἤγῃ- 25
σατο πλεύσας εἰς Ῥώμην ἐκεῖ τῶν παίδων κατηγορεῖν παρὰ Καίσαρι, καὶ μηδὲν αὐτῷ τοιοῦτον ἐπιτρέπειν 30
ὃ καὶ διὰ μέγεθος τῆς ἀσεβείας ὑποπτον ἦν. ὡς δὲ ἀνήλθεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐγένετο μὲν μέχρι τῆς Ἀκυ- 25
ληίας πόλεως Καίσαρι συντυχεῖν ἐπειγόμενος· ἐλθὼν δ' εἰς λόγους, καὶ καιρὸν αἰτησάμενος ἐπὶ μεγάλοις οἷς 30
ἐδόκει δυστυχεῖν, παρεστήσατο μὲν τοὺς παῖδας, ἧτιάτο δὲ τῆς ἀπονοίας καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς ἐχθρῶς 30
ἔχουσιν ἅπαντα τρόπον ἐσπουδακότες μισεῖν τὸν ἑαν- 30
τῶν πατέρα, ὥστε διαχειρίσασθαι αὐτὸν καὶ τὴν βασι-
λειαν ὁμοτάτῳ τρόπῳ παραλαβεῖν, ὃ δ' οὐδὲ θνήσκων

ἐξ ἀνάγκης μᾶλλον ἢ κρίσει παραδοῦναι τῷ διαμείναντι 5
πρὸς αὐτὸν εὐσεβεστέρῳ παρὰ Καίσαρος ἐξουσίαν ἔχοι. 5
τοῖς δ' οὐχ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τὸ πλεόν, ἀλλ' εἰ καὶ ταύ-
της στεροῖντο καὶ τοῦ ζῆν ἐλάττων λόγος, εἰ μόνον ἀπο-
5 κτεῖναι τὸν πατέρα δυνηθεῖεν· οὕτως ἄγριόν τι καὶ
μαρὸν ἐντετηκέναι ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν μῖσος. καὶ ταύ-
την τὴν ἀτυχίαν αὐτὸς ἐκ μακροῦ φέρων ἀναγκασθῆ-
ναι νῦν ἐξηγεῖσθαι Καίσαρι, καὶ μαινέειν αὐτοῦ τὰς
ἀκοὰς τοιούτοις λόγοις. καίτοι τί μὲν εἶψαν πα-
10 θόντες ἐξ αὐτοῦ δυσχερές; ἐπὶ τίνι δὲ μέμφονται βαρὺν
ὄντα; πῶς δ' οἴονται καὶ δίκαιον, ἦν αὐτὸς ἐκτήσατο
πολλοῖς χρόνοις καὶ κινδύνοις ἀρχὴν, ταύτης οὐκ εἶναι
κύριον εἶναι, κρατεῖν τε καὶ δίδοναι τῷ κατ' ἀξίαν;
ὡς τοῦτό γε μετὰ τῶν ἄλλων ἄθλων εὐσεβείας ἐκτίθε-
15 ται τῷ μέλλοντι πρὸς τὸν ποτὲ γενήσεσθαι τοιούτῳ τὴν
ἐπιμέλειαν, ἅτε καὶ τῆς ἀμοιβῆς τοσησδε οὔσης ἐπιτυ-
χάνειν. ὅτι δὲ μηδὲ εὐσεβὲς αὐτοῖς ὑπὲρ τούτου πολυ-
πραγμανεῖν, εὐδηλον· ὁ γὰρ αἰεὶ τι περὶ τῆς βασιλείας
ἐνθυμούμενος συγκαταλογίζεται τὸν θάνατον τοῦ γε-
20 γεννηκότος, μεθ' ὃν ἄλλως οὐκ ἔστι τὴν ἀρχὴν παρα-
λαβεῖν. αὐτὸς δ' ὅσα βασιλευμένους καὶ βασιλέως
παισὶν οὐχ ὑστέρησε μέχρι νῦν ἀποδιδούς, οὐ κόσμον,
οὐχ ὑπηρεσίαν, οὐ τροφήν, ἀλλὰ καὶ γάμους τοὺς ἐπι-
σημοτάτους παρεσχῆσθαι, τῷ μὲν ἐκ τῆς ἀδελφῆς, Ἀλε-
25 ξάνδρῳ δὲ τὴν Ἀρχελάου τοῦ βασιλέως θυγατέρα συνοι-
κίσας. τὸ δὲ μέγιστον, οὐδ' ἐπὶ τοιούτοις, ἦν εἶχεν
ἐξουσίαν, ταύτῃ κατ' αὐτῶν χρησάμενος ἀγαγεῖν ἐπὶ
τὸν κοινὸν εὐεργέτην Καίσαρα, καὶ παρελόμενος αὐτοῦ
πᾶν ὅσον ἢ πατὴρ ἀσεβούμενος ἢ βασιλεὺς ἐπιβουλευό-
30 μενος δύναται, κρίσεως ἰσοτιμία παρεστακέναι. δεή-
σειν μέντοι μὴ παντάπασιν αὐτὸν ἀτιμώρητον γενέσθαι,
μηδ' ἐν τοῖς μεγίστοις φόβοις καταζῆν, οὐδ' ἐκείνοις

λυσιτελοῦντος ἐφ' οἷς ἐνεθυμήθησαν ὁρᾶν τὸν ἥλιον, εἰ νῦν διαφεύγοιεν, ἔργων μέγιστα τῶν ἀνθρωπίνων καὶ δρᾶσαντας καὶ πεισομένους.

2 ταῦτα μὲν Ἡρώδης ἐπαθῶς ἠτιάσατο παρὰ Καίσαρι τὸς αὐτοῦ παῖδας· τῶν δὲ νεανίσκων ἤδη μὲν 5 καὶ λέγοντος δάκρυα καὶ σύγχυσις ἦν, μᾶλλον δ' ἐπεὶ κατέπαυσεν Ἡρώδης τὸν λόγον. τὸ μὲν γὰρ ἔξω τῆς τοιαύτης ἀσεβείας γενέσθαι, τὸν λόγον πιστὸν εἶδον ἐν τῷ συνειδῶτι, τὸ δ' ἐκ τοῦ πατρὸς ἐπιφέρεσθαι τὰς 10 διαβολὰς δυσαπολόγητον, ὥσπερ ἦν, ἠδέσαν, οὐκ ἐν- σχημονοῦντος οὐδὲ τοῦ κατὰ παρορησίαν λόγου τοῦ πρὸς τὸν καιρὸν, εἰ μέλλοιεν ἐκ βίας ἀεὶ καὶ κατὰ σπουδὴν ἐλέγχειν πεπλανημένον. ἦν οὖν ἀπορία τοῦ δύνασθαι 15 λέγειν καὶ δάκρυα καὶ τέλος οἰμωγῆ συμπαθεστέρα, δεδοικῶτων μὲν ὡς, εἰ σιγῶεν, δόξουσιν ἐκ τοῦ συνειδῶ- τος ἠπορηῆσθαι, ῥαδίαν δ' οὐχ εὐρισκομένων τὴν ἀπο- λογίαν ὑπὸ νεότητος καὶ ταραχῆς ἧς ἐπεπόνθεισαν. οὐ μὲν ὅ γε Καῖσαρ, ἐπιβλέπων αὐτοὺς ὡς εἶχον, ἀσύν- 20 ετον ἐποιεῖτο τὸ μὴ κατὰ συνειδήσιν ἀτοπωτέραν ἀλλ' ἐξ ἀπειρίας καὶ μετριότητος ὀκνεῖν. ἔλεινοί τε ἐγε- γόνεισαν τοῖς παροῦσιν, ἰδίᾳ δὲ καὶ τὸν πατέρα διε- κίνησαν ἀληθινῶ τῷ πάθει συνεχόμενον.

3 ἐπεὶ δὲ συνειδῶν εὐμένειάν τινα καὶ παρ' ἐκείνου καὶ παρὰ τοῦ Καίσαρος, καὶ τῶν ἄλλων δὲ ἕκαστον 25 τοὺς μὲν συνδακρύνοντας ἅπαντας δὲ συναλγοῦντας, θάτερος αὐτῶν Ἀλέξανδρος, ἐπικαλεσάμενος αὐτόν, ἐπεχείρει διαλύειν τὰς αἰτίας, καὶ "πάτερ" εἶπεν, "ἡ μὲν σὴ πρὸς ἡμᾶς εὐνοία δήλη καὶ παρ' αὐτὴν τὴν κρίσιν· οὐκ ἂν γὰρ, εἰ τι δυσχερὲς ἐνενόεις ἐφ' ἡμῖν, ἐπὶ τὸν 30 πάντας σώζοντα προήγαγες. καὶ γὰρ ἐξῆν, παρούσης μὲν ἐξουσίας ὡς βασιλεῖ παρούσης δὲ ὡς πατρί, τοὺς ἀδικοῦντας ἐπεξιέναι· τὸ δ' εἰς Ῥώμην ἄγειν καὶ

τοῦτον ποιεῖσθαι μάρτυρα σώζοντος ἦν· οὐδεὶς γὰρ ἀποκτεῖναι τινα προαιρούμενος εἰς ἑρὰ καὶ ναοὺς ἄγει. τὸ δ' ἡμέτερον ἤδη χειρὸν· οὐ γὰρ ἂν ὑπομείναιμεν 5 ἐτι ζῆν εἰ τοιοῦτον ἠδικηκέναι πατέρα πεπιστεύμεθα. καὶ μήποτε τοῦτο ἐκείνου χειρὸν, ἀντὶ τοῦ τεθνῆναι 10 μὴδὲν ἀδικοῦντας τὸ ζῆν ἀδικεῖν ὑποπτενομένους. εἰ μὲν οὖν εὖροι λόγον τῆς ἀληθείας ἢ παρορησία, μα- κάριον καὶ σὲ πείσαι καὶ τὸν κίνδυνον διαφυγεῖν· εἰ δ' οὕτως ἡ διαβολὴ κρατεῖ, περιττὸς ἡμῖν ὁ νῦν 15 ἥλιος, ὃν τί δεῖ βλέπειν μετὰ τῆς ὑποψίας; τὸ μὲν οὖν φάναι βασιλείας ἐπιθυμεῖν εὐκαιρὸς εἰς νέους αἰτία, καὶ τὸ προστιθέναι τὴν τῆς ἀθλίας μητρὸς ἰκα- νὸν ἐκ τῆς πρώτης τὴν νῦν ἀτυχίαν ἐξεργάζεσθαι· βλέψον δὲ εἰ μὴ κοινὰ ταῦτα καὶ πᾶσιν ὁμοίως λέγε- 20 σθαι δυνησόμενα. κωλύσει γὰρ οὐδὲν τῷ βασιλεύοντι, παῖδες εἰ εἰσὶ νέοι καὶ μήτηρ αὐτῶν ἀποθανοῦσα, πάντας ὑπόπτους εἶναι τοῦ πατρὸς ἐπιβούλους δο- κεῖν. ἀλλ' οὐ τὸ ὑπόπτου πρὸς τοιαύτην ἀσεβείαν 25 ἀρκετόν. εἰπάτω δὴ τις ἡμῖν εἰ τετόλμηται τοιοῦτον ὧ καὶ τὰ μὴ πιστὰ πίστιν εἰσθεῖν ὑπ' ἐναργείας λαμ- βάνειν. φαρμάκου παρασκευῆν ἐλέγχειν δύναται τις, ἢ συνωμοσίαν ἠλικιωτῶν, ἢ διαφθορὰν οἰκετῶν, ἢ 30 γράμματα κατὰ σοῦ γεγραμμένα; καίτοι τούτων ἕκα- στον ἔσθ' ὅπη καὶ μὴ γεγόμενον ἐκ διαβολῆς ἐπλά- σθη. χαλεπὸν γὰρ οὐχ ὁμοιοῶν οἶκος ἐν βασιλείᾳ· καὶ τὴν ἀρχὴν, ἣν σὺ φῆς ἐπαθλον εὐσεβείας, συμ- βαίνει πολλάκις αἰτίαν γίνεσθαι τοῖς πονηροτάτοις ἐλ- 35 πίδων, δι' ἃς οὐδεμίαν ὑποστολήν ποιοῦνται κακοη- θείας. ἀδίκημα μὲν οὖν οὐδεὶς ἐρεῖ καθ' ἡμῶν· τὰς δὲ διαβολὰς πῶς ἂν λύσειεν ὁ ἀκούειν μὴ θέλων; ἐλαλήσαμεν τι μετὰ παρορησίας; οὐκ εἰς σέ, τοῦτο γὰρ ἦν ἄδικον, ἀλλ' εἰς τοὺς οὐδ' ὅ τι λελάλητο μὴ σιω-

πάντας. τὴν μητέρα τις ἡμῶν ἐκλαυσεν; οὐχ ὅτι
 τέθνηκεν, ἀλλ' ὅτι καὶ νεκρὰ κακῶς ἤκουσεν ὑπὸ τῶν
 οὐκ ἀξίων. ἀρχῆς ἐπιθυμοῦμεν ἢ ἴσμεν ἔχοντα τὸν
 πατέρα; τί καὶ θέλοντες; εἰ μὲν εἰσὶν ἡμῖν τιμαὶ βα-
 σιλέων, ὥσπερ εἰσὶν, οὐ κενοσπουδοῦμεν; εἰ δὲ οὐκ 3
 εἰσὶν, οὐκ ἐλπίζομεν; ἢ σὲ διαχειρισάμενοι κρατήσῃ
 τὴν βασιλείαν προσδοκῆσάμεν, οἷς οὔτε γῆ βásiμος
 οὔτε πλωτὴ θάλαττα μετὰ τοιοῦτον ἔργον; ἢ δὲ τῶν
 ἀρχομένων εὐσέβεια καὶ θρησκεία τοῦ παντὸς ἔθνους
 ἠρέσχετο ἂν πατροκτόνους ἐπὶ τῶν πραγμάτων εἶναι 10
 καὶ εἰς τὸν ἀγιώτατον ὑπὸ σοῦ κατασκευασθέντα ναὸν
 εἰσεῖναι; τί δ'; εἰ καὶ τῶν ἄλλων κατεφρονήσαμεν,
 ἐδύνατό τις φονεύσας ἀτιμώρητος μένειν ζῶντος Καί-
 σαρος; οὔτ' ἀσεβεῖς οὕτως ἐγέννησας οὔτε ἀλογί-
 στούς, ἀτυχεστέρους δ' ἴσως ἢ σοὶ καλῶς εἶχεν. εἰ δὲ 15
 μήτ' αἰτίας ἔχεις μήτ' ἐπιβουλάς εὐρίσκεις, τί σοι
 πρὸς πίστιν αὐταρκῆς τοιαύτης δυσσεβείας; ἢ μήτηρ
 τέθνηκεν. ἀλλὰ τοι τὰ κατ' ἐκείνην οὐ παροξύνειν
 ἡμᾶς ἀλλὰ νουθετεῖν ἠδύνατο. πλείω μὲν ἀπολο-
 γεῖσθαι βουλόμεθα, λόγον δ' οὐκ ἐπιδέχεται τὰ μὴ 20
 γενόμενα. διόπερ ἐπὶ τῷ πάντων δεσπότῃ Καίσαρι
 μεσιτεύοντι τὸν παρόντα καιρὸν συντιθέμεθα ταύτην
 τὴν συνθήκην. εἰ μὲν ἀνύποπτον ἐξ αὐτῆς τῆς ἀλη-
 θείας τὴν πρὸς ἡμᾶς διάθεσιν ἀπολαμβάνεις, ὦ πάτερ,
 ζήσωμεν, οὐδ' οὕτω μὲν εὐτυχῶς· δεινὸν γὰρ τῶν με- 25
 γάλων κακῶν καὶ ψευδῆς αἰτία· παρουσίας δὲ τινος
 ὀρρωδίας σὺ μὲν ἐν τῇ κατὰ σαντὸν εὐλαβείᾳ μένει,
 δάσομεν δὲ λόγον ἡμεῖς ἑαυτοῖς. οὐχ οὕτως ὁ βίος
 ἡμῖν τίμος ὡς ἔχειν αὐτὸν ἐπ' ἀδικία τοῦ δεδω-
 κότος." 30

4 τοιαῦτα δὲ λέγοντος ὁ τε Καῖσαρ, οὐδὲ πρότερον
 πιστεύων τῷ μεγέθει τῆς διαβολῆς, ἔτι μᾶλλον ἐξηλ-

λάττετο, καὶ συνεχῆς εἰς τὸν Ἡρώδη ἀπέβλεπεν, ὁρῶν
 κἀκεῖνον ὑποσυνγεχυμένον· ἀγωνία τε τοῖς παροῦσιν
 ἐνεπεπτώκει, καὶ περὶ τὴν αὐλήν ὁ λόγος διαδοθεὶς
 ἐπίφθονον ἐποίει τὸν βασιλέα. τὸ γὰρ ἄπιστον τῆς
 5 διαβολῆς καὶ τὸ περὶ τοὺς νεανίσκους ἐν ἀκμῇ καὶ
 κάλλει σωμάτων ἐλεινὸν ἐπεσπᾶτο βοήθειαν, ἔτι δὲ
 μᾶλλον ἐπειδὴ καὶ τῷ λόγῳ δεξιῶς καὶ μετὰ φρονή-
 σεως ἀπήντησεν Ἀλέξανδρος. ἦν δ' οὐδ' ἐκείνοις ἔτι
 ταῦτόν σχῆμα, κλαίουσι μὲν ὅμως καὶ σὺν κατηφείᾳ
 10 πρὸς τὴν γῆν νενευκόσιν· ἢ δ' ἐλπίς ἀμείνων ὑπε-
 φαίνεται, καὶ δόξας ὁ βασιλεὺς ἐξ ὧν αὐτὸν ἐπειθεν
 εὐλόγα κατηγορηκέναι, διὰ τὸ μηδὲν αὐτῶν ἐξελέγειν
 ἀπολογίας τινὸς ἐδεῖτο. Καῖσαρ δὲ μικρὸν ἐπισχῶν
 τοὺς μὲν νεανίσκους, εἰ καὶ πόρρω τῆς ἐπ' αὐτοῖς δια-
 15 βολῆς δοκοῦσιν, αὐτό γε τοῦτο ἀμαρτεῖν ἔφη, τὸ μὴ
 τοιοῦτους αὐτοὺς παρασχεῖν τῷ πατρὶ ὡς μηδὲ γενέσθαι
 τὸν ἐπ' αὐτοῖς λόγον, Ἡρώδη δὲ παρεκάλει πᾶσαν
 ὑπόνοιαν ἀφελόντα διαλλάττεσθαι τοῖς παισίν· οὐ γὰρ
 εἶναι δίκαιον οὐδὲ πιστεύειν τὰ τοιαῦτα κατὰ τῶν ἐξ
 20 αὐτοῦ· δύνασθαι δὲ τὴν μετάνοιαν ἀμφοτέροις οὐ μόνον
 ἰάσασθαι τὰ συμβεβηκότα, παροξύναι δὲ τὴν εὐ-
 νοίαν, ἐν ᾧ τὸ προπετὲς ἐκάτεροι τῆς ὑποψίας ἀπολο-
 γούμενοι σπουδῇ πλείονι περὶ ἀλλήλους ἀξιώσουσι κε-
 χρῆσθαι. τοιαῦτα νουθετῶν ἔνευσε τοῖς νεανίσκοις·
 25 ἐκείνων δὲ βουλομένων ὑποπεσεῖν ἐπὶ θεῆσει, παρ-
 αναλαβῶν αὐτοὺς ὁ πατὴρ δακρύοντας ἠσπάζετο, παρ'
 ἕκαστον ἐν μέρει περιπτύσσων, ὡς μηδένα τῶν παρα-
 τυγχανόντων, ἐλεύθερον ἢ δοῦλον, ἀπαθῆ γενέσθαι.

τότε μὲν οὖν εὐχαριστήσαντες Καῖσαρι μετ' ἀλ- 5
 30 λήλων ἀπήεσαν, καὶ σὺν αὐτοῖς Ἀντίπατρος ὑποκρινό-
 μενος ἐφήδεσθαι ταῖς διαλλαγαῖς· ἐν δὲ ταῖς ὑστέραις
 ἡμέραις Ἡρώδης μὲν ἐδώρειτο Καῖσαρα τριακοσίους τα-

λάντοις, θέας τε καὶ διανομὰς ποιούμενον τῷ Ῥωμαίων
 δήμῳ, Καῖσαρ δὲ αὐτῷ τοῦ μετάλλου τοῦ Κυπρίων χαλ-
 κοῦ τὴν ἡμίσειαν πρόσδοτον καὶ τῆς ἡμισείας τὴν ἐπι-
 μέλειαν ἔδωκεν, καὶ τὰλλα ξενίαις καὶ καταγωγαῖς ἐτί-
 μησε, καὶ περὶ τῆς βασιλείας αὐτῷ τὴν ἐξουσίαν ἐφή-
 5 κεν ὃν ἂν αἰρήται τῶν παιδῶν διάδοχον καθιστάνειν,
 ἢ καὶ διανέμειν μέρος ἐκάστῳ τῆς τιμῆς εἰς πάντας
 διειλευσομένης. ἐκείνου δὲ ἤδη θέλοντος αὐτὸ ποιεῖν,
 οὐκ ἐπιτρέψειν ἔφη ζῶντι μὴ καὶ τῆς βασιλείας καὶ τῶν
 παιδῶν κρατεῖν.

10 ἐπὶ τούτοις ἐπανήει πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ἀπο-
 δημοῦντος δὲ οὐ μικρὸν μέρος ἀπέστη τῆς ἀρχῆς, τὸ
 περὶ τὸν Τράχωνα· καὶ τούτους οἱ καταλειφθέντες
 στρατηγοὶ χειρωσάμενοι πάλιν ὑπακούειν ἠνάγκασαν.
 Ἡρώδης δὲ πλέων σὺν τοῖς παισὶν ὡς ἐγένετο κατὰ
 15 Κιλικίαν ἐν Ἐλαιούσῃ, τῇ μετωνομασμένῃ νῦν Σεβα-
 στῇ, καταλαμβάνει τὸν βασιλέα τῆς Καππαδοκίας Ἀρ-
 χέλαον, ὃς αὐτὸν ἐκδέχεται φιλοφρόνως, ἠδόμενος ἐπὶ
 ταῖς τῶν παιδῶν διαλλαγαῖς καὶ τῷ τὸν Ἀλέξανδρον,
 ὃς εἶχεν αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, τῆς αἰτίας ἀπολειψ-
 20 σθαι· δωρεάς τε ἀντέδοσαν ἀλλήλοις ὡς εἰκὸς βασιλεῖς.
 ἐντεῦθεν Ἡρώδης ἐπὶ Ἰουδαίας ἔλθων καὶ γενόμενος
 ἐν τῷ ἱερῷ περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὴν ἀποδημίαν
 διελέγετο, τὴν Καῖσαρος εἰς αὐτὸν φιλοφροσύνην καὶ
 τὰλλα διεξιῶν, ὅσα κατὰ μέρος αὐτῷ πραχθέντα συμ-
 25 φέρειν ἠγείτο καὶ τοὺς ἄλλους εἰδέναί. τέλος ἐπὶ νου-
 θεσία τῶν παιδῶν κατέστρεψε τὸν λόγον, τοὺς περὶ
 τὴν αὐλήν καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος εἰς ὁμόνοιαν παρα-
 καλῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς μετ' αὐτὸν ἀποδεικνύων βα-
 σιλέας γενέσθαι, πρῶτον μὲν Ἀντίπατρον, εἶτα καὶ
 30 τοὺς ἐκ Μαρίας τῆς Ἀλέξανδρον καὶ Ἀριστόβουλον· ἐν
 δὲ τῷ τότε πάντας ἀποβλέπειν εἰς αὐτὸν ἀξιῶν, καὶ

βασιλέα καὶ δεσπότην ἀπάντων δοκεῖν, μήτε γῆραι πα-
 ραποδιζόμενον, ἐν ᾧ τοῦ χρόνου τὸ πρὸς ἀρχὴν ἐμπειρό-
 τατον ἔχειν, οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν ἐλαττού-
 5 μενον, ἃ δύναται καὶ βασιλείας κρατεῖν καὶ παιδῶν
 ἀρχεῖν· τοὺς τε ἡγεμόνας καὶ τὸ στρατιωτικόν, εἰ πρὸς
 ἕνα βλέποιεν αὐτόν, ἀτάραχον ἔφη τὸν βίον ἔξειν,
 καὶ πᾶσαν ἀφορμὴν εὐδαιμονίας ἐξ ἀλλήλων ἔσεσθαι.
 ταῦτ' εἰπὼν ἀφίησι τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς πλείστοις
 μὲν ἀρεστὰ διειλεγμένους, ἐνίοις δ' οὐχ ὁμοίως· ἤδη
 10 γὰρ ὑπὸ τῆς ἀμίλλης καὶ τῶν ἐλπίδων, ὡς ἔδεδώ-
 κει τοῖς παισὶν, νεωτέρωστο πολλά, καὶ νεωτέρων
 ἐφιέμενα.

περὶ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον συντέλειαν ἔλαβεν ἡ
 5 Καισάρεια Σεβαστῇ ἦν ᾠκοδόμηται, δεκάτῳ μὲν ἔτει πρὸς
 15 τέλος ἔλθούσης αὐτῷ τῆς ὅλης κατασκευῆς, ἐκπεσοῦ-
 σης δὲ τῆς προθεσμίας εἰς ὄγδοον καὶ εἰκοστὸν ἔτος
 τῆς ἀρχῆς, ἐπ' Ὀλυμπιάδος δευτέρας καὶ ἐνενημοστῆς
 πρὸς ταῖς ἑκατόν. ἦν οὖν εὐθύς πρὸς τῇ καθιερώσει
 μείζων ἑορτὴ καὶ παρασκευαὶ πολυτελέσταται· κατηγ-
 20 γέλκει μὲν γὰρ ἀγῶνα μουσικῆς καὶ γυμνικῶν ἀθλη-
 μάτων, παρεσκευάκει δὲ πολὺ πλῆθος μονομάχων καὶ
 θηρίων, ἵππων τε δρόμον καὶ τὰ πολυτελέστερα τῶν
 ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ παρ' ἄλλοις τισὶν ἐπιτηδευμάτων. ἀνε-
 τίθει δὲ καὶ τοῦτον τὸν ἀγῶνα Καῖσαρι, κατὰ πεν-
 25 τατηρίδα παρεσκευασμένος ἄγειν αὐτόν. ὃ δ' αὐτῷ
 πᾶσαν τὴν εἰς τὰ τοιαῦτα παρασκευὴν ἀπὸ τῶν οἰκείων
 διεπέμπετο, τὴν φιλοτιμίαν ἐπικοσμῶν· ἰδίᾳ δὲ καὶ ἡ
 γυνὴ Καῖσαρος Ἰουλίᾳ τὰ πολλὰ τῶν ἐκεῖ πολυτελε-
 30 στάτων ἀπέστειλεν, ὡς μηδὲν ὑστερεῖν τὰ πάντα συν-
 τιμώμενα ταλάντων πεντακοσίων. συνελθόντος δὲ εἰς
 τὴν πόλιν ὄχλου πλείονος κατὰ θεωρίαν καὶ πρέσβων,
 οὓς ἐπεμπον οἱ δῆμοι δι' ὧς ἐπεπόνθεισαν εὐεργεσίας,

ἅπαντας ἐξεδέξατο καταγωγαῖς καὶ τραπέζαις καὶ διη-
νεκῶν ἐορταῖς, τῆς πανηγύρεως ἐν μὲν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐχούσης τὰς ἀπὸ τῶν θεαμάτων ψυχαγωγίας, ἐν
δὲ ταῖς νυκτὶ τὰς εὐφροσύνας καὶ τὴν εἰς τοῦτο πολυ-
τέλειαν, ὡς ἐπίσημον γενέσθαι τὴν μεγαλοψυχίαν αὐ- 5
τοῦ. εἰς πάντα γὰρ ἄπερ ἂν ἐπιτηδεύσειεν, ἐφιλο-
νεῖκει τὴν τῶν ἤδη γεγενημένων ἐπίδειξιν ὑπερβάλλε-
σθαι. καὶ φασιν αὐτὸν τε Καίσαρα καὶ Ἀργίππην
πολλὰκις εἰπεῖν ὡς ἀποδέοι τὰ τῆς ἀρχῆς Ἡρώδη τῆς
οὔσης ἐν αὐτῷ μεγαλοψυχίας· ἄξιον γὰρ εἶναι καὶ 10
Συρίας ἀπάσης καὶ Αἰγύπτου τὴν βασιλείαν ἔχειν.

2 μετὰ δὲ τὴν πανήγυριν ταύτην καὶ τὰς ἐορτὰς
πόλιν ἄλλην ἀνήγειρεν ἐν τῷ πεδίῳ τῷ λεγομένῳ Κα-
φασαβᾶ, τόπον ἐνυδρον καὶ χώραν ἀρίστην φυτοῖς
ἐκλέξας, ποταμοῦ τε περιρρέοντος τὴν πόλιν αὐτήν, 15
καὶ καλλίστου κατὰ μέγεθος τῶν φυτῶν περιειληφό-
τος ἄλσους. ταύτην ἀπὸ Ἀντιπάτρου τοῦ πατρὸς Ἀντι-
πατρίδα προσηγόρευσε. ἐπιώνυμον δὲ καὶ τῇ μητρὶ
χωρίον ὑπὲρ Ἰεριχοῦντα οἰκοδομήσας, ἀσφαλεία τε
διάφορον καὶ καταγωγαῖς ἡδιστον, ἐκάλεσε Κύπρον. 20
Φασαήλω τε τῷ ἀδελφῷ μνημεῖα διὰ τὴν γεγενημένην
πρὸς αὐτὸν φιλοστοργίαν ἀντίθει τὰ κάλλιστα, πύργον
ἐπ' αὐτῆς τῆς πόλεως ἀναστήσας οὐδὲν ἐλάττω τοῦ
κατὰ τὴν Φάρον, ὃν προσηγόρευσε Φασαήλον, ἀσφα-
λείας τε τῇ πόλει μέρος ὄντα καὶ μνήμης τῷ τετελευ- 25
τηκότι διὰ τὴν προσηγορίαν. ὁμώνυμον δὲ αὐτῷ καὶ
πόλιν περὶ τὸν αὐλῶνα τῆς Ἰεριχοῦντος ἐκτίσεν, ἀπιόν-
των κατὰ βορρᾶν ἄνεμον, δι' ἧς καὶ τὴν περίξ χώραν
ἐρημον οὖσαν ἐνεργοτέραν ἐποίησε ταῖς ἐπιμελείαις τῶν
οἰκητόρων. Φασαηλίδα καὶ ταύτην ἐκάλει. 30

3 τὰς δὲ ἄλλας εὐεργεσίας ἄπορον εἰπεῖν ὅσας ἀπέ-
δωκε ταῖς πόλεσιν ἐν τε Συρίᾳ καὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα

καὶ παρ' οἷς ποτ' ἂν ἀποδηήσας τύχοι· καὶ γὰρ
πλείους λειτουργίας καὶ δημοσίων ἔργων κατασκευὰς
καὶ χρήματα τοῖς δεομένοις ἔργοις εἰς ἐπιτέλειαν, τῶν
προτέρων ἐκλελοιπότην, ἄφθονα χαρίσασθαι δοκεῖ.
5 τὰ δὲ μέγιστα καὶ διασημώτατα τῶν πεπραγμένων
αὐτῷ, Ῥοδίοις μὲν τό τε Πυθιον ἀνέστησεν οἰκείους
ἀναλώμασι καὶ παρέσχεν ἀργυρίου πολλὰ τάλαντα πρὸς
ναυπηγίαν, Νικοπολίταις δὲ τοῖς ἐπ' Ἀκτίῳ κτισθεῖ-
σιν ὑπὸ Καίσαρος τὰ πλείστα τῶν δημοσίων συγκατε-
10 σκεύασεν, Ἀντιοχεῦσι δὲ τοῖς ἐν Συρίᾳ μεγίστην πόλιν
οἰκοῦσιν, ἣ κατὰ μῆκος τέμνει πλατεῖα, ταύτην αὐ-
τὴν στοαῖς παρ' ἐκάτερα, καὶ λίθῳ τὴν ὑπαιθρον ὁδὸν
ξεστῶ καταστορέσας, πλείστον εἰς κόσμον καὶ τὴν τῶν
οἰκούντων εὐχρηστίαν ὠφέλησεν. τὸν γε μὴν Ὀλυμ-
15 πιάσιν ἀγῶνα πολὺ τῆς προσηγορίας ἀδοξότερον ὑπ'
ἀρχηματίας διατεθειμένον, τιμιώτερον ἐποίησε χρημά-
των προσόδους καταστήσας, καὶ πρὸς τε θυσίας καὶ
τὸν ἄλλον κόσμον ἐσεμνοποίησε τὴν πανήγυριν. διὰ
δὲ ταύτην τὴν φιλοτιμίαν διηρικῆς ἀγωνοθέτης παρὰ
20 τοῖς πλείστοις ἀνεγράφη.

τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἐπέρχεται θαναμάζειν τὸ διε- 4
στὸς τῆς ἐν τῇ φύσει προαιρέσεως. ὅταν μὲν γὰρ εἰς τὰς
φιλοτιμίας καὶ τὰς εὐεργεσίας ἀπιδώμεν αἰς ἐκέχρητο
πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐκ ἔστιν ὅπως [οὐκ] ἂν τις
25 αὐτὸν καὶ τῶν ἐλαττον τετιμηκότων ἠρηθήη μὴ συνο-
μολογεῖν εὐεργετικωτάτῃ κεχρησθαι τῇ φύσει· ὅταν δὲ
εἰς τὰς τιμωρίας καὶ ἀδικίας ἄς εἰς τοὺς ἀρχομένους καὶ
τοὺς οἰκειοτάτους ἐπεδειξάτο βλέψη τις καὶ καταμάθη
τὸ σκληρὸν καὶ τὸ δυσπαραίτητον τοῦ τρόπου, νικηθή-
30 σεται θηριώδη δοκεῖν καὶ πάσης μετριότητος ἀλλότριον·
ἐνθεν καὶ διάφορόν τινα καὶ μαχομένην ἐπ' αὐτῷ νο-
μίζουσι γενέσθαι τὴν προαίρεσιν. ἐγὼ δ' οὐχ οὕτως

ἔχων μίαν αἰτίαν ἀμφοτέρων τούτων ὑπολαμβάνω. φιλότιμος γὰρ ὦν καὶ τούτου τοῦ πάθους ἠττημένος ἰσχυρῶς προσήγετο μὲν εἰς μεγαλοψυχίαν, εἴ ποῦ μνή-
 μης εἰσαυδῆς ἢ κατὰ τὸ παρὸν εὐφημίας ἐλπίς ἐμπέσει·
 ταῖς δὲ δαπάναις ὑπὲρ δύναμιν χρώμενος ἠναγκάζεται
 χαλεπὸς εἶναι τοῖς ὑποτεταγμένοις. τὰ γὰρ εἰς οὓς
 ἔδαπανα πολλὰ γινόμενα, κακὸν ποριστὴν ἔξ ὧν ἐλάμ-
 βανεν ἐποίει· καὶ συνειδῶς ἐφ' οἷς ἠδίκηει τοὺς ὑπο-
 τεταγμένους μισούμενον ἑαυτὸν, τὸ μὲν ἐπανορθοῦ-
 σθαι τὰς ἀμαρτίας οὐ ῥάδιον ἐνόμιζεν (οὐδὲ γὰρ εἰς
 τὰς προσόδους λυσιτελὲς ἦν), ἀντεφιλοφύκει δὲ τὴν
 δύσνοιαν αὐτὴν εὐπορίας ἀφορμὴν ποιούμενος. περὶ
 μὲν οὖν τοὺς οἰκείους, εἴ τις λόγῳ μὴ θεραπεύοι τὸ
 δοῦλον ἐξομολογούμενος, ἢ δόξειεν εἰς τὴν ἀρχὴν τι
 παρακινεῖν, οὐχ ἱκανὸς ἑαυτοῦ κρατεῖν ἐγίνετο, καὶ δι-
 15 ἐξῆλθεν ὁμοῦ συγγενεῖς καὶ φίλους ἴσα πολεμίοις τιμω-
 ρούμενος, ἐκ τοῦ μόνου θέλειν τιμηθῆσθαι τὰς τοιαύ-
 τας ἀμαρτίας ἀναλαμβάνων. μαρτύριον δὲ μοι τούτου
 τοῦ πάθους, ὅτι μέγιστον περὶ αὐτὸν ἦν, καὶ τὰ γινό-
 μενα κατὰ τὰς Καίσαρος καὶ Ἀγρίππας καὶ τῶν ἄλλων
 20 φίλων τιμᾶς. οἷς γὰρ ἐθεράπευε τοὺς κρείττους, τού-
 τοις καὶ αὐτὸς ἠξίου θεραπεύεσθαι, καὶ τὸ κάλλιστον
 ὦν ὤφειτο παρέχειν ἐν τῷ διδόναι τὴν τοῦ τυχεῖν τῶν
 ὁμοίων ἐπιθυμίαν ἐδήλου. τὸ γε μὴν Ἰουδαίων ἔθνος
 ἠλλοτριώταται νόμῳ πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ συνεί-
 25 θισται τὸ δίκαιον ἀντὶ τοῦ πρὸς δόξαν ἠγαπημέναι·
 διόπερ οὐκ ἦν αὐτῷ κεχαρισμένον, ὅτι μὴ δυνατὸν
 εἰκόσιν ἢ ναοῖς ἢ τοιούτοις ἐπιτηδεύμασι κολακεύειν
 τοῦ βασιλέως τὸ φιλότιμον. αἰτία μὲν αὕτη μοι δοκεῖ
 τῆς Ἡρώδου περὶ μὲν τοὺς οἰκείους καὶ συμβούλους
 30 ἀμαρτίας, περὶ δὲ τοὺς ἔξω καὶ μὴ προσήκοντας εὐερ-
 γείας.

τοὺς δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἰουδαίους, καὶ ὅσους ἢ 6
 πρὸς Κυρήνην Λιβύη κατέσχευεν, ἐκάκουν αἱ πόλεις,
 τῶν μὲν πρότερον βασιλείων ἰσονομίαν αὐτοῖς παρε-
 σχημένων, ἐν δὲ τῷ τότε δι' ἐπιφροσύνης ἐχόντων τῶν
 5 Ἑλλήνων αὐτούς, ὡς καὶ χρημάτων ἱερῶν ἀφαίρεσιν
 ποιεῖσθαι καὶ καταβλάπτειν ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους. πά-
 σχοντες δὲ κακῶς, καὶ πέρας οὐδὲν εὐρίσκοντες τῆς
 τῶν Ἑλλήνων ἀπανθρωπίας, ἐπρεσβεύσαντο πρὸς Καί-
 σαρα περὶ τούτων. ὃ δ' αὐτοῖς τὴν αὐτὴν ἰσοτέλειαν
 10 ἔδωκεν, γράψας τοῖς κατὰ τὰς ἐπαρχίας· ὦν ὑπετάξαμεν
 τὰ ἀντίγραφα μαρτύρια τῆς διαθέσεως ἣν ἔσχον ὑπὲρ
 ἡμῶν ἄνωθεν οἱ κρατοῦντες.

Καῖσαρ Σεβαστός, ἀρχιερεὺς, δημοκριτικῆς ἔξου- 2
 σίας... λέγει. ἐπειδὴ τὸ ἔθνος τὸ τῶν Ἰουδαίων εὐ-
 15 χάριστον εὐρέθη οὐ μόνον ἐν τῷ ἐνεστῶτι καιρῷ ἀλλὰ
 καὶ ἐν τῷ προγεγενημένῳ, καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ
 πατρὸς ἀντοκράτορος Καίσαρος, πρὸς τὸν δῆμον τῶν
 Ῥωμαίων, ὃ τε ἀρχιερεὺς αὐτῶν Ἰρκανός, ἔδοξέ μοι
 καὶ τῷ ἐμῷ συμβουλῆ μετὰ ὀρκωμοσίας, γνώμη δή-
 20 μου Ῥωμαίων, τοὺς Ἰουδαίους χρῆσθαι τοῖς ἰδίους θε-
 σμοῖς κατὰ τὸν πάτριον αὐτῶν νόμον, καθὼς ἐχρῶντο
 ἐπὶ Ἰρκανοῦ ἀρχιερέως θεοῦ ὑψίστου, τὰ τε ἱερὰ εἶ-
 ναι ἐν ἀσυλία καὶ ἀναπέμπεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ
 ἀποδίδοσθαι αὐτὰ τοῖς ἀποδοχεῦσιν Ἱεροσολύμων, ἐγ-
 25 γνάς τε μὴ ὁμολογεῖν αὐτοὺς ἐν σάββασιν ἢ τῇ πρὸ
 ταύτης παρασκευῇ ἀπὸ ὥρας ἐνάτης. εἰ δὲ τις φω-
 ραθῇ κλέπτων τὰς ἱερὰς βίβλους αὐτῶν ἢ τὰ ἱερὰ
 χρήματα ἐκ τε σαββατείου ἐκ τε ἀνδρῶνος, εἶναι αὐ-
 τὸν ἱεροσόλυμον, καὶ τὸν βίον αὐτοῦ ἐνεχθῆναι εἰς τὸ
 30 δημόσιον τῶν Ῥωμαίων. τὸ δὲ ψήφισμα τὸ δοθέν μοι
 ὑπ' αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐμῆς εὐσεβείας, ἧς ἔχω πρὸς
 πάντας ἀνθρώπους, καὶ ὑπὲρ Γαῖου Μαρκίου Κηρσῶ-

ρίνου, καὶ τοῦτο τὸ διάταγμα κελεύω ἀνατεθῆναι ἐν ἐπισημοτάτῳ τόπῳ γενηθέντι μοι ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῆς Ἀσίας ἐν Ἀγκύρῃ. ἐὰν δέ τις παραβῆ τι τῶν προειρημένων, δώσει δίκην οὐχὶ μετρίαν." ἐστηλογραφήθη ἐν τῷ Καίσαρος ναῶ. 5

3 "Καῖσαρ Νωρβανῶ Φλάκκῳ χαίρειν. Ἰουδαῖοι, ὅσοι ποτ' οὖν εἰσὶν οἱ δι' ἀρχαίαν συνήθειαν εἰώθασι χρήματά τε ἱερὰ φέροντες ἀναπέμπειν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀκωλύτως τοῦτο ποιείτωσαν."

4 καὶ ταῦτα μὲν Καῖσαρ, Ἀγρίππας δὲ καὶ αὐ- 10 τὸς ἔγραψεν ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων τὸν τρόπον τοῦτον. "Ἀγρίππας Ἐφεσίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν. τῶν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀναφερομένων ἱερῶν χρημάτων τὴν ἐπιμέλειαν καὶ φυλακὴν βούλομαι τοὺς ἐν Ἀσίᾳ Ἰουδαίους ποιῆσαι κατὰ τὰ πάτρια· τοὺς τε 15 κλέπτοντας ἱερὰ χρήματα τῶν Ἰουδαίων, καταφεύγοντας τε εἰς τὰς ἀσυλίας, βούλομαι ἀποσπᾶσθαι καὶ παραδίδοσθαι τοῖς Ἰουδαίοις, ᾧ δικαίῳ ἀποσπῶνται οἱ ἱερόσυλοι. ἔγραψα δὲ καὶ Σιλανῶ τῷ στρατηγῶ ἵνα σάββασι μηδεὶς ἀναγκάζῃ Ἰουδαῖον ἐγγύας ὁμο- 20 λογεῖν."

5 "Μάρκος Ἀγρίππας Κυρηναίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν. οἱ ἐν Κυρήνῃ Ἰουδαῖοι, ὑπὲρ ὧν ἤδη ὁ Σεβαστὸς ἐπέμψε πρὸς τὸν ἐν Λιβύῃ στρατηγὸν τότε ὄντα Φλάκιον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους τοὺς τῆς ἐπαρ- 25 χίας ἐπιμελουμένους, ἵνα ἀνεπικωλύτως ἀναπέμπηται τὰ ἱερὰ χρήματα εἰς Ἱεροσόλυμα, ὡς ἐστὶν αὐτοῖς πάτριον, ἐνέτυχόν μοι νῦν ὡς ὑπὸ τινῶν συκοφαντῶν ἐπηρεάζονται, καὶ ὡς ἐν προφάσει τελῶν μὴ ὀφειλομένων κωλύονται· οἷς ἀποκαθιστάνειν κατὰ μηδένα 30 τρόπον ἐνοχλουμένοις, καὶ εἰ τινῶν ἱερὰ χρήματα ἀφῆρηται τῶν πόλεων τοὺς εἰς ταῦτα ἀποκεκριμέ-

νοὺς, καὶ ταῦτα διορθώσασθαι τοῖς ἐκεῖ Ἰουδαίοις κελεύω."

"Γάιος Νωρβανὸς Φλάκκος ἀνθύπατος Σαρδιανῶν 6 ἄρχουσι καὶ βουλῇ χαίρειν. Καῖσαρ μοι ἔγραψε κελεύων μὴ κωλύεσθαι τοὺς Ἰουδαίους ὅσοι ἂν ὡς κατὰ τὸ πάτριον αὐτοῖς ἔθος συναγαγόντες χρήματα ἀναπέμπειν εἰς Ἱεροσόλυμα. ἔγραψα οὖν ὑμῖν, ἵν' εἰδῆτε ὅτι Καῖσαρ καὶ γὰρ οὕτω θέλωμεν γίνεσθαι."

οὐδὲν ἤττον καὶ Ἰούλιος Ἀντώνιος ἀνθύπατος 7 ἔγραψεν "Ἐφεσίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν. οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι εἰδοῖς Φεβρουαρίαις δικαιοδοτοῦντί μοι ἐν Ἐφέσῳ ὑπέδειξαν Καίσαρα τὸν Σεβαστὸν καὶ Ἀγρίππαν συγκεχωρημέναι αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς ἰδίῳι νόμοις καὶ ἔθεσιν, ἀπαρχάς τε ἅς ἕκα- 15 στος αὐτῶν ἐκ τῆς ἰδίας προαιρέσεως εὐσεβείας ἕνεκα τῆς πρὸς τὸ θεῖον... ἀνακομιδῆς συμπορευομένους, ποιεῖν ἀνεμποδίστως· ἤττον τε ὅπως καὶ ὁμοίως τοῖς ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα δοθεῖσι τὴν ἐμὴν γνώμην βεβαιώσω. ὑμᾶς οὖν βούλομαι εἰδέναι ἐμὲ τοῖς τοῦ 20 Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα βουλήμασι συνεπιτρέπειν αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ ποιεῖν κατὰ τὰ πάτρια χωρὶς ἐμποδισμοῦ."

ταῦτα μὲν οὖν παρεθέμην ἕξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ 8 μέλλουσιν αἱ τῶν ἡμετέρων πράξεων ἀναγραφῆαι τὸ πλέον εἰς τοὺς Ἕλληνας ἵνα, δεικνύς αὐτοῖς ὅτι πά- 25 σης τιμῆς ἀνωθεν ἐπιτυγχάνοντες οὐδὲν τῶν πατρίων ἐκωλύθημεν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων πράττειν, ἀλλὰ καὶ συνεργοῦμεθα τὰ τῆς θρησκείας ἔχοντες καὶ τῶν εἰς τὸ θεὸν τιμῶν. ποιῶμαι δὲ πολλάκις αὐτῶν τὴν μνήμην ἐπιδιαλλάττων τὰ γένη, καὶ τὰς ἐμπεφυκυίας τοῖς 30 ἀλογίστοις ἡμῶν τε ἀκείνων μίσους αἰτίας ὑπεξαίρου-μενος. ἔθεσι μὲν γὰρ οὐδὲν ἐστὶ γένος ὃ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ χρῆται, καὶ κατὰ πόλεις ἔσθ' ὅπη πολλῆς ἐγγινο-

μένης τῆς διαφορᾶς· τὸ δίκαιον δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις
 ὁμοίως ἐπιτηδεύεται λυσιτελέστατον ὃν Ἑλλησί τε καὶ
 βαρβάροις, οὗ πλείστον οἱ παρ' ἡμῖν νόμοι λόγον
 ἔχοντες ἅπασιν ἡμᾶς, εἰ καθαρῶς ἐμμένοιμεν αὐτοῖς,
 εὖνους καὶ φίλους ἀπεργάζονται. διὸ καὶ ταῦτα παρ' 5
 ἐκείνων ἡμῖν ἀπαιτητέον, καὶ δεόν οὐκ ἐν τῇ διαφορᾷ
 τῶν ἐπιτηδευμάτων οἴεσθαι τὸ ἀλλότριον, ἀλλ' ἐν τῷ
 πρὸς καλοκαγαθίαν ἐπιτηδείως ἔχειν· τοῦτο γὰρ κοινὸν
 ἅπασιν καὶ μόνον ἱκανὸν διασώζειν τὸν τῶν ἀνθρώπων
 βίον. ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὰ συνεχῆ τῆς ἱστορίας. 10

7 ὁ γὰρ Ἡρώδης πολλοῖς τοῖς ἀναλώμασιν εἰς τε
 τὰς ἔξω καὶ τὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ χρώμενος, ἀκηκοὺς
 ἔτι τάχιον ὡς Ἰρκανὸς ὁ πρὸ αὐτοῦ βασιλεὺς ἀνοίξας
 τὸν Δαυίδου τάφον ἀργυρίου λάβοι τρισχίλια τάλαντα
 κειμένων πολὺ πλείονων ἔτι καὶ δυναμένων εἰς ἅπαν 15
 ἐπαρκέσαι ταῖς χορηγίαις, ἐκ πλείονος μὲν δι' ἐννοίας
 εἶχε τὴν ἐπιχείρησιν, ἐν δὲ τῷ τότε νυκτὸς ἀνοίξας τὸν
 τάφον εἰσέρχεται πραγματευσάμενος ἥμιστα μὲν ἐν τῇ
 πόλει φανερός εἶναι, παρειληφῶς δὲ τοὺς πιστοτάτους
 τῶν φίλων. ἀποθέσιμα μὲν οὖν χρήματα, καθάπερ 20
 Ἰρκανός, οὐχ εὗρεν, κόσμον δὲ χρυσοῦ καὶ κειμηλίων
 πολὺν, ὃν ἀνείλετο πάντα. σπουδὴν δ' εἶχεν, ἐπιμε-
 λεστέραν ποιούμενος τὴν ἔρευναν, ἐνδοτέρω τε χωρεῖν
 καὶ κατὰ τὰς θήκας ἐν αἷς ἦν τοῦ Δαυίδου καὶ τοῦ
 Σολομῶνος τὰ σώματα. καὶ δύο μὲν αὐτῷ τῶν δορυ- 25
 φόρων διεφθάρησαν, φλογὸς ἐνδοθεν εἰσιούσιν ἅπαν-
 τώσης, ὡς ἐλέγετο· περίφοβος δ' αὐτὸς ἐξῆι καὶ τοῦ
 δέουσι Ἰλαστήριον μνήμα λευκῆς πέτρας ἐπὶ τῷ στομίῳ
 κατεσκευάσατο, πολυτελὲς τῇ δαπάνῃ. τούτου καὶ
 Νικόλαος ὁ κατ' αὐτὸν ἱστοριογράφος μὲννηται τοῦ 30
 κατασκευάσματος, οὐ μὴν ὅτι κατῆλθεν, οὐκ εὐπροεπῆ
 τὴν πράξιν ἐπιστάμενος. διατελεῖ δὲ καὶ τὰ ἄλλα

τοῦτον τὸν τρόπον χρώμενος τῇ γραφῇ. ζῶν τε γὰρ ἐν
 τῇ βασιλείᾳ καὶ συνῶν αὐτῷ, κεχαρισμένως ἐκείνῳ καὶ
 καθ' ὑπηρεσίαν ἀνέγραφεν, μόνων ἀπτόμενος τῶν
 εὐκλειαν αὐτῷ φερόντων, πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἐμφανῶς
 5 ἀδίκων ἀντικατασκευάζων καὶ μετὰ πάσης σπουδῆς
 ἐπικρυπτόμενος· ὅς γε καὶ τὸν Μαριάμμης θάνατον
 καὶ τῶν παιδῶν αὐτῆς οὕτως ὡμῶς τῷ βασιλεῖ πε-
 πραγμένον εἰς εὐπρέπειαν ἀνάγειν βουλόμενος ἐκείνης
 τε ἀσέλγειαν καὶ τῶν νεανίσκων ἐπιβουλάς καταψεύ-
 10 δεται, καὶ διατετέλεκε τῇ γραφῇ τὰ μὲν πεπραγμένα
 δικαίως τῷ βασιλεῖ περιττότερον ἐγκωμιάζων, ὑπὲρ δὲ
 τῶν παρανομηθέντων ἐσπουδασμένως ἀπολογούμενος.
 ἐκείνῳ μὲν οὖν πολλὴν ἂν τις, ὡς ἔφην, ἔχοι τὴν
 συγγνώμην· οὐ γὰρ ἱστορίαν τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὑπουρ-
 15 γίαν τῷ βασιλεῖ ταύτην ἐποιεῖτο· ἡμεῖς δὲ καὶ γένους
 ὄντες ἀγγοῦ τῶν ἐξ Ἀσάμωναιου βασιλέων καὶ διὰ
 τοῦτο σὺν τιμῇ τὴν ἱερωσύνην ἔχοντες, τὸ ψεύσασθαι
 τι περὶ αὐτῶν οὐκ εὐπροεπὲς ὑπειληφότες καθαρῶς
 καὶ δικαίως ἐκτίθεμεν τὰς πράξεις, πολλοὺς μὲν τῶν
 20 ἐγγόνων τῶν ἐκείνου βασιλεύοντας ἔτι δι' ἐντροπῆς
 ἔχοντες, τὴν δ' ἀλήθειαν πρὸ ἐκείνων τετιμηγότες, ἦν,
 ὅτε δικαίως ἐγίνετο . . . συνέβη δὲ παρ' αὐτοῖς ἐκεί-
 νοις ὀργῆς τυγχάνειν.

Ἡρώδης δὲ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ἣν ἐποίησατο τῷ 2
 25 τάφῳ, χεῖρον ἐδόκει πράττειν ἐν τοῖς κατὰ τὴν οἰ-
 κίαν, εἴτε δὴ τοῦ μηνίματος ἐπιδόντος εἰς ἃ μάλιστα
 καὶ πρότερον ἐνόσει πλείω γενέσθαι καὶ πρὸς ἀνηκέ-
 στους ἐξελθεῖν συμφορὰς, εἴτε καὶ τῆς τύχης ἐν ἐκείνοις
 τὴν ἐπίθεσιν ποιουμένης ἐν οἷς τὸ κατὰ τὴν αἰτίαν
 30 εὐκαιρον οὐ μικρὰν πίστιν παρεῖχε τοῦ διὰ τὴν ἀσέ-
 βειαν αὐτῷ τὰς συμφορὰς ἀπηνηθέμεναι. στάσις γὰρ
 ἦν ὡσπερ ἐμφυλίου πολέμου κατὰ τὴν αὐλὴν καὶ μίση

πρὸς ἀλλήλους ἀνθυπερβαλλομένων ταῖς διαβολαῖς. ἔστρατήγει δ' αἰεὶ κατὰ τῶν ἀδελφῶν Ἀντίπατρος, δεινὸς ὢν ἔξωθεν μὲν περιβάλλειν αὐτοὺς ταῖς αἰτίαις, αὐτὸς δὲ πολλάκις ἀπολογουμένου τόπον λαμβάνειν, ἵν' ἢ τὸ δοκοῦν εὖνον πιστὸν αὐτῷ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ὢν ἐδόκει. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ποικίλως ἐκπεριελήλυθει τὸν πατέρα, μόνος ὑπὲρ τῆς ἐκείνου σωτηρίας ἅπαντα πράττειν αὐτὸς πεπιστευκῶς. ὁ δὲ καὶ Πτολεμαῖον, ὃς ἦν αὐτῷ διοικητὴς τῶν τῆς βασιλείας πραγμάτων, Ἀντιπάλῳ συνίστη, καὶ μετὰ τῆς ἐκείνου μητρὸς ὑπὲρ τῶν ἐπειγόντων ἐβουλεύετο. καὶ καθόλου τὰ πάντα ἦσαν οὗτοι, καὶ πράττειν ὅσα θέλοιεν, καὶ πρὸς δύσνοιαν ἄγειν τὸν βασιλέα τῶν ἔξωθεν ὅσοις ἐδόκει συμφέρειν. οἱ δ' ἐκ τῆς Μαριάμης χαλεπώτερον αἰεὶ διετίθεντο, καὶ τὴν ἀτιμίαν ὑπ' εὐγενείας οὐκ ἔφερον παρεωσμένοι καὶ τάξιν ἀτιμοτέραν ἔχοντες. αἱ γὰρ μὴν γυναῖκες, ἢ μὲν Ἀλεξάνδρῳ συνοικοῦσα, θυγάτηρ Ἀρχελαίου Γλαφύρα, μῖσος εἶχεν εἰς τὴν Σαλώμην κατὰ τε τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα διάθεσιν καὶ τοῦ πρὸς τὴν ἐκείνης θυγατέρα δοκεῖν ὑπερηφανώτερον διακείσθαι. συνοικεῖ μὲν γὰρ Ἀριστοβούλῳ, τὴν δὲ ἰσοτιμίαν αὐτῆς ἀνηξιοπάθει Γλαφύρα.

3 δευτέρως οὖν ταύτης ἐριδος ἐμπεπτωκυίας οὐδ' ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς Φερῶρα ἐξω ταραχῆς ἦν. ἰδίαν δὲ ὑπόθεσιν ὑποψίας καὶ μίσους εἶχεν. ἐμπεπτῶκει μὲν γὰρ εἰς ἔρωτα δουλευούσης αὐτῷ γυναικός, ἥτις δὲ τῆς ἀνθρώπου μεμηγότως, ἐπὶ τοσοῦτον κρατούμενος ὥστ' αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ βασιλέως ἐγγυηθείσης θυγατρὸς τὴν μὲν ὑπερηφανῆσαι, πρὸς δὲ τὴν δούλην τὸν νοῦν εἶχεν. ἤχθετο δὲ ἀτιμασθεῖς Ἡρώδης τῷ πολλὰ μὲν εὐεργετῆσαι τὸν ἀδελφόν, δυνάμει δὲ καὶ κοινωνὸν ἔχειν τῆς βασιλείας, οὐχ ὁμοιον εἰς τὰς ἀμοιβὰς

ὀργῶν, καὶ τῷ προσώπῳ δυστυχεῖν ᾤετο. καὶ τὴν μὲν κόρην, μὴ τυχῶν Φερῶρα δικαίου, παιδί Φασαήλου δίδωσιν, αὐτὸς δὲ χρόνου διελθόντος οἴόμενος ἤδη παρηκμακέναι τὴν ἐπιθυμίαν τὰδελφῶ, περὶ τε τῶν πρώτων ἠτιᾶτο καὶ τὴν δευτέραν ἠξίου λαμβάνειν. Κύπρος δ' ἐκαλεῖτο. Φερῶρα δὲ συμβουλεύει Πτολεμαῖος ἤδη παυσάμενῳ τῆς εἰς τὸν ἀδελφὸν ἀτιμίας καταβαλεῖν τὸν ἔρωτα. καὶ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι δούλης ἠτιώμενον ἀποστερεῖν μὲν αὐτὸν τῆς εὐνοίας τῆς παρὰ βασιλέως, αἴτιον δὲ κακείνῳ ταραχῆς καὶ μίσους πρὸς αὐτὸν καθίστασθαι. ταῦτ' ἐκεῖνος εἰδὼς λυσitelήσονται τῷ καὶ πρότερον ἐν διαβολαῖς γενόμενος συνεγνωσθαι, τὴν μὲν ἀνθρώπον, ἤδη καὶ παῖδα ἐξ αὐτῆς ἔχων, ἀποπέμπεται, βασιλεῖ δὲ ὁμολόγει λήψεσθαι τὴν δευτέραν αὐτοῦ θυγατέρα, καὶ τριακοστὴν ἡμέραν συνέθετο τοῦ γάμου, συνεπομνύμενος ὡς οὐδὲν ἔτι κοινωνήμα πρὸς τὴν ἀποπεμφθεῖσαν ἔσται. διελθουσῶν δὲ τῶν τριάκοντα ἡμερῶν τοσοῦτον ἦν ἠτιῶν τοῦ ἔρωτος ὥστε μηδὲν μὲν ἔτι ποιῆσαι τῶν ὁμολογημένων, πάλιν δὲ διατελεῖν ἐπὶ τῇ πρώτῃ. ταῦτα φανερώς ἤδη τὸν Ἡρώδην ἐλύπει καὶ πρὸς ὀργὴν ἤγεν. ἦσαν οὖν λόγοι τινὲς αἰεὶ προσπίπτοντες παρ' αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως ἀφορμὴν τῶν κατὰ Φερῶρα διαβολῶν ἐποιοῦντο. διέλειπε δὲ οὐκ ἔσθ' ἥτις ἡμέρας οὐδ' ὥρα καθ' ἣν ἀτρεμεῖν αὐτῷ συμβαινεν, ἀλλ' αἰεὶ τι προσέπιπτε καινὸν ἀγώνισμα τῶν συγγενῶν καὶ φιλάτων εἰς ἀλλήλους πεποιημένων. τοῦτο μὲν γὰρ ἡ Σαλώμη χαλεπὴ καὶ δύσνους οὖσα τοῖς ἐκ Μαριάμης, οὐδὲ τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα συνοικοῦσαν Ἀριστοβούλῳ, πατέρῳ τῶν νεανίσκων, εἰα τῇ τοῦ γάμου πρὸς ἐκεῖνον εὐνοία χρῆσθαι, λέγειν εἴ τι λαλήσειεν κατ' ἰδίαν ἀναπαίθουσα καὶ μηνύειν ἑαυτῇ,

κάν τοῖς προσκυρούσασιν, οἷα συμβαίνει, πολλές ὑποψίας εἰσάγουσα. δι' ἣν αὐτὴ μὲν ἅπαντα τὰ κατ' ἐκείνους ἐμάνθανε, δύσνον δὲ τὴν παῖδα τῷ νεανίσκῳ πεποίηκε. χαριζομένη δ' ἐκείνῃ τῇ μητρὶ πολλάκις ἔλεγεν ὡς μέμνηται μὲν ἰδιάζοντες ἐκείνοι τῆς Μαριάμ- 5 μης, ἐστνγγήκασι δὲ τὸν πατέρα, συνεχὲς δὲ διαπειλοῦσιν, εἰ τύχοιεν αὐτοὶ ποτε τῆς ἀρχῆς, τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἄλλων γυναικῶν παῖδας Ἡρώδῃ γεγεννημένους κωμογραμματαῖς καταστήσειν (ἀρούσειν γὰρ εἰς τοιαύτην 10 χρείαν τὸ νῦν ἐπιμελὲς αὐτῶν καὶ πρὸς παιδείαν ἐσπουδασμένον), τὰς δὲ γυναῖκας, εἰ ποτε καὶ ταύτας ἴδοιεν τοῦ μητροῦν κόσμου μετεληφθείας, ἀντὶ τῆς παρουσίας ἀβρότητος ἀπειλεῖν ὡς τριχίναις ἠμφιεσμέναι καθεδουῦνται 15 μὴδὲ τὸν ἥλιον βλέπονσαι. ταῦτ' εὐθύς ἀπηγγέλλετο διὰ τῆς Σαλώμης τῷ βασιλεῖ, κακεῖνος ἤκουε μὲν ἀλγεινῶς, ἐπειρᾶτο δὲ διορθοῦν. ἐκακοῦτο δὲ ταῖς ὑποψίαις, καὶ χείρων αἰεὶ γινόμενος ἅπασι κατὰ πάντων ἐπίστευεν.

οὐ μὴν ἀλλὰ τότε μὲν ἐπιπλήξας τοῖς παισίν, ἀπολογησαμένων ῥᾶν εἰς τὸν καιρὸν ἐρίνετο, ταῖς δ' ἐξῆς 20 4 πολὺ χείρων προέπεσεν. ὁ γὰρ Φερώρας ἔλθων παρὰ τὸν Ἀλέξανδρον, ἔχοντα τὴν Ἀρχελαίου θυγατέρα Γλαφύραν, ὡς ἐδηλώσαμεν, Σαλώμης ἔφη λεγούσης ἀκηκοέναι τὸν Ἡρώδην ἠττήσθαι τοῦ τῆς Γλαφύρας ἔρωτος καὶ δυσπαρηγόρητον αὐτῷ τὴν ἐπιθυμίαν εἶναι. τοῦτο 25 οὖν ἐκεῖνος ἀκούσας ὑπὸ τε νεότητος καὶ ζηλοτυπίας ἐξεκαίετο, καὶ τὰ κατὰ τὴν τιμὴν εἰς τὴν παῖδα γινόμενα παρ' Ἡρώδου (πολλάκις δὲ ἦσαν αἱ τοιαῦται φιλοφρονήσεις) ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐλάμβανεν ἐξ ὑπονοσιῶν 30 διὰ τὸν ἐκπεσόντα λόγον. οὐκ ἐκαρτέρησέ τε τὴν ὀδύνην τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἔλθων πρὸς τὸν πατέρα καταμηνύει τὰ ὑπὸ τοῦ Φερώρα ῥηθέντα μετὰ δακρύων.

Ἡρώδης δὲ πολὺ μᾶλλον ἐκπαθῆς γενόμενος καὶ τὸ σὺν αἰσχύνῃ τῆς διαβολῆς ἐψευσμένον οὐ φέρον ἐτετάρακτο, καὶ πολλάκις μὲν ᾤδύρετο τὴν πονηρίαν τῶν οἰκείων, οἷος εἰς αὐτοὺς γενόμενος οἷων τυγχάνοι, μεταπέμπεται 5 δὲ τὸν Φερώραν, καὶ προσονειδίσας "κακίστε ἅπαντων" εἶπεν, "εἰς τοῦτο τῆς ἀμέτρον καὶ περιττῆς ἦλθες ἀγαριστίας ὡς τοιαῦτα μὲν περὶ ἡμῶν νοῆσαι τοιαῦτα δὲ λαλεῖν; ἄρ' οὐχ ὀρῶ τὴν σὴν προαίρεσιν, ὡς οὐ βλασφημίας ἐστοχασμένος τοὺς τοιούτους λόγους τῷ παιδί 10 προσήμεγκας, ἐπιβουλήν δὲ καὶ φάρμακον αὐτοὺς ποιούμενος τῆς ἐμῆς ἀπωλείας; τίς γὰρ ἂν, εἰ μὴ δαιμόνιου ἀγαθῶν ἔτυχεν ὥσπερ οὗτος ὁ παῖς, ἠνέσχετο τὸν πατέρα μὴ τίσασθαι διὰ τοιαύτην ὑποψίαν; πότερον δὲ λόγον εἰς τὴν ψυχὴν ἢ ζῆφος εἰς τὴν δεξιὰν ἐμβαλεῖν 15 αὐτῷ δοκεῖς κατὰ τοῦ γεγεννηκότος; τί δέ σοι βούλεται τὸ μισοῦντά τε αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς μόνην τὴν κατ' ἐμοῦ βλασφημίαν εὐνοίαν ὑποκρίνασθαι, καὶ περὶ τούτων λέγειν ἂ τῆς σῆς ἀσεβείας ἦν καὶ νοῆσαι καὶ διαβαλεῖν; ἔρρε, κακίστος εἰς εὐεργέτην 20 καὶ ἀδελφὸν γενόμενος, καὶ σοὶ μὲν ἢ συνείδησις αὐτῆ συζήσειεν, ἐγὼ δὲ νικῶν αἰεὶ τοὺς ἐμούς μῆτε ἀμυνόμενος κατ' ἀξίαν καὶ μειζύονως εὐεργετῶν ἢ τυχεῖν εἰσὶ δίκαιοι."

τοιαῦτα μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς, Φερώρας δὲ ἐπ' αὐ- 5 25 τοφόρῳ τῇ μοχθηρίᾳ ἀλοῦς Σαλώμην ἔφη ταῦτα συνθεῖναι, καὶ παρ' ἐκείνης εἶναι τοὺς λόγους. ἢ δὲ ὡς μόνον ἠκουσεν (ἐτύγγανε δὲ παρούσα) πιθανῶς ἀνεβόησεν ὡς οὐδὲν εἶη παρ' αὐτῆς τοιοῦτον, καὶ ὅτι διὰ σπουδῆς ἐστὶν ἅπασιν εἰς μῖσος ἀγαγεῖν αὐτὴν τοῦ βασιλέως καὶ πάντα τρόπον ἀνελεῖν διὰ τὴν εὐνοίαν ἣν 30 ἔχει περὶ τὸν Ἡρώδην, αἰεὶ προγινώσκουσα τοὺς κινδύνους· ἐν δὲ τῷ παρόντι καὶ μᾶλλον ἐπιβουλεύεσθαι.

μόνη γὰρ ἀναπείδουσα τὸν ἀδελφὸν ἐκβαλεῖν ἣν ἔχει
 γυναῖκα, λαβεῖν δὲ θυγατέρα τὴν βασιλέως, εἰκότως
 ὑπ' ἐκείνου μεμισῆσθαι. τοιαῦτα λεγούσης, καὶ πολ-
 λάκις μὲν ἐπιδραττομένης τῶν τριῶν πολλάκις δὲ
 τυπτούσης τὰ στέφρα, ἣ μὲν ὄψις εἶχε τι πρὸς τὴν ἄρ- 5
 νησιν πιθανόν, ἣ δὲ κακοήθεια τοῦ τρόπου τὴν ἐν
 τοῖς γενομένοις ὑπόκρισιν ἀπεσήμαινεν. ὁ δὲ Φερῶρας
 εἰς μέσον ἀπέληπτο, μηδὲν εὐσχημον εἰς ἀπολογίαὺν
 ἔχων, εἰπεῖν μὲν ὁμολογηκῶς, ἀκοῦσαι δ' οὐ πιστευό-
 μενος. ἐγένετο μὲν οὖν ἐπὶ πλείον ἢ τε σύγχυσις καὶ 10
 ἢ τῶν λόγων εἰς ἀλλήλους ἀμιλλα· τέλος δὲ ὁ βασι-
 λεὺς τὸν τε ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν μεμισηκῶς ἀπε-
 πέμπετο, καὶ τὸν υἱὸν ἐπαινέσας τῆς ἐγκρατείας καὶ τοῦ
 πρὸς αὐτὸν ἀνενεργεῖν τοὺς λόγους, ὅψε τῆς ὥρας περὶ
 θεραπείαν τοῦ σώματος ἐγένετο. τοιαύτης δὲ τῆς μά- 15
 ρης ἐμπεσούσης κακῶς ἤκουσεν ἡ Σαλώμη (παρ' αὐτῆς
 γὰρ ἐδόκει κεννησθαι τὰ περὶ τὴν διαβολὴν) αἶ τε τοῦ
 βασιλέως γυναῖκες ἤχθοντο, φύσει δυσχεροστέτην εἰ-
 δυῖαι καὶ γινωμένην ἄλλοτ' ἄλλην, κατὰ καιροῦς ἐχθρὰν
 καὶ φίλην. ἔλεγον οὖν αἶ τι πρὸς τὸν Ἡρώδην κατ' 20
 αὐτῆς, καὶ τι συμπεδὸν ἐπὶ μείζον ἤγαγε τὴν εἰς τοῦτο
 παρησίαν.

6 ἦν μὲν γὰρ ὁ τῆς Ἀραβίας βασιλεὺς Ὀβόδας ἀπράγ-
 μων καὶ νοθῆς τὴν φύσιν, Συλλαῖος δ' αὐτῷ διώκει
 τὰ πολλά, δεινὸς ἀνὴρ καὶ τὴν ἡλικίαν νέος ἔτι καὶ 25
 καλός. οὗτος ὑπὸ χρείας [οὖν] τινὸς ἔλθων ὡς τὸν
 Ἡρώδην συνδειπνῶν εἶδε τὴν Σαλώμην, καὶ τὸν νοῦν
 ἔσχε πρὸς αὐτήν· γινώσκων δ' ὅτι καὶ χήρα τυγχάνοι,
 διελέγετο. Σαλώμη δὲ καὶ χεῖρον ἢ πάλαι φερομένη
 παρὰ τὰδελφῶ, καὶ τὸν νεανίσκον οὐκ ἀπαθῶς ὁρῶσα, 30
 πρὸς τὸν γάμον ὤρητο· τοῖς τε μεταξὺ φοιτῶντων ἐπὶ
 τὸ δεῖπνον ἐνεφαίνετο πλείω τε καὶ μὴ μέτρια τῆς

ἐκείνων ὁμολογίας. ταῦτα δὲ αἱ γυναῖκες ἀνέφερον τῷ
 βασιλεῖ, διαγελῶσαι τὴν ἀσχημοσύνην· Ἡρώδης δὲ καὶ
 παρὰ τοῦ Φερῶρα προσεπυθάνετο, καὶ τηρεῖν ἠξίου
 παρὰ τὸ δεῖπνον πῶς τὰ πρὸς ἀλλήλους ἐσχήμασιν.
 5 ἐκείνος δὲ ἀπήγγελλεν ὅτι καὶ νεύμασι καὶ βλέμμασιν
 οὐκ ἄδηλοι τῆς ὁρμῆς εἶσιν ἀμφοτέροι. μετὰ τοῦτο ὁ
 μὲν Ἄραψ ὑπόπτος ὦν ἀπήει· διαλιπὼν δὲ δύο μῆνας
 ἢ τρεῖς ἔρχεται πάλιν ὡς ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, καὶ λόγους
 Ἡρώδη προσέφερεν, ἀξιῶν αὐτῷ τὴν Σαλώμην δοθῆναι
 10 πρὸς γάμον· ἔσεσθαι γὰρ οὐκ ἀλυσιτελὲς τὸ κῆδος ἐπι-
 μιξία τῆς τῶν Ἀράβων ἀρχῆς, ἣν αὐτῷ καὶ νῦν ἤδη
 παρεῖναι δυνάμει, καὶ μᾶλλον ὀφείλεσθαι. τοῦ δὲ
 Ἡρώδου τὸν λόγον ἀναφέροντος, καὶ πυθθανομένου
 τῆς ἀδελφῆς εἰ πρὸς γάμον ἐτοιμῶς ἔχει, ταχέως μὲν
 15 ἐκείνη προσήκατο· Συλλαῖος δέ, ἀξιούντων αὐτὸν ἐγ-
 γραφῆναι τοῖς τῶν Ἰουδαίων ἔθεσι καὶ τότε γαμεῖν
 (ἄλλως γὰρ οὐκ εἶναι δυνατόν), οὐχ ὑπομείνας, ἀλλὰ
 καὶ καταλευσθήσεσθαι πρὸς τῶν Ἀράβων εἰπὼν εἰ τοῦτο
 πράξειεν, ἀπαλλάττεται. Σαλώμην οὖν ὁ τε Φερῶρας
 20 ἤδη διέβαλλεν εἰς ἀκρασίαν, καὶ μᾶλλον αἱ γυναῖκες
 λέγουσαι κοινωνίαν αὐτῇ γενέσθαι πρὸς τὸν Ἄραβα.
 τὴν δὲ κόρην ἣν τὰδελφῶ κατενεργήσεν ὁ βασιλεὺς, ἣν
 ὁ μὲν Φερῶρας οὐκ ἔλαβεν, ὡς προεῖπον, ἠττημένος
 τῆς γυναικός, αἰτούσης Σαλώμης εἰς τὸν υἱὸν τὸν ἐκ
 25 Κοστοβάφου γενόμενον ὤρητο μὲν ἐκείνῳ συνοικίσει,
 μεταπέιθεται δὲ ὑπὸ τοῦ Φερῶρα, τὸν νεανίσκον οὐκ
 εὔνονν ἔσεσθαι λέγοντος διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ πατρός,
 καὶ δικαιότερον εἶναι λαβεῖν τὸν αὐτοῦ παῖδα τῆς τε-
 τραρχίας ὄντα διάδοχον. οὕτω δὲ συγγνώμην ἤτειτο
 30 καὶ μετέπεσεν οὗτος.

ἐκείνη μὲν οὖν, ἀντιμετατεθείσης τῆς ἐγγύης, ἔγα-

μείτο τῷ Φερώρα μειραλίῳ, φέρων ἐπιδόντος ἑκα-
 8 τὸν τάλαντα τοῦ βασιλέως· οὐκ ἀνείτο δὲ τὰ κατὰ
 τὴν οἰκίαν αἰεὶ καὶ μείζους τὰς ταραχὰς λαμβάνοντα.
 καὶ συμπίπτει τι τοιοῦτον, ἐξ αἰτίας μὲν οὐκ εὐ-
 πρεποῦς, χωρήσαν δὲ πρόσω κατὰ δυσχέρειαν. ἦσαν 5
 εὐνοῦχοι τῷ βασιλεῖ διὰ κάλλος οὐ μετρίως ἐσπου-
 δασμένοι· τούτων ὁ μὲν οἰνοχοεῖν ὁ δὲ δεῖπνον
 προσφέρειν ὁ δὲ κατακοιμίζειν τὸν βασιλέα πεπί-
 στευτο, καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς. καὶ τις
 ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ διαφθαρῆναι τούτους ὑπὸ 10
 Ἀλεξάνδρου τοῦ παιδὸς ἐπὶ πολλοῖς χρήμασιν. ἀνακρί-
 ναντι δὲ περὶ μὲν τῆς γεγενημένης πρὸς αὐτὸν κοινω-
 νίας καὶ μίξεως ὡμολόγουν, ἄλλο δὲ οὐδὲν δυσχερὲς εἰς
 τὸν πατέρα συνειδέναι. βασανιζόμενοι δὲ μᾶλλον καὶ
 ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὄντες, ἐπιτεινόντων αἰεὶ τῶν ὑπηρε- 15
 τῶν καὶ χαριζομένων τῷ Ἀντιπάτρῳ τὸ τοιοῦτον, ἔλε-
 γον ὡς εἴη δυσμένεια πρὸς τὸν πατέρα καὶ μῖσος ἔμ-
 φνυτον Ἀλεξάνδρῳ, παραιοίη δ' αὐτοῖς Ἡρώδη μὲν
 ἀπεγνωκέναι περὶ τὸν ἤδη τετυχηκότα καὶ τῷ γῆραι
 παρακάλυμμα τοῦ χρόνου ποιούμενον, μελαινοῦντα τὰς 20
 τρίχας καὶ κλέπτοντα τὸν ἔλεγχον τῆς ἡλικίας· εἰ δ'
 αὐτῷ προσέχοιεν τὸν νοῦν, περιγενομένου τῆς βασιλείας,
 ἦν καὶ μὴ βουλομένου τοῦ πατρὸς οὐκ ἄλλου τινὸς εἶναι,
 ταχὺ τὸν προῶτον ἔξειν ἐν αὐτῇ τόπον. οὐ γὰρ μόνον
 διὰ τὸ γένος, ἀλλ' ἤδη καὶ ταῖς παρασκευαῖς ἔτοιμον 25
 αὐτῷ τὸ κρατεῖν εἶναι· πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἡγεμόνων
 πολλοὶ δὲ τῶν φίλων συνεστᾶσιν, οὐχὶ πονηροὶ πάν-
 ὄτιοῦν καὶ θραῖν καὶ πάσχειν.

2 τούτων τῶν λόγων ἀκούσας Ἡρώδης ὅλος ἐγένετο
 τῆς ἐπηρείας καὶ τοῦ δέους, τὰ μὲν εἰς ὕβριν φηθέντα 30
 χαλεπῶς, τὰ δ' εἰς ὑπόνοιαν οὐκ ἀκινδύνως ἐκλαβών,
 ὥστε καὶ μᾶλλον ἐξ ἀμφοτέρων ἠρεθίζετο, καὶ πικρὸς

ὧν ἐδεδοίκει μὴ καὶ τι ταῖς ἀληθείαις συνέστηκεν ἐπ'
 αὐτὸν ἰσχυρότερον ἢ φυλάξασθαι πρὸς ἐκείνον τὸν
 καιρὸν. ἐνθεν οὐδ' ἐκ φανεροῦ τὴν ἐρευναν ἐποιεῖτο,
 κατασκόπους δὲ τῶν ὑπονοουμένων διέπεμψεν· ὑπόψια
 5 τε καὶ μίση πρὸς ἅπαντας ἦν, καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἐπ'
 ἀσφαλείᾳ λαμβάνων πολλήν, καὶ κατὰ τῶν οὐκ ἀξίων
 αὐτῇ χρώμενος διετέλει. πέρας τε οὐδὲν ἦν, ἀλλὰ μέ-
 νειν οἱ νομιζόμενοι μᾶλλον, ὡς ἂν καὶ μᾶλλον ἰσχύου-
 τες, ἐδόκουν αὐτῷ φοβεροί· τοὺς δ' οἷς οὐκ ἦν συνή-
 10 θεια πλείων ὀνομάσαι μόνον ἔδει, καὶ μέρος εὐθύς
 ἀσφαλείας ἐδόκουν ἀπολλύμενοι. τέλος τε οἱ περὶ αὐ-
 τόν, ἐν τῷ μηδὲν ἔχειν βέβαιον εἰς ἐλπίδα σωτηρίας,
 ἐπ' ἀλλήλους ἐτρόπησαν, νομίζοντες μὲν εἰ φθάσας ἑτε-
 ρος τὸν ἕτερον διαβάλοι, τοῦτ' αὐτῷ πρὸς σωτηρίαν
 15 φέρειν, ἐπίφθονοι δ' εἰ ποτε τύχοιεν ὧν ἠξίου γινό-
 μενοι, καὶ τὸ δικαίως αὐτοὶ παθεῖν ἐφ' οἷς ἀλλήλους
 ἠδίκησαν προσλαμβάνοντες μόνον. ἦδη οὖν οἰκείας τι-
 νὲς ἐχθρας ἐπέξησαν τῷ τοιούτῳ τρόπῳ, καὶ καταφω-
 ραθέντες ἐν τοῖς ὁμοίοις ἐγένοντο, τὸν καιρὸν ὥσπερ
 20 ὄργανον καὶ πᾶγην ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς νοοῦντες, καὶ
 συναλισκόμενοι τῇ πείρᾳ καθ' ἣν ἑτέροις ἐπεβούλευον.
 ἦ τε γὰρ μετάνοια τῷ βασιλεῖ ταχὺ διὰ τὸ μὴ προφα-
 νῶς ἀμαρτάνοντας ἀναιρεῖν ἐπεγίνετο, καὶ ταύτης τὸ
 χαλεπὸν οὐκ εἰς τὸ παύσασθαι τὰ ὅμοια θραῖν ἀλλ' εἰς
 25 τὸ τιμωρῆσασθαι τοῖς ἴσοις τοὺς ἐνδειξαμένους ἀπρη-
 τίζετο.

τοιαύτη μὲν ἦν τῶν περὶ τὴν αὐλήν ἢ ταραχῆ· 3
 πολλοῖς δὲ τῶν φίλων ἤδη καὶ τοῦτ' αὐτὸ προεῖπεν ὡς
 οὐτ' ἐμφανίζεσθαι δεόν αὐτῷ λοιπὸν οὐτ' εἰς τὸ βασι-
 30 λειον εἰσιέναι. ταύτην δὲ τὴν παραγγελίαν ἐποιεῖτο,
 καθ' ὧν ἢ παρρησία ἐλάττονος ἢ πλείονος ἐντροπῆς
 μετελήφει. καὶ γὰρ Ἀνδρομάχον καὶ Γέμελλον, ἄνδρας

ἄνωθεν φίλους αὐτῷ, καὶ πολλὰ μὲν περὶ τὰς βασιλικὰς χεῖρας ἐν τε πρεσβείαις καὶ συμβουλίαις ὀνήσαντας αὐτοῦ τὸν οἶκον, συμπαιδεύσαντας δὲ καὶ τοὺς υἱούς, καὶ τί γὰρ ἢ πρῶτον παρορησίας τόπον ἐσχηκότας, παρητήσατο τότε, τὸν μὲν ὅτι Δημήτριος ὁ παῖς αὐτοῦ 5 συνήθης ἦν Ἀλεξάνδρῳ, Γέμελλον δὲ εὖνονν ἐπιστάμενος ἐκείνῳ· καὶ γὰρ ἐν ταῖς τροφαῖς καὶ τῇ παιδείᾳ παραγεγόνει, καὶ τὴν ἐν τῇ Ῥώμῃ συνδιέτριβεν ἀποδημίαν. παρητήσατο δὲ καὶ τούτους ἡδέως μὲν ἂν καὶ χεῖρον, ὑπὸ δὲ τοῦ μὴ κατ' ἀνδρῶν οὐκ ἀσήμων ἔχειν 10 τὴν ἄχρι τοσοῦτων παρορησίαν, τὴν τε τιμὴν καὶ τὸ δύνασθαι κωλύειν ἁμαρτάνοντα παραιρούμενος.

4 ἦν δὲ τούτων ἀπάντων αἴτιος Ἀντίπατρος, ὃς ἐπειδὴ τὸ νεροσηκὸς τῆς τοῦ πατρὸς παρορησίας κατέμαθεν, ἐκπαλαί συνεδρεῦων αὐτῷ προσέκειτο, καὶ μάλ- 15 λον ἐδόκει τι περαινέειν, εἰ τῶν ἀντέχειν δυναμένων ἕκαστος ὑπεξαίρεθείη. τότε γοῦν τῶν περὶ τὸν Ἀνδρόμαχον ἀπελαθέντων λόγου καὶ παρορησίας, πρῶτον μὲν ὁ βασιλεὺς, ὅσους ᾤετο πιστοὺς Ἀλεξάνδρῳ, βασάνοις ἀνέκρινεν εἰ τι κατ' αὐτοῦ τολμηθὲν εἰδείησαν. οἱ δὲ 20 ἀπέθνησκον οὐδὲν ἔχοντες λέγειν. τῷ δ' ἦν φιλονεικίας αἴτιον, εἰ μὴ τι τοιοῦτον οἷον ἐνενοεῖ κακῶς εὐρίσκοιτο· καὶ δεινὸς Ἀντίπατρος ἦν τὸν μὲν ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀναίτιον εἰς ἐγκράτειαν καὶ πίστιν διαβαλεῖν, ἐπιπαροξύνει δὲ ζητεῖν ἐκ πλειόνων τὸ λανθάνον 25 τῆς ἐπιχειρήσεως. καὶ τις ἐν πολλοῖς τοῖς βασανιζομένοις εἶπεν ὡς εἰδείη τὸν νεανίσκον λέγοντα πολλάκις, ὅτε ἐπαινούμενος αὐτὸς τύχοι τό τε σῶμα ὡς εἴη μέγας καὶ τὴν τοξικὴν εὐστοχος καὶ τὰλλα τὰ πρὸς ἀρετὴν ὑπὲρ ἅπαντας, ὅτι ταῦτα αὐτῷ κακὰ μᾶλλον ἢπερ 30 ἀγαθὰ παρὰ τῆς φύσεως ἐστίν· ἄχθεσθαι γὰρ ἐπ' αὐτοῖς τὸν πατέρα καὶ φθονεῖν· αὐτὸς τε, ὅτε μὲν ἅμα

περιπατοῖη, συστέλλειν αὐτὸν καὶ καθαιρεῖν ὡς μὴ μείζων ὀραῖσθαι, τοξεύων δὲ ἐν τοῖς κνηγεσίοις ἐκείνου παρόντος ἀπὸ σκοποῦ ῥίπτειν· τὴν γὰρ φιλοτιμίαν εἰδέναι τοῦ γεγεννηκότος κατὰ τῶν εὐδοκιμούντων. 5 βασανιζομένῳ οὖν τῷ λόγῳ καὶ προσγιννομένης ἀνέσεως τῷ σώματι, προσετίθει ὅτι καὶ συνεργὸν ἔχων τὸν ἀδελφὸν Ἀριστόβουλον βουλευσάιτο ἐν κνηγεσίῳ λοχῆσας ἀνελεῖν τὸν πατέρα, καὶ φεύγειν εἰς Ῥώμην, ἐπειδὴν τοῦτ' αὐτῷ πραγθῆ, τὴν βασιλείαν αἰτησόμενος. εὐρέθη δὲ καὶ γράμματα τοῦ νεανίσκου πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἐν οἷς ἐμέμφετο τὸν πατέρα μὴ δίκαια ποιεῖν, 10 Ἀντιπάτρῳ χώραν ἀπονέμοντα πρόσοδον διακοσίων ταλάντων φέρουσαν. ἐπὶ τούτοις εὐθύς μὲν ἔδοξε τι πιστὸν ἔχειν Ἡρώδης, ὡς ᾤετο, τῆς κατὰ τῶν παιδῶν ὑποψίας· καὶ συλλαβῶν ἔδρασε τὸν Ἀλέξανδρον. αὐτῆς δὲ οὐκ ἀνίει 15 χαλεπὸς ὢν, τὰ μὲν οὐδ' οἷς ἤκουσεν ἄγαν πεπιστευκῶς (ἀναλογιζομένῳ γὰρ ἄξιον μὲν ἐπιβουλής ἐξ αὐτῶν οὐδὲν ἐφαίνετο, μέμψεις δὲ καὶ νεανικαὶ φιλοτιμίαι, καὶ τὸν κτείναντα φανερῶς εἰς τὴν Ῥώμην ὀρμαῖν ἀπίθανον· 20 ἤξιον δὲ καὶ μείζον τι λαβεῖν τῆς περὶ τὸν υἱὸν παρανομίας τεκμήριον, καὶ φιλόνηκος ἦν μὴ δόξαι προπετῶς τὰ δεσμὰ κατεγνωκέναι. τῶν δὲ φίλων τῶν Ἀλεξάνδρου βασανίζων τοὺς ἐν τέλει, διέφθειρεν αὐτῶν οὐκ ὀλίγους, οὐδὲν εἰπόντας ὢν ἐκείνος ᾤετο. πολλῆς 25 δὲ τῆς εἰς τὸ τοιοῦτον ἐτοιμότητος οὔσης καὶ φόβου καὶ ταραχῆς περὶ τὸ βασίλειον, εἰς τις τῶν νεωτέρων, ὡς ἐν ταῖς ἀνάγκαις ἐγένετο, διαπέμπειν ἔφη τοῖς ἐν Ῥώμῃ φίλοις τὸν Ἀλέξανδρον, ἀξιούντα κληθῆναι θάπτον ὑπὸ Καίσαρος· ἔχειν γὰρ αὐτῷ πράξιν ἐπ' αὐτὸν συν- 30 ισταμένην μηνῦσαι, Μιθριδάτην τὸν βασιλέα Πάρθων τοῦ πατρὸς ἠρημένου κατὰ Ῥωμαίων φίλον· εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ φάρμακον ἐν Ἀσκάλωνι κατεσκευασμένον.

5 τούτοις ἐπίστευσεν Ἡρώδης, καὶ τινα παραμυθίαν τῆς
 προπετείας ἔληφεν ἐν τοῖς κακοῖς ὑπὸ τῶν χειρό-
 των κολακευόμενος. καὶ τὸ μὲν φάρμακον εὐθύς
 ἐσπουδακότεν ζητεῖν οὐχ εὐρέθη, τὴν δ' ὑπερβολὴν τῶν
 κακῶν Ἀλέξανδρος ἐκ φιλονεικίας ἐπιρροῶσαι θέλων εἰς 5
 μὲν ἄρρησιν οὐκ ἐτρέπετο, μετῆι δὲ τὴν προπέτειαν
 τοῦ πατρὸς ἁμαρτία μείζονι, τάχα δὲ καὶ διὰ τούτου
 δυσωπῆσαι βουλούμενος τὸ πρὸς τὰς διαβολὰς ἔτοιμον,
 οὐχ ἥμιστα δέ, εἰ καὶ ἔτυχε πιστευθεῖς, κακοῦν αὐτὸν
 καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν προηρημένος. γράμματα γὰρ 10
 γράψας ἐν βίβλοις τέτταρσιν ἀπέστειλεν, ὡς οὐδὲν δεῖ
 βασιλῆειν οὐδὲ περαιτέρω χωρεῖν· γενέσθαι γὰρ τὴν
 ἐπιβουλήν, καὶ ταύτη συλλαμβάνειν τὸν τε Φερῶραν
 καὶ τοὺς πιστοτάτους αὐτῷ τῶν φίλων, Σαλώμην δὲ 15
 καὶ νύκτωρ ἐπεισελθοῦσαν ἄκοντι μιγῆναι· καὶ πάντας 15
 ἐπὶ ταῦτον ἤκειν, τὸ θάττον ἐκείνον ἐκποδῶν ποιησα-
 μένους ἄδειαν τῆς αἰεὶ προσδοκίας ἔχειν. ἐν τούτοις
 καὶ Πτολεμαῖος διεβέβλητο καὶ Σαπίνιος, οἱ πιστότα-
 τοι τῷ βασιλεῖ. καὶ τί γὰρ ἢ καθάπερ λύττης τινὸς ἐμ-
 πεδούσης κατ' ἀλλήλων οἱ παλαι φίλτατοι τεθηρίωντο, 20
 μήτ' ἀπολογίας μήτ' ἐλέγχου τόπον ὡς ἀληθείας ἔχον-
 των, ἀλλ' αἰεὶ γινομένης ἀκρίτου τινὸς εἰς ἅπαντας ἀπω-
 λείας· καὶ τῶν μὲν δεσμὰ τῶν δὲ θανάτους τῶν δὲ τὸ
 ταῦτα μέλλειν ἐπ' αὐτοῖς ὀδυρομένων, ἡσυχία τε καὶ
 κατήφεια τὸ βασιλεῖον ἀπεκόσμηι τῆς πρώτης εὐδαι- 25
 μονίας. καὶ χαλεπὸς ἦν Ἡρώδῃ πᾶς ὁ βίος ἐκτεταραγ-
 μένῳ καὶ τὸ μηδενὶ πιστεύειν μέγα τῆς προσδοκίας
 κολαστήριον ἔχοντι· πολλάκις γοῦν ὡς ἐπανιστάμενον
 αὐτῷ τὸν υἱὸν ἢ καὶ ξιφήρη παρεστῶτα διὰ φαντασίας
 ἐλάμβανεν. οὕτως ἢ ψυχὴ καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν πρὸς 30
 τούτῳ γενομένη πάθος ἀνεμάξατο μανίας καὶ ἀνοίας
 οὐχ ἦττον.

καὶ τὰ μὲν περὶ ἐκείνον εἶχεν οὕτως· Ἀρχέλαος δὲ 6
 ὁ τῶν Καππαδόκων βασιλεὺς ὡς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὸν
 Ἡρώδην, ἀγωνιῶν τε ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ νεα-
 νίσκου καὶ συναλγῶν ἀνδρῶν φίλῳ τῆς ἐπὶ τοβόνδε τα-
 3 ραχῆς, ἤκειν οὐκ ἐν παρέργῳ θέμενος τὰ πράγματα. καὶ
 καταλαβὼν οὕτως ἔχοντα, τὸ μὲν ἐπιτιμᾶν ἢ φάναι γε-
 νέσθαι τι προπετεὺς αὐτῷ τελέως ἀνοίκειον εἰς τὸν και-
 ρὸν ἠγγήσατο· φιλονεικῆσαι γὰρ κεκακωμένον, καὶ
 μᾶλλον ἀπολογεῖσθαι σπεύδοντα πλείονος ὀργῆς ἀνα-
 10 πλησθῆσεσθαι. μετῆι δὲ τάξιν ἐτέραν εἰς τὴν ἐπαν-
 ὄρθωσιν τῶν ἠτυχημένων, ὀργιζόμενος τῷ νεανίσκῳ,
 κάκεινον ἐπεικῆ λέγων τῷ μηδὲν ἐκ προπετείας ἐργά-
 σασθαι· τὸν τε γάμον διαλύσειν ἔφη πρὸς τὸν Ἀλέξαν-
 15 δρον, καὶ μηδ' ἂν τῆς θυγατρὸς φείσασθαι, εἰ τι συνει-
 15 δυῖα τούτῳ οὐ κατεμήνυσεν. τοιούτου δ' ὄντος Ἀρχε-
 λάου οὐ κατὰ προσδοκίαν ἂν ὁ Ἡρώδης ᾔετο, τὸ δὲ
 πλέον ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ὀργὴν ἐπιδεικνυμένου, μετέ-
 πιπτεν ὁ βασιλεὺς τῆς χαλεπότητος, καὶ λαβὼν ἐκ τοῦ
 20 δικαίου δοκεῖν τὰ πεπραγμένα πεποιημένα, κατὰ μι-
 20 κρὸν εἰς τὸ τοῦ πατρὸς ἀντιμεθίστατο πάθος. οἰκτρὸς
 δὲ ἦν ἐν ἀμφοτέροις, ὅτε μὲν ἀπελύοντό τινες τὰς τοῦ
 νεανίσκου διαβολὰς, εἰς ὀργὴν ἐκταραττόμενος, ἐπειδὴ
 δὲ Ἀρχέλαος συγκληγόμενος, πρὸς δάκρυα καὶ λύπην
 οὐκ ἀπαθῆ μεθιστάμενος· ἐδεῖτο γοῦν ἐκείνου μήτε
 25 διαλύειν τὸν γάμον, ὀργῆς τε ἔλαττον ἔχειν ἐφ' οἷς ὁ
 νεανίσκος ἠδίκηκεν. Ἀρχέλαος δὲ παραλαβὼν ἐπεικῆ-
 στερον, εἰς τε τοὺς φίλους μετέφερε τὰς διαβολὰς, ἐκεί-
 των εἶναι λέγων νέον ὄντα καὶ κακοηθείας ἀναίσθητον
 διαφθεῖραι, τὸν τε ἀδελφὸν αὐτῷ μᾶλλον εἰς ὑποψίαν
 30 καθίστη. τοῦ γὰρ Ἡρώδου χαλεπῶς καὶ πρὸς τὸν Φε-
 ρῶραν ἔχοντος, ὃ μὲν ἀπορία τοῦ διαλλάξοντος, Ἀρχε-
 λαον ὀρῶν μάλιστα δυνάμενον, αὐτὸς τυχῶν πρὸς ἐκεί-

νον ἐτράπετο μελανείμων καὶ πάντα τὰ σημεῖα τῆς μετὰ
 μικρὸν ἀπωλείας ἔχων, Ἀρχέλαος δὲ οὔτε ὑπερεῖδε τὴν
 ἐντεῦξιν οὔτ' ἔφη δυνατὸς εἶναι ταχὺ μεταπεῖθειν οὔ-
 τως ἔχοντα τὸν βασιλέα· βέλτιον δὲ εἶναι αὐτῷ προσιέ-
 ναι καὶ δεῖσθαι, τῶν πάντων αἴτιον αὐτὸν ὁμολογοῦντα·
 λωφῆσειν γὰρ οὔτω τοῦ θυμοῦ τὸ περιττόν, αὐτὸς δὲ
 συλλήψεσθαι παρών. ταῦτα δὲ πεισθέντος αὐτοῦ συν-
 αμφότερον ἦν διαπεπραγμένον, αἷ τε διαβολαὶ παρὰ
 δόξαν ἀφῆρητο τοῦ νεανίσκου, καὶ Φερῶραν Ἀρχέλαος
 διαλλάξας οὕτως εἰς Καππαδοκίαν ἀπήει, κεχαρισμέ-
 νος ὡς οὐκ ἄλλος ἐν τῇ τότε περιστάσει τῶν καιρῶν
 Ἡρώδῃ γενόμενος· ὅθεν καὶ δῶροις αὐτὸν ἐτίμησε πο-
 λυτελεστάτοις, καὶ τοῖς ἄλλοις μεγαλοπρεπῶς, ἐν τοῖς
 μάλιστα φίλτατον ἠγησάμενος. ἐποίησατο δὲ καὶ συν-
 θήκας εἰς Ῥώμην ἔλθειν, ἐπειδὴ περὶ τούτων ἐγγράφητο
 Καίσαρι, καὶ μέχρις Ἀντιοχείας ἐπὶ τὸ αὐτὸ παρήλθοι.
 ἐκεῖ καὶ τὸν ἡγεμόνα Συρίας Τίτιον, ἐκ διαφορᾶς Ἀρ-
 χελάω κακῶς ἔχοντα, διήλλαξεν Ἡρώδης, καὶ πάλιν εἰς
 Ἰουδαίαν ὑποστρέφει.

9 γενόμενῳ δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ κἀκεῖθεν ἐπανήκοντι συν-
 ἔστη πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀραβας ἐξ αἰτίας τοιαύτης.
 οἱ κατοικοῦντες τὸν Τράχωνα, Καίσαρος ἀφελομένου
 Ζηνόδαρον καὶ προσθέντος Ἡρώδῃ τὴν χώραν, ληστεύ-
 ει μὲν οὐκ εἶχον ἐξουσίαν ἔτι, γεωργεῖν δὲ καὶ ζῆν
 ἡμέρως ἠναγκάζοντο. τὸ δ' ἦν ἐκείνοις οὐκ αἰρετόν,
 οὐδὲ λυσιτέλειαν ἔφερον ἢ γῆ πουνόντων. ὅμως δὲ κατ'
 ἀρχὰς μὲν, οὐκ ἐπιτρέποντος τοῦ βασιλέως, ἀπείχοντο
 τῶν εἰς τοὺς περιοίκους ἀδικημάτων, καὶ πολλὴ διὰ
 τοῦτο ἦν εὐδοξία τῆς ἐπιμελείας Ἡρώδου· πλεύσαντος
 δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, ὅτε καὶ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου κατη-
 γόρει καὶ παραθησόμενος Ἀντίπατρον τὸν υἱὸν παρε-
 λήλυθει Καίσαρι, λόγον ὡς ἀπολωλὼς εἶη διασπείροντες

οἱ τὸν Τράχωνα νεμόμενοι τῆς τε ἀρχῆς ἀπέστησαν καὶ
 πάλιν ἐπὶ τὰ συνήθη τοὺς πλησιοχώρους ἀδικεῖν ἐτρά-
 πουτο. τότε μὲν οὖν αὐτοὺς οἱ στρατηγοὶ τοῦ βασιλέως
 ἀπόντος ἐχειρώσαντο· περὶ τετραράκοντα δὲ τινες ἀρ-
 5 χηστὰι κατὰ δέος τῶν ἠλωκότων ἐξέλιπον μὲν τὴν χῶ-
 ραν, εἰς δὲ τὴν Ἀραβίαν ἀφορησάντες Συλλαίου δεξα-
 μένου μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Σαλώμης γάμου, τόπον
 τε ἐρμυνὸν ἐκείνου δόντος ὤκησαν, καὶ κατατρέχοντες
 οὐ μόνον τὴν Ἰουδαίαν ἀλλὰ καὶ τὴν Κοίλην Συρίαν
 10 ἅπασαν ἐλήξοντο, παρέχοντος ὀρηγήτρια τοῦ Συλλαίου
 καὶ κακῶς ποιούσιν ἄδειαν. Ἡρώδης δὲ ἐπανελθὼν ἀπὸ
 τῆς Ῥώμης ἔγνω πολλὰ τῶν οἰκείων αὐτῷ κεκακωμένα·
 καὶ τῶν μὲν ληστῶν ἐγκρατῆς οὐ δυνάμενος γενέσθαι
 διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἦν ἐκ τῆς τῶν Ἀράβων προστασίας
 15 ἐπορίσαντο, χαλεπῶς δὲ ἔχων αὐτὸς τῶν ἀδικημάτων,
 ἐκπεριελθὼν τὸν Τράχωνα τοὺς οἰκείους αὐτῶν ἀπέ-
 σφαξεν. ἐντεῦθεν ἐκείνοι καὶ μᾶλλον πρὸς ὀργὰς ὧν
 ἐπεπόνθεισαν, ὄντος αὐτοῖς καὶ νόμον πάντα τρόπον
 ἐπεξιέναι τοὺς τῶν οἰκείων φονεῖς, ἀνυποτιμήτως τὴν
 20 Ἡρώδου πᾶσαν ἄγοντες καὶ φέροντες διετέλου. ἐκεῖ-
 νος δὲ διελέγετο περὶ τούτων τοῖς Καίσαρος ἡγεμόσι
 Σατουρνίνῳ τε καὶ Ὀλομνίῳ, ἐπὶ κολάσει τοὺς ληστὰς
 ἐξαιτούμενος. ὅθεν ἔτι καὶ μᾶλλον ἰσχυρῶς ἐχόντων
 25 πλείους μὲν ἐγίνοντο, πάντα δὲ ἐτάραττον ἐπαναστάσει,
 τῆς Ἡρώδου βασιλείας χωρία καὶ κώμας πορθοῦντες καὶ
 τοὺς λαμβανομένους τῶν ἀνθρώπων ἐπισφάττοντες, ὡς
 εἶναι πολέμῳ τὴν ἀδικίαν εἰκνυῖαν· ἐγεγόνεισαν γὰρ
 ἤδη περὶ χιλίους. ἐφ' οἷς ἀχθόμενος Ἡρώδης τοὺς τε
 ληστὰς ἐξήτει, καὶ χρέος ὃ διὰ Συλλαίου δανείσας ἔτυ-
 30 χεν Ὀβόδα, τάλαντα ἐξήκοντα, παρηκούσης αὐτῷ τῆς
 προθεσμίας ἀπολαβεῖν ἤξιον. Συλλαῖος δὲ τὸν μὲν Ὀβό-
 δαν παρωδάμενος, αὐτὸς δὲ ἅπαντα διοικῶν, τοὺς τε

ληστὰς ἕξαρον ἦν μὴ κατὰ τὴν Ἀραβίαν εἶναι, καὶ περὶ
τῶν χρημάτων ἀνεβάλλετο, περὶ ὧν ἐπὶ τε Σατουρνί-
νου καὶ Βολομνίου τῶν Συρίας ἐπιστατούντων ἐγίνοντο
λόγοι. τέλος δὲ συνέθετο δι' ἐκείνων ἐντὸς ἡμερῶν
τριάκοντα τὰ τε χρήματα τὸν Ἡρώδη ἀπολαβεῖν καὶ
τοὺς ἀλλήλων ἐν ἑκατέρα τῇ βασιλείᾳ. καὶ παρὰ μὲν
Ἡρώδη τῶν Ἀράβων οὐδεὶς εὐρέθη τὸ σύνολον οὔτε
ἐπ' ἀδικίας οὔτε κατ' ἄλλον τρόπον, οἱ δ' Ἀραβες ἠλέγ-
χοντο τοὺς ληστὰς παρ' αὐτοῖς ἔχειν.

2 διελθούσης δὲ τῆς προθεσμίας ὁ Συλλαῖος οὐδὲν 10
τῶν δικαίων πεποιηκὸς εἰς Ῥώμην ἀνέρχεται. ὅψια δὲ
τῶν χρημάτων καὶ τῶν παρ' ἐκείνοις ληστῶν Ἡρώδης
ἐποιεῖτο, καὶ τῶν περὶ τὸν Σατουρνῖνον καὶ Βολομνιον
ἐπιτροπέων ἀγνωμονοῦντας ἐπέξιέναι, στρατιὰν τε
ἔχων προήγαγεν εἰς τὴν Ἀραβίαν, τρισὶν ἡμέραις ἑπτὰ 15
σταθμοὺς διανύσας. καὶ γενόμενος ἐπὶ τοῦ φρουρίου
τοῦ τοὺς ληστὰς ἔχοντος αἶρεί μὲν ἕξ ἐφόδου πάντας
αὐτούς, κατασκάπτει δὲ τὸ χωρίον, Ῥάπτα καλούμε-
νον· τῶν δὲ ἄλλων οὐδένα ἐλύπησεν. ἐκβοηθησάντων
δὲ τῶν Ἀράβων ἠγρομένου Νάκεβου μάχη γίνεται, καθ' 20
ἣν ὀλίγοι μὲν τῶν Ἡρώδου, Νάκεβος δὲ ὁ τῶν Ἀράβων
στρατηγὸς καὶ περὶ εἴκοσι πέντε τῶν σὺν αὐτῷ πίπτου-
σιν, οἱ δὲ ἄλλοι πρὸς φυγὴν ἐτρέποντο. τισάμενος δὲ
τούτους, τρισχιλίους Ἰδουμαίων ἐπὶ τῇ Τραχωνίτιδι 25
κατοικίᾳς εἶσθε ληστὰς τοὺς ἐκεῖ, καὶ περὶ τούτων τοῖς
ἠγεμόσιν ἔπεμπε περὶ Φοινίκην οὐσίαν, ἀποδεικνύς ὅτι
μηδὲν πλέον ὧν ἀγνωμονοῦντας ἐπέξελεθῆν ἔδει τοὺς
Ἀραβας αὐτῷ πέπρακται. ταῦτα μὲν οὖν ἐκείνοι πολυ-
3 πραγματοποιοῦντες εὕρισκον οὐ ψευδόμενον· ἄγγελοι δὲ 30
Συλλαίῳ καταταχίσαντες εἰς Ῥώμην τὰ πεπραγμένα διε-
σάφουν, εἰς μείζον, ὡς εἰκόσ, ἕκαστον τῶν γεγονότων
αἶροντες. ὁ δὲ ἤδη μὲν ἐπεπραγμάτευτο γνώριμος εἶναι

Καίσαρι, τότε δὲ περὶ τὴν αὐλὴν ἀναστρεφόμενος, ὡς
ἤκουσεν, εὐθύς μεταμφιέννυται μέλαιναν ἐσθήτη, καὶ
παρελθὼν ἔλεγεν ὡς αὐτὸν ὅτι πολέμῳ τὰ περὶ τὴν
Ἀραβίαν εἴη κεκακωμένα καὶ πᾶσα ἀνάστατος ἡ βασι-
5 λεία, στρατιᾷ πορθησάντος αὐτὴν Ἡρώδου. δακρῶν
δὲ πεντακοσίους μὲν ἐπὶ δισχιλίους Ἀράβων ἀπολωλέναι
τοὺς πρώτους ἔλεγεν, ἀνηρῆσθαι δὲ καὶ τὸν στρατηγὸν
αὐτῶν Νάκεβον, οἰκτεῖον αὐτῷ καὶ συγγενῇ, πλοῦτον
δὲ διηρπάσθαι τὸν ἐν Ῥάπτοις, καταπεφρονῆσθαι δὲ
10 τὸν Ὀβόδαν, ὑπὸ ἀσθενείας οὐκ ἀρκέσαντα τῷ πολέμῳ
διὰ τὸ μὴτ' αὐτὸν μῆτε τὴν Ἀραβικὴν δύναμιν παρῆναι.
τοιαῦτα τοῦ Συλλαίου λέγοντος, καὶ προστιθέντος ἐπι-
φθόνως ὡς οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀπέλθοι τῆς χώρας μὴ πεπι-
στευκὸς ὅτι Καίσαρι μέλοι τὴν εἰρήνην ἅπασιν εἶναι
15 πρὸς ἀλλήλους, μὴδ', εἰ παρὼν ἐτύγχανεν ἐκεῖ, λυσι-
τελῆ ποιῆσαι τὸν πόλεμον Ἡρώδη, παροξυνθεὶς ἐπὶ τοῖς
λεγομένοις ὁ Καίσαρ ἀνέκρινε τῶν Ἡρώδου τοὺς παρόν-
τας καὶ τῶν ἰδίων τοὺς ἀπὸ Συρίας ἤκουτας αὐτὸ μόν-
νον, εἰ τὴν στρατιὰν Ἡρώδης ἐξαγάγοι. τῶν δὲ τοῦτο
20 μὲν αὐτὸ λέγειν ἀνάγκη ἔχόντων, τὸ δὲ ἐφ' ὅτῳ καὶ
πῶς οὐκ ἀκούοντος, ὀργή τε μείζων ἐγίνετο τῷ Καίσαρι,
καὶ γράφει πρὸς τὸν Ἡρώδη τὰ τε ἄλλα χαλεπῶς καὶ
τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς τὸ κεφάλαιον, ὅτι πάλαι χρώμενος
αὐτῷ φίλῳ, νῦν ὑπηκόῳ χρήσεται. γράφει δὲ καὶ Συλ-
25 λαῖος ὑπὲρ τούτων τοῖς Ἀραβῖν. οἱ δὲ ἐπαρθέντες οὔτε
τῶν ληστῶν ὅσοι διέφυγον ἐξεδίδοσαν οὔτε τὰ χρήματα
διενλύτουν, νομάς τε ἄς ἐκείνου μισθωσάμενοι διακα-
τεῖχον, ἀμισθὶ ταύταις ἐχρῶντο, τεταπεινωμένου τοῦ
τῶν Ἰουδαίων βασιλέως διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ Καίσαρος.
30 ἐπιτίθενται δὲ τῷ καιρῷ καὶ οἱ τὴν Τραχωνίτιν ἔχοντες,
τῆς τῶν Ἰδουμαίων φρουρᾶς κατεξαναστάντες καὶ λη-
στηρίοις χρώμενοι μετὰ τῶν Ἀράβων, οἱ ἐλεηλάτουν

τὴν ἐκείνων χάραν, οὐκ ἀπ' ὠφελείας μόνον ἀλλὰ καὶ μνησικακίας χαλεπώτεροι τὰς ἀδικίας ὄντες.

4 Ἡρώδης δὲ ταῦτα πάντα φέρων ἠνείχετο, μεταβε-
βληκυίας αὐτῷ τῆς παρρησίας ἣν εἶχε διὰ Καίσαρα, καὶ
τὸ μείζον ἀφήρητο τοῦ φρονήματος· οὐδὲ γὰρ πέμψαν- 5
τος αὐτοῦ πρεσβείαν ἀπολογησομένην ὁ Καῖσαρ ἠνέ-
σχετο, πάλιν δὲ τοὺς συνελθόντας ἀπράκτους ἀπέπεμ-
ψεν. ἦν δ' οὖν ἐπὶ τούτοις ἀθυμία καὶ δέος, ὅ τε Συλ-
λαῖος οὐ μετρίως ἐλύπει πιστευθεὶς τε καὶ παρῶν ἐν τῇ
Ῥώμῃ, τότε δὲ καὶ μειζόνων ἀπτόμενος. ὁ μὲν γὰρ 10
Ὀρόδας ἐτεθνήκει, παραλαμβάνει δὲ τὴν τῶν Ἀράβων
ἀρχὴν Αἰνείας ὁ μετονομασθεὶς αὐθις Ἀρέτας. τοῦτον
γὰρ ἐπεχείρει διαβολαῖς παρωσάμενος αὐτὸς ἀναλαμβά-
νειν τὴν ἀρχήν, χρήματα μὲν πολλὰ διδοὺς τοῖς περὶ
τὴν αὐλήν, πολλὰ δὲ Καίσαρι δάσκειν ὑπισχνούμενος. 15
ὁ δὲ τῷ μὴ τὸν Ἀρέταν ἐπιστεῖλαινα πρότερον αὐτῷ
βασιλεύειν ὠργίζετο. πέμπει δὲ κάκεινος ἐπιστολήν καὶ
δῶρα τῷ Καίσαρι, στέφανόν τε χρυσοῦν ἀπὸ πολλῶν
ταλάντων. ἡ δὲ ἐπιστολὴ κατηγορεῖ Συλλαῖον ὄντα πο-
νηρὸν δοῦλον Ὀρόδου τε φαρμάκοις διαφθεῖραι καὶ 20
ζῶντος ἔτι κρατεῖν αὐτόν, τὰς τε τῶν Ἀράβων μοι-
χεύοντα γυναῖκας καὶ χρήματα δανειζόμενον, ὥστ' ἐξι-
διώσασθαι τὴν ἀρχήν. προσέσχεν δὲ οὐδὲ τούτοις ὁ
Καῖσαρ, ἀλλ' ἀποπέμπει μηδὲν τῶν δῶρων λαβῶν. τὰ
δὲ περὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἀραβίαν αἰεὶ καὶ μᾶλλον ἐπε- 25
δίδου, τὰ μὲν εἰς ἀταξίαν, τὰ δ' ὡς καταφθειρομένων
μηδένα προεστάναι. τῶν γὰρ βασιλέων ὁ μὲν οὐπω τὴν
ἀρχὴν βεβαίαν ἔχων οὐχ ἱκανὸς ἦν κωλύειν τοὺς ἀδι-
κοῦντας, Ἡρώδης δέ, ἐφ' οἷς ἡμύνετο τάχιον ὀργισθέν-
τος αὐτῷ Καίσαρος, ἀπάσας τὰς εἰς αὐτὸν παρανομίας 30
φέρειν ἠναγκάζετο. πέρασ δ' οὐδὲν ὀργῶν τῶν περιε-
στῶτων κακῶν, ἔγνω πάλιν εἰς Ῥώμην ἀποστέλλειν, εἰ

τι δύναται μετριώτερον εὔρειν διὰ τε τῶν φίλων καὶ
πρὸς αὐτὸν Καίσαρα τὴν ἐντυχίαν ποιησάμενος.

κάκει μὲν ὁ Δαμασκηνὸς ἀπῆει Νικόλαος, ἐξετετά- 10
ρακτο δὲ τὰ περὶ τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς παῖδας αὐτῷ πολὺ
5 χεῖρον ἐσχηκότα κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον. ὅπως μὲν γὰρ
οὐδὲ τὸν ἐμπροσθεν χρόνον ἀσύνοπτον ἦν ὡς τὸ μέγι-
στον καὶ δυσχερέστατον τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν ἠπέ-
ληται τῇ βασιλείᾳ διὰ τῆς τύχης· ἐπέβαινε δὲ καὶ μᾶλ-
λον ἠνέχθη τότε παρὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἐυρυκλῆς ἀπὸ
10 Λακεδαιμόνος, οὐκ ἄσημος τῶν ἐκεῖ, κακὸς δὲ τὴν ψυ-
χὴν ἄνθρωπος, καὶ περὶ τροφὴν καὶ κολακίαν θεινὸς
ἐκατέρωθεν αὐτῶν ἔχειν τε καὶ μὴ δοκεῖν, ἐπιδημήσας ὡς
τὸν Ἡρώδην δῶρά τε δίδωσιν αὐτῷ καὶ πλείω παρ'
ἐκείνου λαβῶν ταῖς εὐκαιρίαις τῶν ἐντενύξεων ἐπραγμα-
15 τεύσατο φίλος ἐν τοῖς μάλιστα γενέσθαι βασιλέως. ἦν
δ' αὐτῷ καταγωγὴ μὲν ἐν τοῖς Ἀντιπάτρου, πρόσοδος
δὲ καὶ συνήθεια πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον· Ἀρχελάω γὰρ
ἔλεγεν εἶναι τῷ Καππάδοι διὰ σπουδῆς. ὅθεν καὶ τὴν
Γλαφύραν ὑπεκρίνατο τιμᾶν, καὶ πολὺς ἦν ἀφανῶς μὲν
20 ἐκθεραπεύων ἅπαντας, αἰεὶ δὲ τοῖς λαλουμένοις ἢ γινο-
μένοις προσέχων, ὡς ἐξ αὐτῶν ἀντιχαρίζεσθαι τὰς δια-
βολὰς. τέλος δὲ τοιοῦτος ἐκάστω κατὰ τὰς συντυχίας
ἀπέβαινε ὡς ἐκείνῳ μὲν εἶναι φίλος, τοῖς δὲ ἄλλοις
δοκεῖν κατὰ τὸ συμφέρον ἐκείνῳ προσιέναι. τὸν οὖν
25 Ἀλέξανδρον προσεκλήσατο νέον ὄντα, καὶ περὶ ὧν ἐπε-
πόνθει μηδενὶ μὲν, πρὸς ἐκείνον δὲ μόνον ἀδεῶς πεπει-
σμένον ἐξεῖναι λέγειν· ἐνέφαινε οὖν ἀχθόμενος ὡς ὁ
πατὴρ ἠλλοτριώτο, καὶ τὰ περὶ τὴν μητέρα διηγείτο καὶ
τὸν Ἀντίπατρον, ὅτι παρωθούμενος αὐτοὺς τῆς τιμῆς
30 τὰ πάντα ἤδη δύναται. τούτων δὲ ἀνεκτὸν οὐδὲν ἔφη,
κατεσκευασμένου πρὸς μῖσος ἤδη τοῦ πατρὸς, μηδὲ
συμποσίους μηδὲ συλλόγους ἀνέχεσθαι λέγων. τοιαῦτα

μὲν ἐκεῖνος, ὡς εἰκός, ἐφ' οἷς ἦλγει· τοὺς δὲ λόγους
 Εὐρυκλῆς Ἀντιπάτρῳ τούτους ἀνέφερε, λέγων μὲν ὡς
 οὐχ ἕνεκα αὐτοῦ τούτ' αὐτὸ ποιεῖ, νικᾶσθαι δὲ ὑπὸ σοῦ
 τιμώμενος τῷ μεγέθει τοῦ πράγματος, καὶ φυλάττεσθαι
 παρακλενόμενος τὸν Ἀλέξανδρον· οὐ γὰρ ἀπαθῶς
 τούτων ἕκαστον λέγειν, ἀλλὰ τοῖς ῥήμασιν αὐτοῖς εἶναι
 τὴν αὐτοχειρίαν. Ἀντιπάτρος μὲν οὖν εὖνον ὑπολαμ-
 βάντων ἐκ τούτων μεγάλας αὐτῷ παρ' ἕκαστα δωρεὰς
 ἐδίδου, καὶ τέλος ἤδη πείθει πρὸς τὸν Ἡρώδη ἀναφέ-
 ρειν τὸν λόγον. ὃ δ' οὐκ ἦν τὴν Ἀλεξάνδρου δύσνοιαν
 ἐξ ὧν ἔλεγεν ἀκηκοέναι διηγούμενος ἀπίθανος, ἀλλ'
 οὕτω διέθηκε τὸν βασιλέα, περιάγων αἰεὶ τοῖς ῥήμασι
 καὶ παροξύνων, ὡς ἀμετάγνωστον ποιῆσαι τὸ μῖσος.
 ἐδήλωσε δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν καιρὸν· εὐθύς γὰρ Εὐ-
 ρυκλεῖ δίδωσι πεντήκοντα τάλαντα δωρεάν. ὃ δὲ ταῦτα
 λαβὼν, καὶ πρὸς τὸν Ἀρχέλαον ἀναβὰς τὸν βασιλέα τῶν
 Καππαδόκων, τὸν Ἀλέξανδρον ἐπήγει καὶ χρήσιμος ἔλε-
 γεν αὐτῷ εἰς πολλὰ πρὸς τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς τὸν
 πατέρα γεγενῆσθαι. χρηματισάμενος δὲ καὶ παρ' ἐκεί-
 νου, πρὶν καταφωραθῆναι τῆς κακοηθείας, ἀπήει.

Εὐρυκλῆς μὲν οὖν οὐδὲ ἐν τῇ Λακεδαιμονίᾳ πανσά-
 μενος εἶναι μοχθηρός, ἐπὶ πολλοῖς ἀδικήμασιν ἀπεστε-
 2 ρήθη τῆς πατρίδος· ὃ δὲ τῶν Ἰουδαίων βασιλεὺς οὐχ
 ὡσπερ πρότερον εἶχε πρὸς τε τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν
 Ἀριστόβουλον, ἀκούειν μόνον τὰς κατ' αὐτῶν διαβολὰς,
 25 ἀλλ' ἤδη διὰ μίσους οἰκείου γεγενημένος αὐτός, εἰ καὶ
 μὴ λέγοι τις, ἐξειργάζετο, παρατηρῶν ἕκαστα καὶ πυν-
 θανόμενος καὶ πᾶσιν ἐνδιδοὺς τοῖς βουλομένοις, εἰ τις
 ἔχοι τι κατ' ἐκείνων εἰπεῖν, Εὐάρατόν τε Κῶνον Ἀλεξάν-
 30 δρον συνειδέναί. καὶ τοῦτο μὲν οὖν καθ' ἡδονὴν τὸ
 πάντων ἡδιστὸν Ἡρώδης ἐλάμβανεν.

3 ἐπιγίνεται δὲ κατὰ τῶν νεανίσκων μείζον τι, σκενω-

ρουμένης αἰεὶ τῆς κατ' αὐτῶν διαβολῆς, καὶ πᾶσιν ὡς
 εἰπεῖν ἄθλου τούτου προκειμένου λέγειν τι περὶ ἐκεί-
 νων δυσχερές, ὃ πρὸς τῆς τοῦ βασιλεύοντος ἐδόκει σω-
 τηρίας. σωματοφύλακες ἦσαν Ἡρώδη δύο κατ' ἰσχὺν
 5 καὶ μέγεθος τιμώμενοι, Ἰούκουνδος καὶ Τύραννος.
 οὗτοι προσκρούσαντος αὐτοῖς τοῦ βασιλέως ἀπεωσμέ-
 νοι τοῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἦσαν συνιπαζόμενοι καὶ
 κατὰ γυμνασίαν τιμώμενοι, καὶ τι χρυσίον καὶ δωρεὰς
 ἄλλας ἐλάμβανον. εὐθύς οὖν καὶ τούτους ὁ βασιλεὺς
 10 ἔγων ἐν ὑποψίᾳ ἐβασάνιζεν. οἱ δὲ διακατεργήσαντες
 πολὺν χρόνον ὕστερον ἔλεγον ὅτι πείθοι φονεῦν αὐ-
 τοὺς Ἡρώδη Ἀλέξανδρος, ἐπεὶ περὶ τι κνηγέσιον θη-
 ρίων διώκων προσβάλοι· δυνατὸν γὰρ εἶναι λέγειν ὡς
 ἀπὸ τοῦ ἵππου κατενεχθεὶς ἐμπαρεῖη ταῖς ἑαυτοῦ λόγ-
 15 χαις· καὶ γὰρ πρότερον αὐτῷ τοιοῦτον γενέσθαι πάθος.
 ἐπέδειξαν δὲ καὶ χρυσίον μὲν ἐν ἵππῳ κατορωρυγμέ-
 νον, καὶ τὸν ἀρχικύνηγον ἐξήλεγγον ὅτι καὶ λόγχα αὐ-
 τοῖς δοίη βασιλικὰς καὶ τοῖς Ἀλέξανδρον θεραπεύου-
 σιν ὄπλα, κελεύοντος ἐκείνου.

20 μετὰ τούτους ὁ φρουραρχὸς Ἀλεξανδρείου ληφθεὶς 4
 ἐβασάνιζετο· καὶ γὰρ ἐκεῖνος αἰτίαν εἶχε δεῦξασθαι τῇ
 φρουρᾷ καὶ παρεῖναι τοῖς νεανίσκοις χρήματα ὑπεσχῆ-
 σθαι τὰ κείμενα τῶν βασιλικῶν κατ' ἐκεῖνο τὸ φρου-
 ριον. αὐτὸς μὲν οὖν οὐδὲν ὠμολόγησεν, υἱὸς δὲ αὐτοῦ
 25 παρελθὼν ταῦτα ἔφη γενέσθαι, καὶ γράμματα ἐπέδω-
 κεν ὡς εἰκάσαι τῆς Ἀλεξάνδρου χειρός. "τελέσαντες,
 σὺν θεῷ εἰπεῖν, ἃ προεθέμεθα πάντα, ἤξομεν πρὸς
 ὑμᾶς. ἀλλὰ πειράθητε, καθὼς ὑπέσχησθε, δεῦξασθαι ἡ-
 μᾶς τῷ φρουρῷ." μετὰ τοῦτο τὸ γραμματεῖον ὁ μὲν Ἡρώ-
 30 δης οὐκέτι ἐνδοιασίμως εἶχε περὶ τῆς τῶν παιδῶν εἰς αὐ-
 τὸν ἐπιβουλῆς, Ἀλέξανδρος δὲ Διοφάντων ἔφη τὸν γραμ-
 ματεῖα μιμήσασθαι τὸν τύπον, καὶ δι' Ἀντιπάτρον κα-

κουργηθῆναι τὸ γραμματείδιον· ὁ γὰρ Διόφαντος ἐδό-
κει τὰ τοιαῦτα δεινός, ἐν ὑστέρω δὲ διελεγχθεὶς ἐπ' ἄλ-
λοις οὕτως ἀπέθανε.

5 τὸν δὲ βασιανθέντας ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς τὸ πλῆ-
θος προήγαγεν ἐν Ἱερικοῦντι, κατηγοροῦντας τῶν παί- 5
δων. καὶ τούτους μὲν ἐκ χειρὸς οἱ πολλοὶ βάλλοντες
ἐκτείναν· ὠρμημένων δὲ καὶ τοὺς περὶ Ἀλέξανδρον
ὁμοίως κτείνειν, τοῦτο μὲν ὁ βασιλεὺς παρητήσατο, διὰ
Πτολεμαίου καὶ Φερῶρα τὸ πλῆθος ἀναστείλας. ἦν δὲ
φυλακὴ καὶ τήρησις αὐτῶν, καὶ προσήει μὲν οὐδείς ἐτι, 10
πάντα δὲ ἐπεσκοπεῖτο τὰ γινόμενα καὶ λαλούμενα, καὶ
τί γὰρ ἢ καταδίκων εἶχον ἀδοξίαν καὶ δέος. ἄτερος δὲ
αὐτῶν Ἀριστόβουλος ἐκ βαρυθυμίας ἐπαγόμενος καὶ
τὴν ἑαυτοῦ τηθίδα καὶ πενθερὰν συναλγεῖν αὐτῷ ταῖς
συμφοραῖς καὶ μισεῖν τὸν τὰ τοιαῦτα πειθόμενον, "οὐ 15
γὰρ" ἔφη "καὶ σοὶ κίνδυνος ἀπωλείας, διαβεβλημένη
Συλλαίῳ κατ' ἐλπίδα γάμων ἅπαντα τὰνθάδε προμη-
νύειν;" τούτους ἐκείνη ταχὺ μάλα τὰ δελφῶ προσφέ-
ρει τοὺς λόγους. ὁ δὲ οὐκέτι κατασχὼν αὐτὸν δῆσαι
τε κεύθει καὶ διαστήσαντας ἀπ' ἀλλήλων, ὅσα κακῶς 20
ἐποίησαν ἐπὶ τῷ πατρὶ, ταῦτα γραφαιμένους Καίσαρι
ἀποφέρειν. οἱ δὲ, ἐπεὶ τοῦτο προσετέτακτο αὐτοῖς, ἐγ-
γράψουσιν ἐπιβουλήν μὲν οὐτ' ἐννοῆσαι κατὰ τοῦ γε-
γεννηκότος οὔτε συσκευάσασθαι, δρασμῶ δὲ ἐπιβαλέ-
σθαι, καὶ τοῦτο δι' ἀνάγκην, ὑπόπτου καὶ δυσχεροῦς 25
όντος αὐτοῖς τοῦ βίου.

6 κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἦκοντος ἀπὸ Καππαδοκίας
πρεσβευτοῦ παρὰ Ἀρχελαῶν Μήλα τινός, ὃς ἦν δυνά-
στης τῶν ἐκείνου, βουλόμενος Ἡρώδης ἐνδεξασθαι τὴν
δύσνοιαν Ἀρχελαῶν πρὸς αὐτόν, ἐκάλει τὸν Ἀλέξαν- 30
δρον, ὡς ἦν ἐν τοῖς δεσμοῖς, καὶ πάλιν ἠρώτα περὶ τῆς
φυγῆς, ὅπου καὶ πῶς ἐγνώκασιν ἀποχωρεῖν. ὁ δὲ Ἀλέ-

ξανδρος πρὸς Ἀρχελαῶν ἔφη, ἐκείθεν εἰς Ῥώμην ὁμο-
λογήσαντα διαπέμψειν· ἀλλ' οὐδὲν οὔτε ἄτοπον οὔτε
δυσχερὲς ἐντεθυμῆσθαι κατὰ τοῦ πατρός, οὐδὲ ὅσα
συνεκεύασται κακοηθεία τῶν ἐναντίων, ἀληθὲς εἶναι
5 τι τούτων. βούλεσθαι δὲ ἂν ἐτι ζῆν καὶ τοὺς περὶ Τύ-
ραννον εἰς ἐξέτασιν ἀσφαλεστέραν, ἀλλὰ καὶ τούτους
ἀπολέσθαι θάπτον, Ἀντιπάτρου τῷ πλήθει τοὺς ἰδίους
ἐγκαθίσαντος φίλους.

τοιαῦτα λέγοντος ἐκέλευσεν ἅμα τὸν τε Μήλαν καὶ 7
10 τὸν Ἀλέξανδρον ἄγειν ὡς Γλαφύραν τὴν Ἀρχελαῶν,
καὶ πυθάνεσθαι παρ' αὐτῆς εἰ μηδὲν ἠγνῶει τῶν εἰς
ἐπιβουλήν Ἡρώδου γινόμενων. ὡς δὲ ἦκον, εὐθύς μὲν
ἢ Γλαφύρα, δεσμώτην ἰδοῦσα τὸν Ἀλέξανδρον, ἐπλή-
ξατο τὴν κεφαλὴν καὶ καταπληξαμένη μέγα καὶ συμπα-
15 θὲς ἀνώμαξεν· ἦν δὲ καὶ τοῦ νεανίσκου δάκρυα καὶ
τῶν παρόντων ὀδυνηρά τις θεά, μέχρι πλείονος οὐδὲ
ἐφ' οἷς ἦκον εἰπεῖν ἢ πράττειν δυναμένων. ὅψε δὲ
τοῦ Πτολεμαίου (τούτῳ γὰρ ἄγειν αὐτὸν ἐπετέτακτο)
φράζειν κελύσαντος εἰ τι τῶν πραττομένων ἢ γυνή
20 σύννοιδεν αὐτῷ, "τί δὲ οὐκ ἂν" ἔφη "συνέγνω τῆς ψυ-
χῆς ἐμοὶ στερογομένη πλέον καὶ κοινωνοῦσα τέκνων;"
ἢ δὲ πρὸς ταῦτα μὲν ἀνεβόησεν ὡς συνειδείη μὲν οὐδὲν
ἄτοπον· εἰ δὲ φέροι πρὸς σωτηρίαν τὴν ἐκείνου τὸ καὶ
καθ' αὐτῆς τι ψεύσασθαι, πάντα ὁμολογεῖν. ὁ δὲ Ἀλέ-
25 ξανδρος "ἀσεβὲς μὲν οὐδέν" εἶπεν, "οὐδὲ ὦν ὑπονοοῦσιν
οὓς ἦμιστα ἐχοῖν, οὔτε αὐτὸς ἐνενόησα οὔτε σὺ οὐδὲν
οἶσθα, ἀλλ' ὅτι παρ' Ἀρχελαῶν ἀποχωρεῖν ἐγνώκειμεν
κακείθεν εἰς Ῥώμην." ταῦτα κακείνης ὁμολογούσης ὁ
μὲν Ἡρώδης, Ἀρχελαῶν ἐξεληλέγχθη τῆς πρὸς αὐτόν
30 δυσνοίας ὑπολαβὼν, δίδωσιν Ὀλύμπῳ καὶ Ὀλομνίῳ
γράμματα, κελεύσας ἐν παράπλῳ μὲν Ἐλαιούσῃ τῆς Κι-
λικίας προσσχόντας Ἀρχελαῶν τὸ περὶ τούτων ἀποδοῦ-

ναι, και μεμφαμένους ὅτι τῆς ἐπιβουλῆς ἐφάψαιτο τοῖς παισὶν ἐκείθεν εἰς Ῥώμην πλεῖν, κὰν εὖρωσιν ἀνύσαντά τι Νικόλαον ὡς μηκέτι αὐτῷ δυσχεραίνειν Καίσαρα, διδόναι τὰς ἐπιστολάς και τοὺς ἐλέγχους, οὓς κατὰ τῶν νεανίσκων κατεσκευασμένους ἀπέστειλεν. Ἀρχέλαος 5 μὲν οὖν ἀπελογεῖτο, δεξασθαι μὲν τοὺς νεανίσκους ὁμολογήσας διὰ τὸ συμφέρειν αὐτοῖς τε ἐκείνοις και τῷ πατρὶ μὴ και χαλεπώτερόν τι προστεθῆναι κατ' ὄργην ἢ ὑπόπτως ἔχοντες ἐστασίαζον, οὐ μὴν και πρὸς Καίσαρα πέμψειν, οὐδὲ ἄλλο τι κατὰ δύσνοιαν τὴν πρὸς 10 ἐκείνον ὁμολογῆσαι τοῖς νεανίσκοις.

8 εἰς δὲ τὴν Ῥώμην ἀποκομισθέντες ἔσχον [τε] καιρὸν ἀποδοῦναι τὰ γράμματα τῷ Καίσαρι, διηλλαγμένον εὐρόντες Ἡρώδη. τὰ γὰρ περὶ τὴν Νικολάου πρεσβείαν ἀπέβη τοῦτον τὸν τρόπον. ὡς ἀνῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην 15 και περὶ τὴν αὐλὴν ἐγένετο, πρῶτον μὲν οὐκ ἐφ' οἷς ἐληλύθει μόνον, ἀλλὰ και Συλλαίου κατηγορεῖν ἤξιον. και δῆλοι πρὸ τῆς ἐντυχίας ἦσαν ἀλλήλους πολεμοῦντες. οἱ δὲ Ἀραβες ὑπονοστήσαντες ἐξ αὐτοῦ και τῷ Νικολάω προσελθόντες τὰς ἀδικίας ἀπάσας ἐμήνουν, και 20 τῶν Ὀβόδου ὡς διαφθαρέντων πλείστων ἐκφανῆ τεκμήρια παρέχοντες ἦν γὰρ και τῶν γραμμάτων αὐτοῦ ἃ κατὰ τὴν ἀπόστασιν ὑψηρημένοι διὰ τούτων ἤλεγχον. ὁ δὲ Νικόλαος εὐτυχίαν τινὰ ταύτην ὄρων αὐτῷ προσγεγεννημένην, δι' αὐτῆς ἐπραγματεύετο τὸ μέλλον, ἐπέ- 25 γων ἐλθεῖν εἰς διαλλαγὰς Ἡρώδη ποιῆσαι Καίσαρα· σαφῶς γὰρ ἠπίστατο βουλομένῳ μὲν ἀπολογήσασθαι περὶ ὧν ἐπραξεν οὐκ ἔσεσθαι παρορησίαν, ἐθέλοντι δὲ κατηγορεῖν Συλλαίου γενήσεσθαι καιρὸν ὑπὲρ Ἡρώδου λέγειν. συνεστῶτων οὖν ἐπ' ἀλλήλους και δοθείσης ἡμέ- 30 ρας, Νικόλαος, παρόντων αὐτῷ τῶν Ἀρέτα πρέσβεων, τὰ τε ἄλλα κατηγορεῖ τοῦ Συλλαίου, τὴν τε τοῦ βασι-

λέως ἀπώλειαν λέγων και πολλῶν Ἀραβῶν, χρήματά τε ὡς εἴη δεδανεισμένος ἐπ' οὐδὲν ὑγιές, και μοιχείας ἐξελέγχων οὐ τῶν ἐν Ἀραβίᾳ μόνον ἀλλὰ και τῶν ἐν Ῥώμῃ γυναικῶν· προσετίθει δὲ τὸ μέγιστον, ὡς ἕξανα- 5 στήσειε Καίσαρα, μηδὲν ἀληθὲς διδάξας ὑπὲρ τῶν Ἡρώδη πεπραγμένων. ὡς δὲ ἤκεν ἐπὶ τοῦτον τὸν τόπον, ὁ μὲν Καίσαρ ἐξεῖργεν αὐτόν, τοῦτο μόνον ἀξιῶν ὑπὲρ Ἡρώδου λέγειν, εἰ μὴ στρατιὰν ἤγαγεν εἰς Ἀραβίαν, μηδὲ δισχιλίους και πεντακοσίους ἀπέκτεινε τῶν 10 ἐκεῖ, μηδὲ αἰχμαλώτους λάβοι τὴν χώραν διαοπάσας· ὁ δὲ Νικόλαος ὑπὲρ τούτων ἔφη και μάλιστα διδάξειν ὅτι μηδὲν ἢ τὰ πλείστα γε αὐτῶν οὐ γέγονεν ὡς σὺ ἀκήκοας, και δίκαιον ἦν ἐπ' αὐτοῖς χαλεπῶς φέρειν. πρὸς δὲ τὸ παράδοξον Καίσαρος ἐνδόντος αὐτὸν ἀκρο- 15 τήν, τὸ δάνειον εἰπὼν τῶν πεντακοσίων ταλάντων και τὴν συγγραφὴν, ἐν ἣ και τοῦτο ἦν προσγεγραμμένον, ἐξεῖναι τῆς προθεσμίας παρελθούσης ὄψια λαμβάνειν ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας, τὴν μὲν στρατείαν οὐκ ἐπιστρα- 20 τεῖαν ἔλεγεν ἀλλὰ δικαίαν τῶν ἰδίων ἀπαίτησιν χρημάτων· και μηδὲ ταχὺ ταύτην μηδὲ ὡς ἐπέτρεπον αἱ συγγραφαι . . . πολλάκις μὲν ἐπὶ Σατουρνῖνον ἐλθόντα και Ὀλόμνιον τοὺς τῆς Συρίας ἡγεμόνας, τελευταῖον δὲ ἐν Βηρυτῷ τούτων ἐναντίον Συλλαίου τὴν σὴν τύ- 25 χην ἐπομόσαντος, ἢ μὴν ἐντὸς ἡμερῶν τριάκοντα παρέ- ξειν τὰ χρήματα και τοὺς ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἡρώδου πεφρυγότας. ὧν οὐδὲν ποιήσαντος Συλλαίου πάλιν ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας ἐλθεῖν Ἡρώδη, κἀκείνων ἐφέντων αὐτῷ λαμβάνειν τὰ ὄψια, μόλις οὕτως ἐξελθεῖν σὺν τοῖς περὶ αὐτόν. " ὁ μὲν δὲ πόλεμος, ὡς οὗτοι τραγῶδοῦν- 30 τες ἔλεγον, και τὰ τῆς ἐπιστρατείας τοιαῦτα. καιτοι πῶς ἂν εἴη πόλεμος, ἐπιτρεψάντων μὲν τῶν σῶν ἡγεμόνων, δεδωκυίας δὲ τῆς συνθήκης, ἡσεβημένου δὲ μα-

τὰ τῶν ἄλλων θεῶν καὶ τοῦ σοῦ, Καῖσαρ, ὀνόματος; τὰ δὲ περὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐξῆς ἤδη λεκτέον. ληστὰι τῶν τὸν Τράχωνα κατοικούντων, τεσσαράκοντα τὸ πρῶτον, εἶτα αὐθις πλείονες, τὰς Ἡρώδου κολάσεις διαφεύγοντες ὀρηγήριον ἐποίησαντο τὴν Ἀραβίαν. 5 τούτους ὑπεδέξατο Συλλαῖος ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τρέφων, καὶ χώραν ἔδωκε νέμεσθαι, καὶ τὰ κέρδη τῶν ληστῶν αὐτὸς ἐλάμβανεν. ὠμολόγησε δὲ καὶ τούτους ἐπὶ τοῖς ὄρκοις ἀποδώσειν κατὰ τὴν αὐτῆν τοῦ δανείου προθεσμίαν, καὶ δύναιτο ἂν οὐκ ἐπιδείξει κατὰ τὸ 10 παρὸν ἄλλον τινὰ τῆς Ἀράβων χώρας ἢ τούτους ἐξηρημένους, οὐδὲ πάντας, ἀλλ' ὅσοι μὴ λαθεῖν ἴσχυσαν. οὕτως οὖν καὶ τοῦ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπιφθόνου στυφαντήματος πεφηνότος, μέγιστον, ὃ Καῖσαρ, κατὰμαθε πλάσμα καὶ ψεῦσμα πρὸς τὴν σὴν ὀργὴν αὐτῷ 15 ποιηθέν. φημὶ γάρ, ἐπελθοῦσης ἡμῖν τῆς τῶν Ἀράβων δυνάμεως καὶ τῶν περὶ Ἡρώδην πεσόντος ἐνὸς καὶ δευτέρου, τότε μόλις ἀμνηνομένου Νάκεβον τὸν στρατηγὸν αὐτῶν καὶ περὶ πέντε καὶ εἴκοσι συνέβη πεσεῖν τοὺς πάντας, ὧν ἕκαστον αὐτὸς εἰς ἑκατὸν ἀναφέρων δισχι- 20 λλους καὶ πεντακοσίους τοὺς ἀπολωλότας ἔλεγε."

9 ταῦτα μᾶλλον ἐκίνει τὸν Καῖσαρα, καὶ πρὸς τὸν Συλλαῖον ἐπιστραφεὶς ὀργῆς μεστὸς ἀνέκρινεν ὅποσοι τεθνήκασι τῶν Ἀράβων. ἀπορουμένον δὲ αὐτοῦ καὶ πεπλανῆσθαι λέγοντος, αἶ τε συνθῆκαι τῶν δανείων 25 ἀνεγινώσκοντο καὶ τὰ τῶν ἡγεμόνων γράμματα, πόλεις τε ὅσαι τὰ ληστήρια κατηγιῶντο. καὶ πέρας εἰς τοῦτο κατέστη Καῖσαρ ὡς τοῦ μὲν Συλλαίου καταγνώσαι θάνατον, Ἡρώδη δὲ διαλλάττεσθαι, μετάνοιαν ἐφ' οἷς ἐκ διαβολῆς πικρότερον ἔγραψεν αὐτῷ πεπονθώς, καὶ τι 30 τοιοῦτον εἰπεῖν εἰς τὸν Συλλαῖον, ὡς ἀναγκάσειεν αὐτὸν ψευδεὶ λόγῳ πρὸς ἄνδρα φίλον ἀγνωμονῆσαι. τὸ

δὲ σύμπαν, ὃ μὲν Συλλαῖος ἀνεπέμπετο τὰς δίκας καὶ τὰ χρεῖα τοῖς δεδανεικόσιν ἀποδώσων, εἶτα οὕτω κολασθησόμενος. Ἀρέτα δὲ οὐκ εὐμενῆς ἦν Καῖσαρ, ὅτι τὴν ἀρχὴν μὴ δι' ἐκείνου ἀλλὰ καθ' αὐτὸν ἔλαβεν. 5 ἐγγνώκει γάρ καὶ τὴν Ἀραβίαν Ἡρώδη διδοῖαι, διεκώλυσε δὲ τὰ παρ' ἐκείνου πεμφθέντα γράμματα. τοῖς γὰρ περὶ τὸν Ὀλυμπον καὶ Βολόμιον, εὐμενῆ Καῖσαρα πυνθανομένοις, εὐθύς ἔδοξεν ἐξ ἐντολῆς Ἡρώδου τὰ περὶ τῶν παιδῶν γράμματα καὶ τοὺς ἐλέγχους ἀναδι- 10 δοῖναι. Καῖσαρ δὲ ἀναγνούς τὸ μὲν ἀρχὴν ἄλλην προστιθέναι γέροντι καὶ κακῶς πράττοντι τὰ περὶ τοὺς παιδας οὐκ ᾤηθη καλῶς ἔχειν, δεξάμενος δὲ τοὺς περὶ Ἀρέταν, καὶ τοῦτο μόνον ἐπιτιμήσας, ὡς προπετεῖα χρήσαιο τῷ μὴ παρ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἀναμεῖναι 15 λαβεῖν, τὰ τε δῶρα προσήκατο καὶ τὴν ἀρχὴν ἐβεβαίωσεν.

Ἡρώδη δὲ γράφει διηλλαγμένος, ἐπὶ τε τοῖς παισὶν 11 ἄχθεσθαι λέγων, καὶ δέον, εἰ μὲν ἀνοσιώτερόν τι τετολμήκασι, ἐπέξειναι πατραλίας ὄντας (αὐτῷ γὰρ 20 ἐφεῖναι ταύτην τὴν ἐξουσίαν), εἰ δὲ δρασμὸν ἐνενόησαν, ἄλλως νουθετήσαντα μηδὲν ἀνήκεστον διαπράττεσθαι· συμβουλευεῖν δὲ ἔχειν αὐτῷ συνέδριον ἀποδείξαντα περὶ Βηρυτόν, ἐν ἧ κατοικοῦσι Ῥωμαῖοι, καὶ παραλαβόντα τοὺς τε ἡγεμόνας καὶ τὸν βασιλέα τῶν 25 Καππαδόκων Ἀρχέλαον, ὅσους τε τῶν ἄλλων οἶεται φιλία τε καὶ ἀξιώματι εἶναι ἐπιφανεῖς, μετὰ τῆς ἐκείνων γνώμης ὃ τι χρὴ διαλαμβάνειν. Καῖσαρ μὲν τοιαῦτα ἐπέστελλεν· ὃ δὲ Ἡρώδης, τῶν γραμμάτων ὡς αὐτὸν ἀπενεχθέντων, περιχαρῆς μὲν εὐθύς ἐπὶ ταῖς διαλλα- 30 γαῖς ἐγεγόνει, περιχαρῆς δὲ καὶ τῷ πάντα ἐξεῖναι κατὰ τῶν παιδῶν αὐτῷ. καὶ πως τὸ μὲν οὐκ εὖ πράττειν ἐν τῷ πρότερον χαλεπὸν μὲν, ἀλλ' οὔτε θρασὺν οὔτε προ-

πετῇ πρὸς τὴν ἀπώλειαν τῶν τέκνων παρεῖχεν αὐτόν, ἐν δὲ τῷ τότε μεταβολῆς ἀμείνονος καὶ παρηγορίας ἐπιλαβόμενος διὰ τὸ μῖσος ἐκαινοτόμει τὴν ἐξουσίαν. διέπεμπεν οὖν ὅσους ἐδόκει καλεῖν εἰς τὸ συνέδριον, Ἀρχελάου χωρὶς· ἐκείνον γὰρ δι' ἔχθος οὐκ ἤξιον παρα- 5 τυγγάνειν, ἢ καὶ τῇ προαιρέσει νομίζων ἐμποδῶν ἔσεσθαι.

2 γενομένων δὲ ἐν Βηρυτῷ τῶν τε ἡγεμόνων καὶ τῶν ἄλλων ὅσους ἀπὸ τῶν πόλεων ἐκάλεσε, τοὺς μὲν παῖδας (οὐ γὰρ ἤξιον παράγειν εἰς τὸ συνέδριον) ἐν κώμῃ τινὶ 10 Σιδωνίων εἶχε, Πλατάνῃ καλουμένῃ, πλησίον τῆς πόλεως, ὡς ἔχειν, εἰ κληθεῖεν, παραστήσαι· μόνος δὲ καθ' αὐτὸν εἰσελθῶν, ἑκατὸν καὶ πενήκοντα συγκαθημένων ἀνδρῶν, κατηγορεῖ κατηγορίαν οὐκ ὀδυνηρὰν ὡς πρὸς ἀνάγκην ὧν ἤτύχει, πλείστον δὲ ἀπεικνύειν ἢ 15 πατὴρ ἐπὶ παισὶν εἶποι. βίαιος γὰρ ἦν καὶ περὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς αἰτίας ἐτετάρακτο, καὶ μέγιστα θυμοῦ καὶ ἀγριότητος ἐνεθίδου σημεῖα, τοὺς τε ἐλέγχους οὐκ ἐκείνοις ἐπιτρέπων καταμαθεῖν, ἀλλὰ συνηγορίαν αὐτοῖς προστιθεὶς πατρὶ κατὰ παίδων ἀσχήμονα, καὶ τὰ 20 γραφέντα δι' αὐτῶν ἐκείνων ἀναγινώσκων, ἐν οἷς ἐπιβουλή μὲν ἢ τις ἐπίνοια δυσσεβείας οὐκ ἐγγράπτο, μόνον δὲ ὡς φυγεῖν βουλεύοιντο, καὶ λοιδορίας τινὲς εἰς αὐτὸν ὀνειδῆ περιέχουσαι διὰ τὴν δύσνοιαν. ἐφ' αἷς ἐκείνος ὡς ἐγένετο, μᾶλλον τε ἐξεβόα καὶ τὸ περιὸν 25 εἰς ὁμολογίαν τῆς ἐπιβουλῆς δι' ἐκείνων ἠΰξανε, ἐπομνύμενος ὡς ἡδίων ἂν στέροιο τῆς ζωῆς ἢ τοιούτων ἀκούειν λόγων. τὸ δὲ τελευταῖον εἰπὼν ὅτι καὶ τῇ φύσει καὶ τῇ Καίσαρος δόσει τὴν ἐξουσίαν αὐτὸς ἔχει, προσέθηκε καὶ πατριον αὐτῷ νόμον, ὃς ἐκέλευεν, εἰ 30 του κατηγορήσαντες οἱ γονεῖς ἐπιθεῖεν τῇ κεφαλῇ τὰς χεῖρας, ἐπάνανγκες εἶναι τοῖς περιεστῶσι βάλλειν καὶ

τοῦτον ἀποκτείνειν τὸν τρόπον. ὅπερ ἔτοιμος ὦν αὐτὸς ἐν τῇ πατρίδι καὶ τῇ βασιλείᾳ ποιεῖν, ὁμῶς ἀναμεῖναι τὴν ἐκείνων κοίτην. ἦκειν μέντοι δικαστὴς μὲν οὐχ οὕτως ἐπὶ φανεροῖς οἷς ἐκ τῶν παίδων ὀλίγου πάθοι, 5 συνοργισθῆναι δὲ καιρὸν ἔχοντας, ὡς οὐδενὶ καὶ τῶν πόρρω γερονότων ἀμελεῖσθαι τοιαύτης ἐπιβουλῆς ἄξιον.

ταῦτα τοῦ βασιλέως εἰπόντος, καὶ τῶν νεανίσκων 3 οὐδὲ ἕως τῆς ἀπολογίας παρηγημένων, συμφρονήσαντες οἱ κατὰ τὸ συνέδριον ὡς ἐπιεικείας καὶ διαλλαγῶν χειρὸν ἔχοιεν, τὴν ἐξουσίαν ἐβεβαίουν αὐτῷ. καὶ πρῶτος μὲν Σατουρνίνος, ἀνὴρ ὑπατικός καὶ τῶν ἐπ' ἀξιώματος, ἀπεφήματο γνώμην αἰδημονεστάτην, περιστάσει 10 χρώμενος· ἔφη γὰρ καταδικάζειν μὲν τῶν Ἡρώδου παίδων, κτείνειν δὲ οὐκ οἴεσθαι δίκαιον, αὐτὸς παῖδας 15 ἔχων, καὶ τοῦ πάθους μείζονος ὄντος, εἰ καὶ πάντα δι' αὐτοὺς δεδυστύχηκε. μετ' ἐκείνον οἱ Σατουρνίνου παῖδες (εἶποντο γὰρ αὐτῷ τρεῖς ὄντες πρεσβευταὶ) τὴν αὐτὴν γνώμην ἀπεφήναντο. Ὀλομνίος δὲ ἄντικρος ἔφη κολάζειν θανάτῳ τοὺς οὕτως ἀσεβήσαντας εἰς τὸν 20 πατέρα. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ τῶν ἐξῆς οἱ πλείους, ὥστε μηκέτι ἄλλο τι δοκεῖν ἢ καταδεδικασθαι τὴν ἐπὶ θανάτῳ τοὺς νεανίσκους. κἀκεῖθεν μὲν εὐθύς Ἡρώδης ἦκεν ἄγων αὐτοὺς εἰς Τύρον, καὶ τοῦ γε Νικολάου πλεύσαντος ὡς αὐτὸν ἐκ τῆς Ρώμης ἐπυρθάνετο, προδιηγη- 25 σάμενος τὰ ἐν Βηρυτῷ, ἦντινα ἔχοιεν γνώμην περὶ τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν τῇ Ρώμῃ αὐτοῦ φίλοι. κἀκεῖνος εἶπεν ὅτι δοκεῖ μὲν ἀσεβῆ εἶναι τὰ ἐκείνοις περὶ σὲ ἐγνωσμένα, χορῆναι μέντοι αὐτοὺς καθείροντα δεσμώ- 30 τας φυλάττειν. "καὶ εἰ μὲν ἐτέρως σοι δοκοῖη κολάζειν αὐτούς, μὴ φαίνοιο ὀργῇ τὸ πλέον ἢ γνώμῃ κεχορῆσθαι· εἰ δὲ τάναντία ἀπολύειν, μὴ ἀνεπανόρθωτον εἶη σοι τὸ ἀτύχημα. τὰ αὐτὰ δὲ δοκεῖ καὶ ἐν Ρώμῃ τοῖς πλείστοις

τῶν σῶν φίλων." καὶ ὃς σιωπήσας ἐν πολλῇ ἐγένετο
συννοία, κἀκείνον ἐκέλευσε συμπλεῖν αὐτῷ.

4 ὡς δὲ ἦλθεν εἰς Καισάρειαν, γίνεται λόγος εὐθύς
ἅπασιν τῶν παιδῶν, καὶ μετέωρος ἡ βασιλεία, ποῖ ποτὲ
χωρήσειε τὰ κατ' αὐτοὺς ἐκδεχομένων. δεινὸν γὰρ
5 ὑπῆει πάντας δέος ἐκ παλαιοῦ καταστασιαζομένους εἰς
αὐτὸ τὸ πέρας ἐλθεῖν, καὶ τοῖς μὲν πάθειν ἐδυσχέραι-
νον, οὐκ ἦν δὲ οὔτε εἰπεῖν τι προπετὲς οὔτε ἄλλου λέ-
γοντος ἀκούειν ἀκίνδυνον, ἀλλ' ἐγκεκλεισμένοι τὸν
ἔλεον ὀδυνηρῶς μὲν ἀνάδως δὲ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ
10 πάθους ἔφερον. εἰς δὲ αὐτῷ πάλαι στρατιώτης, ὄνομα
Τήρων, υἱοῦ αὐτῷ καθ' ἡλικίαν ὄντος Ἀλεξάνδρου
φίλου, πάντα, ὅσα καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδύμενα δι' ἡσυ-
χίας ἦν, αὐτὸς ὑπ' ἐλευθεριότητος ἐξελάλει, καὶ βοᾷν
ἠναγκάζετο πολλάκις ἐν τοῖς πλήθεσιν, ἀπαρακαλύπτως
15 λέγων ὡς ἀπόλοιτο μὲν ἡ ἀλήθεια, τὸ δὲ δίκαιον ἐκ τῶν
ἀνθρώπων ἀνηρημένον εἶη, κρατοίη δὲ τὰ ψεύσματα
καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τοσοῦτον νέφος ἐπάγοι τοῖς πράγ-
μασιν ὡς μηδὲ τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν
ὀραῖσθαι τοῖς ἀμαρτάνουσιν. τοιοῦτος ὢν ἐδόκει μὲν
20 οὐκ ἀκινδύνως παρρησιάζεσθαι· τὸ δὲ εὐλογον ἐκίνει
πάντας, οὐκ ἀνάδως αὐτοῦ πρὸς τὸν καιρὸν ἰσταμέ-
νου. διὸ καὶ πάντα, ἅπερ αὐτὸς εἶπειεν ἕκαστος, ἠδέως
ἤκουεν ὑπ' ἐκείνου λεγόμενα, καὶ τὸ καθ' αὐτοὺς
ἀσφαλὲς ἐν τῷ σιγᾷν προορώμενοι τὴν ἐκείνου παρρη-
25 σίαν ὅμως ἀπεδέχοντο· τὸ γὰρ προσδοκώμενον πάθος
ἐβιάζετο πάντα ὄντιναοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ λαλεῖν.

5 ὃ δὲ καὶ πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ πάσης παρρησίας
ὠσάμενος μόνος μόνῳ λέγειν ἤξιον, καὶ συγχωρήσαντος
"οὐ δυνάμενος" εἶπεν, "ὦ βασιλεῦ, διακαρτερεῖν ἐπὶ
30 τοιούτῳ πάθει, τὴν τολμηρὰν ταύτην παρρησίαν, ἀναγ-
καίαν δὲ σοὶ καὶ συμφέρουσαν, εἰ λάβοις τι χρήσιμον

ἔξ αὐτῆς, προύκριναι τῆς ἐμῆς ἀσφαλείας. ποῖ ποτὲ
ᾤχοντό σου καὶ πεπτώκασιν ἐκ τῆς ψυχῆς αἱ φρένες;
ποῖ δὲ καὶ ὁ περιττὸς ἐκείνος νοῦς, ᾧ πολλὰ καὶ με-
γάλα κατώρθους; τίς δὲ ἡ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν
5 ἐρημία; κρίνω δὲ οὐδὲ παρόντας αὐτοὺς εἶναι συγγε-
νεῖς ἢ φίλους, οἱ περιορῶσι τοιοῦτον μῦθος ἐπὶ τῇ μα-
καρίζομένῃ ποτὲ βασιλείᾳ. σὺ δὲ οὐ σκέψη τί πραττό-
μενον ἐστί; δύο νεανίσκους ἐκ βασιλίδος σοι γυναικὸς
γεγεννημένους, εἰς πᾶσαν ἀρετὴν ἄκρους, ἀναιρησίεις,
10 σεαυτὸν ἐν γῆραι καταλιπὼν ἐφ' ἐνὶ παιδί, κακῶς οἰ-
κονομήσαντι τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίδα, καὶ συγγένεσιν, ὧν
αὐτὸς ἤδη τοσαντάκις κατέγνωσ θάνατον; οὐκ ἐννοή-
σεις ὅτι καὶ τῶν ὄχλων ἡ σιωπὴ τὴν ἀμαρτίαν ὅμως
ὀρᾷ καὶ μισεῖ τὸ πάθος, ἢ τε στρατιὰ πᾶσα, καὶ ταύτης
15 οἱ πρωτεύοντες, ἔλεον μὲν τῶν ἀτυχούντων μῖσος δὲ
τῶν ταῦτα διαπραττομένων ἐσθήσασιν;" ἤκουε τούτων
ὁ βασιλεὺς ἐν ἀρχῇ μὲν οὐ παντάπασιν ἀγνωμόνως,
ἀλλὰ, τί δεῖ καὶ λέγειν, διεκίνησεν αὐτὸν ἀψαμένον
τοῦ Τήρωνος ἐναργῶς τοῦ τε πάθους καὶ τῆς περὶ τοὺς
20 οἰκείους ἀπιστίας. αὐτίς δὲ ὁ μὲν ἐπεδίδου κατὰ μι-
κρὸν ἀμέτρῳ καὶ στρατιωτικῇ χρώμενος παρρησίᾳ (τὸ
γὰρ ἀπαίδευτον ἐξέπιπτε τοῦ καιροῦ), ταραχῆς δὲ Ἡρώ-
δης ἐνεπίμπλατο, καὶ μᾶλλον ὀνειδίζεσθαι δοκῶν ἢ
πρὸς τὸ συμφέρον ἀκούειν τῶν λόγων, ἐπεὶ καὶ τοὺς
25 διακειμένους στρατιώτας καὶ τοὺς ἀγανακτοῦντας ἠγε-
μόνας ἐπύθτετο, προστάττει τοὺς τε ὀνομαστὶ δηλω-
θέντας ἅπαντας καὶ τὸν Τήρωνα δῆσαντας ἔχειν ἐν
φυλακῇ.

τούτου γενηθέντος ἐπιτίθεται τῷ καιρῷ καὶ Τρύ- 6
30 φων τις κουρεὺς τοῦ βασιλέως, ὃς ἔφη προσελθὼν ὡς
πεῖθαι πολλάκις ὁ Τήρων, ὅποταν θεραπεύῃ τὸν βα-
σιλέα, ξυρῶ τὸν λαιμὸν ἀποτεμεῖν· ἔσεσθαι γὰρ ἐν

πρώτοις τοῖς περὶ Ἀλέξανδρον καὶ μεγάλας λήψεσθαι
 θωρεάς. ταῦτα εἰπόντα συλλαμβάνειν κελεύει, καὶ
 μετὰ ταῦτα βάσανος ἦν τοῦ τε Τήρωνος καὶ τοῦ παιδὸς
 αὐτοῦ καὶ τοῦ κουρέως. διακαρτεροῦντός τε τοῦ Τή-
 ρωνος, ὁρῶν ὁ νεανίσκος τὸν πατέρα χαλεπῶς μὲν ἤδη 5
 διακείμενον, ἔχοντα δὲ οὐδεμίαν ἐλπίδα σωτηρίας,
 ἑαυτῷ τε τὸ μέλλον ἐκ τῆς περὶ τὸν πάσχοντα δυσχε-
 ρείας προῦπτον, ἔφη μηνύσειν τῷ βασιλεῖ τὴν ἀλή-
 θειαν, εἰ παραιτήσεται διὰ τοῦ φράσαι τῆς βασάνου
 καὶ τῆς αἰκίας αὐτὸν τε καὶ τὸν πατέρα. δόντος δὲ πί- 10
 στιν ἐπὶ τούτοις, ἔλεγεν ὡς εἴη συνθήκη τις ἐπιδέσθαι
 δι' αὐτοχειρίας βασιλεῖ τὸν Τήρωνα· προσελθεῖν γὰρ
 εὐπορον εἶναι μόνον μόνῳ, καὶ δρᾶσαντα παθεῖν τι
 τῶν εἰκότων οὐκ ἀγεννὲς Ἀλέξανδρῳ χαριζόμενον.
 ταῦτα μὲν οὖν ἐκεῖνος εἰπὼν ἔξαιρείται τὸν πατέρα 15
 τῆς ἀνάγκης, ἄδηλον εἴτε τὴν ἀλήθειαν ἐκβιασθεὶς
 φράζειν, εἴτε κἂν περιγραφὴν νοήσας τινὰ ταύτην τῶν
 7 κακῶν αὐτῷ καὶ τῷ γεγεννηκότῳ· ὁ δὲ Ἡρώδης οὐδὲ
 εἴ τι πρότερον ἐνδοιάσιμον ἦν αὐτῷ περὶ τὴν τεκνοκτο-
 νίαν, τούτῳ τόπον ἢ χώραν καταλειοπίως ἐν τῇ ψυχῇ, 20
 ἀλλὰ πᾶν ἐξηρημένον τὸ δυνάμενον αὐτῷ ὑπόνοιαν
 ἀμείνονος λογισμοῦ παρασχέιν, ἔσπευσεν ἤδη τέλος
 ἐπιθεῖναι τῇ προαιρέσει. καὶ προαγαγὼν εἰς ἐκκλη-
 σίαν τριακοσίους τε τῶν ἡγεμόνων τοὺς ἐν αἰτία γενο-
 μένους καὶ τὸν Τήρωνα σὺν τῷ παιδί καὶ τῷ ἐκείνους 25
 διελέγχοντι κουρεῖ, κατηγορίαν ἀπάντων αὐτῶν ἐποιή-
 σατο· κακείνους μὲν τὸ πλῆθος ἀεὶ τοῖς παρατυχοῦσι
 βάλλοντες ἀπέκτειναν, Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Ἀριστόβου-
 λος ἀχθέντες εἰς Σεβαστήν ἐπιτάξαντος τοῦ πατρὸς
 στραγγάλη κτείνονται, τὰ δὲ σώματα νύκτωρ εἰς Ἀλε- 30
 ξάνδρειον ἀπέθεντο, τοῦ τε μητροπάτορος ἐκεῖ καὶ τῶν
 πλείστων αὐτοῖς προγόνων κειμένων.

ἴσως μὲν οὖν οὐκ ἄλογον ἐνίοις καταφαίνεται τρε- 8
 φόμενον ἐκ πολλοῦ τὸ μῦθος οὕτως αὐξηθῆναι, καὶ πε-
 ραιτέρῳ προσελθὼν ἀποικῆσαι τὴν φύσιν· ἐπίστασις
 δὲ γένοιτο ἂν εἰκότως, εἴτε εἰς τοὺς νεανίσκους ἀνοι-
 5 στέον τὴν τοιαύτην αἰτίαν, πρὸς αἴτιον ὀργῆς ἀγαγόν-
 τας τὸν πατέρα καὶ χρόνῳ παρασκευάσαντας ὑπὸ χα-
 λεπότητος ἀνήκεστον αὐτοῖς, εἴτε καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκεί-
 νον ἀπαθῆ καὶ περιττὸν ὄντα περὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς
 ὀργῆς καὶ τῆς ἄλλης εὐδοξίας, ὡς μηδένα οἶεσθαι πα-
 10 ραληπτέον ἐφ' ᾧ πᾶν τὸ βουλούμενον ἀκίνητον ἔχειν, ἢ
 καὶ τὴν τύχην παντὸς εὐγνώμονος λογισμοῦ μείζω τὴν
 δύναμιν ἐσχηκῆσαν, ὅθεν καὶ πειθόμεθα τὰς ἀνθρωπί-
 νας πράξεις ὑπ' ἐκείνης προσκαθωσιῶσθαι τῇ τοῦ γε-
 νέσθαι πάντως ἀνάγκῃ καὶ καλοῦμεν αὐτὴν εἰμαρομέ-
 15 νην, ὡς οὐδενὸς ὄντος ὁ μὴ δι' αὐτὴν γίνεσθαι. τοῦ-
 τον μὲν οὖν τὸν λόγον, ὡς νομίζω, πρὸς ἐκεῖνον ἀρκέ-
 σει κρίνειν, ἡμῖν τε αὐτοῖς ἀποδιδόντας τι καὶ τὰς δια-
 φθορὰς τῶν ἐπιτηδευμάτων οὐκ ἀνευθύνοισι ποιοῦν-
 τας· ἂν πρὸ ἡμῶν ἤδη πεφιλοσόφηται καὶ τῷ νόμῳ.
 20 τῶν δὲ ἄλλων δύο τὴν μὲν ἀπὸ τῶν παιδῶν μέμψαιτο
 ἂν τις αἰτίαν, ὑπὸ τε ἀνθαθείας νεωτερικῆς καὶ βασι-
 λικῆς οἴσεως, ὅτι καὶ διαβολῶν ἠνείχοντο κατὰ τοῦ
 πατρὸς, καὶ τῶν πραττομένων αὐτῷ κατὰ τὸν βίον οὐκ
 εὐμενεῖς ἦσαν ἐξετασταί, καὶ κακοήθεις μὲν ὑπονοεῖν
 25 ἀκρατεῖς δὲ λέγειν, εὐάλωτοι δὲ δι' ἀμφοτέρω τοῖς ἐπι-
 τηροῦσιν αὐτοὺς καὶ πρὸς χάριν καταμηνύουσιν. ὁ
 μέντοι πατὴρ οὐδὲ ἐντροπῆς ἔοικεν ἄξιος φαίνεσθαι
 τοῦ περὶ ἐκεῖνους ἀσεβήματος, ὃς οὔτε πίστιν ἐπιβου-
 λῆς ἐναογῆ λαβῶν οὔτε παρασκευῆν ἐπιχειρήσεως ἐλέγ-
 30 χειν ἔχων ἐτόλμησεν ἀποκτεῖναι τοὺς ἐξ αὐτοῦ φύντας,
 ἀρίστους μὲν τὰ σώματα καὶ περιποθήτους πᾶσι τοῖς
 ἄλλοτρίοις, οὐκ ἀποδέοντας δὲ ἐν τοῖς ἐπιτηδευμασιν,

εἶ που θηρᾶν ἢ γυμνάζεσθαι τὰ πολέμου ἢ λέγειν ὑπὲρ
 τῶν ἐμπεισόντων ἔδει· τούτων γὰρ ἀπάντων μετεῖχον,
 Ἀλέξανδρος δὲ καὶ μᾶλλον ὁ πρεσβύτερος. ἦρκει γάρ,
 εἰ καὶ κατέγνω, καὶ ζῶντας ὅμως ἐν δεσμοῖς ἢ ξενιτεύ-
 οντας ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἔχειν, μεγάλην ἀσφάλειαν αὐτῷ
 περιβεβλημένῳ τὴν Ῥωμαίων δύναμιν, δι' ἣν οὐδὲν
 οὔτε ἐξ ἐφόδου καὶ βία παθεῖν ἐδύνατο. τὸ δὲ ἀποκτεῖ-
 ναι ταχὺ καὶ πρὸς ἠδονὴν τοῦ νικῶντος αὐτὸν πάθος,
 ἀσεβείας τεκμήριον ἀνυποτιμήτου, καὶ τῆς ἡλικίας οὐ-
 σης ἐν γῆραι τοσοῦτον ἐξήμαρτεν. ἦ γε μὴν παρολιῆ
 καὶ τὸ χροῦίζον οὐκ ἂν αὐτῷ συγγνώμην τινα φέροι.
 ταχὺ μὲν γὰρ ἐκπλαγέμενα καὶ κεινημένον χωρῆσαι
 πρὸς τι τῶν ἀτόπων, εἰ καὶ δυσχερές, ἀλλ' αἰεὶ συμβαί-
 νον· ἐν ἐπιστάσει δὲ καὶ μήκει, πολλάκις μὲν ὀρη-
 θέντα πολλάκις δὲ μελλήσαντα, τὸ τελευταῖον δὲ ὑπο-
 στήναι καὶ διαπραΰνασθαι φονώσης καὶ δυσμετακινήτου
 ψυχῆς ἀπὸ τῶν χειρόνων. ἐδήλωσε δὲ καὶ τοῖς αὐθις,
 οὐκ ἀποσχόμενος οὐδὲ τῶν περιλοιπίων ὅσους ἐδόκει
 φιλάτους, ἐφ' οἷς τὸ μὲν δίκαιον ἔλαττον ἐποίει συμ-
 παθεῖσθαι τοὺς ἀπολλυμένους, τὸ δὲ ὁμῶν ὁμοιον ἦν
 τῷ μηδὲ ἐκείνων φεισαμένῳ. διέξιμεν δὲ ὑπὲρ αὐτῶν
 ἐξῆς ἀφηγοῦμενοι.

ΒΙΒΛΟΣ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

1 Ἀντιπάτρῳ δὲ ἀραμένῳ τοὺς ἀδελφούς, ἀσεβεία τε
 τῇ ὑστάτῃ καὶ ἀλαστορίᾳ τῶν ἐπ' αὐτοῖς τὸν πατέρα
 περιβεβληκότι, οὐ τι κατὰ γνώμην ἢ ἐλπίς τοῦ αὐθις
 βίου ἦν. ἀπαλλαγείς γὰρ φόβου τοῦ ἐπὶ τῇ ἀρχῇ διὰ
 τὸ τῶν ἀδελφῶν μὴ ἐπικοινωνήσων, ἐργωδέστερον καὶ

ἄπορον αὐτῷ εὗρισκε τὸ τῆς βασιλείας περιγίνεσθαι·
 τοσόδ' ἐφύη τῷ ἔθνει μῖσος πρὸς αὐτόν. ὄντος δὲ αὐ-
 τῷ καὶ τοῦδε χαλεποῦ, πλειόνως παρελύπει τὸ στρατιω-
 τικὸν ἀλλοτριῶς ἔχον τῇ γνώμῃ πρὸς αὐτόν, εἰς οὓς τὰ
 πάντα ἦν τοῖς βασιλεῦσιν ἀνακείμενα τοῦ οἰκείου ἀσφα-
 λοῦς, ὅποτε τύχοι τὸ ἔθνος νεωτέρων ὀριγνώμενον
 πραγμάτων. τοσόδ' ἐκινδύνον ἐμνήστευσεν αὐτῷ ὁ
 ὄλεθρος τῶν ἀδελφῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ συνηγέ τε
 τῷ πατρί, οὐδὲν ἄλλο ἢ βασιλεὺς ἂν, καὶ ἐπιστεύετο
 10 παρ' αὐτῷ μειζόνως, ἐξ ἧν ἀπολωλέναι καλῶς εἶχεν
 εὐνοίας βεβαιώματα εὐρημένος, ὡς ἐπ' ἀσφαλείᾳ σωτη-
 ρίας τῆς Ἡρώδου τοὺς ἀδελφούς ἐνδεδειχώς, ἀλλ' οὐκ
 ἔχθρα τῇ πρὸς ἐκείνους καὶ πρὸ αὐτῶν πρὸς τὸν πα-
 τέρα. τοιαῖδε αὐτὸν περιέσπευδον ἀραί. ἄπερ δὴ πάντα
 15 μηχαναὶ τῆς ἐπὶ τὸν Ἡρώδην ὁδοῦ Ἰσταντο Ἀντιπάτρῳ,
 ἐρημοῦντι αὐτὸν μὲν κατηγορῶν ἐφ' οἷς πράττειν διε-
 νοεῖτο, Ἡρώδην δὲ αὐτὸν καταφυγῆς, οἱ βοηθοῖεν αὐτῷ
 τοῦ Ἀντιπάτρου φανερῶς πολεμίου καταστάντος. ὥστε
 μίσει μὲν τῷ πρὸς τὸν πατέρα ἐπραττε τὴν ἐπιβουλήν
 20 τῶν ἀδελφῶν, τότε δὲ ἤπειτο μειζόνως τοῦ ἐκ χειρῶν
 μὴ ἀφίεσθαι τῆς πράξεως, ἀποθνήσκοντος μὲν Ἡρώδου
 βεβαίως αὐτῷ περιγενομένης τῆς ἀρχῆς, ἐξικνουμένου
 δὲ εἰς τὸ πλεον ἐπιζῆν κινδύνων ἀντιπεριστάντων,
 25 ἐξαγγελτοῦ γενομένης τῆς πράξεως ἢ συνθέτης γεγο-
 νῶς πολέμιον ἠνάγκαζε τὸν πατέρα καταστήναι. καὶ
 διὰ τοῦτο χαρίζεσθαι πολυτελής ἦν τοῖς περὶ τὸν πα-
 τέρα, κέρδεσι μεγάλοις ἐκπλήσων τὸ τῶν ἀνθρώπων
 μῖσος πρὸς αὐτόν, καὶ μάλιστα τοὺς ἐπὶ Ῥώμης φίλους
 30 πομπαῖς μεγάλων δωρεῶν εὐνοὺς καθιστάμενος, πρὸ
 πάντων δὲ Σατουρνίνον τὸν τῆς Συρίας ἐπιμελητήν.
 ὑπάξεσθαι τε ἦν ἐλπίς αὐτῷ καὶ τὸν Σατουρνίνου
 ἀδελφὸν μεγέθει δώρων ἂ ἐδίδου, καὶ τὴν ἀδελφὴν

τοῦ βασιλέως, ἀνδρὶ πρώτῳ τῶν περὶ τὸν Ἡρώδη
 συνοικοῦσαν, τῷ αὐτῷ τρόπῳ χρώμενος. ψευδόμενος
 τε φίλιαν πρὸς τοὺς ὀμιλοῦντας δεινότητος ἦν πεπι-
 στεῦσθαι, καὶ μῖστος ἀράμενος ἐφ' οὐστιασοῦν ἐπικρού-
 ψασθαι συνετάτατος. οὐ μὴν ἠπάτα γε τὴν τηθίδα,
 προκατανενοηκυῖαν ἐκ πλείονος αὐτὸν καὶ μηκέθ' οἶαν
 οὐσαν παραλογισθῆναι διὰ τὸ ἤδη παρασκευῆ τῇ πάσῃ
 ἀντιτετάχθαι αὐτοῦ πρὸς τὸ κακότροπον. καίτοι θυ-
 γατρὶ αὐτῆς συνώκει θεῖος πρὸς μητρός Ἀντιπάτρου,
 προνοία τῇ ἐκείνου καὶ διαπράξει παραλαβῶν τὴν κό-
 ρην πρότερον Ἀριστοβούλῳ γεγαμημένην, τὴν δὲ ἐτέ-
 ραν ὃ ἐκ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς Καλλίας παῖς γυναῖκα εἶ-
 χεν· ἀλλ' οὐδὲν ἐπὶ τῷ μὴ κατανοεῖσθαι πονηρὸν ὄντα
 ἦν ἢ ἐπιγαμία τείχος, ὥσπερ οὐδ' ἢ πρότερον συγγέ-
 νεια πρὸς τὸ οὐ μεμισῆσθαι. τὴν δὲ Σαλώμην Ἡρώδης,
 ἔσπουδακυῖαν Συλλαίῳ τῷ Ἀραβὶ γεγαμηθῆναι κατ' ἐρω-
 τικὴν ἐπιθυμίαν, βιάζεται τῷ Ἀλεξᾷ συνοικεῖν, συμ-
 πρασσούσης αὐτῷ Ἰουλίᾳ καὶ πειδούσης τὴν Σαλώμην
 μὴ ἀνήνασθαι τὸν γάμον, μὴ καὶ ἔχθρα καθίσταται αὐ-
 τοῖς προὔπτος, ὁμομοκότος Ἡρώδου μὴ ἂν εὐνοήσῃν
 Σαλώμην μὴ ἀποδεξαμένη τὸν Ἀλεξᾷ γάμον. καὶ ἐπέ-
 θετο Καίσαρός τε οὐσῆ γυναικὶ τῇ Ἰουλίᾳ καὶ ἄλλως
 συμβουλευούσῃ πάνυ συμφέροντα. ἐν τούτῳ δὲ καὶ
 τὴν Ἀρχελαίου θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἡρώδης ὡς τὸν
 αὐτῆς πατέρα ἐξέπεμψεν Ἀλεξάνδρῳ συνακηκυῖαν, ἐκ
 τῶν αὐτοῦ τὴν προῖκα ἀποδούς, ὥστε ἀμφισβήτημα αὐ-
 τοῖς μηδὲν εἶναι.

2 ἀνέτρεφε δὲ αὐτὸς τῶν παιδῶν τὰ τέκνα πάνυ ἐπι-
 μελῶς (ἦσαν γὰρ τῷ μὲν Ἀλεξάνδρῳ ἐκ Γλαφύρας ἄρ-
 σενες δύο, Ἀριστοβούλῳ δὲ ἐκ Βερενίκης τῆς Σαλώμης
 θυγατρὸς ἄρσενές τε τρεῖς καὶ θήλειαι δύο), καὶ ποτε
 παρόντων αὐτῷ τῶν φίλων παραστησάμενος τὰ παιδά-

ρια καὶ τῶν υἱῶν ἀνακλαύσας τὴν τύχην, ἤνετο μη-
 δὲν τοιούδε παισὶ τοῖς ἐκείνων συνελθεῖν, ἀνζητέοντας
 δὲ ἀρετῇ καὶ συμφορᾷ τοῦ δικαίου τὰς τροφὰς ἀμεί-
 ψασθαι ἃς ἐποιεῖτο. ἐνεγνήτό τε εἰς γάμον, ὅποτε ἀφί-
 5 κοιντο εἰς ὄραν τὴν ἐπ' αὐτῷ, τῷ μὲν πρεσβυτέρῳ
 τῶν Ἀλεξάνδρου παιδῶν Φερῶρα θυγατέρα, τῷ δὲ
 Ἀριστοβούλου τὴν Ἀντιπάτρου, καὶ θυγατέρα τὴν Ἀρι-
 στοβούλου ἐπωνόμαζε παιδί τῷ Ἀντιπάτρου, τὴν δὲ
 10 ἐτέραν τῶν Ἀριστοβούλου θυγατέρων Ἡρώδη παιδί
 τῷ αὐτοῦ. γίνεται δὲ τῷ βασιλεῖ ἐκ τῆς τοῦ ἀρχιερέως
 θυγατρὸς· πάτριον γὰρ ἐν ταύτῳ πλείοσιν ἡμῖν συν-
 οικεῖν. ἐπρασσε δὲ τὰς μνηστείας τῶν παιδῶν ὁ βασι-
 λεὺς ἐλέῳ τῶν ὀρφανῶν, εἰς εὐνοίαν αὐτῶν διὰ τὴν
 ἐπιγαμίαν τὸν Ἀντίπατρον προκαλούμενος. Ἀντίπα-
 15 τρος δὲ γνώμην τὴν πρὸς τοὺς ἀδελφούς πολιτεύειν οὐκ
 ἐνέλιπε καὶ πρὸς παῖδας αὐτοῖς γεγονότας, ἢ τε τοῦ
 πατρὸς σπουδὴ περὶ αὐτοὺς ἠρέθιζεν αὐτόν, μείζονας
 ἔσεσθαι τῶν ἀδελφῶν προσδεχόμενον, καὶ μάλιστα
 ὅποτε ἀνδρωθεῖεν, Ἀρχελαίου συλληψομένου τοῖς θυ-
 20 γατριδοῖς, βασιλέως ἀνδρός, καὶ Φερῶρα τῷ υἱῷ ληφο-
 μένου τὴν θυγατέρα· τετραόρχης δὲ καὶ οὗτος ἦν. ἐπή-
 γριψε δὲ αὐτόν καὶ τὸ πᾶν πλήθος ἐλέῳ μὲν τῷ πρὸς
 τοὺς ὀρφανούς χρώμενον, μίσει δὲ τῷ πρὸς αὐτόν τὰ
 πάντα ἐξαγαγεῖν οὐκ ἀπηλλαγμένον κακοτροπίας τῆς
 25 ἐπὶ τοῖς ἀδελφοῖς. ἐμηχανᾶτο οὖν διάλυσιν τῶν τῷ
 πατρὶ ἐγνωσμένων, ἐν δεινῷ τιθέμενος εἰ προσλήψοιτο
 τοσῆσδε αὐτοὺς ὀμιλῆσαι δυνάμεως. καὶ μετέπιπτεν
 Ἡρώδης εἰκὼν δεήσει τῇ Ἀντιπάτρου, ὥστε αὐτὸν μὲν
 τὴν θυγατέρα Ἀριστοβούλου γαμεῖν, καὶ τὴν Φερῶρα
 30 τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

καὶ τὰ μὲν τῶν ὁμολογιῶν τοῦ γάμου τούτου κί-
 νεῖται τὸν τρόπον ἄκοντος τοῦ βασιλέως· Ἡρώδη δὲ 3

τῷ βασιλεῖ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον συνώκουν ἑννέα
 γυναῖκες, ἢ τε Ἀντιπάτρου μήτηρ, καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ
 ἀρχιερέως, ἐξ ἧς καὶ ὁμώνυμος αὐτῷ παῖς ἐγεγόνει.
 ἦν δὲ καὶ ἀδελφοῦ παῖς αὐτῷ μία γεγαμημένη, καὶ
 ἀνεψιά σὺν αὐταῖς. καὶ ταῖσδε μὲν τέκνον οὐδὲν ἐφύη·
 ἦν δ' ἐν ταῖς γυναῖξι καὶ τοῦ Σαμαρέων ἔθρους μία,
 καὶ παῖδες αὐτῇ Ἀντίπας καὶ Ἀρχέλαος καὶ θυγάτηρ
 Ὀλυμπιάς· καὶ ταύτην μὲν ὕστερον Ἰώσηπος γαμει,
 βασιλέως ἀδελφιδουῶν, Ἀρχέλαος δὲ καὶ Ἀντίπας
 ἐπὶ Ῥώμης παρά τινι ἰδιώτῃ τροφὰς εἶχον. Κλεοπάτρα
 10 τε Ἱεροσολυμίτις ἐγεγάμητο αὐτῷ, καὶ παῖδες ἐξ αὐτῆς
 Ἡρώδης τε ἐγεγόνεισαν καὶ Φίλιππος, ὃς καὶ αὐτὸς ἐν
 Ῥώμῃ τροφὰς εἶχεν. καὶ Παλλὰς δὲ ἦν ἐν ταῖς γαμε-
 ταῖς, Φασάηλον πεποιημένη αὐτῷ παῖδα. πρὸς γε μὴν
 ταύταις Φαίδρα καὶ Ἐλπὶς ἦσαν, ἐξ ὧν θυγατέρες δύο
 15 ἦσαν, Ῥωξάνη καὶ Σαλώμη. τὰς δὲ πρεσβυτέρας αὐ-
 τοῦ θυγατέρας ὁμομητορίας τῶν περὶ Ἀλέξανδρον, ὧν
 περιεώρα Φερώρας τὸν γάμον, συνώκισε τὴν μὲν Ἀν-
 τιπάτρω τοῦ βασιλέως ἀδελφῆς παιδί ὄντι, Φασάηλω
 δὲ τὴν ἑτέραν· καὶ οὗτος Ἡρώδου ἀδελφοῦ παῖς ἐγε-
 20 γόνει.

2 καὶ τοῦτο μὲν Ἡρώδου τὸ γένος ἦν· τότε δὲ βου-
 λόμενος πρὸς Τραχωνίτας ἀσφαλῆς εἶναι, κώμην πό-
 λεως μέγεθος οὐκ ἀποδέουσαν ἔγνω Ἰουδαίοις κτίσαι
 ἐν μέσῳ, δυσέμβολόν τε ποιεῖν τὴν αὐτοῦ, καὶ τοῖς πο-
 25 λευίοις ἐξ ἐγγύονος ὁρμώμενος ἐμβαλὼν ἐκ τοῦ ὄξεος
 κακουργεῖν. καὶ ἐπιστάμενος ἄνδρα Ἰουδαῖον ἐκ τῆς
 Βαβυλωνίας σὺν ἱππεῦσι πεντακοσίοις, ἱπποτοξόταις
 πᾶσι, καὶ συγγενῶν πλήθει εἰς ἑκατὸν ἀνδρῶν τὸν Εὐ-
 φράτην διαβεβηκότα κατὰ τύχας ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ ἐπὶ
 30 Δάφνῃ τῆς Συρίας διαιτᾶσθαι, Σατουρνίνου τοῦ τότε
 στρατηγοῦντος εἰς ἐνοίκησιν αὐτῷ δεδωκότος χωρίου

(βαλαθὰ ὄνομα αὐτῷ), μετεπέμπετο τοῦτον σὺν τῷ
 πλήθει τῶν ἐπομένων, παρεξείν ὑπισχνούμενος γῆν
 ἐν τοπαρχίᾳ τῇ λεγομένῃ Βαταναία (ὠρίζετο δὲ αὐτῇ
 τῇ Τραχωνίτιδι), βουλόμενος πρόβλημα τὴν κατοίκη-
 5 σιν αὐτοῦ κτᾶσθαι, ἀτελῆ τε τὴν χώραν ἐπηγγέλλετο,
 καὶ αὐτοὺς εἰσφορῶν ἀπληλαγμένους ἀπασῶν, αἱ εἰώ-
 θυται . . ., ἐγκατοικεῖν, τὴν γῆν ἀπρακτον παρασχό-
 μενος.

τούτοις πεισθεῖς ὁ Βαβυλώνιος ἀφικνεῖται, καὶ λα-
 2 βῶν τὴν γῆν φρούρια ἠκοδομήσατο καὶ κώμην, Βαθυρὰν
 ὄνομα αὐτῇ θέμενος. πρόβλημά τε ἦν οὗτος ὁ ἀνὴρ καὶ
 τοῖς ἐγγχωρίοις τὰ πρὸς τοὺς Τραχωνίτας καὶ Ἰουδαίων
 τοῖς ἐκ Βαβυλωνος ἀφικνουμένοις διὰ θυσίας ἐπὶ Ἱερο-
 σολύμων, τοῦ μὴ ληστείας ὑπὸ τῶν Τραχωνιτῶν κα-
 15 κουργεῖσθαι· πολλοὶ τε ὡς αὐτὸν ἀφίκοντο καὶ ἀπαν-
 ταχόθεν, οἷς τὰ Ἰουδαίων θεραπεύεται πάτρια. καὶ
 ἐγένετο ἡ χώρα σφόδρα πολυάνθρωπος ἀδεία τοῦ ἐπὶ
 πᾶσιν ἀτελοῦς. ἂ παρέμεινεν αὐτοῖς Ἡρώδου ζώντος·
 Φίλιππος δὲ δεύτερος ἐκείνου παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν
 20 ὀλίγα τε καὶ ἐπ' ὀλίγον αὐτοὺς ἐπράξατο. Ἀγρίππας
 μέντοι γε ὁ μέγας καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ καὶ ὁμώνυμος καὶ
 πάνυ ἐξετροχῶσαν αὐτούς, οὐ μέντοι τὰ τῆς ἐλευθε-
 ρίας κινεῖν ἠθέλησαν. παρ' ὧν Ῥωμαῖοι δεξάμενοι τὴν
 ἀρχὴν τοῦ μὲν ἐλευθέρου καὶ αὐτοὶ τηροῦσι τὴν ἀξίω-
 25 σιν, ἐπιβολαῖς δὲ τῶν φόρων εἰς τὸ πᾶμπαν ἐπίεσαν
 αὐτούς.

καὶ τάδε μὲν ἢ καιρὸς ἀκριβῶσομαι προϊόντος τοῦ
 λόγου· τελευτᾷ δὲ Ζάμαρις ὁ Βαβυλώνιος, ὃς ἐπὶ κτή-
 3 σει τῆσδε τῆς χώρας Ἡρώδη προσποιεῖται, ζήσας μετ'
 ἀρετῆς καὶ παιδᾶς λιπῶν ἀγαθούς, Ἰάκειμον μὲν, ὃς
 ἀνδρεία γενόμενος ἐπιφανῆς ἱππεύειν συνεκρότησε
 τοὺς ὑφ' αὐτῷ Βαβυλωνίους, καὶ ἴλη τῶνδε τῶν ἀν-

δρῶν ἐδορυφόρει τούσδε τοὺς βασιλέας. καὶ Ἰάκειμος ἐν γήραι τελευτῶν Φίλιππον ἄνδρα χείρας ἀγαθὸν κατέλιπε τὸν υἱόν, καὶ τὰ ἄλλα ἀρετῇ χρῆσθαι παρ' ὄντιναοῦν ἀξιόλογον. διόπερ φιλία τε πιστὴ καὶ εὐνοία ἀσφαλῆς αὐτῷ πρὸς Ἀγρίππαν γίνεται τὸν βασιλέα· 5 στρατιᾶν δὲ ὀπόσῃν ὁ βασιλεὺς ἐτρέφεν, οὗτος ἀσκήων διετέλει, καὶ ὅπῃ ἐξοδεύειν δεήσειεν ἠγούμενος.

4 Ἡρώδου δ' ἐν οἷς εἶπον ὄντος, ἀφεώρα τὰ πάντα πράγματα εἰς Ἀντίπατρον, καὶ ἐφ' οἷς ἐθελήσειε κυροῦν οὐκ ἀπήλλακτο ἐξουσίας, ἐπικεχωρηότος τε τοῦ 10 πατρὸς ἐλπίδι εὐνοίας καὶ πίστεως, καὶ περαιτέρω κτᾶσθαι τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἐξουσίαν τολμηρὸς καθιστάμενος διὰ τὸ ἄδηλος τῷ πατρὶ εἶναι κακουργῶν καὶ ἐφ' οἷς εἶπαιε πιστότατος. ἦν τε πᾶσι φοβερὸς οὐχ οὕτως ἰσχυρὴ τῆς ἐξουσίας ὡς τοῦ κακοτρόπου τῷ προμηθεῖ. 15 μάλιστα δὲ αὐτὸν Φερῶρας ἐθεράπευε, καὶ ἀντεθεραπέυετο δεινῶς, πάννυ τοῦ Ἀντιπάτρου περιστοιχίσαντος αὐτὸν καὶ τὴν γυναικωνίτιν συνισταμένου τὰ πρὸς αὐτόν. ἐδεδούλωτο γὰρ Φερῶρας γαμετῇ τε καὶ μητρὶ 20 ταύτης καὶ ἀδελφῇ, καὶ ταῦτα μισῶν τὰς ἀνθρώπους οὐβρεὶ θυγατέρων αὐτοῦ παρθένων· ἀλλ' ὅμως ἠνείχετο, πράσσειν τε οὐδὲν ἦν δίχα τῶν γυναικῶν ἐκπεριωδενκυῖαν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀλλήλαις εὐνοίᾳ συμπράσσειν τὰ πάντα μὴ ἀπηλλαγμένων, ὥστε παντοίως 25 ὁ Ἀντίπατρος ὑπῆκτο αὐταῖς, καὶ δι' αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς μητρὸς· ταῦτόν γὰρ αἶδε αἱ τέσσαρες γυναῖκες ἔλεγον. Φερῶρα δὲ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπ' οὐδαμινοῖς τισὶν αἰ γινῶμαι διήλλασσον. ἀντίσπασμα δ' ἦν αὐτοῖς βασιλέως ἀδελφῆ, περισκοποῦσά τ' ἐκ πλείονος τὰ πάντα, καὶ τὴν 30 εὐνοίαν αὐτῶν ἐπὶ κακοῖς τοῖς Ἡρώδου πρασσομένην εἰδυῖά τε καὶ μνηύειν οὐκ ἀποτετραμμένη. καὶ γνόντες ἐν ἀπεχθείᾳ βασιλεῖ τὴν εὐνοίαν αὐτῶν, ἐπινοοῦσιν

ὥστε φανερὰν μὲν μὴ εἶναι τὴν πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν 5 σύνοδον, μίσους δὲ καὶ λοιδοριῶν οὐ καιρὸς προσποιήσιν, καὶ μάλιστα Ἡρώδου παρατυγχάνοντος ἢ εἴ τις πρὸς αὐτὸν ἀπαγγέλλειν ἐμελλεν, κρυπτῶς δὲ τὰ τῆς 5 εὐνοίας ἐχρωῶτερα καθίστασθαι. καὶ ἐπρασσον οὕτως. ἐλάυνθανε δὲ τὴν Σαλώμην οὔτε πρῶτον ἢ διάνοια αὐτῶν ἐπὶ τοιοῖσδε ὠρημένων, οὔτε ἐπειδὴ τοῖσδε 10 χρῆσθαι... οὐκ ἀπήλλακτο αὐτῇ, πάντα δὲ ἀνίχνευέ τε καὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν μειζόνως ἐκδηλοῦσα ἀπεσή- 10 μαιεν, συνόδους τε κρυπτὰς καὶ πότους, βουλευτήριά τε ἀφανῶς κατεσκευασμένα· ὧν μὴ ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ ἐκείνου συντιθεμένων καὶ πεφανερῶσθαι μὴ κεκωλύσθαι· 15 νῦν δὲ τοὺς μὲν ἐκ τοῦ προύπτου διαφόρους καὶ τὰ πάντα ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἀλλήλων λέγοντας, εἰς δὲ τὸ ἀφανῆς 15 τοῖς πολλοῖς τὴν εὐνοίαν ἀνατιθεμένους, καὶ ὁπότε ἀλλήλοις συμμονωθεῖεν φίλια πράσσειν μὴ ἀπηλλαγμένους, ὁμολογεῖν πολεμεῖν πρὸς οὓς λανθάνειν χρωμε- 20 νοι εὐνοία τῇ ἀλλήλων ἐσπουδάκοιεν. καὶ ἡ μὲν ταῦτα ἀνίχνευέ τε καὶ ἀκριβῶς συντυγχάνουσα τῷ ἀδελφῷ 20 ἀνέφερε, συνιέντι μὲν ἤδη τὰ πολλὰ καὶ δι' ἑαυτοῦ, εἰς δὲ τὸ θαρσεῖν... οὐ δια κενῆς ὑπονομιῶν καθιστα- 25 μένων διαβολαῖς τῆς ἀδελφῆς. καὶ ἦν γὰρ μόριόν τι Ἰουδαϊκῶν ἀνθρώπων ἐπ' ἐξακριβῶσει μέγα φρονοῦν τοῦ πατρίου νόμου, αὐτοῖς χαίρειν τὸ θεῖον προσποιου- 25 μένων, οἷς ὑπῆκτο ἢ γυναικωνίτις· Φαρισαῖοι καλοῦνται, βασιλεῦσι δυνάμενοι μάλιστα ἀντιπράσσειν, προ- 30 μηθεῖς, καὶ τοῦ προύπτου εἰς τὸ πολεμεῖν τε καὶ βλάπτειν ἐπηρμένοι. παντὸς γοῦν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ βεβαιώσαντος δι' ὄρκων ἢ μὴν εὐνοῆσαι Καίσαρι καὶ τοῖς 30 βασιλέως πράγμασι, οἷδε οἱ ἄνδρες οὐκ ὤμοσαν, ὄντες ὑπὲρ ἐξακισχίλιοι· καὶ αὐτοὺς βασιλέως ζημιώσαντος χρήμασιν, ἢ Φερῶρα γυνὴ τὴν ζημίαν ὑπὲρ αὐτῶν εἰσ-

φέρει. οὐ δὲ ἀμειβόμενοι τὴν εὐνοίαν αὐτῆς (πρόγνω-
 σιν δὲ ἐπεπίστευτο ἐπιφοιτήσει τοῦ θεοῦ) προύλεγον
 ὡς Ἡρώδη μὲν καταπαύσεως ἀρχῆς ὑπὸ θεοῦ ἐψηφισμέ-
 νης αὐτῷ τε καὶ γένει τῷ ἀπ' αὐτοῦ, τῆς δὲ βασιλείας
 εἰς τε ἐκείνην περιηζούσης καὶ Φερῶραν παῖδας τε οὐ
 εἶεν αὐτοῖς. καὶ τάδε (οὐ γὰρ ἐλάνθανε τὴν Σαλώμην)
 ἐξαγγελτὰ βασιλεῖ ἦν, καὶ ὅτι τῶν περὶ τὴν αὐλήν δια-
 φθειροῖεν τινες· καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν τε Φαρισαίων
 τοὺς αἰτιωτάτους ἀναιρεῖ καὶ Βαρώαν τὸν εὐνοῦχον Κᾶ-
 ρόν τε τῶν τότε προύχοντα ἀρετῇ τοῦ εὐπροεποῦς καὶ
 παιδικὰ ὄντα αὐτοῦ. κτείνει δὲ καὶ πᾶν ὅ τι τοῦ οἴ-
 κειου συνειστήκει οἷς ὁ Φαρισαῖος ἔλεγεν. ἦτο δὲ ὁ
 Βαρώας ὑπ' αὐτῶν ὡς πατὴρ τε καὶ εὐεργέτης ὀνο-
 μασθησόμενος τοῦ ἐπικατασταθησομένου προορήσει
 βασιλέως· κατὰ χεῖρα γὰρ ἐκείνῳ τὰ πάντα εἶναι, παρ-
 ἔξωτος αὐτῷ γάμου τε ἰσχὺν καὶ τεκνώσεως παίδων
 γνησίων.

3 Ἡρώδης δὲ κολάσας τῶν Φαρισαίων τοὺς ἐπὶ τοῖς-
 δε ἐλληλεγμένους, συνέδριόν τε ποιεῖται τῶν φίλων καὶ
 κατηγορίαν τῆς Φερῶρα γυναικός, τὴν τε ὕβριν τῶν
 παρθένων τῇ τόλμῃ τῆς γυναικός ἀνατιθεῖς, καὶ ἐγκλημα
 ταύτην ἀτιμίαν αὐτῷ ποιοῦμενος, ὥστε ἀγωνοθετεῖν
 στάσιν αὐτῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ πόλεμον ἐκ φύσεως
 αὐτοῖς καὶ λόγῳ καὶ δι' ἔργων ὅσα δύναίτο, τὴν τε διά-
 λυσιν τῆς ζημίας τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβληθείσης τέλεσι
 διαφευχθῆναι τοῖς ἐκείνης, τῶν τε νῦν πεπραγμένων
 οὐδὲν ὅ τι οὐ μετ' αὐτῆς. "ἀνθ' ὧν Φερῶρα καλῶς εἶ-
 χεν, οὐδὲ δεήσει γνωμῶν εἰσηγήσεως τῶν ἐμῶν, αὐτο-
 κέλευστον ἀποπέμπεσθαι γυναῖκα ταύτην ὡς πολέμου
 τοῦ πρὸς με σοὶ αἰτίαν ἔσομένην, καὶ νῦν, εἴπερ ἀντι-
 ποιῆ συγγενείας τῆς ἐμῆς, ἀπειπέσθαι τήνδε τὴν γα-
 μετήν. μενεῖς γὰρ οὕτως ἀδελφός τε ἐμὸς καὶ στέργειν

οὐκ ἀπηλλαγμένος." Φερῶρας δὲ, καίπερ λόγων ἀρετῇ
 περιωθούμενος, οὔτε συγγενείας τῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν
 ἔλεγε κινήσειν δίκαιον οὐδὲν οὔτε τὴν πρὸς τὴν γαμε-
 τὴν εὐνοίαν, αἰρεῖσθαι τε πρότερον θανεῖν ἢ ζῶν τολ-
 μᾶν ἀπεστερηθῆναι γυναικὸς αὐτῷ κεχαρισμένης. Ἡρώ-
 δης δὲ Φερῶρα μὲν ὑπερεβάλλετο τὴν ἐπὶ τούτοις ὀρ-
 γήν, καίπερ ἀνήθορον τιμωρίαν εἰσπεπραγμένος, Ἀντι-
 πάτρω δὲ ἀπέειπε καὶ μητρὶ τῇ ἐκείνου Φερῶρα τε μὴ
 ὀμιλεῖν καὶ τῶν γυναικῶν φυλάσσεσθαι τὸ εἰς ταῦτον
 10 συνεσόμενον. οὐ δ' ὠμολόγουν μὲν, συνήεσαν δὲ ἢ και-
 ρὸς καὶ συνεκώμαζον Φερῶρας καὶ Ἀντίπατρός. ἐφοῖτα
 δὲ ὁ λόγος, ὀμιλεῖν καὶ Ἀντίπατρω τὴν Φερῶρα γυναι-
 κα, συμπρασσοῦσης αὐτοῖς τὰ εἰς τὴν σύνοδον τῆς Ἀν-
 τιπάτρου μητρός.

15 ὑφορώμενος δὲ τὸν πατέρα, καὶ δεδιὼς μὴ εἰς 2
 πλεῖον προχωροῖη τὰ τοῦ μίσους ἐπ' αὐτῷ, γράφει
 πρὸς τοὺς ἐν Ῥώμῃ φίλους, κελύων ἐπιστέλλειν Ἡρώ-
 δη πέμπειν ἢ τάχος Ἀντίπατρου ὡς Καίσαρα. οὐ γενο-
 μένου ἐπεμπευ Ἡρώδης Ἀντίπατρου, δῶρα συνεκπέμ-
 20 ψας ἀξιολογώτατα, καὶ διαθήκην ἐν ἣ μετ' αὐτὸν Ἀν-
 τίπατρον ἀπεδείκνυε βασιλέα, φθάσαντος δὲ τελευτᾶν,
 Ἡρώδην τὸν ἐκ τῆς τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς υἱὸν αὐ-
 τῷ γεγεννημένον. συνεξορμᾷ δ' Ἀντίπατρω καὶ Συλ-
 λαῖος ὁ Ἄραψ, μηδὲν ὧν προσέταξε Καῖσαρ διαπεπραγ-
 25 μένος· καὶ Ἀντίπατρος αὐτοῦ κατηγορεῖ ἐπὶ Καίσαρος
 περὶ ὧν πρότερον Νικόλαος. κατηγορεῖτο δὲ καὶ ὑπ'
 Ἀρέτα Συλλαῖος ὡς πολλοὺς ἀπεκτονῶς τῶν ἐν Πέτρῳ
 ἀξιολόγων παρὰ γνώμην τὴν αὐτοῦ, καὶ μάλιστα Σόε-
 30 μων, ἄνδρα τῇ εἰς πάντα ἀρετῇ τιμᾶσθαι δικαιοτάτον,
 ἀνηρηκέναι δὲ καὶ Φάβατον Καίσαρος δοῦλον. καὶ
 Συλλαῖος αἰτίαν εἶχεν ἐκ τοιῶνδε ἐγκλημάτων. Κόριν-
 θος ἦν Ἡρώδου σωματοφύλαξ τοῦ βασιλέως μάλιστα

πιστευόμενος ὑπ' αὐτοῦ. τοῦτον πείθει Συλλαῖος ἐπι-
 χρήμασι μεγάλοις Ἡρώδην ἀποκτείνει, καὶ ὑπέσχετο.
 μαθὼν οὖν Φάβτος Συλλαίου πρὸς αὐτὸν εἰρηκότος,
 διηγείται πρὸς τὸν βασιλέα· ὃ δὲ Κόρινθον βασανίζει
 συλλαβῶν, καὶ πάντα ἀνάπυστα ἦν αὐτῷ. συλλαμβά- 5
 νει δὲ καὶ δύο ἑτέρους Ἀραβας καταγορεύσει τῇ Κο-
 ρίνθου πειδόμενος, τὸν μὲν φύλαρχον ὄντα τὸν δὲ
 Συλλαίου φίλον· οἱ καὶ αὐτοὶ (βασανίζει γὰρ αὐτοὺς ὁ
 βασιλεὺς) ὠμολόγουν ὅτι παρεῖεν ἐξοτρύνοντες μὴ μα-
 λακίζεσθαι Κόρινθον, καὶ εἴ που δεήσειε καὶ συγγει- 10
 ρουρηγόντες αὐτῷ τὸν φόνον. καὶ Σατουρνίνος, δη-
 λώσεως αὐτῷ πάντων ὑπὸ Ἡρώδου γενομένης, εἰς Ῥώ-
 μην ἐξέπεμψεν αὐτούς.

3 Φερῶραν δὲ ἰσχυρῶς ἐμμένοντα εὐνοίᾳ τῆς γυ-
 ναικός, ἀναχωρεῖν εἰς τὴν αὐτοῦ Ἡρώδης κελεύει. 15
 ὃ δὲ ἀσμένως ἐπὶ τὴν τετραρχίαν ἀπῆρεν, πολλὰ ὁμό-
 σασ οὐ πρότερον ἤξειν ἢ πύθοιτο Ἡρώδην τετελευτη-
 κότα· ὥστε καὶ νοσήσαντος τοῦ βασιλέως ἀξιωθεὶς
 ἦκειν ἐπὶ τινῶν πιστεύσεσιν ἐντολῶν, εἰ μέλλοι τελευ-
 τᾶν, οὐχ ὑπήκουσεν ἐπὶ τιμῇ τοῦ ὄρκου. οὐ μὲν Ἡρώ- 20
 δης γε μιμεῖται τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε ἐκείνου γνώμην, προα-
 ποφηνάμενος ἦν ἔχει, ἀλλ' ἦκεν ὡς τὸν Φερῶραν, ἐπει-
 δὴ ὕστερον ἄρχεται νοσεῖν, καὶ μετακλήσεως αὐτῷ μὴ
 γενομένης. θανόντα δὲ περιστείλας ἐπὶ Ἱεροσολύμων
 ἀγόμενος ταφῆς ἤξιον, καὶ πένθος μέγα ἐπ' αὐτῷ 25
 προέθετο.

τοῦτο Ἀντιπάτρω καίτοι γε ἐπὶ Ῥώμης πεπλευκότι
 κακῶν ἐγένετο ἀρχή, τῆς ἀδελφοκτονίας αὐτὸν τινυμέ-
 νου τοῦ θεοῦ. διηγῆσομαι δὲ τὸν πάντα περὶ αὐτοῦ
 λόγον, παράδειγμα τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει ἐσόμενον τοῦ 30
 ἀρετῇ πολιτεύεσθαι ἐπὶ πᾶσιν.

4 ἐπειδὴ Φερῶρας τελευτᾶ ταφαί τε ἐγγέγονεσαν αὐ-

τῷ, ἀπελεύθεροι δύο τῶν Φερῶρα τιμίῳν προσελθόν-
 τες Ἡρώδην ἤξιον μὴ ἀνεκδίκητον καταλιπεῖν τοῦ
 ἀδελφοῦ τὸν νεκρὸν, ἀλλὰ ζήτησιν ποιεῖσθαι τῆς ἀλό-
 γου τε καὶ δυστυχῶς μεταστάσεως. τοῦ δ' ἐπιστρα- 5
 φέντος τοῖς λόγοις (πιστὰ γὰρ ἐδόκει) δειπνήσαι μὲν
 αὐτὸν ἔλεγον παρὰ τῇ γυναικὶ τῇ προτέρᾳ τῆς νόσου,
 φάρμακόν τε προσκομισθὲν ἐν βρώματι μὴ πρότερον
 εἰωθότι ἐμφαρόντα ὑπὸ τούτου τελευτῆσαι· κομιστὸν
 μέντοι γενέσθαι τὸ φάρμακον ὑπὸ γυναικὸς ἐκ τῆς Ἀρα- 10
 βίας, λόγῳ μὲν ἐπὶ προσποιήσιν ἐρώτων (φίλτρον γὰρ δὴ
 ὄνομα αὐτῷ εἶναι), τὸ δ' ἀληθὲς ἐπὶ τῇ Φερῶρα τελευ-
 τῇ. φαρμακιστόταται δ' εἰσὶ γυναικῶν αἱ ἐκ τῆς Ἀρα-
 βίας· ἣ δὲ ταῦτα ἐπεκάλουν, καὶ τῆς Συλλαίου ἐρω-
 μένης ἐν ταῖς μάλιστα ὠμολόγητο εἶναι φίλη. πείθουσαι 15
 τε αὐτὴν ἐπὶ πράσει τοῦ φαρμάκου εἰς τοὺς τόπους ἔλη-
 λυθεισαν ἢ τε μήτηρ τῆς Φερῶρα γυναικὸς καὶ ἡ ἀδελ-
 φή, καὶ ἐπανήκον αὐτὴν ἀγόμεναι τοῦ δειπνου πρότερον
 ἡμέρα μιᾶ. ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς τῶν λόγων παρο-
 ξυνθεὶς δούλας τε ἐβασάνιζε τῶν γυναικῶν καὶ τινὰς 20
 ἔλευθέρους, καὶ ὄντος ἀφανοῦς τοῦ πράγματος διὰ τὸ
 μηδεμίαν ἐξεπεῖν, τελευταία τις, περιουσῶν αὐτῆς τῶν
 ἀλγηδόνων, ἄλλο μὲν ἔφη οὐδέν, θεὸν δὲ ἐπικαλεῖσθαι
 τοιαῖσδε αἰκίαις περιβαλεῖν τὴν Ἀντιπάτρου μητέρα,
 κακῶν τῶν ἐπεχόντων αἰτίαν πᾶσι γενομένην. ταῦτα 25
 εἰς ἐπίστασιν Ἡρώδην ἄγει, καὶ τὰ πάντα βασάνοις
 τῶν γυναικῶν ἀνάπυστα ἦν, οἱ τε κῶμοι καὶ αἱ κρυ-
 πταὶ σύνοδοι, καὶ δὴ καὶ λόγων πρὸς μόνον τὸν υἱὸν
 εἰρημένων ἐξοίσεις πρὸς τὰς Φερῶρα γυναῖκας (ἦν δὲ
 ταλάντων ἑκατὸν δωρεᾶν ἐπικρύπτεσθαι [φράζειν] πρὸς 30
 Φερῶραν τῷ Ἀντιπᾶτρῳ κέλευσις ὑπὸ τοῦ πατρός),
 μῖσός τε πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ὀλοφυρμοὶ πρὸς τὴν μη-
 τέρα ὡς ἐπὶ μήκιστον τοῦ πατρός βίου ἐξηγμένου, καὶ

αὐτῷ μηδὲν ἐλάσσονος τοῦ γήρωσ ἐπικειμένου, ὡς μηδ' ἂν ἐλθοῦσαν τὴν βασιλείαν ὁμοίως εὐφραναί ποτ' αὐτόν. παρατρέφεσθαι τε πολλοὺς ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφῶν παῖδας, οὐδαμῶς ἀδεῆ τὴν ἐλπίδα παρεχομένους τὰσφαλοῦς· καὶ γὰρ δὴ καὶ νῦν, εἴ 5 τι πάσχειν αὐτὸν συμβαίη, ἀδελφῶ μᾶλλον ἢ παιδί τῷ αὐτοῦ κελεύειν τὴν ἀρχὴν δίδοσθαι. ὁμοιότητά τε πολλὴν κατηγόρει τοῦ βασιλέωσ, καὶ τὰσ σφαγὰσ τῶν υἱέωσ φόβῳ τε μὴ καὶ αὐτῶν ἄπτοιτο ἦδη, τὸν μὲν ἐπὶ Ρώμησ ἄρασθαι τέχνην ἐπινοῆσαι, Φερῶραν δ' ἐπὶ τῆσ αὐτοῦ 10 τετραρχίασ.

2 ταῦτα δὲ συνῆδε τοῖσ λόγοισ τῆσ ἀδελφῆσ, καὶ πολὺ τοῦ μὴ ἀπιστίαν ἔτι ὑποπετεύεσθαι συνῆρην αὐταῖσ. ὁ δὲ βασιλεὺσ κρατυνάμενοσ ἐπὶ κακίᾳ τοῦ Ἀντιπάτροσ τὴν Δωρίδα τὴν μητέρα αὐτοῦ, πάντα τὸν περὶ αὐτὴν 15 κόσμον ταλάντων πολλῶν ὄντα ἀφελόμενοσ ἔπειτα αὐτὴν ἀποπέμπεται, καὶ ταῖσ Φερῶρα γυναιξὶ φιλίαν ἐσπέισατο. μάλιστα δὲ ἐξώτρυνεν εἰσ ὄργην κατὰ τοῦ παιδὸσ τὸν βασιλέα Σαμαρείτησ ἀνὴρ Ἀντίπατροσ, ἐπιτροπέωσ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέωσ Ἀντίπατρον, ἄλλα τε 20 αὐτοῦ ἐν ταῖσ βασάνοισ κατεῖπῶν καὶ ὅτι παρασκευασάμενοσ φάρμακον θανάσιμον δοίη Φερῶρα, κελεύσασ παρὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ, ἵν' ὡσ πλείστον ἀφεστήκοι τῶν ἐν τούτοισ ὑποτοπασμῶν, τῷ πατρὶ δοῦναι· καὶ κομίσαι μὲν Ἀντίφιλον ἐξ Αἰγύπτου τὸ φάρμακον, ἔνα 25 τῶν Ἀντιπάτροσ φίλων, σταλῆναι δὲ ὡσ Φερῶραν διὰ Θευδίωνοσ ἀδελφοῦ τῆσ μητροσ Ἀντιπάτροσ τοῦ βασιλέωσ παιδὸσ, καὶ οὕτωσ ἐλθεῖν τὸ φάρμακον εἰσ τὴν γυναικα τὴν Φερῶρα, δόντοσ φυλάσσειν τοῦ ἀνδρὸσ αὐτῆσ. ἢ δὲ ὁμολόγει μὲν ἀνακρίναντοσ τοῦ βασιλέωσ, 30 καὶ δραμοῦσα ὡσ κομίσειε, ῥίπτει κατὰ τέγουσ αὐτὴν, οὐ μὴν τελευτᾷ, ἐπὶ πόδασ τῆσ πτώσεωσ γενομένησ.

καὶ οὕτωσ ἐπεὶ ἀνεκτῆσατο αὐτὴν, ἀδειάν τε αὐτῇ ὑπισχνόμενοσ καὶ τοῖσ οἰκείοισ μὴ ἐπ' ἀφανισμῷ τἀληθοῦσ τρεπομένη, τρίψειν γε μὴν κακοῖσ τοῖσ ὑστάτοισ ἀγνωμονεῖν προθεμένην, ὑπισχνεῖται καὶ ὁμοσεν ἢ 5 μὴν ἐρεῖν τὰ πάντα ὄν ἐπράχθη τρόπον, λέγουσα μὲν, ὡσ ἔφασαν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀληθῆ τὰ πάντα. κεκομίσθαι τε γὰρ ἐκ τῆσ Αἰγύπτου τὸ φάρμακον ὑπ' Ἀντιφίλου, ἀδελφοῦ τε ἐκείνω ἰατροῦ ὦν ἐπόρισε· “καὶ Θευδίωνοσ ὡσ ἡμᾶσ κομίσαντοσ ἐφύλασσον αὐτῇ, παρὰ 10 Φερῶρα λαβοῦσα ἐπὶ σὲ ὑπ' Ἀντιπάτροσ ἡτοιμασμένον. ἐπεὶ οὖν ἐνόσει Φερῶρασ καὶ ἐθεράπευεσ αὐτὸν ἀφικόμενοσ, ὀρῶν σοσ τὴν εὐνοίαν ἢ περὶ αὐτὸν ἐχρῶ, ἐπεκλάσθη τε τῇ διανοίᾳ, καὶ μετακαλέσασ με, ὦ γύναι, φησί, περιώδευσέ με Ἀντίπατροσ ἐπὶ πατρὶ μὲν τῷ 15 ἑαυτοῦ ἀδελφῷ δὲ τῷ ἐμῷ, θανάσιμόν τε γνώμην συνθεῖσ καὶ φάρμακον ὃ διακονήσει αὐτῇ πεπορισμένοσ. νῦν οὖν, ἐπειδὴ ὁ τε ἀδελφοῦσ οὐδὲν ἀρετῆ ἢ πρότερου ἐχρήητο περὶ ἐμὲ ὑφαιρῶν ὥπται, ἐμέ τε ἐλπίσ οὐκ εἰσ μακρὰν ἀπέσσεσθαι τοῦ βίου, φέρε, μὴ γνώμη ἀδελφοκτόνω ἀποτισαίμην προπάτορασ τοῦσ ἐμαντοῦ, τὸ φάρμακον καίετε ἐμοῦ βλέποντοσ.” κομίσασάν τε οὐδὲν εἰσ ἀναβολὰσ πράσσειν τοῦ ἀνδρὸσ τὰσ ἐντολάσ, καὶ τὸ μὲν πλείστον καύσασαν τοῦ φαρμάκου τυχεῖν, ὑπολείπεσθαι δὲ ὀλίγον, ἵνα, εἰ Φερῶρα μεταστάντοσ περιέπει 25 κακῶσ αὐτὴν ὁ βασιλεὺσ, μεδίσταιτο διάδρασιν ποιούμενη τῶν ἀναγκῶν. ταῦτα εἰποῦσα τό τε φάρμακον καὶ τὴν πυξίδα εἰσ τὸ μέσον παρήγεσ. καὶ ἀδελφοῦ δὲ Ἀντιφίλου ἕτεροσ καὶ μήτηρ αὐτοῦ ἀνάγκαισ τε καὶ βασάνων σφοδρότητι ταῦτὰ ἔλεγον καὶ ἐγνώριζον τὴν πυξίδα. κατηγορεῖτο δὲ καὶ τοῦ ἀρχιερέωσ ἢ θυγάτηρ, 30 γυνὴ δὲ τοῦ βασιλέωσ, ὡσ πάντων τούτων ἴστωρ γενομένη, κρύπτειν τε προθυμηθεῖσα αὐτὰ. καὶ διὰ τὰδσ

Ἡρώδης ἐκείνην τε ἐξέβαλε καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐξή-
λειψε τῶν διαθηκῶν, εἰς τὸ βασιλεῦσαι μεμνημένων
ἐκείνου· καὶ τὸν πενθερὸν τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφεί-
λετο Σίμωνα τὸν τοῦ Βοηθοῦ, καθίστη δὲ Ματθίαν
τὸν Θεοφίλου, Ἱεροσολυμίτην γένει.

3 ἐν τούτῳ δὲ καὶ Βάθυλλος ἐκ Ῥώμης, ἀπελευθερὸς
Ἀντιπάτρου, παρῆν, καὶ βασανισθεὶς εὐρίσκειται φάρ-
μακον κομίζων, δώσειν τῇ τε αὐτοῦ μητρὶ καὶ Φερῳῶρα,
ὡς εἰ τὸ πρότερον μὴ ἄπτοιο τοῦ βασιλέως, τούτῳ
γούν μεταχειρίζονται αὐτόν. ἀφίκετο δὲ γράμματα 10
παρὰ τῶν ἐν Ῥώμῃ φίλων τῷ Ἡρώδῃ, γνώμη καὶ ὑπα-
γορεύσει Ἀντιπάτρου ἐπὶ κατηγορία Ἀρχελαίου καὶ Φι-
λίππου συγκείμενα, ὡς δῆθεν διαβάλλοιεν τε τὸν πα-
τέρα ἐπὶ σφαγῇ τῶν περὶ Ἀριστόβουλον καὶ Ἀλέξαν-
δρον, δι' οἴκτου δὲ καὶ αὐτοὺς λαμβάνοιεν· ἦδη γὰρ 15
καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πατρὸς, οὐχ ὡς ἐφ' ἑτέροις ἀλλ'
ἐπὶ τῷ κἀκείνους προσαπολωλέναι τῆς κατακλήσεως
αὐτῶν γινομένης. ταῦτα δὲ μεγάλων μισθῶν οἱ φίλοι
τῷ Ἀντιπάλτρω συνέπρασσον. γράφει δὲ καὶ αὐτὸς Ἀν-
τίπατρος τῷ πατρὶ περὶ αὐτῶν ἐπὶ μεγίσταις τῶν αἰ- 20
τιῶν, καὶ παντελῶς ἀπαλλάσσει φάσκων αὐτὰ μειρά-
κια, τῶν δὲ λόγων τῇ ἡλικίᾳ τὴν ἀνάθεσιν ποιούμενος.
αὐτὸς δὲ τὰ περὶ Συλλαίου ἠγωνίζετο, καὶ περὶ θερα-
πειᾶν τῶν πρώτων ἀνδρῶν ἐγεγόνει, κόσμους τε ἀξιο-
πρεπεῖς ταλάντων ἐώνητο διακοσίαν. θανμάσειε δ' ἂν 25
τις ὅτι τοσῶνδε ἐν Ἰουδαίᾳ κατ' αὐτοῦ κεινημένων
μησὶ πρότερον ἐπὶ οὐδὲν αὐτῷ δῆλον γένοιτο. αἴτιον
δ' ἦν ἢ τε ἀκρίβεια καὶ φυλακὴ τῶν ὁδῶν, καὶ μῖσος
τῶν ἀνθρώπων τὸ πρὸς Ἀντίπατρον· οὐδεὶς γὰρ ἦν
ὃς προθύμως κινδύνῳ τῷ αὐτοῦ ποριστῆς τῶν ἐκείνου 30
ἀσφαλειῶν καθίστατο.

5 Ἡρώδης δὲ, Ἀντιπάρχου γεγραφότος πρὸς αὐτόν

ὡς τὰ πάντα ὄν χρη διαπεπραγμένος τρόπον ἤξοι ἐν
τάχει, ἐπικρουψάμενος τὴν ὀργὴν ἀντεπετίθει, κελεύων
μὴ βραδύνειν εἰς τὴν ὁδόν, μὴ καὶ τι πάσχοι παρὰ τὴν
ἐκδημίαν αὐτοῦ, καὶ ἅμα τῆς μητρὸς κατηγορῶν ὡς
5 ὀλίγον, καταθήσεσθαι μέμψεις ἐπαγγελλόμενος τὰς πρὸς
αὐτήν, ὅποτε ἐκείνος ἀφίκοιτο. παντί τε τρόπῳ φιλό-
τητα τὴν πρὸς αὐτὸν ἐνεδείκνυτο, δεδιὼς μὴ καὶ τι
ὑποτοπήσας ὑπερβάλλοιτο μὲν ὁδοὺς τὰς πρὸς αὐτόν,
τῇ δὲ Ῥώμῃ ἐνδιαιτώμενος ἐφεδρεύοι τῇ βασιλείᾳ καὶ
10 διαπράσσοιτό τι αὐτῷ. τούτοις ἐν Κιλικίᾳ τοῖς γραμ-
μασιν ἐπιτυγχάνει, τοῖς δὲ τὴν Φερῳῶρα τελευταίην δια-
σαφοῦσιν ἐν Τάραντι πρότερον· δεινῶς τε ἤνεγκεν
οὐκ εὐνοία τῇ Φερῳῶρα, διότι δὲ τοῦ πατρὸς τὴν ἀναί-
ρεσιν οὐ διαπραξάμενος, ὡσπερ ὑπέσχητο, ἀπέθανεν.
15 περὶ δὲ Κελένδερον τῆς Κιλικίας γενόμενος ἐνεδοίαζεν
ἦδη περὶ τοῦ οἴκαδε πλοῦ, δεινῶς τῇ ἐκβολῇ τῆς μη-
τρὸς λελυπημένος. καὶ τῶν φίλων οἱ μὲν ἐκέλευον αὐ-
τὸν ταῦτά πη καραδοκῶντα ἐπέχειν, οἱ δὲ μὴ διαμέλ-
λειν τὸν οἴκαδε πλοῦν· λύσειν γὰρ παραγενόμενον αἰ-
20 τίαν πᾶσαν, ὡς καὶ νῦν οὐχ ἑτέρωθεν ἀλλὰ διὰ τὴν
ἐκείνου ἀπουσίαν ἰσχὺν τοῖς κατηγοροῖς ὑπογενέσθαι.
τούτοις πεισθεὶς ἐπλει τε καὶ προσέσχε τῷ Σεβαστῷ
λιμένι λεγομένῳ, ὃν κατασκευάσας Ἡρώδης πολλῶν
χρημάτων ἐπὶ τιμῇ τῇ Καίσαρος καλεῖ Σεβαστόν. ἐν
25 προύπτοις δ' ἦν Ἀντίπατρος ἦδη τοῖς κακοῖς, μήτε
προσιόντος αὐτῷ μηθενὸς μήτε προσαγορευόντος ὡσπερ
ὅτε ἐξῆι μετ' εὐχῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπιφημισμάτων· ταῖς
δ' ἐναντιωτάταις ἀραῖς οὐκ ἐκώλυοντο αὐτὸν δέχεσθαι,
ποινήν τοῖς ἀδελφοῖς ἀποτίνειν ὑπειληφότες.

30 ἐτύγχανε δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τοῦτον τὸν και-
ρὸν Ἰάρος Κυντίλιος, διάδοχος μὲν Σατουρνίνῳ τῆς
ἐν Συρίᾳ ἀρχῆς ἀπεσταλμένος, ἤκων δὲ αὐτὸς τε σύμ-

βουλος Ἡρώδη περὶ τῶν ἐνεστηκότων αὐτῷ δεηθέντι.
 καὶ αὐτῶν συνεδρευόντων παρῆν ὁ Ἀντίπατρος, οὐδε-
 νὸς αὐτῷ ἐκπύστου γεγονότος· εἰσεῖσι δὲ εἰς τὸ βασι-
 λειον ἔτι πορφυρίδας ἀμπερόμενος. καὶ αὐτὸν μὲν δέ-
 χονται οἱ ἐπὶ θύραις, ἀνείργουσι δὲ τοὺς φίλους. ἔθο-
 ρυβεῖτο δὲ ἤδη σαφῶς οἱ ἐλλήλυθει κατανοῶν, ἐπειδὴ
 καὶ ὁ πατήρ αὐτὸν προσιόντα ὡς ἀσπάζαιτο ἀπεώσατο,
 ἀδελφοκτονίαν τε ἐπικαλῶν καὶ βούλευσιν ὀλέθρου τοῦ
 ἐπ' αὐτῷ, πάντων τε ἀκροατὴν καὶ δικαστὴν ἔσεσθαι
 Ἰσάρον τῆ αὐρίου. καὶ ὁ μὲν τοιούτου κακοῦ ἅμα τε
 ἀκροαθέντος καὶ παρόντος τῷ μεγέθει περιφερόμενος
 ᾤχετο, ὑπαντιάζουσι δ' αὐτῷ ἢ τε μήτηρ καὶ ἡ γυνή
 (αὕτη δὲ ἦν ἡ γενομένη Ἀντιγόνῳ παῖς τῷ πατρὶ Ἡρώ-
 δου Ἰουδαίων βεβασιλευκότι), παρ' ὧν τὰ πάντα ἐκμα-
 θῶν ἐν παρασκευαῖς τοῦ ἀγῶνος ἦν.
 3 τῇ δ' ἐξῆς συνήδρευε μὲν Ἰσάρος τε καὶ ὁ βασιλεύς,
 εἰσεκλήθησαν δὲ καὶ οἱ ἀμφοῖν φίλοι καὶ οἱ συγγενεῖς
 βασιλέως, Σαλώμη τε ἡ ἀδελφή, εἴτα εἰ τινες μνηύσειν
 ἔμελλον, καὶ ὧν βάσανοι γέγονασιν, δοῦλοί τε μητροῦ
 τοῦ Ἀντιπάτρου, μικρῶ πρότερον συνειλημμένοι ἢ
 ἐκείνου ἦκειν, ἐπιστολὴν φέροντες ἧς τὸ κεφάλαιον τῶν
 γεγραμμένων ἦν μὴ ἐπαυῖναι, ὡς πάντων τῷ πατρὶ
 ἠκούσαντες εἰς πύστιν, μόνην τε ἂν καταφυγῆν αὐτῷ λι-
 πέσθαι Καίσαρα, καὶ σὺν αὐτῇ τὸ μὴ τῷ πατρὶ ὑποχεί-
 ριον γενέσθαι. Ἀντιπάτρου δὲ προσπεσόντος τῷ πατρὶ
 25 πρὸς τὰ γόνατα, καὶ ἱκετεύοντος μὴ προδιεγνωσμένην
 καταστήσῃ δίκην, ἀλλ' ἀκροάσεως αὐτοῦ γενομένης
 παρὰ τῷ πατρὶ ἀκραιῶ μένειν δυναμένῳ, τοῦτον κε-
 λεύσας Ἡρώδης ἀπάγειν εἰς μέσον, αὐτὸς αὐτὸν ὠλοφύ-
 ρατο τῶν παιδῶν τῆς ποιήσεως, ἦν ἐπὶ τοιαύταις αὐτῷ
 30 τύχαις γενομένην πρότερον ἐκ τῆς δυσμενείας ἀποσπά-
 σασθαι τῶν πρότερον καὶ εἰς Ἀντίπατρον ἐμβαλεῖν αὐ-

τοῦ τὸ γῆρας, τροφάς τε καὶ παιδεύσεις ὡς ποιήσασθαι
 αὐτῶν ἐξηγούμενος, καὶ πλούτου εὐκαιρίαν ἐν καιροῖς
 ὡς ἐθελήσειαν προτεθεῖσθαι εἰς πάντα· ὧν οὐδὲν ἐπ'
 ἐμποδίσει γενέσθαι τοῦ μὴ οὐκ ἐπιβουλή τῇ ἐκείνων
 5 κινδυνεῦσαι τελευτῶν, ὑπὲρ τοῦ θάσσον δυσσεβῶς τὴν
 βασιλείαν παραλαβεῖν ἢ φύσεως νόμῳ μεταστάντος εὐ-
 χῆ τε τοῦ πατρὸς καὶ δίκῃ. τὸν τε Ἀντίπατρον θαυμά-
 ζειν, τίνων ἐλπίδι ἐπαρθεῖς θαρσθήσειεν ἐπὶ τοιαῦτα
 χωρεῖν μὴ ἀποτραπήναι. διάδοχον μὲν γὰρ ἀποφῆνα-
 10 σθαι διὰ γραμμάτων τῆς ἀρχῆς, ζῶντος δὲ ἐπ' οὐδενὶ
 μειονεκτεῖν ἀξιώματός τε ἐπιφανείας καὶ δυνάμει ἐξου-
 σίας, πενήκοντα μὲν τάλαντα ἐπέτειον πρόσδοτον κοι-
 σάμενον, δωρεὰν δ' εἰληφότα ὁδοῦ τῆς εἰς Ῥώμην
 τριακοσίων τάλαντων ἀριθμῶν. ἐπεκάλει δὲ καὶ τῶν
 15 ἀδελφῶν, εἰ μὲν πονηρῶν γεγονότων κατηγορίαν προ-
 θεμένῳ, μιμητῆ γεγονότι, εἰ δὲ μή, διὰ κενῆς τοιῶνδε
 ἐπαγωγῆς ἐπάγοντι αὐτῷ τῶν συγγενῶν. τὰ γὰρ πάντα
 οὐδαμῶθεν ἀλλ' ἢ μνηύσει τῇ ἐκείνου μεμαθηκότα πρά-
 ξαι τὰ ἐπ' αὐτοῖς πεπραγμένα γνώμη τῇ ἐκείνου· οὐς
 20 ἀπολύειν κακοῦ παντός κληρονόμον τῆς πατροκτονίας
 αὐτοῖς καθιστάμενον.

ταῦθ' ἅμα λέγων εἰς δάκρυα τρέπεται, λέγειν τε
 4 ἄπορος ἦν. καὶ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς φίλος τε ὧν
 τοῦ βασιλέως καὶ τὰ πάντα συνδιατώμενος ἐκείνῳ, καὶ
 25 τοῖς πράγμασιν ὧν πραχθεῖεν τρόπον παρατετευχώς,
 δεηθέντι τῷ βασιλεῖ τὰ λοιπὰ εἰπεῖν, ἔλεγεν ὅποσα
 ἀποδείξεων τε καὶ ἐλέγχων ἐχόμενα ἦν. καὶ τοῦ Ἀντι-
 πάτρου κατὰ δικαιολογίαν πρὸς τὸν πατέρα τετραμ-
 μένου, καὶ ὅποσα παραδείγματα τῆς εὐνοίας πρὸς αὐ-
 30 τὸν διεξιόντος, τὰς τιμὰς αἱ ὑπῆρχον αὐτῷ προφερό-
 μενος, ὡς μὴ ἂν ποτε γενέσθαι μὴ οὐκ ἀρετῆς ἀξίῳ
 περὶ αὐτὸν γεγονότι· καὶ γὰρ ὅποσα προῖδειν δεήσεις,

πάντων προβεβουλευκέναι σωφρόνως, εἴτε τινὰ ἐδεῖτο, χειρῶν πόνῳ τῷ αὐτοῦ ἐκπερᾶσθαι τὰ πάντα, εἰκὸς τε οὐκ εἶναι τῶν ἀλλαγῶθεν ἐπιβουλῶν τὸν πατέρα ἐξελομένον αὐτὸν ἐπιβουλευτὴν καταστῆναι, καὶ ἀφανίζοντα ἀρετὴν ἢ ἐπ' ἐκείνοις ἐμαρτυρεῖτο, κακία τῇ ἐπὶ τοῖσδε 5 μελλούσῃ συνεῖναι. καίτοι γε τοῦ βασιλεύοντος διάδοχον προαποδεδεῖχθαι, καὶ τοῦ συναπολαυσομένου τιμῶν, αἱ εἰς τὸ παρὸν περιῆσαν, οὐκ ἐπικεκωλύσθαι, εἰκὸς τε οὐκ εἶναι τῶν ἀπάντων ἀκινδύνως καὶ μετ' ἀρετῆς ἔχοντα τὴν ἡμίσειαν, μετὰ ψόγων καὶ κινδύνου 10 ἐφίεσθαι τοῦ ὅλου, ἄδηλον εἰ δυνάμενον περιγενέσθαι, καὶ ταῦτα τεθεαμένον τὴν ζημίαν τῶν ἀδελφῶν, καὶ μνηστὴν μὲν καὶ κατηγορητὴν γενόμενον λανθάνειν δυναμένων, κολαστὴν δέ, ἐπεὶ φανεροὶ κατέστησαν πονηροὶ τὰ πρὸς τὸν πατέρα ὄντες. καὶ τάδε μὲν αὐτῷ 15 τῶν ἐνταῦθα ἠγωνισμένων παραδείγματα εἶναι, τῶν ἀκράτῳ εὐνοίᾳ πρὸς τὸν πατέρα πεπολιτευμένων· τῶν δ' ἐπὶ Ρώμῃς μάρτυρα εἶναι Καίσαρα, ἐπ' ἰσῆς τῷ θεῷ ἀπατηθῆναι μὴ οἶόν τε ὄντα· ὧν πίστιν εἶναι τὰ ὑπ' ἐκείνου γράμματα ἐπεσταλμένα, ὧν οὐ καλῶς ἔχειν 20 ἰσχυροτέρας εἶναι τὰς διαβολὰς τῶν στασιάζειν αὐτοὺς προθεμένων, τὰς πλείους ἀποδημίᾳ τῇ αὐτοῦ συντεθῆναι σχολῆς τοῖς ἐχθροῖς ἐγγενομένης, ἢν οὐκ ἂν αὐτοῖς ἐπιδημοῦντος παραγενέσθαι. διαβάλλοντος δὲ καὶ τὰς βασάνους εἰς ψευδολογίαν, ὡς τῆς ἀνάγκης φύσιν 25 ἐχούσης διδάσκειν τοὺς ὑποπεσόντας ἠδονῇ τὰ πολλὰ τῶν ἐφεστηκότων λέγειν, καὶ παρέχοντος αὐτὸν εἰς βάσανον . . .

5 ἐπὶ τούτοις τροπῆς τοῦ συνεδρίου γενομένης (σφόδρα γὰρ ᾤκτειραν τὸν Ἀντίπατρον δάκρυσί τε καὶ αἰ- 30 κίας τοῦ προσώπου χρώμενον, ὥστε καὶ τοῖς ἐχθροῖς δι' οἴκτου καταστῆναι, φανερόν δὲ ἤδη καὶ Ἡρώδην

εἶναι καμπτόμενόν τι τῇ γνώμῃ, καίπερ μὴ βουλόμενον ἔκδηλον εἶναι), Νικόλαος ἀρξάμενος οἷς τε ὁ βασιλεὺς κατήρξατο λόγοις παλιλλογεῖν μειζρόνως ἐκδεινῶν, καὶ ὅποσα ἐκ βασάνων ἢ μαρτυριῶν συνῆγε τὴν ἀπό- 5 δεῖξιν τοῦ ἐγκλήματος, μάλιστα δὲ τὴν ἀρετὴν ἐπὶ πολὺ ἐξηγεῖτο τοῦ βασιλέως, ἢ περὶ τε τροφῆς καὶ παιδεί-ματα χορησάμενος τῶν υἱέων οὐδαμῶθεν εὖροιτο ὄνησιφόρον αὐτήν, περιπταίων ἑτέροις ἀφ' ἑτέρων. καί- 10 τοι γε οὐχ οὕτω θαυμάζειν τῶν προτέρων τὴν ἀβουλίαν· νεωτέρους γὰρ καὶ κακία συμβούλων διεφθαρμένους ἀπαλείψαι τὰ τῆς φύσεως δικαιώματα, ἀρχῆς θάσσον ἢ χρῆν μεταποιεῖσθαι σπουδάσαντας· Ἀντι- 15 πάτρον δ' ἂν δικαίως τὴν μιαιρίαν καταπλαγῆναι, μὴ μόνον ὑπὸ τοῦ πατρὸς εὐεργετηθέντα τὸν λογισμὸν ὥσπερ τὰ ἰσβολώτατα τῶν ἐρπετῶν μὴ μαλαχθέντος, καίτοι γε κάκεινους τινὸς ἐγγινομένης μαλακίας τοῦ ἀδικεῖν τοὺς εὐεργέτας, ἀλλὰ μηδὲ τὰς τύχας τῶν ἀδελ- 20 φῶν πρὸς τὸ οὐ μιμητὴν αὐτῶν καταστῆναι τῆς ὠμότητος ἐμποδῶν στήσαντος. "καίτοι γε, ὦ Ἀντίπατρε, τῶν ἀδελφῶν μνηστῆς τε ὧν τολμήσειαν αὐτὸς ἦς καὶ ἐρευνητῆς τῶν ἐλέγχων καὶ κολαστῆς πεφωραμένον, καὶ οὐ τοῦ ἐπ' ἐκείνοις ἐγκαλοῦμεν θυμῷ χρῆσθαι μὴ ἐλλείποντος, ἀλλὰ τοῦ μιμεῖσθαι τὴν ἀσέλγειαν αὐτῶν σπουδάσαντος ἐκπεπλήγμεθα, εὐρίσκοντες κάκεινά σοι 25 οὐκ ἐπ' ἀσφαλείᾳ τοῦ πατρὸς ἀλλ' ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν ἀδελφῶν πεπραγμένα, ὅπως μισοπονηρίᾳ τῇ κατ' αὐτῶν φιλοπάτρῳ εἶναι πεπιστευμένος ἀδεεστέραν ἐπ' αὐτῷ κακουργεῖν παραλάβοις δύναμιν. ὁ δὲ καὶ τοῖς ἔργοις παρέστησας· ἅμα γὰρ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἀνή- 30 ρεις ἐφ' οἷς ἤλεγχες πονηροὺς γεγονότας, καὶ τοὺς ὁμοπραγήσαντας αὐτοῖς οὐχ ὑπεδίδους, φανερόν τοῖς πᾶσι καθιστὰς ὡς καὶ συνθήκην πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοῦ

πατρός ποιησάμενος ἐπανείλου κατηγορεῖν, βουλόμε-
 νός σοι τὴν ἐπιβουλὴν τῆς πατροκτονίας κερδαίνεσθαι
 κατὰ μόνας, καὶ δυοῖν ἀγώνοιιν εὐφροσύνην καρπού-
 μενος τρόπου τοῦ σοῦ ἀξίαν, φανεροῦ μὲν τοῦ κατὰ
 τῶν ἀδελφῶν, ὃ καὶ ἡγάλλου ὡς ἐπὶ τοῖς μεγίστοις. 5
 καὶ ἦν ἀξιον οὕτω φρονεῖν· εἰ δὲ μή γε, σὺ χείρων ἢς
 κρυπτὸν δόλον κατὰ τοῦ πατρός συντιθεῖς, ἐκείνους
 μὲν οὐχ ὡς τῷ πατρὶ ἐπιβεβουλευκότας μισῶν (οὐ γὰρ
 ἂν ἐξώκειλας αὐτὸς ἐπὶ προᾶξιν παραπλησίαν) ἀλλ' ὡς
 διαδόχους τῆς ἡγεμονίας σου δικαιότερον ἂν γενομέ- 10
 νους, τὸν δὲ πατέρα ἐπισφάζων τοῖς ἀδελφοῖς, ἵνα θᾶσ-
 σον ὡς ἐκείνων ἐπικαταψεύσαιο μὴ ἐλεγχθῆς, καὶ ὦν
 αὐτὸς δίκας παρασχεῖν ἀξιός γένοιο, ταύτην παρὰ τοῦ
 δυστυχοῦς εἰσπράξαιο πατρός, ἐπινοῶν πατροκτονίαν
 οὐ κοινήν ἀλλ' οἷαν μέχρι νῦν οὐχ ἰστόρησεν ὁ βίος. 15
 οὐχ υἱὸς γὰρ μόνον πατρὶ ἐπεβούλευες, ἀλλὰ καὶ φι-
 λούντι καὶ εὐηγορηκότι, κοινῶν τῆς βασιλείας ὦν
 τοῖς ἔργοις καὶ διάδοχος προφανθεῖς, καὶ τὴν μὲν ἡδο-
 νὴν τῆς ἐξουσίας ἤδη προλαμβάνειν μὴ ἐπικεκωλυμένος,
 ἐλπίδα δὲ τὴν εἰσαῦθις γνώμη τοῦ πατρός καὶ γραμ- 20
 μασι προσηφαλισμένος. ἀλλ' οὐκ ἄρα τῇ Ἡρώδου ἀρε-
 τῇ τὰ πράγματα, γνώμη δὲ καὶ πονηρίᾳ ἐκρινες τῇ
 ἑαυτοῦ, βουλόμενος τοῦ πάντων σοι ὑπακούσαντος
 πατρός καὶ τὸ μέρος ἀφαιρεῖσθαι, καὶ ὄν προσεποίου
 τοῖς λόγοις σώζειν, τοῖς ἔργοις τοῦτον ἀφανίσει ζητῶν, 25
 καὶ μὴ μόνον αὐτὸς πονηρὸς καθιστάμενος, ἀλλὰ καὶ
 τὴν μητέρα ὦν ἐπενόεις πιμπλάς, καὶ στασιοποιῶν τὴν
 εὐνοίαν τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ τολμῶν θηρίον ἀποκαλεῖν
 τὸν πατέρα, παντὸς ἔρπετοῦ χαλεπωτέραν τὴν διά-
 νοίαν κατεσκευασμένος, ἢ τὸν ἐκείνον ἰὸν ἐπὶ τοὺς 30
 συγγενεστάτους καὶ τοὺς ἐπὶ τοσοῦτοις εὐεργέτας πα-
 ρεκάλεις, ἐπὶ συμμαχίαις φυλάκων καὶ τέχναις ἀνδρῶν

καὶ γυναικῶν φρασσόμενος κατὰ τοῦ γέροντος, ὥσπερ
 οὐκ ἀρκούσης σοῦ τῆς διανοίας μῖσος τὸ ὑποικουροῦν
 παραστήσῃ. καὶ νῦν ἐλήλυθας μετὰ βασάνους ἐλευθέ-
 ρων, οἰκετῶν, ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ διὰ σὲ γεγονυίας,
 5 μηνύσεις τῶν συνωμοτῶν, ἀντιλέγειν τῇ ἀληθείᾳ σπεί-
 δων, καὶ οὐχὶ μόνον τὸν πατέρα ἀναιρεῖν μεμελετηκῶς
 ἐκ τοῦ ἀνθρωπείου βίου, ἀλλ' ἤδη καὶ νόμον τὸν κατὰ
 σοῦ γεγραμμένον, καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ δάου, καὶ τοῦ
 δικαίου τὴν φύσιν. οὕτως ἄρα τῇ ἀναιδεῖᾳ πέποιθας
 10 ὥστε καὶ βασανίζεσθαι ἀξιοῖς, καὶ ψευθεῖς λέγων τὰς
 βασάνους τῶν προβεβασανισμένων, ἵν' οἱ μὲν ἠνόμενοι
 σου τὸν πατέρα ἐκκρουσθῶσι τοῦ ἡληθενκέναι, αἱ δὲ
 σοὶ βάσανοι δοκῶσι πισταί. οὐ ἤνση, δᾶρε, τὸν βασι-
 λέα τῆς ἐπηρείας τῶν συγγενῶν, οὐδὲ ἀπολείς πονηρὸν
 15 θηρίον, ἐπ' ὀλέθρῳ μὲν τῶν ἀδελφῶν εὐνοίαν προσ-
 ποιούμενον τοῦ πατρός, ἐνθα δὲ μέλλοι κατὰ μόνας
 ταχέως ἀποίσεσθαι τὴν βασιλείαν, πάντων αὐτῷ θανα-
 σιμώτατον ἀναφαινόμενον, γνοὺς ὅτι πατροκτονία κοι-
 νὸν ἐστὶν ἀδίκημα καὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ βίου, ἢ
 20 πεφηνυῖαν οὐδὲν ἤσσον τοῦ βεβουλευμένου καὶ ὁ μὴ
 κολάζων ἀδικεῖ τὴν φύσιν."

προσετίθει δὲ ἤδη τὰ τῆς μητρὸς Ἀντιπάτρου, ὁ- 6
 πόσα πρὸς τινὰς ἦν κονφολογία γυναικείᾳ εἰρημένα,
 μαντείας τε καὶ θυσίας ἐπὶ τῷ βασιλεῖ γεγονυίας, καὶ
 25 ὅποσα μετὰ τῶν Φερῶρα γυναικῶν Ἀντιπάρῳ ἠσέλ-
 γητο μετὰ οἴνου καὶ λύμης ἐρωτικῆς, τῶν τε βασάνων
 τὰς ἀνακρίσεις καὶ ὅποσα μαρτυριῶν ἐχόμενα. πολλὰ
 δὲ καὶ παντοῖα ἦν τὰ μὲν προητοιμασμένα, τὰ δὲ πρὸς
 τοῦ ὀξέως ἀπαγγέλλεσθαι τε καὶ βεβαιουῖσθαι ἐφευρη-
 30 μένα. οἱ γὰρ ἄνθρωποι κἂν εἰ τι κατὰ φόβον τοῦ Ἀν-
 τιπάρου, μὴ διαδράς ἀμύνοιτο αὐτούς, σιγῇ παρεδίδο-
 σαν, ὁρῶντες αὐτὸν ἐπιβατὸν ταῖς κατηγορίαις τῶν ἀρ-

ξάντων γεγονότα καὶ τὴν ποτε πολλὴν αὐτῷ συστάσαν
τύχην προφανῶς αὐτὸν τοῖς ἐχθροῖς παραδεδωκυῖαν,
[οὐ] καὶ ἀπλήστως μίσους τοῦ πρὸς αὐτὸν ἐνεφοροῦντο.
κατέσπευδε δὲ τοῦτο οὐ τοσοῦτον ἐχθρὰ τῶν ἐπιχει-
ρημάτων κατηγορεῖν ὡς μεγέθει τόλμης ὧν ἐπενόησε
κακιῶν, καὶ δυσμενείας τῆς πρὸς τὸν πατέρα καὶ τοὺς
ἀδελφούς, στάσεως καὶ ἀλληλοφθοριῶν ἀναπεπληκώς
τὸν οἶκον, καὶ μῆτε μίσει κατὰ δίκην μῆτε φιλίᾳ δι' εὖ-
νοϊαν χρώμενος, ἀλλ' ὡς μελλήσοι αὐτῷ συμφέρειν.
ὧν ἀπάντων ἐκ πλέονος αὐτοῖς οἱ πολλοὶ προανεσκο-
πημένοι, οἵπερ δὴ μάλιστα ἀρετῇ κρῖνειν πεφύκασιν
ἐπὶ τοῖς πράγμασι διὰ τὸ καὶ ὀργῆς ἀπηλλαγμένους
ἐπιψηφίζειν τοῖς γιγνομένοις, καταβοῶς ἐν τοῖς πρὶν
εἰρχθέντες ποιεῖσθαι, παραγενομένης ἀδείας ἐξέφερον
εἰς μέσον ὅποσα εἶδεεν. πολύτροποι τε κακιῶν ἀπο-
δείξεις ἦσαν, οὐδαμῶθεν ψεύδους αἰτίαν ἐγκαλεῖσθαι
δυνάμεναι διὰ τὸ μῆτε εὐνοίᾳ τῇ πρὸς Ἡρώδην λέγειν
τοὺς πολλούς, μῆτε ὑποψία κινδύνων σιγῆς ἐφ' οἷς
ἔχοιεν εἰπεῖν ἐγκαλουμένης, ἀλλὰ τῷ πονηρᾷ τε ἠγεί-
σθαι τὰ πράγματα, καὶ τὸν Ἀντίπατρον οὐκ ἀσφαλείᾳ
τῇ Ἡρώδου πονηρίᾳ δὲ τῇ αὐτοῦ πάσης ἄξιον τιμω-
ρίας. πολλά τε ἦν καὶ παρὰ πολλῶν οἷς μὴ παρήγγελτο
εἰπεῖν ἀγορευόμενα, ὥστε τὸν Ἀντίπατρον, καίπερ ἐπὶ
πλείστον πάντα δεινότατον ὄντα ψεύσασθαι καὶ ἀπε-
ρυθριᾶσαι, μηδὲ ὅσον ἀπὸ φωνῆς ἐπ' ἀντιλέξει τὴν
ἰσχὺν εἰσφέρεισθαι.

Νικολάου δὲ παυσαμένου τῶν τε λόγων καὶ τῶν
ἐλέγχων, Ὀρόρος ἐκέλευσεν Ἀντίπατρον ἐπ' ἀπολογίαν
τῶν ἐγκλημάτων χωρεῖν, εἴ τινες αὐτῷ παρασκευαῖ
τοῦ μὴ ἐνόχῳ τοῖς ἐπιφερομένοις εἶναι· καὶ γὰρ αὐτὸς
εὐχεσθαι, καὶ τὸν πατέρα εἰδέναι τῶν ὁμοίων εὐχόμε-
νον, μηδὲν αὐτὸν ἀδικοῦντα φωρᾶν. ὁ δ' ἐπὶ στόμα

ἐκειτο ἀνατετραμμένος, τῷ τε θεῷ καὶ πᾶσι προστιθεὶς
τὸ ἐπιμαρτυρῆσαι αὐτῷ μηδὲν ἀδικεῖν, ἢ τεκμηρίοις
ἐμφανέσι παραστῆσαι μὴ οὐκ ἐπίβουλον αὐτὸν τοῦ πα-
τρὸς γεγονέναι. εἰωθότες μὲν καὶ πάντες οἷς ἐπιλείπει
ἀρετῆς, ὅποτε μὲν ἐγγειρηται τινῶν κακῶν εἶεν, τοῦ
θεοῦ τὸ πᾶσι παρατυγχάνειν ἀφορίσαντες γνώμῃ τῇ
αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα χωρεῖν, ὅποτε δὲ φωρῶμενοι κινδυ-
νεύοιεν δίκην ὑποσχεῖν, κατ' ἐπίκλησιν αὐτοῦ μαρτυ-
ρεῖν τὰ πάντα ἐκτρέπειν. ὁ δὲ καὶ τῷ Ἀντιπάτρῳ συμ-
βεβήκει· τὰ πάντα γὰρ ὡς ἐν ἐρημίᾳ τοῦ θεοῦ δια-
πεπραγμένος, κατειργούσης αὐτὸν πανταχόθεν τῆς δι-
κῆς ἀπορία τῶν ἀλλαχόθεν δικαιωμάτων, οἷς ἀπολύ-
σαιτο τὰ ἐγκεκλημένα, αὐτὸς ἐνεπαρῶναι τῇ ἀρετῇ τοῦ
θεοῦ, μαρτυρίαν ἐπισκήπτων αὐτῷ ὅτιπερ ἰσχύι τῇ
ἐκείνου περιδέσωστο, εἰς μέσους παραγαγόντος ὅποσα
περὶ τῷ πατρὶ πράσσειν τολμᾶν οὐκ ἐνέλιπεν.

ὁ δὲ Ὀρόρος ἐπειδὴ πολλάκις ἀνακρίνων τὸν Ἀντί-
πατρον οὐδὲν εὐρίσκειτο πλεον τῆς ἀνακλήσεως τοῦ
θεοῦ, ὀρῶν ἀπέραντον ὄν τὸ γινόμενον, ἐκέλευσε τὸ
φάρμακον εἰς μέσους ἐνεγκεῖν, ἵν' εἰδῆ τὴν περιοῦσαν
αὐτῷ δύναμιν. καὶ κομισθέντος, τῶν ἐπὶ θανάτῳ τις
ἐλαωκότων πίνει κελεύσαντος Ὀρόρου, καὶ παραχοῆμα
ἔθανε. τότε δ' ἐξαναστὰς ἀπῆει τοῦ συνεδρίου, καὶ τῇ
ἐξῆς ἐπ' Ἀντιοχείας, οὐπερ δὴ καὶ τὸ πλείστον ἦσαν
αὐτῷ αἱ διατριβαὶ διὰ τὸ Σύροις τοῦτο βασίλειον εἶναι.
Ἡρώδης δὲ παραχοῆμα μὲν ἔδησε τὸν υἱόν, ἄδηλοι δὲ
τοῖς πολλοῖς ἦσαν αἱ Ὀρόρου πρὸς αὐτὸν ὁμιλίαι καὶ τί
εἰπῶν ἀπεληλύθει· εἰκάζετο δὲ τοῖς πολλοῖς γνώμῃ τῇ
ἐκείνου πράσσειν ὅποσα περὶ τὸν Ἀντίπατρον ἐπραξεν.
δήσας δὲ αὐτόν, εἰς Ῥώμην ὡς Καίσαρα ἐκπέμπει
γράμματα περὶ αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀπὸ γλώσσης διδάξον-
τας τὸν Καίσαρα τὴν κακίαν τοῦ Ἀντιπάτρον. ἀλίσκε-

ται δὲ ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ ἐπιστολὴ ὑπὸ Ἀντιφίλου πρὸς Ἀντίπατρον γεγραμμένη (ἐν Αἰγύπτῳ δὲ αὐτὸς διέτριβε), καὶ λυθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰδε ἐδήλον. "Ἐπεμψά σοι τὴν παρ' Ἀκμῆς ἐπιστολήν, μὴ φεισάμενος τῆς ἐμῆς ψυχῆς· οἶσθα γὰρ ὅτι αὐτὸς κιν- 5 δυνεύω ὑπὸ δύο οἰκιῶν εἰ γνωσθεῖην. σὺ δ' εὐτυχοίης περὶ τὸ πρᾶγμα." καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ τὰδε ἐδήλου, ἐξήτει δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν ἑτέραν ἐπιστολήν· οὐ μὴν φανερά γε ἦν, καὶ ὁ τοῦ Ἀντιφίλου δοῦλος, ὃς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ἔφερεν, ἤρνεϊτο ἑτέραν παραλα- 10 βεῖν. ἀπορίας οὖν ἐχούσης τὸν βασιλέα, τῶν φίλων τις τῶν τοῦ Ἡρώδου θεώμενος ὑπεροραμμένον τοῦ δούλου τὸν ἐντὸς χιτῶνα (ἐνεδεδύκει γὰρ δύο) εἰκασεν ἐντὸς τῆς ἐπιπτυχῆς κρύπτεσθαι τὰ γράμματα. καὶ ἦν δὲ οὕτως. λαμβάνουσιν οὖν τὴν ἐπιστολήν, ἐγγεγραμ- 15 μένα τε ἦν ἐν αὐτῇ τὰδε. "Ἀκμῆ Ἀντιπάτρω. ἔγραφα τῷ πατρί σου οἷαν ἤθελες ἐπιστολήν, καὶ ἀντίγραφον ποιήσασα τῇ πρὸς τὴν ἐμὴν κυρίαν ὡς παρὰ Σαλώμης ἔγραφα· ἦν ἀναγνούς οἶδ' ὅτι τιμωρήσεται Σαλώμην ὡς ἐπίβουλον." ἦν δὲ ἡ παρὰ τῆς Σαλώμης δοκοῦσα 20 εἶναι πρὸς τὴν δέσποιναν αὐτῆς, ὑπ' Ἀντιπάτρου ἐπ' ὀνόματι τῷ Σαλώμης, ὅσα γοῦν ἡ διάνοια θέλοι, ὑπεροραμένη, λέξει δὲ συνέκειτο αὐτῆς. τὰ δὲ γεγραμμένα ἦν τοιαῦτα. "Ἀκμῆ βασιλεῖ Ἡρώδη. ἐγὼ ἔργον ποιουμένη μηδὲν σε λανθάνειν τῶν κατὰ σοῦ γινομέ- 25 νων, εὐροῦσα ἐπιστολήν Σαλώμης πρὸς τὴν ἐμὴν κυρίαν κατὰ σοῦ γεγραμμένην ἐπικινδύνως ἐμαντῇ σοι δὲ ὠφελίμως ἐξεγραψάμην καὶ ἀπέστειλά σοι. ταύτην δὲ ἐκείνη ἔγραψε γήμασθαι Συλλαίῳ θέλουσα. κατὰσχισον οὖν τὴν ἐπιστολήν, ἵνα μὴ κάρῳ τὸ ζῆν κιν- 30 δυνεύσω." πρὸς δὲ αὐτὸν ἐγγέγραπτο Ἀντίπατρον, διασαφούσης ὅτι διακονουμένη κελεύσματι τῷ ἐκείνου

αὐτῇ τε γράφειε πρὸς Ἡρώδην ὡς Σαλώμης ἐπιβού- λως αὐτῷ πράσσειν ἐπειγομένης τὰ πάντα, καὶ ἀντί- γραφον τῆς ὡς πρὸς δέσποιναν τὴν αὐτῆς πεμφθείσης ἐπιστολῆς ἀπὸ Σαλώμης ἀποπέμφειεν αὐτῇ. ἦν δὲ ἡ 5 Ἀκμῆ Ἰουδαία μὲν τὸ γένος, ἐδούλευε δὲ Ἰουλίᾳ τῇ Καίσαρος γυναικί, καὶ ἔπρασσε ταῦτα φίλᾳ τῇ Ἀντιπάτρου, ὠνηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ μεγάλην δόσει χρημάτων συγκακουργεῖν κατὰ τε τοῦ πατρὸς καὶ κατὰ τῆς τη- θίδος.

10 Ἡρώδης δὲ ἐκπλαγείς μεγέθει τῆς Ἀντιπάτρου κα- κίας, ὄρμησε μὲν καὶ παραχρῆμα αὐτὸν ἀνελεῖν ὡς κύκηθρον μεγάλων γεγονότα πραγμάτων, καὶ μὴ μόνον αὐτῷ ἀλλὰ καὶ τῇ ἀδελφῇ ἐπιβεβουλευκότα καὶ τοῦ Καίσαρος διεφθαρκότα τὴν οἰκίαν. ἐξώτρυνε δὲ 15 αὐτὸν καὶ ἡ Σαλώμη, στεροτυπομένη καὶ κτείνειν αὐτὴν κελεύουσα, εἴ τινος ἐπὶ τοιοῖσδε πίστεως αἰτίαν ἀξιόχρεων οἷα τε παρασχεῖν γένοιτο. Ἡρώδης δὲ μεταπέμψας ἀνέκρινε τὸν υἱόν, κελεύων, εἴ τι ἀντειπεῖν ἔχει, λέγειν μηδὲν ὑπιδόμενον. ἐπεὶ δὲ ἀχανῆς ἦν, 20 ἤρετο αὐτόν, ἐπειδὴ πανταχοῦ πεφόραται πονηρὸς ὢν, τοὺς γοῦν συγκακουργήσαντας αὐτῷ τὰ πράγματα μὴ μελλῆσαι κατεῖπειν. ὁ δὲ Ἀντιφίλω τὴν πάντων αἰτίαν ἀνείλετο, ἕτερον δ' οὐδένα προτίθει. Ἡρώδης δὲ περιελαγῶν ὄρμησε μὲν πέμπειν ἐπὶ Ρώμης τὸν υἱόν 25 ὡς Καίσαρα, λόγον ὑφέξοντα τῶν ἐπὶ τοῖσδε βουλευμάτων· ἔπειτα δείσας μὴ καὶ βοήθεια τῶν φίλων εὐρίσκοντο τοῦ κινδύνου διαφυγῆν, αὐτὸν μὲν δέσμιον ὡς καὶ πρότερον ἐφύλασσαν, αὐτὸς δὲ πρόεσβεις ἐξέπεμψε καὶ γράμματα ἐπὶ κατηγορίᾳ τοῦ υἱέος, ὅποσα τε 30 Ἀκμῆ συγκακουργήσειεν αὐτῷ, καὶ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν.

καὶ οἱ μὲν πρόεσβεις ἐπὶ τῆς Ρώμης ἠπείγοντο, ὁ- 6

πόσα τε ἀνακρινόμενους δεήσοι λέγειν προεκδιδαχθέν-
τες καὶ τὰ γράμματα φέροντες· εἰς νόσον δὲ ὁ βασιλεὺς
ἐμπεσὼν διαθήκας γράφει, τῷ νεωτάτῳ τῶν υἱῶν τὴν
βασίλειαν διδούς μίσει τῷ πρὸς τὸν Ἀρχέλαον καὶ Φί-
λιππον ἐκ τῶν Ἀντιπάτρου διαβολῶν, Καίσαρ τε χρῆ-
ματα ταλάντων χιλίων, καὶ γυναικὶ Ἰουλίᾳ τῇ Καίσα-
ρος καὶ τέκνοις καὶ φίλοις καὶ ἀπελευθέρους Καίσαρος
πεντακοσίων. ἔνεμε δὲ καὶ τοῖς υἱέσι χρήματα καὶ
προσόδους καὶ ἀγροὺς καὶ υἱέσι τοῖς ἐκείνων· Σαλώ-
μην τε ἐπὶ μέγα ἐπλούτιζε τὴν ἀδελφήν, εὖνον τε αὐ-
τῷ ἐν πᾶσι διαμεμενηκυῖαν καὶ μηδαμότι θρασυνομέ-
νην κακουργεῖν. ἀπεργνωκῶς δὲ περιοίσειν (καὶ γὰρ
περὶ ἔτος ἑβδομηκοστὸν ἦν) ἐξηγρόωτο ἀκράτῳ τῇ ὀρ-
γῇ καὶ πικρίᾳ εἰς πάντας χρώμενος· αἴτιον δὲ ἦν δόξα
τοῦ καταφρονεῖσθαι καὶ ἡδονῇ τὰς τύχας αὐτοῦ τὸ
ἔθνος φέρειν, ἄλλως τε ἐπειδὴ τινες τῶν δημοτικω-
τέρων ἀνθρώπων καὶ ἐπανέστησαν αὐτῷ διὰ τοιαύτην
αἰτίαν.

2 ἦν Ἰούδας ὁ Σαριφαίου καὶ Ματθίας ὁ Μαργαλώ-
θου Ἰουδαίων λογιώτατοι καὶ παρ' οὐστυνασοῦν τῶν
πατριῶν ἐξηγηταὶ νόμων, ἄνδρες καὶ δῆμῳ προσφιλεῖς
διὰ παιδείαν τοῦ νεωτέρου (ὁσημέραι γὰρ διημέρευον
αὐτοῖς πάντες οἷς προσποίησις ἀρετῆς ἐπιτηδεύετο),
οἳ τότε πυνθανόμενοι τοῦ βασιλέως τὴν νόσον θερα-
πεύειν ἄπορον οὖσαν, ἐξῆραν τὸ νεώτερον ὥστε, ὅποσα
παρὰ τὸν νόμον τὸν πατριῶν κατεσκεύαστο ἔργα ὑπὸ
τοῦ βασιλέως, ταῦτα καθελόντας εὐσεβείας ἀγωνί-
σματα παρὰ τῶν νόμων φέρεσθαι· καὶ γὰρ δὴ διὰ τὴν
τόλμαν αὐτῶν, παρ' ἧς διηγόρευεν ὁ νόμος, τῆς ποιή-
σεως τὰ τε ἄλλα αὐτῷ συντυχεῖν οἷς παρὰ τὸ εἰωθὸς
τοῦ ἀνθρώπου διετρίβη, καὶ δὴ καὶ τὴν νόσον. ἦν γὰρ
τῷ Ἡρώδῃ τινὰ πραγματευθέντα παρὰ τὸν νόμον, ἃ

δὴ ἐπεκάλουν οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν καὶ Ματθίαν. κατε-
σκευάκει γὰρ ὁ βασιλεὺς ὑπὲρ τοῦ πνυλῶνος τοῦ μεγά-
λου τοῦ ναοῦ ἀνάθημα καὶ λίαν πολυτελές, ἄετον χρύ-
σειον μέγαν· κωλύει δὲ ὁ νόμος εἰκόνων τε ἀναστάσεις
ἐπινοεῖν καὶ τινῶν ζώων ἀναθέσεις ἐπιτηδεύεσθαι τοῖς
βιοῦν κατ' αὐτὸν προσηρημένοις. ὥστε ἐκέλευον οἱ σο-
φισταὶ τὸν ἄετον κατασπᾶν· καὶ γὰρ εἴ τις ἂν γένοιτο
κίνδυνος τῶν εἰς θάνατον ἀνακειμένων, πολὺ τῆς ἐν
τῷ ζῆν ἡδονῆς λυσιτελεστέραν φαίνεσθαι τὴν προστι-
θεμένην ἀρετὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῖς ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ φυ-
λακῇ τοῦ πατρίου μελλήσοῦσι τελευτᾶν, διὰ τὸ αἰδίου
τοῦ ἐπαινεῖσθαι φήμην κατασκευασαμένους ἐν τε τοῖς
νῦν ἐπαινεθῆσεσθαι καὶ τοῖς ἐσομένοις ἀειμνημόνευτον
καταλιπεῖν τὸν βίον. καίτοι γε τοῖς ἀκινδύνως διαι-
τωμένοις ἄφροντον εἶναι τὴν συμφορὰν, ὥστε καλῶς
ἔχειν τοῖς ἀρετῆς ὀριγνωμένοις τὸ κατεψηφισμένον αὐ-
τῶν μετ' ἐπαίνων καὶ τιμῶν δεχομένοις ἀπιέναι τοῦ
βίου. φέρειν δὲ καὶ κούφισιν πολλὴν τὸ ἐπὶ καλοῖς
ἔργοις, ὧν μνηστῆρα τὸν κίνδυνον εἶναι, τελευτᾶν, καὶ
ἅμα υἱέσι τοῖς αὐτῶν, καὶ ὁπόσοι τοῦ συγγενοῦς κατα-
λείποντο ἄνδρες ἢ γυναῖκες, καὶ τοῖσδε περιποιῆσαι
ὄφελος ἐνκλεία τῇ ἀπ' αὐτῶν.

καὶ οἳ μὲν τοιοῦτοις λόγοις ἐξῆραν τοὺς νέους, ἃ
ἀφικνεῖται δὲ λόγος εἰς αὐτοὺς τεθνάναι φράζων τὸν
25 βασιλέα, καὶ συνέπραττε τοῖς σοφισταῖς. καὶ μέσης
ἡμέρας ἀνελθόντες κατέσπων τε καὶ πελέκεσιν ἐξέκο-
ψαν τὸν ἄετον, πολλῶν ἐν τῷ ἱερῷ διατριβόντων. καὶ
ὁ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως (ἀγγέλλεται γὰρ ἢ ἐπιχειρή-
σις πρὸς αὐτόν) ἀπὸ μείζονος διανοίας ἢ ἐπράσσετο
30 ὑπολαβὼν ἄνεισι χεῖρα πολλὴν ἐπαγόμενος, ὁπόσοι ἀν-
θέξοιεν τῷ πλήθει τῶν πειρωμένων καθαιρεῖν τὸ ἀνά-
θημα· ἐπιπεσὼν τε μὴ προσδεχομένοις, ἀλλ' ὅποια

ὄχλος φιλεῖ, δόξη μᾶλλον ἀμαθεῖ ἢ προνοίᾳ ἀσφαλεῖ
 τετολμηκόσιν, ἀσυντάκτοις τε καὶ μηδὲν τοῦ ὀνήσοντος
 προανεσοκημένοις, τῶν τε νέων οὐκ ἐλάσσους τεσσα-
 ράκοντα ἀνδρῶν, οἳ θάρσει ἔμενον ἐπιόντα εἰς φρυγὴν
 τοῦ λοιποῦ πλήθους καταστάντος, συλλαμβάνει, καὶ 5
 τοὺς εἰσηγητὰς τοῦ τολμήματος Ἰούδαν καὶ Μαθθίαν,
 ἄδοξον ἠγουμένους ὑποχωρεῖν τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, καὶ
 ἀνήγαγεν ἐπὶ τὸν βασιλέα. ἔρομένου δέ, ἐπεὶ ἀφίκοντο
 ἐπ' αὐτόν, τοῦ βασιλέως εἰ τολμήσειαν αὐτοῦ τὸ ἀνά-
 θημα καθελεῖν, ἄλλὰ καὶ πεφρόνηταί γε ἡμῖν τὰ φρο- 10
 νηθέντα καὶ πέπρακται τὰ πεπραγμένα μετ' ἀρετῆς
 ἀνδράσι προεπωδεδιότης. τοῦ τε γὰρ θεοῦ τῆ ἀξιώσει
 πεπιστευμένα βεβοήθηται ὑφ' ἡμῶν, καὶ τοῦ νόμου τῆ
 ἀκροάσει πεφροντισμένα· θαυμαστόν τε οὐδὲν εἰ τῶν
 σῶν δογματῶν ἀξιοτέρους τηρεῖσθαι ἠγγήμεθα τοὺς 15
 νόμους, οὓς Μωϋσῆς ὑπαγορεύσει καὶ διδαχῆ τοῦ θεοῦ
 γραψάμενος κατέλιπεν. ἠδονῆ τε τὸν θάνατον οἴσομεν
 καὶ τιμωρίαν ἦντινα ἐπιβάλοις, διὰ τὸ μὴ ἐπ' ἀδίκους
 ἔργοις ἀλλὰ φιλίᾳ τοῦ εὐσεβοῦς μέλλειν συνείσεσθαι
 τὸ ἐφομιλῆσαν αὐτοῦ." καὶ οἱ μὲν ταῦτα πάντες ἔλε- 20
 γον, οὐδὲν ἐλλιπεστέρᾳ τῆ τόλμῃ τοῦ λόγου χρώμενοι,
 ἢ θαρσύναντες τὸ ἔργον πράττειν οὐκ ἀπετρέποντο·
 βασιλεὺς δὲ αὐτοὺς καταδήσας ἐξέπεμπεν εἰς Ἱερι-
 χοῦντα, καλέσας Ἰουδαίων τοὺς ἐν τέλει. καὶ παραγε-
 νομένων ἐκκλησιάσας εἰς τὸ αὐτὸ θέατρον, ἐπὶ κλινι- 25
 δίου κείμενος ἀδυναμία τοῦ στῆναι, τῶν ἀγωνιῶν τε
 ἐφ' ὅσον δὴ τινες ἦσαν ἐπ' αὐτοὺς γεγонуῖαι ἀνηριθ-
 μεῖτο, καὶ τοῦ ναοῦ τὴν κατασκευὴν ὡς μεγάλοις τέ-
 λεσι τοῖς αὐτοῦ γένοιτο, μὴ δυνηθέντων ἔτεσιν ἑκατὸν
 εἰκοσι πέντε τῶν Ἀσσυριαίων, ἐν οἷς ἐβασίλευον, τοι- 30
 ὄνδε τι ἐπὶ τιμῇ πράξαι τοῦ θεοῦ· κοσμηῆσαι δὲ καὶ
 ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις, ἀνθ' ὧν ἐλπίδα μὲν αὐτῷ γε-

νέσθαι κἂν μεθ' ὃ θᾶνοι καταλείψεσθαι μνήμην τε
 αὐτοῦ καὶ εὐκλειαν. κατεβόα τε ἤδη διότι μηδὲ ζῶντα
 ὑβρίζειν ἀπόσχοντο εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἡμέρας τε καὶ ἐν
 ὄψει τῆς πληθύος ὑβρεῖ χρωμένους ἀψασθαι τῶν ὑπ'
 5 αὐτοῦ ἀνακειμένων, καὶ καθαίρειν ὑβρίζοντας πε-
 ποιῆσθαι λόγῳ μὲν εἰς αὐτόν, ἀληθείᾳ δέ, εἰ τις ἐξετά-
 ζοι τὸ γεγονός, ἱεροσυλοῦντας.

οἱ δὲ διὰ τὴν ὁμότητα αὐτοῦ, μὴ δὴ καὶ κατ' αὐ- 4
 τῶν ἐξαγριώσας εἰσπράττειτο τιμωρίαν, οὔτε γνώμη
 10 ἔφασαν αὐτὰ πεπρᾶχθαι τῆ αὐτῶν, φαίνεσθαι τε αὐ-
 τοῖς οὐκ ἀπηλλαγμένα κολάσεως αὐτὰ εἶναι. ὁ δὲ τοῖς
 μὲν ἄλλοις προτιμωρῶς ἔσχεν, Μαθθίαν δὲ τὸν ἀρχιερέα
 παύσας ἱερᾶσθαι ὡς αἴτιον τοῦ μέρους τούτων γεγο-
 νότα, καθίστα Ἰωζαρον ἀρχιερέα, ἀδελφὸν γυναικὸς τῆς
 15 αὐτοῦ. ἐπὶ δὲ τοῦ Μαθθίου τούτου ἱερῶμένου συμβαί-
 νει καὶ ἕτερον ἀρχιερέα καταστήναι πρὸς μίαν ἡμέραν,
 ἦν Ἰουδαῖοι νηστειαν ἄγουσιν. αἰτία δὲ ἐστὶν ἡδε.
 ὁ Μαθθίας ἱερῶμενος ἐν νυκτὶ τῆ φερούσῃ εἰς ἡμέραν
 ἢ ἡ νηστεία ἐνίστατο, ἔδοξεν ἐν ὄνειρατι ὠμιληκέναι
 20 γυναικί· καὶ διὰ τὸδε οὐ δυναμένον ἱεροουργεῖν, Ἰω-
 σηπος ὁ τοῦ Ἑλλήμου συνιεράσατο αὐτῷ, συγγενῆς ὦν.
 Ἡρώδης δὲ τὸν τε Μαθθίαν ἐπεπαύκει τῆς ἀρχιερω-
 σύνης, καὶ τὸν ἕτερον Μαθθίαν, ὃς ἐγγιγέρκει τὴν στά-
 σιν, καὶ ἄνδρας ἐκ τῶν ἐταίρων αὐτοῦ ἕκαυσε ζῶντας.
 25 καὶ ἡ σελήνη δὲ τῆ αὐτῆ νυκτὶ ἐξέλιπεν.

Ἡρώδης δὲ μειζόνως ἢ νόσος ἐνεπικραίνετο, δίκην 5
 ὧν παρανομήσειεν ἐκπρασσομένου τοῦ θεοῦ. πῦρ μὲν
 γὰρ μαλακὸν ἦν, οὐχ ὡδε πολλὴν ἀποσημαῖνον τοῖς
 ἐπαφωμένοις τὴν φλόγῳσιν ὀπόσῃν τοῖς ἐντὸς προσε-
 30 τίθει τὴν κάκωσιν, ἐπιθυμία δὲ δεινὴ τοῦ δέξασθαι
 τι ἀπ' αὐτοῦ· οὐ γὰρ ἦν μὴ οὐχ ὑπουργεῖν· καὶ ἐλ-
 κώσεις τῶν τε ἐντέρων, καὶ μάλιστα τοῦ κώλου δειναί

ἀλγηδόνες, καὶ φλέγμα ὑγρὸν περὶ τοὺς πόδας καὶ
 διαυγές. παραπλησία δὲ καὶ περὶ τὸ ἦτρον κίρκωσις
 ἦν, καὶ μὴν καὶ τοῦ αἰδοίου σήψις σκώληκας ἐμποιοῦσα,
 πνεύματος τε ὀρθία ἐντασις, καὶ αὕτη λίαν ἀηδῆς ἀ-
 χθηδόνι τε τῆς ἀποφορᾶς καὶ τῷ πικρῷ τοῦ ἄσθματος. 5
 σπασμὸς τε περὶ πᾶν ἦν μέλος, ἰσχὺν οὐχ ὑπομενητήν
 προστιθέμενος. ἐλέγετο οὖν ὑπὸ τῶν θειαζόντων, καὶ
 οἷς ταῦτα προαποφθέργεσθαι σοφία προύκειτο, ποινήν
 τοῦ πολλοῦ δυσσεβοῦς ταύτην ὁ θεὸς εἰσπράσσεισθαι
 παρὰ τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ, καίπερ δὴ μειζόνως ἢ ἀν- 10
 τίσχοι ἂν τις ταλαιπωρούμενος, ἐν ἐλπίδι τοῦ ἀνασφα-
 λοῦντος ἦν, ἰατροὺς τε μεταπέμπων, καὶ ὅποσα ἀρωγὰ
 ὑπαγορεύσειαν χρῆσθαι μὴ ἀποτετραμμένους. ποταμόν
 τε περάσας Ἰορδάνην θερμοῖς τοῖς κατὰ Καλλιρόην
 αὐτὸν παρεδίδου, ἄπερ σὺν τῇ ἐς πάντ' ἀρετῇ καὶ πό- 15
 τιμα ἐστίν· ἐξεῖσι δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο εἰς λίμνην τὴν
 ἀσφαλοφόρον λεγομένην. κἀνταῦθα τοῖς ἰατροῖς δο-
 κῆσαν ὥστε ἀναθάλειν αὐτόν, καθέσθαι εἰς πύελον
 ἐλαίου, πλέων δόξαν μεταστάσεως ἐνεποίησεν αὐτοῖς.
 τῶν δὲ οἰκτιῶν οἰμωγῇ χρωμένων περιενεγκῶν, καὶ 20
 μηδ' ἦντινα ἀμφὶ τοῦ σωθησομένου ἐλπίδα ἔχων, τοῖς
 στρατιώταις ἀνα πενήκοντα δραχμας ἐκάστῳ κελεύει
 νεμηθῆναι. πολλὰ δὲ καὶ τοῖς ἡγεμόσιν αὐτῶν καὶ φί-
 λοις τοῖς αὐτοῦ ἐδώρειτο. καὶ παρῆν αὐθις ἐπὶ Ἰερι- 25
 χοῦντος· μέλαινα τε χολή αὐτὸν ἤρει ἐπὶ πᾶσιν ἐξα-
 γρηαίνουσα, ὥστε ἤδη τελευτῶν πράξιν τοιάνδε ἐπι-
 νοεῖν. ἀφικομένων προστάγματι τῷ αὐτοῦ Ἰουδαίων
 ἀνδρῶν παντὸς τοῦ ἔθνους ὅπου ποτὲ ἀξιολόγων (πολ-
 λοι δὲ ἐγένοντο ὡς τοῦ παντὸς ἔθνους κατακεκλημένου,
 καὶ πάντων ἀκροασαμένων τοῦ διατάγματος· εἰς γὰρ 30
 θάνατον ἦν ἀνακείμενα τοῖς ἀλογήσασιν τῶν ἐντολῶν),
 ἐμμαινομένου πᾶσι τοῦ βασιλέως ὁμοίως τοῖς τε ἀνα-

τίοις καὶ παρεσχηκόσιν αἰτίαν, συγκλείσας αὐτοὺς πάν-
 τας ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ, τὴν τε ἀδελφὴν αὐτοῦ Σαλώμην
 καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἀλεξᾶν μεταπέμψας, τεθνήξεσθαι
 μὲν οὐ πόρρω ἔλεγεν, ἐπὶ τοσόνδε τῶν ἀλγηδόνων αὐ-
 5 τὸν περιεχουσῶν, καὶ τόδε μὲν οἰστόν τε καὶ πᾶσι φί-
 λον παρατυγχάνειν, τὸ δὲ ὀλοφυριῶν τε ἄπειρον καὶ
 πένθους ἐνδεᾶ ὅποιον ἐπὶ βασιλεῖ πράσσοιτο ἂν, μά-
 λιστα αὐτῷ λυπηρὸν εἶναι. οὐ γὰρ ἀπὸ σκοποῦ τὴν
 Ἰουδαίων διάνοιαν, ὡς εὐκταῖος αὐτοῖς καὶ πάνυ κεχα-
 10 ρισμένος ὁ θάνατος αὐτοῦ, διὰ τὸ καὶ ζῶντος ἐπὶ ἀπο-
 στάσει ἐπείγεσθαι καὶ ὕβρει τῶν ὑπ' αὐτοῦ προτιθεμέ-
 νων. ἔργον δ' ἄρα ἐκείνων εἶναι κούφισίν τινα αὐτῷ
 ψηφίσασθαι τοῦ ἐπὶ τοιοῖσδε ἀλγεινοῦ. τὰ αὐτὰ γὰρ
 δὴ φρονῆσαι δόξῃ τῇ αὐτοῦ μὴ ἀπειπαμένων, μέγα
 15 αὐτοῦ τὸν ἐπιτάφιον γενήσεσθαι, καὶ ὅποιος οὐδ' ἄλ-
 λους βασιλέων, καὶ πένθος διὰ τοῦ ἔθνους ἄπαντος ἐκ
 ψυχῆς ὀλοφυραμένων ἐπὶ παιδιᾷ καὶ γέλωτι αὐτοῦ.
 ἐπὶ οὖν θεάσωνται τὴν ψυχὴν ἀφέντα αὐτόν, περι-
 στήσαντας τῷ Ἰπποδρόμῳ τὸ στρατιωτικὸν ἄγροον ἐτι
 20 τὸν θάνατον αὐτοῦ (μὴ γὰρ πρότερον εἰς τοὺς πολλοὺς
 ἐξευεγκεῖν ἢ τάδε πράξαι) κελεύειν ἀκοντίσαι τοὺς ἐγ-
 καθειργμένους, καὶ πάντας τοῦτον ἀνελόντας τὸν τρό-
 πον διχόθεν αὐτὸν οὐχ ἀμαρτήσεσθαι τοῦ εὐφρανοῦν-
 τος, κυρώσει τε ὧν ἐπιστείλειεν αὐτοῖς μέλλων τελευ-
 25 τῶν, καὶ τῷ πένθει ἀξιολόγῳ τετιμηθῆναι. καὶ ὁ μὲν
 μετὰ δακρύων ποτινῶμενος, καὶ τοῦ συγγενοῦς τὴν
 εὐνοίαν καὶ πίστιν τοῦ θείου προσκαλῶν, ἐπέσκηπτε
 μὴ ἠτιμᾶσθαι ἀξίων, κἀκεῖνοι ὠμολόγουν. οὐ παραβή-
 σεσθαι· κατανοήσεις δ' ἂν τις τὴν διάνοιαν τοῦ ἀν- 6
 30 θρώπου, καὶ ὅτῳ τὰ πρότερα ἤρεσκεν, ὡς ὑπὸ τοῦ φι-
 λοζωεῖν πράξειε τὰ εἰς τοὺς συγγενεῖς πεπραγμένα, ἐκ
 γοῦν τῶν ἄρτι ἐντολῶν οὐδὲν ἀνθρώπειον εἰσφερομέ-

νην, εἴ γε καὶ ἀπιῶν τοῦ βίου πρόνοιαν εἶχεν ὡς ἐν
 πένθει καὶ ἐρημίᾳ τῶν φιλάτων τὸ πᾶν καταστήσειεν
 ἔθνος, ἕνα ἀπὸ ἐκάστου οἴκου κελεύων μεταχειρίσασθαι,
 μηδὲν ἄδικον μῆτε εἰς αὐτὸν δεδρακότας μῆτε ἐφ' ἐτέ-
 ροις ἐγκλήμασι κατηγορίας αὐτῶν γενομένης, εἰωθότων, 5
 οἷς προσποιήσεις ἀρετῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἐν δίκῃ ἐχθροὺς
 γεγονότας ἐν τοιοῖσδε καιροῖς τὰ μίση κατατίθεσθαι.
 7 ταῦτα δὲ ἐπιστέλλοντος αὐτοῦ πρὸς τοὺς συγγενεῖς,
 γράμματα παρῆν ὑπὸ τῶν εἰς Ῥώμην πρέσβειων ἀπε-
 σταλμένων πρὸς Καίσαρα, καὶ ἀναγνωσθέντων τὸ κε- 10
 φάλαιον ἦν ὡς τῆς τε Ἀκμῆς ὀργῇ τῇ Καίσαρος ἀνηρη-
 μένης ἐφ' οἷς Ἀντίπατρω συγκακουρήσειεν, αὐτὸν τε
 Ἀντίπατρον ὡς ἐπὶ γνώμῃ τῇ ἐκείνου ποιοῖτο ὡς πατὴρ
 καὶ βασιλέως, εἴτε φονεῖν ἐλάυνειν ἐθελήσειεν εἴτε καὶ
 κτινύειν. τούτων ἀκροασάμενος Ἡρώδης βραχὺ μὲν 15
 τι ἀνήνεγκεν ἠδονῇ τῶν γεγραμμένων, θανάτῳ τε τῆς
 Ἀκμῆς ἐπαιρόμενος καὶ ἐξουσίᾳ τῆς ἐπὶ τῷ παιδί τιμω-
 ρίας· προΐουσῶν δὲ εἰς μέγα τῶν ἀλγηδόνων παρεῖτο
 τεταλαιπωρημένος σιτίων, καὶ ἤτησε μῆλον καὶ μαχαί-
 ριον· ἦν γὰρ ἐν ἔθει καὶ πρότερον αὐτῷ περιλέψαντι 20
 αὐτὸ δι' αὐτοῦ καὶ κατ' ὀλίγον τέμνοντι ἐσθίειν. λα-
 βῶν δὲ καὶ περιβλεψάμενος γνώμην εἶχεν ὡς παίσων
 ἑαυτὸν, κἂν ἐπεπράξει μὴ φθάσαντος αὐτοῦ καταλα-
 βεῖν τὴν δεξιάν Ἀγιάβου, ὃς ἀνεψιὸς ἦν αὐτοῦ. καὶ
 μέγα ἀνακραγόντος οἰμωγῇ τε αὐτῷ ἀνὰ τὸ βασιλείον 25
 ἦν καὶ θόρυβος μέγας ὡς οἰχομένου τοῦ βασιλέως. καὶ
 ὁ Ἀντίπατρος (πιστεύει γὰρ τέλος ἀληθῶς τὸν πατέρα
 ἔχειν) θάρσει τε ἐχρήτο ἐπὶ τοῖς λόγοις, ὅλος ὡς ἦδη
 τῶν δεσμῶν ἀφειμένος καὶ τὴν βασιλείαν ἀκονιτὶ δε-
 ξόμενος εἰς χεῖρας, καὶ τῷ εἰρητοφύλακι περὶ ἀφέσεως 30
 ἦν αὐτοῦ διάλογος, μεγάλα ὑπισχνουμένου εἰς τὸ πα-
 ρὸν καὶ τὸ αὐτῷ, ὡς ἂν περὶ τοιούτου τοῦ ἀγῶνος ἐνε-

στηκότος. ὁ δὲ οὐ μόνον ἀπειθῆς ἦν πράσσειν ἐφ' οἷς
 ἤξιον Ἀντίπατρος, ἀλλὰ καὶ τῷ βασιλεῖ ἀποσημαίνει
 διάνοιαν τὴν ἐκείνου, πολλαῖς καὶ προσεισφοραῖς παρ'
 αὐτοῦ χρώμενος. ὁ δὲ Ἡρώδης καὶ πρότερον οὐχ ἡσ-
 5 σάμενος εὐνοία τοῦ υἱέος, ἐπεὶ ἤκουσε τοῦ εἰρητο-
 φύλακος ταῦτα εἰρηκότος, ἀνεβόησέ τε ἀνατυψάμενος
 τὴν κεφαλὴν, καίπερ ἐν τῷ ὑστάτῳ ὄν, καὶ ἐπὶ τὸν ἀγ-
 - κῶνα περιάρας ἑαυτὸν κελεύει, πέμψας τινὰς τῶν δο-
 ρυφόρων, μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος κτεί-
 10 ναντας αὐτὸν ἐν Ἰουδαίᾳ ταφᾶς ἀσήμενος ποιῆσθαι.

τὰς δὲ διαθήκας αὐτῷ μεταγράφει μεταβολῆς αὐτῷ 8
 περὶ τὴν διάνοιαν γενομένης, Ἀντίπαν μὲν, ὃ τὴν βα-
 σιλείαν καταλελοίπει, τετραρχίην καθιστὰς Γαλιλαίας
 τε καὶ Περαιῶν, Ἀρχελάῳ δὲ τὴν βασιλείαν χαριζόμε-
 15 νος, τὴν τε Γαυλωνίτιν καὶ Τραχωνίτιν καὶ Βαταναίαν
 καὶ Πανιάδα Φιλίππῳ, παιδί μὲν τῷ αὐτοῦ Ἀρχελάου
 δὲ ἀδελφῷ γνησίῳ, τετραρχίαν εἶναι. Ἰάμνειαν δὲ καὶ
 Ἄζωτον καὶ Φασαηλίδα Σαλώμῃ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ κα-
 τανέμει, καὶ ἄργυριον ἐπισήμεον μυριάδας πενήκοντα.
 20 προνύνησε δὲ καὶ τῶν λοιπῶν, ὅποσοι συγγενεῖς ἦσαν
 αὐτῷ, χρημάτων τε δόσεις καὶ προσόδων ἀναφοραῖς,
 ἐκάστους ἐν εὐπορίᾳ καθιστάμενος. Καίσαρι δὲ ἄργυ-
 ρίου μὲν ἐπισήμεον μυριάδας χιλίας, χωρὶς δὲ σκευὴ τὰ
 μὲν χρυσοῦ τὰ δ' ἄργυρου, καὶ ἐσθῆτα πάντα πολυτελεῖ,
 25 Ἰουλίᾳ δὲ τῇ Καίσαρος γυναικὶ καὶ τισιν ἑτέροις πεν-
 τακοσίας μυριάδας. ταῦτα πράξας ἡμέρα πέμπτη μεθ'
 ὁ Ἀντίπατρον κτείνει τὸν υἱὸν τελευτᾷ, βασιλεύσας
 μεθ' ὃ μὲν ἀπέειλεν Ἀντίγονον, ἔτη τέσσαρα καὶ τριά-
 κοντα, μεθ' ὃ δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπεδέδεικτο, ἑπτὰ καὶ
 30 τριάκοντα, ἀνὴρ ὁμῶς μὲν εἰς πάντα ὁμοίως, καὶ ὀρ-
 γῆς μὲν ἦσσαν, κρείσσων δὲ τοῦ δικαίου, τύχῃ δὲ εἰ
 καὶ τις ἕτερος κεχορημένος εὐμενεῖ (ἐκ τε γὰρ ἰδιώτου

βασιλεύς καταστάς καὶ κινδύνους περιστοιχιζόμενος
μυρίοις, πάντων ποιείται διάδρασιν καὶ τοῦ ξῆν ἐπὶ
μημιστον ἐξίκετο), ὅποσα δὲ τὰ κατ' οἶκον περὶ νείεις
τοὺς αὐτοῦ, ὅσα μὲν γνώμη τῆ ἐκείνου, καὶ πάνυ δε-
ξιᾷ κεχορημένος διὰ τὸ κρίνας ἐχθροὺς κρατεῖν οὐχ ὑ-
στερηῆσαι, δοκεῖν δ' ἔμοι καὶ πάνυ δυστυχῆς.

2 Σαλώμη δὲ καὶ Ἀλεξᾶς, πρὶν ἐκπυστον γενέσθαι τὸν
θάνατον τοῦ βασιλέως, τοὺς ἐπὶ τὸν ἵππόδρομον κατα-
κελεισμένους ἐκπέμπονται ἐπὶ τὰ αὐτῶν, φάμενοι βα-
σιλέα κελεύειν ἀπιούσιν αὐτοῖς ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς νέμε-
σθαι τὰ οἰκεία. πρᾶσσεται τε αὐτοῖς ἡδὲ εὐεργεσία με-
γίστη εἰς τὸ ἔθνος. ἐφανερῶτο δ' ἡδὴ ὁ θάνατος τοῦ
βασιλέως· καὶ Σαλώμη καὶ Ἀλεξᾶς συναγαρόντες τὸ
στρατιωτικὸν εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τὸ ἐν Ἰεριχοῦντι
πρῶτον μὲν ἐπιστολὴν ἀνέγνωσαν πρὸς τοὺς στρατιώ-
τας γεγραμμένην, ἐπὶ τε πίστεως εὐχαριστία καὶ εὐ-
νοίας τῆς εἰς αὐτόν, καὶ παρακλήσει τῶν ὁμοίων παρο-
κωχῆς Ἀρχελάω τῷ παιδί αὐτοῦ, ὃν βασιλέα καθίστατο.
εἶτα μέντοι Πτολεμαῖος, τὸν σημαντήρα τοῦ βασιλέως
πεπιστευμένος, τὰς διαθήκας ἀνέλεγεν, αἱ λήψεσθαι
κύρωσιν οὐκ ἄλλως ἐμελλον ἢ Καίσαρος ἐντυχόντος
αὐταῖς. βοή οὖν εὐθύς ἦν ἐκτιμώντων Ἀρχελάου βα-
σιλέα, καὶ οἱ στρατιῶται κατὰ στίφη τε αὐτοὶ καὶ οἱ
ἡγεμόνες εὐνοϊάν τε ὑπισχυνοῦνται καὶ προθυμίαν τὴν
αὐτήν, καὶ συλλήπτορα τὸν θεὸν παρεκάλουν.

3 ἐντεῦθεν δὲ τάφον ἠτοιμάζον τῷ βασιλεῖ, μελήσαν
Ἀρχελάω πολυτελεστάτην γενέσθαι τὴν ἐκκομιδὴν τοῦ
πατρὸς, καὶ πάντα τὸν κόσμον προκομίσαντος εἰς ὃ συμ-
πομπεύσειε τῷ νεκρῷ. ἐφέρετο δὲ ἐπὶ κλίνης χρυσέας
λίθοις πολυτελέσι καὶ ποικίλοις διαπεπασμένης, στρω-
μνὴ τὴν ἄλουργῆς, καὶ ἠμπίσχετο πορφυρίσιν ὁ νε-
κρὸς διαδήματι ἡσκημένος, ὑπερκειμένου στεφάνου

χρυσέου, σκήπτρόν τε τῆ δεξιᾷ παρακείμενον. περὶ δὲ
τὴν κλίνην οἱ τε νείεις καὶ τὸ πλῆθος ἦν τῶν συγγενῶν·
ἐπὶ δὲ τούτοις τὸ στρατιωτικὸν κατὰ οἰκεία ἔθνη καὶ
προσηγορίας διέκειντο, οὕτω νεμηθέντες, πρῶτοι μὲν
οἱ δορυφόροι, μετὰ δὲ τὸ Θράκιον, ἐπὶ δὲ τούτοις ὀπό-
σοι Γερμανοί, καὶ αὖ τὸ Γαλατικὸν μετ' αὐτούς, ἐν κό-
σμῳ πάντες τῷ πολεμιστηρίῳ. τούτων δὲ κατοπιν ἡδὴ
πᾶς ὁ στρατὸς ὡς ἐς πόλεμον ἐξοδεύοντες, ὥσπερ ὑπὸ
λοχαγῶν ἀγόμενοι καὶ τοῖς ταξιαρχοῦσιν αὐτῶν. τούτοις
εἶποντο πεντακόσιοι τῶν οἰκετῶν ἀρωματοφόροι. ἦσαν
δὲ ἐπὶ Ἡρωδείου στάδια ὀκτώ· τῆδε γὰρ αὐτῷ ἐγένοντο
αἱ ταφαὶ κελεύσματι τῷ αὐτοῦ.

Ἡρώδης μὲν δὴ τοῦτον ἐτελεύτα τὸν τρόπον, Ἀρ-
χέλαος δὲ ἐπὶ μὲν ἐβδόμην ἡμέραν πένθος τὸ ἐπὶ τῷ
πατρὶ τιμῶν διετέλει (τόσας γὰρ διαγορεύει τὸ νόμιμον
τοῦ πατρίου), ἐστιάσας δὲ τοὺς ὁμίλους καὶ καταλύσας
τὸ πένθος ἀνεισιν εἰς τὸ ἱερόν. ἦσαν δὲ εὐφημῖαι καὶ
ἐπαινοὶ καθ' οὐστίνης ἴοι, ἐκάστων τὰ πρὸς ἀλλήλους
φιλοτιμουμένων εἰς τὸ δοκεῖν μείζοσι χοῦσθαι ταῖς εὐ-
φημῖαις. ὁ δὲ εἰς ὑψηλὸν βῆμα πεποιημένον ἀνελθὼν
καὶ ἰδουθεὶς εἰς θρόνον χρυσοῦ πεποιημένου ἀντε-
δεξιῶντο τοὺς ὁμίλους, χάσματι τῶν εὐφημιῶν τὴν εὐ-
νοϊαν αὐτῶν ἡδονῇ φέρων· χάριν τε ὠμολόγει διότι
μηδὲν αὐτῷ μνησικακοῖεν ἀνθ' ὧν ὁ πατὴρ εἰς αὐτοὺς
ὑβρίσειε, καὶ πειράσσεσθαι μὴ ἐλλείψειν ἀμειβόμενον τὸ
πρόθυμον αὐτῶν. ἄρτι μὲντοι φειδῶ ποιείσθαι τοῦ βα-
σιλείου ὀνόματος· τετιμῆσθαι γὰρ αὐτόν τῆ ἀξιώσει,
εἴπερ βεβαίως Καίσαρ ἐπικυρώσειε τὰς διαθήκας αἱ
ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγράφησαν αὐτοῦ· δι' ἣν αἰτίαν οὐδὲ
τοῦ στρατεύματος ἐν Ἰεριχοῦντι τὸ διάδημα αὐτῷ περι-
θέσθαι προθυμουμένον δεξασθαι τὸ περιμάχητον τῆς
ἐνθένδε τιμῆς, διὰ τὸ μηδέπω τὸν κυρίως ἀποδώσοντα

φανερὸν εἶναι παρασχόμενον. περιόντων μὲν γε εἰς αὐτὸν τῶν πραγμάτων οὐ λείπειν ἀρετῆς τοῦ ἀμειψομένου τὴν εὐνοίαν αὐτῶν· σπουδάσειν γὰρ ἐν πᾶσι τὰ πρὸς αὐτοὺς φανεῖσθαι τοῦ πατρὸς ἀμείνων τὰ πάντα. οἱ δὲ, οἷον ὄχλος φιλεῖ, οἴομενοι τὰς πρώτας τῶν ἡμε- 5 ρῶν τὰς διανοίας ἐμφανίζειν τῶν παριόντων ἐπὶ τοιαύτῃ ἀρχῆς, ὅσῃ πράως καὶ θεραπευτικῶς ὁ Ἀρχέλαος διελέγετο αὐτοῖς, τοσῶδε μειζόνως τε ἐχώωντο τοῖς ἐπαίνοις καὶ τὰς αἰτήσεις δωρεῶν ἐπέφεροντο, οἱ μὲν εἰσφορὰς ἄς ἐνιαυσίους φέροισιν ἐπικουφίζειν βοῆν χρώμενοι, οἱ 10 δὲ αὖ δεσμοτῶν οἱ ὑφ' Ἡρώδου ἐδέδεκτο (πολλοὶ δὲ ἦσαν καὶ πολλῶν χρόνων) ἀπόλυσιν· εἰσὶ δὲ οἱ ἄρσεις τῶν τελῶν, ἃ ἐπὶ πράσεσιν ἢ ὠναῖς δημοσίαις ἐπεβάλλετο προσσόμενα πικρῶς, ἠτοῦντο. ἀντέλεγέ τε οὐδαμῶς Ἀρχέλαος, ἐπίηρα τοῦ ὀμίλου σπουδαῖος ὧν ποιεῖν 15 πάντα, διὰ τὸ νομίζειν μέγα πρᾶγμα εἰς τήρησιν τῆς ἀρχῆς γενήσεσθαι τὴν εὐνοίαν αὐτῷ τῆς πληθύος. ἐντεῦθεν δὲ θύσας τῷ θεῷ κατ' εὐωχίαν τρέπεται μετὰ τῶν φίλων.

9 ἐν τούτῳ δὲ τινες τῶν Ἰουδαίων, συνελθόντες νεω- 20 τέρων ἐπιθυμία πραγμάτων, ᾠδύροντο Μαθθίαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ὑφ' Ἡρώδου ἀποθανόντας, οἱ παραχρημα τῆς ἐκ τοῦ πενθεῖσθαι τιμῆς φόβῳ τῷ ἐκείνου ἀπεστέρητο· ἦσαν δὲ τῶν ἐπὶ καθαιρέσει τοῦ χρυσοῦ ἀετοῦ δεδικαιωμένων. ἐπὶ μέγα τε τῇ βοῇ καὶ οἰωγῇ 25 χρώμενοι, καὶ τινα, ὡς κούφισιν φέροντα τοῖς τεθνεῶσιν, ἀπερρίπτουν εἰς τὸν βασιλέα. συνόδου τε αὐτοῖς γενομένης ἤξιον τιμωρίαν αὐτοῖς ὑπ' Ἀρχελαίου γενέσθαι κολάσεσι τῶν ὑπὸ Ἡρώδου τιμωμένων, καὶ πάντων γε καὶ πρώτον καὶ ἐκδηλότατον τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἀρ- 30 χιερέα καθεστῶτα πάνσαντα νομιμώτερον τε ἅμα καὶ καθαρὸν ἀρχιερεῖσθαι ἄνδρα αἰρεῖσθαι. τούτοις Ἀρχέ-

λαος, καίπερ δεινῶς φέρον τὴν ὀργὴν αὐτῶν, ἐπένευε, ἔχων τὴν ἐπὶ Ρώμης ὁδὸν ἀνύεσθαι προκειμένην αὐτῷ τάχος ἐπὶ περισκοπήσει τῶν δοξάντων Καίσαρι. πέμψας δὲ τὸν στρατηγὸν πειθοῖ χρῆσθαι ἐκέλευεν, ὡς τῆς ἐπὶ 5 τοιούτοις τιμωρίας ἀποστάντας σκοπεῖν θάνατόν τε, ὅς τοις φίλοις αὐτῶν συνέλθοι, μετὰ νόμων γενοῦσα, καὶ τὰς αἰτήσεις ὡς ἐπὶ μέγα τοῦ ὑβρίζειν προῖοισιν, τοὺς τε καιροὺς οὐκ ἐν τοιοῖσδε εἶναι, μᾶλλον δὲ τοῦ ὁμοιοεῖν, ἕως καταστήσάμενος τὴν ἀρχὴν ἐπινεύσει τῇ Καίσαρος 10 ἀφίκουτο ὡς αὐτούς· τότε γὰρ κοινῇ βουλευέσειν περὶ ὧν ἀξιοῖεν σὺν αὐτοῖς, ἄρτι δὲ ἀνέχειν, μὴ καὶ στασιάζειν δοκοῖεν.

καὶ ὁ μὲν ταῦτα ὑπειπὼν καὶ διδάξας τὸν στρατη- 2 γὸν ἐκπέμπει πρὸς αὐτούς· οἱ δὲ βοῶντες λέγειν τε οὐκ εἶων, καὶ εἰς κίνδυνον τοῦ ἀπολουμένου ἐκείνόν τε 15 καθίστασαν καὶ τῶν ἄλλων ὅστις γε ἐπὶ σωφρονισμῷ καὶ ἀποτροπῇ τῶν τοιῶνδε ὀριγνᾶσθαι [τολμήσειν] φθεγγέσθαι φανερός ἦν, διὰ τὸ πάντα βουλήσει τῇ αὐτῶν μᾶλλον ἢ ἐξουσία τῶν ἐφεστηκότων συγχωρεῖν, 20 δεινὸν ἠγρούμενοι εἰ ζώντός τε Ἡρώδου στερηθεῖεν τῶν φιλάτων, καὶ τελευτῆς αὐτῷ γενομένης τιμωριῶν τῶν ἐπ' αὐτοῖς, ὀργηκότες ταῖς γνώμαις, κωλύοιτο, καὶ νόμιμόν τε καὶ δίκαιον ἠγρούμενοι ὅ τι μελλήσοι ἠδονῆν αὐτοῖς φέρειν, κίνδυνόν τε τὸν ἀπ' αὐτοῦ προιδέσθαι 25 τε ἀμαθεῖς, καὶ εἰ τῷ ὑποπτευθείη, ὑπερβολῆς αὐτῷ γενομένης τῆς παραχρημα ἠδονῆς ἐκ τοῦ τιμωρησάσθαι τοὺς ἐχθίστους δοκοῦντας αὐτοῖς. πολλῶν δὲ ὑπὸ Ἀρχελαίου πεμπομένων οἱ διαλέξονται αὐτοῖς, τῶν δὲ οὐχ ὡς ὑπ' ἐκείνου γνώμη δὲ τῇ αὐτῶν [δοκεῖν] παριόντων, 30 ὅπως εἰς τὸ πρᾶντερον καταστήσονται αὐτούς, οὐδενὸς ἠνείχοντο εἰπεῖν. ἀνάστασις τε ἦν λίαν ὀργῇ χρωμένων,

φανεροί τε ἦσαν ἐπὶ μέγα ἀνέξοντες τὴν στάσιν πλήθους ἐπισυρροέντος αὐτοῖς.

3 ἐνστάσης δὲ κατὰ τόνδε τὸν καιρὸν ἑορτῆς, ἐν ἣ Ἰουδαίους ἄξιμα προτίθεσθαι πάτριον (φάσκα δὲ ἡ ἑορτὴ καλεῖται, ὑπόμνημα οὐσα τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἀπάσεως 5 αὐτῶν γενομένης, καὶ θύουσιν αὐτὴν προθύμως, πληθὸς τε ἱερείων ὡς οὐκ ἐν ἄλλῃ κατακόπτειν ἐστὶν αὐτοῖς νόμιμον, κάτεισι δὲ πληθὺς ἀναρίθμητος ἐκ τῆς χώρας, ἥδη δὲ καὶ ἐκ τῆς ὑπερορίας, ἐπὶ θρησκείᾳ τοῦ θεοῦ), καὶ οἱ νεωτεριστὰς τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν καὶ 10 Μαθητὴν ἐξηγητὰς τῶν νόμων ὀδυρόμενοι συστάντες ἐν τῷ ἱερῷ τροφῆς ἠύποροῦντο, τοῖς στασιώταις οὐκ ὄν ἐν αἰσχύνῃ μετατεῖν αὐτήν. καὶ δεῖσας Ἀρχέλαος μὴ καί τι δεινὸν βλαστήσειεν αὐτῶν τῇ ἀπονοίᾳ, πέμπει σπειράν τε ὀπλιτῶν χιλίαρχόν τε τὴν ὄρμην τῶν στασιαζόντων καταστεῖλαι πρὸ τοῦ τὸν πάντα ὄμιλον τοῦ μανιδούς αὐτῶν πλέων καταστήναι, καὶ εἴ τινες διάδηλοι 15 πολὺ τῶν ἄλλων καθίσταντο προθυμῶς τοῦ στασιάζειν, ἐπ' αὐτὸν ἀγαγεῖν. ἐπὶ τοῦτους οἱ στασιῶται τῶν ἐξηγητῶν καὶ τὸ πλῆθος ἐξηγόρῳσαν, βοῆ καὶ διακελευσῶ 20 χρώμενοι, ὄρησαν τε ἐπὶ τοὺς στρατιώτας, καὶ περιστάντες καταλεύουσι τοὺς πλείστους αὐτῶν· ὀλίγοι δὲ τινες καὶ ὁ χιλίαρχος τραυματῆται διέφυγον. καὶ τοῖς μὲν ταῦτα πράξασι διὰ χειρῶν αὐθις ἡ θυσία ἦν, Ἀρχελάω δὲ ἄπορον ἐδόκει σῶζεσθαι τὰ πάντα μὴ οὐκ ἀνακόψαντι 25 τὴν ἐπὶ τοῖσδε ὄρμην τῆς πληθύος· ἐκπέμπει δὲ πᾶν τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺς ἵππεις, οἱ τοὺς τε αὐτόθι ἐσκηνοκότας κωλύειεν τοῖς κατὰ τὸ ἱερόν βοηθεῖν, καὶ τοὺς ἐκλίπτοντας ὑπὸ τῶν πεζῶν δέχοιντο ἀντειληφθαι τοῦ ἀσφαλοῦς ἥδη πεπιστευκότας. καὶ εἰς μὲν τρισχιλίους 30 ἄνδρας ἐκτείναν οἱ ἵππεις, τὸ δὲ λοιπὸν ὄχετο ἐπὶ ὄρη τὰ πλησίον ἰόντες. ἐκήρυσσε δ' Ἀρχελάος ἀναχωρεῖν

ἐπὶ τὰ αὐτῶν πᾶσιν. οἱ δὲ ἀπήεσαν τὴν ἑορτὴν καταλιπόντες, φόβῳ κακοῦ μείζονος, καίπερ θρασεῖς ὄντες 5 διὰ τὸ ἀπαίδευτον. Ἀρχελάος δ' ἐπὶ θαλάσσης κατήει μετὰ τῆς μητρὸς, Νικόλαον καὶ Πτολεμαῖον καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἐπαγόμενος, Φιλίππῳ τᾶδελεφῶ τὰ πάντα 10 ἐφείς καθίστασθαι τοῦ οἴκου καὶ τῆς ἀρχῆς. συνεξήει δ' αὐτῷ καὶ Σαλώμῃ ἡ Ἡρώδου ἀδελφή, τὴν γενεὰν ἀγομένη τὴν αὐτῆς, πολλοὶ τε τῶν συγγενῶν, λόγῳ μὲν ὡς συναγωνιούμενοι τῷ Ἀρχελάῳ ἐπὶ κτήσει τῆς βασιλείας, ἔργῳ δὲ ἀντιπράξοντες, καὶ μάλιστα περὶ τῶν 15 πεπραγμένων ἐν τῷ ἱερῷ ποιησόμενοι καταβοάς. ὑπαντιάζει δ' ἐν Καισαρείᾳ τὸν Ἀρχελάον Σαβίνος, Καίσαρος ἐπίτροπος τῶν ἐν Συρίᾳ πραγμάτων, εἰς Ἰουδαίαν ὠρημένος ἐπὶ φυλακῇ τῶν Ἡρώδου χρημάτων. καὶ 20 αὐτὸν τῆς ἐπὶ τοῖσδε ὄρμης ἐπέσχεεν ὁ ἄστρος παρελθών· διὰ γὰρ Πτολεμαίου μετὰπεμπτος ὑπ' Ἀρχελαίου παρῆν· καὶ ἄστρος Σαβίνος χαριζόμενος οὔτε τὰς ἄκρας ὅσαι γε ἐν τοῖς Ἰουδαίοις ἦσαν παρέλαβεν οὔτε τοὺς θησαυροὺς κατεσημήματο, εἶα δ' ἔχειν Ἀρχελάον μέχρι Καισαρι 25 δόξειεν τι περὶ αὐτῶν, καὶ ἔμενεν ἐν τῇ Καισαρείᾳ τοῦθ' ὑποσχόμενος. ἐπεὶ δ' ἐκπλεῖ μὲν ἐπὶ τῆς Ῥώμης Ἀρχελάος, ἄστρος δ' ἐπ' Ἀντιοχείας ἐγένοντο κομιδαί, Σαβίνος ἐπὶ Ἱεροσολύμων χωρήσας παραλαμβάνει τὰ βασίλεια. μεταπέμψας δὲ τοὺς φρουράρχους καὶ ὅποσοι 30 διοικηταὶ τῶν πραγμάτων ἦσαν, λόγους τε ἀπαιτεῖν πρόδηλος ἦν, καὶ τὰς ἄκρας καθίστατο ἢ αὐτῷ δοκοῖ. οὐ μὴν οἱ φύλακες ἐν ὀλίγῳ τὰς Ἀρχελαίου ἐντολάς ἐποιούντο, ἀλλ' ἔμενον σῶζοντες τὰ πάντα ἢ προσετέτακτο αὐτοῖς· Καισαρι δὲ φυλάσσειν ἕκαστα ἦν προσ- 30 ποιήσεις αὐτοῖς.

πλεῖ δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐπὶ Ῥώμης καὶ Ἀν- 4 τίπας, Ἡρώδου μὲν παῖς, ἐπὶ ἀντιποιήσει τῆς ἀρχῆς,

ὑποσχέσει Σαλώμης ἡρμένος ἐπὶ τῷ ἄρξειν, καὶ πολὺ δικαιότερον Ἀρχελάου παραλήψεσθαι τὰ πράγματα ἡξιωκῶς τῷ κατὰ τὰς προτέρας διαθήκας βασιλεὺς ἀποπεφάνθαι, ἃς ἀσφαλεστέρας εἶναι τῶν ἐπιγραφεισῶν. ἐπήγετο δὲ οὗτος τὴν τε μητέρα καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν 5 Νικολαὸν Πτολεμαῖον, φίλων τε Ἡρώδη τιμιώτατον γεννημένον καὶ αὐτῷ προσκειμένον. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἐνήγεν ἐπ' ἀντιποιήσει τῆς βασιλείας φρονεῖν Εἰρηναῖος, φήτωρ ἀνὴρ καὶ δοξὴ δεινότητος τῆς περὶ αὐτὸν τὴν βασιλείαν πεπιστευμένος. διὸ δὴ καὶ τῶν κελυόν- 10 των εἰκεῖν Ἀρχελάω προεβυτέρω ὄντι κὰν ταῖς ἐπιδιαθήκαις ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγγεγραμμένω βασιλεὶ οὐκ ἠρέχετο. ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο, καὶ πάντων τῶν συγγενῶν ἀπόστασις ἦν πρὸς αὐτὸν, οὐκ εὐνοία τῇ ἐκεῖνον μίσει δὲ τῷ πρὸς Ἀρχελάου, μάλιστα μὲν ἐπι- 15 θυμοῦντες ἐλευθερίας καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγῶν τετάχθαι· εἰ δ' ἄρα τι ἀντισταίη, λυσιτελέστερον Ἀρχελάου τὸν Ἀντίπαν λογιζόμενοι συνέπρασσον Ἀντίπα τὴν βασιλείαν. καὶ Σαβίνος κατηγορεῖ παρὰ Καίσαρι τοῦ Ἀρχελάου διὰ γραμμάτων. 20

5 Καίσαρι δὲ Ἀρχελαὸς εἰσπέμψας γράμματα ἐν οἷς τὰ δικαιώματα προετίθει τὰ αὐτοῦ καὶ τὴν διαθήκην τοῦ πατρὸς, καὶ τοὺς λογισμοὺς τῶν Ἡρώδου χρημάτων σὺν τῷ σημαντήρι κομίζοντα Πτολεμαῖον, ἐκαραδόκει τὸ μέλλον. ὃ δὲ ταῦτά τε ἀναγνοὺς τὰ γράμματα καὶ 25 τὰς τοῦ Ἰάρου καὶ Σαβίνου ἐπιστολάς, ὅποσα τε χρήματα ἦν καὶ τί ἐπ' ἔτος ἐφοίτα, καὶ ὡς Ἀντίπας ἐπ' οἰκειώσει τῆς βασιλείας ἐπεπόμφει γράμματα, συνήγεν ἐπὶ παροκωγῇ γνωμῶν τοὺς φίλους, σὺν οἷς καὶ Γάιον τὸν Ἀγρίππα μὲν καὶ Ἰουλίαν τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς νιόν, 30 ποιητὸν δὲ αὐτῷ γεγονότα πρῶτόν τε καθεδόμενον παρέλαβε, καὶ κλεῦει λέγειν τοῖς βουλομένοις περὶ τῶν

ἐνεστηκότων. καὶ πρῶτος ὁ Σαλώμης υἱὸς Ἀντίπατρος, δεινότητός τε ὢν εἰπεῖν καὶ τῷ Ἀρχελάω ἐναντιώτατος, ἔλεγεν Ἀρχελάω παιδιὰν τὸν περὶ τῆς ἀρχῆς εἶναι λό- 5 γον, ἔργῳ τὴν δύναμιν αὐτῆς πρότερον ἢ Καίσαρα συγχορηῆσαι παρειληφότεν, ἐπικαλῶν τὰ τετολυμένα ἐπὶ τοῖς ἀπολωλόσι κατὰ τὴν ἐορτήν, ὧν καὶ ἀδικούντων ἄλλως ἐχορὴν τὴν τιμωρίαν εἰς τοὺς ἔξουσία χορηῆσαι 10 δυναμένους ἀνακειμένην εἶναι, καὶ μὴ ὑπ' ἀνδρὸς πεπραχθαι, εἰ μὲν βασιλέως, ἀδικούντος τὸ οὐ Καίσαρος διαγνοία περὶ αὐτοῦ ἔτι χρώμενον, εἰ δὲ ἰδιώτου, πολὺ χειρόνως διὰ τὸ μηδεμίαν βασιλείαν ἀντιποιουμένῳ καλῶς ἂν τι συγκεχωρηῆσθαι, διὰ τὸ Καίσαρα τῆς ἐπ' αὐ- 15 τοῖς ἔξουσίας ἀφαιρεῖσθαι. καθήπετό τε αὐτοῦ ἡγεμόνων τινῶν ἐν τῷ στρατιωτικῷ μεταστάσεις ἐπικαλῶν, καὶ προκάθισιν ἐπὶ θρόνον βασιλείου, καὶ δικῶν δια- 20 λύσεις ὡς ὑπὸ βασιλέως γενομένας, κατανεύσεις τε αἰτήσεων τοῖς δημοσίᾳ αἰτουμένοις, καὶ πάντων διάπραξι, ὧν οὐδὲν ἂν μειζόνως ἐπινοῆσαι καθιστάμενον ὑπὸ τοῦ Καίσαρος εἰς τὴν ἀρχήν. ἀντίθει δὲ αὐτῷ καὶ τῶν 25 ἐκ τοῦ ἵπποδρόμου δεσμοτῶν τὴν ἄφεςιν, καὶ πολλὰ τὰ μὲν γεγονότα, τὰ δὲ καὶ πιστεῦσθαι δυνάμενα διὰ τὸ φύσιν ἔχειν γίνεσθαι ὑπὸ τε νεωτέρων καὶ φιλοτιμία τοῦ ἄρχειν προλαμβανόντων τὴν ἔξουσίαν, πένθους τε τοῦ ἐπὶ τῷ πατρὶ ἀμελείας, καὶ νόμους αὐτοννκτι τῇ 30 ἐκεῖνον τελευτῇ γεγονότας· ἐφ' οἷς δὴ καὶ τὴν πληθύν ἀρχὴν τοῦ στασιάξειν λαβεῖν, εἰ τοιαῦτα εὐεργετήσαντος αὐτὸν τοῦ πατρὸς καὶ οὕτω μεγάλων ἡξιωκότος τοιοῖσδε ἀμείβεσθαι τὸν νέκνυ, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς δακρῶν μὲν προσποιούμενον τὰς ἡμέρας, ἀπολαύοντα δὲ ἡδονῆς 30 τῆς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅσαι νύκτες. φανεῖσθαι τε καὶ περὶ τὸν Καίσαρα τοιούδε ὄντα Ἀρχελάου συγχωροῦντα τὴν βασιλείαν, ὅποιος γένοιτο καὶ περὶ τὸν πατέρα· χο-

ρεύειν γὰρ καὶ ἄδειν ὡσπερ ἐχθροῦ πεσότος, ἀλλ' οὐκ
 ἀνδρὸς οὕτω μὲν συγγενοῦς τηλικαῦτα δ' εὐεργετῆν
 ἐξηγμένον. δεινότατόν τε πάντων ἀπέφημε τὸ γυν ἦκειν
 ἐπὶ Καίσαρα, κατανεύσει τῇ ἐκείνου χρησόμενον τῇ βα-
 σιλείᾳ, πάντων αὐτῷ προπεποιημένων ὅποσα γένοιτο ἂν 5
 ὑπ' αὐτοῦ καὶ βεβαίως ἤδη τοῦ αὐτοκράτορος παρεσση-
 κότες πρᾶσσόμενα. μάλιστα δὲ τὴν σφαγὴν τῶν περὶ τὸ
 ἱερὸν ἐδείνου τῷ λόγῳ καὶ τὴν δυσσέβειαν, ὡς ἐορτῆς
 τε ἐνεστηγνίας καὶ ἱερείων ἐν τρόπῳ σφαχθεῖεν, ἔνιοι
 μὲν ξένοι οἱ δὲ ἐγγύριοι, πλησθεῖη δὲ τὸ ἱερὸν νεκρῶν, 10
 οὐχ ὑπ' ἄλλοφύλου, ἀλλὰ καὶ μετὰ νομίμων ὀνομάτων
 τῆς βασιλείας ἐφιεμένου τῆς πράξεως, ὅπως δυνηθεῖη
 πληρῶσαι τῆς φύσει τυραννίδος τὴν πᾶσιν ἀνθρώποις
 μεμισσημένην ἀδικίαν, δι' ἣν μηδὲ ὄναρ ποτὲ ὀραῖσθαι
 τῆς βασιλείας αὐτῷ τὴν διαδοχὴν ἀρετῇ τοῦ πατρός· 15
 ἐπίστασθαι γὰρ αὐτοῦ τὸν τρόπον, καὶ τὸν ἐχθρὸν αὐ-
 τῷ ἐκ τῶν διαθηγῶν τῶν ἰσχυροτέρων Ἀντίπαν καθί-
 στασθαι· κληθῆναι γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρός ἐπὶ τὴν βασι-
 λείαν οὐχὶ νοσοῦντος πρὸς τῷ σώματι καὶ τὴν ψυχῇν,
 ἀλλὰ ἀκραιφνεῖ μὲν τῷ λογισμῷ χρωμένον, ἀλκῇ δὲ σώ- 20
 ματος τοῖς πράγμασι ἐφεστηκότες. εἰ δὲ καὶ πρότερον
 εἰς αὐτὸν ἐπ' ἴσης τοῖς νῦν διατεθεῖσθαι τὸν πατέρα,
 ἀποπεφάνθαι ποταπὸς ἂν γένοιτο βασιλεύς, τὸν μὲν
 κύριον παρασχεῖν τὴν βασιλείαν Καίσαρα ἀφηρημένου
 τοῦ δοῦναι τὴν ἐξουσίαν, τοὺς δὲ πολίτας ἰδιώτην ὄντα 25
 ἀκμῆν σφάζειν ἐν ἱερῷ μὴ ἀποτετραμμένον.

6 καὶ Ἀντίπατος μὲν τοιάδε εἰπὼν, καὶ μαρτύρων
 παραστάσεσι τὰ εἰρημένα κρατυνάμενος πολλοῖς τῶν
 συγγενῶν, παύεται τοῦ λέγειν· ἀνίσταται δὲ Νικόλαος
 ὑπὲρ Ἀρχελαίου, καὶ ἔλεγε τὰ μὲν ἐν τῷ ἱερῷ γνώμη 30
 τῶν πεπονθότων ἀνατιθεῖς μᾶλλον ἢ ἐξουσία τοῦ Ἀρ-
 χελαίου· τοὺς γὰρ ἐπὶ τοιοῖσδε ἄρχοντας οὐ μόνον τῷ

καθ' αὐτοὺς ὑβρίζοντι εἶναι πονηροῦς, ἀλλὰ καὶ τῷ
 ἀναγκάζοντι εἰς τὴν ἄμνησιν αὐτῶν εὐγνωμονεῖν προ-
 αιρουμένους. ὡς δὲ πολέμια ἔδρων λόγῳ μὲν κατ' Ἀρ-
 χελαίου τὸ δὲ ἀληθὲς εἰς Καίσαρα, φανερὸν εἶναι· τοὺς
 5 γὰρ τοῦ ὑβριούντος κωλύτας παραγενομένους καιρῶς
 Ἀρχελαίου πεπομφότες κτεῖναι ἐπιτιθεμένους, οὔτε τοῦ
 θεοῦ οὔτε τοῦ νόμου τῆς ἐορτῆς ἐν φροντίδι γενομέ-
 νους, ὧν Ἀντίπατρον οὐκ αἰσχύνεσθαι ἐκδικητῆρ κα-
 ιστάμενον ἐπὶ θεραπείᾳ ἐχθρας τῆς αὐτοῦ πρὸς Ἀρχέ-
 10 λαίου, ἢ μίσει τοῦ ἀρετῇ δικαίου. "οἱ παρελθόντες καὶ
 μὴ πρὸς διανοουμένους ἄρχοντες ἀδίκων ἔργων, οἷδε
 εἶσιν οἱ βιαζόμενοι καὶ μὴ θέλοντας τοὺς ἀμνησμένους
 ἐφ' ὄπλα χωρεῖν." ἀνετίθει δὲ καὶ τὰ λοιπὰ πᾶσι τοῖς
 ἐν βουλῇ τῶν κατηγορῶν· οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ οὐ μετὰ
 15 γνώμης τῆς αὐτῶν γεγενημένον αἰτία τοῦ ἀδικεῖν ὑπ-
 ἄρχεσθαι. οὐ τῇ φύσει δὲ οὕτως αὐτὰ γεγονότα πονηρὰ
 εἶναι, ἀλλὰ τῷ βλάψειν ἂν δοκεῖν Ἀρχελαίου· τοσήνδε
 αὐτοῖς εἶναι βουλὴν τοῦ ὑβριούντος εἰς ἄνδρα συγγενῆ
 καὶ πατρός μὲν εὐεργέτην, συνήθη δὲ αὐτοῖς καὶ διὰ
 20 παντὸς οἰκείως πεπολιτευμένον. τὰς γε μὴν διαθήκας
 ὑπὸ τε σωφρονοῦντος γεγράφθαι τοῦ βασιλέως, καὶ κυ-
 ριωτέρας εἶναι τῶν γεγραμμένων πρότερον διὰ τὸ Καί-
 σαρα δεσπότην τῶν ὅλων καταλειφθαι πρὸς τὴν κρί-
 σιν τῶν ἐν αὐταῖς γεγραμμένων. μιμήσεσθαι τε οὐδα-
 25 μῶς Καίσαρα τὴν ὑβρίν αὐτῶν, οἱ τῆς Ἡρώδου παν-
 τοίως ἀπολαύσαντες παρ' ὃν ἔξη καιρὸν δυνάμεως, τὰ
 πάντα ἐπὶ ὑβρίν γνώμης ἐπέλγουντο αὐτοῦ, οὐδ' αὐτῶν
 περὶ τὸν συγγενῆ τοιούτων γεγονότων. οὐκ οὐν Καί-
 σαρά γε ἀνδρὸς ἐπ' αὐτῷ πεπονημένου τὰ πάντα καὶ
 30 φίλον καὶ συμμάχον καταλύσειν τὰς διαθήκας, ἐπὶ πί-
 στει τῇ αὐτοῦ γεγραμμένας. οὐδὲ μιμήσεσθαι κακίαν
 τὴν ἐκείνων τὴν Καίσαρος ἀρετὴν καὶ πίστιν, πρὸς ἀπα-

σαν τὴν οἰκουμένην ἀνευδοίαστον γενομένην, καὶ μα-
νίαν καὶ λογισμῶν ἔκστασιν κατακρινεῖν ἀνδρὸς βασι-
λέως, οὐκ ἄρα μὲν ἀγαθῶ τὴν διαδοχὴν καταλελοιπότες,
πίστει δὲ τῇ αὐτοῦ προσπεφηνότος· οὔτε ἀμαρτάνειν
Ἡρώδην ποτὲ περὶ κρίσιν τοῦ διαδόχου, σωφροσύνη 5
κεχορημένον ἐπὶ τῇ Καίσαρος γνώμῃ τὰ πάντα ποιεί-
σθαι.

7 καὶ Νικόλαος μὲν τοιαύδε διεληθὼν καταπαύει τὸν
λόγον, Καίσαρ δὲ Ἀρχελάου προσπεδόντα αὐτῶ πρὸς τὰ
γόνυα φιλοφρόνως τε ἀνίστη, φάμενος ἀξιότατον εἶναι 10
τῆς βασιλείας, πολλὴν τε ἀπέφαινε τροπὴν γνώμης τῆς
αὐτοῦ, οὐκ ἄλλα πράξων, ἀλλ' ὅποσα αἶ τε διαδῆμαι
ὑπεγόρευον καὶ Ἀρχελάῳ συνέφερον. οὐ μὲντοι γε ἐκε-
κρύωτο οὐδέν, ὡς ἂν ἐχεγγύω παραδείγματι χρώμενον
ἐπ' ἀδείας Ἀρχελάου εἶναι. καὶ διαλύσεως τῶν ἀνδρῶν 15
γενομένης ἔσκοπεῖτο καθ' αὐτὸν εἴτε Ἀρχελάῳ τὴν
βασιλείαν εἴη κυρωτέον, εἴτε νομὴν αὐτῆς ποιείσθαι
παντὶ τῷ Ἡρώδου γένει, καὶ τούτων πολλῆς ἐπικουρίας
δεομένων.

10 πρότερον δὲ ἢ κύρωσιν τινα τούτων γενέσθαι, Μαλ- 20
θάκη τε ἢ Ἀρχελάου μήτηρ νόσῳ τελευτᾷ, καὶ παρὰ
Ἰσραὴλ τοῦ Συρίας στρατηγῶ παρῆν γράμματα τὴν Ἰου-
δαίων ἀπόστασιν διασαφοῦντα. τοῦ γὰρ Ἀρχελάου μετὰ
τὸν ἔκπλον ἐθορυβήθη τὸ πᾶν ἔθνος, καὶ δᾶρος αὐ-
τός, ἐπεὶ παρῆν, τοὺς αἰτίους τῆς κινήσεως τιμωρία 25
περιβαλὼν, καὶ τοῦ πλείστου τῆς στάσεως ἐπίσχεσιν
ποιησάμενος πολλῆς γενομένης, ἐπ' Ἀντιοχείας τὴν
ἀναζυγὴν ἐποιεῖτο, τάγμα ἐν τῆς στρατιᾶς ἐν Ἱεροσολύ-
μοις λειπόμενος, τὴν Ἰουδαίων νεωτεροποιίαν ἐπιστο-
μοῦντας. οὐ μὴν ἐπεραίνετό γε οὐδὲν ἐπὶ παύλῃ τοῦ 30
μὴ οὐ στασιάσαντος αὐτῶν. ὅ τε γὰρ δᾶρος ἀπῆει, καὶ
Σαβίνος ὁ ἐπίτροπος τοῦ Καίσαρος ὑπομείνας αὐτόθι

μεγάλως τοὺς Ἰουδαίους κατεπόνει, στρατεία τε τῇ κα-
ταλελειμμένη πιστεύων ὡς καὶ περιέδοιτο αὐτῶν καὶ τῶ
πλήθει. πολλοὺς γὰρ ὀπλίσας δορυφόρους ἐχρήτο αὐ-
τοῖς, ἐπέγνων τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐκταράσσαν ἐπὶ ἀπο-
5 στάσει· τὰς τε γὰρ ἄκρας ἐβιάζετο παραλαμβάνειν, καὶ
τῶν βασιλικῶν χρημάτων ἐπ' ἐρέυνῃ προθύμως ὄρητο
[βία] διὰ κέρδη καὶ πλεονεξιών ἐπιθυμίας.

ἐνστάσης δὲ τῆς πεντηκοστῆς (ἑορτὴ δὲ ἡμῶν ἐστὶ 2
πάτριος τοῦτο κεκλημένη) οὔτι κατὰ τὴν θρησκείαν μό-
10 νον παρῆσαν, ἀλλ' ὄργῃ φέροντες τὴν παροιμίαν τῆς
Σαβίνου ὕβρεως μυριάδες συνηθροίσθησαν ἀνθρώπων
καὶ πάννυ πολλοί, Γαλιλαίων τε καὶ Ἰουδαίων, Ἰερι-
χουντίων τε ἢ πληθύς, καὶ ὅποσοι περάσαντες Ἰορδά-
νην ποταμὸν οἰκοῦσιν, αὐτῶν τε Ἰουδαίων πλήθος ἦν,
15 οἱ πρὸς πάντας συνειλέχοντο, καὶ πολὺ προθυμότεροι
τῶν ἄλλων ἐπὶ τιμωρία τοῦ Σαβίνου ὄρηκεσαν. καὶ
τρία μέρη νεμηθέντες ἐπὶ τοσῶνδε στρατοπεδεύονται
χωρίων, οἱ μὲν τὸν ἵπποδρομον ἀπολαβόντες, καὶ τῶν
δὲ λοιπῶν δύο μερῶν οἱ μὲν τῷ βορείῳ τοῦ ἱεροῦ πρὸς
20 μεσημβρίας τετραμμένοι τὴν ἑῶν μοῖραν εἶχον, μοῖρα
δὲ αὐτῶν ἢ τρίτη τὰ πρὸς δυνόμενον ἥλιον, ἔνθα καὶ τὸ
βασιλείον ἦν. ἐπράσσετο δὲ τὰ πάντα αὐτοῖς ἐπὶ πο-
λιορκία τῶν Ῥωμαίων ἀπανταχόθεν αὐτοῖς ἀποκεκλει-
σμένων. καὶ Σαβίνος (ἔδεισε γὰρ τό τε πλήθος αὐτῶν
25 καὶ τὰ φρονήματα ἀνδρῶν ἐν ὀλίγῳ τὸ θανεῖν ποιου-
μένων ὑπὸ τοῦ ἠττάσθαι μὴ ἐθέλειν ἐφ' οἷς ἀρετὴ κρί-
νοιτο ἂν τὸ νικᾶν) παραχρημά τε ὡς τὸν δᾶρον ἐπεμπε
γράμματα, καὶ τὸ σύνηδες, οὐκ ἀνίει κελύων ἐκ τοῦ
ὀξέος βοηθεῖν ὡς κινδύνου μεγίστου τὸ ἐγκαταλειφθῆν
30 στρατεύμα περιεσχηκότος, διὰ τὸ μὴ εἰς μακρὰν ἐλπί-
ζειν κατακοπήσεσθαι ληφθέντας αὐτούς. αὐτὸς δὲ τοῦ
φρουρίου τὸν ὑψηλότερον τῶν πύργων καταλαβόμενος

Φασάηλον, ἐπὶ τιμῇ τοῦ Ἡρώδου ἀδελφοῦ Φασαήλου
 ᾠκοδομημένον τε καὶ οὕτως εἰρημένον τελευταῖς ὑπὸ
 Παρθυαίων αὐτῷ γενομένης, κατέσειε τοῖς Ῥωμαίοις
 ἐπεξιέναι τοῖς Ἰουδαίοις, αὐτὸς μὲν οὐδ' εἰς τὸν φί-
 λους τολμῶν κατιέναι, τοὺς δ' ἄλλους προαποθνήσκειν
 αὐτοῦ τῆς πλεονεξίας δικαίων. τολμησάντων δ' εἰς τὴν
 ἔξοδον τῶν Ῥωμαίων, μάχῃ συνήει καρτερὰ καὶ οἱ Ῥω-
 μαῖοι τῶν πολεμίων ἔργω ἐκράτουν. οὐ μὴν τὰ φρονή-
 ματὰ γε τοῖς Ἰουδαίοις ἔκαμνε τῇ ὄψει τοῦ δεινοῦ, πολ-
 λῶν αὐτοῖς πεπτωκότων, περιοδεύσαντες δ' ἀνιάσιν ἐπὶ
 τὰς στοὰς αἴπερ ἦσαν τοῦ ἱεροῦ τὸν ἔξωθεν περίβολον
 περιέχουσαι, καὶ πολλῆς μάχης γενομένης λίθους τε
 ἠφίεσαν, τοὺς μὲν ἐκ χειρὸς ὑπάραντες τοὺς δὲ σφεν-
 δονῶν, ἀθληταὶ τρόπου τοιαύτης μάχης ὄντες, καὶ οἱ
 τοξόται πάντες παρατεταγμένοι μεγάλα ἔβλαπτον τοὺς
 Ῥωμαίους διὰ τὸ ὑπερδέξιοί τε εἶναι καὶ ἐπιχειρεῖσθαι
 μὲν ἄποροι διὰ τὸ ἀνέφικτοι τοῖς εἰσακοντίζειν πειρω-
 μένοις εἶναι, ὄρους δὲ κρατεῖσθαι τοὺς πολεμίους ἔχον-
 τες. καὶ πολὺν μὲν χρόνον ἡ μάχῃ συνέστη τοιαύδε οὕσα,
 ἔπειτα Ῥωμαῖοι δεινῶς φέροντες τοῖς δρωμένοις πῦρ
 ἐνιάσι ταῖς στοαῖς, λαθόντες Ἰουδαίων τοὺς ἀναβεβη-
 κότας ἐπ' αὐτάς. καὶ τὸ πῦρ ὑπὸ τε πολλῶν προστιθέ-
 μενον καὶ μετὰ τῶν ἐγείρειν φλόγα δυναμένων ἤπτετο
 τοῦ ὀρόφου ἢ τάχος. ἡ δὲ ξύλωσις παρέχουσα πίσεως
 τε καὶ κηροῦ πλέον, ἔτι δὲ κηρῷ χρυσὸν ἐπαηλιμμέ-
 νον, εὐθέως εἶκεν· ἔργα τε μεγάλα ἐκείνα καὶ ἀξιολο-
 γάτα ἠφάνιζετο, καὶ τοὺς ὑπὲρ τῶν στοῶν ὄλεθρος
 οὗτος ἀπροσδόκητος κατέλαβεν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ ὀρόφου
 καταρραγέντος συγκατεφέροντο αὐτῷ, τοὺς δὲ περιστα-
 δὸν ἔβαλλον οἱ πολέμιοι· πολλοὶ δὲ ἀπορία τε σωτη-
 ρίας καὶ ἐκπλήξει κακοῦ τοῦ περιεστηκότος οἱ μὲν εἰς
 τὸ πῦρ ἐπαφείσαν ἑαυτούς, οἱ δὲ καὶ τοῖς ἕξτεσι χρό-

μενοι διάδρασιν αὐτοῦ ἐποιούντο. ὁπόσοι δὲ εἰς τὸ κα-
 τόπιν χωρήσαντες ὀδῶ ἢ ἀναβεβήμεσαν ἐσώζοντο, οἱ
 Ῥωμαῖοι πάντας ἐκτεῖναν γυμνοὺς τε ὄντας καὶ τὰ φρο-
 νήματα ἐκλελυμένους, οὐδὲν τῆς ἀπονοίας διὰ τὸ ἄν-
 3 οπλον βοηθεῖν δυναμένης. ἐσώθη δὲ τῶν ἀνελθόντων
 ἐπὶ τὸ τέγος οὐδ' ὅστισοῦν. καὶ οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τοῦ πυ-
 ρὸς ἢ παρείκοι ὠσθέντες ἐκράτουν τοῦ θησαυροῦ, καθ'
 ὃν ἱερά ἦν χρήματα· καὶ διεκλάβη μὲν πολλὰ ὑπὸ τῶν
 στρατιωτῶν, Σαβίνος δὲ περιεποίησεν εἰς τὸ φανερόν
 10 τετρακόσια τάλαντα.

Ἰουδαίους δὲ ἐλύπει μὲν τὸ πάθος τῶν φίλων οἱ ἐν
 τῇδε ἔπεσον τῇ μάχῃ, ἐλύπει δὲ καὶ τῶν ἀναθημάτων
 ἢ ἀφαιρέσεις. οὐ μὴν ἄλλ' ὅπερ αὐτῶν ἐτύγχανε συνε-
 στραμμένον καὶ μαχιμώτατον, τούτῳ ἐμπεριέχοντες τὸ
 15 βασίλειον ἠπέλουν πῦρ τε ἐνήσειν αὐτῷ καὶ πάντας
 κτείνειν, κελεύοντες ἢ τάχος ἀπιέναι, καὶ πειθομένοις
 ὑπισχνούμενοι ἄδειαν, καὶ Σαβίνῳ σὺν αὐτοῖς. καὶ τῶν
 βασιλικῶν τὸ πλεῖστον ἠύτομολησαν πρὸς αὐτούς· Ρού-
 φος δὲ καὶ Γράτος τρισχιλίους τὸ μαχιμώτατον τοῦ
 20 Ἡρώδου στρατεύματος ἔχοντες, ἄνδρας τοῖς σώμασι
 δραστηρίους, Ῥωμαίοις προστίθενται. καὶ τι καὶ Ἰπι-
 κὸν ἦν ὑπὸ τῷ Ρούφῳ τεταγμένον, ὃ καὶ αὐτὸ προσ-
 θήκη τῶν Ῥωμαίων ἐγγόνει. Ἰουδαίοις δὲ οὐκ ἠμέλητο
 ἢ πολιορκία, ἀλλὰ καὶ τὰ τείχη μετήλλενον, καὶ τοῖς
 25 μεταβαλλομένοις ἐκέλευον μὴ ἐμποδισταῖς εἶναι τοῦ
 ἀποληφόμενον χρόνῳ παρούσαν αὐτοῖς ἐλευθερίαν τὴν
 πάτριον. Σαβίνῳ μὲν οὖν εὐκτὸν ἦν ἀπιέναι μετὰ τῶν
 στρατιωτῶν, πιστεύειν δ' οὐχ οἷός τε ἦν διὰ τὰ πε-
 πραγμένα, καὶ τὸ λίαν εὐγνωμον τῶν πολεμίων ἐπ' ἀπο-
 30 τροπῇ τοῦ κατασταθησομένου εἶχεν· ἅμα δὲ καὶ τὸν
 ἔθρον ἤξειν προσδοκῶν ὑπέμενε τὴν πολιορκίαν.

ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἕτερα μύρια θορύβων ἐχόμενα τῇ 4

Ἰουδαίαν κατελάμβανε, πολλῶν πολλαχόσε κατ' οἰκείων ἐλπίδας κερδῶν καὶ Ἰουδαίων ἐχθρας ἐπὶ τὸ πολεμεῖν ὠρμημένων. δισχίλιοι μὲν τῶν ὑφ' Ἡρώδῃ ποτὲ στρατευσαμένων καὶ ἤδη καταλελυκότες ἐν αὐτῇ Ἰουδαίᾳ συστάντες προσεπολέμουσι τοῖς βασιλικοῖς, ἀντιστατοῦν- 5 τος αὐτοῖς Ἀχιάβου τοῦ Ἡρώδου ἀνεψιοῦ, καὶ τῶν μὲν πεδίων εἰς τὰ μετέωρα ἀνεωσμένου δι' ἐμπειρίαν τὴν εἰς τὰ πολεμικὰ τῶν ἀνδρῶν, ταῖς δὲ δυσχωρίαις σώζον- 5 τος ὅποσα δυνατά. Ἰούδας δὲ ἦν Ἐζεκίου τοῦ ἀρχιληστοῦ υἱός, ἐπὶ μέγα δυναθὲντος, ὑφ' Ἡρώδου δὲ μεγά- 10 τοις ληφθέντος πόνοις. οὗτος οὖν ὁ Ἰούδας περὶ Σέπφωρον τῆς Γαλιλαίας συστησάμενος πλῆθος ἀνδρῶν ἀπουενοημένων ἐπιδρομῇ τῷ βασιλείῳ ποιεῖται, καὶ ὀπλῶν κρατήσας ὅποσα αὐτόθι ἀπέκειτο, ὥπλιζε τοὺς περὶ αὐτὸν καθ' ἓνα, καὶ ἀποφέρεται χρήματα ὅποσα 15 κατελείφθη αὐτόθι, φοβερός τε ἅπασιν ἦν ἄγων καὶ φέρον τοὺς προστυγχάνοντας, ἐπιθυμία μειζόνων πραγμάτων καὶ ζηλώσει βασιλείου τιμῆς, οὐκ ἀρετῆς ἐμπειρία τοῦ δὲ ὑβρίζειν περιουσία κτήσεσθαι προσδοκῶν γέρας τὸ ἐντεῦθεν. 20

6 ἦν δὲ καὶ Σίμων δοῦλος μὲν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἄλλως δὲ ἀνὴρ εὐπρεπῆς καὶ μεγέθει καὶ ῥώμῃ σώματος ἐπὶ μέγα προύχων τε καὶ πεπιστευμένος. οὗτος ἀφθεις τῇ ἀκρασίᾳ τῶν πραγμάτων διάδημά τε ἐτόλμησε περιθέσθαι, καὶ τινος πλῆθους συστάντος καὶ αὐτὸς βα- 25 σιλεὺς ἀναγγελθεὶς μανίᾳ τῇ ἐκείνων, καὶ εἶναι ἄξιος ἐλπίσας παρ' ὀντινοῦν, τὸ ἐν Ἰεριχοῦντι βασιλεῖον πῖμπρησι, δι' ἀρπαγῆς ἄγων τὰ ἐγκαταλελειμμένα. πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν βασιλικῶν οἰκήσεων πολλαχοῦ τῆς χώρας πῦρ ἐνιείς ἠφάνιζε, τοῖς συνεστηκόσι λείαν ἄγειν 30 τὰ ἐγκαταλελειμμένα ἐπιτρέπων. ἐπέπρακτο δ' ἂν τι μείζον ἀπ' αὐτοῦ μὴ ταχείας ἐπιστροφῆς γενομένης· ὁ

γὰρ Γραῦτος, τῶν βασιλικῶν στρατιωτῶν Ῥωμαίοις προστεθειμένος, μεθ' ἧς εἶχε δυνάμεως ὑπαντιάζει τὸν Σίμωνα, καὶ μάχης αὐτοῖς μεγάλης ἐπὶ πολὺ γενομένης τότε πολὺ τῶν Περαίων, ἀδύνακτοι ὄντες καὶ τόλμη μᾶλ- 5 λον ἢ ἐπιστήμη μαχόμενοι, διεφθάρησαν, καὶ αὐτοῦ Σίμωνος, φυγῇ διὰ τινος φάραγγος σώζοντος αὐτόν, Γραῦτος ἐντυχὼν τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνει. κατεπορήσθη δὲ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐν Ἀμαδοῖς βασιλεῖα ὑπὸ τινῶν συστάτων ἀνδρῶν Σίμωνι παραπλησίαν. 10 οὕτω πολλὴ ἀφροσύνη ἐνεπολίτευσε τῷ ἔθνει διὰ τὸ βασιλεῖα μὲν οἰκεῖον οὐκ εἶναι τὸν καθέξοντα τὸ πλῆθος ἀρετῇ, τοὺς δὲ ἄλλοφύλους ἐπελθόντας σωφρονιστὰς τοῦ στασιάσοντος τῶν ἀνθρώπων ὑπέκκαυμα αὐτῶν διὰ τε τοῦ ὑβρίζειν καὶ πλεονεκτεῖν γενέσθαι, ἐπεὶ καὶ 7 15 Ἀθρογγῆς, ἀνὴρ οὐτε προγόνων ἐπιφανῆς ἀξιώματι οὐτε ἀρετῆς περιουσία ἢ τινῶν πλήθει χρημάτων, ποιμῆν δὲ καὶ ἀνεπιφανῆς τοῖς πᾶσιν εἰς τὰ πάντα ὢν, ἄλλως δὲ μεγέθει σώματος καὶ τῇ κατὰ χεῖρας ἀλκῇ διαπρέπων, ἐτόλμησεν ἐπὶ βασιλεῖα φρονῆσαι, καὶ διὰ τὴν 20 ἡδονὴν τοῦ πλεόν ὑβρίσαι καὶ θνήσκων οὐκ ἐν μεγάλοις τίθεσθαι τῆς ψυχῆς τὸ ἐπὶ τοιοῖσδε ἀνάλωμα γενησόμενον. ἦσαν δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφοὶ τέσσαρες, μεγάλοι τε καὶ αὐτοὶ καὶ ἐπὶ μέγα προύχον τῇ κατὰ χεῖρας ἀρετῇ πεπιστευμένοι, πρόβλημα εἶναι τῆς καθέξεως τῆς 25 βασιλείας δοκοῦντες. λόγου τε αὐτῶν ἤρχεν ἕκαστος· συλλέγεται γὰρ μεγάλη πλῆθὺς πρὸς αὐτούς. καὶ οἱ μὲν στρατηγοὶ ἦσαν, καὶ ὑπεστρατήγουν αὐτῷ ὅποσα εἰς τὰς μάχας φοιτῶντες δι' αὐτῶν· ὁ δὲ διάδημα περιθέμενος βουλευτήριόν τε ἤγεν ἐπὶ τοῖς ποιητέοις καὶ τὰ 30 πάντα γνώμῃ ἀνακείμενα εἶχε τῇ αὐτοῦ. διέμενέ τε ἐπὶ πολὺ τῷδε τῷ ἀνδρὶ ἢ ἰσχύς, βασιλεῖ τε κεκλημένῳ καὶ ἂ πρᾶσσειν ἐθέλοι μὴ ὑποστρουμένῳ. φόνῳ τε καὶ ἀ-

τὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἦσαν ἐπὶ μέγα προσκείμενοι Ῥωμαίων τε καὶ τῶν βασιλικῶν, μίσει πολιτεύοντες ὁμοίως πρὸς ἀμφοτέροισι, τούτους μὲν ὕβρει ἢ χυδαίῳ ἐπὶ τῆς Ἡρώδου ἀρχῆς, Ῥωμαίους δὲ ὡς εἰς τὸ παρὸν ἐδοξάν ἀδικεῖν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ ἐπὶ πλείον 5 ὁμοίως ἐξηγρίωσαν. διάξενξις τε οὐκ ἦν τοῖς πᾶσιν ἐν πᾶσι, τὰ μὲν κέρδους ἐλπίδι, τὰ δὲ καὶ συνηθεία τοῦ φουεύειν. ἐπιτίθενται δὲ ποτε καὶ Ῥωμαίων λόχῳ κατὰ Ἐμμαοῦντα, οἱ σίτον τε καὶ ὄπλα τῆς στρατιᾶς ἔφερον· καὶ περιστάνας Ἀρειοὺν μὲν τὸν ἑκατόνταρχον, ὃς 10 ἠγεῖτο τοῦ τάγματος, καὶ τεσσαράκοντα τῶν περὶ αὐτὸν πεζῶν τοὺς κρατίστους κατηκόντισαν· οἱ δὲ λοιποὶ δίδωσάντες πρὸς τὸ πάθος αὐτῶν, Γράτου σὺν τοῖς βασιλικοῖς οἱ περὶ αὐτὸν ἦσαν σκέπης αὐτοῖς γενομένης, σώζονται τοὺς νεκροὺς καταλιπόντες. καὶ πολὺν μὲν 15 χρόνον τοιουτοτρόποις χρώμενοι μάχαις, Ῥωμαίους τε παρελύθησαν οὐκ ὀλίγα καὶ τὸ ἔθνος ἐκάκωσαν ἐπὶ μέγα. χειροῦνται δ' οὖν χρόνῳ ὕστερον, ὃ μὲν Γράτῳ συμβαλὼν ὃ δὲ Πτολεμαίῳ· καὶ τὸν πρεσβύτατον Ἀρχελάου λαβόντος, ὃ τελευταῖος πάθει τε τῷ ἐκείνου λε- 20 λυπημένος, καὶ ἄπορον ἐπὶ πλέον ὄρων τὴν σωτηρίαν ὑπὸ μονώσεως καὶ καμῆτος πολλοῦ, ψιλῶθεις τῆς δυνάμεως ἐπὶ δεξιαῖς καὶ πίστει τοῦ θεοῦ Ἀρχελάῳ παραδίδωσιν αὐτόν.

8 καὶ τάδε μὲν ὕστερον γίνεται, λησθηρίων δὲ ἢ Ἰου- 25 δαία ἐμπλεως ἦν, καὶ ὡς ἂν παρατύχοιεν τινι οἱ συστασάσαντες αὐτῷ, βασιλεὺς προδιδόμενος ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ κοινοῦ ἠπαίετο, ὀλίγα μὲν καὶ ἐπ' ὀλίγοις Ῥωμαίοις λυπηροὶ καθιστάμενοι, τοῦ δὲ ὁμοφύλου φόνον ἐπὶ μή- 30 κιστον ἐμποιοῦντες.

9 Ἐὰρ δὲ ἐπειδὴ τὸ πρῶτον πυνθάνεται τὰ πε- 35πραγμένα Σαβίνου γράψαντος πρὸς αὐτόν, δεῖσας περὶ

τοῦ τάγματος, δύο τὰ λοιπὰ ἀναλαβὼν (τρία γὰρ ἐπὶ Συρίας τὰ πάντα ἦν) καὶ ἕλας ἰππέων τέσσαρας, ὅποσα 5 τε ἐπικουρικὰ ἢ βασιλεῖς ἢ τινες τετράρχαι τότε παρείχον, ἠπαίετο βοηθεῖν τοῖς ἐν Ἰουδαίᾳ τότε πολιορκου- 5 μένοις. εἰρητο δὲ πᾶσιν εἰς Πτολεμαῖδα ἐπαίεσθαι, ὅποσοι προεξεπέμποντο. διδοῦσι τε αὐτῷ καὶ Βηρούτιοι, διούντι αὐτῶν τὴν πόλιν, ἐπικούρους πεντακοσίους καὶ χιλίους. πέμπει δὲ καὶ Ἀρέτας ὁ Πετραῖος, ἔχθει τῷ Ἡρώδου φίλιαν τὴν Ῥωμαίων κτώμενος, συμμαχίαν 10 οὐκ ὀλίγην, χωρὶς πεζῶν τε καὶ ἰππέων. συναχθείσης δ' ἐν Πτολεμαίδι πάσης ἤδη τῆς δυνάμεως, μέρος τι ταύτης τῷ νιῷ παραδούς καὶ ἐνὶ τῶν αὐτοῦ φίλων Γαλιλαίους ἐξέπεμπε πολεμεῖν, οἱ τὰ Πτολεμαίδος ἐχόμενα κατοικοῦσιν· ὃς ἐμβαλὼν τοὺς τε ἀντικαταστάνας εἰς 15 μάχην τρέπεται, καὶ Σέπφωριν ἐλὼν τοὺς μὲν οἰκήτορας ἠνδραποδίσατο τὴν δὲ πόλιν ἐνέπρησεν. αὐτὸς δὲ ἄρως ἐπὶ Σαμαρείας τῷ παντὶ στρατῷ προῖων τῆς μὲν πόλεως ἀπέσχε δια τὸ ἀνέγκλητον ἐπὶ τοῖς νεωτερισμοῖς εἶναι, στρατοπεδεύεται δὲ ἐν τινι κώμῃ Πτολεμαίου 20 κτήματι· Ἄρως ὄνομα αὐτῆ. καὶ οἱ Ἀραβες μίσει τῷ Ἡρώδου ἐμπιπράσιν αὐτήν, ἐχθρῶς καὶ πρὸς φίλους τοὺς ἐκείνου ἔχοντες. ἐκείθεν δὲ προϊόντες Σαμφῶ κώμην ἐτέραν διήρπασάν τε οἱ Ἀραβες καὶ ἔκανσαν, πάνυ ἐρυμνὴν οὖσαν καὶ ὄχυράν. ἐν δὲ τῇ προόδῳ οὐδὲν αὐ- 25 τοὺς διέφυγεν, ἀλλὰ πρὸς καὶ φόνον τὰ πάντα μεστὰ ἦν. πίμπραται δὲ καὶ Ἐμμαοῦς, ἄρως κελεύσαντος ἐπ' ἐκδικίᾳ τῶν ἐντετελελυτηγόντων, προεκλειφθεῖσα ὑπὸ τῶν οἰκητόρων. ἐντεῦθεν δὲ καὶ Ἱεροσολύμοις ἤδη συν- ἦπτε, καὶ Ἰουδαίων οἱ κατὰ πολιορκίαν τοῦ τάγματος 30 τῆδε στρατοπεδευόμενοι τὴν ὄψιν τῆς προσόδου τῶν στρατευμάτων οὐκ ὑπομείναντες ὤχοντο, ἡμίεργον τὴν πολιορκίαν καταλιπόντες. οἱ δ' ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις

Ἰουδαῖοι, δεινῶς τοῦ δ'άρου σφίσειν ἐγκαλοῦντος, ἀπε-
 λύνοντο τὰς αἰτίας ὡς τῆς μὲν συνόδου τῆς πληθύος διὰ
 τὴν ἑορτὴν γενομένης, τοῦ δὲ πολέμου μηδαμῆ γνώμη
 τῇ αὐτῶν, τόλμη δὲ τῶν ἐπὶ τῶν, συνελθόντες αὐ-
 τοῖς καὶ συμπολιοροκηθέντες Ῥωμαίοις μᾶλλον ἢ πολιορ- 5
 κεῖν προθυμίαν ἔχοντες. προαπηρητήκασι δὲ τῷ δ'άρῳ
 Ἰώσηπος τε ἀνεψιὸς Ἡρώδου βασιλέως, Γραῖτός τε καὶ
 Ῥούφος τοὺς ὑπ' αὐτοῖς τῶν στρατιωτῶν ἄγοντες, καὶ
 τῶν Ῥωμαίων οἱ πολιορκούμενοι. Σαβίνος δὲ οὐκ ἀφί-
 κετο δ'άρῳ εἰς ὄψιν, ἀλλ' ὑπεξῆλθε τῆς πόλεως ἐπὶ θά- 10
 λασσαν.

10 δ'άρος δὲ κατὰ τὴν χώραν πέμψας τοῦ στρατοῦ μέ-
 ρος ἐπεξήτει τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως, καὶ σημαι-
 νομένων τοὺς μὲν ἐκόλασεν ὡς αἰτιωτάτους, εἰδὶ δ' οὐς
 καὶ ἀφῆκεν. ἐγένοντο δὲ οἱ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν σταυ- 15
 ρωθέντες δισχίλιοι. μετὰ δὲ τοῦτο τὴν μὲν αὐτοῦ στρα-
 τιὰν ἀποπέμπεται, χρήσιμον μὲν ὄρων ἐπ' οὐδαμοῖς οὐ-
 σαν πράγμασι· πολλὰ γὰρ ἠτάκτητο αὐτοῖς καὶ παρή-
 κουστο τῶν δογμάτων καὶ ὧν ἠξίου δ'άρος, ἐφέσει κερ-
 δῶν ἢ ἐκ τοῦ κακουργεῖν περιεγέροντο αὐτοῖς· αὐτὸς δὲ 20
 μυρίους Ἰουδαίους συνεστηκέναι πυνθανόμενος ἠπέι-
 γετο εἰς κατάληψιν αὐτῶν. οἱ δὲ οὐκ ἤκον εἰς χεῖρας,
 ἀλλὰ παρέδωκαν αὐτοὺς γνώμη τῇ Ἀχιάβου συνελθόν-
 τες. καὶ δ'άρος τῷ πλήθει συγχωρῶν τὰς αἰτίας τῆς
 ἀποστάσεως, ἐπεμπεν ἐπὶ Καίσαρα ὅποσοι ἠγεμόνες 25
 ἦσαν αὐτῶν. Καίσαρ δὲ τοὺς μὲν αὐτῶν πολλοὺς διῆ-
 κεν, ὅποσοι δὲ συγγενεῖς ὄντες Ἡρώδου συνεστράτευον
 αὐτοῖς, τοὺς δὲ ἐκόλασε μόνους, οἱ μὴδὲν φροντίσαντες
 τοῦ δικαίου κατὰ τῶν οἰκείων ἐστράτευον.

11 δ'άρος μὲν δὴ ταῦτα καταστησάμενος, καὶ φρουρὰν 30
 Ἱεροσολύμων τὸ καὶ πρότερον καταλιπὼν τάγμα, ἐπ'
 Ἀντιοχείας ἠπέιγετο· Ἀρχελάῳ δὲ ἐπὶ Ῥώμης ἐτέρων

πραγμάτων ἐφύοντο ἀρχαὶ κατὰ τοιαύτας αἰτίας. ἀφί-
 κετο εἰς τὴν Ῥώμην πρεσβεία Ἰουδαίων, δ'άρου τὸν
 ἀπόστολον αὐτῶν τῷ ἔθνει ἐπικεχωρηκός, ὑπὲρ αἰτή-
 σεως αὐτονομίας. καὶ ἦσαν οἱ μὲν πρέσβεις οἱ ἀποστα- 5
 λέντες γνώμη τοῦ ἔθνους πεντήκοντα, συνίσταντο δὲ
 αὐτοῖς τῶν ἐπὶ Ῥώμης Ἰουδαίων ὑπὲρ ὀκτακισχιλίων.
 Καίσαρός τε συνέδριον φίλων τε τῶν αὐτοῦ καὶ Ῥω-
 μαίων τῶν πρώτων συναγαγόντος ἐν ἱερῷ Ἀπόλλωνος
 μεγάλοις τέλεσιν ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυμένῳ, οἱ μὲν πρέσβεις
 10 μετὰ τοῦ πλήθους τῶν αὐτόθεν Ἰουδαίων ἀφικνουῦνται,
 Ἀρχελάος δὲ μετὰ τῶν φίλων. ὅποσοι δὲ συγγενεῖς
 ἦσαν τοῦ βασιλέως, Ἀρχελάῳ μὲν συντετάχθαι διὰ μί-
 σος τὸ πρὸς αὐτὸν ὑστέρον, τοῖς δὲ πρέσβεσιν ὁμοψη-
 φεῖν κατ' αὐτοῦ δεινὸν ἠγοῦντο, ἐν αἰσχύνη τῇ αὐτῶν
 15 οἰόμενοι γενήσεσθαι παρὰ Καίσαρι κατ' ἀνδρὸς οἰκείου
 τοιάδε πράσσειν προθυμείσθαι. παρῆν δὲ ἤδη καὶ Φί-
 λιππος ἀπὸ Συρίας, ἐξοτρύναντος αὐτὸν δ'άρου, τὸ μὲν
 κεφάλαιον ἐπὶ συνηγορίᾳ τ'ἀδελφοῦ (πάνυ γὰρ εὐνόει
 δ'άρος αὐτῷ), γινομένης δὲ τῇ βασιλείᾳ μεταπτώσεως
 20 (καὶ τάδε ὑπώπτευσεν δ'άρος, νέμῃσιν αὐτῆς γενήσε-
 σθαι διὰ τὸ πολλοὺς εἶναι τοὺς αὐτονομίας γλιχομέ-
 νους) οὐκ ὑστεριῶν τοῦ κἂν αὐτὸς μοῖραν αὐτῆς τινα
 φέρεσθαι.

λόγον οὖν τοῖς Ἰουδαίων πρέσβεσι δοθέντος, οἱ ἐπὶ 2
 25 καταλύσει τῆς βασιλείας ἠλπίζον λέγειν, ἐπὶ κατηγο-
 ρίαν τῶν Ἡρώδου παρανομιῶν τρέπονται, βασιλεῖα μὲν
 ὀνόματι ἀποφαίνοντες αὐτόν, τῶν δὲ ἐν ταῖς τυραννί-
 σιν ἐκάσταις τὸ ἀνήκεστον ἀναδεξάμενον εἰς αὐτὸν ἐπ'
 ὀλέθρῳ τῶν Ἰουδαίων συνθέντα κεχρησθαι, τὰ πολλὰ
 30 καὶ φύσει τῇ αὐτοῦ προσκαινουργεῖν οὐκ ἀπῆλλαγμέ-
 νον. πολλῶν γοῦν ὄντων οἱ ὀλέθροις ἀπολώλοιεν οἴους
 οὐκ ἴστορησαί πω πρότερον, πολλῶν δυστυχεστέρους τοῦ

πάθους ἐκείνων τοὺς ζῶντας εἶναι, οὐ μόνον ὧν ὄψει
καὶ διανοίᾳ ἐπ' αὐτοῖς ἀνιᾶθειεν, ἀλλὰ καὶ ὧν ταῖς οὐ-
σίαις. πόλεις τε τὰς μὲν περιουκίδας καὶ ὑπὸ ἄλλοφύ-
λων οἰκουμένας κοσμοῦντα μὴ παύσασθαι μετὰ κατα-
λύσεώς τε καὶ ἀφανισμοῦ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ κατα- 5
κνημένων, πενίας δὲ ἀπόρου τὸ ἔθνος ἀναπεπληγμένα,
σὺν ὀλίγοις εὐδαιμον παρειληφότα, τῶν τε εὐπατριδῶν,
ὅποτε κτείνειεν αὐτοὺς ἐπ' ἀλόγοις αἰτίαις, τὰς οὐσίας
ἀποφερόμενον, καὶ οἷς συγχωρήσεις τὴν ἄδειαν τοῦ ζῆν,
ψίλωσιν χρημάτων καταδικάζοντα. καὶ χωρὶς μὲν πράσ- 10
σεσθαι φόρους ἐπιβαλλομένους ἐκάστοις τὸ ἐπ' ἔτος,
χωρὶς δὲ εὐπορίας εἶναι παρακαταβολὰς αὐτῶ τε καὶ
οἰκείοις καὶ φίλοις καὶ τῶν δούλων οἱ ἐπ' ἐκπράξει τῶν
φόρων ἀξιούεν, διὰ τὸ μὴ εἶναι κτήσιν τοῦ ἀνυβρίστου
μηδὲ οὕτως, μηδὲ ἀργυρίων διδομένων. παρθένων μὲν- 15
τοι φθορὰς καὶ γυναικῶν αἰσχύνας, ὅποσας ἐπὶ παροι-
νία καὶ ἀπανθρωπία δρωμένας, σιγᾶν διὰ τὸ ἠδονὴν
ἴσῃν εἶναι τοῖς πεπονθόσι τοῦ μὴ γεγονέναι τὴν ἐκ τοῦ
ἀνέκλυστα αὐτὰ εἶναι. τοσήνδε Ἡρώδην ἐπεισάγεσθαι
τὴν ὕβριν αὐτοῖς ὁπόσῃν οὐδ' ἂν θηρίον, ἀνθρώπων 20
ἐπιστατεῖν δυνάμεως αὐτῶ παραγενομένης. πολλῶν
γοῦν ἀναστάσεων καὶ μεταστάσεων παραλαβουσῶν τὸ
ἔθνος, οὐδεμίαν ἰστορησθαι πώποτε τοιάνδε δυστυ-
χίαν ἐπελθοῦσαν αὐτῶ οἶαν αὐτὸς Ἡρώδης ἐπέτιθει τῶ
ἔθνει. καὶ διὰ ταῦτ' εἰκότως ἂν γενέσθαι τὸ ἀσμένως 25
Ἀρχέλαον βασιλέα προσειπεῖν, οἰομένους πάντα ὀντι-
ναοῦν τὸν ἐπὶ τὴν βασιλείαν ἐσόμενον Ἡρόδον μετριώ-
τερον φανείσθαι, καὶ τὸν τε πατέρα συνολοφύρασθαι
αὐτῶ θεραπεύοντας, εἰ δὲ μετρίον τυχεῖν δυνήθειεν,
καὶ τὰ ἄλλα οἰκειουμένους. τὸν δὲ δείσαντα μὴ οὐχ 30
Ἡρόδου γνήσιος πιστεύοιτο υἱός, οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς
ἄλλ' ἐκ τοῦ ὄξεος ἐπάξειεν ἂν τῶ ἔθνει τὴν ἀπόνοιαν αὐ-

τοῦ, καὶ ταῦτα μηδέπω τέλειον κρατννάμενον τὴν ἡγε-
μονίαν διὰ τὸ ἐπὶ Καίσαρι δοῦναι καὶ μὴ τὴν ἐξουσίαν
εἶναι. παραδείγμα τε τῆς εἰσαυθις ἀρετῆς τίθεσθαι τοῖς
ἀρχηθεσομένοις μετριότητα καὶ εὐνομίαν, ἢ χρῆσαιτο ἂν
5 πρὸς αὐτοὺς, ἀπὸ τῆς ἐν πρώτοις ἀποδειχθείσης πρά-
ξεως ἐπὶ τε τοῖς πολίταις καὶ τῶ θεῷ, τρισηλίω ὁμο-
φύλων ἀνδρῶν σφαγὴν ἐν τῷ τεμένει ποιησάμενον.
πῶς οὐκ ἂν ἤδη καὶ δικαίῳ μίσει χρῆσασθαι κατ' αὐ-
τῶν, πρὸς τῇ λοιπῇ ὠμότητι καὶ ἐγκλημα τῆς ἀντιστά-
10 σεως καὶ ἀντιλογίας ἐπὶ τῇ ἀρχῇ προσφερόμενον; ἦν δὲ
κεφάλαιον αὐτοῖς τῆς ἀξιώσεως, βασιλείας μὲν καὶ τοι-
ῶνδε ἀρχῶν ἀπηλλάχθαι, προσθήκην δὲ Συρίας γεγο-
νότας ὑποτάσσεσθαι τοῖς ἐκεῖσε πεμπομένοις στρατη-
γοῖς· φανερωθήσεσθαι γὰρ οὕτως εἴτε ἀληθῶς στα-
15 σιῶδεις εἶεν καὶ νεωτερισμοῖς τὰ πολλὰ προσηκημένοι,
εἴτε καὶ εὐτακτοὶ μετριωτέρων τυχόντες οἱ ἐπιστήσου-
ται αὐτοῖς.

τοιαῦτα δὲ τῶν Ἰουδαίων εἰρηκότων, Νικόλαος τοὺς 3
τε βασιλεῖς ἀπήλασσε τῶν ἐγκλημάτων, Ἡρώδην μὲν
20 διὰ τὸ παρ' ὄν ἐξῆ χρόνου τυχεῖν ἀκατηγόρητον (οὐ γὰρ
δεῖν τοὺς ἐγκαλεῖν ἔχοντας ἐπὶ μετρίοις καὶ παρὰ ζῶν-
τος τιμωρίαν λαβεῖν δυναμένους ἐπὶ νεκρῷ κατηγορίαν
συντιθέναι), τὰ δὲ ὑπ' Ἀρχελάου πραχθέντα ὕβρει τῇ
ἐκείνων ἀντίθει, οἱ ὀριγνώμενοι πραγμάτων παρὰ τοὺς
25 νόμους, καὶ σφαγῆς ἀρξάντες τῶν κωλύειν ὑβρίζοντας
προμηθουμένων, ἀμύνης γενομένης ἐγκαλοῖεν. ἐνεκά-
λει δὲ νεωτεροποιίας αὐτοῖς καὶ τοῦ στασιάζειν ἠδονὴν,
ἀπαιδευσίαν τε τοῦ μὴ ἔπεσθαι δίκῃ καὶ νόμοις ὑπὸ τοῦ
θέλειν τὰ πάντα νικᾶν. ταῦτα μὲν οὖν Νικόλαος, Καί- 4
30 σαρ δὲ ἀκούσας διαλύει μὲν τὸ συνέδριον, ὀλίγων δὲ
ἡμερῶν ὕστερον Ἀρχέλαον βασιλέα μὲν οὐκ ἀποφαίνε-
ται, τοῦ δὲ ἡμίσεως τῆς χώρας ἤπερ Ἡρώδη ὑπετέλει

ἔθναρχην καθίσταται, τιμήσειν ἀξιώματι βασιλείας
 ὑπισχνούμενος εἶπερ τὴν εἰς αὐτὴν ἀρετὴν προσφέ-
 ροιτο. τὴν δὲ ἑτέραν ἡμίσειαν νεύμας διχῆ δυοῖν Ἡρώ-
 δου πασὶν ἑτέροις παρεδίδου, Φιλίππῳ καὶ Ἀντίπῳ τῷ
 πρὸς Ἀρχέλαον τὸν ἀδελφὸν ἀμφισβητήσαντι περὶ τῆς 5
 ὅλης ἀρχῆς· καὶ τούτῳ μὲν ἢ τε Περσαία καὶ τὸ Γαλι-
 λαῖον ὑπετέλουν, φορὰ τε ἦν τάλαντα διακόσια τὸ ἐπ’
 ἔτος, Βαταναία δὲ σὺν Τραχωνίτιδι καὶ Ἀνρανίτις σὺν
 τινι μέρει οἴκου τοῦ Ζηροδώρου λεγομένου Φιλίππῳ
 τάλαντα ἑκατὸν προσέφερε. τὰ δὲ Ἀρχελάῳ συντε- 10
 λούντα, Ἰδουμαία τε καὶ Ἰουδαία τό τε Σαμαρειτικόν,
 τετάρτου μέρους οὗτοι τῶν φόρων παραλέλυντο, Καί-
 σαρος αὐτοῖς κούφισιν ψηφισαμένου διὰ τὸ μὴ συναπο-
 στῆναι τῇ λοιπῇ πληθύν. καὶ ἦσαν πόλεις αἱ Ἀρχελάῳ
 ὑπετέλουν, Στράτωνός τε πύργος καὶ Σεβαστή σὺν Ἰόπῃ 15
 καὶ Ἱεροσολύμοις· Γάζα γὰρ καὶ Γόδαρα καὶ Ἴππος Ἑλ-
 ληνίδες εἰσὶ πόλεις, ἃς ἀπορρήξας αὐτοῦ τῆς διοικήσεως
 Συρίας προσθήκην ποιεῖται. προσῆει δὲ Ἀρχελάῳ φορὰ
 χρημάτων τὸ κατ’ ἐνιαυτὸν εἰς τάλαντα ἑξακόσια ἐξ ἧς
 παρέλαβεν ἀρχῆς. 20

5 καὶ τάδε μὲν τοῖς Ἡρώδου νιέσι τῶν πατρῶων
 παρῆν· Σαλώμῃ δὲ πρὸς οἷς ὁ ἀδελφὸς ἐν ταῖς διαθή-
 καις ἀπονέμει (Ἰάμνεια δὲ ἦν ταῦτα καὶ Ἄζωτος καὶ
 Φασαηλὶς καὶ ἀργυρίου ἐπισήμου μυριάδες πεντήκοντα)
 Καῖσαρ δὲ χαρίζεται καὶ τὴν ἐν Ἀσκάλωνι βασιλείου 25
 οἴκησιν. ἦν δὲ καὶ ταύτῃ πρόσδοδος ἐκ πάντων τάλαντα
 ἑξήκοντα τὸ ἐπ’ ἔτος, καὶ αὐτῆς ὁ οἶκος ἦν ἐν τῇ Ἀρχε-
 λάου ἀρχῇ. κομίζονται δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ βασιλέως
 συγγενεῖς ὅποσα αἱ διαθήκαι διηγόρευον. δυοῖ δὲ αὐ-
 τοῦ θυγατρῶσι παρθένοις, χωρὶς ὧν ὁ πατὴρ κατέλιπε, 30
 Καῖσαρ ἑκατέρῃ δωρεὰν ἐπέτιθει μυριάδων ἀνὰ πέντε
 καὶ εἴκοσι ἀργυρίου ἐπισήμου, καὶ συνῆκισεν αὐτὰς τοῖς

Φερώρα νιέσι. χαρίζεται δὲ καὶ ὅποσα αὐτῷ καταλέλει-
 πτο τοῖς πασὶ τοῦ βασιλέως, ὄντα πεντακοσίων τάλαν-
 των καὶ χιλίων, ὀλίγα τῶν σκευῶν ὑπεξελόμενος, οὐχ
 οὕτω μεγέθει τέλους ὡς μνήμη τοῦ βασιλέως αὐτῷ γε-
 5 χαρισμένα.

τούτων δὲ ταύτῃ διατεταγμένων ὑπὸ Καίσαρος, 12
 νεανίας Ἰουδαῖος μὲν τὸ γένος, ἐπὶ δὲ τῆς Σιδωνίων
 πόλεως ἀνατεθραμμένος παρά τινι τῶν Ῥωμαίων ἀπε-
 λευθέρων, εἰσφύκισεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἡρώδου συγγένειαν
 10 ὁμοιότητι μορφῆς ἢ πρὸς Ἀλέξανδρον αὐτῷ τὸν ἀνηρη-
 μένον υἱὸν Ἡρώδου ἐμαρτυρεῖτο παρά τοῖς θεωροῦσι.
 καὶ τοῦτο παρόρημα ἦν αὐτῷ εἰς τὸ μεταποιεῖσθαι τῆς
 ἡγεμονίας. καὶ ὁμοπράγμονα παραλαβὼν ὁμόφυλον ἄν-
 15 δρα, ἔμπειρον μὲν τῶν ἀμφὶ τὸ βασίλειον, πονηρὸν δὲ
 ἄλλως καὶ ταράξαι μεγάλα πράγματα φύσιν ἔχοντα, καὶ
 τοιαύτης κακίας διδάσκαλον αὐτῷ γενόμενον, ἀπέφαι-
 νεν αὐτὸν Ἀλέξανδρον καὶ Ἡρώδου παῖδα ὄντα διακε-
 κλεμμένον ὑπὸ τινος τῶν ἀνελεῖν αὐτὸν ἐσταλμένων
 κτείναντα γὰρ ἑτέρους, οἱ ἀπατήσειν ἔμελλον τοὺς θεω-
 20 ρούντας, αὐτὸν τε περιποιῆσαι καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρι-
 στόβουλον. καὶ τούτοις αὐτὸς τε ἀνεπτέρωτο καὶ τοὺς
 ἐντυγχάνοντας οὐκ ἀπῆλλακτο ἀπατᾶν, ἀλλὰ Κρήτη
 προσενεχθεῖς, Ἰουδαίων ὅποσοις εἰς ὀμίλιαν ἀφίκετο
 ἐπηγάγετο εἰς πίστιν, καὶ χρημάτων εὐπορηθεῖς δόσει
 25 τῇ ἐκείνων ἐπὶ Μήλου διῆρεν. πολὺ πλείονα δὲ ἦν ἐν-
 τεῦθεν ὅποσα αὐτῷ προσῆει χρήματα, πίστει τῆς βασι-
 λικῆς συγγενείας καὶ ἐλπίδι τοῦ ἀπολαβεῖν τὴν πατριον
 ἀρχὴν καὶ ἀμείψασθαι τοὺς εὐεργέτας. ἐπὶ Ῥώμῃς οὖν
 ἠπείγετο παραπομπῇ τῶν ἰδιοξένων, καὶ Δικαιορχεία
 30 προσβαλὼν οὐκ ἠτύχει καὶ τοὺς τῆδε Ἰουδαίους ἐφ’
 ὁμοίας ἀπάτης προσαγαγέσθαι· προσῆεσάν τε ὥσπερ
 βασιλεῖ οἱ τε ἄλλοι καὶ ὅποσοις ξενία πρὸς Ἡρώδην καὶ

εὐνοια ἦν. αἴτιον δὲ ἦν τῶν ἀνθρώπων τὸ ἠδονῆ δεχόμενον τοὺς λόγους σὺν τῷ φερεγγύῳ τῆς μορφῆς· καὶ γὰρ τοῖς πάνυ ὠμιληκόσιν Ἀλεξάνδρῳ πολὺ τὸ πιστὸν ἐνετίθει τοῦ μὴ οὐχ ἕτερος ἀλλ' αὐτὸς εἶναι, καὶ πρὸς τοὺς πλησίον καὶ ὠμυσαν. ὥστε καὶ προελθόντος εἰς 5 τὴν Ῥώμην λόγου τοῦ περὶ αὐτοῦ, πᾶν τὸ τῆδε Ἰουδαίων πλῆθος ὑπαντιάζοντες ἐξήεσαν, τῷ παρὰ δόξαν τῆς σωτηρίας ἐκθειάζοντες τὸ ἔργον, καὶ χάριμα ποιούμενοι διὰ τὸ μητρῶον αὐτῶν γένος, ὁπότε χωροῖη κατὰ τοῦ στενωποῦ διαφορορούμενος. καὶ πᾶν τὸ βασιλείου 10 περὶ αὐτὸν σχῆμα ἦν ἀναλώμασι τῶν ἰδιοξένων, μεγάλα τε περιστάσεις ἐγίνοντο τῆς πληθύος, ἐπιβοήθειαι τε εὐφημοὶ καὶ ὁπόσα εἰκὸς τοῖς οὕτω παρ' ἐλπίδα σωθεῖσι συντυγχάνειν οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἐπράσσετο.

2 Καίσαρι δὲ ὡς ἀφίκετο ἀγγελία περὶ αὐτοῦ, ἠπί- 15 σται μὲν διὰ τὸ μὴ ἂν θραδίως ἀπατηθῆναι Ἡρώδην ἐν πράγμασιν ἐπὶ μέγα ἀνήκουσιν αὐτῷ· διδοὺς δὲ τῇ ἐλπίδι, Κέλαδον τῶν αὐτοῦ τινα ἐξελευθέρων, ὠμιληκότα τοῖς μειρακίοις, πέμπει κελύσας ἀγαγεῖν εἰς ὄψιν αὐτῷ τὸν Ἀλέξανδρον. ὃ δὲ ἀνήγεν, οὐδὲν τι βελτίων 20 ἐπὶ τῇ κρίσει τῶν πολλῶν γενόμενος. οὐ μὴν Καῖσαρ γε διηπάτητο· ἀλλ' ἦν μὲν ἐμφορῆς, οὐ μὴν ὥστε ἀπατήσαι τοὺς σωφρόνως ἐκλογίζεσθαι δυναμένους. αὐτουρῆγία τε γὰρ ἐτέτρυτο ὁ Ψευδαλέξανδρος, καὶ παρὰ τὸ ἐκείνῳ θάδαρον τοῦ σώματος ὑπὸ τρυφῆς καὶ γενναϊό- 25 τητος συνερχόμενον, διὰ τὰ ἐναντία τῷδε ἐπισκληρότερον ἐξεβεβήκει τὸ σῶμα. θεασάμενος οὖν συμπνευσμὸν ἐπὶ ψευδολογία διδασκάλου καὶ μαθητοῦ καὶ λόγων τολμηρῶν συγκρότησιν, ἐξήταξε περὶ Ἀριστοβούλου τί καὶ γέγονοι συνεκκλαπέντος αὐτῷ, καὶ δι' ἣν αἰτίαν οὐ 30 παραγεγόνοι μεταποιούμενος τῆς ἀξίας ἢ προσῆκε τυγχάνειν τοὺς οὕτω γεγονότας. φαιμένου δὲ ἐπὶ νήσου τῆς

Κυπρίων καταλειφθῆναι κινδύνων ὑφοράσει τῶν κατὰ θάλασσαν, εἰ περὶ αὐτὸν συσταίη τι δεινόν, μὴ παντελὲς ἐξαλειφείη τὸ Μαριάμης γένος, ἀλλὰ περιῶν Ἀριστόβουλος μένοι τοὺς ἐπιβεβουλευκότας, — ταῦτα δι- 5 σχυριζόμενον καὶ συνεστῶτος αὐτῷ τοῦ μηχανοποιου τῆς πράξεως, Καῖσαρ κατὰ μόνας ἀπολαβὼν τὸ μειράκιον "ἀλλὰ σοὶ μισθός" εἶπε "προκίεσται τοῦ μὴ καὶ πρὸς ἐμὲ ἀπάτη χρησαμένου τὸ μὴ ἀπολούμενον τῆς σωτηρίας. φάθι δὴ μοι αὐτὸν τε ὅς ἂν τυγχάνεις, καὶ ὅς 10 σε τοιάδε ἤξε τολμῆσαι διανοεῖσθαι· μείζον γὰρ τὸ ἐπιβούλευμα κακίας ἢς ἐγχεχρήσασθαι χρόνων οὐς γεγωνὸς τυγχάνεις." καὶ δὴ (οὐ γὰρ ἦν ἄλλως πράσσειν) φράζει πρὸς τὸν Καίσαρα τὸ ἐπιβούλευμα, ὃν τε τρόπον καὶ ἐφ' οὗ τυγχάνοι συγκείμενον. καὶ ὁ Καῖσαρ τὸν μὲν 15 Ψευδαλέξανδρον (οὐ γὰρ ἐψεύσατο ὁμολογίαν τὴν πρὸς αὐτόν) δραστήριον ὁρῶν αὐτουρῆσαι τῷ σώματι, ἐρέσσειν ἐν τοῖς ναύταις καταλέγει, τὸν δὲ ἀναπεύσαντα κτείνει. καταδίκη δὲ ἤρκει Μηλίσις ὁπόσα ἐτετελέεσαν εἰς τὸν Ψευδαλέξανδρον διὰ κενῆς ἀναλωκέναι. 20 καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Ψευδαλέξανδρον τολμηρῶς συνετεθέντα οὕτως ἀκλεῶς εἶχεν· Ἀρχελαὸς δὲ τὴν ἔθναρ- 13 χίαν παραλαβὼν ἐπεὶ εἰς Ἰουδαίαν ἀφικνεῖται, Ἰωάζαρον τὸν Βοηθοῦ ἀφελόμενος τὴν ἀρχιερωσύνην, ἐπικαλῶν αὐτῷ ὡς συστάντι τοῖς στασιώταις, Ἐλεάζαρον τὸν 25 ἐκείνου ἐπικαθίσταται ἀδελφόν. ἀνοικοδομεῖ δὲ καὶ τὸ ἐν Ἰεριχοῦντι βασιλείου ἐκπρεπῶς, τῶν τε ὑδάτων ὁπόσα Νεαράν τὴν κώμην ὠφελεῖ ἐπιρρέοντα ἐξ ἡμισείας ἀπέστρεψεν, ἐπαγωγὴν αὐτῶν ποιούμενος τῷ πεδίῳ φοίνικιν ὑπ' αὐτοῦ πεφυτευμένῳ. κώμην δὲ κτί- 30 σας Ἀρχελαΐδα ὄνομα αὐτῇ τίθεται. καὶ τοῦ πατρῶου παράβασις ποιησάμενος, Γλαφύραν τὴν Ἀρχελαίου μὲν θυγατέρα, Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ γαμετὴν γενο-

μένην, ἐξ οὗ καὶ τέκνα ἦν αὐτῇ, ἀπόμοτον ὄν Ἰουδαίους
γαμετὰς ἀδελφῶν ἄγεσθαι, γαμεῖ. διατρίβει δὲ οὐδ' ὁ
Ἐλεάζαρος ἐν τῇ ἱερουσόλῳ, ἐπικατασταθέντος αὐτῷ
ζῶντι Ἰησοῦ τοῦ Σιὸν παιδός.

2 δεκάτῳ δὲ ἔτει τῆς ἀρχῆς Ἀρχελάου οἱ πρῶτοι τῶν 5
ἀνδρῶν ἐν τε Ἰουδαίῳ καὶ Σαμαρείταις, μὴ φέροντες
τὴν ὁμότητα αὐτοῦ καὶ τυραννίδα, κατηγοροῦσιν αὐ-
τοῦ ἐπὶ Καίσαρος, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἔγνωσαν αὐτὸν πα-
ραβεβηκότα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἐπιεικῶς ἀναστρέ-
φῃται πρὸς αὐτούς. ὁ τοίνυν Καίσαρ ὡς ἤκουσεν, ὄργῃ 10
φέρων, τὸν ἐπίτροπον Ἀρχελάου τῶν ἐν Ῥώμῃ πραγμά-
των (Ἀρχελάος δὲ καὶ τούτῳ ὄνομα ἦν) μετακαλέσας
γράφειν μὲν Ἀρχελάῳ ταπεινὸν ἠγείται, "σὺ δὲ παρα-
χοῆμα" φησί "πλέων μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἐπανάγειν αὐ-
τὸν πρὸς ἡμᾶς." καὶ ὃς ἐκπλουν ἐκ τοῦ ὄξεος ποιησάμε- 15
νος καὶ ἀφικόμενος εἰς Ἰουδαίαν καταλαμβάνει τὸν Ἀρ-
χέλαον ἐν εὐωχίαις ὄντα μετὰ τῶν φίλων, τὴν τε διά-
νοιαν ἀποσημαίνει τὴν Καίσαρος, καὶ ὄρησεν αὐτὸν
εἰς τὴν ἔξοδον. καὶ ὁ Καίσαρ ἀφικόμενος ἐπὶ τινῶν κα-
τηρόρων ἀκροῶται καὶ αὐτοῦ λέγοντος, καὶ ἐκεῖνον μὲν 20
φυγάδα ἐλαύνει, δούς οἰκητήριον αὐτῷ Βιένναν πόλιν
τῆς Γαλατίας, τὰ δὲ χρήματα ἀπηνέγκατο.

3 πρότερον δὲ ἢ κληθεὶς ἐπὶ Ῥώμης ἀνελθεῖν Ἀρχέ-
λαος ὄναρ τοιόνδε ἐκδιηγείται τοῖς φίλοις. θεασάμενος
ἀστάρχης δέκα τὸν ἀριθμὸν, πλέους πυροῦ, τὴν ἰδίαν 25
ἀκμὴν ἀπειληφότας, δόξα ἦν αὐτῷ βιβρωσκομένους ὑπὸ
βοῶν θεωρεῖν. καὶ περιεγρόμενος (φέρειν γὰρ εἰς μέγα
δόξα ἦν τὴν ὄψιν αὐτῷ) μεταστέλλεται τοὺς μάντις, οἷς
περὶ ὄνειράτων ἦσαν αἱ ἀνατροφαί. σκιδναμένων δὲ
ἐτέρων ἐφ' ἐτέροις (οὐ γὰρ εἰς ἓνα ἔκειτο πᾶσιν ἀφήγη- 30
σις), Σίμων ἀνὴρ γένος Ἑσδαῖος, ἀσφάλειαν αἰτησάμε-
νος, μεταβολὴν πραγμάτων ἔλεγεν Ἀρχελάῳ φέρειν τὴν

ὄψιν οὐκ ἐπ' ἀγαθοῖς πράγμασιν. βόας μὲν γὰρ κακο-
παθείας τε ἀποσαφεῖν διὰ τὸ ἔργοις ἐπιταλαιπωρεῖν τὸ
ζῶον, μεταβολὰς δὲ αὐτῶν πραγμάτων διὰ τὸ τὴν γῆν πόνῳ
τῷ ἐκείνων ἀρουμένην ἐν ταύτῳ μένειν οὐ δύνασθαι
5 τοὺς δὲ ἀστάρχης δέκα ὄντας τοσόνδε ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν
ὀρίζειν· περιόδῳ γὰρ ἑνὸς παραγίνεσθαι θέρους· καὶ
τὸν χρόνον ἐξήκειν Ἀρχελάῳ τῆς ἡγεμονίας. καὶ ὁ μὲν
ταύτῃ ἐξηγήσατο τὸ ὄνειρον, πέμπτη δὲ ἡμέρα μεθ' ὃ τὸ
πρῶτον αὐτοῦ ἡ ὄψις Ἀρχελάῳ συνῆλθεν, ὁ ἀνακαλού-
10 μενος Ἀρχελάος πέμπτος εἰς Ἰουδαίαν ὑπὸ Καίσαρος
ἀφίκετο.

παραπλήσια δὲ καὶ Γλαφύρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ τυγ- 4
χάνει, βασιλέως Ἀρχελάου θυγατρὶ οὖση, ἣ, ὡς πρότε-
ρον εἶπον, συνώκει, παρθένον λαβῶν, Ἀλέξανδρος
15 Ἡρώδου μὲν υἱὸς Ἀρχελάου δὲ ἀδελφός. ἐπεὶ δὲ συμ-
βαίνει τὸν Ἀλέξανδρον ὑπὸ πατρὸς τελευτῆσαι, Ἰόβα
τῷ Διβύαν βασιλεῖ γαμεῖται, μεταστάντος δὲ τοῦ Δί-
βυος χηρεύουσιν ἐν Καππαδοκίᾳ παρὰ τῷ πατρὶ Ἀρχέ-
20 λάος ἄγεται, τὴν συνοικοῦσαν αὐτῷ Μαριάμμην ἐμβα-
λῶν· τοσόνδε αὐτὸν τῆς Γλαφύρας ἀνέστρεψεν ἔρωσ.
καὶ συνοικοῦσα τῷ Ἀρχελάῳ τοιόνδε ὄναρ θεᾶται. ἐδό-
κει τὸν Ἀλέξανδρον ἐπιστάντα θεασαμένη χαίρειν καὶ
περιβάλλειν προθύμως, τὸν δὲ κατάμεμψιν τε αὐτῆς
ποιεῖσθαι καὶ φάναι "Γλαφύρα, συνηγορεῖς ἄρα λόγῳ
25 ὃς ἄπιστα ἔλεγεν εἶναι γυναιξίν, ἢ συνομολογήσασά μοι
καὶ συγκατοικισθεῖσα παρθένος, παίδων ἡμῶν γεγονό-
των, λήθη παρεδίδως ἔρωτας τοὺς ἐμούς, δευτέρων
ἐπιθυμίᾳ γάμων. πληθώρα δὲ σοι οὐδὲ οὕτως ὕβρεως,
ἀλλὰ καὶ τρίτον ἐτόλμησας σπαντῇ παρακατακλίνας νυμ-
30 φίον, ἀπρεπῶς καὶ ἀναισχύντως ἐπεισιούσα οἴκῳ τῷ
ἐμῷ, καὶ γάμῳ συντιθεμένη πρὸς Ἀρχελάον, ἄνδρα μὲν
σεαυτῆς ἀδελφὸν δ' ἡμέτερον. ἀλλ' οὐκ ἔγωγε λήθη

ποιήσομαι εὐνοίας τῆς σῆς, ἀπαλλάξω δέ σε παντὸς τοῦ
 ὀνειδιούντος, ἐμήν, ὡσπερ ἦς, κατασκευασάμενος.”
 ταῦτα διηγησαμένη πρὸς τὰς συνήθεις τῶν γυναικῶν,
 5 μετ’ ὀλίγας ἡμέρας τελευτᾷ τὸν βίον. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀλλό-
 τρια νομίσας αὐτὰ τῷδε τῷ λόγῳ εἶναι, διὰ τὸ περὶ τῶν 5
 βασιλέων αὐτὸν συνεστηκέναι, καὶ ἄλλως ἐπὶ παρά-
 δειγμά τι φέρειν τοῦ τε ἀμφὶ τὰς ψυχὰς ἀθανασίας ἐμ-
 φεροῦς καὶ τοῦ θείου προμηθεΐα τὰ ἀνθρώπινα περι-
 ειληφότος τῇ αὐτοῦ, καλῶς ἔχειν ἐνόμισα εἰπεῖν. ὅτε
 δὲ ἀπιστεῖται τὰ τοιαῦτα, γνώμης ὀνόμενος τῆς ἑαυτοῦ 10
 κάλυμα οὐκ ἂν γένοιτο τῷ ἐπ’ ἀρετὴν αὐτὰ προτι-
 θεμένῳ.

τῆς δὲ Ἀρχελαίου χώρας ὑποτελοῦς προσνεμηθείσης
 τῇ Συρίῳν, πέμπεται Κυρήνιος ὑπὸ Καίσαρος, ἀνὴρ
 ὑπατικός, ἀποτιμησόμενος τὰ ἐν Συρίῳ καὶ τὸν Ἀρχε- 15
 λαίου ἀποδωσόμενος οἶκον.

ΒΙΒΛΟΣ ΟΚΤΩΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

1 Κυρήνιος δέ, τῶν εἰς τὴν βουλὴν συναγομένων
 ἀνῆρ, τὰς τε ἄλλας ἀρχὰς ἐπιτετελεκώς καὶ διὰ πασῶν
 ὁδεύσας ὑπατος γενέσθαι, τὰ τε ἄλλα ἀξιώματι μέγας
 σὺν ὀλίγοις, ἐπὶ Συρίας παρῆν ὑπὸ Καίσαρος δικαιοδό- 20
 τῆς τοῦ ἔθνους ἀπεσταλμένος καὶ τιμητῆς τῶν οὐσιῶν
 γενησόμενος. Κωπώνιος τε αὐτῷ συγκυραπέμπεται,
 τάγματος τῶν ἰππέων, ἠγησόμενος Ἰουδαίων τῇ ἐπὶ πᾶ-
 σιν ἐξουσία. παρῆν δὲ καὶ Κυρήνιος εἰς τὴν Ἰουδαίων
 προσθήμην τῆς Συρίας γενομένην, ἀποτιμησόμενος τε 25
 αὐτῶν τὰς οὐσίας καὶ ἀποδωσόμενος τὰ Ἀρχελαίου χρή-

ματα. οἱ δὲ, καίπερ τὸ κατ’ ἀρχὰς ἐν δεινῷ φέροντες
 τὴν ἐπὶ ταῖς ἀπογραφαῖς ἀκρόασιν, ὑποκατέβησαν τοῦ
 εἰς πλεόν ἐναντιοῦσθαι, πείσαντος αὐτοὺς τοῦ ἀρχιε-
 ρεῶς Ἰωαζάρου· Βοηθοῦ δὲ οὗτος υἱὸς ἦν. καὶ οἱ μὲν
 5 ἠττηθέντες τοῦ Ἰωαζάρου τῶν λόγων ἀπειτίμων χρή-
 ματα, μηδὲν ἐνδοιάσαντες· Γαυλανίτης δὲ τις ἀνὴρ Ἰου-
 δας, ἐκ πόλεως ὄνομα Γάμαλα, Σάδδουκον Φαρισαῖον
 προσλαμβανόμενος ἠπείγετο ἐπὶ ἀποστάσει, τὴν τε ἀπο-
 τίμησιν οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀντικρυς δουλείαν ἐπιφέρειν λέ-
 10 γοντες, καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐπ’ ἀντιλήψει παρακαλοῦν-
 τες τὸ ἔθνος, ὡς παρασχόν μὲν κατορθοῦν εἰς τὸ εὐδαι-
 μον ἀνακειμένης τῆς κτήσεως, σφαλίσαι δὲ τοῦ ταύτης
 περιόντος ἀγαθοῦ, τιμὴν καὶ κλέος ποιήσεσθαι τοῦ με-
 γαλόφρονος, καὶ τὸ θεῖον οὐκ ἄλλως ἢ ἐπὶ συμπράξει
 15 τῶν βουλευμάτων εἰς τὸ κατορθοῦν συμπροθυμείσθαι,
 μᾶλλον ἂν μεγάλων ἐρασταὶ τῇ διανοίᾳ καθιστάμενοι
 μὴ ἐξαφίονται πόνου τοῦ ἐπ’ αὐτοῖς. καὶ ἡδονῇ γὰρ
 τὴν ἀκρόασιν ὧν λέγοιεν ἐδέχοντο οἱ ἄνθρωποι, προῦ-
 κοπτεν ἐπὶ μέγα ἢ ἐπιβολὴ τοῦ τολμήματος. κακὸν δὲ
 20 οὐκ ἔστιν οὐ μὴ φνέντος ἐκ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν, καὶ
 περαιτέρω τοῦ εἰπεῖν, ἀνεπλήσθη τὸ ἔθνος πολέμων
 τε ἐπαγωγαῖς οὐχ οἶων τε οὐκ ἄπανστον τὴν βίαν ἔχειν,
 καὶ ἀποστερήσει φίλων, οἱ καὶ ἐπελαφρόνοιεν τὸν πό-
 νον, λησθηρίων δὲ μεγάλων ἐπιθέσει καὶ διαφθοραῖς
 25 ἀνδρῶν τῶν πρώτων, δόξῃ μὲν τοῦ ὀρθουμένου τῶν
 κοινῶν, ἔργῳ δὲ οἰκείων κερδῶν ἐλπίσιν. ἐξ ὧν στά-
 σεις τε ἐφύησαν, δι’ αὐτὰς δὲ φόνος πολιτικός, ὃ μὲν
 ἐμφυλίους σφαραγαῖς, μανία τῶν ἀνθρώπων εἰς τε ἀλλή-
 λους καὶ αὐτοὺς χρωμένων ἐπιθυμία τοῦ μὴ λείπεσθαι
 30 τῶν ἀντικαθεστηκότων, ὃ δὲ τῶν πολεμίων, λιμός τε
 εἰς ὑστάτην ἀνακειμένος ἀναισχυντίαν, καὶ πόλεων
 ἀλώσεις καὶ κατασκαφαί, μέχρι δὴ καὶ τὸ ἱερόν τοῦ θεοῦ

ἐνείματο πρὸς τῶν πολεμίων ἢδε ἢ στάσις. οὕτως ἄρα ἢ τῶν πατριῶν κίνησις καὶ μεταβολὴ μεγάλας ἔχει ὄ-
 πος τοῦ ἀπολουμένου τοῖς συνελθούσιν, εἴ γε καὶ Ἰου-
 δας καὶ Σάδδουκος τετάρτην φιλοσοφίαν ἐπέδρακτον
 ἡμῖν ἐγείραντες, καὶ ταύτης ἐραστῶν εὐπορηθέντες, 5
 πρὸς τε τὸ παρὸν θορύβων τὴν πολιτείαν ἐνέπλησαν καὶ
 τῶν αὐτῶν κακῶν κατελιφτότων ῥίζας ἐφυτεύσαντο τῷ
 ἀσυνήθει πρότερον φιλοσοφίας τοιαύδε. περὶ ἧς ὀλίγα
 βούλομαι διελθεῖν, ἄλλως τε ἐπεὶ καὶ τῷ κατ' αὐτῶν
 σπουδασθέντι τοῖς νεωτέροις ὁ φθόρος τοῖς πράγμασι 10
 συνέντευχεν.

2 Ἰουδαίους φιλοσοφίαι τρεῖς ἦσαν ἐκ τοῦ πάνυ ἀρ-
 χαίου τῶν πατριῶν, ἢ τε τῶν Ἑσσηνῶν καὶ ἢ τῶν Σαδ-
 δουκαίων· τρίτην δὲ ἐφιλοσόφουν οἱ Φαρισαῖοι λεγό-
 μενοι. καὶ τυγχάνει μὲντοι περὶ αὐτῶν ἡμῖν εἰρημένα 15
 ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου, μνησθή-
 σονται δὲ ὁμοῦ καὶ νῦν αὐτῶν ἐπ' ὀλίγον.

3 οἱ τε γὰρ Φαρισαῖοι τὴν διαίταν ἐξευτελιζούσιν,
 οὐδὲν εἰς τὸ μαλακώτερον ἐνδιδόντες, ὧν τε ὁ λόγος
 κρίνας παρέδωκεν ἀγαθῶν, ἔπονται τῇ ἡγεμονίᾳ, περι- 20
 μάχητον ἡγούμενοι τὴν φυλακὴν ὧν ὑπαγορεύειν ἠθέ-
 λησε. τιμῆς γε τοῖς ἡλικίᾳ προήκονσι παραχωροῦσιν,
 οὐδὲν ἐπ' ἀντιλέξει τῶν εἰσηγηθέντων ταῦτα θράσει
 ἐπαιρόμενοι. πράσσειν τε εἰμαρμένη τὰ πάντα ἀξι-
 οῦντες, οὐδὲ τοῦ ἀνθρωπείου τὸ βουλόμενον τῆς ἐπ' 25
 αὐτοῖς ὁρμῆς ἀφαιροῦνται, δοκῆσαν τῷ θεῷ κράσιν γε-
 νέσθαι καὶ τῷ ἐκείνης βουλευτηρίῳ καὶ τῶν ἀνθρώπων
 τὸ θελήσαν προσχωρεῖν μετ' ἀρετῆς ἢ κακίας. ἀθά-
 νατόν τε ἰσχὺν ταῖς ψυχαῖς πίστις αὐτοῖς εἶναι, καὶ ὑπὸ
 χθονὸς δικαιοσύνης τε καὶ τιμᾶς αἰς ἀρετῆς ἢ κακίας ἐπι- 30
 τήδευσιν ἐν τῷ βίῳ γέγονε, καὶ ταῖς μὲν εἰρημὸν αἰδίον
 προτίθεσθαι, ταῖς δὲ ἑραστῶν τῶν ἀναβιοῦν. καὶ δι'

αὐτὰ τοῖς τε δήμοις πιθανώτατοι τυγχάνουσι, καὶ
 ὅποσα θεῖα εὐχῶν τε ἔχεται καὶ ἱερῶν ποιήσεως ἐξηγή-
 σει τῇ ἐκείνων τυγχάνουσι προσόμενα. εἰς τοσόνδε
 ἀρετῆς αὐτοῖς αἱ πόλεις ἐμαρτύρησαν ἐπιτηδεύσει τοῦ
 5 ἐπὶ πᾶσι κρείσσονος ἐν τε τῇ διαίτῃ τοῦ βίου καὶ λόγοις.

Σαδδουκαίοις δὲ τὰς ψυχὰς ὁ λόγος συναφανίζει 4
 τοῖς σώμασι, φυλακῆς δὲ οὐδαμῶν τινῶν μεταποιήσις
 αὐτοῖς ἢ τῶν νόμων· πρὸς γὰρ τοὺς διδασκάλους σο-
 φίας ἢ μετίασιν, ἀμφιλογεῖν ἀρετὴν ἀριθμοῦσιν. εἰς
 10 ὀλίγους τε ἄνδρας οὗτος ὁ λόγος ἀφίκετο, τοὺς μὲντοι
 πρώτους τοῖς ἀξιωμασι, πράσσειται τε ὑπ' αὐτῶν οὐδὲν
 ὡς εἰπεῖν· ὅποτε γὰρ ἐπ' ἀρχῆς παρέλθοιεν, ἀκουσίως
 μὲν καὶ κατ' ἀνάγκας, προσχωροῦσι δ' οὖν οἷς ὁ Φαρι-
 σαῖος λέγει, διὰ τὸ μὴ ἂν ἄλλως ἀνεκτοὺς γενέσθαι τοῖς
 15 πλήθεσιν.

Ἑσσηνοῖς δ' ἐπὶ μὲν θεῷ καταλιπεῖν φιλεῖ τὰ πάντα 5
 ὁ λόγος, ἀθανατίζουσι δὲ τὰς ψυχὰς, περιμάχητον ἡγού-
 μενοι τοῦ δικαίου τὴν πρόσδοτον. εἰς δὲ τὸ ἱερὸν ἀνα-
 θήματα στέλλοντες θυσίας οὐκ ἐπιτελοῦσι διαφορότητι
 20 ἀγνείων ἄς νομίζοιεν, καὶ δι' αὐτὸ εἰργόμενοι τοῦ κοι-
 νοῦ τεμενίσματος ἐφ' αὐτῶν τὰς θυσίας ἐπιτελοῦσι.
 βέλτιστοι δὲ ἄλλως ἄνδρες τὸν τρόπον, καὶ τὸ πᾶν πο-
 νεῖν ἐπὶ γεωργίᾳ τετραμμένοι. ἄξιον δὲ αὐτῶν θαυμά-
 σαι παρὰ πάντας τοὺς ἀρετῆς μεταποιουμένους τὸ δί-
 25 καιον, μηδαμῶς ὑπάρξαν Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων τισίν,
 ἀλλὰ μὴδ' εἰς ὀλίγον, ἐκείνοις δ' ἐκ παλαιοῦ συνελθόν,
 ἐν τῷ ἐπιτηδεύεσθαι μὴ κεκωλύσθαι τὰ χρήματα κοινὰ
 αὐτοῖς εἶναι. ἀπολαύει δὲ οὐδὲν ὁ πλούσιος τῶν οἰκείων
 30 μειζόνως ἢ ὁ μὴδ' ὀτιοῦν κεκτημένος. καὶ τάδε πράσ-
 σουσιν ἄνδρες ὑπὲρ τετρακισχίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες.
 καὶ οὔτε γαμετὰς εἰσάγονται οὔτε δούλων ἐπιτηδεύουσι
 κτήσιν, τὸ μὲν εἰς ἀδικίαν φέρειν ὑπειληφότες, τὸ δὲ

στάσεως ἐνδιδόναι ποιήσιν· αὐτοὶ δ' ἐφ' ἑαυτῶν ζῶν-
τες διακονία τῇ ἐπ' ἀλλήλους ἐπιχρῶνται. ἀποδέκτας δὲ
τῶν προσόδων χειροτονοῦσι καὶ ὅποσα ἢ γῆ φέροι, ἄν-
δρας ἀγαθοὺς, ἱερεῖς τε διὰ ποιήσιν σίτου τε καὶ βρω-
μάτων. ζῶσι δὲ οὐδὲν παρηλλαγμένως, ἀλλ' ὅτι μάλιστα 5
ἐμφορεῖς ὄντες Δακῶν τοῖς Πολισταῖς λεγομένοις.

6 τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν φιλοσοφιῶν ὁ Γαλιλαῖος Ἰουδας
ἡγεμῶν κατέστη, ἧς οἱ τρόφιμοι τὰ μὲν λοιπὰ πάντα
γνώμη τῶν Φαρισαίων ὁμολογοῦσι, δυσνίκητος δὲ τοῦ
ἐλευθέρου ἔρος ἔστιν αὐτοῖς, μόνον ἡγεμόνα καὶ δε- 10
σπότην τὸν θεὸν ὑπειληφόσι· θανάτων τε ἰδέας ὑπο-
μένειν παρηλλαγμένως ἐν ὀλίγῳ τίθενται, καὶ συγγε-
νῶν τιμωρίας καὶ φίλων, ὑπὲρ τοῦ μηδένα ἀνθρώπου
προσαγορεύειν δεσπότην. ἑωρακοῖσι δὲ τοῖς πολλοῖς τὸ
ἀμετάλλακτον αὐτῶν τῆς ἐπὶ τοιούτοις ὑποστάσεως πε- 15
ραιτέρῳ διελθεῖν παρέλιπον· οὐ γὰρ δέδοικα μὴ εἰς
ἀπιστίαν ὑποληφθῆ τι τῶν λεγομένων ἐπ' αὐτοῖς, τοῦ-
ναντίον δὲ μὴ ἐλασσόνως τοῦ ἐκείνων καταφρονήματος,
δεχομένου τὴν ταλαιπωρίαν τῆς ἀληθῆνος, ὃ λόγος
ἀφηγηται. ἀνοία τε τῇ ἐντεῦθεν ἤρξατο νοσεῖν τὸ ἔθνος 20
Γεσσίου Φλώρου, ὃς ἡγεμῶν ἦν, τῇ ἐξουσία τοῦ ὑβρί-
ζειν ἀπονοήσαντος αὐτοὺς ἀποστήναι Ῥωμαίων.

2 καὶ φιλοσοφεῖται μὲν Ἰουδαίους τοσάδε· Κυρήνιος
δὲ τὰ Ἀρχελαίου χρήματα ἀποδόμενος, ἦδη καὶ τῶν ἀπο-
τιμῆσεων πέρας ἔχουσῶν, αἱ ἐγένοντο τριακοστῶ καὶ 25
ἑβδόμῳ ἔτει μετὰ Ἀντωνίου ἐν Ἀκτίῳ ἦταν ὑπὸ Καί-
σαρος, Ἰωάζαρον τὸν ἀρχιερέα καταστασιασθέντα ὑπὸ
τῆς πληθύος ἀφελόμενος τὸ ἀξίωμα τῆς τιμῆς, Ἄνανον
τὸν Σέθ ἰστῶ ἀρχιερέα. Ἡρώδης δὲ καὶ Φίλιππος τε-
τραρχίαν ἑκάτερος τὴν ἑαυτοῦ παρειληφότες καθί- 30
σταντο. καὶ Ἡρώδης Σέπφωρον τειχίσας, πρόσχημα τοῦ
Γαλιλαίου παντός, ἤγειν αὐτὴν αὐτοκρατορίδα, Βηθα-

ραμφθᾶ δὲ (πόλις ἦν καὶ αὕτη) τείχει περιλαβὼν Ἰου-
λιάδα ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἀγορεύει τῆς γυναικός.
Φίλιππος δὲ Πανεάδα τὴν πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἰορ-
δάνου κατασκευάσας ὀνομάζει Καισάρειαν· κώμην δὲ
5 Βηθσαϊδάν, πρὸς λίμνην δὲ τῇ Γεννησαρίτιδι, πόλεως
παρασχῶν ἀξίωμα πλήθει τε οἰκητόρων καὶ τῇ ἄλλῃ
δυνάμει, Ἰουλίᾳ θυγατρὶ τῇ Καίσαρος ὀμώνυμον ἐκά-
λεσεν.

Κωπανίου δὲ τὴν Ἰουδαίαν διέποντος, ὃν ἔφην 2
10 Κυρήνιῳ συνεκπεμφθῆναι, τάδε πράσσεται. τῶν ἀξύ-
μων τῆς ἑορτῆς ἀγομένης, ἣν πᾶσχα καλοῦμεν, ἐκ μέ-
σης νυκτὸς ἐν ἔθει τοῖς ἱερεῦσιν ἦν ἀνοιγνύναι τοῦ ἱε-
ροῦ τοὺς πυλῶνας. καὶ τότε οὖν ἐπεὶ τὸ πρῶτον γίνε-
ται ἡ ἀνοιξις αὐτῶν, ἄνδρες Σαμαρεῖται κρούφα εἰς
15 Ἱεροσόλυμα ἐλθόντες διάρροιψιν ἀνθρωπειῶν ὄστων ἐν
ταῖς στοαῖς ποιοῦνται· διὸ καὶ πάντας τοῦ ἱεροῦ
εἶρξαν, μὴ πρότερον ἐπὶ τοιούτοις νομίζοντες, τὰ τε
ἄλλα διὰ φυλακῆς μείζονος ἤγον τὸ ἱερόν. καὶ Κωπά-
νιος μετ' οὐ πολὺ εἰς Ῥώμην ἐπαναχωρεῖ, διάδοχος δὲ
20 αὐτῷ τῆς ἀρχῆς παραγίνεται Μάρκος Ἀμβίβιος, ἐφ'
οὗ καὶ Σαλώμη τοῦ βασιλέως Ἡρώδου ἀδελφῆ μετα-
στάσα Ἰουλίᾳ Ἰάμειαν τε καταλείπει καὶ τὴν τοπαρχίαν
πᾶσαν, τὴν τε ἐν τῷ πεδίῳ Φασαηλίδα καὶ Ἀρχελαΐδα,
ἐνθα φοινίκων πλείστη φύτευσις καὶ καρπὸς αὐτῶν
25 ἄριστος. διαδέχεται δὲ καὶ τοῦτον Ἄννιος Ροῦφος, ἐφ'
οὗ δὴ καὶ τελευτᾷ Καῖσαρ, δεύτερος μὲν Ῥωμαίων αὐ-
τοκράτωρ γενόμενος, ἑπτὰ δὲ καὶ πεντήκοντα τῆς ἀρ-
χῆς ἔτη, πρὸς οἷς μῆνες ἕξ ἡμέραιν δυοῖν πλείονες (τού-
του δὲ αὐτῷ τοῦ χρόνου τεσσαρεσκαίδεκα ἔτη συνῆρξεν
30 Ἀντώνιος), βιώσας ἔτη ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα. διαδέ-
χεται δὲ τῷ Καίσαρι τὴν ἡγεμονίαν Τιβέριος Νέρων,
τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἰουλίᾳς υἱὸς ὢν. τρίτος ἦδη οὗτος

αὐτοκράτωρ, καὶ πεμπτὸς ὑπ' αὐτοῦ παρῆν Ἰουδαίους
ἐπαρχος, διάδοχος Ἀννίου Ρούφου, Βαλέριος Γραῦτος·
ὃς παύσας ἱεραῖσθαι Ἀνανον, Ἰσμαήλον ἀρχιερέα ἀπο-
φαίνει τὸν τοῦ Φαβί. καὶ τοῦτον δὲ μετ' οὐ πολὺ με-
ταστήσας, Ἐλεάζαρον τὸν Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως υἱὸν 5
ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα. ἐνιαυτοῦ δὲ διαγενομένου καὶ
τόνδε παύσας Σίμωνι τῷ Καμίθου τὴν ἀρχιερασύνην
παραδίδωσιν. οὐ πλέον δὲ καὶ τῷδε ἐνιαυτοῦ τὴν τι-
μὴν ἔχοντι διεγένετο χρόνος, καὶ Ἰώσηπος ὁ καὶ Καί-
φας διάδοχος ἦν αὐτῷ. καὶ Γραῦτος μὲν ταῦτα πράξας 10
εἰς Ῥώμην ἐπαναχωρεῖ, ἔνδεκα ἔτη διατρίψας ἐν Ἰου-
δαίᾳ, Πόντιος δὲ Πιλάτος διάδοχος αὐτῷ ἦκεν.

3 Ἡρώδης δὲ ὁ τετράρχης (ἐπὶ μέγα γὰρ ἦν τῷ Τιβε-
ρίῳ φιλίας προελθὼν) οἰκοδομεῖται πόλιν ἐπάνωμον
αὐτῷ Τιβεριάδα, τοῖς κρατίστοις ἐπικτίσας αὐτὴν τῆς 15
Γαλιλαίας, ἐπὶ λίμνῃ τῇ Γεννησαρίτιδι. θεοῦ δὲ οὐκ
ἄποθεν ἔστιν ἐν κώμῃ Ἐμμαοῦς ὄνομα αὐτῇ. σύγ-
κλυδες δὲ ᾤκησαν, οὐκ ὀλίγον δὲ καὶ τῷ Γαλιλαίου ἦν,
καὶ ὅσοι μὲν ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῷ γῆς ἀναγκαστοὶ καὶ πρὸς
βίαν εἰς τὴν κατοικίαν ἀγόμενοι, τινὲς δὲ καὶ τῶν ἐν 20
τέλει. ἐδέξατο δὲ αὐτοῖς συνοίκους καὶ τοὺς πανταχό-
θεν ἐπισυναγομένους ἄνδρας ἀπόρους, ἔστι δὲ οὓς
μηδὲ σαφῶς ἔλευθέρους, πολλὰ τε αὐτοὺς καὶ ἐπὶ
πολλοῖς ἠλευθέρωσε καὶ ἐνηργέτησεν, ἀνάγκασμα
τοῦ μὴ ἀπολείπειν τὴν πόλιν ἐπιτιθεὶς κατασκευαῖς 25
τε οἰκήσεων τελείαις τῆς αὐτοῦ καὶ γῆς ἐπιδόσει,
εἰδὼς παράνομον τὸν οἰκισμὸν ὄντα καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰου-
δαίους πατρίου διὰ τὸ ἐπὶ μνήμασιν, ἃ πολλὰ τῆδε
ἦν, ἀνηρημένοις τὴν ἰδρυσὶν Τιβεριάδι γενέσθαι, μια-
ροὺς δὲ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας εἶναι τοὺς οἰκήτορας, ὡς ἀγο- 30
ρεῦει ἡμῖν τὸ νόμιμον.

4 τελευτᾷ δὲ καὶ Φραάτης ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς

κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον, ἐπιβουλῆς αὐτῷ γενομένης
ὑπὸ Φραατάκου τοῦ υἱέως κατὰ τοιαύτην αἰτίαν. Φρα-
άτης, παίδων αὐτῷ γνησίων γενομένων, Ἰταλικῇ παι-
δίσκῃ, ὄνομα αὐτῇ Θερμοῦσα, ταύτῃ ὑπὸ Ἰουλίου Καί-
5 σαρος μετ' ἄλλων δωρεῶν ἀπεσταλμένη τὸ μὲν πρῶτον
παλλακίδι ἐχρήτο, καταπλαγείς δὲ τῷ πολλῷ τῆς εὐ-
μορφίας, προϊόντος χρόνου καὶ παιδὸς αὐτῇ τοῦ Φραα-
τάκου γενομένου, γαμετῆν τε τὴν ἄνθρωπον ἀποφαί-
νεται καὶ τιμίαν ἤγεν. ἢ δὲ ἐπὶ πᾶσιν οἷς εἶποι πιθανῇ
10 τῷ βασιλεῖ γεγονυῖα, καὶ σπεύδουσα τῷ αὐτῆς παιδί
γενέσθαι τὴν Πάρθων ἡγεμονίαν, ἑώρα μὴ ἄλλως γε-
νησομένην μὴ ἀποσκευῆς αὐτῇ μηχανηθείσης τῶν γνη-
σίων τοῦ Φραάτου παίδων. πείθει οὖν αὐτὸν ἐκπέμ-
πειν εἰς Ῥώμην ἐφ' ὀμηρείαν τοὺς γνησίους παῖδας.
15 καὶ οὗτοι μὲν (οὐ γὰρ ἀντειπεῖν εὐπορον Φραάτην τοῖς
Θερμοῦσης ἐπιτάγμασιν) ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἐξεπέμποντο,
Φραατάκης δὲ μόνος ἐπὶ τοῖς πράγμασι τρεφόμενος δει-
νὸν ἠγείτο καὶ ἅμα χρόνιον τοῦ πατρὸς διδόντος τὴν
ἀρχὴν λαμβάνειν, ὥστε ἐπεβούλευε τῷ πατρὶ συμπρά-
20 ξει τῆς μητρὸς, ἢ δὴ καὶ συνεῖναι λόγος. καὶ δι' ἀμ-
φότερα μισηθεὶς, οὐδὲν ἤσσον τῆς πατροκτονίας μύθος
τὸν τῆς μητρὸς ἔρωτα τιθεμένων τῶν ὑπηκόων, στάσει
περιελαθεὶς πρότερον ἢ φῦναι μέγας ἐξέπιπτε τῶν
πραγμάτων, καὶ οὕτω θνήσκει. συμφρονήσαντες δὲ οἱ
25 γενναϊότατοι Πάρθων ὡς ἀβασιλεύτοις μὲν ἀμήχανον
πολιτεύεσθαι, οἱ δὲ βασιλεύοντες ἐκ τοῦ γένους τῶν
Ἀρσακιδῶν (οὐ γὰρ ἑτέροις ἄρχειν νόμιμον), ἀπέχρη
δὲ πολλάκις καὶ μέχρι νῦν περιυβρίσθαι τὴν βασιλείαν
ἐκ τε γάμων τῆς Ἰταλικῆς παλλακίδος καὶ γενέσεων,
30 Ὁρώδην ἐκάλουν πρεσβεύσαντες, ὄντα ἄλλως μὲν ἐπί-
φθονον παρὰ τῷ πλήθει καὶ ὑπαίτιον καθ' ὑπερβολὰς
ἀμότητος (πάνυ γὰρ ἦν σκαιὸς καὶ δυσδιάθετος εἰς

ὀργήν), ἕνα δὲ τῶν ἐκ τοῦ γένους. τοῦτον μὲν δὴ συ-
 στάντες ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐνιοὶ φασιν, ἐν σπον-
 δαῖς καὶ τραπέζαις (μαχαιοφορεῖν γὰρ ἔθος ἅπασιν),
 ὡς δὲ ὁ πλείων κατέχει λόγος, εἰς θήραν προαγαγόντες.
 πρεσβεύσαντες δὲ εἰς Ῥώμην ἤτοῦντο βασιλέα τῶν ὀ- 5
 μηρεόντων, καὶ πέμπεται Βουώνης προκριθεὶς τῶν
 ἀδελφῶν· ἐδόκει γὰρ χωρεῖν τὴν τύχην, ἣν αὐτῷ δύο
 μέγισται τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἡγεμονίαι προσέφερον,
 ἰδία καὶ ἄλλοτρια. ταχεῖα δὲ ἀνατροπὴ τοὺς βαρβάρους
 ὕπεισιν, ἅτε καὶ σφαλεροὺς φύσει ὄντας, πρὸς τε τὴν 10
 ἀναξιοπάθειαν (ἀνδραπόδω γὰρ ἄλλοτρίω ποιῆσαι τὸ
 προστασσομένον ἀπηξίουν, τὴν ὀμηρείαν ἀντὶ δου-
 λείας ὀνομάζοντες) καὶ τῆς ἐπικλήσεως τὴν ἀδοξίαν· οὐ
 γὰρ ἂν πολέμου δικαίω δεδόσθαι τὸν βασιλεύοντα
 Πάρθοις, ἀλλ' ὁ τῷ παντὶ χειρὸν, εἰρήνης ὕβρι. πα- 15
 ραχρῆμα δὲ ἐκάλουν Ἀρτάβανον Μηθίας βασιλεύοντα,
 γένος Ἀρσακιδῶν. πείθεται δὲ Ἀρτάβανος καὶ μετὰ
 στρατιᾶς ἐπεισιν. ὑπαντιάζει δὲ αὐτῷ Βουώνης, καὶ
 τὸ μὲν πρῶτον συμφρονήσαντος αὐτῷ τοῦ πλήθους τῶν
 Πάρθων παραταξάμενος νικᾷ, καὶ φεύγει πρὸς τοὺς 20
 ὄρους τῆς Μηθίας Ἀρτάβανος· μετ' οὐ πολὺ δὲ συνα-
 γαγὰν πολλὴν στρατιάν συμβάλλει τε Βουώνη καὶ νικᾷ,
 καὶ Βουώνης εἰς Σελεύκειαν ἀφιππάζεται σὺν ὀλίγοις
 τοῖς περὶ αὐτόν. Ἀρτάβανος δὲ πολὺν τῆ τροπῆ φόνον
 ἐργασάμενος ὑπὲρ ἐπιλήξεως τῶν βαρβάρων, πρὸς Κτη- 25
 σιφῶντα μετὰ τοῦ πλήθους ἀναχωρεῖ. κάκεινος μὲν
 ἐβασίλευεν ἤδη Πάρθοις, Βουώνης δὲ εἰς Ἀρμενίαν
 διαπίπτει. καὶ κατ' ἀρχᾶς μὲν ἐφίετο τῆς χώρας καὶ
 πρὸς Ῥωμαίους ἐπρέσβευεν· ὡς δὲ αὐτῷ Τιβέριος μὲν
 ἀπεῖπε πρὸς τε τὴν ἀναυδρίαν καὶ τοῦ Πάρθου τὰς 30
 ἀπειλὰς (ἀναπρεσβεύει γὰρ δὴ πόλεμον ἀνατεινόμενος),
 μηχανὴ δὲ ἦν ἑτέρα βασιλείας οὐδεμία (καὶ γὰρ οἱ περὶ

Νιφάτην δυνατοὶ τῶν Ἀρμενίων Ἀρταβάνω προστί-
 θενται), παραδίδωσιν αὐτὸν Σιλανῷ τῷ τῆς Συρίας
 στρατηγῷ. κάκεινος μὲν κατ' αἰδῶ τῆς ἐν Ῥώμῃ κομι-
 δῆς ἐν Συρίᾳ παρεφυλάττετο, τὴν δὲ Ἀρμενίαν Ὀρώδη
 5 δίδωσιν Ἀρτάβανος, ἐνὶ τῶν ἑαυτοῦ παίδων.

ἐτελεύτησε δὲ καὶ ὁ τῆς Κομμαγηνῆς βασιλεὺς Ἀν- 5
 τίοχος, διέστη δὲ τὸ πλῆθος πρὸς τοὺς γνωρίμους, καὶ
 πρεσβεύουσιν ἀφ' ἑκατέρου μέρους, οἱ μὲν δυνατοὶ
 μεταβάλλειν τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας εἰς ἐπαρχίαν
 10 ἀξιούντες, τὸ πλῆθος δὲ βασιλεύεσθαι κατὰ τὰ πάτρια.
 καὶ ψηφίζεται ἡ σύγκλητος Γερμανικὸν πέμπειν διορ-
 θῶσόντα τὰ κατὰ τὴν ἀνατολήν, πραγματευομένης αὐ-
 τῷ τῆς τύχης εὐκαιρίαν τοῦ θανάτου· καὶ γὰρ γενό-
 μενος κατὰ τὴν ἀνατολήν καὶ πάντα διορθώσας ἀνη-
 15 ρέθη φαρμάκῳ ὑπὸ Πίσωνος, καθὼς ἐν ἄλλοις δεδή-
 λωται.

Πιλᾶτος δὲ ὁ τῆς Ἰουδαίας ἡγεμῶν στρατιάν ἐκ Και- 3
 σαρείας ἀγαγὼν καὶ μεθιδρύσας χειμαδιούσαν ἐν Ἱερο-
 σολύμοις, ἐπὶ καταλύσει τῶν νομίμων τῶν Ἰουδαϊκῶν
 20 ἐφρόνησε προτομὰς Καίσαρος, αἱ ταῖς σημαίαις προσ-
 ῆσαν, εἰσάγειν εἰς τὴν πόλιν, εἰκόνων ποιήσιν ἀπαγο-
 ρεύοντος ἡμῖν τοῦ νόμου· καὶ διὰ τοῦτο οἱ πρότερον
 ἡγεμόνες ταῖς μὴ μετὰ τοιαύτης κόσμων σημαίαις ἐποι-
 οῦντο εἴσοδον τῇ πόλει. πρῶτος δὲ Πιλᾶτος, ἀγνοίᾳ
 25 τῶν ἀνθρώπων διὰ τὸ νύκτωρ γενέσθαι τὴν εἴσοδον,
 ἰδρύνεται τὰς εἰκόνας φέρων εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. οἱ δὲ
 ἐπεὶ ἐγνώσαν, κατὰ πληθὺν παρήσαν εἰς Καισάρειαν,
 ἱκετείαν ποιούμενοι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐπὶ μεταθέσει
 τῶν εἰκόνων. καὶ μὴ συγχωροῦντος διὰ τὸ εἰς ὕβριν
 30 Καίσαρι φέρειν, ἐπεὶ περὶ οὐκ ἔξανεχώρον λιπαρεῖν,
 κατὰ ἕκτην ἡμέραν ἐν ὄπλοις ἀφανῶς ἐπικαθίσας τὸ
 στρατιωτικὸν αὐτὸς ἐπὶ τὸ βῆμα ἦκε· τὸ δὲ ἐν τῷ στα-

δίω κατεσκευάστο, ὅπερ ἀπέκρουπε τὸν ἐφεδρευόντα στρατόν. πάλιν δὲ τῶν Ἰουδαίων ἰκετεία χρωμένων, ἀπὸ συνθήματος περιστήσας τοὺς στρατιώτας ἠπείλει θάνατον ἐπιθήσειν ζημίαν ἐκ τοῦ ὀξέος, εἰ μὴ παύσαμενοι θορυβεῖν ἐπὶ τὰ οἰκεία ἀπίοιεν. οἱ δὲ πρηγεῖς 5 ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ γυμνοῦντες τὰς σφαγὰς, ἠδονῆ δέξασθαι τὸν θάνατον ἔλεγον ἢ τολμήσειν τὴν σοφίαν παραβῆσθαι τῶν νόμων. καὶ Πιλάτος θαυμάσας τὸ ἔχρῶν αὐτῶν ἐπὶ φυλακῇ τῶν νόμων, παραχρῆμα τὰς εἰκόνας ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπανεκόμισεν εἰς Καισάρειαν. 10

2 ὕδατων δὲ ἐπαγωγὴν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπραξε, δαπάνη τῶν ἱερῶν χρημάτων, ἐκλαβὼν τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥεύματος ὅσον ἀπὸ διακοσίων σταδίων. οἱ δὲ οὐκ ἠγάπων τοῖς ἀμφὶ τὸ ὕδωρ δρωμένοις, πολλὰ τε μυριάδες 15 ἀνθρώπων συνελθόντες κατεβόων αὐτοῦ παύσασθαι τοῦ ἐπὶ τοιοῦτοις προθυμουμένου· τινὲς δὲ καὶ λοιδορία χρώμενοι ὕβριζον εἰς τὸν ἄνδρα, οἷα δὴ φιλεῖ πράσσειν ὄμιλος. ὃ δὲ στολῇ τῇ ἐκείνων πολὺν πλῆθος στρατιωτῶν ἀμπεχόμενον, οἱ ἐφέροντο σκυτάλας ὑπὸ ταῖς 20 στολαῖς, διαπέμψας εἰς ὃ περιέλθοιεν αὐτούς, αὐτὸς ἐκέλευσεν ἀναχωρεῖν. τῶν δὲ ὠρηκώτων εἰς τὸ λοιδορεῖν, ἀποδίδωσι τοῖς στρατιώταις ὃ προσυνέκειτο σημεῖον· οἱ δὲ καὶ πολὺν μείζονος ἤπερ ἐπέταξε Πιλάτος ἔχρῶντο πληγαῖς, τοὺς τε θορυβοῦντας ἐν ἴσῳ καὶ μὴ 25 κολάζοντες. οἱ δὲ εἰσεφέροντο μαλακὸν οὐδέν, ὥστε ἄοπλοι ληφθέντες ὑπ' ἀνδρῶν ἐκ παρασκευῆς ἐπιφερομένων πολλοὶ μὲν αὐτῶν ταύτῃ καὶ ἀπέθνησκον, οἱ δὲ καὶ τραυματῆται ἀνεχώρησαν. καὶ οὕτω παύεται ἡ στάσις. 30

3 [γίνεται δὲ κατὰ τοῦτου τὸν χρόνον Ἰησοῦς, σοφὸς ἀνὴρ, εἴ γε ἄνδρα αὐτὸν λέγειν χρὴ. ἦν γὰρ παραδό-

ξων ἔργων ποιητής, διδάσκαλος ἀνθρώπων τῶν ἠδονῆ τάληθῆ δεχομένων· καὶ πολλοὺς μὲν Ἰουδαίους πολλοὺς δὲ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπηγάγετο. ὁ Χριστὸς οὗτος ἦν. καὶ αὐτὸν ἐνδείξει τῶν πρώτων ἀνδρῶν παρ' ἡμῖν σταυρῶ ἐπιτετιμηκότος Πιλάτου, οὐκ ἐπαύσαντο οἱ τὸ πρῶτον αὐτὸν ἀγαπήσαντες· ἐφάνη γὰρ αὐτοῖς 5 τρίτην ἔχων ἡμέραν πάλιν ζῶν, τῶν θείων προφητῶν ταῦτά τε καὶ ἄλλα μυρία θαυμάσια περὶ αὐτοῦ εἰρηκότων. εἰδέτε τε νῦν τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τοῦδε ὄνομα- 10 σμένων οὐκ ἐπέλιπε τὸ φύλον.]

καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἕτερόν τι δεινὸν 4 ἐθορυβεῖ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἰσίδος τὸ ἐν Ῥώμῃ πράξεις αἰσχυρῶν οὐκ ἀπηλλαγμένοι συντυγγάνουσι. καὶ πρότερον τοῦ τῶν Ἰσριακῶν τολμήματος 15 μνήμην ποιησάμενος, οὕτω μεταδίδωμι τὸν λόγον ἐπὶ τὰ ἐν τοῖς Ἰουδαίοις γεγονότα. Πανλίνα ἦν τῶν ἐπὶ Ῥώμης προγόμων τε ἀξιώματι τῷ τε καθ' ἑαυτὴν ἐπιτηδεύματι ἀρετῆς ἐπὶ μέγα προϊούσα τῷ ὀνόματι, δυνάμεις τε αὐτῇ χρημάτων ἦν, καὶ γεγονυῖα τὴν ὄψιν 20 εὐπρεπῆς καὶ τῆς ὥρας ἐν ἣ ἡ μάλιστα ἀγάλλονται αἱ γυναῖκες, εἰς τὸ σωφρονεῖν ἀνέκειτο ἢ ἐπιτήδευσις τοῦ βίου. ἐγεγάμητο δὲ Σατουρνίνῳ τῷ εἰς τὰ πάντα ἀντισουμένῳ τῶν περὶ αὐτὴν ἀξιολόγων. ταύτης ἐρῶ Δέκιος Μοῦνδος, τῶν τότε ἱππέων ἐν ἀξιώματι μεγάλῳ· 25 καὶ μείζονος οὔσης ἢ ὥστε ἀλῶναι δώροις διὰ τὸ καὶ πεμφθέντων εἰς πλῆθος περιδεῖν, ἐξῆπτο μᾶλλον, ὥστε καὶ εἴκοσι μυριάδας δραχμῶν Ἀττικῶν αὐτῇ δῶσειν ὑπισχνεῖται ἐννῆς μίᾳς. καὶ μηδὲ ὡς ἐπικλωμένης, οὐ φέρον τὴν ἀτυχίαν τοῦ ἔρωτος, ἐνδεία σιτίων θά- 30 νατον ἐπιτιμῶν αὐτῷ καλῶς ἔχειν ἐνόμιζεν ἐπὶ Πανλίνη κακοῦ τοῦ κατειληφότος. καὶ ὃ μὲν ἐπεψηφίζετο τοιαύτη τελευτῇ καὶ πράσσειν οὐκ ἀπηλλάσσετο, ἦν δὲ

Ἰδὴ πατρῷος ἀπελευθέρα τῷ Μοῦνδῳ, παντοίων ἰδρις
κακῶν, ἢ δεινῶς φέρουσα τοῦ νεανίσκου τῷ ψηφίσματι
τοῦ θανεῖν (οὐ γὰρ ἀφανῆς ἦν ἀπολούμενος) ἀνεγείρει
τε αὐτὸν ἀφικομένη διὰ λόγου, πιθανή τε ἦν ἐλπίδων
τινῶν ὑποσχέσει ὡς διαπραχθησομένων ὁμιλιῶν πρὸς
τὴν Παυλίαν αὐτῶ. καὶ δεχομένου τὴν ἱκετείαν ἠδο-
νῆ, πέντε μυριάδων δεήσειν αὐτῇ μόνων ἔλεγεν ἐπὶ
ἀλώσει τῆς γυναικός. καὶ ἡ μὲν ἐπὶ τούτοις ἀναγείρασα
τὸν νεανίσκον, καὶ τὸ αἰτηθὲν λαβοῦσα ἀργύριον, οὐ
τὰς αὐτὰς ὁδοὺς ἐπέλλετο τοῖς προδεδιακουημένοις,
ὁρῶσα τῆς γυναικός τὸ μηδαμῶς χρημάτων ἀλισκόμε-
νον, εἰδυῖα δ' αὐτὴν θεραπείᾳ τῆς Ἰσίδος σφόδρα
ὑπηγμένην τεχνᾶται τι τοιούδε. τῶν ἱερέων τισὶν ἀφι-
κομένη διὰ λόγων ἐπὶ πίστει μεγάλας, τὸ δὲ μέγιστον
δόσει χρημάτων, τὸ μὲν παρὸν μυριάδων δυοῖν καὶ
ἡμισείας, λαβόντος δ' ἐκβασιν τοῦ πράγματος ἐτέρῳ
τοσῶδε, διασαφεῖ τοῦ νεανίσκου τὸν ἔρωτα αὐτοῖς, κε-
λεύουσα παντοίως ἐπὶ τῷ ληψομένῳ τὴν ἀνθρωπον
σπουδάσαι. οἱ δ' ἐπὶ πλήθει τοῦ χρυσίου παραχθέντες
ὑπισχνούντο. καὶ αὐτῶν ὁ γεραίτατος ὡς τὴν Παυλί-
ναν ὠσάμενος, γενομένων εισόδων κατὰ μόνας τε διὰ
λόγων ἐλθεῖν ἤξιον, καὶ συγχωρηθὲν πεμπτὸς ἔλεγεν
ἦκειν ὑπὸ τοῦ Ἀνούβιδος, ἔρωτι αὐτῆς ἠσθημένου τοῦ
θεοῦ, κελεύοντός τε ὡς αὐτὸν ἐλθεῖν. τῇ δὲ εὐκτός ὁ
λόγος ἦν, καὶ ταῖς τε φίλαις ἐνεκαλλωπίζετο τῇ ἐπὶ
τούτοις ἀξιῶσει τοῦ Ἀνούβιδος, καὶ φράζει πρὸς τὸν
ἄνδρα δεῖπνόν τε αὐτῇ καὶ εὐνήν τοῦ Ἀνούβιδος εἰσ-
ηγγέλλαι. συνεχώρει δ' ἐκεῖνος, τὴν σωφροσύνην
τῆς γυναικός ἐξεπιστάμενος. χωρεῖ οὖν εἰς τὸ τέμενος,
καὶ δειπνήσασα, ὡς ὕπνου καιρὸς ἦν, κλεισθεισῶν τῶν
θυρῶν ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ἔνδον ἐν τῷ ναῷ καὶ τὰ λύχνα
ἐκποδῶν ἦν, καὶ ὁ Μοῦνδος (προεκέκρυπτο γὰρ τῆδε)

οὐχ ἡμάρτανεν ὁμιλιῶν τῶν πρὸς αὐτὴν, παννύχιον τε
αὐτῷ διηκονήσατο, ὑπειληφύια θεὸν εἶναι. καὶ ἀπελ-
θόντος πρότερον ἢ κίνησιν ἀρξασθαι τῶν ἱερέων οὐ
τὴν ἐπιβουλήν (οὐκ) ἤθεσαν, ἢ Παυλίνα πρῶτὴ ὡς τὸν
ἄνδρα ἐλθοῦσα τὴν ἐπιφάνειαν ἐκδιηγείται τοῦ Ἀνού-
βιδος, καὶ πρὸς τὰς φίλας ἐνελαμπρύνετο λόγοις τοῖς
ἐπ' αὐτῷ. οἱ δὲ τὰ μὲν ἠπίστον εἰς τὴν φύσιν τοῦ
πράγματος ὀρῶντες, τὰ δ' ἐν θαύματι καθίσταντο, οὐκ
ἔχοντες ὡς χρὴ ἄπιστα αὐτὰ κρίνειν, ὁπότε εἰς τὴν σω-
φροσύνην καὶ τὸ ἀξίωμα ἀπίδοιεν αὐτῆς. τρίτη δὲ ἡ-
μέρα μετὰ τὴν πράξιν ὑπαντίσας αὐτὴν ὁ Μοῦνδος
"Παυλίνα" φησὶν, "ἀλλὰ μοι καὶ εἴκοσι μυριάδας διε-
σῶσω, δυναμένη οἴκῳ προσθέσθαι τῷ σαυτῆς, διακο-
νεῖσθαι τε ἐφ' οἷς προεκαλούμην οὐκ ἐνέλιπες. ἂ μὲν-
τοι εἰς Μοῦνδον ὑβρίζεις ἐπειρῶ, μηδὲν μοι μελήσαν
τῶν ὀνομάτων ἀλλὰ τῆς ἐκ τοῦ πράγματος ἠδονῆς,
"Ἀνουβιν ὄνομα ἐθέμην ἐμαυτῷ." καὶ ὁ μὲν ἀπῆει
ταῦτα εἰπὼν· ἡ δὲ εἰς ἔννοιαν τότε πρῶτον ἐλθοῦσα
τοῦ τολμήματος, περιορήγνυται τε τὴν στολήν, καὶ
τὰνδρὶ δηλώσασα τοῦ παντὸς ἐπιβουλεύματος τὸ μέγε-
θος ἐδαίτο μὴ περιῶφθαι βοηθείας τυγγάνειν. ὁ δὲ
τῷ αὐτοκρατορι ἐπεσήμησε τὴν πράξιν. καὶ ὁ Τιβέ-
ριος, μαθήσεως ἀκριβοῦς αὐτῷ γενομένης ἐξετάσει τῶν
ἱερέων, ἐκείνους τε ἀνεσταύρωσε καὶ τὴν Ἰδην, ὀλέ-
θρου γενομένην αἰτίαν καὶ τὰ πάντα ἐφ' ὕβρει συν-
θεῖσαν τῆς γυναικός· τὸν τε ναὸν καθεῖλε, καὶ τὸ
ἄγαλμα τῆς Ἰσίδος εἰς τὸν Θύμβριν ποταμὸν ἐκέλευσεν
ἐμβαλεῖν. Μοῦνδῳ δὲ φυγῆς ἐτίμησεν, κώλυμα τοῦ
μὴ μειζόνως κολάσαι τὸ μετὰ ἔρωτος αὐτῷ ἡμαρτηθῆναι
τὰ ἡμαρτημένα ἠγγασάμενος.

καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἰσίδος τοῖς ἱερεῦσιν
ὑβρισμένα τοιαῦτα ἦν· ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν

τῶν ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαίους κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον συν-
 τυχόντων, ὡς μοι καὶ προεσήμηνεν ὁ λόγος.

5 ἦν ἀνὴρ Ἰουδαῖος, φυγὰς μὲν τῆς αὐτοῦ κατηγορία
 τε παραβάσεως νόμων καὶ δέει τιμωρίας τῆς ἐπ' αὐ-
 τοῖς, πονηρὸς δὲ εἰς τὰ πάντα. καὶ δὴ τότε ἐν τῇ Ῥώ- 5
 μη διαιτώμενος προσεποιεῖτο μὲν ἐξηγεῖσθαι σοφίαν
 νόμων τῶν Μωϋσέως, προσποιησάμενός τε τρεῖς ἀνδρας
 εἰς τὰ πάντα ὁμοιοτρόπους, τούτοις ἐπιφοιτήσασαν
 Φουλαίαν, τῶν ἐν ἀξιώματι γυναικῶν καὶ νομίμοις
 προσεληλυθυῖαν τοῖς Ἰουδαϊκοῖς, πείθοῦσι πορφύραν 10
 καὶ χρυσίον εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερὸν διαπέμψασθαι,
 καὶ λαβόντες ἐπὶ χρεῖαις ταῖς οἰκείαις ἀνάλωμα αὐτὰ
 ποιοῦνται, ἐφ' ὅπερ καὶ τὸ πρῶτον ἡ αἰτήσις ἐπράσσε-
 το. καὶ ὁ Τιβέριος (ἀποσημαίνει γὰρ πρὸς αὐτὸν φίλος
 ὢν Σατουρνίνος τῆς Φουλαίας ἀνὴρ ἐπισκήψει τῆς γυ- 15
 ναικός) κελεύει πᾶν τὸ Ἰουδαϊκὸν τῆς Ῥώμης ἀπελα-
 θῆναι. οἱ δὲ ὑπατοὶ τετρακισχιλίους ἀνδρας ἐξ αὐτῶν
 στρατολογήσαντες ἐπέμψαν εἰς Σαρδῶ τὴν νῆσον· πλεί-
 στους δὲ ἐκόλασαν μὴ θέλοντας στρατεύεσθαι διὰ φυ-
 λακὴν τῶν πατρίων νόμων. 20

καὶ οἱ μὲν διὰ κακίαν τεσσάρων ἀνδρῶν ἠλαύνοντο
 4 τῆς πόλεως, οὐκ ἀπῆλλακτο δὲ θορύβου καὶ τὸ Σαμα-
 ρέων ἔθνος. συστρέφει γὰρ αὐτοὺς ἀνὴρ ἐν ὀλίγῳ τὸ
 ψεῦδος τιθέμενος καὶ ἐφ' ἠδονῇ τῆς πληθύος τεχνάζων
 τὰ πάντα, κελεύων ἐπὶ τὸ Γαριζὶν ὄρος αὐτῷ συνελ- 25
 θεῖν, ὃ ἀγνότατόν τε αὐτοῖς ὄρων ὑπέλληπται, ἰσχυρό-
 ζετό τε παραγενομένοις δείξειν τὰ ἱερὰ σκευὴ τῆδε κα-
 τορωρυγμένα, Μωϋσέως τῆδε αὐτῶν ποιησαμένου κα-
 τάθεσιν. οἱ δὲ ἐν ὅπλοις τε ἦσαν, πιθανὸν ἠγούμενοι
 τὸν λόγον, καὶ καθίσαντες ἐν τινὶ κώμῃ (Τιραθανᾶ λέ- 30
 γεται) παρελάμβανον τοὺς ἐπισυλλεγομένους ὡς με-
 γάλῳ πλήθει τὴν ἀνάβασιν εἰς τὸ ὄρος ποιησόμενοι.

φθάνει δὲ Πιλάτος τὴν ἀνοδὸν αὐτῶν προκαταλαβόμε-
 νος ἰπέων τε πομπῇ καὶ ὀπλιτῶν, οἱ συμβαλόντες τοῖς
 ἐν τῇ κώμῃ προσυνηθροισμένοις, παρατάξεως γενομέ-
 νης, τοὺς μὲν ἔκτειναν τοὺς δὲ εἰς φυγὴν τρέπονται,
 5 ζωοργία τε πολλοὺς ἤγον, ὧν τοὺς κορυφαιοτάτους καὶ
 τοὺς ἐν τοῖς φρυγοῦσι δυνατωτάτους ἔκτεινε Πιλάτος.

καταστάντος δὲ τοῦδε τοῦ θορύβου, Σαμαρέων 2
 ἡ βουλή παρὰ Ὑιτέλλιον ὑπατικὸν Ἰασιν ἀνδρα, Συρίας
 τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντα, καὶ Πιλάτου κατηγοροῦν ἐπὶ τῇ
 10 σφαγῇ τῶν ἀπολωλότων· οὐ γὰρ ἐπὶ ἀποστάσει Ῥω-
 μαίων ἀλλ' ἐπὶ διαφυγῇ τῆς Πιλάτου ὕβρεως εἰς τὴν
 Τιραθανᾶ παραγενέσθαι. καὶ Ὑιτέλλιος Μάρκελλον
 τῶν αὐτοῦ φίλων ἐκπέμψας ἐπιμελητὴν τοῖς Ἰουδαίοις
 γενησόμενον, Πιλάτον ἐκέλευσεν ἐπὶ Ῥώμης ἀπιέναι,
 15 πρὸς ἃ κατηγοροῦεν Ἰουδαῖοι διδάζοντα τὸν αὐτοκρά-
 τορα. καὶ Πιλάτος δέκα ἔτεσιν διατρέψας ἐπὶ Ἰουδαίας
 εἰς Ῥώμην ἠπέλεγτο ταῖς Ὑιτέλλιου πειθόμενος ἐντολαῖς,
 οὐκ ὄν ἀντειπεῖν. πρὶν δὲ ἢ τῇ Ῥώμῃ προσσχεῖν αὐτόν,
 φθάνει Τιβέριος μεταστάς.

20 Ὑιτέλλιος δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀφικόμενος ἐπὶ Ἱε- 3
 ροσολύμων ἀνήει, καὶ ἦν αὐτοῖς ἐορτὴ· πάσχα δὲ κα-
 λεῖται. δεχθεῖς δὲ μεγαλοπρεπῶς Ὑιτέλλιος τὰ τέλη
 τῶν ἰνουμένων καρπῶν ἀνίησιν εἰς τὸ πᾶν τοῖς ταύτη
 κατοικοῦσι, καὶ τὴν στολὴν τοῦ ἀρχιερέως καὶ τὸν
 25 πάντα αὐτοῦ κόσμον συνεχώρησεν ἐν τῷ ἱερῷ κείμενον
 ὑπὸ τοῖς ἱερεῦσιν ἔχειν τὴν ἐπιμέλειαν, καθότι καὶ
 πρότερον ἦν αὐτοῖς ἐξουσία· τότε δὲ ἐν τῇ Ἀντωνία
 (φρουρίον δ' ἐστὶν οὕτω λεγόμενον) ἡ ἀπόθεσις αὐτῆς
 ἦν διὰ τοιαύτην αἰτίαν. τῶν ἱερέων τις Ὑρκανός, πολ-
 30 λῶν δὲ ὄντων οἱ τότε ἐκαλοῦντο τὸ ὄνομα ὁ πρῶτος,
 ἐπεὶ πλησίον τῷ ἱερῷ βᾶριν κατασκευασάμενος ἐν ταύ-
 τη τὰ πολλὰ τὴν δίαίταν εἶχε, καὶ τὴν στολὴν (φύλαξ

γὰρ ἦν αὐτῆς διὰ τὸ καὶ μόνῳ συγκεχωρησθαι τοῦ ἐνδύεσθαι τὴν ἐξουσίαν) ταύτη εἶχεν ἀποκειμένην, ὁπότε εἰς τὴν πόλιν κατιῶν ἀναλαμβάνοι τὴν ἰδιωτικὴν· καὶ οἱ τε υἱεῖς αὐτοῦ ταῦτα πράσσειν ἐπετήδευον καὶ τέκνα ἐκείνων. Ἡρώδης δὲ βασιλεύσας τὴν τε βᾶ- 5 ριν ταύτην, ἐν ἐπιτηδείῳ κειμένην, κατασκευάσας πολυτελεῶς Ἀντωνίαν καλεῖ ὄνομα, τῷ Ἀντωνίῳ φίλος ὢν, καὶ τὴν στολὴν ὥσπερ καταλαμβάνει τῆδε κειμένην κατεῖχε, πιστεύων οὐδὲν νεωτεριεῖν ἐπ' αὐτῷ τὸν λαὸν διὰ τὰδε. ἔπρασσε δ' ὅμοια τῷ Ἡρώδῃ καὶ ὁ ἐπικατα- 10 σταθεὶς αὐτῷ βασιλεὺς Ἀρχέλαος υἱὸς ὦν· οὗ Ῥωμαῖοι παραδεξάμενοι τὴν ἀρχὴν ἐκράτουν τῆς στολῆς τοῦ ἀρχιερέως, ἀποκειμένης ἐν οἴκῳ λίθου οἰκοδομηθέντι ὑπὸ σφραγίδι τῶν τε ἱερέων καὶ τῶν γαζοφυλάκων, τοῦ φρουράρχου τὸ ἐφ' ἡμέραν ἐκάστην λύχνον 15 ἄπτοντος. ἑπτὰ δὲ ἡμέραις πρὸ τῆς ἑορτῆς ἀπεδίδοτο αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ φρουράρχου, καὶ ἀγνισθείη χρησάμενος ὁ ἀρχιερεὺς μετὰ μίαν τῆς ἑορτῆς ἡμέραν ἀπετίθετο αὐτοῖς εἰς τὸν οἶκον, ἥπερ ἔκειτο πρότερον. καὶ τοῦτο ἐπράσσετο τρισὶν ἑορταῖς ἐκάστου ἔτους καὶ κατὰ 20 τὴν νηστείαν. Ὀυτιέλλιος δὲ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ πατρίῳ ποιεῖται τὴν στολὴν, ἥ τε κείδοιτο μὴ πολυπραγμουεῖν ἐπισκήψας τῷ φρουράρχῳ, καὶ ὁπότε δεοὶ χοῆσθαι. καὶ ταῦτα πράξας ἐπὶ εὐεργεσίᾳ τοῦ ἔθνους, καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰώσηπον τὸν καὶ Καϊάφην ἐπικαλούμενον ἀπαλ- 25 λάξας τῆς ἱερωσύνης, Ἰωνάθην καθίστησιν Ἀνάου τοῦ ἀρχιερέως υἱόν. ἐπ' Ἀντιοχείας δ' αὐτοῖς ἐποιεῖτο τὴν ὁδόν.

4 πέμπει δὲ καὶ Τιβέριος ὡς Ὀυτιέλλιον γράμματα, κελεύων αὐτῷ πράσσειν φιλίαν πρὸς Ἀρτάβανον τὸν 30 Πάρθων βασιλέα· ἐφόβει γὰρ αὐτὸν ἐχθρὸς ὢν καὶ Ἀρμενίαν παρεσπασμένος, μὴ ἐπὶ πλέον κακουργῆ

πιστεύειν δὲ τῇ φιλίᾳ μόνως ὁμήρων αὐτῷ διδομένων, μάλιστα δὲ τοῦ Ἀρταβάνου υἱέως. ταῦτα δὲ γράφων Τιβέριος πρὸς τὸν Ὀυτιέλλιον μεγάλων δόσεσι χρημάτων πείθει καὶ τὸν Ἰβήρων καὶ τὸν Ἀλβανῶν βασιλέα 5 πολεμεῖν Ἀρταβάνῳ μηδὲν ἐνδοιάσαι. οἱ δὲ αὐτοὶ μὲν ἀντεῖχον, Σκύθας δέ, δίοδον αὐτοῖς διδόντες διὰ τῆς αὐτῶν καὶ τὰς θύρας τὰς Κασπίας ἀνοίξαντες, ἐπάγουσι τῷ Ἀρταβάνῳ. καὶ ἦ τε Ἀρμενία ἀφήρητο αὐτοῖς, καὶ πλησθείσης πολέμων τῆς Παρθυαίων γῆς οἱ τε πρῶτοι 10 τῶν τῆδε ἐκτείνοντο ἀνδρῶν, ἀνάστατά τε ἦν αὐτοῖς τὰ πάντα, καὶ τοῦ βασιλέως ὁ υἱὸς ἐκ τούτων τῶν μαχῶν ἔπεσε μετὰ πολλῶν στρατοῦ μυριάδων. καὶ αὐτοῦ τὸν πατέρα Ἀρτάβανον Ὀυτιέλλιος, πομπῇ χρημάτων εἰς τε συγγενεῖς καὶ φίλους τοὺς ἐκείνου γενομένη, ἐμέλ- 15 λησε μὲν κτιννύειν διὰ τῶν τὰ δῶρα εἰληφότων, αἰσθόμενος δὲ τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Ἀρτάβανος ἄφικτον οὐσαν διὰ τὸ ὑπὸ πολλῶν καὶ τῶν πρώτων ἀνδρῶν συντεθεῖσαν μὴ ἀνεῖσθαι τοῦ ἐπὶ πέρας ἐλθεῖν, καὶ νομίζων καὶ ὁπόσον αὐτῷ καθαρώς συνειστήκει, καὶ τὸδε 20 ἦτοι ἐφθαρμένον ἐπὶ δόλῳ τὴν εὐνοίαν προσποιεῖσθαι ἢ πείρας αὐτῷ γενομένης μετατάξεσθαι πρὸς τοὺς προαφρονηκότας, ἐπὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν ἔσωξεν αὐτόν. καὶ πολλὴν μετὰ ταῦτα στρατιὰν ἀθροίσας Λαῶν τε καὶ Σακῶν, καὶ πολεμήσας τοὺς ἀφρονηκότας, κατέσχε 25 τὴν ἀρχὴν.

ταῦτα ἀκούσας ὁ Τιβέριος ἤξιον φιλίαν αὐτῷ γε- 5 νέσθαι πρὸς τὸν Ἀρτάβανον. ἐπεὶ δὲ κἀκεῖνος προκληθεὶς ἀσμένως ἐδέχετο τὸν περὶ αὐτῶν λόγον, ἐπὶ τὸν Εὐφροάτην παρήσαν ὃ τε Ἀρτάβανος καὶ ὁ Ὀυτιέλλιος, 30 καὶ ξευξέως τοῦ ποταμοῦ γενομένης κατὰ τὸ μεσαίτατον τῆς γεφύρας ἀλλήλους ὑπηντίαζον μετὰ φυλακῆς ἐκότερος τῆς περὶ αὐτόν. καὶ λόγων αὐτοῖς συμβατι-

κῶν γενομένων Ἡρώδης ὁ τετραρχῆς εἰστίασεν αὐτούς, κατὰ μέσον τὸν πόρον σκηρίδα ἐπισκηψάμενος τῷ πόρῳ πολυτελεῖ. καὶ Ἀρτάβανος μετ' οὐ πολὺ πέμπει Τιβερίῳ ὄμηρον Δαρεῖον τὸν υἱὸν μετὰ πολλῶν δώρων, ἐν οἷς καὶ ἄνδρα ἐπτάπηχυν τὸ μέγεθος, Ἰουδαίου τὸ γένος Ἐλεάζαρον ὄνομα, ὃς διὰ τὸ μέγεθος γίγας ἐπεκαλεῖτο. ἐπὶ τούτοις Ἰουδαῖοι μὲν ἐπ' Ἀντιοχείας ἦει, Ἀρτάβανος δὲ ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας. Ἡρώδης δὲ βουλόμενος δι' αὐτοῦ πρώτου γενέσθαι πύστιν Καίσαρι τῶν ὀμήρων τῆς λήψεως, ἐκπέμπει γραμματοφόρους, τὰ πάντα ἀκριβῶς γράψας εἰς ἐπιστολὴν καὶ μηδὲν ὑπολειπόμενος ἐπὶ μηνύσει τῷ ὑπατικῷ. πρὸς Ἰουδαίου δὲ ἐπιπεμφθεῖσάν ἐπιστολῶν, καὶ τοῦ Καίσαρος ἐπιστημῆραντος πρὸς αὐτὸν ὡς δῆλα αὐτῷ γένοιτο πρότερον πύστιν περὶ αὐτῶν Ἡρώδου προτεθεικότος, ταραχθεὶς ὁ Ἰουδαῖος μεγάλως, καὶ πεπονθέναι τι μείζονως ἢ ἐπέπρακτο ὑπολαμβάνων, ἀδηλον τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἐκρυπτεν ὀργήν, μέχρι δὴ καὶ μετήλθε Γαῖου τὴν ἀρχὴν παρεληφότος.

6 τότε δὲ καὶ Φίλιππος (Ἡρώδου δὲ ἦν ἀδελφός) τελευτᾷ τὸν βίον, εἰκοστῷ μὲν ἔνιαυτῷ τῆς Τιβερίου ἀρχῆς, ἠγῆσάμενος δὲ αὐτὸς ἐπὶ καὶ τριάκοντα τῆς Τραχανίτιδος καὶ Γαυλανίτιδος καὶ τοῦ Βαταναίων ἔθνους πρὸς αὐτοῖς, μέτριον δὲ ἐν οἷς ἤρχε παρασχὼν τὸν τρόπον καὶ ἀπράγμονα. δίαταν μὲν γὰρ τὸ πᾶν ἐν τῇ γῆ τῇ ὑποτελεῖ ἐποιεῖτο· πρόοδοι δ' ἦσαν αὐτῷ σὺν ὀλίγοις τῶν ἐπιλέκτων, καὶ τοῦ θρόνου εἰς ὃν κρίνειε καθιζόμενος ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπομένον, ὅποτε τις ὑπαντιάσας ἐν χρεῖα γένοιτο αὐτῷ ἐπιβοηθεῖν, οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος ἰδρῦσεως τοῦ θρόνου ἢ καὶ τύχοι γενομένης καθιζόμενος ἤκροατο, καὶ τιμωρίας τε ἐπετίμα τοῖς ἀλοῦσι καὶ ἠφίρει τοὺς ἀδίκως ἐν ἐγκλή-

μασι γενομένους. τελευτᾷ δ' ἐν Ἰουλιᾷ, καὶ αὐτοῦ κομισθέντος ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ὃ ἔτι πρότερον ἐκοδόμησεν αὐτός, ταφαὶ γίνονται πολυτελεῖς. τὴν δ' ἀρχὴν (οὐ γὰρ κατελείπετο παῖδας) Τιβέριος παραλαβὼν προσθήκην ἐπαρχίας ποιεῖται τῆς Σύρων, τοὺς μέντοι φόρους ἐκέλευσε συλλεγομένους ἐν τῇ τετραρχίᾳ τῇ ἐκείνου γενομένην κατατίθεσθαι.

ἐν τούτῳ δὲ στασιάζουσιν Ἀρέτας τε ὁ Πετραῖος βασιλεὺς καὶ Ἡρώδης διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἡρώδης ὁ τετραρχῆς γαμῆι τὴν Ἀρέτα θυγατέρα, καὶ συνῆν χρόνον ἤδη πολὺν. στελλόμενος δ' ἐπὶ Ῥώμης κατάγεται ἐν Ἡρώδου ἀδελφοῦ ὄντος οὐχ ὁμομητρίου· ἐκ γὰρ τῆς Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς Ἡρώδης ἐγεγόνει. ἐρασθεὶς δὲ Ἡρωδιάδος τῆς τούτου γυναικὸς (θυγατὴρ δὲ ἦν Ἀριστοβούλου, καὶ οὗτος ἀδελφὸς αὐτῶν, Ἀργίππα δὲ ἀδελφὴ τοῦ μεγάλου) τομιᾷ λόγων ἄπτεσθαι περὶ γάμων. καὶ δεξαμένης συνθῆκαι γίνονται μετοικεῖσθαι πρὸς αὐτὸν ὅποτε ἀπὸ Ῥώμης παραγένοιτο· ἦν δὲ ἐν ταῖς συνθήκαις ὥστε καὶ τοῦ Ἀρέτα τὴν θυγατέρα ἐκβαλεῖν. καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπλεῖ, ταῦτα συνθέμενος· ἐπεὶ δὲ ἐπανεχώρει διαπραξάμενος ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐφ' ἄπερ ἔσταλτο, ἢ γυνή, πύστεως αὐτῇ τῶν πρὸς τὴν Ἡρωδιάδα συνθηκῶν γενομένης, πρὶν ἐκπυστος αὐτῷ γενέσθαι τὰ πάντα ἐκμαθοῦσα, κελεύει πέμπειν αὐτὴν ἐπὶ Μαχαιροῦντος (μεθόριον δὲ ἔστι τῆς τε Ἀρέτα καὶ Ἡρώδου ἀρχῆς), γνώμην οὐκ ἐκφαίνουσα τὴν ἑαυτῆς. καὶ Ἡρώδης ἐξέπεμψε, μηδὲν ἠσθήσθαι τὴν ἄνθρωπον προσδοκῶν. ἢ δὲ (προαπεστάλκει γὰρ ἐκ πλείονος εἰς τὸν Μαχαιροῦντα τὸν τῷ πατρὶ αὐτῆς ὑποτελεῖ) πάντων εἰς τὴν ὁδοιπορίαν ἠτοιμασμένων ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ, ἅμα τε παρῆν καὶ ἀφορμᾶται εἰς τὴν Ἀραβίαν κομιδῇ τῶν στρατηγῶν ἐκ διαδοχῆς,

παρῆν τε ὡς τὸν πατέρα ἢ τάχος, καὶ αὐτῷ τὴν Ἡρώδου διάνοιαν ἔφραζε. ὁ δὲ ἀρχὴν ἐχθρας ταύτην ποιησάμενος, περὶ τε ὄρων ἐν τῇ γῇ τῇ Γαμαλιτιδί... καὶ δυνάμεως ἐκατέρω συλλεγείσης εἰς πόλεμον καθίστανται, στρατηγούς ἀπεσταλκότες ἀνθ' ἑαυτῶν. καὶ μάχης 5 γενομένης διεφθάρη πᾶς ὁ Ἡρώδου στρατός, προδοσίας αὐτῷ γενομένης ὑπ' ἀνδρῶν φυγάδων, οἱ ὄντες ἐκ τῆς Φιλίππου τετραρχίας Ἡρώδῃ συνεστράτεον. ταῦτα Ἡρώδης γράφει πρὸς Τιβέριον. ὁ δὲ ὀργῇ φέρον τὴν Ἀρέταν ἐπιχείρησιν, γράφει πρὸς Ἰτιέλλιον πόλεμον 10 ἐξενεγκεῖν, καὶ ἦτοι ζῶν ἐλόντα ἀναγαγεῖν δεδεμένον, ἢ κτεινομένου πέμπειν τὴν κεφαλὴν ἐπ' αὐτόν.

καὶ Τιβερίος μὲν ταῦτα πράσσειν ἐπέστειλε τῷ 2 κατὰ Συρίαν στρατηγῷ, τισὶ δὲ τῶν Ἰουδαίων ἐδόκει ὀλωλέναι τὸν Ἡρώδου στρατὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ μάλα 15 δικαίως τιννυμένου κατὰ ποινὴν Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου βαπτιστοῦ. κτείνει γὰρ τοῦτον Ἡρώδης ἀγαθὸν ἄνδρα, καὶ τοὺς Ἰουδαίους κελεύοντα, ἀρετὴν ἐπασκοῦντας καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους δικαιοσύνῃ καὶ πρὸς τὸν θεὸν εὐσεβεῖα χρωμένους, βαπτισμῷ συνιέναι· οὕτω γὰρ δὴ καὶ τὴν βάπτισιν ἀποδεκτὴν αὐτῷ φανείσθαι, μὴ ἐπὶ τινῶν ἀμαρτιῶν παραιτήσῃ χρωμένων, ἀλλ' ἐφ' ἀγνεία τοῦ σώματος, ἅτε δὴ καὶ τῆς ψυχῆς δικαιοσύνῃ προεκκεκαθαρωμένης. καὶ τῶν ἄλλων συστρεφόμενων (καὶ γὰρ ἤρθησαν ἐπὶ πλείστον 25 τῇ ἀκροάσει τῶν λόγων) δείσας Ἡρώδης τὸ ἐπὶ τοσόνδε πιθανὸν αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις μὴ ἐπὶ ἀποστάσει τιμὴ φέροι (πάντα γὰρ ἔφεκσαν συμβουλῇ τῇ ἐκείνου πράζοντες), πολὺ κρείττον ἡγεῖται, πρὶν τι νεώτερον ἐξ αὐτοῦ γενέσθαι, προλαβὼν ἀναρθεῖν, ἢ 30 μεταβολῆς γενομένης εἰς τὰ πράγματα ἐμπεσῶν μετανοεῖν. καὶ ὁ μὲν ὑποψία τῇ Ἡρώδου δέσμιος εἰς τὸν

Μαχαιοῦντα πεμφθεῖς, τὸ προειρημένον φρούριον, ταύτη κτίννεται· τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἔδοξεν ἐπὶ τιμωρίᾳ τῇ ἐκείνου τὸν ὄλεθρον ἐπὶ τῷ στρατεύματι γενέσθαι, τοῦ θεοῦ κακῶς Ἡρώδῃ θέλοντος.

5 Ἰτιέλλιος δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς πόλεμον 3 τὸν πρὸς Ἀρέταν δυοὶ τάγμασιν ὀπλιτῶν, ὅσοι τε περὶ αὐτὰ ψιλοὶ καὶ ἵππεις συμμαχοῦντες, ἐκ τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις βασιλειῶν ἀγόμενος ἐπὶ τῆς Πέτρας ἠπείγετο, καὶ ἔσχε Πτολεμαῖδα. ὠρμημένῳ δ' αὐτῷ διὰ τῆς Ἰουδαίων ἄγειν τὸν στρατὸν ὑπαντίσσαντες ἄνδρες οἱ 10 πρῶτοι παρητοῦντο τὴν διὰ τῆς χώρας ὁδόν· οὐ γὰρ αὐτοῖς εἶναι πάτριον περιορᾶν εἰκόνας εἰς αὐτὴν φερόμενας, πολλὰς δ' εἶναι σημαίας ἐπικειμένας. καὶ πεισθεῖς μετέβαλέ τε τῆς γνώμης τὸ ἐπὶ τοιοῦτοις προβου- 15 λεῦσαν, καὶ διὰ τοῦ μεγάλου πεδίου κελεύσας χωρεῖν τὸ στρατόπεδον, αὐτὸς [τε] μετὰ Ἡρώδου τοῦ τετραρχου καὶ τῶν φίλων εἰς Ἱεροσόλυμα ἀνήει, θύσων τῷ θεῷ, ἑορτῆς πατρίου τοῖς Ἰουδαίοις ἐνεστηκνίας. εἰς ἣν ἀπαντήσας καὶ δεχθεῖς ὑπὸ τοῦ τῶν Ἰουδαίων πλή- 20 θους ἐκπρεπῶς, τρεῖς μὲν ἡμέρας ταύτη διατριβὴν ποιεῖται, ἐν αἷς Ἰωνάθην τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος ἐγχειρίζει τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Θεοφίλῳ, τῇ τετάρτῃ δὲ γραμματίων αὐτῷ παραγενομένων ἃ ἐδήλου τὴν Τιβερίου τελευτήν, ὥρμισε τὴν πληθύν ἐπ' εὐνοία τῇ 25 Γαῖου. ἀνεκάλει δὲ καὶ τὸ στρατεύμα ἐπὶ τὰ οἰκεία ἐκάστου χειμαδιούντος, πόλεμον ἐκφέρειν οὐκέθ' ὁμοίως δυνάμενος διὰ τὸ εἰς Γαίον μεταπεπτωκέναι τὰ πράγματα. ἐλέγετο δὲ καὶ τὸν Ἀρέταν οἰωνοσκοπησάμενον πρὸς τὴν ἀγγελίαν τῆς Ἰτιέλλίου στρατείας φά- 30 ναι μηχανὴν οὐκ εἶναι τῷ στρατῷ τῆς ἐπὶ Πέτρας εἰσόδου· τεθνήξεσθαι γὰρ τῶν ἡγεμόνων ἢ τὸν πολεμεῖν κελεύσαντα, ἢ τὸν γνώμῃ τῇ ἐκείνου ὠρμημένον δια-

κονεῖσθαι, ἢ ἐφ' ὃν γένοιτο ἡ παρασκευὴ τοῦ στρα-
τεύματος.

καὶ Διτέλλιος μὲν ἐπ' Ἀντιοχείας ἀνεχώρησεν,
'Αγρίππας δὲ ὁ Ἀριστοβούλου υἱός, ἐνιαυτῷ πρότερον ἢ
τελευτήσῃ Τιβέριον, ἐπὶ Ρώμης ἀνεῖσι πράξων τι παρὰ
τῷ αὐτοκράτορι, δυνάμεώς τινος αὐτῷ παραγενομένης.
βούλομαι οὖν εἰπεῖν ἐπὶ μακρότερον περὶ τοῦ Ἡρώδου
καὶ γένους αὐτοῦ ὡς ἐγένετο, ἅμα μὲν καὶ διὰ τὸ ἀνή-
κειν τῇ ἱστορίᾳ τὸν περὶ αὐτῶν λόγον, ἅμα δὲ καὶ πα-
ράστασις ἔχειν τοῦ θεῖου, ὡς οὐδὲν ὠφελεῖ πλῆθος
οὐδ' ἄλλη τις ἀλήθεια τῶν ἐν ἀνθρώποις ἐπιτετηδευμένων
δίχα τῶν πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβειῶν, εἴ γε ἐντὸς ἑκατὸν
ἔτων ἐξόδου συνέβη πλὴν ὀλίγων (πολλοὶ δ' ἦσαν) δια-
φθορῆσαι τοὺς Ἡρώδου ἀπογόνους. φέροι δ' ἂν τι
κατὰ σωφρονισμῷ τοῦ ἀνθρωπείου γένους τὸ τὴν δυσ-
τυχίαν αὐτῶν μαθεῖν, ἅμα δὲ καὶ τὸν Ἀγρίππαν διη-
γήσασθαι θαύματος ἀξιώτατον γεγενημένον, ὃς ἐκ
πάνυ ἰδιώτου, καὶ παρὰ πᾶσαν δόξαν τῶν εἰδότεων αὐ-
τόν, ἐπὶ τοσούτῃ ἠξέστη δυνάμει. εἴρηται μὲν οὖν
καὶ πρότερον περὶ αὐτῶν, λεχθήσεται δέ μοι καὶ νῦν
ἀκριβῶς.

Ἡρώδης τῷ μεγάλῳ θυγατέρες ἐκ Μαριάμης τῆς
Τροκανοῦ θυγατρὸς γίνονται δύο, Σαλαμψιῶ μὲν ἢ
ἑτέρα, ἢ γαμεῖται Φασαήλῳ τῷ αὐτῆς ἀνεψιῷ, Φασαή-
λου παιδί ὄντι τοῦ Φασαήλου ἀδελφοῦ Ἡρώδου, δεδω-
κότος αὐτὴν τοῦ πατρὸς· Κύπρος δὲ Ἀντιπάτρῳ καὶ
αὐτῇ ἀνεψιῷ, παιδί τῆς ἀδελφῆς Ἡρώδου Σαλώμης.
καὶ Φασαήλῳ μὲν ἐκ Σαλαμψιοῦς γίνονται πέντε παῖ-
δες, Ἀντίπατρος Ἡρώδης Ἀλέξανδρος, θυγατέρες δὲ
'Αλεξάνδρα καὶ Κύπρος, ἣν Ἀγρίππας γαμεῖ ὁ Ἀριστο-
βούλου. Ἀλεξάνδραν δὲ γαμεῖ μὲν Τίμιος Κύπριος,
ἀνὴρ τῶν ἀξιολόγων, παρ' ᾧ δὲ καὶ ἄτεκνος τελευτᾷ.

Κύπρω δ' ἐξ Ἀγρίππα μὲν ἄρσενες γίνονται δύο, θυ-
γατέρες δὲ τρεῖς, Βερενίκη Μαριάμμη Δρουσίλλα·
'Αγρίππας δὲ καὶ Δροῦσος τοῖς ἄρσεσιν ὀνόματα, ὧν ὁ
Δροῦσος πρὶν ἠβῆσαι τελευτᾷ. ὁ δὲ πατὴρ τούτων
'Αγρίππας ἐτρέφετο μετὰ καὶ ἑτέρων ἀδελφῶν, Ἡρώ-
δου τε καὶ Ἀριστοβούλου. ἐκ Βερενίκης καὶ οἶδε παῖ-
δες τοῦ υἱέως Ἡρώδου τοῦ μεγάλου· ἢ δὲ Βερενίκη
Κοστοβάρου καὶ Σαλώμης παῖς τῆς Ἡρώδου ἀδελφῆς.
τούτους Ἀριστόβουλος νηπίους θνήσκει λιπῶν ὑπὸ
τοῦ πατρὸς σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἀδελφῷ, καθάπερ εἰρή-
καμεν. ἠβήσαντες δ' ἄγονται Ἡρώδης μὲν οὗτος, ὁ τοῦ
'Αγρίππα ἀδελφός, Μαριάμμη θυγατέρα Ὀλυμπιάδος
τῆς Ἡρώδου τοῦ βασιλέως θυγατρὸς καὶ Ἰωσήπου τοῦ
'Ιωσήπου παιδός (ἀδελφός δ' οὗτος τοῦ βασιλέως Ἡρώ-
δου), Ἰσχει δ' ἐξ αὐτῆς υἱὸν Ἀριστόβουλον. ὁ δὲ τρίτος
τοῦ Ἀγρίππα ἀδελφός Ἀριστόβουλος γαμεῖ Ἰωτάην
Σαμφιγεράμου θυγατέρα τοῦ Ἐμεσῶν βασιλέως· θυ-
γάτηρ δὲ αὐτοῖς γίνεται κωφή, ὄνομα καὶ τῆδε Ἰωτάη.
καὶ ταδε μὲν τῶν ἄρσένων τέκνα, Ἡρωδίας δὲ αὐτῶν
ἢ ἀδελφὴ γαμεῖται Ἡρώδῃ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου παιδί,
ὃς γέγονεν ἐκ Μαριάμης τῆς τοῦ Σίμωνος τοῦ ἀρχι-
ρέως, καὶ αὐτοῖς Σαλώμη γίνεται, μεθ' ἧς τὰς γονὰς
Ἡρωδίας, ἐπὶ συγγύσει φρονήσασα τῶν πατρίων,
Ἡρώδῃ γαμεῖται τοῦ ἀνδρὸς τῷ ὁμοπατρίῳ ἀδελφῷ,
διαστᾶσα ζῶντος· τὴν δὲ Γαλιλαίων τετραρχίαν εἶχεν
οὗτος. ἢ δὲ θυγάτηρ αὐτῆς Σαλώμη Φιλίππῳ γαμεῖται,
Ἡρώδου παιδί τῷ τετράρχῃ τῆς Τραχαντίδος· καὶ
ἄπαιδος τελευτήσαντος Ἀριστόβουλος αὐτὴν ἄγεται,
Ἡρώδου παῖς τοῦ Ἀγρίππα ἀδελφοῦ. παῖδες δὲ ἐγέν-
οντο αὐτοῖς τρεῖς, Ἡρώδης Ἀγρίππας Ἀριστόβουλος.
τοῦτο μὲν δὴ τὸ Φασαήλου καὶ Σαλαμψιοῦς ἐστὶ γένος,
Κύπρω δ' ἐξ Ἀντιπάτρου θυγάτηρ γίνεται Κύπρος, καὶ

αὐτὴν Ἀλεξᾶς ὁ Ἑλκίας γαμῆ τοῦ Ἀλεξᾶ, καὶ αὐτοῖς
 θυγάτηρ ἦν Κύπρος. Ἡρώδης δὲ καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς
 ἀδελφοὺς ἔφην Ἀντιπάτρον, ἀτεκνοὶ τελευτῶσιν. Ἀλε-
 ξάνδρῳ δὲ τῷ Ἡρώδου παιδί τοῦ βασιλέως, τῷ ὑπὸ
 τοῦ πατρὸς ἀνηρημένῳ, Ἀλέξανδρος καὶ Τιγράνης ἔγε- 5
 γόνεισαν υἱεῖς ἐκ τῆς Ἀρχελάου τοῦ Καππαδόκων βα-
 σιλέως θυγατρὸς. καὶ Τιγράνης μὲν βασιλεύων Ἀρμε-
 νίας, κατηγοριῶν αὐτοῦ ἐπὶ Ῥώμης γενομένων, ἅπαις
 τελευτᾷ, Ἀλεξάνδρῳ δὲ Τιγράνης ὁμώνυμος τῷ ἀδελφῷ
 γίνεταί παῖς, καὶ βασιλεὺς Ἀρμενίας ὑπὸ Νέρωνος ἐκ- 10
 πέμπεται, υἱὸς τε Ἀλέξανδρος αὐτῷ γίνεταί. γαμῆ δ'
 οὗτος Ἀντιόχου τοῦ Κομμαγηρῶν βασιλέως θυγατέρα
 Ἰωτάπην, νησιδὸς τε τῆς ἐν Κιλικίᾳ Ἑσπασιανὸς αὐ-
 τὸν ἴσταται βασιλέα. καὶ τὸ μὲν Ἀλεξάνδρου γένος εὐ- 15
 θύς ἅμα τῷ φυῆναι τὴν θεραπείαν ἐξέλιπε τῶν Ἰου-
 δαίους ἐπιχωρίων, μεταταξάμενοι πρὸς τὰ Ἑλλησι πά-
 τρια, ταῖς δὲ λοιπαῖς θυγατρᾶσιν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως
 ἀτέκνοις τελευτῶν συνέπεσεν. τῶν δὲ γενομένων Ἡρώ-
 δου ἀπογόνων οὓς κατέλεξα μενόντων ἐν ᾧ χρόνῳ
 Ἀγρίππας ὁ μέγας τὴν βασιλείαν παρέλαβε, τούτων τέ 20
 μοι τοῦ γένους προδεδηλωμένον, διέξειμι λοιπὸν ὁπό-
 σοι τε Ἀγρίππα τύχαι συνέλθοιεν, ὡς τε αὐτῶν διά-
 δρασιν ποιησάμενος ἐπὶ μέγιστον ἀξιωματός τε ἅμα
 προκόψει καὶ δυνάμει.

6 Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ὀλίγον πρὸ τῆς τελευτῆς 25
 Ἀγρίππας ἐν τῇ Ῥώμῃ διαιτῶμενος, καὶ ὁμοτροφίας
 καὶ συνηθείας αὐτῷ πολλῆς γενομένης πρὸς Δρούσου
 τὸν Τιβερίου τοῦ αὐτοκράτορος υἱόν, καὶ Ἀντωνία τῇ
 Δρούσου τοῦ μεγάλου γυναικὶ εἰς φιλίαν ἀφίκετο, Βε-
 ρενίκης τῆς μητρὸς τιμωμένης παρ' αὐτῆς καὶ προαγα- 30
 γεῖν ἠξιοκυνίας τὸν υἱόν. φύσει δὲ μέγας ὢν Ἀγρίππας
 καὶ δωρεῖσθαι πολυτελής, ζωῆς μὲν τῆς μητρὸς οὐκ

ἐξέφαινε τῆς ψυχῆς τὸ θέλον, διαδιδράσκειν αὐτῆς
 ἠξιοκυνίας τὴν ἐπὶ τοιοῦτοις γενομένην ὀργήν· ἐπεὶ δ'
 ἡ Βερενίκη τελευτᾷ, γεόμενος ἐπὶ τῷ αὐτοῦ τρόπῳ,
 τὰ μὲν εἰς πολυτέλειαν τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης τὰ δὲ
 5 εἰς τὸ μὴ μέτρῳ τῶν δωρεῶν προῖέμενον ἀνάλωσε τῶν
 χρημάτων, τὰ πλείστα δ' εἰς τοὺς Καίσαρος ἀπελευθέ-
 ρους ἐτετέλεστο ἐλπίδι πράξεως τῆς αὐτῶν. πενία τε
 ἐν ὀλίγῳ περὶ αὐτὸν ἦν, καὶ τοῦτ' ἦν κώλυμα τῆς ἐν
 Ῥώμῃ διαίτης, καὶ ὁ Τιβέριος τοῖς φίλοις τοῦ υἱέως τε- 10
 τελευτηκότος ἀπειπῶν φοιτῶν εἰς ὄψιν αὐτῷ, διὰ τὸ
 ἀνερεθίζεσθαι πρὸς τὸ λυπεῖσθαι μνημονεύων τοῦ παι-
 δὸς θεωρία τῇ ἐκείνων.

διὰ μὲν δὴ ταῦτα ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας πλέων ὄχλο 2
 κακοπραγῶν καὶ τεταπεινωμένων ὀλέθρῳ τε ὧν εἶχε
 15 χρημάτων καὶ ἀπορία τοῦ ἐκτίσοντος τὰ χρεῖα τοῖς δα-
 νεισταῖς, πολλοῖς τε οὖσι καὶ ἀλεωρῆν οὐδ' ἠντιναοῦν
 ἐνδιδοῦσιν· ὥστε ἀπορία τῶν ποιητέων καὶ αἰσχύνη
 τῇ ἐπ' αὐτοῖς ὑποχωρήσας εἰς τινα πύργον ἐν Μαλά-
 θοις τῆς Ἰουδαίας ἐν περηνοίᾳ τοῦ μεταστήσοντος αὐ-
 20 τὸν ἦν. αἰσθάνεται δ' αὐτοῦ τὴν διάνοιαν Κύπρος ἡ
 γυνή, παντοία τε ἦν ἀπειργουσα τῶν ἐπὶ τοιοῦτοις βου-
 λευμάτων. διαπέμπεται δὲ καὶ ὡς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ
 Ἡρωδιάδα, Ἡρώδῃ τῷ τετράρχῃ συνοικοῦσαν, γράμ-
 ματα, δηλοῦσα τὸ τε ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις τοῦ Ἀγρίππα
 25 προβουλεῦσαν καὶ τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπ' αὐτὸ ἐξῆγεν, ἐκέ-
 λευέ τε συγγενῇ οὔσαν βοηθεῖν καὶ τὸν ἄνδρα πρὸς
 τοῦτο παρασκευάζειν, θεωροῦσαν ὡς αὐτὴ παντοίως
 κουφίζοι τὸν ἄνδρα, καὶ ταῦτα οὐκ ἐξ ὁμοίων ἀφορ-
 μῶν. οἱ δὲ μεταπέμψαντες αὐτὸν οἰκητήριον ἀπέδειξαν
 30 Τιβεριάδα, καὶ τι καὶ ἀργύριον ὤρισαν εἰς τὴν διαί-
 ταν, ἀγορανομία τε τῆς Τιβεριάδος ἐτίμησαν. οὐ μὴν
 ἐπὶ πλείον γὰρ Ἡρώδης ἐνέμεινε τοῖς δεδομένοις· καί-

τοί γε οὐδ' ὡς ἀκοῦντα ἦν. ἐν γὰρ Τύρῳ παρὰ συνου-
 σίαν ὑπὸ οἴνου γενομένων αὐτοῖς λοιδοριῶν, ἀνεκτὸν
 οὐχ ἠρησάμενος Ἀργίππας, τοῦ Ἡρώδου τε ἐπονειδί-
 σαντος εἰς ἀπορίαν καὶ τροφῆς ἀναγκαίας μετάδοσιν,
 ὡς Φλάκκου τὸν ὑπατικὸν εἰσεῖσι, φίλον ἐπὶ Ῥώμης τὰ
 3 μάλιστα αὐτῷ γεγονότα πρότερον. Συρίαν δὲ ἐν τῷ
 τότε διεῖπεν. καὶ δεξαμένον Φλάκκου παρὰ τούτῳ δῶ-
 γεν, παρακατεσχηκός αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ Ἀριστόβουλον,
 ὃς ἀδελφὸς ὦν Ἀργίππα διάφορός τε ἦν· οὐ μὴν ἐβλά-
 πτοτο ἐχθρὰ τῇ ἀλλήλων ὥστε μὴ φιλία τοῦ ὑπατικοῦ
 10 τὰ εἰκότα τιμῆν φέρεσθαι. οὐ μὴν ὁ γε Ἀριστόβουλος
 ἀνίει τι τοῦ πρὸς τὸν Ἀργίππαν δυσμενοῦς, μέχρι καὶ
 εἰς ἐχθρὰν αὐτὸν Φλάκκῳ καθίστησιν, αἰτίαν τοιαύτην
 ἐπὶ τῇ δυσμενείᾳ παραλαβών. Δαμασκηνοὶ Σιδωνίους
 περὶ ὄρων διάφοροι καθεστῶτες, μέλλοντος Φλάκκου
 15 περὶ τούτων ἀκροάσασθαι, μαθόντες τὸν Ἀργίππαν
 ὡς παρ' αὐτῷ μέγα δύναιτο, ἤξιον μερίδος τῆς αὐτῶν
 γενέσθαι, ἀργυρίον τε πλείστον ὠμολόγητο αὐτῷ. καὶ
 ὁ μὲν πάντα ἐπὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν Δαμασκηνῶν ὠρμητο
 πρῶσσειν, Ἀριστόβουλος δὲ (οὐ γὰρ ἐλάνθανεν αὐτὸν
 20 ἢ ὁμολογία τῶν χρημάτων) καταγορεύει πρὸς τὸν Φλάκ-
 κον. καὶ βασανιζομένου τοῦ πρᾶγματος ἐπεὶ φανερὰ
 ἦν, ἐξωθεῖ τὸν Ἀργίππαν φιλίας τῆς πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ
 εἰς ὑστάτην ἀπορίαν περιοσμένος εἰς Πτολεμαῖδα παρ-
 ἦν, καὶ κατὰ τὸ ἄπορον τῆς ἀλλαγῶθεν διαίτης γνώμην
 25 ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Ἰταλίας πλεῖν. εἰρηγόμενος δὲ χρημάτων
 ἀπορία ἤξιον Μαρσύαν, ὄντα αὐτοῦ ἀπελεύθερον, πο-
 ριστὴν γενέσθαι τῶν ἐπὶ τοιούτοις μηχανῶν, δανεισά-
 μενον παρὰ τινῶν. καὶ ὁ Μαρσύας Πέτρον κελεύει,
 Βερενίκης ὄντα ἀπελεύθερον τῆς Ἀργίππα μητρὸς, δια-
 30 θήκης δὲ τῆς ἐκεῖνου δικαίως ὑποτελοῦντα τῆς Ἀντω-
 νίας, αὐτῷ γοῦν παρασχεῖν ἐπὶ γράμματι καὶ πίστει τῇ

αὐτοῦ. ὁ δὲ (ἐπεκάλει γὰρ τῷ Ἀργίππα χρημάτων τι-
 νῶν ἀποστέρησιν) ἀναγκάζει τὸν Μαρσύαν δύο μυριά-
 δων Ἀτθίδων συμβόλαιον ποιησάμενον πεντακοσίας
 καὶ δισχιλίας ἐλάσσονα λαμβάνειν. συνεχῶρει δὲ ἐκεῖ-
 5 νος κατὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλως ποιεῖν. εἰλημμένου δὲ τοῦ
 χρήματος τούτου, Ἀργίππας εἰς Ἀνθηδόνα παραγενό-
 μενος καὶ λαβὼν ναῦν ἐν ἀναγωγαῖς ἦν. καὶ γνοὺς
 Ἐρέννιος Καπίτων ὁ τῆς Ἰαμνείας ἐπίτροπος πέμπει
 στρατιώτας, οἱ εἰσπράξονται αὐτὸν ἀργυρίου τριάκοντα
 10 μυριάδας θησαυρῷ τῷ Καίσαρος ὀφειλομένης ἐπὶ Ῥώ-
 μης ὑπ' αὐτοῦ, ἀνάγκας τε ἐπετίθεσαν τοῦ μενοῦντος.
 καὶ τότε μὲν πείθεσθαι τοῖς κεκελευσμένοις προσποη-
 τὸς ἦν, νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης κόψας τὰ ἀπόγεια
 ᾤχετο ἐπ' Ἀλεξανδρείας πλέων. ἔνθα Ἀλεξάνδρου
 15 δεῖται τοῦ ἀλαβάρου μυριάδας εἴκοσι δάνεια αὐτῷ
 δοῦναι. ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν οὐκ ἂν ἔφη παρασχεῖν, Κύ-
 πρῳ δὲ οὐκ ἤρνεῖτο, τὴν τε φιλανθρωπίαν αὐτῆς καταπε-
 πληγμένος καὶ τὴν λοιπὴν ἅπασαν ἀρετὴν. ἢ δὲ ὑπι-
 σχνεῖτο, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος πέντε τάλαντα αὐτοῖς ἐν τῇ
 20 Ἀλεξανδρείᾳ δούς, τὸ λοιπὸν ἐν Δικαιαρχείᾳ γενομένῳ
 παρῆξιν ἐπαγγέλλεται, δεδιῶς τοῦ Ἀργίππα τὸ εἰς τὰ
 ἀναλώματα ἔτοιμον. καὶ Κύπρος μὲν ἀπαλλάξασα τὸν
 ἄνδρα ἐπὶ τῆς Ἰταλίας πλευσοῦμενον, αὐτὴ μετὰ τῶν
 τέκνων ἐπὶ Ἰουδαίας ἀνέξενεν. Ἀργίππας δὲ εἰς Πο-
 4 τίολους παραβαλὼν ἐπιστολὴν ὡς Τιβέριον Καίσαρα
 γράφει διαιτώμενον ἐν Καπρείαις, παρουσίαν τε τὴν
 αὐτοῦ δηλῶν ἐπὶ θεραπείᾳ καὶ ὄψει τῇ ἐκεῖνου, καὶ
 ἀξιῶν ἔφεςιν αὐτῷ γενέσθαι εἰς Καπρέας παραβαλεῖν.
 Τιβέριος δὲ οὐδὲν ἐνδοιάσας τὰ τε ἄλλα αὐτῷ γράφει
 30 φιλανθρωπίᾳ χρώμενος, ἔτι καὶ χαίρειν ἀποσημαίνων
 ἐπὶ τῷ σῶον ἐπανήκειν εἰς τὰς Καπρέας. ἐπεὶ δὲ ἀφι-
 κνείται, μηδὲν ὑφελὼν τοῦ ἐν τοῖς γράμμασι προθύ-

μον ἠσπάζετό τε καὶ ἐξένιξε. τῇ δ' ἐξῆς Καῖσαρ, γραμμάτων αὐτῷ παρὰ Ἐρηνίου Καπίτωνος ἀφικουμένων ὅτι Ἀγρίππας μυριάδας τριάκοντα δάνεισμα ποιησάμενος καὶ πρὸς τὰς καταβολὰς ἐκλιπὼν χρόνον τὸν συγκείμενον, ἀπαιτήσεως γενομένης οἴχοιτο φυγὰς ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῷ χωρίων, ἄκνον αὐτὸν καθιστὰς τῆς ἐπὶ τῶν εἰσπραξομένων ἐξουσίας, ταύτην ἀναγνούς τὴν ἐπιστολὴν περιαιγεί τε ὁ Καῖσαρ, καὶ διάκλεισιν γενέσθαι τῷ Ἀγρίππᾳ κελεύει εἰσόδων τῶν πρὸς αὐτόν, ἄχρι δὴ καταβάλαι τὸ χρέος. ὃ δὲ μηδὲν τῇ ὀργῇ τοῦ Καίσαρος καταπλαγείς Ἀντωνίας δεῖται, Γερμανικοῦ τε μητρὸς καὶ Κλαυδίου τοῦ ὕστερον γενομένου Καίσαρος, δάνεισμα αὐτῷ δοθῆναι τῶν τριάκοντα μυριάδων, ἵνα φιλίας μὴ ἀμάροισι τῆς πρὸς Τιβέριον. ἡ δὲ Βερενίκης τε μνήμη τῆς μητρὸς αὐτοῦ (σφόδρα γὰρ ἀλλήλαις ἐχώωντο αἶδε αἱ γυναῖκες), καὶ αὐτῷ ὁμοτροφίας πρὸς τοὺς ἀμφὶ Κλαύδιον γεγενημένης, δίδωσι τὸ ἀργύριον, καὶ αὐτῷ ἀποτίσαντι τὸ χρέος ἀνεπικάλυτος ἦν ἡ φιλία τοῦ Τιβερίου. αὐθις δὲ αὐτῷ Τιβέριος ὁ Καῖσαρ συνίστησιν υἱῶν τὸν αὐτοῦ, κελεύων τὰ πάντα αὐτοῦ ταῖς ἐξόδοις παρατυγχάνειν. Ἀγρίππας δὲ φιλία δεχθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀντωνίας, κατὰ θεραπείαν τρέπεται τὴν Γαίου, υἱοῦ τε ὄντος αὐτῇ καὶ εὐνοία τοῦ πατρὸς εἰς τὰ πρῶτα τιμωμένον. καὶ δὴ τις ἦν Θάλλος Σαμαρεὺς γένος, Καῖσαρος δὲ ἀπελεύθερος· παρὰ τούτου δάνεισμα μυριάδων ἑκατὸν εὐρόμενος τῇ τε Ἀντωνίᾳ καταβάλλει τὸ ὀφειληθὲν χρέος, καὶ τῶν λοιπῶν τῷ ἀναλώματι θεραπεύων τὸν Γαίου μειζόνως ἐν ἀξιώματι ἦν παρ' αὐτῷ.

5 προιούσης δὲ εἰς μέγα τῷ Ἀγρίππᾳ τῆς πρὸς Γαίου φιλίας, αἰωρουμένοις ποτὲ λόγος περὶ τοῦ Τιβερίου γίνεται, καὶ τοῦ Ἀγρίππα κατ' εὐχὰς τραπομένου (μόνω

δ' ἦσθην) ἡ τάχος Τιβέριον ὑπειστάντα τῆς ἀρχῆς Γαίῳ παραχωρεῖν ἀξιωτέρω τὰ πάντα ὄντι, τούτων ἀκροῦται τῶν λόγων Εὐτυχοῦς· Ἀγρίππα δ' ἦν ἀπελεύθερος καὶ ἠνίλοχος. καὶ παραχορῆμα μὲν σιγῇ παρεδίδου· κλοπῆς δὲ ἱματίων αὐτῷ τοῦ Ἀγρίππα ἐπικαλουμένης (καὶ ἀκριβῶς δὲ ἐκεκλόφει) φυγῶν καὶ ληφθεὶς, ἀγωγῆς αὐτοῦ ἐπὶ Πίσωνα γενομένης ὃς ἦν φύλαξ τῆς πόλεως, ἐρομένου τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς Καίσαρι φησὶν ἀπορορήτους ἔχειν λόγους εἰπεῖν ἐπ' ἀσφαλείᾳ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ φέροντας, ὥστε δήσας αὐτὸν ἐστελλεν εἰς τὰς Καπρέας. καὶ Τιβέριος τῷ αὐτοῦ τρόπῳ χρωόμενος εἶχεν αὐτὸν δέσμιον, μελλητῆς εἰ καὶ τις ἕτερος βασιλέων ἢ τυράννων γενόμενος· οὔτε γὰρ πρεσβειῶν ὑποδοχὰς ἐκ τοῦ ὀξέος ἐποιεῖτο, ἡγεμόσι τε ἢ ἐπιτρόποις ὑπ' αὐτοῦ σταλείσιν οὐδεμία ἦν διαδοχή, ὅποτε μὴ φθαῖεν τετελευτηκότες. ὅθεν καὶ δεσμοτῶν ἀκροάσεως ἀπερίοπτος ἦν. ὥστε καὶ τῶν φίλων ἐρομένων τὴν αἰτίαν αὐτὸν τοῦ ἐπὶ τοιούτοις ὀλκῇ χρωμένου, ἔφη τὰς μὲν πρεσβείας τρίβειν ὅπως μὴ ἀπαλλαγῆς αὐταῖς ἐκ τοῦ ὀξέος γενομένης ἕτεροι πρέσβεις ἐπιχειροτονηθέντες ἐπανόειεν, ὄχλος τε αὐτῷ γίνοιτο ἐπιδοχαῖς αὐτῶν καὶ πομπαῖς προσκειμένῳ, τὰς δ' ἀρχὰς συγχωρεῖν τοῖς ἅπασι εἰς αὐτὰς ὑπ' αὐτοῦ καταστάσιν αἰδοῦς προμηθεῖα τῶν ὑποτελῶν. φύσει μὲν γὰρ εἶναι πᾶσαν ἡγεμονίαν οἰκείαν τοῦ πλεονεκτεῖν· τὰς δὲ μὴ παγίους, ἀλλ' εἰς ὀλίγον καὶ ἄδηλον ὅποτε ἀφαιρεθεῖεν, καὶ μειζόνως ἐξοτρύνειν ἐπὶ κλοπαῖς τοὺς ἔχοντας. εἰ μὲν οὖν ἐφροσύνῃσιν εἰς πλεον αὐταῖς, ἄδην τῶν κλοπῶν ἔξειν, ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τῶν κεκερδημένων ἀμβλυτέρως τὸ λοιπὸν αὐταῖς χρωμένους· διαδοχῆς δ' ἐπιπαραγενομένης ἐκ τοῦ ὀξέος, οὐδαμῶς ἂν ἀρκέσαι τοὺς ἄθλα τοῖς ἀρχουσι προκειμένους, ἀναστροφῆς αὐτοῖς οὐ διδομένης

καιρῶν ἐν οἷς πλήρεις οἱ προειληφότες γενόμενοι ὑπο-
 δίδουεν τῆς σπουδῆς τῆς ἐπὶ τῷ λαμβάνειν, διὰ τὸ πρὶν
 ἐν καιρῷ γενέσθαι μεταστῆναι. παραδείγμα τε αὐτοῖς
 φησὶ τοῦτον τὸν λόγον. τραυματία τινὶ κειμένῳ μυῖαι
 κατὰ πλήθος τὰς ἀτειλὰς περιέσταν· καὶ τις τῶν 5
 παρατηρόντων οἰκτεῖρας αὐτοῦ τὴν δυστυχίαν, καὶ νο-
 μίσας ἀδυναμία μὴ βοηθεῖν, οἷός τε ἦν ἀποσοβεῖν αὐ-
 τὰς παραστάς, καὶ δεομένου παύσασθαι τῶν ἐπὶ τοι-
 οῖσδε, ὑπολαβὼν ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ ἀπρομηθοῦς εἰς
 τὴν διαφυγὴν κακοῦ τοῦ ἐφεστηκότος. "μειζόνως γὰρ 10
 ἂν ἀδικοῖς με" εἶπε, "ταύτας ἀπαγαγών. ταῖς μὲν γε
 ἤδη πληρωθείσαις τοῦ αἵματος οὐκέθ' ὁμοίως ἐπειξίς
 ὄχλον μοι παρασχεῖν, ἀλλὰ πῃ καὶ ἀνίσχουσιν· αἱ δ'
 ἀκραιφνεῖ τῷ κατ' αὐτὰς λιμῷ συνελθούσαι καὶ τε-
 τρυμένον ἤδη παραλαμβάνουσαι καὶ ὀλέθρῳ ἂν παρα- 15
 δοῖεν." διὰ ταῦτα οὖν καὶ τὸς ὑπὸ πολλῶν τῶν κλοπῶν
 διεφθαρμένοις τοῖς ὑποτελέσειν προμηθῆς εἶναι, μὴ
 συνεχεῖς ἐξαποστέλλειν τοὺς ἠγρομένους, οἳ ἐν τρόπῳ
 μυιῶν ἐκπολεμοῦεν αὐτούς, φύσει πρὸς κέρδος ὀρωρεγ-
 μένοις σύμμαχον παραλαμβάνοντες τὴν ἐλπίδα τοῦ τα- 20
 χέως ἀφαιρεθησομένου τὴν ἔνθεν ἠδονήν. μαρτυρήσει
 δέ μοι τῷ λόγῳ περὶ τῆς ἐπὶ τοιούτοις φύσεως Τιβερίου
 τὸ ἔργον αὐτό· ἔτη γὰρ δύο πρὸς τοῖς εἴκοσιν αὐτο-
 κράτωρ γενόμενος δύο τοὺς πάντας Ἰουδαίους ἐξέπεμψε
 διοικήσοντας τὸ ἔθνος, Γρατόν τε καὶ Πιλᾶτον, ὃς αὐτῷ 25
 διεδέξατο τὴν ἡγεμονίαν. καὶ οὐκ ἐπὶ μὲν Ἰουδαίων
 τοιοῦτος ἦν, ἕτεροῖος δὲ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὑπηκόων, ἀλλὰ
 καὶ τῶν δεσποτῶν τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀκροάσεως ἀπε-
 σήμαινεν ὑπὸ τοῦ δικαιωθεῖσι μὲν θανάτου κούφισιν
 γενέσθαι τῶν ἐνεσθηκότων κακῶν, διὰ τὸ μὴ ἐπ' ἀρετῇ 30
 τῶν ἐπὶ τοιούτοις τύχῃ συνελθεῖν, τριβομένοις δὲ ἀχθη-
 δόνη τῇ ἐπικειμένη μείζονα προσρέπειν τὴν δυστυχίαν.

διὰ μὲν δὴ ταῦτα καὶ Εὐτυχὸς ἀκροάσεώς τε οὐκ 6
 ἐτύγγανε καὶ δεσμοῖς ἐνείχετο. χρόνου δὲ ἐγγενομένου
 Τιβερίου τε ἐκ τῶν Καπρεῶν εἰς Τουσκουλάνον παρα-
 γίνεται, ὅσον ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν τῆς Ῥώμης, καὶ ὁ
 5 Ἀγρίππας ἀξιοῖ τὴν Ἀντωνίαν διαπραξάσθαι γενέσθαι
 τῷ Εὐτύχῳ τὴν ἀκροάσιν ἐφ' οἷς τισὶ τὴν κατηγορίαν
 ποιοῖτο αὐτοῦ. τιμία δ' ἦν Ἀντωνία Τιβερίῳ εἰς τὰ
 πάντα συγγενείας τε ἀξιώματι (Δρούσου γὰρ ἦν ἀδελ-
 φοῦ τοῦ αὐτοῦ γυνή) καὶ ἀρετῇ τοῦ σώφρονος· νέα
 10 γὰρ χηρέειν παρέμεινε, γάμῳ τε ἀπέειπε τῷ πρὸς ἕτε-
 ρον, καίπερ τοῦ Σεβαστοῦ κελύσαντός τινι γαμείσθαι,
 καὶ λοιδοριῶν ἀπηλλαγμένον διεσώσατο αὐτῆς τὸν βίον.
 ἰδία τε εὐεργέτις ἦν εἰς τὰ μέγιστα τοῦ Τιβερίου· ἐπι-
 βουλῆς γὰρ μεγάλης συστάσης ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ Σηιανῶ,
 15 φίλον τε ἀνδρὸς καὶ δύναμιν ἐν τῷ τότε μεγίστην ἔχον-
 τος διὰ τὸ τῶν στρατευμάτων εἶναι ἡγεμονίαν αὐτῷ,
 καὶ τῆς τε βουλῆς οἱ πολλοὶ καὶ τῶν ἀπελευθέρων προσ-
 ἔθεντο, καὶ τὸ στρατιωτικὸν διέφθαρτο, προύκοπέ
 τε ἡ ἐπιβολὴ ἐπὶ μέγα, κὰν ἐπέπρακτο Σηιανῶ τὸ ἔρ-
 20 γον μὴ τῆς Ἀντωνίας τόλμη χρησαμένης σοφωτέρῃ τῆς
 Σηιανῶ κακοουρίας. ἐπεὶ γὰρ μανθάνει τὰ ἐπὶ τῷ Τι-
 βερίῳ συγκείμενα, γράφει πρὸς αὐτὸν τὰ πάντα ἀκρι-
 βῶς, καὶ Πάλλαντι ἐπιδοῦσα τὰ γράμματα, τῷ πιστο-
 τάτῳ τῶν δούλων αὐτῆς, ἐκπέμπει πρὸς Τιβερίον εἰς
 25 τὰς Καπρέας. ὁ δὲ μαθὼν τὸν τε Σηιανὸν κτείνει καὶ
 τοὺς συνεπιβούλους, τὴν τε Ἀντωνίαν καὶ πρὶν ἀξιο-
 λόγως ἄγων, τιμιωτέραν τε ὑπελάμβανε κἀπὶ τοῖς πᾶσι
 πιθανήν. ὑπὸ δὴ ταύτης τῆς Ἀντωνίας ὁ Τιβέριος πα-
 ρακαλούμενος ἐξετάσαι τὸν Εὐτυχον, "ἀλλ' εἰ μὲν κα-
 30 ταψεύσεις" φησὶν ὁ Τιβέριος "τοῦ Ἀγρίππα τὰ εἰρη-
 μένα Εὐτυχὸς, ἀρκούσαν κομίζεται παρ' αὐτοῦ τιμω-
 ρίαν ἢ ἐπιτετίμηκα αὐτός· εἰ δὲ βασανίζομένου ἀληθῆ

φανεῖν τὰ εἰρημένα, μή που κολάζειν ποθῶν τὸν ἀπε-
 λεύθερον ἐφ' ἑαυτὸν μᾶλλον καλοῖη τὴν δίκην." καὶ
 ὁ Ἀγρίππας ταῦτα φημίνης πρὸς αὐτὸν Ἀντωνίας
 πολλῶ μᾶλλον ἐπέκειτο ἀξιῶν ἐξετάσιν γενέσθαι τοῦ
 πράγματος· καὶ ἡ Ἀντωνία (οὐ γὰρ ἀνίει πολὺς ὢν ὁ
 Ἀγρίππας ἐπὶ τοῖσδε δεῖσθαι) καιρὸν παραλαβοῦσα
 τοιοῦτον (ἠωρεῖτο μὲν Τιβέριος ἐπὶ φορείου κείμενος,
 προϊόντων Γαίου τε τοῦ ἐκείνης υἱανοῦ καὶ Ἀγρίππα,
 ἀπ' ἀρίστου δὲ ἦσαν) παραπεριπατοῦσα τῷ φορείῳ
 παρεκάλει καλεῖσθαι τε τὸν Εὐτυχον καὶ ἐξετάζεσθαι.
 ὁ δὲ "ἀλλ' ἴστων μὲν" εἶπεν, "Ἀντωνία, οἱ θεοὶ ὅτι μὴ
 γνώμη τῇ ἑαυτοῦ, ἀνάγκη δὲ τῆς σῆς παρακλήσεως
 ἐξαγόμενος πράξω τὰ πεπραζόμενα." ταῦτα εἰπὼν κε-
 λεύει Μάρκωνα, ὃς Σημανοῦ διάδοχος ἦν, τὸν Εὐτυχον
 ἀγαγεῖν. καὶ ὁ μὲν οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς παρῆν, Τιβέ-
 ριος δ' αὐτὸν ἤρετο τί καὶ ἔχει λέγειν κατ' ἀνδρὸς
 ἐλευθερίαν αὐτῷ παρεσχηκότος. ὁ δὲ φησὶν "ὦ δέ-
 σποτα, ἠωροῦντο μὲν ἐφ' ἀμάξης Γαίος τε οὗτος καὶ
 Ἀγρίππας σὺν αὐτῷ, καὶ σφῶν ἐξόμην παρὰ τοῖν πο-
 δοῖν, λόγων τε πολλῶν ἀνακλυομένων Ἀγρίππας
 φησὶ πρὸς Γαίον, εἰ γὰρ ἀφίκοιτό ποτε ἡμέρα ἢ μετα-
 στάς ὁ γέρον οὗτος χειροτονοῖ σε ἡγεμόνα τῆς οἰκου-
 μένης· οὐδὲν γὰρ ἡμῖν Τιβέριος ὁ υἱανὸς αὐτοῦ γέ-
 νοιτ' ἂν ἐμποδῶν ὑπὸ σοῦ τελευτῶν, καὶ ἢ τε οἰκου-
 μένη γένοιτ' ἂν μακαρία, κἀγὼ πρὸ αὐτῆς." Τιβέριος
 δὲ πιστὰ ἠγησάμενος τὰ εἰρημένα, καὶ ἅμα μῆριν ἀνα-
 φέρων τῷ Ἀγρίππα παλαιάν, διότι κελεύσαντος αὐτοῦ
 θεραπεύειν Τιβέριον, υἱανὸν αὐτοῦ γεγονότα καὶ
 Δρούσου παιδα ὄντα, ὁ Ἀγρίππας ἀτίμως ἤγε παρα-
 κροασάμενος τὰς ἐντολάς, καὶ πᾶς ὡς τὸν Γαίον μετε-
 κάθιζε, "τοῦτον μὲν δὴ" φησὶ, "Μάρκων, δῆσον."
 Μάρκων δὲ τὸ μὲν οὐ σαφῶς ὄντινα ἂν προστάξειεν

ἐξεπιστάμενος, τὸ δὲ οὐκ ἂν προσδοκῶν περὶ τοῦ
 Ἀγρίππα αὐτὸν βουλευσαί τι τοιοῦτον, ἐπανεῖχεν ἀκρι-
 βωσόμενος τὰ εἰρημένα. ἐπεὶ δὲ Καῖσαρ περιοδεύσας
 τὸν ἵπποδρομον λαμβάνει τὸν Ἀγρίππαν ἐστηκότα, "καὶ
 μὲν δὴ" φησὶ, "Μάρκων, τοῦτον εἶπον δεθῆναι." τοῦ
 δὲ ἐπανερομένου ὄντιναοῦν, "Ἀγρίππαν γε" εἶπεν.
 καὶ ὁ Ἀγρίππας τρέπεται μὲν κατὰ δεήσεις, τοῦ τε παι-
 δὸς ᾧ συνετέθραπτο μνημονεύων καὶ τοῦ Τιβερίου τῆς
 ἐκτροφῆς, οὐ μὴν ἠνυέ γέ τι, ἀλλ' ἤγον αὐτὸν ἐν πορ-
 10 φυρίδι δέσιμον. καὶ καῦμά τε γὰρ σφοδρὸν ἦν, καὶ
 ὑπὸ οἴνου τοῦ ἐπὶ σιτίοις [μὴ] πολλοῦ γεγονότος δίψος
 ἐξέκαιεν αὐτόν, καὶ τι καὶ ἠγωνία καὶ τὸ παρ' ἀξίαν
 κατελάμβανε· θεασάμενος τινὰ τῶν Γαίου παίδων
 Θανμαστὸν ὄνομα, ὕδωρ ἐν ἀγγεῖῳ κομίζοντα, ἤτησε
 15 πιεῖν. καὶ ὀρέξαντος προθύμως πιῶν "ἀλλ' εἶπερ ἐπ'
 ἀγαθοῖς" φησὶν, "ὦ παῖ, τὰ τῆσδέ σου τῆς διακονίας
 γέγονε, διαφυγῆς μοι γενομένης τῶνδε τῶν δεσμῶν
 οὐκ ἂν βραδύνομι ἐλευθερίαν εἰσπρασσομένός σοι
 παρὰ Γαίου, ὃς καὶ δεσμῶτή μοι γενομένῳ διακονεῖ-
 20 σθαι καθάπερ ἐν τῷ πρότερον καθεσθηκότι σχήματι
 τῆς περὶ ἐμὲ ἀξιώσεως οὐκ ἐνέλιπες." καὶ οὐκ ἐψεύσατο
 ταῦτα εἰπὼν, ἀλλὰ δὴ ἠμείψατο· ἐν ὑστέρῳ γὰρ βασι-
 λεύσας τὸν Θανμαστὸν μειζόνως ἐλεύθερόν τε ἀφῆκε
 παρὰ Γαίου Καίσαρος γεγονότος λαβῶν, καὶ τῆς οὐσίας
 25 ἐπίτροπον καθίστησι, τελευτῶν τε τῷ υἱεὶ Ἀγρίππα
 καὶ Βερενίκῃ τῇ θυγατρὶ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις διακονησόμε-
 νον κατέλιπεν, ἐν τιμῇ τε ὢν ταύτῃ γεραιὸς τελευτᾷ.

καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο, Ἀγρίππας δὲ τότε
 δεθεὶς εἰστήκει πρὸ τοῦ βασιλείου, πρὸς τινὶ δένδρῳ
 30 κλιθεὶς ὑπὸ ἀθυμίας, μετὰ πολλῶν οἱ ἐδέδεντο. καὶ
 τινος ὄρνέου καθίσαντος ἐπὶ τοῦ δένδρου ᾧ Ἀγρίππας
 προσεκέκλιτο (βουβῶνα δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ὄρνιν τοῦ-

τον καλοῦσι), τῶν δεσμοτῶν τις Γερμανὸς θεασάμενος ἤρθετο τὸν στρατιώτην ὅστις εἶη ὁ ἐν τῇ πορφυρίδι, καὶ μαθὼν μὲν Ἀγρίππαν ὄνομα αὐτῷ, Ἰουδαῖον δὲ τὸ γένος καὶ τῶν ἐκείνη ἀξιολογωτάτων, ἤξιωσε τὸν συνδεδεμένον αὐτῷ στρατιώτην πλησίον ἔλθειν διὰ λόγων· 5 βούλεσθαι γὰρ τινα ἀμφὶ τῶν πατρίων ἐρέσθαι αὐτόν. καὶ τυχῶν, ἐπεὶ πλησίον ἴσταται, δι' ἔρμηνεύς "ὦ νεανία" φησί, "καταχθεῖ μὲν σε τὸ αἰφνίδιον τῆς μεταβολῆς, πολλήν τε οὕτω καὶ ἀθρόαν ἐπαγαγὼν τὴν τύχην· ἀπιστία δέ σοι λόγων οἱ ἐπὶ φυγῇ κακοῦ τοῦ ἐφεστηκό- 10 τος διαιροῦντο τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν. ἴσθι γε μὴν, θεοὺς τοὺς ἑμοὺς πατρώους καὶ τοὺς τῆδε ἐγγχωρίους, οἱ τόνδε ἐπρωτάνευσαν ἡμῖν τὸν σίδηρον, ἐπομνύμενος λέξω τὰ πάντα, οὔτε ἠδονῇ γλωσσάργω διδούς τὸν ἐπ' αὐτοῖς λόγον οὔτε διὰ κενῆς εὐθυμείν σε ἐσπουδακώς· 15 αἱ γὰρ ἐπὶ τοιοῖσδε προαγορεύσεις ὑστερηκότος τοῦ ἀποδείξοντος ἔργον χαλεπωτέραν προστίθενται τὴν ἀχθηδόνα τοῦ εἰ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἀκροάσαιτο αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐμὸν κινδύνους παραβαλλόμενος, δίκαιον ἡγησάμην σοι διασαφῆσαι τὴν προαγόρευσιν τῶν θεῶν. 20 οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εὐθιῶς ἀπαλλαγὴ τέ σοι τῶνδε τῶν δεσμῶν παρέσται καὶ πρόοδος ἐπὶ μήκιστον ἀξιώματός τε καὶ δυνάμεως, ζηλωτός τε ἂν γένοιο πᾶσιν οἱ νῦν δι' οἴκτου τὰς τύχας σου λαμβάνουσιν, εὐδαίμονά τε ἂν ποιοῖο τὴν τελευτήν, παισὶν οἷς ἦσθι τὸν ὄλβον κατα- 25 λιπόμενος. μνημονεύειν δέ, ὅποτε εἰσαῦθις τὸν ὄρνιν θεάσαιτο τοῦτον, πέντε ἡμέραις σοι τὴν τελευτήν ἐσομένην. ταῦτα πεπραγέται μὲν ἤπερ ἀποσημαίνει σοι τοῦ θεοῦ τὸ ἔξαποστεῖλαιν τουτονὶ τὸν ὄρνιν· προγνώσει τε αὐτῶν σύνεσιν τὴν παραγενομένην ἀποστερεῖν 30 σε ἄδικον ἡγησάμην, ὅπως ἐπιστάμενος ἀγαθοῦ-μέλλοντος τὸ λυσιτελοῦν ἐν ὀλίγῳ τὴν ἀχθηδόνα τοῦ πα-

ρόντος τιθεῖο. μνήμην δὲ ποιῆσθαι, εἰς χεῖράς σου παραγενομένου τοῦ εὐδαίμονος, καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς διαφευξομένου δυστυχίαν ἢ τὰ νῦν σύνεσμεν." καὶ ὁ μὲν Γερμανὸς τοσάδε προειπὼν εἰς τοσόνδε ὄφλε γέ- 5 λωτα τῷ Ἀγρίππᾳ ἐφ' ὅσον ἐν τοῖς ὑστερον κατεφάνη τεθναμάσθαι ἄξιος· ἢ δὲ Ἀντωνία χαλεπῶς φέρουσα τοῦ Ἀγρίππα τὴν δυστυχίαν, τὸ μὲν Τιβερίῳ περὶ αὐτοῦ διαλέγεσθαι ἐργωδέστερον ἑώρα καὶ ἄλλως ἐπ' ἀπράκτοις γενησόμενον, εὐρίσκειτο δ' αὐτῷ παρὰ τοῦ 10 Μάρκωνος στρατιωτῶν τε μετρίων ἀνδρῶν, οἱ παραφυλάξειαν αὐτὸν ἐν φροντίσιν, καὶ ἑκατοντάρχου ἐφεστηξομένου τε ἐκείνοις καὶ συνδέτου ἐσομένου, λουτρά τε καθ' ἡμέραν συγχωρεῖσθαι καὶ ἀπελευθέρων καὶ φίλων εἰσόδους, τὴν τε ἄλλην ῥαστώνην ἢ τῷ σώματι γέ- 15 νοιτ' ἂν. εἰσῆσάν τε ὡς αὐτὸν φίλος τε Σίλας καὶ τῶν ἀπελευθέρων Μαρσύας καὶ Στοιχεύς, τροφὰς εἰσκομίζοντες αἷς ἔχαιρε, καὶ δι' ἐπιμελείας πάσης ἔχοντες, ἱμάτιά τε κομίζοντες ἐπὶ προσποιήσει πράσεως, ὅποτε νυξ γένοιτο ὑπεστρώνυσαν αὐτῷ συμπράξει τῶν στρα- 20 τιωτῶν, Μάρκωνος προειρηκότος. καὶ ταῦτα ἐπράσσετο ἐπὶ μῆνας ἕξ.

καὶ τὰ μὲν κατ' Ἀγρίππαν ἐν τούτοις ἦν· Τιβερίος 8 δ' ἐπανελθὼν εἰς τὰς Καπρῆας ἐμαλακίζετο, τὰ μὲν πρῶτα μετρίως, ἐπιδούσης δ' εἰς τὸ μᾶλλον τῆς νόσου 25 πονηρὰς ἔχων περὶ αὐτῷ τὰς ἐλπίδας, Εὐδοκον, ὃς ἦν αὐτῷ τιμιώτατος τῶν ἀπελευθέρων, κελεύει τὰ τέκνα προσαγαγεῖν πρὸς αὐτόν· χορῆσαι γὰρ ἀφικέσθαι σφίσι διὰ λόγων πρὶν ἢ τελευτᾶν. ἦσαν δὲ αὐτῷ παῖδες γνήσιοι μὲν οὐκέτι· Δροῦσος γὰρ δὴ, ὁ μόνος αὐτῷ γεγο- 30 νώς, ἐτύγγανε τεθνεώς· υἱὸς δὲ τούτου κατελείπετο Τιβερίος, ἐπικαλούμενος Γέμελλος, Γαίος τε Γερμανικοῦ πατρὸς ἀδελφοῦ υἱὸς γεγονώς, νεανίας τε ἤδη καὶ

παιδείαν ἐκπεπονηκώς ἐπὶ πλείστον, εὐνοία τε τοῦ δήμου τιμώμενος διὰ τὴν Γερμανικοῦ τοῦ πατρὸς ἀρετήν. ἐπὶ μέγιστον γὰρ δὴ οὗτος ἦλθε παρὰ τοῖς πλήθεσι τιμῆς εὐσταθείᾳ τρόπου καὶ δεξιότητι τοῦ ὁμιλεῖν ἀνεπαχθῆς ὢν, καὶ τὴν ἀξίωσιν κτώμενος τῷ βούλεσθαι ἴσος πᾶσιν εἶναι. ἐξ ὧν οὐ μόνον ὁ δῆμος καὶ ἡ βουλή μειζόνως ἤγον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑποτελῶν ἕκαστον ἐθνῶν, οἳ μὲν ὁμιλικότες ἀλισκόμενοι τῇ χάριτι τῆς ἐντευξέως, οἳ δὲ πύσται τῆς ἐκείνων ἀφηγήσεως παραλαμβάνοντες. πένθος τε αὐτοῦ τελευτήσαντος προ-
 10 τέθη πᾶσιν, οὐ θεραπεία τῆς ἀρχῆς ἐπιψευδομένων τὴν συμφορὰν, λύπη δὲ ἀληθεῖ οἰκειουμένων διὰ τὸ ἴδιον τυχεῖν ἑκάστοις τὴν μετάστασιν αὐτοῦ ὑπειλήφθαι. οὕτως ἀνεπαχθῶς ὁμίλησε τοῖς ἀνθρώποις. ἐξ ὧν μέγα ὄφελος καὶ τῷ παιδί αὐτοῦ παρὰ πᾶσι κατελέλειπτο τοῖς
 15 τε ἄλλοις, καὶ μάλιστα τὸ στρατιωτικὸν ἦτο, αἰρετὸν ἀριθμοῦντες τὸ περὶ τῆς ἀρχῆς ἐκείνῳ περιγεννησομένης, εἰ δεήσει, καὶ τελευτᾶν.

9 ὁ δὲ Τιβέριος Εὐδόῳ πρόσταγμα ποιησάμενος κατὰ τὴν ὑστεραίαν ὑπὸ τὴν ἑὼ εἰσαγαγεῖν τοὺς παῖδας, εὐ-
 20 χεται τοῖς πατρίοις θεοῖς σημειῖόν τι προφαντὸν αὐτῷ δεῖξαι περὶ τοῦ τὴν ἡγεμονίαν διαδεξομένου, σπεύδων μὲν τῷ υἱεῖ τοῦ παιδὸς αὐτὴν καταλιπεῖν, μείζον δὲ δόξης τε καὶ βουλήσεως τῆς αὐτοῦ πεπιστευκῶς τοῦ θεοῦ τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἀποφανοῦμενον. οἰάνισμα δ' οὖν
 25 αὐτῷ προύκειτο εἰς ἐκείνον ἦξεν τὴν ἡγεμονίαν, ὃς ἂν κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἀφίκοιτο πρὸς αὐτὸν πρότερος. ταῦτα διανοηθεὶς πέμπει παρὰ τοῦ υἱωνοῦ τὸν παιδαγωγόν, κελεύων ὑπὸ πρώτῃν ὥραν ἄγειν τὸν παῖδα ὡς αὐτόν, καταμελήσεσθαι στρατηγίας τὸν θεὸν ὑπολαμ-
 30 βάνων. ὁ δ' ἀντεψήφισεν αὐτοῦ τὴν χειροτονίαν. ὁ μὲν δὴ ταῦτ' ἐνθυμησάμενος, ἐπεὶ τάχιστα ἡμέρα ἦν,

161 κελεύει τὸν Εὐδόον εἰσκαλεῖν τῶν παίδων τὸν παρόντα πρότερον. ἐξελθὼν δ' ἐκείνος, καὶ τὸν Γάιον πρὸ τοῦ δωματίου καταλαβὼν (ὁ γὰρ Τιβέριος οὐ παρῆν μετεώρου τῆς τροφῆς αὐτῷ γενομένης, ἥδει δ' ὁ Εὐδόος οὐδὲν ὢν ἐβούλετο ὁ δεσπότης) "καλεῖ σε" φησιν "ὁ πατήρ," καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν. Τιβέριος δ' ὡς θεᾶται Γάιον, τότε πρώτον εἰς ἐπίνοιαν ἐλθὼν τοῦ θείου τῆς ἐξουσίας, καὶ τὴν κατ' αὐτὸν ἡγεμονίαν παντελῶς ἀφηρημένην ἐπικυροῦν οἷς ψηφίσαιτο δυνάμεως ἐκείθεν αὐτῷ μὴ
 10 παραγενομένης, πολλὰ δὲ καταλοφύρατο αὐτὸν μὲν τοῦ ἐφ' οἷς προβουλεύσειε κυροῦν ἀφηρημένον τὸ κράτος, Τιβέριον δὲ τὸν υἱωνόν, ὡς τῆς τε Ῥωμαίων ἀρχῆς ὁμοῦ διαμάρτοι καὶ τῆς σωτηρίας κεχρημένον, διὰ τὸ ἐπ' ἄλλων κρεισσόνων, οὐκ ἀνεκτὸν εἰσηρησομένων τὴν
 15 συνναστροφὴν, κείσεσθαι τὴν σωτηρίαν αὐτῷ, τοῦ συγγενοῦς μὴ ὠφελεῖν δυναμένου, φόβῳ τε καὶ μίσει τοῦ ἐφεισθηκότος χρησομένου πρὸς αὐτόν, τὰ μὲν ὡς προσεδρεύοντα τῇ ἀρχῇ, τὰ δ' ὡς ἀντεπιβουλεύειν ὑπὲρ τε τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀντιλήψεως τῶν πραγμά-
 20 των μὴ ἀφησόμενον. ἦν δὲ καὶ γενεθλιαλογία Τιβέριος τὰ μάλιστα προσκείμενος, κατὰ τὰ κατορθούμενα αὐτῆς μειζόνως τῶν εἰς τόδε ἀνακειμένων ἐκόντως βίον ἐξηγμένος. Γάλβαν οὖν ποτὲ θεασάμενος ὡς αὐτὸν εἰσιόντα, φησὶ πρὸς τοὺς ἐπιτηδειοτάτους αὐτῷ ὡς παραγί-
 25 νοιτο ἀνὴρ τῇ Ῥωμαίων ποτὲ τιμησόμενος ἡγεμονία. τὰ τε πάντα μαντείων ὁπόσα ἐχόμενα πιθανὰ ἡγούμενος ἡγεμόνων μάλιστα ἀνὴρ οὗτος ὑπὸ τοῦ ἐπαληθεύοντος αὐτῶν, ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἐχοῖτο αὐταῖς. καὶ τότε ἐν χαλεποῖς ἦν συντυχία τοῦ γεγονότος, ὡς ἐπ' ἀπολωλότι
 30 τῷ υἱεῖ τοῦ παιδὸς ἀχθεινῶς διατιθέμενος, καὶ κατὰ μμεψιν αὐτοῦ ποιούμενος τοῦ κατὰ τὴν οἰώνισιν προμηθοῦς· παρὸν γὰρ ἂν αὐτῷ λύπης ἀπηλλαγμένῳ τε-

λευτῶν ἀμαθία τῶν ἐσομένων, διαφθείρεσθαι τῷ προ-
 εγγνωκῶς τὴν ἐσομένην δυστυχίαν τῶν φιλιτάτων τελευ-
 τῶν. καίπερ δὲ συντεταραγμένος τῇ παρὰ δόξαν τῆς ἀρ-
 χῆς εἰς οὓς οὐκ ἤθελε περιόδω, ἄκων τε καὶ μὴ βουλό-
 μενος φησὶ γοῦν πρὸς τὸν Γάιον "ὦ παῖ, καίπερ μοι 5
 συγγενεστέρον Τιβερίου ἢ κατὰ σέ ὄντος, δόξῃ τε τῇ
 ἑμαυτοῦ καὶ τῷ ὁμοψήφῳ ἐπ' αὐτῇ τῶν θεῶν σοὶ φέ-
 ρων ἐγχειρίζω τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν. ἀξιῶ δέ σε μη-
 δὲν ἀμνημονεῖν, ὁμιλήσαντα αὐτῇ, μήτε εὐνοίας τῆς
 ἐμῆς, ὅς εἰς τοσόνδε σε ἀξιώματος καθίστημι μέγεθος, 10
 μήτε τοῦ πρὸς Τιβερίον συγγενοῦς, ἀλλ' ἐπιστάμενον
 ὡς σὺν τε τοῖς θεοῖς καὶ μετ' αὐτοὺς τοιῶνδ' εἶ σοὶ κατα-
 σταίην ἀγαθῶν ποριστῆς, ἀμείβεσθαί μου τὸ ἐπ' αὐτοῖς
 πρόθυμον, καὶ ἅμα Τιβερίου φροντίζειν διὰ τὴν συγγέ-
 νειαν, ἄλλως τε καὶ γινώσκων ὡς τειχός σοι καὶ τῆς ἀρ- 15
 χῆς ὁμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας περιῶν γίνοιτο ἂν Τιβέριος,
 φροῖμιον δὲ τοῦ δυστυχοῦς μεθιστάμενος. αἶ τε γὰρ
 μονώσεις ἐπικίνδυνοι τοῖς εἰς τηλικούτων πραγμάτων
 ὄγκον κατασταῖσι, καὶ θεοῖς οὐκ ἀτιμώρητα ὀπόσα παρὰ
 δίκην προσδόμενα ἀφανίζει τοῦ νόμου τὸ ἐτέρος πρᾶσ- 20
 σειν παρακαλοῦν." ταῦτα μὲν ὁ Τιβέριος ἔλεγεν, οὐ
 μὴν πιθανός ἦν τῷ Γαίῳ καίπερ ὑπισχνουμένῳ, ἀλλὰ
 καταστάς εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν τε Τιβερίον μαντείαις αἰ-
 ρεῖταις ἐκείνου, καὐτὸς ἐπιβουλῶν ἐπ' αὐτὸν συντεθει-
 σῶν μετ' οὐ πολὺ τελευτᾷ. 25

10 Τιβέριος δὲ τότε τὸν Γάιον ἀποδείξας διάδοχον τῆς
 ἡγεμονίας, ὀλίγας ἐπιβιούς ἡμέρας ἔθανε, σχῶν αὐτὸς
 τὴν ἀρχὴν ἡμέρας τρεῖς καὶ πέντε μῆνας πρὸς ἐνιαυτοῖν
 δυοῖν καὶ εἴκοσι. Γάιος δὲ ἦν αὐτοκράτωρ τέταρτος,
 Ῥωμαῖοι μὲν δὴ πύσται τῆς Τιβερίου τελευτῆς ἠὲ φρασί- 30
 νοντο μὲν τῷ ἀγαθῷ τῆς ἀγγελίας, οὐ μὴν πιστεύειν γε
 θάρσος ἦν αὐτοῖς, οὐ τῷ μὴ βούλεσθαι (πρὸ πολλῶν

γὰρ ἂν ἐτίμησαν χρημάτων τὸ ἐπαληθεῦσαν τῶν λό-
 γων), δεῖε δὲ μὴ ψευδοῦς τῆς ἀγγελίας γενομένης προ-
 εξαναστάντες ἐπὶ δηλώσει τοῦ αὐτῶν χάρατος, εἴτ'
 ἀπολλύονται διαβολῆς αὐτῶν γενομένης. πλείστα γὰρ
 5 ἀνὴρ εἰς οὗτος Ῥωμαίων τοὺς εὐπατριδας εἰργάσατο
 δεινά, δυσόργητος ἐπὶ πᾶσιν ὢν, καὶ ἀνήκεστος εἰς τὸ
 ἐργάζεσθαι καταστάς εἰ καὶ χωρὶς λόγου τὴν αἰτίαν ἐπ-
 ανέλοιτο τοῦ μισεῖν, καὶ ἐπὶ πᾶσι μὲν οἷς κρίνειεν ἐξ-
 αγριοῦν φύσιν ἔχων, εἰς θάνατον δὲ καὶ τῶν κουφοτά-
 10 των ἀνατιθεῖς τὴν ζημίαν. ὥστε ἡδονῇ τοῦ ἐπ' αὐτῷ
 λόγον φέροντες τὴν ἀκρόασιν, εἰς ὅσον ἐβούλοντο ἀπο-
 λαύσματι χρῆσθαι ἐκεκώλυντο δείματι κακῶν ἢ προεω-
 ρᾶτο ψευθεῖσι τῆς ἐλπίδος. Μαρσύας δὲ τοῦ Ἀγρίππα
 ὁ ἀπελεύθερος, πυθόμενος Τιβερίου τὴν τελευτήν, ἔθει 15
 δρομαῖος τῷ Ἀγρίππα εὐαγγελιούμενος, καὶ καταλαβῶν
 ἐν ἐξόδοις ὄντα εἰς τὸ βαλανεῖον, συννεύσας πρὸς αὐ-
 τὸν γλώσση τῇ Ἑβραίων "τέθνηκεν ὁ λέων" φησίν. ὁ δὲ
 σύνεσιν τε τοῦ λόγου ποιησάμενος καὶ χάρατι τῷ ἐπ'
 αὐτῷ περιενεχθεῖς, "ἀλλὰ σοὶ τῶν ἀπάντων καὶ τῆς 20
 ἐπὶ τῷδε εὐαγγελίας χάριτες ἐν ἐμοὶ παντοῖαι γίνονται.
 μόνον ἀληθῆ τὰ λεγόμενα εἶη." καὶ ὁ ἑκατοντάρχης, ὅς
 γε τῇ φυλακῇ ἐφειστήκει τοῦ Ἀγρίππα, θεώμενος τὴν
 τε σπουδὴν μεθ' οἷας ὁ Μαρσύας ἀφίκετο καὶ τὸ ἐκ τῶν
 λόγων χάραμα Ἀγρίππα συνελθόν, ὑποτοπήσας καίνω- 25
 σίν τινα γεγονέναι τῶν λόγων ἤρετό σφας περὶ τοῦ λό-
 γου τοῦ ἐφεστηκότος. οἱ δὲ τέως μὲν παρέτρεπον, ἐγ-
 κειμένῳ δὲ ἀποσημαίνει ὁ Ἀγρίππας (ἤδη γὰρ φίλος
 ἦν) μηδὲν ἐνδοιάσας. ὁ δὲ ἐκοινοῦτό τε τὴν ἡδονὴν τοῦ
 λόγου διὰ τὸ εἰς ἀγαθὰ τῷ Ἀγρίππα φέρειν, προυτίθει 30
 τε αὐτῷ δείκνον. εὐωχουμένων δ' αὐτῶν καὶ τοῦ πότου
 προϊόντος παρῆν τις λέγων ζῆν τε τὸν Τιβερίον καὶ ὀλί-
 γων ἡμερῶν ἐπανήξειν εἰς τὴν πόλιν. καὶ ὁ ἑκατοντάρ-

χης δεινῶς θορυβηθεὶς τῷ λόγῳ διὰ τὸ εἰς θάνατον ἀνακείμενα πεπραχέναι, δεσμώτη τε καὶ ἐπ' ἀγγελίᾳ θανάτου Καίσαρος συνδεδιγητῆσθαι μετὰ χάρατος, ἀπωθεῖται τὸν Ἀγρίππαν τοῦ κλιυδίου, καὶ ἢ πού' φησι "λήσειν με ὑπονοεῖς θάνατον τοῦ αυτοκράτορος κατα-
 5 ψευδόμενος, ἀλλ' οὐ κεφαλῇ τῇ σῆ τοῦτον ἀναμαζόμενος τὸν λόγον;" ταῦτα εἰπὼν κελεύει δῆσαι τὸν Ἀγρίπ-
 παν, λελυκῶς πρότερον αὐτόν, φυλακῇ τε ἀκριβεστέ-
 ραν αὐτοῦ ἢ πρότερον καθίσταται. καὶ νύκτα μὲν ἐκεί-
 νη ὁ Ἀγρίππας ἐν τοιούτοις ἦν κακοῖς· τῇ δὲ ὕστε-
 10 ραία λόγος τε πλείων ἦν κατὰ τὴν πόλιν ἰσχυριζόμενος ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ Τιβερίου, ἐθάρρουν τε οἱ ἄνθρωποι φανερώς ἤδη θροεῖν, καὶ τινες καὶ θυσίας ἐπετέλουν,
 ἐπιστολαὶ τε ἀφίκοντο παρὰ τοῦ Γαίου, ἢ μὲν πρὸς τὴν σύγκλητον τοῦ Τιβερίου διασαφοῦσα τὴν τελευτήν καὶ
 15 τὴν αὐτοῦ παράληψιν τῆς ἡγεμονίας γενομένην, ἢ δὲ πρὸς Πίσωνα τὸν φύλακα τῆς πόλεως, τοῦτό τε ἀγο-
 ρεῦνσα, καὶ τὸν Ἀγρίππαν ἐκέλευσεν ἐκ τοῦ στρατο-
 πέδου μεταστῆσειν εἰς τὴν οἰκίαν ἐν ἣ πρότερον ἢ δε-
 θῆναι δίαιταν εἶχεν· ὥστε ἐν θάρσει λοιπὸν ἤγε τὰ
 20 περὶ αὐτῆς. φυλακῇ μὲν γὰρ καὶ τήρησις ἦν, μετὰ μέν-
 τοι ἀνέσεως τῆς εἰς τὴν δίαιταν. Γάιος δ' ὡς ἐπὶ Ρώμης παρῆν ἄγων τοῦ Τιβερίου τὸ σῶμα, ταφάς τε αὐτοῦ
 ποιεῖται πολυτελεῖς νόμοις τοῖς πατρίοις, Ἀγρίππαν δὲ
 αὐθιμερὸν λύειν ὄντι προθύμῳ κώλυμα Ἀντωνία ἦν,
 25 οὐ τι μίσει τῷ πρὸς τὸν δεδεδεμένον, προμηθεῖα δὲ τοῦ
 Γαίου εὐπρεποῦς, μὴ δόξαν ἐπάγοιτο ἠδονῇ δεχομένου
 τὴν Τιβερίου μετάστασιν, ἄνδρα ὑπ' ἐκείνου δεδεδε-
 νον λύων ἐκ τοῦ ὄξεος. διελθουσῶν μέντοι οὐ πολλῶν
 ἡμερῶν μεταπεμφόμενος αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον ἀποκείρει
 30 τε αὐτὸν καὶ μεταμφιέννυσιν, εἶτα δὲ τὸ διάδημα περι-
 τίθησι τῇ κεφαλῇ καὶ βασιλέα καθίστησιν αὐτὸν τῆς

Φιλίππου τετραρχίας, δωρησόμενος αὐτῷ καὶ τὴν Λυ-
 σανίου τετραρχίαν, ἀλλάττει τε τῇ σιδηρᾷ ἀλύσει χρο-
 σῆν ἰσόσταθμον, ἰπάροχην δὲ ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἐπέμ-
 πει Μάρουλλον.

5 δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς Γαίου Καίσαρος ἡγεμονίας 11
 Ἀγρίππας ἡξίου συγχώρησιν αὐτῷ γενέσθαι πλεύσαντι
 τὴν τε ἀρχὴν καταστήσασθαι καὶ τὰ ἄλλα εἰς δέον οἰκο-
 νομησαμένῳ ἐπανέναι. καὶ συγχωροῦντος τοῦ αυτο-
 κράτορος παρῆν, παρ' ἐλπίδας τε ὥφθη πᾶσι βασιλεύς,
 10 πολλὴν τε τῆς τύχης ἐπεδείκνυεν ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις
 τὴν ἐξουσίαν τοῖς θεωροῦσιν ἐκ λογισμῶν ἀπορίας τε
 τῆς πρότερον καὶ τοῦ ἐν τῷ παρόντι εὐδαίμονος. καὶ οἱ
 μὲν ἐμακάριζον τοῦ μὴ διαμαρτία χρησαμένου τῶν ἐλ-
 πίδων, οἱ δ' ἐν ἀπιστίᾳ περὶ τῶν γεγονότων ἦσαν.

15 Ἡρωδιάς δ' ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀγρίππα, συνοικοῦσα 7
 Ἡρώδῃ (τετραρχῆς δὲ οὗτος ἦν Γαλιλαίας καὶ Περσίας),
 φθόνῳ τὰδελφοῦ τὴν ἐξουσίαν ἐδέχετο, ὄρωσα ἐν πολὺ
 μείζονι ἀξιώματι γεγεννημένου ἀνδρὸς τοῦ αὐτῆς διὰ τὸ
 φυγῇ μὲν τότε ποιήσασθαι τὴν ἐξοδον, διαλύσαι τὰ
 20 χρέα μὴ δυνάμενον, κάθοδον δὲ μετ' ἀξιώματος καὶ
 οὕτω πολλοῦ τοῦ εὐδαίμονος. ἐλυπεῖτο οὖν καὶ βαρέως
 ἔφερε τῇ ἐπὶ τοσοῦτον μεταβολῇ, καὶ μάλιστα, ὅποτε
 θεάσασαι μετὰ τῶν εἰωθότων παρασῆμων τῆς βασιλείας
 ἐπιφοιτῶντα τοῖς πλήθεσιν, ἐπικρύπτεσθαι οὐκ ἠνεί-
 25 χετο τὴν δυστυχίαν τοῦ φθόνου, ἀλλὰ τὸν ἄνδρα ἐξῆρε,
 κελεύουσα ἐπὶ τῆς Ρώμης πλεῖν ἐπὶ μνηστείᾳ τῶν ἰσῶν·
 οὐ γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι σφισι τὸ ζῆν, εἰ Ἀγρίππας Ἀρι-
 στοβούλου μὲν υἱὸς ὦν, θανεῖν ὑπὸ τοῦ πατρὸς κατ-
 εγγνωσμένου, πενία δὲ ἀπόρῳ συνῶν ὡς τελέως αὐτῷ
 30 ἐπικουφίζεσθαι ἀναγκαῖα τοῦ ἐφ' ἡμέρας, φυγῇ δὲ τῶν
 δεδανεικότων τὸν πλοῦν πεποιημένος, ἐπανεληλύθου
 βασιλεύς, αὐτὸς δὲ γε ὦν παῖς βασιλέως, καὶ τοῦ συγ-

γενουῶς τῆς ἀρχῆς καλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ μεταποιήσει τῶν ἴσων, καθέξοιτο ἀγαπῶν ἐν ἰδιωτεία διαβιοῦν. "ἀλλ' εἰ καὶ πρότερόν γε, Ἡρώδῃ, μὴδὲν ἐλύπει σε τὸ ἐν ἐλάσσονι τιμῇ πατρὸς οὐ γέγονας εἶναι, νῦν γοῦν ὀρέχθῃ συγγενουῶς ἀξιώματος, μὴδὲ ὑπόμεινε ἡσδᾶσθαι 5 προύχοντι τιμῆς ἀνδρὶ πλοῦτον τεθεραπευκότι τὸν σόν, μὴδὲ πενίαν ἀποφῆνης τὴν ἐκείνου τῆς ἡμετέρας εὐπορίας ἀρετῇ μᾶλλον χρῆσθαι δυναμένην, μὴδὲ δευτεροεὐεῖν ἀνεπαίσχυντον ἡγοῦ τῶν χθῆς καὶ προφῆν ἐλέφ τῷ σῷ διαβεβιωκότων. ἀλλ' ἐπὶ τῆς Ρώμης ἴωμεν, καὶ 10 μῆτε πόνου φειδώ τις ἔστω μῆτε ἀργυρίου δαπάνης καὶ χρυσίου, διὰ τὸ μὴ ἐπ' οὐδαμοῖς ἐν βελτίοσι γενέσθαι τὴν τήρησιν αὐτῶν ἀναλώσεως τῆς ἐπὶ κτήσει βασιλείας ἐσομένης."

2 ὁ δὲ τέως μὲν ἀπεμάχετο ἀγαπῶν τὴν ἡσυχίαν καὶ 15 τῆς Ρώμης τὸν ὄχλον δι' ὑποψίας λαμβάνων, ἀναδιδάσκειν τε αὐτὴν ἐπειράτο. ἢ δ' ἐφ' ὅσον ἐξαναχωροῦντα ἑώρα μειζύωνος ἐπέκειτο, κελεύουσα μὴ ἀρῆναι πάντα πράσσειν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ· καὶ πέρας οὐκ ἀνῆκεν, ἕως ἐξέκίνησεν αὐτὸν ὁμογνώμονα αὐτῇ ἀκουσίως γενέσθαι 20 διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλως ἀποφυγεῖν αὐτῆς τὸ ἐπὶ τοιούτοις ψηφισάμενον. παρασκευασάμενός τε ὡς ἐνῆν πολυτελῶς, καὶ φειδοῖ μὴδενὸς χρώμενος, ἀνήγετο ἐπὶ τῆς Ρώμης, ἅμα δὲ καὶ τὴν Ἡρωδιάδα ἀγόμενος. Ἀγρίππας δὲ τὴν τε διάνοιαν αὐτῶν καὶ τὴν παρασκευὴν αἰ- 25 σθανόμενος καὶ αὐτὸς παρεσκευάζετο. ἐπεὶ τε ἐκπελευκότας ἀκούει, πέμπει καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς Ρώμης Φορτουνάτου αὐτοῦ τῶν ἀπελευθέρων, δῶρά τε κομίζοντα τῷ αὐτοκράτορι καὶ ἐπιστολὰς κατὰ τοῦ Ἡρώδου, τὰ δὲ καὶ αὐτὸν διδάξοντα, εἰ καιρὸς, τὸν Γάιον. ὁ δὲ 30 ἐπαναχθῆς τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἡρώδην καὶ δεξιῷ χρησάμενος τῷ πλῶ τοσόδε ἀπελείπετο τοῦ Ἡρώδου ὥστε τὸν

μὲν ἐντυχεῖν Γαίῳ, ὁ δὲ ἐπικατάγεται καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀπεδίδον. καὶ προσέπλευσαν ἀμφοτέρω Δικαιορχεία, καὶ τὸν Γάιον ἐν Βαταῖς λαμβάνουσι· πολίδηριον δ' ἐστὶ καὶ τοῦτο τῆς Καμπανίας, ὅσον ἀπὸ σταδίων 5 πέντε τῆς Δικαιορχείας κείμενον. βασιλῆιοί τ' εἰσὶν οἰκήσεις αὐτόθι πολυτελέσι κεχηρημένοι κατασκευαῖς, φιλοτιμηθέντος τῶν αὐτοκρατόρων ἐκάστου τοὺς προγεγονότας ὑπερβάλλεσθαι· λουτρά τε παρέχεται τὸ χωρίον θερμὰ γῆθεν αὐτόματα ἀνιόντα, ἀγαθὰ ἐπὶ τε ἰάσει τοῖς 10 χρωμένοις καὶ ἄλλως τῷ ἀνειμένῳ τῆς διαίτης συμφέροντα. Γάιος δὲ ἅμα τε προσαγορευῶν τὸν Ἡρώδην (πρῶτον δὲ αὐτῷ ἐνετύγχανεν) ἅμα τε τοῦ Ἀγρίππα τὰς ἐπιστολὰς ἐπιὼν ἐπὶ τῇ κατηγορίᾳ τῇ ἐκείνου συγκειμένας (κατηγόρει δὲ αὐτοῦ ὁμολογίαν τε πρὸς Σηιανὸν 15 κατὰ τῆς Τιβερίου ἀρχῆς καὶ πρὸς Ἀρτάβανον τὸν Πάρθον ἐπὶ τοῦ παρόντος κατὰ τῆς Γαίου ἀρχῆς, παράδειγμα τε ἦν αὐτῷ τοῦ λόγου μυριάσιν ἑπτὰ ὀπλιτῶν ἀρκέσουσα κατασκευὴ ἐν ταῖς Ἡρώδου ὀπλοθήκαις ἀποκειμένη) ἐκινεῖτό τε ὑπὸ τῶν εἰρημένων, καὶ ἤρετο τὸν 20 Ἡρώδην εἰ ἀληθῆς ὁ περὶ τῶν ὀπλων λόγος. τοῦ δὲ (οὐ γὰρ ἦν ἕτερα εἰπεῖν διὰ τὸ ἀντιφθέγγεσθαι ἀλήθειαν) εἰπόντος εἶναι τὰ ὄπλα, πιστὰ ἡγούμενος εἶναι τὰ ἐπὶ τῇ ἀποστάσει κατηγορούμενα, τὴν τετραρχίαν ἀφελόμενος αὐτὸν προσθήκη τῇ Ἀγρίππα βασιλείᾳ ποιεῖται, 25 καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως τῷ Ἀγρίππα δίδωσιν, αὐτὸν τε φυγῇ αἰδίῳ ἐξημῖωσεν, ἀποδείξας οἰκητήριον αὐτοῦ Λούγδουνον πόλιν τῆς Γαλλίας. Ἡρωδιάδα δὲ μαθὼν Ἀγρίππα ἀδελφὴν οὔσαν, τὰ τε χρήματα εἰδίδον ὅποσα ἐκείνη ἴδια ἦν, καὶ μὴ κοινωνεῖν νομίσας τῷ ἀνδρὶ τῆς 30 συμφορᾶς τεῖχος αὐτῇ τὸν ἀδελφὸν ἔλεγεν. ἢ δὲ "ἀλλὰ σὺ μὲν, αὐτοκράτωρ," εἶπε, "μεγαλοφρόνως τε καὶ ἀξιώματι τῷ σεαυτοῦ πρεπόντως τάδε λέγεις, κώλυμα

δέ μοί ἐστι χρῆσθαι σου τῇ χάριτι τῆς δωρεᾶς εὐνοια
ἢ πρὸς τὸν γεγαμηκότα, οὐ κοινωνῶν με τῆς εὐδαιμο-
νίας γενομένην οὐ δίκαιον ἐγκαταλιπεῖν ἐπὶ ταῖς τύχαις
καθιστάμενον.” ὁ δὲ ἐν ὀργῇ τοῦ μεγαλόφρονος αὐτὴν
ποιησάμενος συνήλανε καὶ αὐτὴν τῷ Ἡρώδῃ, καὶ τὴν 5
οὐσίαν αὐτῆς τῷ Ἀγρίππᾳ δίδωσιν. Ἡρωδιάδι μὲν δὴ
φθόνου τοῦ πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ Ἡρώδῃ γυναικείων
ἀκροασαμένῳ κουφολογιῶν δίκην ταύτην ἐπετίμησεν ὁ
θεός· Γάιος δὲ τὸν μὲν πρῶτον ἐνιαυτὸν καὶ τὸν ἐξῆς
πάννυ μεγαλοφρόνως ἐχρηῆτο τοῖς πράγμασι, καὶ μέτριον 10
παρέχων αὐτὸν εἰς εὐνοίαν προυχώρει παρά τε Ῥω-
μαίοις αὐτοῖς καὶ τοῖς ὑπηκόοις, προῶν δ’ ἐξίστατο τοῦ
ἀνθρωπείως φρονεῖν ὑπὸ μεγέθους τῆς ἀρχῆς ἐκθειά-
ζων ἑαυτὸν, καὶ τὰ πάντα ἐπ’ ἀτιμία τοῦ θεοῦ πολι-
τεύειν ἤρτο. 15

8 καὶ δὴ στάσεως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενομένης Ἰου-
δαίων τε οὐ ἐνοικοῦσι καὶ Ἑλλήνων, τρεῖς ἀφ’ ἑκατέρας
τῆς στάσεως πρεσβευταὶ ἀφ’ ἑαυτῶν παρήσαν ὡς τὸν
Γάιον. καὶ ἦν γὰρ τῶν Ἀλεξανδρέων πρέσβειων εἰς
Ἀπίων, ὃς πολλὰ εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐβλασφήμησεν, 20
ἄλλα τε λέγων καὶ ὡς τῶν Καίσαρος τιμῶν περιορῶν·
πάντων γούν, ὅποσοι τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ὑποτελεῖς εἶεν,
βωμῶν τῷ Γαίῳ καὶ νεῶς ἰδρυμένων, τὰ τε ἄλλα πᾶ-
σιν αὐτὸν ὡσπερ τοὺς θεοὺς δεχομένων, μόνους τούσδε
ἄδοξον ἠρεῖσθαι ἀνδριάσι τιμῶν καὶ ὄρκιον αὐτοῦ τὸ 25
ὄνομα ποιεῖσθαι. πολλὰ δὲ καὶ χαλεπὰ Ἀπίωνος εἰρη-
κότος, ὑφ’ ὧν ἀρθῆναι ἤλπιζε τὸν Γάιον καὶ εἰκὸς ἦν,
Φίλων ὁ προεστὴς τῶν Ἰουδαίων τῆς πρεσβείας, ἀνῆρ
τὰ πάντα ἐνδοξος, Ἀλεξάνδρου τε τοῦ ἀλαβάρχου ἀδελ-
φὸς ὢν καὶ φιλοσοφίας οὐκ ἄπειρος, οἷός τε ἦν ἐπ’ ἀπο- 30
λογία χωρεῖν τῶν κατηγορημένων. διακλείει δ’ αὐτὸν
Γάιος κελεύσας ἐκποδῶν ἀπελθεῖν, περιοργῆς τε ὢν

φανερὸς ἦν ἐργασόμενός τι δεινὸν αὐτοῦς. ὁ δὲ Φίλων
ἐξεῖσι περιυβρισμένος, καὶ φησὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους,
οἱ περὶ αὐτὸν ἦσαν, ὡς χρὴ θαρσεῖν, Γαίου λόγῳ μὲν
αὐτοῖς ὠργισμένου, ἔργῳ δὲ ἤδη τὸν θεὸν ἀντιπαρεξ-
5 ἄγοντος.

Γάιος δὲ ἐν δεινῷ φέρων εἰς τοσόνδε ὑπὸ Ἰουδαίων 2
περιῶφθαι μόνων, πρεσβευτὴν ἐπὶ Συρίας ἐπέμπευ
Πετροῦνιον, διάδοχον διτελλίῳ τῆς ἀρχῆς, κελύων χειρὶ
πολλῇ εἰσβάλλοντι εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰ μὲν ἐκόντες δέ-
10 χονται, ἰστᾶν αὐτοῦ ἀνδριάντα ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ,
εἰ δ’ ἀγνωμοσύνη χρῶντο, πολέμῳ κρατήσαντα τοῦτο
ποιεῖν. καὶ Πετροῦνιος Συρίαν παραλαβὼν ἠπέλεγτο
διακονεῖσθαι ταῖς ἐντολαῖς τοῦ Καίσαρος· συμμαχίαν
δὲ πλείστην ὄσῃ ἠδύνατο ἀθροίσας, καὶ τάγματα δύο
15 τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως ἄγων, ἐπὶ Πτολεμαῖδος παρῆν
αὐτόθι χεϊμάσων ὡς πρὸς ἕαρ τοῦ πολεμεῖν οὐκ ἀφεξό-
μενος, καὶ πρὸς τὸν Γάιον ἔγραφε περὶ τῶν ἐπεγνωσμέ-
νων. ὁ δὲ ἐπῆνει τῆς προθυμίας αὐτόν, καὶ ἐκέλευε
μὴ ἀνιέναι, πολεμεῖν δὲ μὴ πειδομένοις ἐντεταμένως.
20 Ἰουδαίων δὲ πολλὰ μυριάδες παρήσαν ὡς τὸν Πετροῦ-
νιον εἰς Πτολεμαῖδα κατὰ δεήσεις μὴ ἐπὶ παρανομία
σφᾶς ἐπαναγκάζειν καὶ παραβάσει τοῦ πατρίου νόμου.
“εἰ δέ σοι πάντως πρόκειται τὸν ἀνδριάντα φέρειν καὶ
ἰστᾶν, ἡμᾶς αὐτοῦς πρότερον μεταχειρισάμενος πράσσε
25 τὰ δεδογμένα· οὐ γὰρ ἂν δυναίμεθα περιόντες συγχω-
ρεῖν πράγματα ἡμῖν ἀπηγορευμένα ἀξιωματί τε τοῦ νο-
μοθέτου καὶ προπατόρων τῶν ἡμετέρων, εἰς ἀρετὴν
ἀνήκειν αὐτὰ κεχειροτονηκότων.” Πετροῦνιος δὲ ὀργὴν
προσλαβὼν εἶπεν “ἀλλ’ εἰ μὲν αὐτοκράτωρ ὢν βουλευ-
30 μασι χρῆσθαι τοῖς ἑμᾶντοῦ τάδε πράσσειν ἐπενόουν,
κἂν δίκαιος ἦν ὑμῖν πρὸς με ὁ λόγος οὗτος· νῦν δὲ μοι
Καίσαρος ἐπεσταλκός τις πᾶσα ἀνάγκη διακονεῖσθαι τοῖς

ἐκείνῳ προανεψηφισμένοις, διὰ τὸ εἰς ἀνήκεστον φέ-
 ρειν ζημίαν τὴν παρακρούσιν αὐτῶν." "ἐπεὶ τοίνυν
 οὕτω φρονεῖς, ὦ Πετρώνιε," φασὶν οἱ Ἰουδαῖοι, "ὡς μὴ
 ἂν ἐντολὰς τὰς Γαῖου παρελθεῖν, οὐδ' ἂν αὐτοὶ παρα-
 βαίημεν τοῦ νόμου τὴν προαγόρευσιν, θεῶ πεισθέντες 5
 κἀρετῇ καὶ πόνοις τῶν ἡμετέρων προγόνων εἰς νῦν ἀπα-
 ράβατοι μεμενηκότες, οὐδ' ἂν τολμήσαιμεν ἐπὶ τοσοῦ-
 του κακοὶ γενέσθαι ὥστε, ὅποσα ἐκείνῳ δόξειε μὴ πρᾶσ-
 σόμενα ἀγαθοῦ ῥοπὴν ἡμῖν φέρειν, αὐτοὶ παραβαίνου-
 ποτ' ἂν θάνατον φοβηθέντες. ὑπομενοῦμεν δὲ εἰς τύ- 10
 χας ἰόντες, ἐπὶ φυλακῇ τε πατριῶν, καὶ κινδυνεύειν
 προθεμένοις ἐλπίδα οὐσαν ἐξεπιστάμενοι κἂν περιγενέ-
 σθαι διὰ τε τοῦ θεοῦ τὸ στηρόμενον μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τιμῇ
 τῇ ἐκείνου τὰ δεινὰ ὑποδεχομένων, καὶ τῆς τύχης τὸ
 ἐπ' ἀμφοτέρα φιλοῦν τοῖς πράγμασι παρατηγῆναι· 15
 ἐκ δὲ τοῦ σοὶ πέθεσθαι πολλὴν μὲν λοιδορίαν τοῦ ἀν-
 ἄνδρου προσκεισομένην ὡς δι' αὐτὸ παράβασιν τοῦ νό-
 μου προσποιουμένους, καὶ ἅμα πολλὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ,
 ὃς καὶ παρὰ σοὶ δικαστῇ γένοιτο ἂν βελτίων Γαῖου."

3 καὶ ὁ Πετρώνιος ἐκ τῶν λόγων θεασάμενος δυσνή- 20
 κητον αὐτῶν τὸ φρονοῦν, καὶ μὴ ἂν ἀμαχί δύναμιν αὐ-
 τῷ παραγενέσθαι διακονήσασθαι τῷ Γαῖῳ τὴν ἀνάθεσιν
 τοῦ ἀνδριάντος, πολὺν δὲ ἔσεσθαι φόνον, τοὺς τε φί-
 λους ἀναλαβὼν καὶ θεραπείαν ἢ περὶ αὐτὸν ἦν, ἐπὶ Τι-
 βεριάδος ἠπειγέτο, χρηζῶν κατανοῆσαι τῶν Ἰουδαίων 25
 τὰ πράγματα ὡς ἔχοι. καὶ Ἰουδαῖοι μέγαν ἠγούμενοι
 τὸν ἐκ τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολέμου κίνδυνον, πολὺ
 μείζονα δὲ κρίνοντες τὸν ἐκ τοῦ παρανομεῖν, αὐθις
 πολλαὶ μυριάδες ὑπηγείαζον Πετρώνιον εἰς τὴν Τιβε-
 ριάδα γενόμενον, καὶ ἱκετεία χρώμενοι μηδαμῶς εἰς 30
 ἀνάγκας τοιαύτας αὐτοὺς καθιστᾶν, μηδὲ μιαίνειν ἀν-
 δριάντος ἀναθέσει τὴν πόλιν. "πολεμήσετε ἄρα Καί-

σαρι" Πετρώνιος ἔφη, "μὴτε τὴν ἐκείνου παρασκευὴν
 λογιζόμενοι μὴτε τὴν ὑμετέραν ἀσθένειαν;" οἱ δὲ "οὐ-
 δαμῶς πολεμήσομεν" ἔφασαν, "τεθνηξόμεθα δὲ πρότε-
 ρον ἢ παραβῆναι τοὺς νόμους." ἐπὶ τε τὰ πρόσωπα
 5 κείμενοι καὶ τὰς σφαγὰς προδεικνύντες ἔτοιμοι καὶ
 κτίνουσθαι ἔλεγον εἶναι. καὶ ταῦτα ἐπράσσετο ἐπὶ ἡμέ-
 ρας τεσσαράκοντα, καὶ τοῦ γεωργεῖν ἀπερίοπτοι λοιπὸν
 ἦσαν, καὶ ταῦτα τῆς ὄρας οὔσης πρὸς σπόρον· πολλή τε
 ἦν προαίρεσις αὐτοῖς καὶ τοῦ θνήσκειν ἐπιθυμία προ-
 10 θεσις ἢ τὴν ἀνάθεσιν τοῦ ἀνδριάντος θεάσασθαι.

ἐν τοιούτοις δὲ ὄντων τῶν πραγμάτων, Ἀριστόβου- 4
 λος ὁ Ἀγορίππα τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς καὶ Ἑλκίας ὁ μέ-
 γας, ἄλλοι τε οἱ κράτιστοι τῆσδε τῆς οἰκίας, καὶ οἱ πρῶ-
 τοι σὺν αὐτοῖς, εἰσίσαιν ὡς τὸν Πετρώνιον παρακαλοῦν-
 15 τες αὐτόν, ἐπειδὴ τὴν προθυμίαν ὄρα τῆς πληθύος,
 μηδὲν εἰς ἀπόνοιαν αὐτῆς παρακινεῖν, ἀλλὰ γράφειν
 πρὸς Γαῖον τὸ ἀνήκεστον αὐτῶν πρὸς τὴν ὑποδοχὴν
 τοῦ ἀνδριάντος, πῶς τε ἀποστάντες τοῦ γεωργεῖν ἀντι-
 καθέζονται, πολεμεῖν μὲν οὐ βουλόμενοι διὰ τὸ μηδ'
 20 ἂν δύνασθαι, θανεῖν δ' ἔχοντες ἠδονὴν πρὶν παραβῆ-
 ναι τὰ νόμιμα αὐτοῖς, πῶς τε ἀσπόρου τῆς γῆς γενομέ-
 νης ληστειαὶ ἂν φύοιντο ἀδυναμία καταβολῆς τῶν φό-
 ρων. ἴσως γὰρ ἂν ἐπικλασθέντα τὸν Γαῖον μηδὲν ὠμὸν
 διανοηθῆναι μηδὲ ἐπ' ἀναστάσει φρονῆσαι τοῦ ἔθνους.
 25 ἐμμένοντος δὲ τῇ τότε βουλῇ τοῦ πολεμεῖν, τότε δὴ καὶ
 τὸν ἄπεσθαι τοῦ πράγματος. καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Ἀρι-
 στόβουλον ἐπὶ τούτοις τὸν Πετρώνιον παρεκάλον· Πε-
 τρώνιος δέ, τοῦτο μὲν τῶν περὶ τὸν Ἀριστόβουλον παν-
 τοίως ἐπικειμένων διὰ τὸ ὑπερὸς μεγάλων ποιεῖσθαι τὴν
 30 δέησιν, καὶ πάσῃ μηχανῇ προσχρησαμένων εἰς τὰς ἱκε-
 τείας, τοῦτο δὲ καὶ τῶν Ἰουδαίων θεώμενος τὴν ἀντι-
 παράταξιν τῆς γνώμης, καὶ δεινὸν ἠγούμενος τοσαῖσδε

μυριάσιν ἀνθρώπων, μανία τῆ Γαίον διακονούμενος, ἐπαγαγὼν θάνατον ἐν αἰτία τὸ πρὸς θεὸν σεβάσμιον ἔχειν καὶ μετὰ πονηρᾶς τὸν μετὰ ταῦτα βίον ἐλπίδος διαιτᾶσθαι, πολὺ κρείσσον ἤγειτο ἐπιστεῖλαι τῷ Γαίῳ ... τὸ ἀνήκεστον αὐτοῦ, ὀργῇ φέροντος μὴ ἐκ τοῦ ὀξέος 5 δεδιακονημένου αὐτοῦ ταῖς ἐπιστολαῖς· τάχα μὲν γὰρ καὶ πείσειν, καὶ τῆ τὸ πρῶτον μανία τῆς γνώμης ἐπιμένοντος, ἄψευδαι πολέμου τοῦ πρὸς αὐτούς· εἰ δ' ἄρα τι καὶ κατ' αὐτοῦ τρέποιο τῆς ὀργῆς, καλῶς ἔχειν τοῖς ἀρετῆς μεταποιουμένοις ὑπὲρ τοσῆσδε ἀνθρώπων πλη- 10 θύος τελευτᾶν. ἔκρινε δ' οὖν πιθανὸν ἠγεῖσθαι τῶν δεομένων τὸν λόγον.

5 συγκαλέσας δὲ εἰς τὴν Τιβεριάδα τοὺς Ἰουδαίους (οἱ δὲ ἀφίκοντο πολλαὶ μυριάδες), καταστάς ἐπ' αὐτούς τὴν τε ἐν τῷ παρόντι στρατείαν οὐ γνώμης ἀπέφηνε τῆς 15 αὐτοῦ, τοῦ δὲ αὐτοκράτορος τῶν προσταγμάτων τὴν ὀργὴν οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ παρακροῆμα ἐπιφέρεσθαι τοῖς [πράγμασι τοῖς] παρακροῆσθαι θάρσος εἰσφερομένοις· ὃ καλῶς ἔχειν τὸν γε τιμῆς τοσαύτης ἐπιτετευχότα συγχωρήσει τῆ ἐκείνου οὐδὲν ἐναντίον 20 πράσσειν. "οὐ μὴν δίκαιον ἠγοῦμαι ἀσφάλειάν τε καὶ τιμὴν τὴν ἑμαυτοῦ μὴ οὐκ ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου μὴ ἀπολουμένου τοσοῦτων ὄντων ἀναλοῦν, διακονουμένων τῆ ἀρετῆ τοῦ νόμου, ὃν πάτριον ὄντα περιμάχητον ἠγεῖσθε, καὶ τῆ ἐπὶ πᾶσιν ἀξιῶσει καὶ δυνάμει τοῦ θεοῦ, οὐ τὸν 25 ναὸν οὐκ ἂν περιδεῖν τολμήσαιμι ὑβρεῖ περιπεσεῖν τῆς τῶν ἡγεμονούντων ἐξουσίας. στέλλω δὲ ὡς Γαίον γνώμας τε τὰς ὑμετέρας διασαφῶν, καὶ πῃ καὶ συνηγορία χρώμενος ὑπὲρ τοῦ μὴ ὑμᾶς παρορᾶν πεισομένους ἐφ' οἷς προὔθεσθε ἀγαθοῖς. καὶ συμπράσσοι μὲν ὁ θεός 30 (βελτίων γὰρ ἀνθρωπίνης μηχανῆς καὶ δυνάμεως ἢ κατ' ἐκείνου ἐξουσία), προτανεύων ὑμῖν τε τὴν τήρησιν τῶν

πατριῶν καὶ αὐτῷ τὸ μηδὲν ἀνθρωπείαις παρὰ γνώμην βουλήσεσι τιμῶν τῶν εἰωθυῶν ἀμαρτεῖν. εἰ δ' ἐκπικρανθεὶς Γαίος εἰς ἐμὲ τρέψει τὸ ἀνήκεστον τῆς ὀργῆς, τλήσομαι πάντα κίνδυνον καὶ πᾶσαν ταλαιπωρίαν 5 συνιοῦσαν τῷ σώματι καὶ τῆ ψυχῇ ὑπὲρ τοῦ μὴ ὑμᾶς τοσοῦσδε ὄντας ἐπὶ οὕτως ἀγαθαῖς πράξεσι διολλυμένους θεωρεῖν. ἄπιτε οὖν ἐπὶ ἔργα τὰ αὐτῶν ἕκαστοι, καὶ τῆ γῆ ἐπιπονεῖτε. πέμψω δ' αὐτὸς ἐπὶ Ρώμης, καὶ τὰ πάντα ὑπὲρ ὑμῶν δι' ἑμαυτοῦ καὶ τῶν φίλων οὐκ 10 ἀποτραπήσομαι διακονεῖν."

ταῦτα εἰπὼν καὶ διαλύσας τῶν Ἰουδαίων τὸν σύλ- 6 λογον, προμηθεῖσθαι τῶν εἰς τὴν γεωργίαν ἠξίου τοὺς ἐν τέλει καὶ καθομιλεῖν τὸν λαὸν ἐλπίσι χρησταῖς. καὶ ὁ μὲν εὐθυμεῖν τὸ πλῆθος ἔσπευδεν, ὁ θεὸς δὲ παρο- 15 σίαν ἐπεδείκνυε τὴν αὐτοῦ Πετρωνίῳ καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς ὄλοις σύλληψιν. ἅμα τε γὰρ ἐπαύετο τοῦ λόγου ὃν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους εἶπε, καὶ ἀντίκα ἕτερον ἠφίρει μέγαν, παρ' ἐλπίδα τοῖς ἀνθρώποις γενόμενον διὰ τὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν αἰθριον οὐρανὸν ἔωθεν οὐδὲν ὄμβριον ἀποσημαί- 20 νειν ἐκ τῶν περὶ τὸν οὐρανόν, καὶ τὸ πᾶν ἔτος ἀνχμῶ μεγάλῳ κατεσχημένον ἐπ' ἀπογνώσει ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους ὕδατος τοῦ ἀνωθεν, εἰ καὶ σύννεφόν ποτε θεάσαιντο τὸν οὐρανόν· ὥστε δὴ τότε πολλοῦ καὶ παρὰ τὸ εἰωθὸς καὶ παρὰ τὸ ἑτέρως δόξαν ἀφιγμένου ὕδατος, 25 τοῖς τε Ἰουδαίοις ἐλπίς ἦν οὐδαμῶς ἀτυχήσειν Πετρωνίον ὑπὲρ αὐτῶν δεόμενον. ὁ Πετρωνίος δὲ κατεπέπληκτο μειζόνως, ὀρῶν ἐναργῶς τὸν θεὸν τῶν Ἰουδαίων προμηθεύμενον καὶ πολλὴν ἀποσημήναντα τὴν ἐπιφάνειαν, ὡς μηδ' ἂν τοῖς ἔργῳ προθεμένοις τάναν- 30 τία φρονεῖν ἰσχὺν ἀντιλέξεως καταλείψθαι. ὡς δὲ καὶ πρὸς τὸν Γαίον σὺν τοῖς λοιποῖς ὁπόσα ἔγραφεν ... ἐπαγωγὰ δ' ἦν τὰ πάντα καὶ παντοίως παρακαλοῦντα

μη τοσαύτας μυριάδας ἀνθρώπων ἀπονοεῖν, ἄς εἰ κτείνοι (οὐ γὰρ δίχα γε πολέμου παραχωρήσειν τοῦ νομίμου τῆς θρησκείας), προσόδου τε τῆς ἀπ' αὐτῶν ἀποστρεφίσθαι καὶ τῷ τροπαίῳ τῆς ἀρᾶς ὑποτίθεσθαι τὸν μέλλοντα αἰῶνα. καὶ ἄλλως θείου τοῦ προεστηκότος αὐτῶν 5 τὴν δύναμιν ὡς ἀκραιφνή ἀπέφαινε, καὶ μηδὲν ἐνδοίαστον ἐπὶ δυνάμει τῇ αὐτοῦ ἐπιδεικνυσθαι καταλείπουσαν.

7 καὶ Πετρῶνιος μὲν ἐν τούτοις ἦν, Ἀγρίππας δὲ ὁ βασιλεύς (ἐτύγχανε γὰρ ἐπὶ Ῥώμης διαιτώμενος) προύκοπτε φιλία τῇ πρὸς τὸν Γάιον μειζόνως. καὶ ποτε προθεῖς δεῖπνον αὐτῷ, καὶ πρόνοιαν ἔχων πάντας ὑπερβαλέσθαι τέλεσί τε τοῖς εἰς τὸ δεῖπνον καὶ παρασκευῆ τοῦ εἰς ἡδονὴν φέροντος, ὡς μὴ ὅπως ἂν τινα τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ μηδ' αὐτὸν Γάιον ποτε ἰσωθῆναι θελήσοντα, 15 οὐχ ὅπως ὑπερβαλέσθαι· τοσοῦτον ἀνῆρ τῇ παρασκευῇ πάντας ὑπερῆρε καὶ τῷ τὰ πάντα Καίσαρι ἐκφροντίσας παρασχέιν. καὶ ὁ Γάιος ἐκθανμάσας τὴν τε διάνοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν, ὡς ἐπ' ἀρεσκείᾳ τῇ αὐτοῦ βιάζοιτο καὶ ὑπὲρ δύναμιν τῶν χρημάτων εὐπορία 20 χρῆσθαι, βουλόμενός τε μιμήσασθαι τὴν Ἀγρίππα φιλοτιμίαν ἐφ' ἡδονῇ τῇ αὐτοῦ προσομένην, ἀνειμένος ὑπὸ οἴνου καὶ τὴν διάνοιαν εἰς τὸ ἱλαρώτερον ἐκτετραμμένος φησὶν ἐν συμποσίῳ, παρακαλοῦντος εἰς πότον Ἀγρίππα, "καὶ πρότερον μὲν σοι τιμὴν συνῆδειν ἢ ἐχρῶ 25 τὰ πρὸς ἐμέ, καὶ πολλὴν εὐνοίαν μετὰ κινδύνων ἀποδειχθεῖσαν, οἷς ὑπὸ Τιβερίου περιέστῃς δι' αὐτήν, ἐπιλείπεις τε οὐδὲν καὶ ὑπὲρ δύναμιν ἀρετῇ χρῆσθαι τῇ πρὸς ἡμᾶς. ὅθεν (αἰσχρὸν γὰρ ἠσᾶσθαι με ὑπὸ τῆς σῆς σπουδῆς) ἀναλαβεῖν βούλομαι τὰ ἐλλειμμένα πρότερον. ὀλίγον γὰρ πᾶν ὅπόσον σοι δωρεῶν ἐχόμενον ἀπειμορασάμην· τὸ δὲ πᾶν, ὅπερ σοι ῥοπήν ἂν προσθεῖη

τοῦ εὐδαίμονος, δεδιακονήσεται σοι προθυμία τε καὶ ἰσχύϊ τῇ ἐμῇ." καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν, οἴομενος γῆν τε πολλὴν αἰτήσεσθαι, ἢ καὶ τινῶν προσόδους πόλεων· ὁ δὲ, καίπερ τὰ πάντα ἐφ' οἷς αἰτήσαι παρεσκευασμένος, οὐκ ἐφανέρου τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος ἀμείβεται τὸν Γάιον ὅτι οὔτε πρότερον κέρδος τὸ ἀπ' αὐτοῦ καρδοκῶν παρὰ τὰς Τιβερίου ἐντολὰς θεραπεύσειεν αὐτόν, οὔτε νῦν πράσσειν τι τῶν εἰς χάριν τὴν ἐκείνου κερδῶν οἰκείων ἐν τισὶ λήψεσι· μεγάλα δὲ εἶναι τὰ προδεωρημένα, καὶ περαιτέρω τῷ θράσει χρωμένου τῶν ἐλπίδων· "καὶ γὰρ εἰ τῆς σῆς ἐλάττονα γέγονε δυνάμειος, τῆς γ' ἐμοῦ τοῦ εἰληφότος διανοίας τε καὶ ἀξιώσεως μείζονα." καὶ ὁ Γάιος ἐκπλαγείς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, πλειόνως ἐνέκειτο εἰπεῖν ὅτι χαρίζοιτ' ἂν αὐτῷ παρασχόμενος. ὁ δὲ ἐπέπερ, ὧ δέσποτα, προθυμία τῇ σῇ δωρεῶν με ἄξιον ἀποφαίνεις, αἰτήσομαι τῶν μὲν εἰς ὄλβον φερόντων οὐδὲν διὰ τὸ μεγάλως με ἐνδιαπρέπειν οἷς ἤδη παρέσχες· ὅτι δ' ἂν σοι δόξαν προσποιῆ τοῦ εὐσεβοῦς, καὶ τὸ θεῖον σύμμαχον ἐφ' οἷς θελήσειας παρακαλῆ, 20 κάμοι πρὸς εὐκλείας γένηται παρὰ τοῖς πυνθανομένοις, ὡς μηδενὸς ὧν χρῆσαιμην ὑπὸ τῆς σῆς ἐξουσίας ἀτυχεῖν πάποτε γνόντι. ἀξιῶ γὰρ σε τοῦ ἀνδριάντος τὴν ἀνάθεσιν, ἣν ποιήσασθαι κελεύεις Πετρῶνιον εἰς τὸ Ἰουδαίων ἱερόν, μηκέτι πράσσειν διανοεῖσθαι."

25 καὶ ὁ μὲν, καίπερ ἐπικίνδυνον τοῦτο ἡγούμενος (εἰ γὰρ μὴ πιθανὰ ἔκρινε Γάιος, οὐδὲν ἄλλο ἢ εἰς θάνατον ἔφερεν) διὰ τὸ μεγάλα νομίζειν τε καὶ εἶναι, κύβον ἀναρριπτεῖν τὸν ἐπ' αὐτοῖς ἡγείτο. Γάιος δὲ ἅμα τῇ θεραπείᾳ τοῦ Ἀγρίππα ἐνειλημμένος, καὶ ἄλλως ἀπρεπὲς 30 ὑπολαμβάνων ἐπὶ τοσῶνδε μαρτύρων ψευδῆς γενέσθαι περὶ ὧν προθύμως ἐβιάζετο αἰτεῖσθαι τὸν Ἀγρίππαν, μετὰ τοῦ ὀξέος μεταμέλῳ χρωμένος, ἅμα δὲ τοῦ Ἀγρίππα

τὴν ἀρετὴν θαυμάσας, (ὅτι) ἐν ὀλίγῳ αὐξίει τὴν οὐ-
 κείαν ἀρχὴν ἤτοι προσόδοις χρημάτων ἢ ἄλλῃ δυνάμει
 τοῦ κοινοῦ τῆς εὐθυμίας ἐπεμελείτο, πρεσβέων τοὺς
 νόμους καὶ τὸ θεῖον, συγχωρεῖ, καὶ γράφει πρὸς τὸν
 Πετρώνιον, ἐκείνόν τε τῆς ἀθροίσεως τοῦ στρατεύματος 5
 ἐπαινῶν καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν περὶ αὐτῶν ἀπεσταλκότος.
 "νῦν οὖν εἰ μὲν φθάνεις τὸν ἀνδριάντα ἑστακῶς, ἑστά-
 τω· εἰ δὲ μήπω πεποιήσαι τὴν ἀνάθεσιν, μηδὲν περαι-
 τέρω κακοπαθεῖν, ἀλλὰ τὸν τε στρατὸν διάλυε καὶ αὐ-
 τὸς ἐφ' ἃ τὸ πρῶτόν σε ἔστειλα ἄπιθι. οὐδὲν γὰρ ἔτι 10
 δέομαι τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἀνδριάντος, Ἀγρίππα χαρι-
 ζόμενος, ἀνδρὶ παρ' ἐμοὶ τιμωμένῳ μειζόνως ἢ ὥστε με
 χρεῖα τῇ ἐκείνου καὶ οἷς κελεύσειεν ἀντιπεῖν." Γάιος
 μὲν δὴ ταῦτα γράφει πρὸς τὸν Πετρώνιον, πρότερον ἢ
 ἐντυχεῖν ταῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς ἐμφαινοῦσαις ἐπὶ ἀπο- 15
 στασίᾳ Ἰουδαίους κατὰ τὸν ἀνδριάντα ἐπέλεγσθαι· μη-
 δὲν γὰρ ἕτερον ἀποσημαίνειν τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ἀλλὰ
 πόλεμον ἀντικρὺς Ῥωμαίοις ἀπειλεῖν. καὶ περιελγήσας
 ὡς ἐπὶ πείρα τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ τετολημηκότων, ἀνῆρ
 ἐπὶ πᾶσιν ἡσῶν μὲν τοῦ αἰσχροῦ κρείσσων δὲ τοῦ βελ- 20
 τίστου, καὶ ἐφ' οἷς τισὶ κρίνειεν ὀργῇ χρῆσθαι παρ' ὄν-
 τινοῦν ἐπειγόμενος, παιδεύσειν αὐτῆς οὐδ' ἠντινοῦν
 προστιθεῖς, ἀλλ' ἐφ' ἡδονῇ τιθεῖς τῇ ἐκείνης τὴν κρίσιν
 τοῦ εὐδαίμονος, γράφει πρὸς τὸν Πετρώνιον, "ἐπειδὴ
 δῶρα ὅποσα σοι οἱ Ἰουδαῖοι παρέσχον ἐν μείζονι λόγῳ 25
 τῶν ἐμῶν πεποιήσαι ἐντολῶν, διακονεῖσθαι τὰ πάντα
 ἡδονῇ τῇ ἐκείνων ἀρθεῖς ἐπὶ παραβάσει τῶν ἐμῶν ἐντο-
 λῶν, κελεύω σε σαυτῷ κριτὴν γενόμενον λογίσασθαι
 περὶ τοῦ ποιητέου σοι ὑποστάντι ὀργῇ τῇ ἐμῇ, ἐπεὶ τοι
 παράδειγμα ποιοῖμ' ἂν σε τοῖς τε νῦν πᾶσι καὶ ὅποσοι 30
 ὕστερον γένοιεν ἂν, μηδαμῶς ἀκυροῦν αὐτοκράτορος
 ἀνδρὸς ἐντολᾶς."

ταύτην μὲν γράφει Πετρώνιῳ τὴν ἐπιστολὴν, οὐ 9
 μὴν φθάνει γε ζῶντος Πετρώνιος δεξάμενος αὐτήν,
 βραδυνθέντος τοῦ πλοῦ τοῖς φέρουσιν εἰς τοσόδε ὥστε
 Πετρώνιῳ γράμματα πρὸ αὐτῆς ἀφικέσθαι δι' ὧν μαν-
 5 θάνει τὴν Γαίου τελευτήν. θεὸς γὰρ οὐκ ἄρ' ἀμνημο-
 νήσειεν ἔμελλε Πετρώνιῳ κινδύνων οὐς ἀνελήφει ἐπὶ
 τῇ τῶν Ἰουδαίων χάριτι καὶ τιμῇ τῇ αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν
 Γαίου ἀποσκευασάμενος ὀργῇ ὧν ἐπὶ σεβασμῶ τῷ αὐτοῦ
 πρᾶσσειν ἐτόλησε, τὸν μισθὸν χρεωλυτεῖν. συνεργεῖ
 10 τῷ Πετρώνιῳ ἢ τε Ῥώμῃ καὶ πᾶσα ἡ ἀρχή, μάλιστα δ'
 ὅποσοι τῆς βουλῆς προύχοιεν ἀξιώματι, διὰ τὸ εἰς ἐκεί-
 νους ἀκράτῳ τῇ ὀργῇ χρῆσθαι τὸν Γαίου. καὶ τελευτᾷ
 μὲν οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ἢ γράψαι τῷ Πετρώνιῳ τὴν
 ἐπὶ τὸ θανεῖν ἀνακειμένην ἐπιστολὴν (τὴν δ' αἰτίαν ἐξ
 15 ἧς τελευτᾷ καὶ τῆς ἐπιβουλῆς τὸν τρόπον ἀφηγήσομαι
 προϊόντος τοῦ λόγου), Πετρώνιῳ δὲ προτέρα μὲν παρῆν
 ἢ διασαφοῦσα τοῦ Γαίου τὴν τελευτήν ἐπιστολή, μετ'
 οὐ πολὺν δὲ ἢ κελεύουσα αὐτὸν τελευτᾶν αὐτόχειρα. καὶ
 ἦσθη τε τῇ συντυχίᾳ τοῦ ὀλέθρου ὃς τὸν Γαίου κατέ-
 20 λαβε, καὶ τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν ἐξεθαύμασεν, οὐδὲν
 εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος μισθὸν αὐτῷ τιμῆς τε τῆς
 εἰς τὸν ναὸν καὶ βοηθείας τῆς Ἰουδαίων σωτηρίας πα-
 ρασχομένου.

καὶ Πετρώνιῳ μὲν οὕτω μὴ αὐτῷ ὄφθεις διεφεύχθη
 25 ῥαδίως ὁ κίνδυνος τοῦ θανεῖν· γίνεται δὲ καὶ περὶ τοὺς 9
 ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ μάλιστα τὴν Βαβυλωνίαν οὐ-
 κοῦντας Ἰουδαίους συμφορὰ δεινὴ καὶ οὐδεμιᾶς ἧς τινὸς
 ἐλάσσω, φόνος τε αὐτῶν πολὺς καὶ ὀπόσος οὐχ ἰστορη-
 μένος πρότερον. περὶ ὧν δὴ τὰ πάντα ἐπ' ἀκριβὲς διη-
 30 γησάμενος, ἐκθήσομαι καὶ τὰς αἰτίας ἀφ' ὧν αὐτοῖς τὸ
 πάθος συνέτυχεν. Νάαρδα τῆς Βαβυλωνίας ἐστὶ πόλις,
 ἄλλως τε πολυανδροῦσα καὶ χώραν ἀγαθὴν καὶ πολλήν

ἔχουσα καὶ σὺν ἄλλοις ἀγαθοῖς καὶ ἀνθρώπων ἀνά-
 πλεων· ἔστι δὲ καὶ πολεμίοις οὐκ εὐέμβολος, περιόδω
 τε τοῦ Εὐφράτου πᾶσαν ἐντὸς αὐτὴν ἀπολαμβάνοντος
 καὶ κατασκευαῖς τειχῶν. ἔστι δὲ καὶ Νίσιβις πόλις κατὰ
 τὸν αὐτὸν τοῦ ποταμοῦ περιόρου. ὅθεν Ἰουδαῖοι τῆ
 φύσει τῶν χωρίων πεπιστευκότες, τὸ τε δίδραχμον ὃ
 τῷ θεῷ καταβάλλειν ἐκάστοις πάτριον, ταύτη κατετί-
 θεντο καὶ ὅποσα ἄλλα ἀναθήματα, ἐχρῶντό τε ὥσπερ
 ταμείω ταῖσδε ταῖς πόλεσιν. ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ Ἱεροσο-
 λύμων ἀνεπέμπετο ἡ καιρός, πολλαὶ τε μυριάδες ἀν-
 10 θρώπων τὴν κομιδὴν τῶν χρημάτων παρελάμβανον, δε-
 διότες τὰς Παρθυαίων ἀρπαγὰς, ὑποτελούσης ἐκείνοις
 τῆς Βαβυλωνίας. καὶ ἦσαν γὰρ Ἀσιναῖος καὶ Ἀνιλαῖος,
 Νααρδάται μὲν τὸ γένος, ἀλλήλων δὲ ἀδελφοί· καὶ αὐ-
 15 τούς (πατὴρ δ' ἦσαν ὄρφανοί) ἡ μήτηρ προσέταξεν
 ἰσθῶν μαθήσει ποιήσεως, οὐκ ὄντος ἀπρεποῦς τοῖς ἐπι-
 χωρίοις ὥστε τοὺς ἀνδρας ταλασιουργεῖν παρ' αὐτοῖς.
 τούτοις ὁ τοῖς ἔργοις ἐφεστῶς (καὶ γὰρ ἐμεμαθήκεσαν
 παρ' αὐτῷ) βραδυνήτα ἐπικαλέσας τῆς ἀφίξεως ἐκόλασε
 πληγαῖς. οἱ δ' ἐφ' ὕβρει τὴν δικαίωσιν λογιζόμενοι,
 20 κατασπάσαντες τῶν ὀπλων πολλὰ ὅποσα ἦν ἐπὶ τῆς οἰ-
 κίας φυλασσόμενα, ὥχοντο εἰς τι χωρίον διάρρηξιν μὲν
 ποταμῶν ποιούμενον, νομὰς δὲ ἀγαθὰς παρασχεῖν πεφυ-
 κὸς καὶ χιλῶν ὅποσοι εἰς τὸν χειμῶνα ἀποτιθεῖντο. συν-
 ἤεσαν τε ὡς αὐτοὺς τῶν νέων οἱ ἀπορώτατοι, καὶ τού-
 25 τούς τοῖς ὀπλοῖς φραγνύντες στρατηγοὶ τε ἦσαν καὶ τῶν
 κακῶν ἡγεμόνες οὐκ ἐκωλύοντο εἶναι. προελθόντες γὰρ
 ἐπὶ τὸ ἄμαχον καὶ κατασκευάσαντες ἀκρόπολιν διέπεμ-
 πον πρὸς τοὺς νέμοντας, φόρον αὐτοῖς κελεύοντες κατα-
 βάλλειν τῶν βοσκημάτων ἃ ἀρκοῦντα ἐπὶ τροφῇ γίνονται
 30 ἄν, προτιθέντες φιλλίαν τε πειδομένους καὶ ἄμυναν τῶν
 ἀλλαχόθεν ποθέν πολεμίων, σφαγὰς δὲ τῶν ποιμνίων

ἀπειθοῦσιν. οἱ δὲ (οὐ γὰρ ἦν ἕτερα παρ' αὐτὰ ποιεῖν)
 ἠκροῶντο, καὶ τῶν προβάτων ἔστελλον ὅποσα κελευ-
 σθειεν. ὥστε δὴ καὶ πλείων αὐτοῖς συνελέγετο ἰσχύς,
 κύριοι τε ἦσαν ἐφ' οἷς βουλευθείαν ἐκ τοῦ ὄξεος ἐλαύ-
 5 νοντες κακουργεῖν, θεραπεύειν τε αὐτοὺς ἤρητο πᾶς
 προστυγχάνων, καὶ ἦσαν φοβεροὶ καὶ τοῖς πειρασομέ-
 νοις· ὥστε ἤδη προύνοπτε λόγος περὶ αὐτῶν κατὰ τὸν
 Πάρθων βασιλέως.

ὁ δὲ τῆς Βαβυλωνίας σατραπῆς μαθὼν ταῦτα, καὶ 2
 10 βουλευθεὶς ἐπιφυομένους κωλύσαι πρὶν τι μείζον κακὸν
 εἶξ αὐτῶν ἀνάστηναι, συλλέξας στρατὸν ὅσον ἐδύνατο
 πλεῖστον καὶ Παρθυαίων καὶ τῶν Βαβυλωνίων ἤλασε
 πρὸς αὐτούς, φθῆναι θέλων προσβαλὼν [ἐξελεῖν] πρὶν
 ἐξαγγελτὸς γενέσθαι κατασκευάζων τὸν στρατόν. περι-
 15 κἀθίσας δὲ τὸ ἔλος ἠσύχαζεν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιούσαν
 (ἦν δὲ σάββατον, ἀργίας παντὸς χρημάτων Ἰουδαίοις
 ἡμέρα) οἴομενος οὐ τολμήσειν ἀντιστατήσειν αὐτῷ τοὺς
 πολεμίους, ἀλλ' ἄμαχλ λαβὼν ἄξειν δεδεμένους, κατὰ
 βραχὺ προσήει, χηρῶν αἰφνίδιον ποιεῖσθαι τὴν ἐπί-
 20 πτωσιν. Ἀσιναῖος δὲ (ἐτύγχανε γὰρ σὺν τοῖς ἐταίροις
 κἀθεζόμενος, καὶ τὰ ὄπλα παρέκειτο αὐτοῖς) "ἄνδρες",
 φησὶ "χρεμετισμὸς μοι ἵππων προσέπεσεν, οὐ φορβά-
 δων, ἀλλ' οἷος γένοιτο ἀνδρῶν αὐτοῖς ἐπιβεβηκότων,
 ἐπεὶ καὶ τινος ἀνακρούσεως αἰσθάνομαι χαλινῶν. δέδια
 25 μὴ λελήθασιν ἡμᾶς οἱ πολέμιοι περιστάντες. ἀλλὰ τις
 προσίτω κατόπτῃς, ἀπαγγελίαν ἡμῖν σαφῆ τῶν ἐνεστη-
 κόντων ποιησόμενος. εἴη δὲ ἐπὶ ψευδέσι μοι λελέχθαι τὰ
 εἰρημμένα." καὶ ὁ μὲν τάδε εἶπε, καὶ ὥχοντό τινες προ-
 σκοποῦντες τὸ γινόμενον. καὶ ἡ τάχος παρελθόντες "οὔτε
 30 αὐτὸς ψευδῆς" ἔφασαν "εἰκάστῃς εἰ τῶν πρασσομένων
 τοῖς πολεμίοις, οὔτε ἐκεῖνοι πλείονως ἐπιτρέψειν ἤμελ-
 λον ἡμῖν ὑβριεῖν. περιειλήμεθα δόλω, μηδὲν βοσκη-

μάτων διαφέροντες, τοῦ δὲ ἵππου πλήθος ἐπελαυνούσης ἡμῖν ἐν ἀπορία χειρῶν κειμένοις διὰ τὸ κατείργεσθαι παραγορεύσει τῶν πατρῶων εἰς τὸ ἀργεῖν. Ἄσιναιος δὲ οὐκ ἄρα γνώμη τοῦ κατασκόπου κρινεῖν ἐμελλεν ἐπὶ τοῖς ποιητέοις, ἀλλὰ νομιμώτερον ἠγησάμενος 5 τοῦ ἐπ' ἀπράκτοις τελευτῶν εὐφραίνειν τοὺς πολεμίους τὸ ἀλκῆς δραξάμενος ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης, εἰς ἣν ἐνεπεπτόκει παρανομεῖν, τιμωρίαν ἀπολαμβάνων, εἰ δέοι, τελευτῶν, αὐτὸς τε ἀναλαμβάνει τὰ ὄπλα καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ θάρσος ἐνεποιεῖ τῆς ἐπὶ τὰ ὅμοια ἀρετῆς. ὁμοίως 10 οὖν ἴασι τοῖς πολεμίους, καὶ πολλοὺς κτείναντες αὐτῶν διὰ τὸ καταφρονοῦντας ὡς ἐπὶ τὰ ἔτοιμα χωρεῖν, εἰς φυγὴν τρέπονται τὸ λοιπόν.

3 ὁ δὲ τῶν Πάρθων βασιλεὺς, ἐπεὶ ἀφίκετο αὐτῷ ἢ ἀγγελία τῆς μάχης, ἐκπλαγείς τῷ τολμήματι τῷ τῶν 15 ἀδελφῶν ἐπεθύμησεν αὐτοῖς ἐλθεῖν διὰ τε ὄψεως καὶ λόγων, καὶ πέμπει τὸν πιστότατον τῶν σωματοφυλάκων λέγοντα ὅτι βασιλεὺς Ἀρτάβανος, καίπερ ἠδικημένος ὑφ' ὑμῶν ἐπιχειρήσεως αὐτοῦ τῆ ἀρχῇ γενομένης, ἐν ἐλάσσει τὴν καθ' αὐτὸν ὀργὴν τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς 20 ποιησάμενος ἀπέστειλέ με δεξιᾶς τε καὶ πίστιν δώσοντα ὑμῖν, συγχωρῶν ἄδειαν τε καὶ ἀσυλίαν ὁδῶν, χρήζων ἐπὶ φιλίᾳ προσχωρεῖν πρὸς αὐτόν, δόλου τε καὶ ἀπάτης χωρίς· δῶρά τε δῶσειν ὑπισχρεῖται καὶ τιμὴν, ἣτις ὑμῖν πρὸς τῆ νῦν οὔσῃ ἀρετῇ μελλήσει δυνάμει τῆ ἐκείνου 25 ὠφελεῖν. Ἄσιναιος δὲ αὐτὸς μὲν ὑπερβάλλεται ὁδοῦς τὰς ἐκεῖ, τὸν ἀδελφὸν δὲ Ἀνιλαῖον ἐκπέμπει μετὰ δῶρων ὅποσα πορίσαι ἦν. καὶ ὁ μὲν ᾤχετο, καὶ εἰσοδος αὐτῷ γίνεται παρὰ βασιλέα· Ἀρτάβανος δὲ ἐπεὶ θεᾶται τὸν Ἀνιλαῖον κατὰ μόνας ἤκοντα, ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ 30 καὶ τὸν Ἀσιναιὸν ἐφυστερηκότος. ἐπεὶ δὲ πυνθάνεται αὐτὸν δεῖσαντα ἐν τῷ ἔλει ὑπομένειν, ὁ δὲ τοὺς τε πα-

τρόφους θεοὺς ἐπώμνυτο μηδὲν κακὸν δράσειν αὐτοὺς πίστει τῇ αὐτοῦ προσκεχωρηκότας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐδίδου, ὅπερ μέγιστον παρὰ πᾶσι τοῖς ἐκείνη βαρβάρους 5 παράδειγμα τοῦ θαρσεῖν γίνεται τοῖς ὁμιλοῦσιν· οὐ γὰρ ἂν ψεύσαιο τις δεξιῶν ὑπ' αὐτοῦ δόσεως γενομένης, οὐδὲ πιστεύειν ἐνδοιάσειεν, εἰ τοιαῦδε ἀσφαλείας δόσις γένοιτο παρὰ τῶν ἐν ὑποψία ἀδικήσειν καθεστηκότων. καὶ Ἀρτάβανος μὲν ταῦτα πράξας ἐκπέμπει τὸν Ἀνιλαῖον πείθοντα τὸν ἀδελφὸν ἐπανελθεῖν. ἔπρασσε 10 δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς χρήζων ἐνστόμισμα τῇ ἀρετῇ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφῶν εἰς φιλίαν κτήσασθαι τῶν ἐκείνου σατραπειῶν ἐν ἀποστάσει τε οὐσῶν καὶ διανοίᾳ τοῦ ἀποστησομένου, μέλλων ἐλάσειν ἐπ' αὐτούς. ἐδεδίει γὰρ μὴ καὶ περιεχομένου πολέμῳ τῷ ἐκείνων κατὰ χεῖραςιν 15 τῶν ἀφεστηκότων ἀνζηθῶσιν ἐπὶ μέγα οἱ περὶ τὸν Ἀσιναιὸν καὶ τὴν Βαβυλωνίαν, ἣτοι γε συστήσαντες ἐπ' ἀκροᾶσει τῇ αὐτῶν, ἢ καὶ τούτου γε ἀτυχοῦντες τοῦ κακῶσαι μειζρόνως οὐ διαμάρτοιεν.

ὁ μὲν δὴ ταῦτα διανοηθεὶς ἐκπέμπει τὸν Ἀνιλαῖον, 4 ὁ δὲ Ἀνιλαῖος πιθανὸς ἦν τῷ ἀδελφῷ τὴν τε ἄλλην προθυμίαν διηγούμενος τοῦ βασιλέως καὶ ὄρκιον τὸ γεγεννημένον· ὥστε δὴ ἠπείγοντο ὡς τὸν Ἀρτάβανον. ὁ δὲ ἠδονῇ αὐτοὺς δέχεται παραγενομένους, ἐθανύμαξέ τε τὸν Ἀσιναιὸν τοῦ ἐν ταῖς πράξεσιν εὐψύχου, θεωρῶν 25 παντελῶς ὄντα ὀφθῆναι βραχύν τε καὶ τοῖς τὸ πρῶτον ὄψει συνελθοῦσι δοῦναι καταφρονημάτων ἀφορμὰς, ὡς οὐδὲν κρίνοιεν αὐτόν, φησί τε πρὸς τοὺς φίλους ὡς μείζονα ἐν τῇ παραθέσει παρέχοιτο τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος· παρὰ τε πότον δεικνὺς τὸν Ἀσιναιὸν Ἀβδαγάσῃ τῶν 30 αὐτοῦ στρατοπεδαρχῶν τό τε ὄνομα διασαφεῖ καὶ τὴν πᾶσαν ἀρετὴν ἢ χροῦτο εἰς πόλεμον. τοῦ δὲ Ἀβδαγάσου κελεύοντος συγχώρημα αὐτῷ γενέσθαι κτείναντα αὐτόν

ἄποινα ἀπολαβεῖν ὑπὲρ ὧν ὕβρισεν εἰς τὴν Παρθυαίων ἀρχὴν, "ἀλλ' οὐκ ἂν" εἶπεν ὁ βασιλεὺς "συγχώρημα διδοίην ἐπ' ἀνδρὶ πίστει τῇ εἰς ἐμὲ τεταρορηκότι, καὶ προσέτι δεξιάν τε πέμψας καὶ θεῶν ὄρκους πιθανὸς γενέσθαι σπουδάσας. εἰ δὲ ἀνὴρ τυγχάνεις τὰ πολέμια ἀγαθός, μηδὲν ἐπιουκίας χορήζων τῆς ἐμῆς Παρθυαίων ἐκδίδει τὴν ἀρχὴν περιυβρισμένην· ἐπαναχωροῦντι γοῦν ἐπιθέμενος περιγίνου κράτει τῷ περὶ σὲ καὶ μετ' ἀγνοίας τῆς ἐμῆς." ἔωθεν δὲ μετακαλέσας τὸν Ἀσιναῖον "ἴδρα σοι" φησὶν, "ὦ νεανία, χωρεῖν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ, μὴ καὶ πλείοσι τῶν ἐνθάδε στρατηγῶν τὴν ὄργην ἐρεθίσαις ἐπιχειρεῖν σου τῇ σφαγῇ καὶ δίχῃ γνώμης τῆς ἐμῆς. παρακαταθήμην δέ σοι δίδωμι τὴν Βαβυλωνίαν γῆν, ἀλήστευτόν τε καὶ ἀπαθῆ κακῶν ἐσομένην ὑπὸ τῶν σῶν φροντίδων. ἄξιός δ' εἰμὶ τυγχάνειν σου χρηστοῦ ἀνεπίκλητόν σοι παρασχόμενος τὴν ἐμαντοῦ πίστιν, οὐκ ἐπὶ κούφοις ἀλλ' ἐπὶ τοῖς εἰς σωτηρίαν ἀνακειμένους." ταῦτα εἰπὼν καὶ δῶρα δούς τὸ τηρίκα ἐκπέμπει τὸν Ἀσιναῖον. ὁ δὲ εἰς τὴν οἰκίαν παραγενόμενος φρούρια κατασκευάζει καὶ ὅποσα πρότερον ἦν ὠχύρου, μέγας τε ἐν ὀλίγῳ ἐγγένοι καὶ οἶος οὐκ ἄλλος τῶν πρότερον ἐκ τοιαύτης ἀφορμῆς ἀψασθαι πραγμάτων ἐν τόλμῃ γεγονότων. Παρθυαίων τε αὐτὸν ἐθεράπευον οἱ ταύτη καταπεμπόμενοι στρατηγοί· μικρὸν γὰρ ἐδόκει καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἡσβον ἀρετῆς ἢ ἐκ Βαβυλωνίων προῖοῦσα τιμῆ. ἦν δὲ ἐν ἀξιώματι καὶ δυνάμει, πάντα τε ἦδη τὰ ἐπὶ τῆς Μεσοποταμίας πρὸς αὐτὸν ἦτο πράγματα, προῦκοπέ τε αὐτῷ ἢ εὐδαιμονία ἐπὶ ἔτη πεντεκαίδεκα. ἀκμαζόντων δὲ αὐτοῖς τῶν ἀγαθῶν, ἀρχὴ αὐτοὺς ἐπικαταλαμβάνει κακῶν ἐκ τοιαύτης αἰτίας, ἐπειδὴ τὴν ἀρετὴν, ἢ προῦκοσαν ἐπὶ μέγα δυνάμειος, ἐκτρέπουσιν εἰς ὕβριν, ἐπὶ παραβάσει τῶν πατριῶν ὑπὸ ἐπιθυμιῶν

καὶ ἡδονῆς ἐμπεσόντες. τῶν Πάρθων τινὶ (στρατηγὸς δὲ ἀφίκετο τῶν ταύτη χωρίων), ᾧ δὴ καὶ εἶπετο γαμετὴ τὰ τε ἄλλα [καὶ] εἰς τὸ ἐπαινέσθαι προειληφύια πασῶν, καὶ μείζονα ῥοπήν ἐπ' αὐτῷ λαμβάνουσα θαύματι τοῦ εὐπρεποῦς. ταύτης εἶτε ἀκοὴν τῆς εὐπρεπείας ἐκμαθῶν εἶτε καὶ [ἄλλως] αὐτόπτης γενόμενος Ἀνιλαῖος ὁ τοῦ Ἀσινάλου ἀδελφὸς ἐραστής τ' ἐγγένοι καὶ πολέμιος, τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ μὴ ἄλλως ἐλπίζειν ἐκπράσσεσθαι τὴν σύνοδον τῆς γυναικὸς μὴ τὴν ἐξουσίαν ὡς ἐπ' αὐτῇ κτηθείσῃ παραλαβῶν, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ δυσαντίλεκτου κρίνειν τὴν ἐπιθυμίαν. ἅμα τε οὖν πολέμιος ἐπ' αὐτοῖς ἀνὴρ ἐκεχειροτόνητο ..., καὶ μάχης ἐπάκτου γενομένης πεσόντος ἀνηρημένου ἀλοῦσα ἐγγέγαμητο ἐραστῇ. οὐ μὴν δίχα γε μεγάλων δυστυχιῶν Ἀνιλαῖω τε ἅμα αὐτῷ καὶ Ἀσιναῖω γυνὴ ἀφίκετο εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, ἀλλὰ σὺν τινι μεγάλῳ κακῷ διὰ τοιαύτην αἰτίαν. ἐπεὶ γὰρ τὰνδρὸς τεθυκότος ἀίχμάλωτος ἦγετο, ἀφιδρύματα τῶν θεῶν, ἅπερ τῷ ἀνδρὶ καὶ αὐτῇ πατρῷα ἦν (ἐπιχώριον δὲ τοῖς ἐκείνη πᾶσιν ἐστὶν ἐπὶ τε τῆς οἰκίας ἔχειν σεβάσματα καὶ ἰούσιν ἐπὶ ξένης συνεπάγεσθαι), περιστέλλουσα, καὶ ταύτη τοῦ πατρίου τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἔθος συναπήγετο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον λεληθότως αὐτῶν θρησκείαν ἐποιεῖτο, γαμετὴ δὲ ἀποδειχθεῖσα ἦδη τρόπῳ τῷ αὐτῆς εἰωθότι καὶ μεθ' οἶων νομίμων ἐπὶ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἐθεράπευεν αὐτούς. καὶ τῶν ἐταίρων οἱ μάλιστα τιμώμενοι παρ' αὐτοῖς τὸ μὲν πρῶτον ἐπέσκηπτον ὡς οὐδαμῶς πράσσοι Ἑβραϊκά, οὐδὲ ὅποσα νόμοις τοῖς αὐτῶν πρόσφορα, γυναικα ἡγμένος ἀλλόφυλον καὶ παραβαίνουσαν θυσῶν καὶ σεβασμῶν τῶν αὐτοῖς εἰωθότων τὴν ἀκρίβειαν· ὅραν οὖν μὴ τὰ πολλὰ τῇ ἡδονῇ τοῦ σώματος συγχωρῶν ἀπολέσειε τὴν ἀρχὴν τοῦ εὐπρεποῦς καὶ τὴν εἰς νῦν ὑπὸ τοῦ θεοῦ προελθοῦσαν ἐξουσίαν. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν

ἐπέβαινον, ἀλλὰ καὶ τινὰ αὐτῶν τὸν μάλιστα τιμώμε-
νον, ὅτι παρορηθὶα πλείουι χρήσαιοτο, ἀπέκτεινε, καὶ ὅς
κτεινόμενος εὐνοία τῇ τῶν νόμων τοῦ κτείνοντος αὐτὸν
τιμωρίαν ἐπηρεάσατο αὐτῷ τε Ἀνιλαίῳ καὶ Ἀσιναίῳ καὶ
πᾶσιν ἐταίροις ὁμοίαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπαχθεῖσαν γε-
5 νέσθαι τελευτήν, τοῖς μὲν ὡς ἡγεμόσι παρανομῶν γε-
γονόσι, τοῖς δὲ ὅτι μὴ βοηθοῖεν αὐτῷ τοιαύδε πάσχοντι
διὰ τὸ ἐδικεῖν τοῖς νόμοις, οἳ δὲ ἐβαρύνοντο μὲν, ἡρεί-
χοντο δέ, μνημονεύοντες οὐκ ἐξ ἄλλης αἰτίας ἀλλ' ἰσχύι
τῇ ἐκείνων τῇ εὐδαιμονία συνελθόντες. ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν 10
θεραπείαν ἀκροῶνται τῶν θεῶν τῶν Παρθυαίοις τιμω-
μένων, οὐκέτι ἀνεκτὸν ἡγούμενοι τοῦ Ἀνιλαίου τὸ
ὑβρίζον εἰς τοὺς νόμους, ἐπὶ τὸν Ἀσιναῖον ἐλθόντες καὶ
πλέονες ἤδη κατεβόων τοῦ Ἀνιλαίου, φάμενοι καλῶς
ἔχειν, εἰ μὴ πρότερον καθ' αὐτὸν ἑώρα τὸ ὠφελούν, 15
ἀλλὰ νῦν γοῦν ἐπιστροφὴν ποιείσθαι τοῦ γεγονότος
πρὶν ἢ τὴν ἀμαρτίαν ἐκείνῳ τε καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις γε-
νέσθαι εἰς ὄλεθρον ἀνακειμένην, τὸν τε γάμον τῆς ἀν-
θρώπου λέγοντες οὐ μετ' αὐτῶν οὔτε αὐτοῖς εἰωθότων
τεθεισθαι νόμων, καὶ τὴν θρησκείαν, ἣν ἐπιτηδεύει ἢ 20
γυνή, ἐπ' ἀτιμώσει τοῦ θεοῦ τοῦ αὐτοῖς σεβασμίου
πράσσεσθαι. ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἦδει μὲν τὴν ἀμαρτάδα τοῦ
ἀδελφοῦ μεγάλων αἰτίαν οὐσαν κακῶν καὶ ἔσομένην,
οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡρείχετό γε εὐνοία τοῦ συγγενοῦς νι-
κάμενος, καὶ συγγνώμην νέμων ὡς ὑπὸ κρείττονος κα- 25
κοῦ τῆς ἐπιθυμίας νικωμένῳ. ἐπεὶ δὲ πλείους τε ὄση-
μέραι συναναστρέφοντο καὶ πλείους ἦσαν αἱ καταβοαί,
τηνικαῦτα δὴ φησι περὶ αὐτῶν πρὸς Ἀνιλαῖον, τοῖς τε
πρῶτον γεγονόσιν ἐπιτιμῶν καὶ πάνσασθαι τὸ λοιπὸν
κελεύων, τὴν ἀνθρώπου ἀποπεμφάμενον εἰς τοὺς συγ- 30
γενεῖς. ἐπράσσετο δὲ οὐδὲν ἐκ τῶν λόγων. καὶ ἡ γυνή
δὲ αἰσθανομένη μὲν τοῦ θροῦ τοῦ κατέχοντος τοὺς λαοὺς

δι' αὐτήν, δεδοικυῖα δὲ περὶ τοῦ Ἀνιλαίου μὴ καὶ τι
πάθοι ἔρωτι τῷ πρὸς αὐτήν, φάρμακον τῷ Ἀσιναίῳ
δοῦσα ἐν τοῖς σιτίοις μεθίστα τὸν ἀνθρώπου, ἀδεής τε
ἦν ἐπὶ κριτῇ τῶν περὶ αὐτήν πραχθησομένων τῷ ἔρα-
5 στῇ γενομένῳ.

Ἀνιλαῖος δὲ κατὰ μόνας ἤδη τὴν ἡγεμονίαν παρα- 6
λαβὼν ἐξάγει στρατιὰν ἐπὶ τὰς Μιθριδάτου κώμας,
ἀνδρὸς πρῶτον ἐν τῇ Παρθυνηῇ καὶ βασιλέως Ἀρτα-
βάνου τὴν θυγατέρα γεγαμηκότος, διὰ λείας τε ἦγεν
10 αὐτάς. καὶ πολλὰ μὲν χρήματα καὶ ἀνδράποδα εὐρί-
σκεται, πολλὰ δὲ πρόβατα, ἄλλα τε πολλὰ ὅποσα ἐπὶ
προσλήψει τοῦ εὐδαίμονος ὠφελεῖ τοῖς ἔχουσι. Μιθρι-
δάτης δὲ (ἐτύγγανε γὰρ τῆδε ὦν) ἐπεὶ ἀκούει τῶν κω-
μῶν τὴν ἄλωσιν, ἐν δεινῷ φέρων ὅτι μὴ προάρξαντος
15 ἀδικεῖν Ἀνιλαῖος ἄρξαιτο, καὶ παρόντος τοῦ ἀξιώμα-
τος ὑπεριδῶν, ἰππέας συναγαγὼν πλείστους ὅσους ἐδύ-
νατο, καὶ τῶν πλείστων τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, παρῆν ὡς προσ-
μύξων τοῖς περὶ τὸν Ἀνιλαῖον. καὶ ἐν τινι κώμῃ τῶν
αὐτοῦ κατασχῶν ἠσύχαζεν ὡς τῇ ἐπιούσῃ μαχησόμε-
20 νος διὰ τὸ εἶναι σάββατον, ἡμέραν τοῖς Ἰουδαίοις ἐν
ἀργία διαγομένην. Ἀνιλαῖος δὲ ταῦτα πυθόμενος παρ'
ἀνδρὸς Σύρου ἀλλοφύλου ἐξ ἐτέρας κώμης, τὰ τε ἄλλα
φράζοντος ἀκριβῶς καὶ τὸ χωρίον ἐνθα Μιθριδάτης
ἤμελλε δαίνυσθαι, δειπνοποιησάμενος καθ' ὄραν
25 ἤλαυνε νυκτὸς ἀμαθέσι τῶν ποιουμένων χρήζων τοῖς
Παρθυαίοις ἐπιπεσεῖν. καὶ περὶ φυλακὴν τετάρτην
ἐπιπεσῶν τοὺς μὲν ἔτι κοιμωμένους ἀναιρεῖ, τοὺς δὲ
εἰς φυγὴν τρέπει. Μιθριδάτην δὲ ζωγρία λαβὼν ἦγεν
ὡς αὐτὸν ἐπὶ ὄνον γυμνὸν ἀναθέμενος, ἥπερ ἀτιμιῶν
30 μεγίστη νομίζεται παρὰ Παρθυαίοις. καταγαγὼν δὲ εἰς
τὴν ὕλην μετὰ τοιοῦδε ὀρίσματος, καὶ κελευόντων τῶν
φίλων ἀναιρεῖν τὸν Μιθριδάτην, ἀνεδίδασκεν αὐτοὺς

σπεύδων αὐτὸς ἐναντία· μὴ γὰρ καλῶς ἔχειν ἀναιρεῖν
 ἄνδρα γένους τε ὄντα τοῦ πρώτου παρὰ Παρθυαίους καὶ
 ἐπιγαμία τῇ πρὸς τὸν βασιλέα μειζόνως τιμώμενον. νῦν
 μὲν γὰρ ἀνεκτὰ εἶναι τὰ πεπραγμένα· καὶ γὰρ εἰ περι-
 βρισται Μιθριδάτης, ἀλλ' οὖν σωτηρία τῆς ψυχῆς εὐε-
 5 γετούμενον χάριτος μεμνήσεσθαι τοῖς τὰ τοιάδε παρα-
 σχοῦσι· παθόντος δέ τι ἀνήκεστον, οὐκ ἀτρεμήσειν βασι-
 λέα μὴ οὐ μεγάλην σφαγὴν Ἰουδαίων τῶν ἐν Βαβυλῶνι
 ποιησάμενον, ὧν φείδεσθαι καλῶς ἔχειν διὰ τε τὴν συγ-
 γένειαν καὶ διὰ τὸ μὴ ἀποστροφὴν εἶναι ἂν αὐτοῖς πταί-
 10 σματός τινος γενομένου, τῇ κατ' ἐκείνους ἀκμῆς πλη-
 θύτι χρώμενον. καὶ ὃ μὲν ταῦτα διανοηθεὶς καὶ φράσας
 ἐν τῷ συλλόγῳ πιθανὸς ἦν, ἀφίεται τε Μιθριδάτης·
 ἐλθόντα δὲ αὐτὸν ἀνείδιξεν ἢ γυνή, εἰ μὴ προθυμήσε-
 15 ται βασιλέως τε γαμβρὸς ὧν καὶ ταύτη τιμωρῶν τιμω-
 ρήσεσθαι τοὺς ὑβρίσαντας εἰς αὐτὸν περιορώμενος,
 ἀγαπῶν δὲ τὴν σωτηρίαν μετ' αἰχμαλωσίαν ὑπὸ Ἰου-
 δαίου ἀνδρὸς γενομένην. “καὶ νῦν ἐπανάδραμε τὴν
 ἀρετήν, ἢ θεοὺς ἐπόμνυμι τοὺς βασιλείους ἢ μὴν παρα-
 λυθήσεσθαι τῆς πρὸς σε ἐπὶ γάμῳ κοινωνίας.” ὃ δὲ αὐ-
 20 τοῦτο μὲν τῶν ὄνειδῶν τὴν καθ' ἡμέραν ἀχθηδὸνα μὴ
 φέρων, τοῦτο δὲ τῆς γυναικὸς τὴν μεγαλοφροσύνην
 δεδιὼς μὴ παραλύοιτο αὐτοῦ τῶν γάμων, ἄκων μὲν καὶ
 μὴ βουλόμενος, συνάγει δ' οὖν στρατὸν ὅσον ἠδύνατο
 πλείστον, καὶ ἐλαύνει, οὐκ ἀνασχετὸν ὑπολαμβάνων
 25 ἔτι καὶ αὐτὸς τὴν σωτηρίαν, εἰ Παρθυαῖος ὧν ὑπὸ
 Ἰουδαίου περιωθοῖτο ἀντιπολεμοῦντος.

7 Ἀνιλαῖος δὲ ὡς μανθάνει προσελαύνοντα δυνάμει
 πολλῇ τὸν Μιθριδάτην, ἄδοξον ἠγησάμενος τὸ μένειν
 ἐν τοῖς ἔλεσιν ἀλλὰ μὴ φθάσας ὑπαντιάζειν τοὺς πολε-
 30 μίους, εὐτυχία τε τῇ πρότερον ἐλπίζων ὅμοια πράξειν
 τοὺς πολεμίους καὶ τὴν [τε] τόλμησιν [καὶ] εἰωθόσι θαρ-

ρεῖν παρατυγχάνειν, ἐξῆγε τὴν δύναμιν. πολλοὶ τε
 πρὸς τῷ οἰκείῳ στρατῷ προσεγεγόνεσαν αὐτῷ καθ'
 ἀρπαγὴν τῶν ἀλλοτρίων τραπησόμενοι καὶ ὄψει πάλιν
 προεκπλήζοντες τοὺς πολεμίους. προῖοῦσι δὲ αὐτοῖς
 5 εἰς σταδίους ἐνενήκοντα, διὰ τῆς ἀνύδρου τῆς πορείας
 γενομένης καὶ μεσημβρίας οὔσης, τὰ τε ἄλλα περιῆν τό-
 τε δίψος, καὶ Μιθριδάτης ἐπιφανεῖς προσέβαλε τετα-
 λαιπωρημένοις ἀπορία τοῦ πιεῖν καὶ δι' αὐτὸ καὶ τὴν
 ὄραν φέρειν τὰ ὄπλα μὴ δυναμένοις. τροπὴ τε οὖν γί-
 10 νεται τῶν περὶ τὸν Ἀνιλαῖον αἰσχυρὰ διὰ τὸ ἀπηγορευ-
 κότας ἀκραιφνέσι προσφέρεσθαι, καὶ φόνος πολὺς,
 πολλαὶ τε μυριάδες ἔπεσον ἀνδρῶν. Ἀνιλαῖος δὲ καὶ
 ὅσον περὶ αὐτὸν ἦν συνεστηκὸς ἐπὶ τῆς ὕλης ἐπανεχώ-
 ρουν φυγῇ μεγάλη, νίκης τῆς ἐπ' αὐτοῖς χαρὰν Μιθρι-
 15 δάτῃ παρεσχρησάμενος. Ἀνιλαῖος δὲ προσῆει πλῆθος ἄπει-
 ρον ἀνδρῶν πονηρῶν, ἐν ὀλίγῳ τὴν σωτηρίαν ποιουμέ-
 νων ῥαστώνης χάριτι τῆς εἰς τὸ παρόν, ὥστε ἀντανί-
 σωμα τὴν τούτων πρόσδοτον γενέσθαι πλῆθος τῶν
 ἀπολωλότων· οὐ μὴν ὅμοιοι γε ἦσαν τοῖς πεπτωκόσι
 20 διὰ τὸ ἀμελέτητον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τούτοις ἐπιφοιτᾷ
 ταῖς κώμας τῶν Βαβυλωνίων, ἀνάστατά τε ἦν πάντα
 ταῦτα ὑπὸ τῆς Ἀνιλαίου ὕβρεως. καὶ Βαβυλώνιοι καὶ
 οἱ ὄντες ἐν τῷ πολέμῳ πέμπουσιν εἰς τὰ Νάαρδα πρὸς
 τοὺς ἐν αὐτῇ Ἰουδαίους, Ἀνιλαῖον ἐξαιτούμενοι. καὶ
 25 μὴ δεξαμένοις τοῦτον τὸν λόγον (οὐδὲ γὰρ βουλομένοις
 ἐκδοτον παρασχεῖν δυνατὸν ἦν) τὴν εἰρήνην προυκα-
 λοῦντο· οἱ δὲ καὶ οὗτοι χροῖσιν ἔλεγον τῶν ἐπὶ τῆς εἰρή-
 νης συμβάσεων, καὶ πέμπουσι μετὰ τῶν Βαβυλωνίων
 ἄνδρας οἱ διαλέξοιντο πρὸς τὸν Ἀνιλαῖον. οἱ δὲ Βαβυ-
 30 λώνιοι, κατοπτέας αὐτοῖς γενομένης μαθόντες τὸ χω-
 ρίον ἐν ᾧ ἴδρουμένος Ἀνιλαῖος ἦν, ἐπιπεσόντες κρύφα
 νυκτὸς μεθύουσι καὶ καθ' ὕπνον τρεπομένοις, κτεί-

νουσιν ἀδεῶς πάντας ὅσους ἐγκατέλαβον, καὶ Ἀνιλαίου αὐτὸν ἀπέκτειναν.

8 οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ἀπαλλαγέντες τῆς Ἀνιλαίου βαρύτητος (ἐπιστόμισμα γὰρ ἦν αὐτῶν μίσει τῷ πρὸς Ἰουδαίους· αἶψα γὰρ ὡς ἐπὶ πολὺ διάφοροι καθεστῆκεσαν αἰτία τῆς ἐναντιώσεως τῶν νόμων, καὶ ὁποτέρους παραγένετο θαρρεῖν πρότερον ἀλλήλων ἤπιοντο), καὶ τότε οὖν ἀπολωλότων τῶν περὶ τὸν Ἀνιλαίου ἐπετίθεντο τοῖς Ἰουδαίοις. οἱ δὲ ἐν δεινῷ τιθέμενοι τὴν ὕβριν τὴν ἐκ τῶν Βαβυλωνίων, καὶ μήτε ἀντιτάξασθαι μάχῃ δυνάμενοι μήτε ἀνεκτὸν ἠγούμενοι τὴν συνοικίαν, ὄχοντο εἰς Σελεύκειαν, τῶν ἐκείνη πόλιν ἀξιολογωτάτην, Σελεύκου κτίσαντος αὐτὴν τοῦ Νικάτορος· οἰκοῦσι δὲ αὐτὴν πολλοὶ τῶν Μακεδόνων, πλείστοι δὲ Ἕλληνες, ἔστι δὲ καὶ Σύρων οὐκ ὀλίγον τὸ ἐμπολιτευόμενον. εἰς μὲν δὴ ταύτην καταφεύγουσιν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐπὶ μὲν πέντε ἔτη ἀπαθεῖς κακῶν ἦσαν, τῷ δὲ ἕκτῳ ἔτει μετὰ τὸ πρῶτον φθορὰ ἐν Βαβυλῶνι ἐγένετο αὐτῶν [καὶ κερναὶ κτίσεις τῆς πόλεως] καὶ δι' αὐτὴν ἀφίξις εἰς τὴν Σελεύκειαν. ἐκδέχεται δὲ μελίων αὐτοὺς συμφορὰ δι' αἰτίαν ἣν ἀφηγήσομαι.

9 Σελευκῶν τοῖς Ἕλλησι πρὸς τοὺς Σύρους ὡς ἐπὶ πολὺ ἐν στάσει καὶ διχονοίᾳ ἔστιν ὁ βίος, καὶ κρατοῦσιν οἱ Ἕλληνες. τότε οὖν συνοικίαν αὐτοῖς Ἰουδαίων γενομένων ἐστασίαζον, καὶ οἱ Σύροι καθυπέρευτοι ἦσαν ὁμολογία τῇ Ἰουδαίων πρὸς αὐτούς, φιλοκινδύνων τε ἀνδρῶν καὶ πολεμῆν προθύμως ἐντεταγμένων. καὶ οἱ Ἕλληνες περιωθούμενοι τῇ στάσει καὶ μίαν ὁρῶντες αὐτοῖς ἀφορμὴν τοῦ ἀνασώσασθαι τὸ πρότερον ἀξίωμα, εἰ δυνήθειεν παῦσαι ταῦτόν λέγοντας Ἰουδαίους καὶ Σύρους, διελέγοντο ἕκαστοι πρὸς τῶν Σύρων τοὺς αὐτῶν συνήθεις πρὸ τοῦ γεγονότος, εἰρήνην τε καὶ φιλίαν

ὑπίσχνονόμενοι. οἱ δὲ ἐπείδοντο ἄσμενοι. ἐγίνοντο οὖν ἀφ' ἑκατέρων λόγοι, καὶ τῶν πρώτων παρ' ἑκατέροις ἀνδρῶν πρασσόντων ἐπὶ διαλλαγῆς τάχιστα ἢ σύμβασις ἐγένετο. ὁμονόησαντές τε μέγα τεκμήριον ἑκάτεροι εὐνοίας ἀλλήλοις ἤξιον παρασχεῖν τὸ πρὸς Ἰουδαίους ἔχθος, ἐπιπεσόντες τε αἰφνίδιον αὐτοῖς κτείνουσι μυριάδας ὑπὲρ πέντε ἀνδρῶν. ἀπώλοντό τε πάντες πλὴν εἴ τινες ἐλέω φίλων ἢ γειτόνων ἐπιχωρηθῆν αὐτοῖς ἔφυγον. τούτοις δὲ ἦν εἰς Κτησιφῶντα ἀποχώρησις, πόλιν Ἑλληνίδα καὶ τῇ Σελευκείᾳ πλησίον κειμένην, ἔνθα χειμάζει τε ὁ βασιλεὺς κατὰ πᾶν ἔτος καὶ ἡ πλείστη τῆς ἀποσκευῆς αὐτοῦ τῆδε ἀποκειμένη τυγχάνει. ἀσύνθετα δὲ ἦν αὐτοῖς τὴν Ἰδρουσιν πεποιημένοις, τιμῆς τοῦ βασιλέως Σελευκῶν μὴ πεφροντικῶν. ἐφοβήθη δὲ καὶ πᾶν τὸ τῆδε Ἰουδαίων ἔθνος τοὺς τε Βαβυλωνίους καὶ τοὺς Σελευκεῖς, ἐπειδὴ καὶ ὁπόσον ἦν Σύρων ἐμπολιτεῦον τοῖς τόποις ταῦτόν ἔλεγον τοῖς Σελευκεῦσιν ἐπὶ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. καὶ συνελέγησαν ὡς τὸ πολὺ εἰς τε τὰ Νάαρδα καὶ τὴν Νίσιβιν, ὄχυρότητι τῶν πόλεων κτώμενοι τὴν ἀσφάλειαν, καὶ ἄλλως πληθὺς ἅπαντα μαχίμων ἀνδρῶν κατοικεῖται. καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἰουδαίους τοὺς ἐν Βαβυλωνίᾳ τοιαῦτα ἦν.

ΒΙΒΛΟΣ ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Γάιος δὲ οὐκ εἰς μόνους Ἰουδαίους τοὺς ἐν Ἱεροσό-
λύμοις καὶ τοὺς ὁπόσοι τῆδε οἰκοῦσιν ἐπεδείκνυτο τῆς
ὑβρεως τὴν μανίαν, ἀλλὰ διὰ πάσης ἐσομένην γῆς καὶ
θαλάσσης ἔστειλεν αὐτήν, ὁπόση Ῥωμαίοις ὑπακούει,
μυρίων τε ἀνέπλησεν αὐτήν κακῶν, ὁπόσα μὴ ἰστόρητο

πρότερον. μάλιστα δὲ ἠσθάνετο τοῦ δεινοῦ τῶν πρᾶσ-
 σομένων ἢ Ῥώμῃ, κατ' οὐδὲν αὐτὴν τιμιωτέραν τῶν
 λοιπῶν πόλεων ἡγουμένου, ἀλλὰ τοὺς τε ἄλλους ἄγον-
 τος καὶ φέροντος καὶ μάλιστα τὴν σύγκλητον καὶ ὁπόσοι
 τούτων εὐπατρίδαι καὶ προγόνων ἐπιφανείαις τιμώμε- 5
 νοι. μυρία τε εὐρίσκετο καὶ κατὰ τῶν ἰππέων μὲν κα-
 λουμένων, ἀξιώματι δὲ καὶ δυνάμει χρημάτων ὅμοια
 τοῖς συγκλητικοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως ἀγομένων διὰ τὸ ἐκ
 τούτων εἰς τὴν βουλὴν εἶναι κατακλήσεις, ὧν ἀτίμως
 ἦν καὶ μετανάστασις, κτεινομένων τε καὶ τὰ χρήματα 10
 συλουμένων διὰ τὸ καὶ τὰς σφαγὰς ὡς τὸ πολὺ ἐπ'
 ἀφαιρέσει τῶν χρημάτων αὐτοῖς συντυγχάνειν. ἐξε-
 θείαζε δὲ ἑαυτὸν, καὶ τὰς τιμὰς οὐκέτι ἀνθρωπίνως
 ἠξίου γίνεσθαι παρὰ τῶν ὑπηκόων αὐτῷ. εἰς τε τοῦ
 Διὸς φοιτῶν τὸ ἱερόν, ὃ Καπετώλιον μὲν καλοῦσι, τι- 15
 μιώτατον δ' ἄρ' αὐτοῖς ἐστὶν ἱερῶν, ἀδελφὸν ἐτόλμησε
 προσαγορεύειν τὸν Δία. καὶ τὰλλα ἔπρασε μανίας
 οὐδὲν ἀπολελειμμένος, ἐπεὶ καὶ ἀπὸ Δικαιορχίας τῆς
 πόλεως ἐν Καμπανίᾳ κειμένης εἰς Μισσηνοῦς, ἐτέραν
 πόλιν ἐπιθαλάσσιον, τὴν διάβασιν δεινὸν ἡγούμενος 20
 τριήρει περατοῦν, καὶ ἄλλως ἐπιβάλλειν ἡγούμενος
 αὐτῷ δεσπότην ὄντι τῆς θαλάσσης ταῦτά καὶ ὅποια καὶ
 παρὰ γῆς ἀπαιτεῖν, ἀπ' ἄκρων ἐπ' ἄκρα σταδίου τριά-
 κοντα μέτρον τῆς θαλάσσης ζεύξας, καὶ εἶσω τὸν κόλ-
 πον ἀπολαβὼν πάντα, ἠλανυεν ἐπὶ τῇ γεφύρᾳ τὸ ἄρμα· 25
 θεῷ γὰρ ὄντι τοιαύτας ποιεῖσθαι καλῶς ἔχειν τὰς ὁδοὺς.
 τῶν τε ἱερῶν τῶν Ἑλληνικῶν οὐδὲν ἔτι ἀσύλητον κατέ-
 λειπεν, ὅποσα γραφῆς ἢ γλυφῆς ἐχόμενα καὶ τὰς λοιπὰς
 κατασκευὰς ἀνδριάντων καὶ ἀναθημάτων ἄγεσθαι κε-
 λεύσας παρ' αὐτόν· οὐ γὰρ ἐν ἐτέρῳ τὰ καλὰ κείσθαι κα- 30
 λῶς ἔχειν ἢ ἐν τῷ καλλίστῳ, τυγχάνειν δὲ τοῦτο οὐσαν τὴν
 Ῥωμαίων πόλιν. ἐκόσμη τε τοῖς ἐνθένδε ἀγομένοις τὴν

τε οἰκίαν καὶ τοὺς κήπους, ὅποσαι τε αὐτῷ καταγωγαί,
 διὰ γῆς τῆς Ἰταλῶν· ἐπεὶ καὶ τὸν Ὀλυμπίασι τιμώμε-
 νον Δία ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ οὕτως ὠνομασμένον
 Ὀλύμπιον, Φειδίου τοῦ Ἀθηναίου πεποιηκότος, ἐτόλ-
 5 μησε κελεῦσαι εἰς τὴν Ῥώμην μεταφέρειν· οὐ μὴν
 ἔπραξέ γε, τῶν ἀρχιτεκτόνων φαιμένων πρὸς Μέμμιον
 Ῥήγουλον, ὃς ἐπετέτακτο τῇ κινήσει τοῦ Διός, ἀπολεί-
 σθαι τοῦτον κινήσεως αὐτοῦ γεγενημένης. λέγεται δὲ
 τὸν Μέμμιον διὰ ταῦτα, καὶ σημείων μειζόνων γεγενη-
 10 μένων ἢ ὡς ἂν τινα πιστὰ ἠγεῖσθαι, ὑπερβαλέσθαι τὴν
 ἀναίρεσιν. καὶ γράφει τάδε πρὸς τὸν Γάιον ἐπ' ἀπο-
 λογίᾳ τοῦ ἐκλιπεῖν ἀδιακόνητον τὴν ἐντολήν. ἀπολέ-
 σθαι τε ἐκ τούτων αὐτῷ κινδύνου γενομένου, σωζεται
 φθάσαντος ἤδη Γαίου τελευτήσῃαι.
 15 εἰς τοῦτο δὲ προῦβη τὸ μανικὸν αὐτῷ ὥστε δὴ καὶ 2
 θυγατρὸς αὐτῷ γενομένης, ἀνακομίσας ἐπὶ τὸ Καπετώ-
 λιον ἐπὶ τοῖς γόνασι κατατίθεται τοῦ ἀγάλματος, κοι-
 νὸν αὐτῷ τε καὶ τῷ Διὶ γεγονέναι τὸ τέκνον φάσκων,
 καὶ δύο χειροτονεῖν αὐτῆς πατέρα, ὁπότερον μείζονα
 20 φάμενος ἐν μέσῳ καταλιμπάνειν. καὶ τάδε ἠνείχοντο
 πρᾶσσοντα αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι. ἐπέτρεψε δὲ καὶ τοῖς
 οἰκέταις κατηγορίας ποιεῖσθαι τῶν δεσποτῶν ἐφ' οἷς
 τισὶν ἐθελήσειαν ἐγκλήμασι. δεινὰ γὰρ πάντα ἦν ὅποσα
 μέλλοι λέγεσθαι, διὰ τὸ χάριτί τε καὶ ὑπαγορεύσει τῇ
 25 ἐκείνου τὰ πολλὰ γίνεσθαι· ὥστε ἤδη καὶ Κλαυδίου
 ἐτόλμα ποιήσασθαι Πολυδενύκης ὁ δοῦλος κατηγορίαν,
 καὶ Γάιος ἠνείχετο κατὰ πατρῶοῦ τοῦ αὐτοῦ δίκης θα-
 νάτου λεγομένης ἐπ' ἀκροάσει συνελθεῖν, ἐλπίδι τοῦ
 παραλαβεῖν δύναμιν ἀνελεῖν αὐτόν. οὐ μὴν ἐξεγένετό
 30 γε αὐτῷ. ἀναπεπληκότος δὲ αὐτοῦ συνοφαντιῶν καὶ
 κακῶν πάσαν τὴν οἰκουμένην ἤς ἐπῆρχε, καὶ πολλὴν
 τὴν δουλοκρατίαν ἐπηρμένου τοῖς δεσπόταις, ἐπιβου-

λαὶ τὰ πολλὰ ἤδη συνίσταντο, τῶν μὲν ἐπ' ἀμύνην ὧν
 πάθοιεν ὀργὴν ποιουμένων, τῶν δὲ πρὶν ἐμπροσθέντες
 κακῶν τυχεῖν μεγάλων τιθεμένων τὸ μεταχειρίσασθαι
 τὸν ἄνθρωπον. ὄθεν ἐπίτηδες τοῖς τε ἀπάντων νόμοις
 καὶ τῷ ἀσφαλεῖ μεγάλῃν συνήνεγκεν εὐδαιμονίας ῥο- 5
 πὴν ὁ θάνατος αὐτοῦ, ἔδνει τε τῷ ἡμετέρῳ οὐδὲ εἰς
 ὀλίγον ἐξεγερόναι μὴ οὐκ ἀπολωλέναι, μὴ ταχείας αὐτῷ
 τελευτῆς παραγενομένης. βούλομαι δὲ δι' ἀκριβείας
 τὸν πάντα περὶ αὐτοῦ λόγον διελθεῖν, ἄλλως τε καὶ
 ἐπειδὴ πολλὴν ἔχει πίστιν τοῦ θεοῦ τῆς δυνάμεως καὶ 10
 παραμυθίαν τοῖς ἐν τύχαις κειμένοις καὶ σωφρονισμόν
 τοῖς οἰομένοις αἰδίου τὴν εὐτυχίαν, ἀλλὰ μὴ ἐπὶ μήκι-
 στον φέρειν κακὸν ἀρετῆς αὐτῇ μὴ παραγενομένης.

3 ὁδοὺς μὲν τρεῖς ὁ θάνατος αὐτοῦ παρεσκευάζετο,
 καὶ τούτων ἐκάστης ἄνδρες ἀγαθοὶ τὴν ἡγεμονίαν εἶχον. 15
 Αἰμίλιος μὲν Ῥηγούλος, ἐκ Κορδύβης τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ τὸ
 γένος, συνείχε τινας, ἢ δι' ἐκείνων ἢ δι' αὐτοῦ πρό-
 θυμος ὧν ἄρασθαι Γάιον· ἑτέρα δὲ αὐτοῖς συνεκρο-
 τεῖτο, ἣς Χαιρέας Κάσσιος χιλιάρχος ἡγεμῶν ἦν· Μι-
 νουκιανὸς δὲ Ἄννιος οὐκ ὀλίγη μοῖρα τῶν ἐπὶ τὴν τυ- 20
 ραννίδα παρεσκευασμένων ἦν. αἰτία δὲ αὐτοῖς μίσους
 τοῦ πρὸς Γάιον συνελθεῖν Ῥηγούλῳ μὲν τὸ ἐπὶ πᾶσιν
 ὀργίλον καὶ μῖσει χρώμενον πρὸς τὰ μετ' ἀδικίας ἐξα-
 γόμενα (καὶ γὰρ εἶχε τι θυμοειδὲς ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ
 ἐλευθέριον, ὑφ' οὗ μὴδὲ στέγειν προστίθεσθαι τῶν 25
 βουλευμάτων· πολλοῖς γοῦν ἀνεκοινώσατο καὶ φίλοις
 καὶ ἄλλοις δοκοῦσιν αὐτῷ δραστηρίοις)· Μινουκιανὸς
 δὲ τὰ μὲν Λεπίδου τε ἐκδικία (φίλον γὰρ αὐτῷ τὰ μά-
 λιστα ὄντα τοῦτον καὶ τῶν πολιτῶν σὺν ὀλίγοις ἀναιρεῖ
 Γάιος), καὶ ἄλλως φοβηθεὶς τὰ περὶ αὐτὸν διὰ τὸ πᾶ- 30
 σιν ὁμοίως τὸν Γάιον ἐπὶ θάνατον ἀνακειμένην ἐπ-
 αφιέναι τὴν ὀργήν, ἐπὶ τὴν ἐγγείρησιν ἦλθεν, Χαιρέας

δὲ αἰσχρῆ φέρων τὰ οὐεῖδη τὰ εἰς τὴν ἀνανδρίαν ὑπὸ
 τοῦ Γαίου προσφερόμενα καὶ ἄλλως τὸ ἐφ' ἡμέρα κινδυ-
 νεύειν φιλία καὶ θεραπεία, τὴν Γαίου τελευτὴν οὐκ ἀνε-
 λεύθερον ὑπολαμβάνων. οἱ δὲ καὶ πᾶσι κοινῇ προ- 5
 τειδῆσαι τὴν ἐπὶ τῷ πράγματι σκέψιν, τὴν τε ὕβριν
 θεωμένους καὶ ἐπιθυμοῦσιν αὐτὴν ἐπ' ἀλλήλων ἀκμά-
 ζουσαν διαφυγεῖν ἀραμένοις τὸν Γάιον· ἴσως μὲν γὰρ
 ἂν κατορθῶσαι, καλὸν δὲ κατορθοῦσι τηλικούτων ἀγα-
 θῶν σχεῖν, οἱ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς τε πόλεως καὶ τῆς ἡγε-
 10 μονίας ποθοῦσι καὶ μετὰ ὀλέθρου ἄπτεσθαι τοῦ πράγ-
 ματος. παρὰ πάντα δὲ Χαιρέαν ἐπέλεγσθαι, ὀνόματός
 τε ἐπιθυμία μείζονος, καὶ ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἀδεέστερον
 προσιέναι τῷ Γαίῳ διὰ τὴν χιλιαρχίαν δραστήωνης αὐτῷ
 κτείνειν ἐδομένης.

15 ἐν τούτῳ δὲ ἱπποδρομῆαι ἦσαν· καὶ σπουδάζεται 4
 γὰρ Ῥωμαίοις ἠδὲ ἡ θεωρία δεινῶς. συνίασι δὲ προ-
 θυμῶς εἰς τὸν ἱππόδρομον, καὶ ἐφ' οἷς χροῖσιν δέον-
 ται τῶν ἀτοκρατόρων κατὰ πλῆθος συνελθόντες· οἱ
 δὲ ἀναντιλέκτους τὰς δεήσεις κρίνοντες οὐδαμῶς ἀγα-
 20 ριστοῦσιν. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸν Γάιον, ἐκθύμῳ τῇ κτε-
 τείᾳ χρώμενοι, τῶν τελῶν ἐπανιέναι καὶ [τῶν φόρων]
 ἐπικουφίζεῖν τι τοῦ ἐπαχθοῦς. ὁ δὲ οὐκ ἠνείχετο, καὶ
 πλέον τι τῇ βοῇ χρωμένων ἄλλους ἄλλη διαπέμψας κε-
 λεύει τοὺς βοῶντας λαβεῖν τε καὶ μηδὲν εἰς ἀναβολὰς
 25 ἀνελεῖν προαγαρόντας. καὶ ὁ μὲν ἐκέλευε ταῦτα, καὶ
 οἷς προσετέτακτο ἐπρασσον, πλεῖστοί τε ἦσαν οἱ ἐπὶ
 τοιούτοις ἀποθανόντες. καὶ ὁ δῆμος ἑώρα μὲν, ἠνείχε-
 το δὲ παυσάμενος τῆς βοῆς, ἐν ὀλίγῳ τὴν ἕνεκα τῶν
 χρημάτων ὀφθαλμοῖς ὁρῶντες [ἐπὶ τοιούτοις] παραίτη-
 30 σιν εἰς θάνατον αὐτοῖς φέρουσαν. ταῦτα Χαιρέαν ἐνή-
 γαγε μείζονως ἄπτεσθαι τε τῆς ἐπιβουλῆς καὶ παύειν
 κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἐξηγοιωκότα τὸν Γάιον. καὶ πολ-

λάκις μὲν καὶ παρὰ τὰς ἐστιάσεις ἐμέλλησεν ἐπιχειρεῖν, οὐ μὴν ἄλλ' ἐπέιχετο λογισμῶ, τὸ μὲν κτείνειν οὐκέτι ἐνδοιαστὸν κερικῶς, τὸν δὲ καιρὸν περισκοπῶν, ὅπως μὴ εἰς κενὸν ἄλλ' ἐπὶ καταπράξει τῶν βεβουλευμένων ταῖς χερσὶ χρωτο.

5 ἔστρατεύετο δὲ πολὺν ἤδη χρόνον, οὐχ ἠδονῆ φέρον Γαῖον τὴν συναναστροφὴν. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἴσταται Γάιος εἰσπραξόμενον τοὺς τε φόρους καὶ ὅσα ἄλλα καταβαλλόμενα εἰς τὸν Καίσαρος θησαυρὸν ἐφυστερῆκει τοῖς καιροῖς διὰ τὸ ἐπιδιπλασιάζεσθαι τὴν δύναμιν αὐ- 10 τῶν, χρόνον ἐκεῖ ποιεῖται τῇ εἰσπραξίᾳ, τρόπῳ τῷ αὐτοῦ χρώμενος μᾶλλον ἢ τῇ Γαῖου προστάξει, διὰ δὲ τὸ φειδοῖ χρῆσθαι τὰς τύχας οἴκτου λαμβάνων τῶν ὑπὸ τὴν εἰσπραξίαν, εἰς ὀργὴν προυκαλεῖτο τὸν Γάιον, μαλακίαν ἐπικαλοῦντα αὐτῷ τοῦ σχολῆ συνάγεσθαι τὰ χρή- 15 ματα. καὶ δὴ τὰ τε ἄλλα ὕβριζεν εἰς αὐτόν, καὶ ὅποτε τὸ σημεῖον παρῆεν αὐτῷ τὸ τῆς ἡμέρας καθηκούσης εἰς αὐτόν, θήλειά τε ἐδίδου τὰ ὀνόματα καὶ ταῦτα αἰσχύνῃς ἀνάπλεα. καὶ ταῦτα ἔπρασεν αὐτὸς οὐκ ἀπηλλαγμένος ἐν τινῶν τελεταῖς μυστηρίων, ἃς αὐτὸς συν- 20 ἴστατο· στολὰς γὰρ ἐνδύμενος γυναικίους καὶ τινῶν περιθέσεις πλοκαμίδων ἐπινοῶν, ἄλλα τε ὅποσα ἐπι καταφεύσασθαι θηλύτητα τῆς ὄψεως ἐμελλεν, αὐτὸς τὴν ἐπὶ τοιούτοις αἰσχύνῃν ἐτόλμα Χαιρέα προσκαλεῖν. Χαιρέα δὲ καὶ ὅποτε μὲν παραλαμβάνοι τὸ σημεῖον, 25 ὀργὴ παρίστατο, μειζόνως δὲ ὅποτε παραδιδοίη, γελώμενος ὑπὸ τῶν παραλαμβανόντων, ὥστε καὶ οἱ συγγιλιάρχοι παιδιὰν ἐποιούντο αὐτόν· ὅποτε γὰρ αὐτὸς μέλλοι τὸ σημεῖον παρὰ τοῦ Καίσαρος κομίζειν, προύλεγον τινα τῶν εἰωθότων φέρειν εἰς παιδιάν. διὰ 30 ταῦτα δὲ αὐτῷ καὶ θάρσος παρίστατο κοινωνοὺς τινὰς παραλαμβάνειν, ὡς οὐκ ἐπ' ἀλόγοις ὀργῇ χρώμενος.

καὶ ἦν γὰρ Πομπήδιος, συγγλητικὸς μὲν, τὰς ἀρχὰς δὲ διεληλυθὼς σχεδὸν ἀπάσας, Ἐπικούρειος δὲ ἄλλως, καὶ δι' αὐτὸ ἀπράγμονος ἐπιτηδευτῆς βίου. τοῦτον ἐνδείκνυσι Τιμίδιος ἐχθρὸς ὢν ὡς λοιδορία χρυσάμενον 5 ἀπρεπεῖ κατὰ τοῦ Γαῖου, μάρτυρα παραλαμβάνων Κυντιλίαν, γυναῖκα τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἐπιφανεία τοῦ ὠραίου περισπούδαστον πολλοῖς τε οὔσαν καὶ τῷ Πομπηδίῳ. καὶ τῆς ἀνθρώπου (ψεῦδος γὰρ ἦν) δεινὸν ἠγουμένης μαρτυρίαν ἐπὶ θανάτῳ τοῦ ἐραστοῦ παρα- 10 σχεῖν, βασάνων ἐχρηξεν ὁ Τιμίδιος. καὶ Γάιος παρωξυμμένος κελεύει τὸν Χαιρέαν μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' εὐθέως βασανίζειν τὴν Κυντιλίαν, χρώμενος τῷ Χαιρέα πρὸς τε τὰ φονικά καὶ ὅποσα στρεβλώσεως δέοιτο ὑπὸ τοῦ νομίζειν ὠμότερον διακονήσεσθαι, τὴν λοιδο- 15 ρίαν φεύγοντα τῆς μαλακίας. Κυντιλία δὲ ἐπὶ τὴν βάσανον ἀγομένη τῶν συνιστόρων τινὸς ἐπιβαίνει τῷ ποδί, ἀποσημαίνουσα θαρσεῖν καὶ μὴ τὰς βασάνους αὐτῆς δεδιέναι· διοίσειν γὰρ μετ' ἀνδραγαθίας. βασανίζει δ' αὐτὴν ὡμῶς ὁ Χαιρέας, ἄκων μὲν κατ' ἀνάγκας 20 δὲ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ μηδὲν ἐνδοῦσαν ἤγειν εἰς τὴν ὄψιν τὴν Γαῖου, διακειμένην οὐκ ἐν ἠδονῇ τοῖς θεωροῦσι. καὶ ὁ Γάιος παθῶν τι πρὸς τὴν ὄψιν τῆς Κυντιλίας δεινῶς ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων διακειμένης, τοῦ ἐγκλήματος ἠφίει καὶ αὐτὴν καὶ τὸν Πομπήδιον, ἐκεί- 25 νην δὲ καὶ χρημάτων δόσει τιμᾶ, παραμυθίας ἐσομένων λώβης ἦν ἐλελώβητο εἰς τὴν εὐπρέπειαν τοῦ ἀφορήτου τῶν ἀλγηδόνων.

ταῦτα δεινῶς ἠνίασε τὸν Χαιρέαν ὡς αἴτιον ἀν- 6 θρώποις καὶ ὑπὸ Γαῖου παρηγορίας ἀξίοις κακῶν, ὅσον 30 ἐπ' αὐτῷ, γενόμενον· φησὶ τε πρὸς Κλήμεντά τε καὶ Παπίνιον, ὢν Κλήμης μὲν ἐπὶ τῶν στρατοπέδων, Παπίνιος δὲ καὶ αὐτὸς ἦν χιλιαρχῶν, "ἀλλ' ἐπὶ φυλακῇ

γε, ὦ Κλήμη, τὰ πάντα τοῦ αὐτοκράτορος ἡμῖν πράσσειν οὐκ ἐλλέλειπται. τῶν γὰρ συνομοιωκότων αὐτοῦ κατὰ τῆς ἡγεμονίας προνοία καὶ πόνοις τοὺς μὲν ἀπεκτείναμεν, τοὺς δὲ ἐστρεβλώσαμεν ἐπὶ τοσοῦτον ὡς ἐλεεινοὺς κἀκείνῳ γενέσθαι. μετὰ πόσης τε ἀρετῆς ἡμῖν ἐξάγεται τῶν στρατιῶν; σιγήσαντος δὲ τοῦ Κλήμεντος, καὶ τὸ μὲν αἰσχύνῃ φέρειν τὰ προστασσόμενα καὶ τῷ βλέμματι καὶ τῷ ἐρυθθήματι παριστάντος, λόγῳ δὲ αὐτῷ τὴν μανίαν τοῦ αὐτοκράτορος προσκαλεῖν ἄδικον ἡγουμένου προνοία τοῦ ἀσφαλοῦς, Χαιρέας ἤδη θάρσει χρώμενος ἐν λόγοις ἦν κινδύνων ἀνειμένοις πρὸς αὐτόν, τὰ κατέχοντα δεινὰ τὴν πόλιν καὶ τὴν ἀρχὴν ἐπεξιῶν, καὶ ὅτι λόγῳ μὲν εἶη Γάιος ὁ τὴν ἐπὶ τοιοῦτοις αἰκίαν προτιθέμενος, τοῖς δὲ τάληθες ἐξετάζειν πειρωμένοις ἐγὼ τε, ὦ Κλήμη, καὶ οὐτοσί ὁ Παπίνιος, καὶ πρὸ ἡμῶν σὺ, ταύτας Ῥωμαίους τε καὶ τῷ παντὶ ἀνθρωπίνῳ τὰς στρέβλας προσφερόμενοι, οὐκ ἐπιτάγμασι τοῖς Γαίου διακονούμενοι γνώμη δὲ τῆ αὐτῶν, παρὸν παῦσαι τοσαύτη ἤδη χρώμενον ὕβρει εἰς τε τοὺς πολίτας καὶ τοὺς ὑπηκόους, διακονούμεθα δορυφόροι καὶ δῆμοι καθεστηκότες ἀντὶ στρατιωτῶν, καὶ τὰ ὅπλα ταυτὶ φέροντες οὐχ ὑπὲρ ἐλευθερίας οὐδὲ ἀρχῆς τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρία τοῦ δουλουμένου τὰ τε σώματα αὐτῶν καὶ τὰ φρονήματα, μιαινόμενοι τὸ καθ' ἡμέραν αἵματι σφαγῆς καὶ βασάνου τῆς ἐκείνων, μέχρι ἂν δῆ τις καὶ καθ' ἡμῶν διακονήσῃται τοιαῦτα Γαίῳ. οὐ γὰρ εὐνοία τι πολιτεύει διὰ τὰδε πρὸς ἡμᾶς, δι' ὑφορέσεως δὲ μᾶλλον, καὶ ἄλλως τοῦ πολλοῦ τῶν ἀπολυμένων ἀποδεδωκότος· οὐ γὰρ δὴ στήσεται ποτε Γαίῳ τὰ τῆς ὀργῆς, διὰ τὸ μὴ δίκην ἀλλ' ἠδονὴν πέρας αὐτῆς τυγχάνειν, σκοποὶ δὲ προκεισόμεθα καὶ αὐτοί,

δέον καὶ τοῖς πᾶσι τὸ ἀνεπιβούλευτόν τε καὶ ἐλεύθερον βεβαιοῦν καὶ ἡμῖν κινδύνων ἀπαλλαγὰς ψηφίσασθαι."

Κλήμης δὲ τὴν μὲν διάνοιαν τὴν Χαιρέου φανερὸς ἦν ἐπαινῶν, σιγᾶν δὲ ἐκέλευε, μὴ καὶ φοιτῶντος εἰς πλείονας τοῦ λόγου, καὶ διαχεομένων ὅποσα κρύπτεσθαι καλῶς ἔχοι, πρὶν τυχεῖν πράξαντας ἐκπύστου τοῦ ἐπιβουλεύματος γενομένου κολασθεῖεν, χρόνῳ δὲ τῷ αὐτῷ καὶ τῇ ἀπ' αὐτοῦ ἐλπίδι παραδιδόναι τὰ πάντα ὡς παραγενησομένης τινὸς αὐτοῖς ἐπικουρίας τυχαίου· αὐτὸς μὲν γὰρ ὑπὸ γήρωσ ἀφῆρησθαι τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε τόλμαν. "τῶν μέντοι γε ὑπὸ σοῦ, Χαιρέα, συντεθέντων καὶ ῥηθέντων ἀσφαλέστερα ἂν ἴσως ὑποθείμην, εὐπρεπέστερα δὲ πῶς ἂν τις καὶ δύναιτο;" καὶ Κλήμης μὲν ὡς αὐτὸν ἀναλύει, διαλογισμῷ τῶν τε ἀκροθέντων καὶ ὁπόσων αὐτὸς εἰρήκει περιφερόμενος· Χαιρέας δὲ δείσας ὡς Κορνήλιον Σαβῖνον ἠπέιγετο, καὶ αὐτὸν μὲν χιλίαρχον ὄντα, ἀξιόλογον δὲ ἄλλως ἐξεπιδάμενος αὐτὸν καὶ τοῦ ἐλευθέρου ἐραστὴν καὶ δι' αὐτὸ τῇ καταστάσει τῶν πραγμάτων πολεμίας διακείμενον, χηρῶν ἐκ τοῦ ὄξεος ἔχεσθαι τῶν ἐγνωσμένων τῆς ἐγκειρησείας ὑπ' αὐτοῦ, καλὰ νομίσας εἶναι προσθέσθαι, καὶ δεῖε μὴ ὑπὸ Κλήμεντος ἐκφοίτησις γένοιτο αὐτῶν, ἄλλως τε τὰς μελλήσεις καὶ τῶν καιρῶν τὰς ἀναβολὰς πρὸς τῶν ὑπερβαλλομένων τιθέμενος.

ἐπεὶ δὲ ἀσμένῳ καὶ τῷ Σαβῖνῳ τὰ πάντα ἦν, ἅτε καὶ αὐτῷ γνώμης μὲν οὐχ ὕστεροῦντι ἴσης, ἀπορία δὲ πρὸς ὄντινα εἰπῶν ἀσφαλῆς εἶη τὰ πρὸς ἐκείνους σιγῇ παραδιδόντι, — ἐπεὶ οὖν ἀνδρὸς ἠπόρητο οὐ μόνου στέγειν ὧν πύθοιτο προσθησομένου, ἀλλὰ καὶ γνώμην φανεροῦντος τὴν αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον ἦστο καὶ μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἐδεῖτο τοῦ Χαιρέου. τρέπονταί τε ὡς Μινουκιανόν, αὐτοῖς μὲν ἐπιτηδεύσει ἀρετῆς καὶ

τῷ ὁμοζήλῳ τοῦ μεγάλῳ φρονος συγγενῇ, Γαῖῳ δὲ ὑπο-
 πτον τῆς Λεπίδου τελευτῆς· πάντῳ γὰρ δὴ φίλοι ἐγέ-
 νοντο Μινουκιανός τε καὶ Λέπιδος καὶ δείματι κινδύ-
 νων τῶν καθ' αὐτῶν. πᾶσι γὰρ τοῖς ἐν τέλει φοβερός
 ἦν Γάιος ὡς ἐπ' αὐτῶν ἕκαστον καὶ πρὸς οὐστυνασοῦν 5
 τῇ μακρῇ χρῆσθαι μὴ ἀφροσύνης· φανεροί τε ἀλλή-
 λους ἦσαν τῆς ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἀχθηδόνος, διασα-
 φεῖν μὲν ἀλλήλους ἀντικρὺς τὴν διάνοιαν [καὶ μῖσος τὸ
 πρὸς Γάιον] φόβῳ [τε] κινδύνων ἀφέμενοι, ἄλλως δὲ
 αἰσθανόμενοι τοῦ ἀλλήλων μίσους πρὸς τὸν Γάιον, καὶ 10
 δι' αὐτὸ εὐνοία χρῆσθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους μὴ ἀπηλ-
 9 λαγμένοι. γενομένων δὲ αὐτοῖς ἀξιώσεων ἐπέπερ
 συνέβαλλον, εἰσθότες καὶ πρότερον ὅποτε συνέλθοιεν
 τίμιον ἠγεῖσθαι τὸν Μινουκιανὸν ὑπεροχῇ τε ἀξιώμα-
 τος (γενναιότατος γὰρ ἦν τῶν πολιτῶν) καὶ τῷ ἐπὶ πᾶ- 15
 σιν ἐπαινουμένῳ, μᾶλλον ὡς ἄπτοιτό τινος λόγου, φθά-
 σας κἀκείνος ἤρετο Χαιρέαν ὅτι καὶ παραλάβοι σημεῖον
 τῆς ἡμέρας ἐκείνης· αἰοίδιμος γὰρ διὰ τῆς πόλεως ἦν
 ἢ εἰς τὸν Χαιρέαν διὰ τῶν σημείων τῆς δόσεως πρασ-
 σομένη ὕβρις. ὁ δὲ χάρατι τοῦ λόγου μηδὲν μελλήσας 20
 ἠμείβετο τοῦ Μινουκιανοῦ τὸ ἐπὶ τοιοῖσδε πιστεῦσαν
 ὁμιλίᾳ χρῆσασθαι πρὸς αὐτόν· “καὶ σύ μοι δίδως”
 εἶπε “σημεῖον ἐλευθερίας, χάρις δὲ σοὶ τοῦ ἀνεγείραν-
 τός με μειζόνως ἤπερ εἰσθὰ ἑμαυτὸν ὀρμῶν, οὐδέ μοι
 χρειὰ πλειόνων ἐτι λόγων οἷ με θαρσοῖεν, εἰ δὴ καὶ σοὶ 25
 ταῦτα δοκεῖ. γνώμης γε τῆς αὐτῆς κοινωνοὶ καὶ πρό-
 τερον ἢ συνέλθειν γεγονάμεν. καὶ ἐν μὲν ὑπέζωμαι
 ξίφος, ἀμφοῖν δ' ἂν ἀρκέσειεν. ὥστε ἴθι καὶ ἔργων
 ἐχώμεθα, ἠγεμών τ' ἴσθι, ἢ βούλοιο αὐτὸς κελεύων με
 χωρεῖν. ἢ καὶ προείσομαι ἐπικουρίᾳ τῇ σῇ συμπράσ- 30
 σουτός [τε] πίσυρος. οὐδὲ ἀπορία σιδήρου τοῖς τὴν
 ψυχὴν εἰς τὰ ἔργα προσφερομένοις, δι' ἣν καὶ ὁ σίδη-

ρος δραστήριος εἶσθαι εἶναι. ὄρμηκὰ τε εἰς τὴν πρά-
 ξιν οὐχ ὡς ἂν αὐτὸς πάθοιμι ἐλπίδι περιφερόμενος·
 οὐ γὰρ σχολὴ κινδύνους μοι κατανοεῖν τοὺς ἑμαυτοῦ,
 δουλώσει τε πατρίδος ἐλευθερωτάτης ἐπαλοῦντι, καὶ
 5 τῶν νόμων τῆς ἀρετῆς ἀφροσύνης, τοὺς τε πάντας
 ἀνθρώπους ὀλέθρου διὰ Γάιον κατεληφότος. ἄξιός δ'
 ἂν εἶην παρὰ σοὶ δικαστῇ πίστεως ἐπὶ τοιοῦτοις τυ-
 χάνειν ἀπὸ τοῦ ὅμοια φρονεῖν αὐτοῖς καὶ σὲ μὴ ἀπηλ-
 λάχθαι.”

10 Μινουκιανός δὲ τὴν ὀρμὴν τῶν λόγων θεασάμενος 10
 ἠσπάζετό τε ἀσμένως καὶ προσπαρίστατο τὴν τόλμαν
 αὐτοῦ· ἐπαινέσας τε καὶ ἀσπασάμενος μετ' εὐχῶν καὶ
 ἰκετείας ἀπελύετο. καὶ ἰσχυρίζοντό τινες ὡς βεβαιοῦν
 τὰ εἰρημένα· εἰσιόντος γὰρ εἰς τὸ βουλευτήριον Χαι-
 15 ρέου φωνὴν ἐκ τοῦ πλήθους γενέσθαι τινὸς ἐπ' ἔξορ-
 μήσει, κελεύοντος περαινέειν μὲν δὴ τὸ πρακτέον καὶ
 προσλαμβάνειν τὸ δαιμόνιον· καὶ τὸν Χαιρέαν τὸ μὲν
 πρῶτον ὑπιδέσθαι μὴ καὶ τινος τῶν συνωμοτῶν προ-
 δότου γεγονότος ἀλίσκοιτο, καὶ τέλος συνέντα ἐπὶ προ-
 20 τροπῇ φέρειν, εἴτε παραινέσει τῶν συνεγνωκότων ἀν-
 τισημαίνοντός τινος, εἴτε δὴ καὶ τοῦ θεοῦ, ὃς ἐφορᾷ
 τὰ ἀνθρώπινα, αἰροντος αὐτὸν θαρσῆσαι. διεληλύθει
 δὲ διὰ πολλῶν τὸ ἐπιβούλευμα, καὶ πάντες ἐν ὄπλοις
 παρῆσαν, οἱ μὲν τῶν βουλευτῶν ὄντες οἱ δὲ ἰππεῖς, καὶ
 25 ὀπόσοι τοῦ στρατιωτικοῦ συνήδεσαν. οὐδεὶς γὰρ ἦν ὃς
 μὴ ἐν εὐδαιμονίᾳ ἀνηρίθμει τὴν Γαῖου μετάστασιν, καὶ
 δι' αὐτὸ πάντες ἠπείγοντο, ὁποῖω δύναιτό τις τρόπῳ,
 μηδὲ ἐκὼν εἶναι τῆς ἐπὶ τοιοῦτοις ὑστερεῖν ἀρετῆς,
 ἀλλ' ὡς ἔχοι προθυμίας ἢ δυνάμεως, καὶ λόγοις καὶ δι'
 30 ἔργων, ἤρετο ἐπὶ τυραννοκτονίᾳ. ἐπεὶ καὶ Κάλλιστος
 (ἀπελευθερὸς δὲ ἦν Γαῖου, πλεῖστά τε ἀνὴρ εἰς οὗτος
 ἐπὶ μέγιστον δυνάμεως ἀφίκετο, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἰσο-

τύραννον εἶχε τὴν δύναμιν φόβῳ τε τῶν πάντων καὶ
 μεγέθει χρημάτων, ἅπερ ἐγένετο αὐτῷ· δωροδοκώτα-
 τος γὰρ ἦν καὶ ὑβριστικώτατος) παρ' οὐτιναοῦν γίνε-
 ται, ἐξουσία χρησάμενος παρὰ τὸ εἶκος, καὶ ἄλλως τε
 τοῦ Γαίου τὴν φύσιν ἐξεπιστάμενος ἀνήκεστον οὐσαν 5
 καὶ ἐφ' οἷς τισι κρίνειεν οὐδαμῶς ἀντισπάσματι χρω-
 μένην, αὐτῷ τε πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας τοῦ κινδυνεύειν
 αἰτίας, οὐχ ἥμιστα δὲ τὸ μέγεθος τῶν χρημάτων. ὥστε
 δὴ καὶ Κλαύδιον ἐθεράπευε κρυπτῶς μετακαθίζων
 πρὸς αὐτόν, ἐλπίδι τοῦ καὶ εἰς ἐκείνου ἤξειν τὴν ἡγε- 10
 μονίαν Γαίου μεταστάντος, αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν τῆς τι-
 μῆς τὴν ἐφ' ὁμοίοις ἰσχύν, προκαταθέμενος χάριν καὶ
 φιλανθρωπίας λόγον. ἐτόλμησε γοῦν εἰπεῖν ὡς κελευ-
 σθεὶς διαχρήσασθαι φαρμάκῳ τὸν Κλαύδιον μυρίας
 εὔροιο τοῦ χρήματος τὰς ὑπερβολάς. δοκεῖ δέ μοι 15
 προσποιεῖσθαι Κάλλιστος ἐπὶ θήρῃ τῇ Κλαυδίου τὸν
 λόγον τοῦτον, ἐπεὶ οὔτε Γάιος ὠρηκῶς μεταχειρίσα-
 σθαι Κλαύδιον ἠνεύχετο τῶν Καλλίστου προφάσεων,
 οὔτε Κάλλιστος κελευσθεὶς πού τὴν πράξιν εὐκτόν
 ὑπελάμβανεν, ἢ κακουργῶν εἰς τοῦ δεσπότου τὰς ἐντο- 20
 λὰς οὐκ ἂν ἐκ τοῦ παραχρήμα τὸν μισθὸν ἐκομίζετο·
 ἀλλὰ δὴ Κλαυδίῳ μὲν ἐκ τινος θείας δυνάμεως χρή-
 σασθαι μανιῶν τῶν Γαίου, Κάλλιστον δὲ προσποιή-
 σασθαι χάριτος κατάθεσιν μηδαμῶς ὑπ' αὐτοῦ γενο-
 μένης. 25

11 τοῖς δ' ἀμφὶ τὸν Χαιρέαν ὑπερβολαὶ τὸ καθ' ἡμέ-
 ραν ἦσαν ὀκνούντων πολλῶν· οὐ γὰρ Χαιρέας ἐκὼν
 εἶναι τοῦ πράσσειν ἀναβολὴν ἐποιεῖτο, πάντα καιρὸν
 ἐπιτήδειον τῇ πράξει νομίζων. καὶ γὰρ εἰς τὸ Καπε-
 τάλιον ἀνιόντα κατὰ θυσίας ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς ἐπι- 30
 τελουμένας ὑπὸ τοῦ Γαίου, παρῆν πολλάκις καιρὸς,
 καὶ ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς ἰστάμενον καὶ δῆμῳ χρυσίου

καὶ ἀργυρίου χρήματα διαρριπτοῦντα ὥσαι κατὰ κεφα-
 λῆς (ὑψηλὸν δὲ ἐστὶ τὸ τέγος εἰς τὴν ἀγορὰν φέρου),
 ἐπὶ τε τῶν μυστηρίων ταῖς ποιήσεσιν, ἃ συνίστατο
 πάντων γὰρ αὐτὸν ἀπερίοπτον εἶναι προνοία τοῦ ἐν
 5 αὐτοῖς εὐπρεπῶς ἀναστραφησομένου καὶ ἀπογνώσει
 τοῦ ἐν ἐπιχειρήσει τινὰ γενέσθαι πιστεύειν. εἰ δὲ μη-
 δὲν τίμιον ὡς τῶν θεῶν, αὐτῷ δύναμιν τοῦ θα-
 νάτου παρατυγχάνειν, αὐτῷ δ' ἂν ἰσχύν ἐγγενέσθαι
 καὶ μὴ σιδηροφορομένῳ διαχρήσασθαι τὸν Γάιον.
 10 οὕτω δι' ὀργῆς εἶχε τοὺς συνωμότας ὁ Χαιρέας, δε-
 διῶς τοὺς καιροὺς μὴ διαρρηεῖν. οἱ δ' ἑώρων μὲν νο-
 μίμων τε χρήζοντα καὶ ἐπ' ἀγαθοῖς τοῖς αὐτῶν ἐπειγό-
 μενον, οὐ μὴν ἀλλ' ἤξιον εἰς ὀλίγον γοῦν ὑπερβολῇ
 χρήσασθαι, μὴ καὶ πη σφάλματος τῇ ἐπιχειρήσει συνελ-
 15 θόντος ταράξειεν τὴν πόλιν, ζητήσεων τῶν συνεγνω-
 κότων τὴν πράξιν γιγνομένων, καὶ τοῖς αὐτῇ μελλή-
 σουσιν ἐπιχειρεῖν ἄπορον τὴν ἀνδραγαθίαν (ποιή-
 σαιεν), φραξαμένου Γαίου πρὸς αὐτοὺς μειζόνως. κα-
 λῶς οὖν ἔχειν θεωριῶν ἐν τῷ Παλατίῳ ἐπιτελουμένων
 20 ἄπτεσθαι τοῦ χρήματος (ἄγονται δὲ ἐπὶ τιμῇ τοῦ πρώ-
 του μεταστησαμένου τὴν ἀρχὴν τοῦ δήμου Καίσαρος
 εἰς αὐτόν, μικρὸν τε πρὸ τοῦ βασιλείου καλύβης πη-
 κτοῦ γενομένης, καὶ Ῥωμαίων τε οἱ εὐπατρίδαι θεω-
 ροῦσιν ὁμοῦ παισὶ καὶ γυναιξὶ καὶ ὁ Καίσαρ), ὄρατώ-
 25 νην τε αὐτοῖς ἔσεσθαι πολλῶν μυριάδων ἀνθρώπων
 εἰς ὀλίγον χωρίου καθειργμένων, ὥστε εἰσίοῦσι τὴν
 ἐπιχείρησιν ποιήσασθαι, δυνάμεως τοῖς ὑπασπισταῖς, εἰ
 καὶ τινες προθυμοῖντο, μὴ παρατευξομένης αὐτῷ βοη-
 θεῖν.

30 ἠνεύχετο δὲ Χαιρέας, καὶ τῶν θεωριῶν ἐπελθου-
 σῶν τῇ πρώτῃ δεδογμένον ἄπτεσθαι τῆς πράξεως, ἰσχυ-
 ρότερον ἢν τοῦ κατ' ἐκείνου προβεβουλευκότος τὸ τῆς

τύχης συγχωροῦν ὑπερβολάς, καὶ τὰς τρεῖς ὑπερβαλο-
 μένου τὰς νομίμους ἡμέρας μόλις κατὰ τὴν τελευταίαν
 αὐτοῖς ἐπράχθη τὸ ἔργον. Χαιρέας δὲ συγκαλέσας τοὺς
 συνωμότας "πολὺς μὲν" εἶπε "καὶ ὁ παρεληλυθὼς χρό-
 νος ὄνειδίζει τὸ ἐπιμέλλον ἡμῶν ἐπὶ τοῖς οὕτω βουλευ-
 5 θείσει μετ' ἀρετῆς· δεινὸν δὲ εἰ καὶ μηνύματος γενομέ-
 νου διαπεσεῖται ἢ πράξις καὶ Γάιος ὑβρίζει μειζόνως.
 ἢ οὐχ ὀρώμεν ὡς τῆς ἐλευθερίας ἀφαιροῦμεν ὀπίσθας
 τῶν ἡμερῶν εἰς προσθήκην τῇ Γαίου τυραννίδι χαρι-
 ζόμεθα, δεόν αὐτούς τ' ἀδεεῖς τὸ λοιπὸν εἶναι καὶ τοῖς 10
 ἄλλοις αἰτίαν τοῦ εὐδαίμονος παρασχόντας δι' αἰῶνος
 ἄπαντος τοῖς ἀνδρῶν ἐν θαύματι μεγάλῳ καὶ τιμῇ κατα-
 στήναι;" τῶν δὲ οὔτε ἀντειπεῖν ὡς οὐ πάνυ καλῶς δυ-
 ναμένων οὔτε τὴν πράξιν ἀντικρὺς δεχομένων, σιγῇ δὲ
 καταπεπληγόντων, "τί" φησὶν, "ὧ γυναικοὶ, διαμέλλομεν; 15
 ἢ οὐχ ὀράτε τὴν σήμερον τῶν θεωριῶν ὑστάτην ἡμέ-
 ραν οὔσαν καὶ Γάιον ἐκπλευσοῦμενον;" ἐπὶ γὰρ Ἀλε-
 ξανδρείας παρεσκευάστο πλεῖν κατὰ θεωρίαν τῆς Αἰ-
 γύπτου. "καλὸν δὲ ἡμῖν προέσθαι τῶν χειρῶν τὸ ὄνει-
 δος, τῇ Ῥωμαίων μεγαλαυχία πομπεῦσον διὰ τε γῆς καὶ 20
 θαλάττης. πῶς δὲ οὐκ ἂν δικαίως κρινόμεν αὐτοὺς
 αἰσχύνῃ τῶν γενησομένων, εἴ τις αὐτὸν Αἰγύπτιος
 κτείνει, τὴν ὑβρίν οὐχ ἡγησόμενος ἀνασχετὸν τοῖς
 ἐλευθέροις γεγονόσιν; ἐγὼ μὲν οὖν οὐκέτι εἰς πλείονα
 ἀνέξομαι τὰς σκῆψεις ὑμῶν, χωρήσω δὲ τοῖς κινδύνοις 25
 ὁμοσε σήμερον, ἡδονῇ φέρων πᾶν ὅ τι καὶ γένοιτο ἐξ
 αὐτῶν, οὐδ' ἂν ὑπερβαλοίμην εἴπερ εἴη. τί γὰρ δὴ
 καὶ γένοιτ' ἂν ἀνδρὶ φρόνημα ἔχοντι τούτου σχετικώ-
 τερον, Γάιον ἄλλον τινὰ ἀναιρεῖν ἐμοῦ ζῶντος, καὶ
 ἐμὲ τὴν ἐπὶ τῷδε ἀρετῇ ἀφηρημένον;" 30

13 καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν αὐτὸς τε ὠρμήκει πράξων
 τὸ ἔργον καὶ τοῖς λοιποῖς ἐνεποίησε θάρσος, πᾶσι τε ἦν

ἔρως ἄπτεσθαι τοῦ ἐγχειρήματος μηδὲν ὑπερβαλλομέ-
 νοις. ἔωθεν τε ἐπὶ τοῦ παλατίου γέγονε, τὸ ξίφος ὑπε-
 ζωσμένος τῶν ἵππικῶν· ἔθος γὰρ δὴ τοῖς χιλιάρχοις
 τοῦτο, ἔξωσμένοις αἰτεῖν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὸ
 5 σημεῖον, ἦν τε ἡ ἡμέρα καθήκουσα εἰς αὐτὸν τῆς παρα-
 λήψεως τοῦ σημείου. ἄρτι τε συνῆει πληθὺς εἰς τὸ
 παλάτιον ἐπὶ προκαταλήψει θεῶν πολλῶν θορύβῳ καὶ
 ὠθισμῷ, χαρᾷ φέροντος Γαίου τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε τῶν
 πολλῶν σπουδῆν, παρὸ καὶ διεκέρκιο οὐδὲν οὔτε τῇ
 10 συγκλήτῳ χωρίον οὔτε τοῖς ἵππεῦσι, φύρδην δὲ ἔζοντο,
 καὶ τοῖς ἀνδράσιν ὁμοῦ αἱ γυναῖκες καὶ τῷ δούλῳ ἀνα-
 μεμιγμένον τὸ ἐλεύθερον. Γάιος δὲ, προόδων αὐτῷ
 γενομένων, ἔθνε τῷ Σεβαστῷ Καίσαρι, ᾧ δὴ καὶ τὰ
 τῆς θεωρίας ἦγετο, καὶ πίπτοντος τῶν λερείων τινὸς
 15 συνέβη αἵματος τὴν Ἀσπρήνα στολῆν, ἐνὸς τῶν συγ-
 κλητικῶν, ἀνάπλεων γενέσθαι. τοῦτο Γαίῳ γέλωτα
 μὲν παρέσχεν, ἦν δὲ ἄρα εἰς οἰκονὸν τῷ Ἀσπρήνῃ φα-
 νερόν· ἐπικατασφάζεται γὰρ τῷ Γαίῳ. Γάιον δὲ ἱστο-
 ρεῖται παρὰ φύσιν τὴν ἑαυτοῦ εὐπροσηγορώτατον γε-
 20 νέσθαι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καὶ δεξιότητι χρώμε-
 νον ὁμιλίας πάνθ' ὄντινον ἐκπλήξαι τῶν παρατυγα-
 νόντων. μετὰ δὲ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὴν θεωρίαν τραπεῖς
 ἐκαθέζετο, καὶ περὶ αὐτὸν τῶν ἐταίρων οἱ ἀξιολογώ-
 τατοι. κατεσκευάστο δὲ τὸ θέατρον (πηκτὸν δὲ ἐγίνετο
 25 κατὰ ἕκαστον ἐνιαυτὸν) τοιόνδε τρόπον. θύρας ἔχει
 δύο φερούσας τὴν μὲν εἰς τὸ ἐναίδριον τὴν δὲ εἰς στοᾶν
 εἰσόδοις καὶ ἀποχωρήσειν, ὅπως μὴ ταράσσοιντο οἱ ἐν-
 δον ἀπειλημένοι, ἐκ δὲ αὐτῆς τῆς καλύβης, ἐνδοτέρῳ
 διαφράγμασιν ἐτέραν ἀπειληφνίας ἐπ' ἀναστροφῇ τοῖς
 30 ἀνταγωνισταῖς καὶ ὀπίσθια ἀκροάματα. συγκαθημένης
 δὴ τῆς πληθύος, καὶ τοῦ Χαιρέου σὺν τοῖς χιλιάρχοις
 οὐκ ἄπωθεν τοῦ Γαίου (δεξιὸν δὲ τοῦ θεάτρον κέρας

ὁ Καῖσαρ εἶχε), Ὀατίνιος τις τῶν συγκλητικῶν, ἀνὴρ ἐστρατηγηκώς, ἤρετο Κλούβιον παρεξόμενον αὐτῷ, καὶ τοῦτον ὑπατικόν, εἰ τις αὐτῷ νεωτέρων πραγμάτων ἀφίκοιτο πύστις, προμηθῆς γενόμενος τοῦ μὴ ἐξάκουστος εἶναι τὰδε λέγων. τοῦ δὲ φαμένου μηδὲν πεπύ- 5 σθαι, "σήμερον τοιγαροῦν" ἔφη, "ὦ Κλούβιε, τυραννοκτονίας ἀγῶν πρόκειται." καὶ ὁ Κλούβιος "ὦ γενναῖε" φησι, "σίγα μὴ τις ἄλλος Ἀχαιῶν μῦθον ἀκούσῃ." πολλῆς δὲ ὀπίσθας ἐπιχεομένης τοῖς θεωροῖς, καὶ πολλῶν ὀρνέων ὅποσα τῷ σπανίῳ τίμια τοῖς κτωμένοις, ὁ Γάιος 10 ἠδονῆ τὰς περὶ αὐτοῖς ἐθεώρει μάχας καὶ διαρπαγὰς οἰκειουμένων αὐτὰ τῶν θεωρῶν. ἐνθάδε καὶ σημεία μανθάνει δύο γενέσθαι· καὶ γὰρ μῖμος εἰσάγεται καθ' ὃν σταυροῦται ληστῶν ἡγεμῶν, ὃ τε ὀρχηστῆς δραμα εἰσάγει Κινύραν, ἐν ᾧ αὐτὸς τε ἐκτείνετο καὶ ἡ θυγά- 15 τηρ Μύρρα, αἷμά τε ἦν τεχνητὸν πολὺ, καὶ τὸ περὶ τὸν σταυρωθέντα ἐκκεχυμένον καὶ τὸ περὶ τὸν Κινύραν. ὁμολογεῖται δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην γενέσθαι ἐν ἧ Φίλιππον τὸν Ἀμύντου Μακεδόνων βασιλέα κτείνει Πανσανίας εἰς τῶν ἐταίρων εἰς τὸ θέατρον εἰσιόντα. 20 Γαῖου δὲ ἐνδοιάζοντος εἴτε παραμείνειεν εἰς τέλος τῆ θεωρία διὰ τὸ τελευταίαν εἶναι τὴν ἡμέραν, εἴτε λουτροῦ χρησάμενος καὶ σίτῳ εἴτα ἐπανίοι καθὰ καὶ πρότερον, Μινονκιανὸς ὑπὲρ τοῦ Γαῖου καθεζόμενος, καὶ δεδιώς μὴ διαχυθείη τὰ τῶν καιρῶν εἰς κενόν, ἐξανα- 25 στας ἐπειδὴ καὶ Χαιρέαν ἑώρα προεξεληλυθότα, ἠπείγετο θαρσύνειν αὐτὸν προελθῶν. λαμβάνεται δὲ αὐτοῦ τῆς στολῆς Γάιος κατὰ φιλοφροσύνην δῆθεν, καὶ "ποῖ δὴ" φησιν, "ὦ μακάριε;" καὶ ὁ μὲν αἰδοῖ δοκεῖν τοῦ Καίσαρος καθίξει (κρείσων δ' ὁ φόβος ἦν), ὁλό- 30 γον δὲ διαλιπὼν εἴτα διανίσταται· καὶ ὁ Γάιος οὐδὲν ἐμποδῶν ἦν ἐξίοντι, δοκῶν ἐπὶ τινι τῶν ἀναγκαιῶν

ποιεῖσθαι τὴν ἐξοδον. Ἀσπρήνας δὲ (μετεῖχε δὲ καὶ αὐτός) παρήνει τῷ Γαῖῳ, καθὰ πρότερον, ὑπεξελθόντι πρὸς τε λουτροῦ καὶ ἀρίστῳ γενέσθαι, καὶ ἔπειτα δὲ εἰσελθεῖν, χροῖζων ἐπὶ πέρας ἀχθῆναι τὰ ἐγνωσμένα.

5 καὶ οἱ περὶ τὸν Χαιρέαν ἔτασσον μὲν ἀλλήλους ἢ 14 καιρός, καὶ ἐχρῆν ἕκαστον σιάντα ἢ προσταχθείη μὴ ἀπολιμπάνεσθαι ἐπιπονοῦντας. ἤχθοντο δὲ τῇ διατριβῇ καὶ τῷ μέλλεσθαι τὰ ἐν χερσίν, ἐπεὶ καὶ περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν ἤδη τὰ τῆς ἡμέρας ἦν. καὶ Χαιρέας, βραδύ- 10 νουτος Γαῖου, πρόθυμος ἦν ἐπεισελθῶν ἐν τῇ καθέδρᾳ προσπεσεῖν. προῆδει μέντοι τοῦτο σὺν πολλῷ φόβῳ τῶν τε βουλευτῶν καὶ ὅποσοι τῶν ἱππέων παρήσαν. καίπερ δὲ εἰδώς, πρόθυμος ἦν, καλῶς ἔχειν ἠγούμενος πᾶσιν ἀσφάλειαν καὶ ἐλευθερίαν ὠνούμενος ἐν ὀλίγῳ 15 τίθεσθαι τὰ κατὰ τοὺς ἀπολουμένους. καὶ δὴ τετραμμένων εἰς τοῦ θεάτρον τὴν εἴσοδον σημαίνεται Γάιος ἐξαναστάς, καὶ θόρυβος ἦν. ἀνέστρεφον δὲ καὶ οἱ συνωμόται καὶ ἀνωθοῦντο τὴν πληθύν, λόγῳ μὲν διὰ τὸ δυσχεραίνειν τὸν Γάιον, ἔργῳ δὲ ἐπ' ἀδείας βουλόμενοι, 20 ἐν ἐρημίᾳ τῶν ἀμυνομένων καταστήσαντες αὐτόν, ἄπτεσθαι τῆς σφαγῆς. προεξήσαν δὲ Κλαύδιος μὲν ὁ πατρως αὐτοῦ καὶ Μάρκος Δινίσιος ὁ τῆς ἀδελφῆς ἀνὴρ, εἰ δὲ Βαλέριος Ἀσιατικός, οὓς οὐδὲ βουλομένοις διακλείσαι δύναμις ἦν αἰδοῖ τῆς ἀξιώσεως· εἶπετο δὲ αὐ- 25 τὸς σὺν Παύλῳ Ἀρρουντίῳ. ἐπεὶ δὲ ἐντὸς ἦν τοῦ βασιλείου, τὰς μὲν εὐθείας ὁδοὺς λείπει, καθ' ἃς διεστήκεσαν τῶν δούλων οἱ θεραπεύοντες αὐτὸν καὶ προήεσαν οἱ περὶ τὸν Κλαύδιον, τρέπεται δὲ κατὰ στενωπὸν ἠρεμηκότα καὶ ἐπίσκοτον πρὸς λουτροῖς γενησό- 30 μενος, ἅμα καὶ παῖδας οἱ ἦκεσαν ἐκ τῆς Ἀσίας κατανοήσων, πομπῆς αὐτῶν ἐκεῖθεν γενομένης ἐπὶ ὕμνοις μυστηρίων ἃ ἐπετέλει, ἐνιοὶ δὲ κατὰ πυρρῆσιμους οἱ ἐν

τοῖς θεάτροις ἔσονται. ὑπαντιάζει δὲ αὐτὸν Χαιρέας, καὶ ἤτησε σημεῖον. τοῦ δὲ τῶν εἰς χλεύην ἀνακειμένων εἰπόντος, οὐδὲν ἐνδοιάσας λοιδορίας τε ἐχρήτο κατὰ τοῦ Γαῖου, καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος ἐπάγει πληγὴν σφοδράν· οὐ μὴν γε ἦν καιρῖος. καίτοι γέ φασι τινες προνοία τοῦ Χαιρέου γενέσθαι τὸ μὴ μιᾶ πληγῇ διεργάσασθαι τὸν Γάιον, ἀλλὰ τιμωρεῖσθαι μειζόνως πλήθει τραυμάτων. οὐ μὴν ἐμοὶ πιθανὸς οὗτος ὁ λόγος διὰ τὸ μὴ ἐπιχωρεῖν ἐν ταῖσδε ταῖς πράξεσι λογισμῶ χρησάσθαι τὸν φόβον. Χαιρέαν δέ, εἴπερ οὕτως ἐφρόνει, πάντων ἡγήμαι μωρία διαφέρειν, ἡδονὴν τῇ ὀργῇ [χαριζόμενον] μᾶλλον ἢ ἐκ τοῦ ὀξέος ἀπαλλαγὴν αὐτῷ τε καὶ τοῖς συνωμόταις κινδύνων χαριζόμενον, διὰ τὸ πολλὰς ἂν μηχανὰς ἔτι γενέσθαι βοηθειῶν Γαῖω μὴ φθάσαντι τὴν ψυχὴν ἀφεῖναι, κἀνταῦθα Χαιρέα λόγον ἂν γενέσθαι οὐ περὶ τῆς Γαῖου τιμωρίας ἀλλὰ τῆς αὐτοῦ καὶ τῶν φίλων, ὅπου γε καὶ πράξαντι καλῶς ἂν εἶχε σιγῇ χρωμένω διαδιδράσκειν τὰς ὀργὰς τῶν ἀνυνομένων, οὐχ ὅπως, ἄδηλον εἰ τύχοι κατορθῶν, ἐπ' ἀλόγοις χρήζειν αὐτὸν τε ἀπολέσαι καὶ τὸν καιρὸν. καὶ τὰδε μὲν εἰκάζειν παρέστω τοῖς βουλομένοις ἢ καὶ θέλοιεν· ὁ δὲ Γάιος ἀλγηδόνι τῆς πληγῆς περιφερόμενος (μεσσηγὺς γὰρ τοῦ τε ὤμου καὶ τοῦ τραχήλου φερόμενον τὸ ξίφος ἐπέσχευ ἢ κλεῖς προσωτέρω χωρεῖν) οὔτε ἀνεβόησεν ὑπ' ἐκπλήξεως, οὔτε ἐπεκαλέσατό τινας τῶν φίλων, εἴτε ἀπιστία εἴτε καὶ ἄλλως ἀφρονήσει, στόνον δὲ χρησάμενος πρὸς τῆς ἀλγηδόνος τὸ περιττὸν εἰς τὸ πρόσθεν ἔετο φυγῆ. καὶ δεξάμενος αὐτὸν Κορνήλιος Σαβῖνος, τὴν διάνοιαν ἤδη προκατειργασμένος, ὠθεῖ κλιθέντα ἐπὶ γόνυ· πολλοὶ δὲ περιστάντες ἀφ' ἑνὸς ἐγκελεύσματος ἔκοπτον τοῖς ξίφεσι, παρακελευσμός τε πρὸς ἀλλήλους καὶ [πρὸς] ἕως αὐτοῖς ἦν. τελευταίαν

δὲ Ἀκύλας ὁμολογεῖται ὑπὸ πάντων πληγῆν ἐπαργῶν, ἢ μεθίστησιν αὐτὸν ἀκριβῶς. ἀναθείη δ' ἂν τις τὴν πρῶξιν Χαιρέα· καὶ γὰρ εἰ σὺν πολλοῖς ἐπράχθη τὸ ἔργον αὐτῷ, ἀλλ' οὖν πρῶτός τε ἐνεθυμήθη, τοιαῦτα ὡς πραχθείη ἂν, προλαβὼν πολὺ τῶν πάντων, καὶ πρῶτος μὲν τολμηρῶς ἐξείπε τοῖς λοιποῖς, δεχομένων δὲ τὸν ἐπὶ τῷ φόνῳ λόγον σποράδας τε ἤθροισε, καὶ τὰ πάντα φρονίμως συγκροτήσας, ἐνθα γνωμῶν εἰσηγήσεως ἐχρῆν, πολὺ κρείσσων ἐγένετο, καὶ λόγοις καθωμίλησε χρηστοῖς ὡς οὐ τολμῶντας ἠνάγκασέ τε τοὺς πάντας, ἐπεὶ τε καιρὸς ἐλάμβανε χειρὶ χρήσασθαι, φαίνεται κἀνταῦθα πρῶτός τε ὀρησθας καὶ ἀψάμενος τοῦ φόνου καὶ τοῖς ἄλλοις εὐεπίβητον παρασχῶν καὶ προτεθνεῶτα Γάιον, ὥστε ἂν δικαίως καὶ ὁπόσα τοῖς λοιποῖς εἴη πεπραγμένα, τῇ Χαιρέου γνώμῃ τε καὶ ἀρετῇ προστίθεσθαι καὶ πόνῳ τῶν χειρῶν.

καὶ Γάιος μὲν τοιοῦτῳ τρόπῳ χρησάμενος τῆς τελευτῆς, ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τῶν τραυμάτων ἀποψυχθεὶς ἔκειτο· οἱ δὲ περὶ τὸν Χαιρέαν, ἐπειδὴ κατείργαστο αὐτοῖς ἤδη Γάιος, ὁδοὺς μὲν τὰς αὐτὰς ἰόντες σώζειν αὐτοὺς ἀμήχανον ἑώρων, ὅκνω τε τῶν γεγονότων (οὐ γὰρ μικρὸν ἦν τὸν αὐτοκράτορα ἀνηρηκόσι τὸ κινδύνευμα, ὑπὸ τε ἀνοίας τοῦ δήμου τιμώμενον καὶ ὄντα προσφιλῆ, καὶ τῶν στρατιωτῶν μὴ ἀναιμωτὶ ποιησομένων τὴν ζήτησιν αὐτοῦ), ἄλλως τε στενῶν οὐσῶν τῶν ὁδῶν καθ' ὡς ἐπραξαν τὸ ἔργον, καὶ μεγάλου πλήθους ἐμφράξαντος αὐτὰς τῆς θεραπείας, καὶ ὁπόσοι τῶν στρατιωτῶν ἐπὶ φυλακῇ τοῦ αὐτοκράτορος ἐκείνην παρήσαν τὴν ἡμέραν. ὁδοὺς δὲ ἐτέρας χωροῦντες παρήσαν εἰς τὴν Γερμανικοῦ μὲν οἰκίαν τοῦ Γαῖου πατρός, ὃν τότε ἀνηγήκεσαν, συνημμένην δὲ ἐκείνην διὰ τὸ ἐν τὸ βασιλείον ὃν ἐπ' οἰκοδομίαις ἐκάστων τῶν ἐν τῇ

ἡγεμονία γεγυότων ἀσκηθὲν ἀπὸ μέρους ὀνόματι τῶν οἰκοδομησαμένων ἢ καὶ τι μερῶν οἰκῆσεως ἀρξάντων τὴν ἐπιωνυμίαν παρασχέσθαι. καὶ διεκπεδόντες τοῦ πλήθους τῆς ἐφόδου ἐν ἀδείᾳ τὸ παρὸν ἦσαν, λανθάνοντος ἀκμὴν κακοῦ τοῦ τὸν αὐτοκράτορα παρεληφότος. πρώτους δὲ εἰς τοὺς Γερμανοὺς ἢ αἰσθησις ἀφίκετο τῆς Γαίτου τελευτῆς· δορυφόροι δὲ ἦσαν οὗτοι ὁμώνυμοι τῷ ἔθνει ἀφ' οὗ κατελέχθη, τὸ Κελτικὸν τάγμα παρεχόμενοι αὐτῶν. θυμῷ δὲ χρῆσθαι πατριὸν ἔστιν αὐτοῖς, ὅπερ οὐ σπάνιον ἐν τισὶν ἑτέροις βαρβάρων διὰ τὸ ἡσόνως λογισμὸν ἐπιδέχεσθαι τῶν ποιουμένων, ῥωμαλέοι τε τοῖς σώμασι, καὶ τῇ πρώτῃ ὀρμῇ συνιόντες τοῖς πολεμίοις, οὗ ἂν ὀρμήσῃσι μεγάλα κατορθοῦντες. οὗτοι οὖν πυθόμενοι τοῦ Γαίτου τὴν σφαγὴν, καὶ περιαλγήσαντες διὰ τὸ μὴ ἀρετῇ κρῖναι ἐπὶ τοῖς ὄλοις ἀλλὰ συμφέροντι τῷ αὐτῶν (μάλιστα δὲ αὐτοῖς προσφίλης ἦν Γάιος, δόσει χρημάτων τὸ εὖνον αὐτῶν κτώμενος), σπασάμενοι τὰ ξίφη (προεστῆκει δὲ αὐτῶν Σαβίνος, χιλιαρχῶν οὐ δι' ἀρετὴν καὶ γενναϊότητα προγόνων, μονομάχος γὰρ ἦν, ἰσχύι δὲ σώματος τὴν ἐπὶ τοιοῦτοις κτησάμενος ἀνδράσιν ἀρχὴν) διεξήσαν τῆς οἰκίας ἀνερευνώμενοι τοὺς σφαγίας τοῦ Καίσαρος. Ἀσπρήναν τε κρεουργήσασιν αὐτοῖς διὰ τὸ πρῶτον περιπεσεῖν, οὗ τὴν στολὴν μιᾶναν τὸ αἷμα τῶν θυμάτων, ὡς μοι λέλεκται πρότερον, οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τὴν συντυχίαν ἀπεσήμαινε τοῦ γεγυότος, δεύτερος Νωρβανὸς ὑπηγίαξεν, ἐν τοῖς γενναϊοτάτοις τῶν πολιτῶν, καὶ πολλοὺς αὐτοκράτορας παρεχόμενος τῶν προπατόρων· καὶ μηδὲν αἰδουμένων αὐτοῦ τὴν ἀξίωσιν, ἰσχύι προύχων ἀφαιρεῖται τὸ ξίφος τῷ πρῶτῳ τῶν ἐπιόντων συμπλακείς, φανερός τε ἦν οὐκ ἀπραγμόνως τεθυηζόμενος, μέγροι δὲ περισχεθεῖς πολλοῖς τῶν ἐπι-

φερομένων ἔπεσεν ὑπὸ πλήθους τραυμάτων. τρίτος δὲ Ἀντήιος, τῶν ἐκ τῆς βουλῆς, σὺν ὀλίγοις οὐ τυχαίως τοῖς Γερμανοῖς καθάπερ οἱ πρότερον περιπεσῶν, ὑπὸ δὲ φιλοθεαμοσύνης καὶ ἡδονῆς τοῦ αὐτόπτης γενέσθαι 5 Γαίτου κειμένου μῖσος ἐνέφαινε τὸ πρὸς αὐτόν· τὸν γὰρ πατέρα τοῦ Ἀντηίου καὶ ὁμώνυμον φυγάδα ἐλάσας καὶ μὴ ἀρκεσθεῖς κτείνει στρατιώτας ἀποπέμψας. καὶ παρῆν μὲν διὰ τὰδε εὐφρανούμενος θεωρία τοῦ νεκροῦ, θεωροβουμένης δὲ τῆς οἰκίας κρύπτειν αὐτὸν ἐντεθυμημένος οὐ διαφυγγάνει τῶν Γερμανῶν τὸ εἰς τὴν 10 ἔρευναν ἀκριβὲς καὶ ἐπὶ τοῖς φόνοις ὁμοίως τῶν τε αἰτίων καὶ μὴ ἔξαγριωσάντων.

καὶ οἱ μὲν ταύτῃ τεθυηκεσαν, εἰς δὲ τὸ θέατρον 16 ἐπεὶ ἀφίκετο ὁ λόγος περὶ τῆς Γαίτου τελευτῆς, ἐκπληξίς τε καὶ ἀπιστία ἦν. οἱ μὲν γὰρ καὶ πάντες ἡδονῇ δεχόμενοι τὸν ὄλεθρον αὐτοῦ, κἂν πρὸ πολλοῦ ἡγησάμενοι σφίσις ἀγαθὸν συνελθεῖν, ὑπὸ δέουσι ἐν ἀπιστίᾳ ἦσαν· εἶσι δὲ οἷς καὶ πάντες ἀπ' ἐλπίδων ἦν, διὰ τὸ μὴ ἐθέλειν 20 τι τοιοῦτον περὶ τὸν Γάιον γεγυέναι, μηδὲ ἀληθείᾳ προστιθεσθαι, διὰ τὸ μὴ οἶόν τε ἀνθρώπων εἶναι τοιαῦτα ἀρετῇ χρῆσθαι. γυναῖα δ' ἦν ταῦτα καὶ παῖδες, ὅποσοι τε δοῦλοι καὶ τινες τοῦ στρατιωτικοῦ, οἱ μὲν διὰ τὸ μισθοφορεῖν, καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ συντυραννοῦντες, καὶ διακονία τῆς κατ' ἐκείνον ὕβρεως ἐπανασειόμενοι 25 τοῖς κρατίστοις τῶν πολιτῶν, τιμῆς τε αἶμα καὶ ὠφελειῶν τυγχάνειν· ἢ δὲ αὐτὴν γυναικωνίτις καὶ τὸ νεώτερον, ὅπερ ὄχλος φιλεῖ, θεωροῖαι τε καὶ μονομαχιῶν δόσει καὶ τινῶν κρεανομιῶν ἡδοναῖς ἀνελιμημένοι, ἃ ἐπράσσετο λόγῳ μὲν ἐπὶ θεωραία τῆς πληθύος, τὸ δὲ 30 ἀληθὲς ἐκπιπλάντα τῆς μαρίας Γαίτου τὴν ἀμύτητα· οἱ δὲ δοῦλοι διὰ τὸ ἐν προσηγορία τε εἶναι καὶ καταφρονήματι τῶν δεσποτῶν, ἀποστροφῆς τῷ ὑβρίζοντι

αὐτοὺς οὐσης τῆς κατ' ἐκείνον ἐπικουρίας· ῥάδιον γὰρ
 ψευσαμένοις τε κατὰ τῶν κυρίων πεπιστευῆσθαι, καὶ τὰ
 χρήματα ἐνδείξασιν αὐτῶν ἅμα ἐλευθέρους τε εἶναι καὶ
 πλουσίους μισθῶ τῶν κατηγοριῶν, διὰ τὸ ἄθλα αὐτοῖς
 προκείσθαι τὰς ὀγδόας τῶν οὐσιῶν. τῶν δὲ εὐπατρι-
 5 δῶν εἰ καὶ τισὶ πιστὸς ὁ λόγος φανείη, τοῖς μὲν ἐκ τοῦ
 προειδέναι τὴν ἐπιβουλὴν, τοῖς δὲ ὑπὸ τοῦ θέλειν εὐ-
 κτὸν ἠγρομένοις, σιγῇ παρεδίδοτο οὐ μόνου ἢ ἐπὶ τοῖς
 ἠγγελέταις χαρὰ ἀλλὰ καὶ ἡ δόξα τῆς ἀκροάσεως, οἱ
 μὲν δεδιότες μὴ καὶ ψευστῆσιν ἐλπίδος τιμωρίαὶ συν-
 10 ἔλθοιεν ὡς προεξορήσασιν ἀποφῆνασθαι τὴν διάνοιαν
 τὴν ἑαυτῶν, οἱ δὲ ἐξεπιστάμενοι διὰ τὸ τῆς ἐπιβουλῆς
 μετασχεῖν μαιζόνως ἐκρυπτον ἀλλήλων ἀγνοία, καὶ δε-
 διότες μὴ πρὸς τινὰς εἰπόντες, οἷς ἢ τυραννὶς ἐστῶσα
 ὠφέλιμος ἦν, ζῶντος Γαίου κολασθεῖεν ἐνδείξεως γε-
 15 νομένης, ἐπεὶ καὶ ἕτερος ἐπεφοιτῆκει λόγος, ὠμιληκέ-
 ναι μὲν Γαίου τραύμασιν, οὐ μὴν ἀποθανεῖν ἀλλὰ
 ζῶντα ἐν θεραπείαις ὑπὸ τῶν ἰατρῶν εἶναι. ἦν τε
 πιστὸς οὐδεὶς οὐδενί, ὃ καὶ θαρσύνει γνώμην ἀπο-
 φαίνοιτο τὴν αὐτοῦ· ἢ γὰρ φίλος ὢν ὑποπτος ἐγί-
 20 νετο εὐνοία τῆς τυραννίδος, ἢ καὶ μίσει πρὸς ἐκεῖ-
 νον χρώμενος τῶ πρὸς αὐτὸν οὐδαμόθεν εὐνοία χρω-
 μένῳ διαφθείρει τὴν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις πίστιν. ἐλέ-
 γετο δὲ ὑπὸ τινῶν, οἱ καὶ μάλιστα τοῖς εὐπατρίδαίς
 ἠφάνιζον τὸ εὐθυμοῦν τῆς ἐλπίδος, ἐν ἀμελείᾳ κινδύ-
 25 νων γεγονότα καὶ ἄφροντιν κομιδῆς τῶν τραυμάτων,
 ὥσπερ εἶχεν, ἡματωμένον ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς διεκπεσεῖν
 καὶ ἐν δημηγορίαις εἶναι. καὶ τὰδε μὲν εἰκάζετο βου-
 λῆσει τῇ ἀλογίστῳ τῶν θροεῖν προθεμένων, καὶ ἐπ'
 ἀμφοτέρω δόξῃ τῶν ἀκούοντων λαμβανόμενα· οὐ μὴν
 30 τὴν γε ἔδραν ἐξέλιπον, δεδιότες τὴν ἐπενεχθησομένην
 προεξιούσιν αἰτίαν. οὐ γὰρ ἀφ' ἧς ἐξίλειεν διανοίας γε-

νήσεσθαι περὶ αὐτοὺς τὴν κρίσιν, ἀλλὰ ἀφ' ἧς εἰκάζειν
 θελήσειαν οἱ τε κατηγορήσαντες καὶ οἱ δικάζοντες.

ἐπεὶ δὲ καὶ πλῆθος τῶν Γερμανῶν περιέσχε τὸ θέα- 17
 τρον ἐσπασμένων τὰ ξίφη, πᾶσι τοῖς θεωροῖς ἐλπίς ἦν
 5 ἀπολέσθαι, καὶ πρὸς πᾶσαν οὐτινοσοῦν εἴσοδον πτοία
 εἶχεν αὐτοὺς ὡς αὐτίκα μάλα συγκοπήσειντο· ἐν ἀμη-
 χάνοις δὲ ἦσαν, οὔτε ἀπιέναι θάρσος εἰσφερόμενοι οὔτε
 ἀκίνδυνον τὴν διατριβὴν τὴν ἐπὶ τοῦ θεάτρου πεπι-
 στευκότες. εἰσπιπτόντων δὲ ἦδη, βοή τοῦ θεάτρου
 10 ῥήγνυται καθ' ἰκετείαν τρεπομένου τῶν στρατιωτῶν
 ὡς πάντων ἀγνοίας αὐτῶ γενομένης καὶ τῶν βου-
 λευθέντων τοῖς ἐπαναστάσιν, εἰ δὴ τις καὶ γέγονεν
 ἐπανάστασις, καὶ τῶν γεγονότων. φείδεσθαι οὖν, καὶ
 μὴ τόλμης ἀλλοτριᾶς παρ' αὐτῶν οὐδὲν ἐν αἰτίᾳ γενο-
 15 μένων ἀπολαμβάνειν τιμωρίαν, παρέντας ἐν ἐρευνῇ
 τῶν πεπραχότων, ὅτι καὶ πεπραγμένον εἴη, καταστῆ-
 ναι. καὶ οἱ μὲν ταῦτά τε καὶ περαιτέρω μετὰ δακρύων
 καὶ τύψεως προσώπων, ἐπιθειάζοντες καὶ ποτνιαόμενοι,
 ὅποσα ἀνεδίδασκεν αὐτοὺς ὁ κίνδυνος ἐστὼς πλησίον,
 20 καὶ ὡς ἂν τις ἀγωνιζόμενος περὶ τῆς ψυχῆς εἰπεινέ τι,
 ἔλεγον· θραύεται δὲ πρὸς ταῦτα τῶν στρατιωτῶν ἡ
 ὀργή, μεταμελήσαν αὐτοῖς τοῦ ἐπὶ τοῖς θεωροῖς βου-
 λεύματος· ὁμῶν τε γὰρ ἦν τοῦτο καὶ ἐκείνοις καίπερ
 ἐξηγριωκόσιν ἐδόκει, τὰς κεφαλὰς τῶν περὶ τὸν Ἀσπρή-
 25 ναν ἐπὶ τὸν βομὸν ἀπερειασμένοις. πρὸς ἃς μαιζόνως
 ἔπαθον οἱ θεωροὶ λογισμῶ τε ἀξιώσεως τῶν ἀνδρῶν
 καὶ ἐλέῳ τοῦ πάθους, ὥστε παρ' ὀλίγον καὶ αὐτοῖς οὐ-
 δὲν ἐλλιπεστέρας τὰ τῶν κινδύνων ὁμιλήσαντα ἐπανα-
 σεσεῖσθαι, ὢν ἄδηλον εἶναι τὴν συμφορὰν, εἶπερ εἰς
 30 τέλος φευχθῆναι δύναται ἂν. ὥστε καὶ εἰ τινες τῶν
 προθύμως μισούντων καὶ μετὰ δίκης τὸν Γαίον, ἀφαι-
 ρεῖσθαι τῶν ἐπ' αὐτῶ εὐφροσυνῶν τῆς χώρας διὰ

τὸ ἐν ῥοπῇ μὲν τοῦ συναπολουμένου γεγονέναι, τὸ δὲ πιστὸν τοῦ περιεῖναι μηδέπω καὶ τότε ἐχέγγυον συνελθεῖν.

18 ἦν δὲ Εὐάρεστος Ἀρρουντίος τῶν κηρυσσόντων τὰ παλούμενα, καὶ δι' αὐτὸ φωνῆς τε μεγέθει χρώμενος καὶ χρήματα περιβεβλημένος ὅμοια τοῖς Ῥωμαίων πλουσιωτάτοις, δυνάμεις τε αὐτῷ ἦν ἐφ' οἷς ἐθέλησειε πράσσειν κατὰ τὴν πόλιν ἐν τε τῷ τότε καὶ τοῖς ὕστερον. οὗτος διαθείς αὐτὸν ὡς ἐνῆν πενθιμώτατον (καίτοι μίσει καὶ παρ' ὄντινον ἐχρήτο πρὸς Γάιον, ἀλλὰ μὴν κρείστων ἢ διδασκαλία τοῦ φόβου καὶ στρατηγία περὶ τοῦ κερδησομένου τὴν σωτηρίαν τῆς εἰς τὸ παρὸν ἡδονῆς), πάντα κόσμον ἐπιτηδεύσας ὡς ἂν τις ἐπὶ τοῖς τιμιωτάτοις παρασκευάσαιτο ἀπολωλόσιν, ἀποσημαίνει τοῦ Γαίου τὸν θάνατον ἐπὶ τὸ θέατρον παρελθὼν, καὶ 15 ἐπαυσε τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ πλεόν ἄγνοια συμπεριφροεσθαι τοῦ γεγονότος. ἦδη δὲ καὶ Ἀρρουντίος περιήει ἀνακαλῶν τοὺς Γερμανούς, καὶ οἱ χιλιάρχοι σὺν αὐτῷ κελεύοντες κατατίθεσθαι τὸν σίδηρον καὶ διασαφοῦντες Γάιον τὴν τελευτήν. τοῦτο δὲ καὶ σαφέστατα 20 ἔσωσε τοὺς ἐν τῷ θεάτρῳ συνειλεγμένους, καὶ πάντας οἱ καὶ ὀπωσοῦν τοῖς Γερμανοῖς περιτύχοιεν. ἐλπίδος γὰρ αὐτοῖς παραγενομένης ἔμπνουν κείσθαι τὸν Γάιον οὐκ ἔστιν οὐ τινὸς κακῶν ἂν ἀπέσχοιτο· τοσόδε ἐπερίσσευσεν αὐτοῖς εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτόν, ὡς καὶ μετὰ 25 τοῦ καθ' αὐτοὺς ἀπολουμένου τῆς ψυχῆς κτήσασθαι τὸ ἀνεπιβούλευτον αὐτῷ καὶ τοσαύτην δυστυχίαν (μὴ) συνεσόμενον. παύονται δὲ τοῦ ὠρμηκότος εἰς τὴν τιμωρίαν, μαθήσεως σαφοῦς παραγενομένης αὐτοῖς ἐπὶ τῇ τελευτῇ Γαίου, διὰ τε τὸ εἰς ἀχρεῖον ἐπιδείξασθαι 30 τὸ πρόθυμον τῆς εὐνοίας, ὃς ἀμείψαιτο αὐτοὺς ἀπολωλότος, καὶ δέει μὴ περαιτέρω τῇ ὕβρει χρωμένων ἐπι-

στροφή γένοιτο ὑπὸ τῆς βουλῆς, εἴπερ εἰς ἐκείνην περισταίη τὸ κράτος, ἢ ὑπὸ τοῦ ἐπικαταστάντος ἀρχοντος.

καὶ οἱ μὲν Γερμανοί, εἰ καὶ μόλις, ἀλλ' οὖν ἐπαύσαντο λύσεως τῆς ἐπὶ Γαίου τῷ θανάτῳ καταλαμβανομένης αὐτούς. Χαιρέας δὲ (σφόδρα γὰρ περὶ Μινου- 19 κινανῶ ἔδεισε μὴ διαφθαρεῖν μακρὰ τῶν Γερμανῶν περιπεσῶν) ἕκαστόν τε τῶν στρατιωτῶν μετήει, προμηθεῖσθαι τῆς σωτηρίας αὐτοῦ δεόμενος, καὶ μὴ ἀπολω- 10 λοι πολλὴν ἐξέτασιν ποιούμενος. καὶ Μινουκινανὸν μὲν καὶ Κλήμησιν (ἀνάγεται γὰρ ἐπὶ τοῦτον) μεθήει, πολλῶν μετ' ἄλλων συγκλητικῶν δικαιοσύνην τῇ πράξει συμμαρτυρῶν καὶ ἀρετὴν τοῖς ἐντεθυμημένοις καὶ πράσσειν μὴ ἀποδεθελιακόσι· τυραννίδα γὰρ εἰς ὀλί- 15 γον μὲν ἀνθεῖν ἡδονῇ τοῦ ὕβριζεν ἐπαρθεῖσαν, εὐτυχεῖς δὲ οὐκ ἄρα ποιεῖσθαι τὰς ἀπαλλαγὰς τοῦ βίου, μίσει τῆς ἀρετῆς πρὸς αὐτὴν χρωμένης, ἀλλὰ μετὰ τούτης δυστυχίας ὅποια δὴ Γάιον συνελθεῖν, πρὸ τῶν ἐπαναστάντων καὶ συνθέντων τὴν ἐπίθεσιν αὐτόν 20 ἐπίβουλον αὐτῷ γενόμενον, καὶ διδάξαντα οἷς ὕβριζων ἀφόρητος ἦν, ἀφανίζων τοῦ νόμου τὴν πρόνοιαν, πολέμῳ πρὸς αὐτὸν χρῆσθαι τοὺς φιλάτους, καὶ νῦν λόγῳ μὲν εἶναι τούτους οἱ ἀνηγήκασιν Γάιον, ἔργῳ δὲ αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ κείσθαι διολωλότα.

ἦδη δὲ καὶ τὸ θέατρον ἐξανίστατο τῶν φυλακῶν, 25 καὶ ταραχαὶ πάνυ πικραὶ ἐγένοντο τῶν εἰσω. αἰτία δ' ἦν τοῦ προθύμως διαφευξομένου τῶν θεωρῶν Ἀλκύνω ὁ ἰατρός, συναρπασθεὶς ὡς ἐπὶ θεραπείᾳ τινῶν τραυματιῶν, ἐκπέμψας δὲ τοὺς συνόντας, λόγῳ μὲν ὡς καὶ 30 μετελευσομένους ὅποια εἰς τὴν ἰασιν τοῖς τραυματίαις πρόσφορα, τὸ δὲ ἀληθές ὡς ἀπέσοινο κινδύνου τοῦ κατειληφότος. ἐν τούτῳ δὲ βουλῆς τε γίνεται σύνοδος,

καὶ ὁ δῆμος, ἥπερ καὶ εἰώθασιν ἐκκλησιάζειν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καταστάς, ἐν ζητήσῃ τῶν σφαγῶν τῶν Γαῖου ἦσαν, ὁ μὲν δῆμος καὶ πάνυ ἐκθύμως, δοκεῖν δὲ καὶ ἡ βουλή. καὶ ἦν γὰρ Ἀσιατικὸς Ὀυαλιανὸς ὑπατικὸς ἀνὴρ οὗτος ἐπὶ τῶν δήμων καταστάς θορυβούντων καὶ δει- 5
 νὸν τιθεμένων τὸ ἐτι λανθάνον τῶν τὸν αὐτοκράτορα ἀπεκτονόντων, ἐπεὶ προθύμως πάντες αὐτὸν ἤρουτο τίς ὁ πράξας τυγχάνει, "εἶθε γὰρ ἔγωγε" φησί. προύθεσαν δὲ καὶ οἱ ὑπατοὶ διάγραμμα, Γαῖου μὲν κατηγορίας ποιούμενοι, κελεύοντες δὲ τῷ τε δήμῳ καὶ τοῖς στρα- 10
 τιάταις ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἀπιέναι, τῷ μὲν δήμῳ πολλὴν ἀνέσεως ἐπαγγελλόμενοι ἐλπίδα, τῷ στρατιωτικῷ δὲ τιμῶν, εἰ ἐν κόσμῳ μείνειαν τῷ εἰωθότι, μηδὲν ὑβρίζειν ἐξαγόμενοι· δέος γὰρ ἦν μὴ ἐξαγριωσάντων ἀπολαύ-
 σαι τοῦ κακοῦ ἢ πόλις, καθ' ἀρπαγὰς αὐτῶν καὶ συ- 15
 λήσεις τῶν ἱερῶν τρεπομένων. ἐφθάκει δὲ ἤδη τῶν βουλευτῶν τὸ πᾶν πλῆθος συνειλεγμένον, καὶ μάλιστα οἱ τοῦ Γαῖου συνθέντες τὸν φόνον, θράσει τε ἤδη χρώ-
 μενοι καὶ φρονήματι μεγάλῳ ὄντες ὡς εἰς αὐτοὺς ἀνα-
 κειμένων ἤδη τῶν πραγμάτων. 20

2 ἐν τούτῳ δὲ ὄντων τῶν πραγμάτων αἰφνίδιον ἀρ-
 πάζεται Κλαύδιος ἐκ τῆς οἰκίας. οἱ γὰρ στρατιῶται, συνόδου γενομένης αὐτῶν ἀλλήλοις, καὶ αὐτοῖς λόγον δόντες περὶ τοῖς ποιητέοις, ἐώρων δημοκρατίαν ἀδύ-
 νατόν τε ἐν κράτει τοσῶνδε ἂν ποτε γενέσθαι πραγμά- 25
 των, ἐξικόμενην τε οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ αὐτῶν γενήσε-
 σθαι τὴν ἀρχήν, εἰ δέ τις τῶν καθ' ἓνα κατασχῆσαι τὴν ἡγεμονίαν, εἰς πάντα λυπηρὸν αὐτοῖς εἶναι μὴ οὐ συν-
 εργοῖς τῆς ἀρχῆς καταστᾶσι· καλῶς οὖν ἔχειν, ἀκρί-
 των ἐτι ὄντων τῶν πραγμάτων, ἡγεμόνα αἰρεῖσθαι 30
 Κλαύδιον, πατρῶν τε ὄντα τοῦ τεθνεῶτος καὶ τῶν εἰς τὴν βουλήν συλλεγομένων οὐδενὸς οὐ τινὸς οὐκ

ἀξιολογώτερον προγόνων τε ἀρετῇ καὶ τὰ κατὰ τὴν παιδείαν μεμελετηκότα· κατασταθέντα γὰρ αὐτοκρά-
 τορα τιμήσειν τε τὰ εἰκότα καὶ ἀμείψεσθαι δωρεαῖς. ταῦτα διανοοῦνται τε καὶ ἐπραξαν ἐκ τοῦ παραχρήμα. 5
 ἤρπαστο μὲν δὴ Κλαύδιος ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ, Γναῖος δὲ Σέντιος Σατουρνίνος, καίτοι πεπυσμένος τὴν Κλαυδίου ἀρπαγὴν, καὶ ὡς ἐπιδικάζοιτο τῆς ἀρ-
 χῆς ἄκων μὲν δοκεῖν, τὸ δὲ ἀληθές καὶ βουλήσει τῇ αὐτοῦ, καταστάς ἐπὶ τῆς συγκλήτου καὶ μηδὲν κατα- 10
 πλαγεῖς ἐλευθέρους τε καὶ γενναίους ἀνδράσι προπόν-
 τως ποιεῖται παραινέσειν, τὰδε λέγων.

"εἰ καὶ ἄπιστον, ὧ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, διὰ τὸ χρόνον 2
 πολλῷ ἦκειν ἀνέλπιστον οὐσαν ἡμῖν, ἀλλ' οὖν ἔχομεν τοῦ ἐλευθέρου τὴν ἀξίωσιν, ἄδηλον μὲν ἐφ' ὅποσον 15
 παρατείνουσιν, καὶ γνώμη θεῶν, οἱ ἐχαρίσαντο αὐτήν, κειμένην, εὐφραίνειν δὲ ἀρκοῦσαν, καὶ εἴπερ ἀφαιρε-
 θείημεν αὐτῆς, εὐδαιμονία συνάγουσαν. ἱκανὴ γὰρ καὶ μία ὥρα τοῖς ἀρετῆς ἀσθανομένοις μετ' αὐτοτε-
 λοῦς τῆς διανοίας ἐν αὐτοδίκῳ τῇ πατρίδι καὶ μετὰ νό- 20
 μων οἷς ποτὲ ἦνθησε διαιτωμένη βιωθεῖσα. ἐμοὶ δὲ τῆς μὲν πρότερον ἐλευθερίας ἀμνημονεῖν ἔστι διὰ τὸ κατό-
 πιν αὐτῆς γεγονέναι, τῆς δὲ νῦν ἀπλήστως πιμπλαμέ-
 νῳ μακαριστοῦς τε ἡγεῖσθαι τοὺς ἐγγεννηθέντας καὶ ἐντραφέντας αὐτῇ, καὶ τῶν θεῶν οὐδὲν μέλουσ ἀξίους 25
 τιμῆς τούσδε τοὺς ἀνδρας οἱ ὄψε γοῦν καὶ τούτῳ τῆς ἡλικίας ἡμᾶς ἔγενεσαν αὐτῆς. καὶ εἴη μὲν εἰς πᾶν τοῦ αἰῶνος τὸ ἐπιὸν παραμεῖναι τὴν ἀδειαν αὐτῆς· ἀρ-
 κοῦσα δ' ἂν γένοιτο καὶ ἡδὲ ἡ ἡμέρα τοῖς τε νεωτέροις ἡμῶν καὶ ὅσοι γεγηράκαμεν. αἰὼν ὑπείληπται τοῖς 30
 πρεσβυτέροις, εἰ τῶν ἀγαθῶν αὐτῆς ἐν ὁμίλῳ γεγο-
 νότες μετασταῖεν, τοῖς δὲ νεωτέροις παιδεύμα ἀρετῆς καταστησάσης ἀγαθὸν ἀνδράσι τοῖσδε ἀφ' ὧν γεγόνα-

μεν. νῦν δὲ ἤδη καὶ ἡμῖν διὰ τὴν ἄρτι ὥραν οὐδὲν
 προουργιαίτερον εἶη τοῦ ζῆν μετ' ἀρετῆς, ἢ μόνη ἐκ-
 φροντίζει τῷ ἀνθρωπείῳ τὸ ἐλεύθερον. ἐγὼ γὰρ τὰ
 παλαιὰ οἶδα ἀκοῇ παραλαβών, οἷς δὲ ὄφει ὁμιλήσας
 ἡσθόμην οἶων κακῶν τὰς πολιτείας ἀναπιμπλάσιν αἱ
 5 τυραννίδες, καλύνουσαι μὲν πᾶσαν ἀρετὴν καὶ τοῦ με-
 γαλόφρονος ἀφαιρούμεναι τὸ ἐλεύθερον, κολακείας δὲ
 καὶ φόβου διδάσκαλοι καθιστάμεναι διὰ τὸ μὴ ἐπὶ σο-
 φία τῶν νόμων ἀλλ' ἐπὶ τῇ ὀργῇ τῶν ἐφεστηκότων
 καταλείπειν τὰ πράγματα. ἀφ' οὗ γὰρ Ἰούλιος Καίσαρ 10
 φρονήσας ἐπὶ καταλύσει τῆς δημοκρατίας καὶ διαβια-
 σάμενος τὸν κόσμον τῶν νόμων τὴν πολιτείαν συντετά-
 ραξε, κρείστων μὲν τοῦ δικαίου γενόμενος ἡσθῶν δὲ
 τοῦ κατ' ἰδίαν ἡδονὴν ἀντὶ κομιούντος, οὐκ ἔστιν ὅ-
 τι τῶν κακῶν οὐ διέστρεψε τὴν πόλιν, φιλοτιμηθέντων 15
 πρὸς ἀλλήλους ἀπάντων οἱ ἐκείνῳ διάδοχοι τῆς ἀρχῆς
 κατέστησαν, ἐπ' ἀφανισμῷ τοῦ πατρίου, καὶ ὡς ἂν μά-
 λιστα τῶν πολιτῶν ἐρημίαν τοῦ γενναίου καταλείποιεν,
 διὰ τὸ οἶεσθαι πρὸς ἀσφαλείας εἶναι τῆς αὐτῶν τὸ
 κιβδηλοῦς ἀνδράσιν ὁμιλεῖν, καὶ τῶν ἀρετῇ προύχειν 20
 πεπιστευμένων οὐ μόνον ὑφαιρεῖν τι τοῦ ἀρχήματος,
 ἀλλ' εἰς τὸ πᾶν ἐπιψηφίζεον αὐτῶν τοῖς ὀλέθροις. ὧν
 ἀπάντων ἀριθμῷ τε πολλῶν ὄντων καὶ βαρύτητα
 ἀνύποιστον ἐπιδειξαμένων καθ' ἃ ἕκαστος ἠρξεν, εἰς
 ὧν ὁ Γάιος ὁ σήμερον τεθνεὺς πλείω τε πάντων δεινὰ 25
 ἐπεδείξατο, οὐ μόνον εἰς τοὺς συμπολίτας ἀλλὰ καὶ εἰς
 τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους ἀπαίδευτον τὴν ὀργὴν ἐπα-
 φεῖς, ὁμοίως τοῖς ἅπασιν καὶ μείζω κακὰ ἐντριβόμενος
 ἀδίκως τὴν τιμωρίαν εἰσπράσσεσθαι, ὀργὴν ὁμοίως εἰς
 τε ἀνθρώπους ἐξαγριώσας καὶ θεούς. τυραννίδι γὰρ 30
 οὐ κερδαίνεσθαι τὸ ἡδὺ οὐδὲ μεθ' ὕβρεως ἀπόρη οὐδ'
 εἰς τὰ χρήματα λελυπησθαι καὶ γαμετάς, ἀλλὰ τὸ πᾶν

κέρδος ἐν τοῦ πανοικεσίας διοχλουμένου τῶν ἐχθρῶν.
 ἐχθρὸν δὲ τυραννίδι πᾶν τὸ ἐλεύθερον, εἰς εὐνοίαν τε
 ἐκκαλεῖσθαι αὐτὴν καὶ τοῖς ἐν ὀλίγῳ τιθεμένοις ὅποσα
 πεπόνθοιεν οὐκ ἔστιν· ἐξεπιστάμενοι γὰρ ὧν ἀναπλή-
 5 σειαν κακῶν ἔστιν οὗς, καὶ ἐκείνοι μεγαλοφρόνως κα-
 ταφρονήματι χρωῶνται πρὸς τὴν τύχην, αὐτοὶ λανθάνειν
 αὐτοὺς ὧν πράξιαν μὴ δυνάμενοι, μόνως πιστεύουσι
 κτήσασθαι τοῦ ὑπόπτου τὸ ἀδεές, εἰ παντελῶς ἀρέσθαι
 δυνήθειεν αὐτούς. τοιούτων δὲ κακῶν ἀπογεγονότες
 10 καὶ ὑποτελεῖς ἀλλήλοις καταστάντες, αἴπερ πολιτειῶν
 ἐχεγγυώταται πρὸς τε τὸ παρὸν εὐνοῦν καὶ τὸ αὐθις
 ἀνεπιβούλευτον καὶ πρὸς δόξαν οἰκείαν τῷ ὀρθομένῳ
 τῆς πόλεως, δίκαιοι ἔστε προνοῆσαι ἰδίᾳ τὸ εἰς κοι-
 νῆν αὐτοῦ τὴν ἀφέλειαν ἀπαντῶν, ἢ καὶ ἀνταποφῆρα-
 15 σθαι γνώμην, οἷς μὴ ἀρέσκουτο τὰ προεισηγμένα, οὐ-
 δαμῶς εἰς κίνδυνον φέρον διὰ τὸ μὴ δεσπότην εἶναι
 τὸν ἐφεστηκότα, ᾧ ἀνεύθυνόν τι βλάπτουσι τὴν πόλιν
 καὶ αὐτοκράτορι μεταστήσασθαι τοὺς εἰρηκότας· καὶ
 τέτροφε τὴν τυραννίδα οὐδὲν νεώτερον πλὴν ἢ τε ἀρ-
 20 γία καὶ τὸ πρὸς οὐδὲν τῶν ἐκείνη θελομένων ἀντιλο-
 γία χρώμενον· τῆς γὰρ εἰρήνης τοῦ τερπνοῦ ἡσθόμενοι
 καὶ μεμαθηκότες ἀνδραπόδων ἐν τρόπῳ ζῆν, ὅποσοι τε
 ἐπάθομεν συμφορὰς ἀνηκέστους κακοῖς τε τοῖς πέλας
 ἐπέιδομεν, φόβῳ τοῦ μετ' ἀρετῆς τελευτᾶν μετ' αἰ-
 25 σχύνης τῆς ὑστάτης ὑπομένοντες τὰς τελευτάς. πρῶ-
 του δὲ δεῖ τοῖς ἀραμένοις τὸν τύραννον τιμὰς αἵτινες
 μέγισται, ταύτας εἰσενεγκεῖν, μάλιστα δὲ Χαιρέα τῷ
 Κασσίῳ· σὺν γὰρ τοῖς θεοῖς εἰς ἀνὴρ οὗτος ποριστῆς
 ἡμῖν καὶ γνώμη καὶ χερσὶ τῆς ἐλευθερίας πέφηεν,
 30 οὐ καλὸν μὴ ἀμνημονεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς τυραννίδος ὑπὲρ
 ἐλευθερίας τῆς ἡμετέρας προβεβουλευκός τε ἅμα
 καὶ προκεκινδυνευκός ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας ψηφίσα-

σθαι τὰς [τε] τιμὰς, πρῶτόν τε ἀνεπιτάκτως τοῦτο ἀνα-
φήρασθαι. ἔργον δὲ κάλλιστον καὶ ἐλευθέρους ἀνδράσι
πρόπον ἀμείβεσθαι τοὺς εὐεργέτας, οἷος δὴ καὶ ἀνὴρ
οὗτος περὶ ἡμᾶς πάντας γέγονεν, οὐδὲν παραπλησίως
Κασσίω καὶ Βρούτῳ τοῖς Γάιον Ἰούλιον ἀνηροκόσιν, 5
ἐπεὶ γε οἱ μὲν στάσεως καὶ πολέμων ἐμφυλίων ἀρχὰς
ἐπανερωρίπισαν τῇ πόλει, οὗτος δὲ μετὰ τῆς τυραννο-
κτονίας καὶ τῶν ἐντεῦθεν δεινῶν ἀπήλλαξε τὴν πόλιν."

3 Σέντιος μὲν τοιούτοις ἐχρήτο τοῖς λόγοις, καὶ τῶν
βουλευτῶν ἡδονῇ δεχομένων καὶ ὁπόσοι τῶν ἱππέων 10
παρήσαν· ἀναπηδήσας δὲ τις Τρεβέλλιος Μάξιμος πε-
ριαιρεῖται τὸν δακτύλιον τοῦ Σεντίου (λίθος δὲ εἰκόνα
Γαίου ἐγγεγλυμμένος ἐνεδεσμεύετο αὐτῷ) καὶ σπουδῇ
τῶν λεγομένων καὶ ὧν ἐπενόει πράξειν, ὅπερ ᾤετο, ἐν
λήθῃ γεγονότι. καὶ ἡ μὲν γλυφὴ κατὰγνυται, προελή- 15
λυθει δὲ ἡ νύξ ἐπὶ μέγα, καὶ Χαιρέας δὲ σημεῖον ἦτει
τοὺς ὑπάτους· οἱ δὲ ἐλευθερίαν ἔδωσαν. ἐν θαύματι
δὲ ἦν αὐτοῖς καὶ ὅμοια ἀπιστία τὰ δρώμενα· ἔτει γὰρ
ἐκατοστῷ μεθ' ὃ τὴν δημοκρατίαν τὸ πρῶτον ἀφῆρέ-
θησαν, (ἐπέστρεψεν) ἐπὶ τοὺς ὑπάτους σημεῖον ἢ πα- 20
ράδοσις· οὗτοι γὰρ πρότερον ἢ τυραννηθῆναι τὴν πό-
λιν κύριοι τῶν στρατιωτικῶν ἦσαν. Χαιρέας δὲ τὸ ση-
μεῖον λαβὼν παρεδίδου τῶν στρατιωτῶν τοῖς πρὸς τὴν
σύγκλητον συνεστηκόσιν· ἦσαν δὲ εἰς σπέρας τέσσα-
ρας, οἷς τὸ ἀβασίλευτον τιμιώτερον τῆς τυραννίδος 25
προύκειτο. καὶ οἶδε μὲν ἀπῆσαν μετὰ τῶν χιλιάρχων,
ἀνεχώρει δὲ ἡδὴ καὶ ὁ δῆμος περιχαρῆς καὶ ἐλπίδος καὶ
φρονήματος μεστὸς ἐπὶ τῷ κτησαμένῳ τὴν ἡγεμονίαν
αὐτοῖς, οὐκέτι ἐπὶ τῷ ἐφεστηκότι. καὶ τὰ πάντα ἦν ὁ
Χαιρέας αὐτοῖς. 30

4 Χαιρέας δὲ ἐν δεινῷ τιθέμενος περιεῖναι τὴν τε θυ-
γατέρα Γαίου καὶ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ μὴ πανοικί τὸν

ὄλεθρον αὐτῷ συντυχεῖν, ἐπεὶ καὶ πᾶν ὅ τι ὑπολεί-
ποιο αὐτῶν ἐπ' ὄλεθρῳ τῆς πόλεως λειφθήσεσθαι καὶ
τῶν νόμων, ἄλλως τε πρόθεσιν ἐσπουδακῶς τελειώσα-
σθαι τὴν αὐτοῦ καὶ πάνυ εὐφραῖναι μῖσος τὸ πρὸς
5 Γάιον, Ἰούλιον ἐκπέμπει Λούπον, ἕνα τῶν χιλιάρχων,
κτενοῦντα τὴν γυναῖκα Γαίου καὶ τὴν θυγατέρα. Κλή-
μεντος δὲ ὄντι συγγενεῖ τῷ Λούπῳ τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε
πρόθεσιν λειτουργίαν, ὅπως μετασχῶν κἂν ἐπὶ τοι-
ούτοις τῆς τυραννοκτονίας ἀγάλλοιτο ἀρετῇ πρὸς τῶν
10 πολιτῶν [ὡς] καὶ τοῦ παντὸς ἐπιβουλεύματος δόξειε
κοινωνεῖν τῶν πρῶτον συνθεμένων. ἐνίοις δὲ τῶν
συνωμοτῶν καὶ ὠμὸν ἔδοκει τὸ ἐπὶ τῇ γυναικὶ θράσει
χρησάμενον, διὰ τὸ Γάιον φύσει τῇ αὐτοῦ χρώμενον ἢ
συμβολῇ τῇ ἐκείνης τὰ πάντα πράξειν, ἐξ ὧν ἢ τε πόλις
15 ἀπηγορεύει τοῖς κατειληφόσι κακοῖς καὶ τῶν πολιτῶν
ὅ τι καὶ ἀνθος ἦν ἀπώλετο· οἱ δὲ καὶ τὴν μὲν ἐπὶ τοι-
ούτοις ἐνεκάλουν αὐτῇ γνώμην, τὸ δὲ πᾶν καὶ τῶν ὑπὸ
Γαίου πεπραγμένων κακῶν ἐκείνη τὴν αἰτίαν ἐπέφε-
ρον, φάρμακον τῷ Γαίῳ δούση ἐννοιῶν δούλωσιν καὶ
20 ἐρώτων ἐπαγωγὰς αὐτῷ ψηφιοῦμενον, ὡς εἰς μανίαν
μεταστάντος τὰ πάντα αὐτὴν εἶναι τὴν νεναυπηγημέ-
νην ἐπὶ ταῖς Ῥωμαίων τύχαις καὶ τῆς ὑποτελούσης αὐ-
τοῖς οἰκουμένης. καὶ πέρας κυρωθὲν ὥστε αὐτὴν τε-
λευτᾶν (οὐδὲν γὰρ οἱ ἀποσπεύδοντες οἰοί τε ὠφελεῖν
25 ἦσαν) ἐπέλλετο ὁ Λούπος· ἐβραδύνετο δὲ οὐδὲν μελ-
λήσει τῇ κατ' αὐτὸν ὥστε μὴ οὐκ εἰς καιρὸν δεδιακο-
νῆσθαι τοῖς ἀπεσταλκόσι, θέλων ἐπ' οὐδαμοῖς μεμπτὸς
εἶναι τῶν ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ δήμου ποιουμένων. παρελ-
θὼν δὲ ἐπὶ τοῦ βασιλείου καταλαμβάνει τὴν Καισω-
30 νίαν (γυνὴ δὲ ἦν τοῦ Γαίου) παρακατακειμένην τῷ
σώματι τοῦ ἀνδρὸς χαμαιπετεῖ, καὶ πάντων ἐν ἀτυχίᾳ
ὧν χαρίζοιτο ἂν ὁ νόμος τοῖς μεταστάσι, αἵματι τε ἀνα-

πεφυρμένην ἐκ τῶν τραυμάτων καὶ πολλῇ τῇ ταλαιπω-
 ρία συμφερομένην, τῆς θυγατρὸς παρερριμμένης· ἠ-
 κούετό τε ἐν τοῖς τοιοῖσδε οὐδὲν ἕτερον ἢ κατάμεμφις
 τοῦ Γαῖου ὡς πιθανὴν οὐ σχόντος πολλάκις προηγο-
 ρευκνῆσαν αὐτήν. ἐπ' ἀμφοτέρω δὲ οὗτος ὁ λόγος καὶ 5
 τότε εἰκάζετο, καὶ νῦν ἐφ' ὁμοίοις πρόκειται τῇ δια-
 νοίᾳ τῶν ἀκροατῶν, πρὸς ὃ τι θελήσειαν ῥοπὰς τὰς
 αὐτοῦ προστιθεμένων. οἱ μὲν γὰρ ἀποσημαίνειν ἔφα-
 σαν τὸν λόγον ὡς συμβουλευομένης ἀποστάντα μανιῶν
 καὶ τοῦ εἰς τοὺς πολίτας ὠμοῦ μετρίως καὶ μετ' ἀρετῆς 10
 ἐξηγεῖσθαι τῶν πραγμάτων, μὴ παρ' αὐτῶν ἀπολέσθαι
 τρόπον τῷ αὐτοῦ χρωμένων· οἱ δὲ ὡς λόγου τοῦ περὶ
 τῶν συνωμοτῶν ἐπιφοιτήσαντος Γαῖω κελεύσειε μηδὲν
 εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος πάντας μεταχειρισάμε-
 νον αὐτούς, κἂν εἰ μηδὲν ἀδικοῖεν, ἐν ἀδεεῖ κινδύνων 15
 καταστῆναι, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἐπονειδιζόμενον ὡς
 προηγορευκνίας διαπραξασθαι μαλακῶ γεγονότι. καὶ
 τὰ μὲν λεχθέντα ὑπὸ τῆς Καισωνίας, καὶ ὅποια οἱ ἄν-
 θρωποι περὶ αὐτῆς ἐφρόνουσι, ταῦτα ἦν· ἢ δὲ ἐπεὶ
 θεᾶται τὴν πρόσδοτον τοῦ Λούπου, τό τε σῶμα τοῦ 20
 Γαῖου προυδείκνυεν καὶ ἄσσον ἰέναι παρεκάλει μετ'
 ὀλοφυρμού καὶ δακρύων. ἐπεὶ δὲ τῇ διανοίᾳ μὴ συν-
 εστηκότα ἑώρα τὸν Λούπον καὶ προσιόντα ὡς ἐπὶ πρά-
 ξιν οὐκ αὐτῷ κεχαρισμένην, γνωρίσασα ἐφ' ὃ ἐχώρει
 τὴν τε σφαγὴν ἐγύμνου καὶ πάνυ προθύμως, ποτνωμέ- 25
 νη ὅποια εἰκὸς τοὺς οὕτω σαφῶς ἐν ἀπογνώσει τοῦ ζῆν
 γεγονότας, καὶ κελεύουσα μὴ μέλλειν ἐπὶ τελειώσει τοῦ
 δράματος οὐ ἐπ' αὐτῆς συνέθεσαν. καὶ ἦδε μὲν εὐψύ-
 χως αὐτῇ τελευτᾷ ὑπὸ τοῦ Λούπου, καὶ ἐπ' αὐτῇ τὸ
 θυγάτριον· καὶ Λούπος ταῦτα προσαγγέλλων ἔσπευδε 30
 τοῖς περὶ τὸν Χαιρέαν.

5 Γάιος μὲν δὴ τέταρτον ἐνιαυτὸν ἡγεμονεύσας Ρω-

μαίων λείποντα τεσσάρων μηνῶν οὕτω τελευτᾷ, ἀνὴρ
 καὶ πρότερον ἢ τῇ ἀρχῇ συνῆλθε σκαιὸς τε καὶ κακο-
 πραγίας εἰς τὸ ἄκρον ἀφιγμένος, ἡδονῇ τε ἡσώμε-
 νος καὶ φίλος διαβολῇ, καὶ τὰ μὲν φοβερὰ καταπεπληγ-
 5 μένος, καὶ διὰ τοῦτο ἐφ' οἷς θαρσῆσειε φονικώτατος,
 τῆς δὲ ἐξουσίας ἐφ' ἐνὶ μόνῳ πιμπλάμενος τῷ ὑβρίζειν
 εἰς οὓς ἤμιστα ἐχρῆν, ἀλόγως μεγαλοψυχία χρώμενος,
 καὶ ποριστῆς ἐκ τοῦ κτείνειν καὶ παρανομεῖν, καὶ τοῦ
 μὲν θεῖου καὶ νομίμου μείζων ἔσπουδακῶς εἶναι τε καὶ
 10 δοκεῖν, ἡσώμενος δὲ ἐπαίνων τῆς πληθύος. καὶ πάντα
 ὅσα αἰσχρὰ κρίνας ὁ νόμος ἐπιτιμᾷ, τιμιώτερα ἐνόμισεν
 ἀρετῆς. καὶ φιλίας ἀμνήμων ἦν, εἰ καὶ πλείστη τε καὶ
 διὰ μεγίστων γένοιτο, οἷς ποτὲ ὀργισθεῖν ἐπιπλήξει κο-
 λάσεως καὶ ἐπ' ἐλαχίστοις, πολέμιον δὲ ἡγούμενος πᾶν τὸ
 15 ἀρετῇ συννερχόμενον, ἀναντίλεκτον ἐπὶ πᾶσιν οἷς κε-
 λεύσειε τὴν ἐπιθυμίαν λαμβάνων· ὅθεν καὶ ἀδελφῇ
 γνησίᾳ συνῆν, ἔξ οὗ καὶ μάλιστα αὐτῷ φύεσθαι παρὰ
 τοῖς πολίταις ἤρξατο σφοδρότερον τὸ μῖσος, διὰ τὸ
 πολλοῦ χρόνου μὴ ἰστορημένον εἰς τε ἀπιστίαν καὶ
 20 ἐχθραν τὴν πρὸς τὸν πράξαντα παρακαλεῖν. ἔργον δὲ
 μέγα ἢ βασιλείον οὐδὲν αὐτῷ πεπραγμένον εἶποι ἄν-
 τις, ἢ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν συνόντων καὶ αὐτῶν ἀνθρώπων
 ἔσομένων, πλήν γε τοῦ περὶ Ῥήγιον καὶ Σικελίαν ἐπι-
 νοηθέντος εἰς ὑποδοχὴν τῶν ἀπ' Αἰγύπτου σιτηγῶν
 25 πλοίων. τοῦτο δὲ ὁμολογουμένως μέγιστόν τε καὶ ὠφε-
 λιμώτατον τοῖς πλέουσιν· οὐ μὴν ἐπὶ τέλος γε ἀφίκετο,
 ἀλλ' ἡμίεργον ὑπὸ τοῦ ἀμβλυτέρως αὐτῷ ἐπιπονεῖν κα-
 τελείφθη. αἰτίων δ' ἦν ἢ περὶ τὰ ἀχρεῖα σπουδῇ καὶ τὸ
 θαπανῶντα εἰς ἡδονάς, αἱ κατὰ μόνας ἐμελλον ὠφελεῖν
 30 αὐτῷ, ὑφαιρεῖν τὴν ἐπὶ τοῖς κρείττοσιν ἀνωμολογημέ-
 νοις φιλοτιμίαν. ἄλλως δὲ ῥήτωρ τε ἄριστος καὶ γλώσ-
 ση τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Ῥωμαίοις πατρίῳ σφόδρα ἡσκημέ-

νος, συνίει τε ἐκ τοῦ παραχρημα, καὶ τοῖς ὑφ' ἑτέρων
 συντεθεῖσι τε καὶ ἐκ πλείονος προσυγκειμένοις ἀντει-
 πῶν ἐκ τοῦ ὀξέος φανῆναι πιθανώτερος ἐν μεγίστῳ
 πράγματι παρ' ὄντιναοῦν γενόμενος, εὐκολία τε εἰς
 αὐτὸ τῆς φύσεως καὶ τῷ εἰς ἰσχὺν αὐτῇ προσλαβεῖν
 μελέτην τοῦ ἐπιπονεῖν. ἀδελφοῦ γὰρ παιδὸς υἱεὶ γε-
 γονότι Τιβερίου, οὗ καὶ διάδοχος γίνεται, μέγα ἀνάγ-
 κασμα παιδείας ἀντέχεσθαι διὰ τὸ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ
 πρῶτα ἐν αὐτῇ κατορθῶν διαπρέπειν, καὶ συνεφιλοκά-
 λει Γάιος, συγγενοῦς τε ἀνδρὸς καὶ ἡγεμόνος εἰκῶν
 ἐπιστολαῖς. ἐπρώτευσέ τε τῶν καθ' αὐτὸν πολιτῶν, οὐ
 μὴν ἀντισχεῖν οἷά τε ἐγένετο αὐτῷ τὰ ἐκ τῆς παιδείας
 συλλεγέμενα ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐπελθόντα ὄλεθρον αὐτῷ
 ὑπὸ τῆς ἐξουσίας· οὕτως ἄρα δυσπόριστον ἢ ἀρετῇ τοῦ
 σωφρονεῖν οἷς ἀνυπεύθυνος τοῦ πράσσειν ῥαστώνη
 πάρεστι. φίλοις μὲν κεχρησθῆναι καὶ τὰ πάντα ἀξιολό-
 γοις ὑποσπουδασθεῖς τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τε παιδείας
 καὶ δόξης ζήλου τῶν κρείσσονων, μέχρι δὴ τῷ περι-
 ὄντι τοῦ ὑβρίζειν ἀπαλιφείσης ἐννοίας ἢ πρὸς αὐτὸν
 ἐχρήσαντο, καὶ μίσους ὑποφνέντος, ὑπ' αὐτῶν ἐπιβού-
 λευθεῖς τελευτᾶ.

3 Κλαύδιος δέ, καθάπερ ἀνώτερον ἔφη, ἀπορορήξεως
 αὐτῷ τῶν σὺν Γαίῳ ὁδῶν γενομένης, καὶ τοῦ οἴκου
 θορυβηθέντος πάθει τῆς Καίσαρος τελευτῆς ἐν ἀμηχά-
 νοις ὧν περὶ τῆς σωτηρίας, ἐν τινι στενωπῷ κατελιμ-
 μένος ἐκρυπτεν αὐτόν, οὐδεμίαν κινδύνων αἰτίαν πλήν
 τῆς γενναιότητος ὑφορώμενος· μέτριον γὰρ ἰδιώτης
 ὧν ἦγεν αὐτόν καὶ τοῖς παροῦσιν ἀρχῶν ἦν, παιδεία
 τε συνῶν, καὶ μάλιστα τῇ Ἑλληνίδι, καὶ παντὸς τοῦ εἰς
 θόρυβον ἀνακειμένου παντοίως ἀπαλλάσσαν αὐτόν.
 τότε δὲ πτοίας κατελιφνίας τὸν ὄχλον, καὶ τοῦ βασι-
 λείου παντὸς στρατιωτικῆς μαρίας ἀνάπλεω γεγονότος,

καὶ δειλίας καὶ ἀταξίας ἰδιωτῶν οἷον ἀπειληφότων σω-
 ματοφυλάκων, οἱ περὶ τὸ στρατηγικὸν καλούμενον,
 ὅπερ ἐστὶ τῆς στρατιᾶς τὸ καθαρώτατον, ἐν βουλῇ περὶ
 τοῖς πρακτέοις ἦσαν. ὁπόσοι δὲ καὶ παρετύγγανον, τὴν
 5 μὲν Γαίου τιμωρίαν ἐν ὀλίγῳ τιθέμενοι διὰ τὸ κατὰ
 δίκην αὐτῷ τὰς τύχας συνελθεῖν, τὰ δὲ περὶ αὐτοὺς
 ἀνεσκοποῦντο μᾶλλον ὄν τρόπον σήησοι καλῶς, καὶ τῶν
 Γερμανῶν ἐν τιμωρίαις τῶν σφαγῶν ὄντων ἀμότητος
 χάριτι τῆς ἑαυτῶν μᾶλλον ἢ τοῦ συμφέροντος τοῖς πᾶ-
 10 σιν. ὑφ' ὧν ἀπάντων ὁ Κλαύδιος ἐθορυβεῖτο, δεδιὼς
 περὶ τῆς σωτηρίας, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τῶν περὶ τὸν
 Ἀσπρηγῶν ἐτεθέατο τὰς κεφαλὰς παραφερομένας. εἰ-
 στήκει δὲ κατὰ τι προσβατὸν ὀλίγαις βαθμῖσι χωρίου,
 ὑπεσταλκῶς τῷ κατ' αὐτὸ σκότῳ. καὶ Γραῦτος τῶν
 15 περὶ τὸ βασιλείον τις στρατιωτῶν θεασάμενος, καὶ τοῦ
 μὲν ἀκριβοσομένου τὴν ὄψιν ἀμαθῆς ὧν διὰ τὸν σκό-
 του, τοῦ δὲ ἀνθρώπου εἶναι τὸν ὑπολοχῶντα κριτῆς εἶ-
 ναι μὴ ἀπηλλαγμένους, προσῆει τε ἐγγύτερον καὶ ὑπο-
 χωρεῖν ἡξιωκότος ἐπέκειτο, καὶ καταλαβὼν ἐπιγνωρί-
 20 ζει, καὶ "Γερμανικὸς μὲν οὗτος" φησὶ πρὸς τοὺς ἐπομέ-
 νους, καὶ "στησάμεθα τοῦτον ἡγεμόνα φερόμενοι."
 Κλαύδιος δὲ ἐφ' ἀρπαγῇ παρεσκευασμένους ὄρῶν, καὶ
 δείσας μὴ κατὰ φόνον ἀποθάνοι τὸν Γαίου, φειδῶ
 σχεῖν ἡξίου, τοῦ καθ' αὐτὸν ἀνεπαχθοῦς ἀνάμνησιν
 25 αὐτοῖς ὑποτιθεῖς καὶ τοῦ ἀπρομηθοῦς τῶν γεγονότων.
 καὶ ὁ Γραῦτος μειδιάσας ἐπισπᾶται τῆς δεξιᾶς καὶ "παῦ-
 σαι" φησὶ "μικρολογούμενος περὶ τῆς σωτηρίας, δέου
 σε μεγαλοφρονεῖσθαι περὶ τῆς ἡγεμονίας, ἣν οἱ θεοὶ
 Γαίου ἀφηρημένοι τῇ σῆ συνεχώρησαν ἀρετῇ, πρόνοιαν
 30 τῆς οἴκουμένης λαβόντες. ἀλλ' ἴδι καὶ τῶν προγόνων
 ἀπολάμβανε τὸν θρόνον." ἀνεβάσταξε δὲ αὐτὸν οὐ

πάνυ βαίνειν τοῖς ποσὶ δυνάμενον ὑπὸ τε φόβου καὶ χάριτος τῶν εἰρημένων.

2 συνεστρέφοντο δὲ περὶ τὸν Γαῖον ἤδη καὶ πλείους τῶν σωματοφυλάκων, καὶ θεωροῦντες τὸν Κλαύδιον ἀγόμενον ἐκνυθράπαζον δόξῃ τοῦ ἐπὶ κόλασιν ἔλκε- 5 σθαι τῶν ἐπὶ τοιοῖσδε ζημιῶν, ὡς ἄνθρωπα ἀπράγμονα διὰ βίου τοῦ παντός, καὶ κινδύνους οὐ τι μετρίως ἐπὶ τῆς Γαίου ἀρχῆς ὠμίληκότα· τινὲς δὲ καὶ τοῖς ὑπάτοις ἐπιτρέπειν κρίσιν ἤξιουν τὴν περὶ αὐτῶ. καὶ πλείονων τοῦ στρατιωτικοῦ συστρεφομένων, φυγαί τε ἦσαν τοῦ 10 ὀμίλου καὶ προόδων ἀπορία τῷ Κλαυδίῳ δι' ἀσθένειαν τοῦ σώματος, ἐπεὶ καὶ οἱ τὸ φορεῖον αὐτοῦ φέροντες περὶ τὴν ἀρπαγὴν αὐτοῦ πύστεως παραγενομένης φυγῇ ἔσφον αὐτούς, ἀπ' ἐλπίδος θέμενοι τὴν σωτηρίαν τοῦ δεσπότου. ἐν εὐρυχωρίᾳ δὲ τοῦ παλατίου γενομέ- 15 νοις (πρῶτον δὲ οἰκηθῆναι τῆς Ῥωμαίων πόλεως τοῦτο παραδίδωσιν ὁ περὶ αὐτῆς λόγος) καὶ ἤδη τοῦ δημοσίου ἀντιλαμβανομένοις πολὺ πλείων ἢ ἐπιφοιτήσις ἦν τῶν στρατιωτῶν, χαρὰ τὴν ὄψιν δεχομένων τοῦ Κλαυδίου, περὶ πλείστου τε ἦν αὐτοῖς αὐτοκράτορα στήσε- 20 σθαι τὸν ἄνθρωπον εὐνοία τῇ τοῦ Γερμανικοῦ· ἀδελφὸς δὲ ἦν αὐτοῦ, ἐπὶ μέγα πᾶσι τοῖς ὠμίληκόσι καταλειποτός κλέος τὸ αὐτοῦ. ἀναλογισμὸς τε αὐτοῖς εἰσῆει τῆς τε πλεονεξίας τῶν ἐν τῇ συγκλήτῳ δυναστευόντων, καὶ ὅποσα ἐπὶ τῆς πρὶν ἀρχῆς ἡμάρτητο 25 αὐτῇ. πρὸς δὲ καὶ τὸ ἀμήχανον τοῦ πράγματος κατενόουν, καὶ πάλιν εἰς ἑνὸς ἀρχὴν μεδισταμένων τῶν ὄλων κινδύνους αὐτοῖς φέρειν διὰ τινος κτησαμένου τὴν ἀρχὴν παρὰ τὸν ἐπιχωρήσει καὶ εὐνοία τῇ αὐτῶν λαβόντα Κλαύδιον, μνημονεύσει τε χάριτος αὐτοῖς 30 ἀποδιδόντα τιμὴν ἢ ἐπὶ τοιούτοις γένοιτο ἂν ἀφοῦσα.

3 ταῦτα πρὸς τε ἀλλήλους καὶ δι' ἑαυτοὺς διεξήσαν

καὶ τοῖς ἀεὶ προσπίπτουσι διηροῦντο. οἱ δὲ πυνθανόμενοι προθύμως ἐδέχοντο τὴν πρόκλησιν, συμφράξαν- 5 τές τε καὶ περικλείσαντες ἤγον ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου φοράδην ἀναβαστάσαντες, ὡς μὴ ἐμποδίζοιτο αὐτοῖς ἢ ἐπειξίς. διεστήκεσαν δὲ αἱ γνώμαι τοῦ τε δήμου καὶ τῶν ἐκ τῆς βουλῆς, οἱ μὲν ἀξιώματός τε τοῦ πρότερον ὀρεγόμενοι, καὶ δουλείαν ἐπακτὴν αὐτοῖς ὕβρει τῶν τυράννων γενομένην φιλοτιμούμενοι διαδιδράσκειν, χρόνῳ παρασχόν· ὁ δὲ δῆμος φθόνῳ τε πρὸς ἐκείνην 10 καθιστάμενος, καὶ τῶν πλεονεξίων αὐτῆς ἐπιστόμισμα τοὺς αὐτοκράτορας εἰδῶς καὶ αὐτοῦ καταφυγῆν, ἔχαιρε τῇ Κλαυδίου ἀρπαγῇ, στάσιν τε ἔμφυλον, ὅποια καὶ ἐπὶ Πομπηίου γένοιτο, ἀπαλλάξειν αὐτῶν ὑπελάμβανον τοῦτον αὐτοκράτορα καθιστάμενον. γνοῦσα δὲ ἡ βουλή 15 τὸν Κλαύδιον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀφιγμένον εἰς τὸ στρατόπεδον, πέμπει πρὸς ἐκείνου ἄνδρας ἀρετῇ τοὺς ἐξ αὐτῶν προύχοντας, οἱ διδάξειαν μηδὲν ἐπὶ καθέξει τῆς ἀρχῆς βιάζεσθαι, παραχωρεῖν δὲ τῇ συγκλήτῳ, τοσῶνδε ἀνδρῶν ἕνα ὄντα ἢ ἐβόμενον, καὶ τῷ νόμῳ πα- 20 ραχωροῦντα τοῦ ἐπὶ τοῖς κοινοῖς κόσμου τὴν πρόνοιαν, μνημονεύοντα ὧν τε οἱ πρότεροι τύραννοι κακώθειαν τὴν πόλιν καὶ ὧν ὑπὸ Γαίου καὶ αὐτὸς κινδυνεύσει σὺν αὐτοῖς, μηδὲ μισησαντα τὴν βαρύτητα τῆς τυραννίδος, ὑφ' ἐτέρων πρασσομένης τῆς ὕβρεως, αὐτὸν ἐθε- 25 λουσίως ἐπὶ παροινία θαρσεῖν τῆς πατρίδος. καὶ πειθομένῳ μὲν καὶ τοῦ πρότερον ἀπράγμονος τὴν ἀρετὴν ἐπιδεικνυμένῳ βέβαιον τιμᾶς τε ὑπάξειν αἰ' ὑπὸ ἐλευθέρων ψηφισθεῖεν τῶν πολιτῶν, καὶ ἐπιχωρήσει τοῦ νόμου τὸ μέρος ἄρχοντά τε καὶ ἀρχόμενον κερδαίνειν 30 ἔπαινον ἀρετῆς· εἰ δὲ ἀπονοοῖτο, μηδὲν ἐκ τῆς Γαίου τελευτῆς σωφρονιζόμενος, οὐ τοί γε αὐτοῖς ἐπιτρέψειν· τῆς τε γὰρ στρατιᾶς πολὺ εἶναι τὸ συνεστηκὸς αὐτοῖς,

ὄπλων τε εὐπορίαν καὶ πληθύν οἰκετῶν οἱ χρῆσαιτο
αὐτοῖς. μέγα δὲ μέρος τήνδε ἐλπίδα εἶναι, καὶ τὴν τύ-
χην τοὺς τε θεοὺς οὐκ ἄλλοις συμμαχεῖν ἀλλὰ τοῖς μετ'
ἀρετῆς καὶ τοῦ καλοῦ τοὺς ἀγῶνας ποιουμένοις· εἶναι
δὲ τοὺς οἱ ἂν περὶ ἐλευθερίας μάχωνται τῆς πατρίδος. 5

4 καὶ οἱ μὲν πρεσβεύται, Ἰηράνιος καὶ Βρόκχος (δή-
μαρχοι δὲ ἦσαν ἀμφοτέρω), τοῖσδε ἐχρῶντο τοῖς λόγοις,
καὶ καθικέτευον τοῖς γόνασιν αὐτοῦ προσπεσόντες μη-
δαμῶς πολέμοις καὶ κακοῖς ἐμβαλεῖν τὴν πόλιν. θεω-
ροῦντες δὲ στρατιᾶς πληθύν τὸν Κλαύδιον πεφραγμέ- 10
νον καὶ τὸ μηδὲν τοὺς ὑπάτους ὄντας συγκρίσει τῇ πρὸς
αὐτόν, ἐπήγον, εἰ δὲ ἀρχῆς ὀρέγοιτο, παρὰ τῆς βουλῆς
δέχεσθαι διδομένην· αἰσιώτερον γὰρ καὶ εὐδαιμονέ-
στερον χρῆσθαι τὸν μὴ μετὰ ὕβρεως ἀλλ' εὐνοία τῶν
διδόντων παραλαμβάνοντα. 15

4 Κλαύδιος δὲ (ἠπίστατο γὰρ μεθ' οἷας ἀνθαδείας
ἀποσταλεῖεν) καὶ πρὸς τὸ παρὸν γνώμη τῇ αὐτῶν ἐπὶ
τὸ μετριώτερον ἐτέτραπτο, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ περὶ
αὐτῶ φόβου διαναστάς, ἅμα μὲν θάρσει τῶν στρατιω-
τῶν, ἅμα δὲ Ἀγρίππα τοῦ βασιλέως κελεύοντος μὴ 20
προῖεσθαι τῶν χειρῶν τηλικαύτην ἀρχὴν ἤκουσαν αὐ-
τόματον· ὃς πράξας μὲν καὶ περὶ Γάιον οἶον εἰκὸς ἄν-
δρα ὑπ' αὐτοῦ διὰ τιμῆς ἠγμένον (καὶ γὰρ τὸν νεκρὸν
περιέσπε τοῦ Γαίου, καὶ ἀναθέμενος ἐπὶ κλίνης καὶ πε-
ριστεύλας ἐκ τῶν ἐνδεχομένων εἰς τοὺς σωματοφύλακας 25
ὑπεχώρει, ζῆν μὲν τὸν Γάιον ἀπαγγέλλων, κακοπα-
θοῦντι δὲ ἀπὸ τραυμάτων ἰατροὺς μετέσεσθαι λέγων),
πυθόμενος δὲ τοῦ Κλαυδίου τὴν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν
ἀρπαγὴν ὠθεῖτο πρὸς αὐτόν, καὶ καταλαβὼν τεταραγ-
μένον καὶ οἶον τε ἐκχωρεῖν τῇ συγκλήτῳ ἀνήγειρεν, 30
ἀντιλαμβάνεσθαι κελεύων τῆς ἡγεμονίας. ταῦτα δὲ πρὸς
τὸν Κλαύδιον εἰπὼν προσεχώρει πρὸς αὐτόν, καὶ μετα-

καλούσης αὐτὸν τῆς βουλῆς, χρισάμενος μύθοις τὴν κε-
φαλὴν ὡς ἀπὸ συνουσίας γυνομένης ἀναλύσεως αὐτῶ
παρῆν, καὶ ἤφρατο τοὺς βουλευτὰς τί πέπραχε Κλαύδιος.
τῶν δὲ τὰ τε ὄντα φραμένων καὶ προσανερομένων ἦντινα
5 γνώμην ἔχει περὶ τοῖς ὄλοις, τελευτῶν μὲν ὑπὲρ τοῦ
κατ' ἐκείνην ἐνkleoῦς ἔτοιμος ἦν τοῖς λόγοις, σκοπεῖν
δὲ ἐκέλευε περὶ τῶ συμφέροντι, πᾶν ὅ τι καὶ εἰς ἡδονὴν
φέροι ὑπέξελομένους· χρεῖαν γὰρ εἶναι τῆς ἀρχῆς μετα-
ποιουμένοις καὶ ὄπλων καὶ στρατιωτῶν, οἱ φράζαντο
10 αὐτούς, μὴ καὶ ἀπαράσκενοι καταστάντες εἰς τὰδε σφα-
λεῖεν. ἀποκρινάμενης δὲ τῆς βουλῆς ὄπλων τε εὐπο-
ρίαν καὶ χρήματα εἰσοίσειν, καὶ στρατιᾶς τὸ μὲν τι αὐ-
τοῖς εἶναι συνεστηκός, τὸ δὲ συγκροτήσειν ἐλευθερώ-
σεως δούλων γενομένης, "εἴη μὲν, ὦ βουλή," φησὶν ὁ
15 Ἀγρίππας ὑποτυχῶν, "πράσσειν ὅποσα θυμὸς ὑμῶν·
λεκτέον δὲ οὐδὲν ἐνδοιάσαντί μοι διὰ τὸ ἐπὶ σωτηρίᾳ
φέρειν τὸν λόγον. ἴστε δὴ στρατὸν ὃς ὑπὲρ Κλαυδίου
μαχεῖται, πλήθει χρόνου ὀπλιτεύειν μεμελετηκότα· τὰ
δὲ ἡμέτερα (εἰ) συγκλύδων ἀνθρώπων πλήθος ἔσται
20 καὶ τῶν παρὰ δόξαν τῆς δουλείας ἀπηλλαγμένων, δυσ-
κράτητα· πρὸς τε τεχνίτας μαχόμεθα προαγαγόντες
ἄνδρας μὴδὲ ὅπως σπῶσι τὰ ξίφη εἰδότας. ὥστε μοι δο-
κεῖ πέμπειν ὡς Κλαύδιον πείσοντας κατατίθεσθαι τὴν
ἀρχὴν, πρεσβεύειν τε ἔτοιμός εἰμι."

25 καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἶπεν, καὶ συγκαταθεμένων πεμ- 2
φθεις σὺν ἑτέροις τὴν τε ταραχὴν τῆς βουλῆς διηγῆται
κατὰ μόνας πρὸς τὸν Κλαύδιον, ἐδίδαξέ τε ἡγεμονι-
κώτερον ἀποκρίνασθαι, τῶ ἀξιώματι τῆς ἐξουσίας χρω-
μενον. ἔλεγεν οὖν Κλαύδιος οὐ θαυμάζειν τὴν βουλὴν
30 ἡδονῇ μὴ φέρουσαν ἀρχεσθαι διὰ τὸ ὁμότητι τετρῶσθαι
τῶν πρότερον ἐπὶ τὸ ἡγεμονεύειν καταστάντων, γενέ-
σειν δὲ αὐτοὺς ἐπεικεία τῇ καθ' αὐτὸν μετρίων και-

ρῶν, ὀνόματι μὲν μόνῳ τῆς ἀρχῆς ἐσομένης αὐτῶ, ἔργῳ δὲ κοινῆς πᾶσι προκείμενης εἰς μέσον· διὰ πολλῶν δὲ καὶ ποικίλων ἰσχυρῶν πραγμάτων ἐν ᾧ τῇ ἐκείνων καλῶς ἔχειν μὴ ἀπιστεῖν. καὶ οἱ μὲν πρόεσβεις τοιούτων ἀκροάσει λόγων καθομιληθέντες ἐξεπέμποντο· 5
Κλαύδιος δὲ τῷ στρατῷ συλλεχθέντι διελέγετο ὄρκους λαμβάνων ἢ μὴν ἐμμενεῖν πίστει τῇ πρὸς αὐτόν, καὶ δωρεῖται τοὺς σωματοφύλακας πεντακισχιλίαις δραχμαῖς κατὰ ἕναστος ἀνδρα, τοῖς τε ἡγεμόσιν αὐτῶν ἀνάλογον τοῦ ἀριθμοῦ, καὶ τοῖς ὅποι ποτὲ στρατοπέδοις 10 ὑπισχνεῖται τὰ ὅμοια.

3 συνεκάλουν δὲ οἱ ὑπατοὶ τὴν βουλὴν εἰς τὸ ἱερόν τοῦ νικηφόρου Διός, ἔτι δὲ νύξ ἦν. τῶν δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει κλέπτουτες ἑαυτοὺς ἐνεδοίαζον πρὸς τὴν ἀκροάσιν, τοῖς δὲ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀγρῶν ἐγεγόνεισαν ἔξοδοι, 15 προορωμένοις ἢ χωρήσει τὸ πᾶν, ἐν ἀπογνώσει τοῦ ἐλευθέρου γεγονότες, καὶ πολὺ κρείττον ἐν ἀκινδύνῳ τοῦ δουλεύειν ὑπειληφότες διαβιοῦν ἀργία τοῦ πονεῖν ἢ κτώμενοι τὸ ἀξίωμα τῶν πατέρων περὶ τῆς σωτηρίας ἀμφίβολοι καταστῆναι. συνελέγησαν δὲ ὅμως ἑκατόν, οὐ 20 πλείους. καὶ διαβουλενομένων περὶ τῶν ἐν χερσὶν αἰφνίδιον αἴρεται βοή τοῦ συνεστηκότος αὐτοῖς στρατιωτικοῦ, στρατηγὸν αὐτοκράτορα κελευόντων τὴν βουλὴν ἐλέσθαι καὶ μὴ φθεῖρειν πολυαρχίαν τὴν ἡγεμονίαν· καὶ τὸ μὲν καθ' ἑαυτοὺς ἀπεφαίνοντο περὶ τοῦ μὴ πᾶσιν 25 ἀλλ' ἐνὶ τὴν ἀρχὴν ἐφέσιμον εἶναι, ὅραν δὲ ἐκείνοις ἐπιτρέπειν ὅστις τοσαύτης προστασίας ἄξιός. ὥστε ἐν ἀδημονίᾳ τὰ τῶν συγκλητικῶν ἦν πολὺ πλεον, δι' ἀμαρτίαν μὲν τοῦ κατὰ τὴν ἐλευθερίαν ἀγῆματος, φόβῳ δὲ τοῦ Κλαυδίου. οὐ μὴν ἀλλ' ἦσαν οἱ ἐφιέμενοι γένους τε 30 ἀξιώματι καὶ οἰκειότητι γάμου. καὶ γὰρ Μινουκιανὸν Μάρκον, καὶ τῇ καθ' αὐτὸν γενναϊότητι ἀξιόλογον ὄντα

καὶ ἀδελφὴν Γαῖου γεγαμηκότα Ἰουλίαν, πρόθυμον ὄντα ἀντιποιεῖσθαι τῶν πραγμάτων κατεῖχον οἱ ὑπατοὶ πρόφασιν ἐκ προφάσεως ἀναρτῶντες· Ἰαλερίον τε Ἀσιατικὸν Μινουκιανὸς ἐκ τῶν Γαῖου σφαγέων ἀνεῖχε 5 τοιούτων διανοιῶν. ἐγεγόνει δ' ἂν φόνος οὐ τινος ἐλάσσωσιν συγχωρηθέντων τῶν ἐπιθυμούντων τῆς ἡγεμονίας ὥστε ἀντιτάξασθαι Κλαυδίῳ. ἄλλως τε καὶ οἱ μόνομάχοι (πλήθος δὲ ἦν αὐτῶν ἀξιόλογον) καὶ τῶν στρατιωτῶν οἱ νυκτοφυλακοῦντες ἐπὶ τῆς πόλεως, ἐρέται τε ὀπό- 10 σοι, συνέρρουσαν εἰς τὸ στρατόπεδον· ὥστε τῶν μετιόντων τὴν ἀρχὴν οἱ μὲν φειδοῖ τῆς πόλεως, οἱ δὲ καὶ φόβῳ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀπέστησαν.

ὑπὸ δὲ τὴν πρώτῃ ἀρχῇ ἡμέρας καὶ Χαιρέας καὶ 4 οἱ σὺν αὐτῷ παρελθόντες ἐν ἐπιχειρήσει λόγων ἦσαν 15 πρὸς τοὺς στρατιώτας. τῶν δὲ τὸ πλήθος ὡς ὄρα παύσαντας αὐτοὺς ταῖς χερσὶ καὶ τοῦ εἰπεῖν οἴους τε ἄρχεσθαι, ἀνεθορύβησε μὴ ἐφιέναι ὥστε εἰπεῖν διὰ τὸ ὠρμηθῆναι πάντας ἐπὶ τὸ μοναρχεῖσθαι· τὸν δὲ ἡγησόμενον ἐκάλουν ὡς οὐκ ἀνεξόμενοι τὰς τριβάς. τῇ συγκλήτῳ δὲ 20 ἀπορία ἄρχειν τε καὶ ὄν ἀρχθεῖεν ἂν τὸν τρόπον, οὔτε δεχομένων αὐτοὺς τῶν στρατιωτῶν, καὶ τῶν Γαῖου σφαγέων συγχωρεῖν τοῖς στρατιώταις οὐκ ἐφιέντων. ἐν τοιούτοις δὲ ὄντων, Χαιρέας τὴν ὀργὴν οὐκ ἀνασχόμενος πρὸς τὴν αἴτησιν τοῦ αὐτοκράτορος, δώσειν ἐπηγγέ- 25 λετο στρατηγόν, εἴ τις αὐτῷ σημεῖον παρὰ Εὐτύχου κομίσειεν. ἦν δὲ ὁ Εὐτύχος οὗτος ἡμίονος τοῦ καλουμένου πρασίνου, περισπούδατος Γαῖῳ, καὶ περὶ τὰς οἰκοδομὰς τῶν στάσεων τοῦ περὶ ἐκείνον ἵππικου τὸ στρατιωτικὸν ἐτίβητο, ἀτίμοις ἐργασίαις ἐπικείμενον. 30 εἰς ἅπερ ὁ Χαιρέας ἀνείδιξεν αὐτούς, καὶ ἕτερα πολλὰ τοιαῦτα, τὴν τε κεφαλὴν κομίειν τοῦ Κλαυδίου· δεινὸν γὰρ εἰ μετὰ μακίαν παραφροσύνῃ δώσουσι τὴν ἡγε-

μονίαν. οὐ μὴν διετράπησάν γε ὑπὸ τῶν λόγων, ἀλλὰ σπασάμενοι τε τὰς μαχαίρας καὶ τὰ σημεῖα ἀράμενοι ὄχοντο ὡς τὸν Κλαύδιον, κοινωνήσαντες τοῖς ὀμνύουσιν αὐτῷ. κατελείπετο δὲ ἢ τε σύγκλητος ἐπ' ἐρημίας τῶν ἀμνόντων καὶ οἱ ὑπατοὶ μηδὲν ἰδιωτῶν διαφέ- 5 ροντες· ἐκπληξίς τε καὶ κατήφεια ἦν, οὐδὲ ὅ τι χηρῶσιν αὐτοῖς τῶν ἀνθρώπων εἰδότες διὰ τὸ ἀνηρεθίσθαι τὸν Κλαύδιον ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλήλοις τε ἐλοιδοροῦντο, καὶ μετὰμελος ἦν αὐτοῖς. καὶ Σαβίνος, εἰς τῶν Γαίου σφαγέων, σφάζειν πρότερον αὐτὸν ἢ πέλλει παρελθῶν 10 εἰς μέσους ἢ Κλαύδιον ἄρχοντα στήσεσθαι καὶ δουλοκρατίαν ἐπόψεσθαι καταλαβοῦσαν· τὸν τε Χαιρέαν εἰς φιλοψυχίαν ἐπέπλησεν, εἰ καταφρονήσας Γαίου πρῶτος ἀγαθὸν ὑπολαμβάνοι τὸ ζῆν, τῆς ἐλευθερίας οὐδὲ οὕτως ἀποδοθῆναι δυναμένης τῇ πατρίδι. Χαιρέας δὲ 15 περὶ μὲν τοῦ θνήσκειν ἐνδοιαστὸν οὐδὲν φρονεῖν ἔλεγε, βούλεσθαι μὲντοι διακωδωνίζειν διάνοιαν τὴν Κλαυδίου.

5 καὶ οἱ μὲν ἐν τοῖσδε ἦσαν, ἐπὶ δὲ τοῦ στρατοπέδου πᾶς πανταχόθεν ὠθεῖτο κατὰ θεραπείαν τὴν Κλαυδίου. 20 καὶ τῶν ὑπάτων ὁ ἕτερος Κόιντος Πομπόνιος δι' αἰτίας ἦν τῷ στρατιωτικῷ μᾶλλον ὡς ἐπ' ἐλευθερίαν τὴν σύγκλητον παρακαλῶν, ὄρησάν τε σπασάμενοι τὰ ξίφη, καὶ ἐπέπρακτο αὐτοῖς μὴ Κλαυδίου διακεκωλυκότος. παρακαθίζεται δὲ αὐτῷ τὸν ὑπατον ἔξαρχάσας τοῦ κιν- 25 δύνου. τῶν δὲ συγκλητικῶν ὃ ἦν σὺν τῷ Κοῖντῳ οὐ μεθ' ὁμοίας ἐδέχετο τιμῆς· τινὲς δὲ καὶ πληγὰς ἔλαβον αὐτῶν, ἀπωθούμενοι τῆς πρὸς αὐτὸν ἐντεύξεως, Ἀπίνιος δὲ τραυματίας ἀνεχώρει, ἦν τε κίνδυνος περὶ πάντας αὐτούς. καὶ Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς προσελθὼν τῷ 30 Κλαυδίῳ ἀξιοῖ τοῖς συγκλητικοῖς ἡπιώτερον καταστῆναι· γενομένου γὰρ τινος κακοῦ περὶ τὴν βουλὴν οὐχ

ἔξειν ὧν ἄρξαιεν ἑτέρων. πείθεται δὲ Κλαύδιος, καὶ συγκαλεῖ τὴν βουλὴν ἐπὶ τοῦ παλατίου διὰ τῆς πόλεως φερόμενος, παραπέμποντος αὐτὸν τοῦ στρατιωτικοῦ σὺν πολλῇ πάνυ κακῶσει τῆς πληθύος. προεξήρισαν δὲ 5 τῶν Γαίου σφαγέων εἰς τὸ φανερὸν Χαιρέας καὶ Σαβίνος, εἰργόμενοι προόδων κατ' ἐπιστολάς Πωλίωνος, ὃν μικρῷ πρότερον Κλαύδιος στρατηγὸν ἤρητο τῶν σωματοφυλάκων. Κλαύδιος δὲ ἐπέπερ εἰς τὸ παλάτιον ἀφικνεῖται, συναγαγὼν τοὺς ἐταίρους ψῆφον ἀνεδίδου περὶ 10 Χαιρέου. τοῖς δὲ τὸ μὲν ἔργον λαμπρὸν ἐδόκει, ἀπιστίαν δὲ ἐπεκάλουν τῷ πεπραχότι, καὶ αὐτῷ τιμωρίαν ἐπιβάλλειν δίκαιον ἠγοῦντο ἐπ' ἀποτροπῇ τοῦ μέλλοντος χρόνου. ἀπήγετο οὖν Χαιρέας τὴν ἐπὶ θανάτῳ, καὶ σὺν αὐτῷ Λοῦπός τε καὶ Ῥωμαίων πλείους. λέγεται δὲ Χαι- 15 ρεάν μεγαλοφρόνως ἐνεργεῖν τὴν συμφορὰν, οὐ μόνον τῷ καθ' αὐτὸν ἀμεταπτώτῳ τοῦ σχήματος, ἀλλὰ καὶ οἷς ὀνειδίσαιε Λοῦπον εἰς δάκρυα ἐκτετραμμένον. ἀποτιθεμένου γέ τοι τὴν στολὴν τοῦ Λοῦπου καὶ τὸ ῥίγος αἰτιωμένου, φησὶν ὡς οὐκ ἂν ἐναντία τοῦ Λοῦπου ποιή- 20 σαιτο πάποτε ῥίγος. πλήθους τε ἀνθρώπων ἐπομένου κατὰ θεῖαν, ὡς ἦκεν ἐπὶ τὸ χωρίον, ἤρητο τὸν στρατιώτην εἰ διὰ μελέτης αὐτῷ γέγονοιεν αἱ σφαγαί, ἢ πρῶτον ἔχοι τὸ ξίφος· καὶ ἐκέλευε κομίζειν ὃ Γαίου διαχειρίσασαιτο αὐτός. θνήσκει δὲ εὐδαιμόνως μιᾶς πληγῆς αὐτῷ 25 γενομένης. Λοῦπος δὲ οὐ πάνυ δεξιῶς ὑπέξῃλθεν ἀθυμία, καὶ πληγῶν πλείονων γενομένων διὰ τὸ μαλακῶς τὸν τράχηλον παρασχεῖν. ὀλίγαις δὲ ὕστερον ἡμέραις 6 ἐναγισμῶν ἐνεστηκότων, Ῥωμαίων τὸ πλῆθος τοῖς αὐτῶν ἐπιφέροντες καὶ Χαιρέαν μοίραις ἐτίμησαν εἰς τὸ 30 πῦρ τιθεμένας, Ἴλεων καὶ ἄμηνιν εἶναι τῆς εἰς αὐτὸν ἀχαριστίας παρακαλοῦντες.

καὶ Χαιρέα μὲν τοιαύτη τελευτῇ τοῦ βίου συνέτυχε·

Σαβίνος δέ, Κλαυδίου μὴ μόνον τῆς αἰτίας παραλύον-
τος αὐτὸν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἣν εἶχεν ἐφιέντος, ἀδικου
ἤγειτο τὴν ἐκλειπίαν τῆς πρὸς τοὺς συνωμοκότας πί-
στεως, σφάζει τε ἑαυτὸν περιπεσὼν τῷ ξίφει, μέχρι δὴ
καὶ τὴν κώπην τῷ τραύματι συνελθεῖν.

5 Κλαυδίου δὲ τοῦ στρατιωτικοῦ πᾶν ὅ τι ἦν ὑποπτον
ἐκ τοῦ ὄξεος ἀποσκευασάμενος, διάγραμμα προντίθει
τὴν τε ἀρχὴν Ἀγρίππα βεβαιῶν, ἣν ὁ Γάιος παρέσχε,
καὶ δι' ἐγκωμίων ἄγων τὸν βασιλέα· προσθήκην δὲ αὐ-
τῷ ποιεῖται πᾶσαν τὴν ὑπὸ Ἡρώδου βασιλευθεύσαν, ὃς 10
ἦν πάππος αὐτοῦ, Ἰουδαίαν καὶ Σαμάρειαν. καὶ ταῦτα
μὲν ὡς ὀφειλόμενα τῇ οἰκειότητι τοῦ γένους ἀπέδίδου,
Ἀβίλαν δὲ τὴν Λυσανίου καὶ ὀπόσα ἐν τῷ Λιβάνῳ ὄρει,
ἐκ τῶν αὐτοῦ προσετίθει, ὄρκιά τε αὐτῷ τέμνεται πρὸς
τὸν Ἀγρίππαν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς μέσης ἐν τῇ Ῥωμαίων πό- 15
λει. Ἀντίοχον δὲ ἣν εἶχεν βασιλείαν ἀφελόμενος, Κιλι-
κίας μέρος τι καὶ Κομμαγενῆ δωρεῖται. λύει δὲ καὶ
Ἀλέξανδρον [Λυσίμαχον] τὸν ἀλαβάρχην, φίλον ἀρχαίου
αὐτῷ γεγονότα καὶ Ἀυτωνίαν αὐτοῦ ἐπιτροπεύσαντα
τὴν μητέρα, ὄργῃ τῇ Γαίου δεδεμένον· καὶ αὐτοῦ υἱὸς 20
Βερευίκην τὴν Ἀγρίππα γαμεί θυγατέρα. καὶ ταύτην
μὲν (τελευταῖα γὰρ Μάρκος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου υἱός, παρ-
θένον λαβὼν) ἀδελφῷ τῷ αὐτοῦ Ἀγρίππας Ἡρώδῃ δί-
δωσι, Χαλκίδος αὐτῷ τὴν βασιλείαν εἶναι αἰτησάμενος
2 παρὰ Κλαυδίου· στασιάζεται δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον 25
Ἰουδαίων τὰ πρὸς Ἕλληνας ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρέων πό-
λεως. τελευταῖαντος γὰρ τοῦ Γαίου τὸ Ἰουδαίων ἔθνος,
ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκείνου τεταπεινωμένον καὶ δεινῶς
ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων ὑβρισμένον, ἀνεθάρσθη καὶ ἐν
ὄπλοις εὐθέως ἦν. καὶ Κλαυδίου ἐπιστέλλει τῷ ἐπαρ- 30
χοῦντι κατὰ τὴν Αἴγυπτον ὥστε τὴν στάσιν καταστει-
λαι. πέμπει δὲ καὶ διάταγμα, παρακεκληγόντων αὐτὸν

Ἀγρίππα τε καὶ Ἡρώδου τῶν βασιλέων, εἰς τε τὴν Ἀλε-
ξάνδρειαν καὶ Συρίαν, γεγραμμένον τοῦτον τὸν τρόπον.
“Τιβέριος Κλαυδίου Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, ἀρ-
χιερεὺς μέγιστος, δημορχικῆς ἐξουσίας . . ., λέγει. ἐπι-
5 γνούς ἀνέκαθεν τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίους, Ἀλε-
ξανδρεῖς λεγομένους, συγκαιρικισθέντας τοῖς πρώτοις
εὐθύς καιροῖς Ἀλεξανδρεῦσι καὶ ἰσῆς πολιτείας παρὰ
τῶν βασιλέων τετυχότας, καθὼς φανερόν ἐγένετο ἐκ
τῶν γραμμάτων τῶν παρ' αὐτοῖς καὶ τῶν διαταγμάτων,
10 καὶ μετὰ τὸ τῇ ἡμετέρᾳ ἡγεμονίᾳ Ἀλεξανδρείαν ὑπὸ
τοῦ Σεβαστοῦ ὑποταχθῆναι, πεφυλάχθαι αὐτοῖς τὰ δί-
καια ὑπὸ τῶν πεμφθέντων ἐπαρχῶν κατὰ διαφόρους
χρόνους, μηδεμίαν τε ἀμφισβήτησιν περὶ τούτων γενο-
μένην τῶν δικαίων αὐτοῖς ἅμα καθ' ὃν καιρὸν Ἀκύλας
15 ἦν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ τελευτήσαντος τοῦ Ἰουδαίων
ἐθνάρχου τὸν Σεβαστὸν μὴ κεκωλυμέναι ἐθνάρχας γί-
νεσθαι, βουλόμενον ὑποτετάχθαι ἐκάστους ἐμμένοντας
τοῖς ἰδίους ἔθεσι καὶ μὴ παραβαίνειν ἀναγκαζομένους
τὴν πάτριον θρησκείαν, Ἀλεξανδρεῖς δὲ ἐπαρθῆναι
20 κατὰ τῶν παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίων ἐπὶ τῶν Γαίου Καῖσα-
ρος χρόνων, τοῦ διὰ τὴν πολλὴν ἀπόνοιαν καὶ παρα-
φροσύνην, ὅτι μὴ παραβῆναι ἠθέλησε τὸ Ἰουδαίων
ἔθνος τὴν πάτριον θρησκείαν καὶ θεὸν προσαγορεύειν
αὐτόν, ταπεινώσαντος αὐτούς, βούλομαι μηδὲν διὰ τὴν
25 Γαίου παραφροσύνην τῶν δικαίων τῷ Ἰουδαίων ἔθνει
παραπεπωκέναι, φυλάσσεσθαι δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ πρό-
τερον δικαιώματα, ἐμμένουσι τοῖς ἰδίους ἔθεσιν, ἀμφο-
τέροις δὲ διακελεύομαι τοῖς μέρεσι πλείστην ποιήσασθαι
πρόνοιαν ὅπως μηδεμίᾳ ταραχῇ γένηται μετὰ τὸ προτε-
30 θῆναί μου τὸ διάταγμα.”

τὸ μὲν οὖν εἰς Ἀλεξανδρείαν ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων 3
διάταγμα τοῦτον ἦν τὸν τρόπον γεγραμμένον, τὸ δὲ εἰς

τὴν ἄλλην οἰκουμένην εἶχεν οὕτω. "Τιβέριος Κλαύδιος Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, ἀρχιερεὺς μέγιστος, δημοκρατικῆς ἐξουσίας . . . ὕπατος χειροτονηθεὶς τὸ δεύτερον, λέγει. αἰτησαμένων με βασιλέων Ἀγρίππα καὶ Ἡρώδου τῶν φιλάτων μοι ὅπως συγχωρήσῃμι τὰ ἀντὰ 5 δίκαια καὶ τοῖς ἐν πάσῃ τῇ ὑπὸ Ῥωμαίοις ἡγεμονίᾳ Ἰουδαίοις φυλάσσεσθαι καθὰ καὶ τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἡδίστα συνεχώρησα, οὐ μόνον τοῦτο τοῖς αἰτησαμένοις με χαριζόμενος, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ὑπὲρ ὧν παρεκλήθη ἀξιόους κρίνας διὰ τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν καὶ φι- 10 λίαν, μάλιστα δὲ δίκαιον κρίνων μηδεμίαν μηδὲ Ἑλληνίδα πόλιν τῶν δικαίων τούτων ἀποτυγχάνειν, ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τοῦ θείου Σεβαστοῦ αὐταῖς ἦν τετηρημένα· καλῶς οὖν ἔχειν καὶ Ἰουδαίους τοὺς ἐν παντὶ τῷ ὑφ' ἡμᾶς κόσμῳ τὰ πάτρια ἔθνη ἀνεπιχώλυτως φυλάσσειν, οἷς καὶ 15 αὐτοῖς ἦδη νῦν παραγγέλλω μου ταύτῃ τῇ φιλανθρωπία ἐπιεικέστερον χρῆσθαι, καὶ μὴ τὰς τῶν ἄλλων ἔθνων δεισιδαιμονίας ἐξουθενίζειν, τοὺς ἰδίους δὲ νόμους φυλάσσειν. τοῦτό μου τὸ διάταγμα τοὺς ἀρχοντας τῶν πόλεων καὶ τῶν κολωνιῶν καὶ μονικιπίων τῶν 20 ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τῶν ἐκτός, βασιλεῖς τε καὶ δυνάστας διὰ τῶν ἰδίων πρεσβευτῶν ἐγγράψασθαι βούλομαι, ἐκκεϊμένον τε ἔχειν οὐκ ἔλαττον ἡμερῶν τριάκοντα, ὅθεν ἔξ ἐπιπέδου καλῶς ἀναγνωσθῆναι δύναται."

6 τούτοις μὲν δὴ τοῖς διατάγμασιν, εἰς Ἀλεξάνδρειάν 25 τε καὶ τὴν οἰκουμένην πᾶσαν ἀποσταλεῖσιν, ἐδήλωσεν ἢν περὶ Ἰουδαίων ἔχοι γνώμην Κλαύδιος Καῖσαρ· αὐτίκα δὲ Ἀγρίππαν κομιούμενον τὴν βασιλείαν ἐπὶ τιμαῖς λαμπροτέραις ἐξέπεμψε, τοῖς ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἡγεμόσι καὶ τοῖς ἐπιτρόποις διὰ γραμμῶν ἐπιστείλας 30 ἐράσμιον αὐτὸν ἄγειν. ὁ δὲ, ὡς εἰκὸς ἦν τὸν ἐπὶ κρείττοσι τύχαις ἀνερχόμενον, μετὰ τάχους ὑπέστρεψεν. εἰς

Ἱεροσόλυμα δὲ ἔλθων χαριστηρίους ἐξεπλήρωσε θυσίας, οὐδὲν τῶν κατὰ νόμον παραλιπών. διὸ καὶ Ναζιραίων ξυρᾶσθαι διέταξε μάλα συχνούς, τὴν τε χρυσὴν ἄλυσιν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ Γαίου ἰσόσταθμον τῇ σιδηρᾷ ἢ 5 τὰς ἡγεμονίδας χεῖρας ἐδέθη, τῆς στυγνῆς εἶναι τύχης ὑπόμνημα καὶ τῆς εἰς τὰ κρείττω μαρτυρίαν μεταβολῆς, τῶν ἱερῶν ἐντὸς ἀνεκρέμασε περιβόλων ὑπὲρ τὸ γαζοφυλάκιον, ἵν' ἢ δείγμα καὶ τοῦ τὰ μεγάλα δύνασθαι ποτε πεσεῖν καὶ τοῦ τὸν θεὸν ἐγείρειν τὰ πεπτωκότα. 10 πᾶσι γὰρ τοῦτο ἐνεφάνιζεν ἢ τῆς ἀλύσεως ἀνάθεσις, ὅτι βασιλεὺς Ἀγρίππας ἀπὸ μικρᾶς αἰτίας εἰς δεσμώτην ἀπέδου τὸ πρῶν ἀξίωμα, καὶ μετ' ὀλίγον τῆς πέδης ἐκβὰς εἰς βασιλεία τοῦ πάλαι λαμπρότερον ἡγέρθη· διὰ τούτων ἐννοεῖσθαι ὅτι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ πᾶσιν 15 ὀλισθαίνειν τὰ μεγέθη καὶ τὰ κλιθέντα δύναται περιφανὲς πάλιν λαβεῖν ὕψος.

ἐντελῶς δ' οὖν θρησκευσας τὸν θεὸν Ἀγρίππας 2 Θεόφιλον μὲν τὸν Ἀνάνου τῆς ἀρχιερωσύνης μετέστησε, τῷ δὲ Βοηθοῦ Σίμωνι (τούτῳ Κανθηρᾶς ἐπίκλησις ἦν) 20 τὴν ἐκείνου προσένειμε τιμὴν. δύο δὲ ἦσαν ἀδελφοὶ τῷ Σίμωνι καὶ πατὴρ Βοηθός, οὗ τῇ θυγατρὶ βασιλεὺς συνώκησεν Ἡρώδης, ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται. σὺν τοῖς ἀδελφοῖς οὖν τὴν ἱερωσύνην ἔσχεν ὁ Σίμων καὶ σὺν τῷ πατρὶ, καθὰ καὶ πρότερον ἔσχον οἱ Σίμωνος τοῦ Ὀνία 25 παῖδες τρεῖς ὄντες ἐπὶ τῆς τῶν Μακεδόνων ἀρχῆς, ὅπερ ἐν ταῖς προαγούσαις γραφαῖς παρέδομεν.

καταστησάμενος δὲ τὰ περὶ τοὺς ἀρχιερέας οὕτως ὁ 3 βασιλεὺς τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἡμείψατο τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας· ἀνῆκε γοῦν αὐτοῖς τὰ ὑπὲρ ἐκάστης οἰκίας, ἐν 30 καλῷ τιθέμενος ἀντιδοῦναι τοῖς ἡραπῆκόσι στοργήν. ἑπαρχον δὲ ἀπέδειξε παντὸς τοῦ στρατεύματος Σίλαν, ἄνδρα πολλῶν αὐτῷ πόνων συμμετασχόντα. παντάπασι

δὲ ὀλίγου χρόνου διελθόντος Δωριταὶ νεανίσκοι, τῆς
 ὁσιότητος προτιθέμενοι τόλμαν καὶ πεφνυότες εἶναι
 παραβόλως θρασεῖς, Καίσαρος ἀνδριάντα κομίσαντες
 εἰς τὴν τῶν Ἰουδαίων συναγωγὴν ἀνέστησαν. τοῦτο
 σφόδρα τὸν Ἀγρίππαν παρώξυνε· κατάλυσιν γὰρ τῶν
 πατρίων αὐτοῦ νόμων ἐδύνατο. ἀμελλήτι δὲ πρὸς Πού-
 πλιον Πετρώνιον (ἡγεμῶν δὲ τῆς Συρίας οὗτος ἦν) πα-
 ραγίνεται, καὶ καταλέγει τῶν Δωριτῶν, ὃ δὲ οὐχ ἤττον
 ἐπὶ τῷ προαχθέντι χαλεπήνας (καὶ γὰρ αὐτὸς ἐκρινεν
 ἀσέβειαν τὴν τῶν ἐννόμων παράβασιν) τοῖς ἀποστάσι
 τῶν Δωριτῶν σὺν ὀργῇ τοῦτο ἔγραψε. "Πούπλιος Πε-
 τρώνιος πρεσβευτῆς Τιβερίου Κλαυδίου Καίσαρος Σε-
 βαστοῦ Γερμανικοῦ Δωριτῶν τοῖς πρώτοις λέγει. ἐπειδὴ
 τοσαύτη τόλμη ἀπονοίας τινὲς ἐχρήσαντο ἐξ ὑμῶν ὥστε
 μηδὲ διὰ τὸ προτεθῆναι τὸ διάταγμα Κλαυδίου Καίσα-
 ρος Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ περὶ τοῦ ἀφίεσθαι Ἰουδαίους
 φυλάσσειν τὰ πάτρια, πεισθῆναι ὑμᾶς αὐτῷ, τὰναντία
 δὲ πάντα πράξαι, συναγωγὴν Ἰουδαίων κωλύοντας εἶ-
 ναι διὰ τὸ μεταθεῖναι ἐν αὐτῇ τὸν Καίσαρος ἀνδριάντα,
 παρανομοῦντας οὐκ εἰς μόνους Ἰουδαίους ἀλλὰ καὶ εἰς
 τὸν αὐτοκράτορα, οὗ ὁ ἀνδριᾶς βέλτιον ἐν τῷ ἰδίῳ ναῷ
 ἢ ἐν ἄλλοτρίῳ ἐτίθετο, καὶ ταῦτα ἐν τῷ τῆς συναγωγῆς
 τόπῳ, τῇ φύσει δικαίου ὄντος ἕνα ἕκαστον τῶν ἰδίων
 τόπων κυριεύειν κατὰ τὸ Καίσαρος ἐπίκριμα (τοῦ γὰρ
 ἐμοῦ ἐπικρίματος μινῆσεσθαι γελοῖον ἐστὶ μετὰ τὸ
 τοῦ αὐτοκράτορος διάταγμα τοῦ ἐπιτρέψαντος Ἰουδαίους
 τοῖς ἰδίοις ἔθεσι χρῆσθαι, ἔτι μέντοι καὶ συμπολιτενε-
 σθαι τοῖς Ἑλλήσι κεκελευκότος), τοὺς μὲν παρὰ τὸ διά-
 ταγμα τοῦ Σεβαστοῦ τοιαῦτα τετολημηκότας, ἐφ' ᾧ καὶ
 αὐτοὶ ἠγανάκτησαν οἱ δοκοῦντες αὐτῶν ἐξέχειν, οὐ τῇ
 ἰδίᾳ προαιρέσει γεγενῆσθαι λέγοντες ἀλλὰ τῇ τοῦ πλή-
 θους ὀργῇ, ὑπὸ ἑκατοντάρχου Πρόκλου Ὀυτελλίου ἐκέ-

λευσα ἐπ' ἐμὲ ἀναχθῆναι τῶν πεπραγμένων λόγον ἀπο-
 δάσκοντας, τοῖς δὲ πρώτοις ἄρχουσι παραινῶ, εἰ μὴ βού-
 λονται δοκεῖν κατὰ τὴν αὐτῶν προαίρεσιν γεγενῆσθαι
 τὸ ἀδίκημα, ἐπιδείξαι τοὺς αἰτίους τῷ ἑκατοντάρχῃ, μη-
 5 δεμιάς στάσεως μηδὲ μάχης ἐῶντας ἀφορμὴν γενέσθαι,
 ἢ ὑπερδοκοῦσί μοι θηρεύεσθαι διὰ τῶν τοιούτων ἔργων,
 καὶ ἐμοῦ καὶ τοῦ τιμιωτάτου μοι βασιλέως Ἀγρίππα οὐ-
 δένος μᾶλλον προνοουμένων ἢ ἵνα μὴ ἀφορμῆς δραξά-
 μενον τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος ἀμύνης προφάσει συνα-
 10 θροισθῆν ἐἰς ἀπόνοιαν χωρῆ. ἵνα δὲ γνωριμώτερον ἢ τί
 καὶ ὁ Σεβαστὸς περὶ ὅλου τοῦ πράγματος ἐφρόνησε, τὰ
 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ αὐτοῦ διατάγματα προτεθέντα προσέ-
 θηκα, ἅπερ, εἰ καὶ γνώριμα πᾶσιν εἶναι δοκεῖ, τότε
 καὶ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀνέγνω ὁ τιμιωτάτος μοι βασιλεὺς
 15 Ἀγρίππας, δικαιολογησάμενος περὶ τοῦ μὴ δεῖν αὐτοὺς
 ἀφαιρεθῆναι τῆς τοῦ Σεβαστοῦ δωρεᾶς. εἰς οὖν τὸ λοι-
 πὸν παραγγέλλω μηδεμίαν πρόφασιν στάσεως μηδὲ τα-
 ραχῆς ζητεῖν, ἀλλ' ἐκάστους τὰ ἴδια θρησκεύειν ἔθνη."

Πετρώνιος μὲν οὖν οὕτω προουνοήσατο διορθώσεως
 20 μὲν τὸ παρανομηθῆν ἤδη τυχεῖν, γενήσεσθαι δὲ παρα-
 πλήσιον μηδὲν εἰς αὐτούς. Ἀγρίππας δὲ ὁ βασιλεὺς
 ἀφείλετο μὲν τὴν Ἰερωσύνην τὸν Κανθηρῶν Σίμωνα,
 Ἰωνάθην δὲ πάλιν ἐπ' αὐτὴν ἤγε τὸν Ἀνάνου, τοῦτον
 ἀξιώτερον τῆς τιμῆς ὁμολογῶν εἶναι. τῷ δὲ οὐκ ἀσμενι-
 25 στὸν ἐφάνη τὴν τοσαύτην ἀπολαβεῖν τιμὴν, παρητεῖτο
 δ' οὖν ταῦτα λέγων. "σοὶ μὲν οὖν, ὦ βασιλεῦ, τετιμη-
 μένος χαίρω, διὰ ψυχῆς ἔχων τοῦθ' ὃ μοι γέρας δίδω-
 σιν ἢ σὴ βουλή, εἰ καὶ πρὸς οὐδέν με τῆς ἀρχιερωσύνης
 ἄξιον ἐκρινεν ὁ θεός· ἅπαξ δὲ ἐνδὺς στολισμὸν ἱερὸν
 30 ἀρκοῦμαι· τότε γὰρ αὐτὸν ἠμφιασάμην ὀσιώτερον ἢ νῦν
 ἀπολήψομαι. σὺ δὲ εἰ βούλει τὸν ἀξιώτερον ἐμοῦ νῦν τὸ
 γέρας λαβεῖν, διδάχθητι. πάσης καὶ πρὸς τὸν θεὸν ἀμαρ-

τίας καὶ πρὸς σέ, βασιλεῦ, καθαρὸς ἀδελφὸς ἔστι μοι·
 πρόποντα τῇ τιμῇ τοῦτον συνίστημι.” τούτοις ὁ βασιλεὺς
 ἤσθη εἰς τοὺς λόγους τὸν Ἰωνάθην μὲν ἠγάσαστο τῆς γνώ-
 μης, τὰ δὲ ἀδελφῶν δὲ αὐτοῦ Μαθθία τὴν ἱερωσύνην ἔδωκε.
 καὶ μετ’ οὐ πολὺ Πετρώνιον μὲν Μάρσος διεδέξατο
 7 καὶ διεῖπε Συρίαν· Σίλλας δὲ ὁ τοῦ βασιλέως ἑπαρχος,
 ἐπεὶ διὰ πάσης αὐτῷ τύχης ἐγερόναι πιστός, οὐδένα κίν-
 δυνον αὐτῷ ποτὲ κοινωεῖν ἀνηγάμενος ἀλλὰ καὶ τοὺς
 σφαλερωτάτους ὑποδὺς πολλὰκις πόρους, πεποιθήσεως
 ἦν ἀνάπλεως, προσήκειν ὑπολαμβάνων ἰσοτιμίαν βε- 10
 βαιότητι φιλίας. οὐδαμῇ τοίνυν ὑποκατεκλίμετο τῷ βα-
 σιλεῖ, παρορησίαν δὲ διὰ πάσης ὁμιλίας ἤγε, κἂν ταῖς
 φιλοφρονήσεσιν ἐγένετο φορτικός, σεμνύνων ἑαυτὸν
 ἀμέτρως, καὶ πολλάκις τῷ βασιλεῖ τὰ στυγνὰ τῆς τύχης
 ἄγων εἰς ἀνάμνησιν, ἵνα τὴν ἑαυτοῦ τότε σπουδὴν πα- 15
 ραδεικνύῃ· συνεχῶς δ’ ἦν ὡς ὑπὲρ αὐτοῦ κάμοι πολλὰ
 διεξιῶν. τούτων οὖν τὸ πλεονάζον ὀνειδισμὸς ἐδόκει,
 διὸ προσάντως ὁ βασιλεὺς ἐδέχετο τὴν ἀταμίευτον παρ-
 ορησίαν τάνδρος· οὐκ ἠδέεται γὰρ αἱ τῶν ἀδόξων χρόνων
 ἀναμνήσεις, εὐήθης δὲ ὁ διηνεκῶς ἅ ποτε ἀφέλησε προ- 20
 φέρων. τέλος γοῦν ἀνηρέθισε σφόδρα ὁ Σίλλας τοῦ βα-
 σιλέως τὸν θυμὸν, κἀκεῖνος ὀργῇ πλέον ἢ λογισμῷ δι-
 δοὺς οὐ τῆς ἐπαρχίας μόνον μετέστησε τὸν Σίλλαν, ἀλλὰ
 καὶ παρέδωκε δεθησόμενον εἰς τὴν ἐκείνου πατρίδα
 πέμψας. χρόνῳ δὲ τὸν θυμὸν ἠμβλύνθη, καὶ λογισμοῖς 25
 εἰλικρινέσι τὴν περὶ τάνδρος κρίσιν ἐφήκεν, ἐν νῷ λαμ-
 βάνων ὅσους ὑπὲρ ἐκείνου πόρους ἐκεῖνος ἀνέτλη. ἡμέ-
 ραν οὖν ἐορτάζων αὐτοῦ γενέθλιον, ὅτε πᾶσιν ὧν ἤρχεν
 εὐφροσύνη καθίσταντο θάλεια, τὸν Σίλλαν ἀνεκάλει
 παραντίκα συνέστιον αὐτῷ γενησόμενον. ὁ δὲ (τρόπον 30
 γὰρ ἔλευθέριος ἦν) ἐδόκει προσειληφέναι δικαίαν αἰ-
 τίαν ὀργῆς, ἣν οὐκ ἀπεκρύπτετο πρὸς τοὺς μετιόντας

αὐτόν, λέγων “ἐπὶ ποίαν ὁ βασιλεὺς τιμὴν ἀνακαλεῖ με,
 τὴν μετὰ μικρὸν ἀπολουμένην; οὐδὲ γὰρ τὰ πρῶτά μοι
 γέρα τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας ἐτήρησεν, ἀπεσύλησε δὲ
 ὑβρίσας. ἢ πεπαῦσθαι νενόμικέ με τῆς παρορησίας; ἦν
 5 ἀπὸ ποίου συνειδότος ἔχων νῦν βοήσομαι μᾶλλον ὅσων
 αὐτὸν ἐξελευσάμην δεινῶν, ὅσους ἠνεγκα πόρους, ἐκείνῳ
 χαριζόμενος σωτηρίαν τε καὶ τιμὴν, ὧν γέρας ἠνεγκά-
 μην δεσμὰ καὶ σκότιον εἰρκτήν. οὐκ ἐγὼ ποτε τούτων
 λήσομαι· τάχα μοι τὴν τῆς ἀριστείας συναποίεται μνή-
 10 μην καὶ μεταναστᾶσα τῆς σαρκὸς ἢ ψυχῆ.” ταῦτα ἀνε-
 βόα καὶ διετάττετο τῷ βασιλεῖ λέγειν· ὁ δὲ ὡς ἀνιάτως
 ἑώρα διακείμενον, πάλιν εἶασεν ἐν φρουρᾷ.

τὰ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων τείχη τὰ πρὸς τὴν καινὴν 2
 νεύοντα πόλιν δημοσίαις ὠχύρου δαπάναις, τῇ μὲν εὐ-
 15 ρύνων εἰς πλάτος, τῇ δὲ εἰς ὕψος ἐξείρων. κἂν ἐξειρ-
 γάσαστο ταῦτα πάσης ἀνθρωπίνης κρείττονα βίας, εἰ μὴ
 Μάρσος ὁ τῆς Συρίας ἠγεμὼν Κλαυδίῳ Καίσαρι διὰ
 γραμμάτων ἐδήλωσε τὸ πραττόμενον, καὶ νεωτερισμὸν
 τινα Κλαύδιος ὑποπτεύσας ἐπέστειλεν Ἀγρίππᾳ μετὰ
 20 σπουδῆς παύσασθαι τῆς τῶν τειχῶν ἐξοικοδομήσεως. ὁ
 δὲ ἀπειθεῖν οὐκ ἔκρινεν.

ἐπεφύκει δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος εὐεργετικὸς εἶναι ἐν 3
 δωραῖς καὶ μεγαλοφρονῆσαι ἔθνη φιλότιμος, καὶ πολ-
 λοις ἀθροῦς δαπανήμασιν ἀνίστας αὐτὸν εἰς ἐπιφά-
 25 νειαν, ἠδόμενος τῷ χαρίζεσθαι, καὶ τῷ βιοῦν ἐν εὐφη-
 μίᾳ χαίρων, κατ’ οὐδὲν Ἡρώδῃ τῷ πρὸ ἑαυτοῦ βασιλεῖ
 τὸν τρόπον συμφερόμενος. ἐκείνῳ γὰρ πονηρὸν ἦν ἦθος
 ἐπὶ τιμωρίαν ἀπότομον καὶ κατὰ τῶν ἀπηχθημένων ἀτα-
 μίευτον, Ἑλλῆσι πλέον ἢ Ἰουδαίοις οἰκείως ἔχειν ὁμο-
 30 λογούμενον· ἄλλοφύλων γέ τοι πόλεις ἐδέμνυνε δόσει
 χρημάτων, βαλανείων θεάτρων τε ἄλλοτε κατασκευαῖς·
 ἔστιν αἷς ναοὺς ἀνέστησε, στοᾶς ἄλλαις. ἀλλ’ Ἰουδαίων

οὐδεμίαν πόλιν οὐδὲ ὀλίγης ἐπισκευῆς ἤξιώσεν, οὐδὲ δόσεως ἀξίας μνημονευθῆναι. πρῶτος δὲ ὁ τρόπος Ἀγρίππα, καὶ πρὸς πάντας τὸ εὐεργετικὸν ὅμοιον. τοῖς ἄλλοις ἠν φιλόφρωνος, καὶ κείνοις ἐνδεικνύμενος τὸ φιλόφρονον, τοῖς ὁμοφύλοις ἀναλόγως χρηστός, καὶ συμπαθὴς μᾶλλον. ἠδεῖα γοῦν αὐτῷ δίαιτα καὶ συνεχῆς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἦν, καὶ τὰ πάτρια καθαρώς ἐτήρει. διὰ πάσης γοῦν αὐτὸν ἤγευ ἀγνείας, οὐδὲ ἡμέρας τις παρώδευεν αὐτῷ χηρεύουσα θυσίας.

4 καὶ δὴ τις ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀνὴρ ἐπιχώριος ἐξ-
ακριβάσειν δοκῶν τὰ νόμιμα (Σίμων ἦν ὄνομα τούτῳ),
πλήθος εἰς ἐκκλησίαν ἀλλείας, τηρικᾶδε τοῦ βασιλέως
εἰς Καισάρειαν ἐκδεδημηκότος, ἐτόλμησεν αὐτοῦ κατει-
πεῖν ὡς οὐχ ὅσιος εἶη, δικαίως δ' ἂν εἰργοίτο τοῦ ναοῦ
τῆς εἰσόδου, προσηκούσης τοῖς ἔγγενέσι. δηλοῦται μὲν
δὴ διὰ γραμμάτων ὑπὸ τοῦ στρατηγῶ (τῆς) πόλεως
τῷ βασιλεῖ δημηγορήσας Σίμων ταῦτα· μεταπέμπεται
δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ καθέζετο γὰρ ἐν τῷ θεάτρῳ
τότε, καθεσθῆναι παρ' αὐτὸν ἐκέλευσεν, ἡρέμα τε καὶ
πράως· εἰπέ μοι" φησι, "τί τῶν ἐνθάδε γινόμενων ἐστὶ
παράνομον;" ὁ δὲ εἰπεῖν ἔχων οὐδὲν τυχεῖν ἐδεῖτο
συγγνώμης. καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ ἢ προσεδόκησέ τις
διηλλάττετο, τὴν πραότητα κρίνων βασιλικωτέραν ὀρ-
γῆς, καὶ πρέπειν εἰδὼς τοῖς μεγέθεσι θυμοῦ πλέον ἐπι-
είκειαν. τὸν Σίμωνα γοῦν καὶ δωρεᾶς τινὸς ἀξιώσας
ἀπεπέμψατο.

5 πολλοῖς δὲ κατασκευάσας πολλὰ Βηρυτίους ἐξαιρέ-
τως ἐτίμησε. θεάτρον γὰρ αὐτοῖς κατασκεύασε πολυτε-
λεῖα τε καὶ κάλλει πολλῶν διαφέρον, ἀμφιθέατρον τε
πολλῶν ἀναλωμάτων, βαλανεία τε πρὸς τούτοις καὶ
στοάς, ἐν οὐδενὶ τῶν ἔργων στενότητι δαπανημάτων
ἢ τὸ κάλλος ἀδικήσας ἢ τὸ μέγεθος. ἐπεδαφιλεύσατο δὲ

αὐτῶν τὴν καθιέρωσιν μεγαλοπρεπῶς, ἐν τῷ θεάτρῳ
μὲν θεωρίας ἐπιτελῶν, πάνθ' ὅσα μουσικῆς ἔργα παρ-
άγων καὶ ποικίλης ποιητικᾶς τέφσεως, ἐν δὲ τῷ ἀμφι-
θέατρῳ πλήθει μονομάχων τὴν αὐτοῦ δεικνὺς μεγαλό-
5 νοιαν, ἐνθα καὶ τὴν κατὰ πλήθος ἀντίταξιν βουληθεῖς
γενέσθαι τῶν θεωμένων τέφσιν ἑπτακοσίους ἄνδρας
ἑπτακοσίους μαχησομένους ἔπεμψε, κακούργους ὅσους
εἶχεν ἀποτάξας εἰς τήνδε τὴν πράξιν, ἵνα οἱ μὲν κολα-
σθῶσι, τὸ πολέμου δὲ ἔργον γένηται τέφσις εἰρήνης.

10 τούτους μὲν δὴ πασσοῦ διέφθειρεν, ἐν Βηρυτῷ 8
δὲ τελέσας τὰ προειρημένα μετήλθεν εἰς Τιβεριάδα
πόλιν τῆς Γαλιλαίας. ἦν δὲ ἄρα τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι
περιβλεπτός. ἦκε γοῦν παρ' αὐτὸν Κομμαγενῆς μὲν
βασιλεὺς Ἀντίοχος, Ἑμεσῶν δὲ Σαμφιγέραμος, καὶ
15 Κότυς (τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας οὗτος ἐβασίλευσε), καὶ
Πολέμων τὴν Πόντου κεκτημένος δυναστείαν, Ἡρώδης
τε· οὗτος ἀδελφὸς ἦν αὐτοῦ, ἦρχε δὲ τῆς Χαλκίδος.
ὠμίλησε δὲ πᾶσι κατὰ τὰς ὑποδοχὰς καὶ φιλοφρονήσεις
ὡς μάλιστα διαδείξας φρονήσεως ὕψος, καὶ διὰ τοῦτο
20 γε δοκῶν δικαίως τῇ τῶν βασιλέων παρουσίᾳ τιμηθῆ-
σθαι. ἀλλὰ γὰρ τούτων διατριβόντων ἔτι παρ' αὐτῷ
Μάρσος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν παρεγένετο. πρὸς Ῥω-
μαίους οὖν (τὸ) τιμητικὸν τηρῶν, ὑπαντησόμενος αὐτῷ
τῆς πόλεως ἀπωτέρω σταδίου ἑπτὰ προῆλθεν ὁ βασι-
25 λεύς. τοῦτο δὲ ἄρα ἐμελλε τῆς πρὸς τὸν Μάρσον ἀρχῆς
γενήσεσθαι διαφορᾶς. συγκαθεζομένους γὰρ ἐπὶ τῆς
ἀπῆνης ἐπήγετο τοὺς ἄλλους βασιλέας· Μάρσῳ δ' ἢ
τούτων ὁμόνοια καὶ μέχρι τοσοῦδε φιλία πρὸς ἀλλήλους
ὑπώπτευθη, συμφέρειν οὐχ ὑπολαμβάνοντι Ῥωμαίοις
30 δυναστῶν τοσοῦτων συμφρόνησιν. εὐθὺς οὖν ἐκάστῳ
τῶν ἐπιτηθείων τινὰς πέμπων ἐπέστειλεν ἐπὶ τὰ ἑαυ-
τοῦ δίχα μελλήσεως ἀπέρχεσθαι. ταῦτα Ἀγρίππας

ἀναρῶς ἐξεδέχετο, καὶ Μάρσῳ μὲν ἐκ τούτου διαφό-
 ρως ἔσχε, τὴν ἀρχιερωσύνην δὲ Μαθθίαν ἀφελόμενος
 ἀντ' αὐτοῦ κατέστησεν ἀρχιερέα Ἐλιωναῖον τὸν τοῦ
 Κανθηρᾶ παῖδα.

2 τρίτον δὲ ἔτος αὐτῷ βασιλεύοντι τῆς ὅλης Ἰουδαίας 5
 πεπλήρωτο, καὶ παρῆν εἰς πόλιν Καισάρειαν, ἢ πρότε-
 ρον Στράτωνος πύργος ἐκαλεῖτο. συντελεῖ δὲ ἐνταῦθα
 θεωρίας εἰς τὴν Καισαρος τιμὴν, ὑπὲρ τῆς ἐκείνου
 σωτηρίας ἑορτὴν τινα ταύτην ἐπιστάμενος· καὶ παρ'
 αὐτὴν ἠθροιστο τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἐν τέλει καὶ 10
 προβεβηκότων εἰς ἀξίαν πλῆθος. δευτέρῳ δὲ τῶν θεω-
 ριῶν ἡμέρα στολήν ἐνδύς ἐξ ἀργύρου πεποιημένην πᾶ-
 σαν, ὡς θαυμασίον τὴν ὑφήν εἶναι, παρῆλθεν εἰς τὸ
 θέατρον ἀρχομένης ἡμέρας. ἐνθα ταῖς πρώταις τῶν
 ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπιβολαῖς ὁ ἄργυρος κατανασθῆναι 15
 θαυμασίως ἀπέστιλβε, μαρμαίρων τι φοβερόν καὶ τοῖς
 εἰς αὐτὸν ἀτενίζουσι φρικῶδες. εὐθύς δὲ οἱ κόλακες
 τὰς οὐδὲ ἐκείνῳ πρὸς ἀγαθοῦ ταῖς ἀληθείαις ἄλλος ἄλ-
 λοθεν φωνὰς ἀνεβόων, θεὸν προσαγορεύοντες, "εὐμε-
 νῆς τε εἴης" ἐπιλέγοντες. "εἰ καὶ μέχρι νῦν ὡς ἄνθρω- 20
 πον ἐφοβήθημεν, ἀλλὰ τοῦντεῦθεν κρείττονα σε θνη-
 τῆς φύσεως ὁμολογοῦμεν." οὐκ ἐπέπληξε τούτοις ὁ
 βασιλεὺς, οὐδὲ τὴν κολακίαν ἀσεβοῦσαν ἀπετρίψατο.
 ἀνακύψας δ' οὖν μετ' ὀλίγον τὸν βουβῶνα τῆς ἑαυτοῦ
 κεφαλῆς ὑπερκαθεζόμενον εἶδεν ἐπὶ σχοινίου τινός, 25
 ἄγγελόν τε τοῦτον εὐθύς ἐνόησεν κακῶν εἶναι, τὸν καὶ
 ποτε τῶν ἀγαθῶν γενόμενον, καὶ διακάρδιον ἔσχεν
 ὀδύνην. ἄθρον δὲ αὐτῷ τῆς κοιλίας προσέφυσεν ἄλ-
 γημα, μετὰ σφοδρότητος ἀρξάμενον. ἀναθορῶν οὖν
 πρὸς τοὺς φίλους "ὁ θεὸς ὑμῖν ἐγώ" φησὶν "ἤδη κατα- 30
 στρέφειν ἐπιτάττωμαι τὸν βίον, παραχοῆμα τῆς εἰμαρ-
 μένης τὰς ἄρτι μου κατεψευσμένας φωνὰς ἐλεγχούσης,

καὶ ὁ κληθεὶς ἀθάνατος ὑφ' ὑμῶν ἤδη θανεῖν ἀπάγο-
 μαι. δεκτέον δὲ τὴν πεπωμένην ἢ θεὸς βεβούληται·
 καὶ γὰρ βεβιώκαμεν οὐδαμῆ φαύλως ἀλλ' ἐπὶ τῆς μα-
 καριζομένης λαμπρότητος." ταῦθ' ἅμα λέγων ἐπιτάσει
 5 τῆς ὀδύνης κατεπονείτο. μετὰ σπουδῆς οὖν εἰς τὸ βα-
 σίλειον ἐκομίσθη, καὶ διῆξε λόγος εἰς πάντας ὡς ἔχει
 τοῦ τεθνήσκειν παντάπασι μετ' ὀλίγον. ἢ πληθὺς δὲ αὐ-
 τῶν σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐπὶ σάκκων καθεσθῆισα
 τῷ πατρίῳ νόμῳ τὸν θεὸν ἰκέτευεν ὑπὲρ τοῦ βασιλείως·
 10 οἰμωγῆς δὲ πάντα ἦν ἀνάπλεα καὶ θρήνων. ἐν ὑψηλῷ
 δὲ ὁ βασιλεὺς δωματίῳ κατακείμενος καὶ κάτω βλέπων
 αὐτοὺς προσηύει προσπίπτοντας, ἄδακρυς οὐδὲ αὐτὸς
 διέμενε. συνεχῶς δὲ ἐφ' ἡμέρας πέντε τῷ τῆς γαστροῦ
 ἀλγῆματι διεργασθῆναι τὸν βίον κατέστρεψεν, ἀπὸ γε-
 15 νέσεως ἄγων πεντηκοστὸν ἔτος καὶ τέταρτον, τῆς βασι-
 λείας δὲ ἔβδομον. τέταρτος μὲν οὖν ἐπὶ Γαίου Καισα-
 ρος ἐβασίλευσεν ἐνιαυτούς, τῆς Φιλίππου μὲν τετραο-
 χίας εἰς τριετίαν ἄρξας, τῷ τετάρτῳ δὲ καὶ τὴν Ἡρώ-
 δου προσειληφώς, τρεῖς δὲ ἐπιλαβὼν ἐπὶ τῆς Κλαυδίου
 20 Καισαρος αὐτοκρατορίας, ἐν οἷς τῶν τε προειρημένων
 ἐβασίλευσε καὶ τὴν Ἰουδαίαν προσέλαβε, Σαμαρείαν τε
 καὶ Καισάρειαν. προσωδεδύσατο δὲ ὅτι πλείστας αὐτῶν
 προσφορὰς, διακοσίας ἐπὶ χιλίαις μυριάδας. πολλὰ
 μέντοι προσεδανείσατο· τῷ γὰρ φιλόδωρος εἶναι θαυ-
 25 λέστερα τῶν προσιόντων ἀνήλισκεν· ἦν δὲ ἀφειδὲς
 αὐτοῦ τὸ φιλότιμον.

ἄγνωστομένης γε μὴν τοῖς πλήθεσι τῆς ἐκπνοῆς αὐ- 3
 τοῦ, συμφρονήσαντες Ἡρώδης τε ὁ τῆς Χαλκίδος δυ-
 ναστεύων καὶ Ἐλκίας ὁ ἐπαρχος καὶ φίλος τοῦ βασιλείως
 30 Ἀρίστωνα ἐπέμψαν, τῶν ὑπηρετῶν τὸν ἐπιτηδειότατον,
 καὶ Σίλαν (ἐχθρὸς γὰρ ἦν αὐτοῖς) ἀπέσφαξαν ὡς δὴ τοῦ
 βασιλείως κελεύσαντος.

9 Ἀγρίππας μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς τῷ τρόπῳ τοιούτῳ κατέστρεψε τὸν βίον· γένει δὲ αὐτῷ καταλέλειπτο υἱὸς μὲν Ἀγρίππας, ἄγων ἔτος ἑπτακαίδεκατον, τρεῖς δὲ θυγατέρες, ὧν ἡ μὲν Ἡρώδη τοῦ πατρὸς ἀδελφῷ γεγάμητο Βερενίκη, τὸ ἑκαίδεκατον ἔτος γεγονυῖα, παρθένοι δὲ ἦσαν αἱ δύο, Μαριάμμη τε καὶ Δρούσιλλα, δεκαετῆς μὲν ἡ ἑτέρα, ἑξαετῆς δὲ Δρούσιλλα· καθωμολόγηντο δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς πρὸς γάμον Ἰουλίῳ μὲν Ἀρχελάῳ τοῦ Χελκίου παιδὶ Μαριάμμη, Δρούσιλλα δὲ Ἐπιφανεῖ· τοῦ δὲ τῆς Κομμαγηνῆς βασιλέως Ἀντιόχου υἱὸς ἦν οὗτος. ἀλλὰ γὰρ ὅτε ἐγνώσθη τὸν βίον ἐκλιπῶν Ἀγρίππας, Καισαρεῖς καὶ Σεβαστηνοὶ τῶν εὐποιῶν αὐτοῦ λαθόμενοι τὰ τῶν δυσμενεστάτων ἐποίησαν· βλασφημίας τε γὰρ ἀπερρίπτουν εἰς τὸν κατοichόμενον ἀπρεπεῖς λέγεσθαι, καὶ ὅσοι στρατευόμενοι τότε ἔτυχον (συγκοί δὲ ἦσαν) οἰκαδε ἀπῆλθον, καὶ τοὺς ἀνδριάντας τῶν τοῦ βασιλέως θυγατέρων ἀρπάσαντες ὁμοθυμαδὸν ἐκόμισαν εἰς τὰ πορνεία, καὶ στήσαντες ἐπὶ τῶν τεγῶν ὡς δυνατὸν ἦν ἐφύβριζον, ἀσχημονέστερα διηγῆσεως δρωῶντες. ἐν τε τοῖς δημοσίοις κατακλινόμενοι τόποις πανδήμους ἐστιάσεις ἐπετέλουσαν, στεφανούμενοι καὶ μυριζόμενοι καὶ σπένδοντες τῷ Χάρωνι, προπόσεις τε τῆς τοῦ βασιλέως ἐκπνοῆς ἀλλήλοις ἀνταποδιδόντες. ἀμνημονες δὲ ἦσαν οὐκ Ἀγρίππα μόνον χρησαμένου πολλαῖς εἰς αὐτοὺς φιλοτιμίαις, ἀλλὰ καὶ τοῦ πάππου δὲ Ἡρώδου, ὅτι τὰς πόλεις ἐκεῖνος αὐτοῖς ἐκτίσε λιμένας τε καὶ ναοὺς κατεσκεύασε λαμπροῖς δαπανήμασιν.

2 ὁ δὲ τοῦ τεθνεῶτος υἱὸς Ἀγρίππας ἐπὶ Ρώμης ἦν ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, τρεφόμενος παρὰ Κλαυδίῳ Καίσαρι. πυθόμενός γε μὴν Καῖσαρ ὅτι τέθνηκε μὲν Ἀγρίππας, Σεβαστηνοὶ δὲ καὶ Καισαρεῖς ὑβρίκασιν εἰς αὐτόν, ἐπ' ἐκείνῳ μὲν ἤλγησεν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀχαριστήσαντας ὤρ-

γίσθη. πέμπειν οὖν εὐθέως ὄρητο τὸν νεώτερον Ἀγρίππαν τὴν βασιλείαν διαδεξόμενον, ἅμα βουλόμενος ἐμπεδοῦν τοὺς ὁμωμοσμένους ὄρκους. ἀλλὰ τῶν ἐξελευθέρων καὶ φίλων οἱ πολὺ παρ' αὐτῷ δυνάμενοι ἀπέτρεψαν, σφαλερὸν εἶναι λέγοντες κομιδῇ νέῳ μηδὲ τοὺς παιδὸς ἐμβεβηκότι χρόνους ἐπιτρέπειν βασιλείας τηλικούτου μέγεθος, ᾧ μὴ δυνατὸν τὰς τῆς διοικήσεως φροντίδας ἐνεργεῖν, καὶ τελείῳ δ' εἶναι βαρὺ βάσταγμα βασιλείαν. ἔδοξεν οὖν αὐτοὺς εἰκότα λέγειν ὁ Καῖσαρ. ἔπαρχον οὖν τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς ἀπάσης βασιλείας ἀπέστειλε Κούσπιον Φάδον, τῷ κατοichόμενῳ διδοῦς τιμὴν τὸ μὴ Μάρσον ἐπαγαγεῖν εἰς τὸ βασίλειον αὐτῷ, ἐπεὶ διάφορον τοῦτον ἐγνώκει. πρὸ πάντων δὲ ἐπέστειλε τῷ Φάδῳ Καισαρεῦσι καὶ Σεβαστηνοῖς ἐπιπληξαι τῆς εἰς τὸν κατοichόμενον ὕβρεως καὶ παροιτίας εἰς τὰς ἐτι ζώσας, τὴν Ἰλὴν δὲ τῶν Καισαρέων καὶ τῶν Σεβαστηνῶν καὶ τὰς πέντε σπείρας εἰς Πόντον μεταγαγεῖν, ἵνα ἐκεῖ στρατεύουιντο· τῶν δὲ ἐν Συρίᾳ Ῥωμαϊκῶν ταγματῶν ἐπιλέξαι στρατιώτας κατ' ἀριθμούς, καὶ τὸν ἐκείνων ἀναπληρῶσαι τόπον. οὐ μὴν οἱ κελευσθέντες μετέστησαν· προσβενδόμενοι γὰρ Κλαυδίον ἀπειλιέξαντο καὶ μένειν ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἐπέτυχον· οἱ καὶ τοῖς ἐπιούσι χρόνοις τῶν μεγίστων Ἰουδαίους ἐγένοντο συμφορῶν ἀρχή, τοῦ κατὰ Φλῶρον πολέμου σπέρματα βαλόντες. ὅθεν Ὀεσπασιανὸς κρατήσας, ὡς μετ' ὀλίγον ἐροῦμεν, ἐξήγαγεν αὐτοὺς τῆς ἐπαρχίας.

ΒΙΒΛΟΣ ΕΙΚΟΣΤΗ.

1 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα, καθὼς ἐν τῇ πρὸ ταύτης ἀπηγγέλκαμεν βίβλῳ, πέμπει Μάρσῳ διάδοχον Κλαύδιος Καῖσαρ Κάσσιον Λογγίνον, μνήμη τῇ τοῦ βασιλέως τούτου χαριζόμενος, πολλὰ διὰ γραμμάτων ὑπ' αὐτοῦ περιόντος ἀξιωθεὶς μηκέτι Μάρσον τῶν 5 κατὰ τὴν Συρίαν πραγμάτων προϊστασθαι. Φάδος δὲ ὡς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπίτροπος ἀφίκετο, καταλαμβάνει στασιάσαντας τοὺς εἰς τὴν Περσίαν κατοικοῦντας Ἰουδαίους πρὸς Φιλαδελφηνοὺς περὶ ὄρων κώμης Μιᾶς λεγομένης, πολεμικῶν ἀνδρῶν ἀνάπλεω. καὶ δὴ οἱ τῆς 10 Περσίας χωρὶς γνώμης τῶν πρώτων παρ' αὐτοῖς ἀναλαμβάνοντες τὰ ὄπλα, πολλοὺς τῶν Φιλαδελφηνῶν διαφθείρουσι. ταῦτα πυθόμενον τὸν Φάδον σφόδρα παρώξυνεν, ὅτι μὴ τὴν κρίσιν αὐτῷ παραλίποιεν, εἶπερ ὑπὸ τῶν Φιλαδελφηνῶν ἐνόμιζον ἀδικεῖσθαι, ἀλλ' 15 ἀδεῶς ἐφ' ὄπλα χωρήσειαν. λαβὼν οὖν τρεῖς τοὺς πρώτους αὐτῶν, τοὺς καὶ τῆς στάσεως αἰτίους, δῆσαι προσέταξεν· εἶτα τὸν μὲν αὐτῶν ἀνεῖλεν (Ἀννίβας δὲ ἦν ὄνομα τούτῳ), Ἀμαράμῳ δὲ καὶ Ἐλεαζάρῳ τοῖς δυσὶ φυγὴν ἐπέβαλεν. ἀναιρεῖται δὲ καὶ Θολομαῖος ὁ ἀρχι- 20 ληστῆς μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀχθεὶς δέσμιος ἐπ' αὐτόν, διατεθεικῶς μέγιστα κακὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τοὺς Ἄραβας. ἐκατέρωθεν τε λησθησίων ἅπαντα τὸν τευθεν ἢ Ἰουδαία φροντίδι καὶ προνοίᾳ τῆ Φάδου· ὅς δὴ καὶ τότε μεταπεμφάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρώτους 25 Ἱεροσολυμιτῶν παρήνευσεν αὐτοῖς τὸν ποδήρη χιτῶνα καὶ τὴν ἱερὰν στολὴν, ἣν φορεῖν μόνος ὁ ἀρχιερεὺς ἔθος ἔχει, εἰς τὴν Ἀντωνίαν, ἥπερ ἐστὶ φρούριον, καταθέσθαι, κεισομένην ὑπὸ τῆ Ῥωμαίων ἐξουσία, καθὰ δὴ

καὶ πρότερον ἦν. οἱ δὲ ἀντιλέγειν μὲν οὐκ ἐτόλμων, παρεκάλουν δὲ ὅμως τὸν τε Φάδον καὶ τὸν Λογγίνον (ἀφίκετο γὰρ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πολλὴν ἐπα- 5 γόμενος δύναμιν φόβῳ τοῦ μὴ τὰ προστάγματα Φάδου τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων νεωτερίζειν ἀναγκάσει) πρῶτον μὲν αὐτοῖς ἐπιτρέψαι πρέσβεις ὡς Καῖσαρα πέμψαι τοὺς αἰτησομένους παρ' αὐτοῦ τὴν ἱερὰν στολὴν ὑπὸ τὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχειν, εἶτα δὲ περιμεῖναι ἕως ἂν γινῶσι τί πρὸς ταῦτα Κλαύδιος ἀποκρίναιτο. οἱ δὲ ἐπι- 10 τρέψειν αὐτοῖς ἔφασαν ἀποστεῖλαι τοὺς πρέσβεις, εἰ λάβοιεν αὐτῶν τοὺς παῖδας ὁμηρεύοντας. ὑπακουσάντων δὲ ἐτόίμως ἐκείνων καὶ δόντων ἐξεπέμφθησαν οἱ πρέσβεις. παραγενομένων δὲ εἰς τὴν Ῥώμην αὐτῶν γνούς ὁ νεώτερος Ἀγρίππας, ὁ τοῦ τετελευτηκότος παῖς, 15 καθ' ἣν ἦκουσιν αἰτίαν, (ἐτύγγανε δὲ ἂν παρὰ Κλαυδίῳ Καῖσαρι, καθὼς καὶ πρότερον εἶπομεν) παρακαλεῖ τὸν Καῖσαρα συγχωρῆσαι τοῖς Ἰουδαίοις ἅπερ ἠξίουν περὶ τῆς ἱερᾶς στολῆς, καὶ Φάδῳ περὶ τούτων ἀποστεῖλαι. καλέσας δὲ Κλαύδιος τοὺς πρέσβεις ἔφη ταῦτα συγχω- 2 ρεῖν, καὶ ἐκέλευεν αὐτοὺς Ἀγρίππα χάριν εἶδέναι (ταῦτα γὰρ ἐκείνου ποιεῖν ἀξιώσαντος), ἐπὶ τε ταῖς ἀποκρίσεσι τοιαύτην ἐπιστολὴν ἔδωκε. "Κλαύδιος Καῖσαρ Γερμανικός, δημορχικῆς ἐξουσίας τὸ πέμπτον, ὑπατος ἀποδεδειγμένος τὸ τέταρτον, αὐτοκράτωρ τὸ δέ- 25 κατον, πατὴρ πατρίδος, Ἱεροσολυμιτῶν ἀρχουσι βουλῇ δῆμῳ, Ἰουδαίων παντὶ ἔθνει χάρειν. Ἀγρίππα τοῦ ἐμοῦ, ὃν ἐγὼ ἔθρεψα καὶ ἔχω σὺν ἐμαυτῷ εὐσεβέστατον ὄντα, προσαγαρόντος μοι τοὺς ὑμετέρους πρέσβεις, εὐχαριστοῦντας ἐφ' ἣ πεποίημαι τοῦ ἔθρους ὑμῶν κη- 30 δεμονία, καὶ αἰτησαμένων σπουδαίως καὶ φιλοτίμως τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα καὶ τὸν στέφανον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ὑμῶν εἶναι, συγχωρῶ, καθὼς ὁ κράτιστος καὶ μοι τι-

μιώτατος ἑπιτέλλιος ἐποίησε. συγκρατεθέμην δὲ τῇ γνώμῃ ταύτῃ πρῶτον διὰ τὸ ἑμαυτοῦ εὐσεβὲς καὶ τὸ βούλεσθαι ἐκάστους κατὰ τὰ πάτρια θρησκεύειν, ἔπειτα εἰδὼς ὅτι καὶ αὐτῷ βασιλεῖ Ἡρώδῃ καὶ Ἀριστοβούλῳ τῷ νεωτέρῳ, ὧν τὴν πρὸς ἑμαυτὸν εὐσεβίαν καὶ τὴν περὶ 5 ὑμᾶς γινώσκω σπουδὴν, πάνυ χαριοῦμαι ταῦτα ποιήσας, πρὸς οὓς ἔστι μοι πλείστα δίκαια φιλίας κρατίστους ὄντας κάμολ τιμίους. ἔγραψα δὲ περὶ τούτων καὶ Κουσίῳ Φάδῳ τῷ ἐμῷ ἐπιτρόπῳ. οἱ τὰ γράμματα κομίζοντες Κορήλιος Κέρωνος, Τρύφων Θευδίου, Δω- 10 ρόθεος Ναθαναήλου, Ἰωάννης Ἰωάννου. ἐγράφη πρὸ τεσσάρων καλανδῶν Ἰουλίου ἐπὶ ὑπάτων Ρούφου καὶ Πομπηίου Σιλβανού.”

3 ἤγήσατο δὲ καὶ Ἡρώδης ὁ ἀδελφὸς μὲν Ἀγρίππα τοῦ τετελευτηκότος, Χαλκίδος δὲ τὴν ἀρχὴν κατὰ τὸν 15 χρόνον ἐκείνον πεπιστευμένος, Κλαύδιον Καίσαρα τὴν ἐξουσίαν τοῦ νεῶ καὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων καὶ τὴν τῶν ἀρχιερέων χειροτονίαν, πάντων τε ἐπέτυχεν· ἐξ ἐκείνου τε πᾶσι τοῖς ἀπογόνους αὐτοῦ παρέμεινεν ἡ ἐξουσία μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς. καὶ δὴ ὁ Ἡρώδης με- 20 θίστησι τῆς ἀρχιερωσύνης τὸν ἐπικαλούμενον Κανθηρῶν, Ἰωσήφῳ τῷ τοῦ Καμὲ ἀντ’ ἐκείνου τὴν διαδοχὴν τῆς τιμῆς παρασχόμενος.

2 κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν τῶν Ἀδιαβηνῶν βασιλεῖς Ἐλένη καὶ ὁ παῖς αὐτῆς Ἰζάτης εἰς τὰ Ἰουδαίων ἔθνη 25 τὸν βίον μετέβαλλον διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Μονόβαζος ὁ τῶν Ἀδιαβηνῶν βασιλεὺς, ᾧ καὶ Βαζαῖος ἐπικληθεὶς ἦν, τῆς ἀδελφῆς Ἐλένης ἀλοῦς ἔρωτι πρὸς γάμον κοινωσίαν ἄγεται, καὶ κατέστησεν ἐγκύμονα. συγκαθεύδων δὲ ποτε τῇ γαστρὶ τῆς γυναικὸς τὴν χεῖρα προσ- 30 αναπαύσας, ἠνίκα καθύπνωσε, φωνῆς τινὸς ἔδοξεν ἀκούειν κελευούσης αἶρειν ἀπὸ τοῦ νηδύος τὴν χεῖρα

καὶ μὴ θλίβειν τὸ ἐν αὐτῇ βρέφος, θεοῦ προνοία καὶ ἀρχῆς τυχὸν καὶ τέλους εὐτυχοῦς τευξόμενον. ταραχθεὶς οὖν ὑπὸ τῆς φωνῆς, εὐθύς διεγερωθεὶς ἔφραξε τῇ γυναικὶ ταῦτα, καὶ γεννώμενον τὸν υἱὸν Ἰζάτην ἐπεκάλε- 5 σεν. ἦν δὲ αὐτῷ Μονόβαζος τούτου πρεσβύτερος ἐκ τῆς Ἐλένης γενόμενος, ἄλλοι τε παῖδες ἐξ ἑτέρων γυναικῶν τὴν μέντοι πᾶσαν εὐνοίαν ὡς εἰς μονογενῆ τὸν Ἰζάτην ἔχων φανερός ἦν. φθόνος δὴ τούντεῦθεν τῷ παιδί παρὰ τῶν ὁμοπατριῶν ἀδελφῶν ἐφύετο, καὶ τούτου 10 μῖσος ἤΐξετο, λυπουμενων ἀπάντων ὅτι τὸν Ἰζάτην αὐτῶν ὁ πατὴρ προτιμῶν. ταῦτα δὲ καίπερ σαφῶς αἰσθανόμενος ὁ πατὴρ ἐκείνοις μὲν συνεγίνωσκεν ὡς μὴ διὰ κακίαν αὐτὸ πάσχουσιν, ἀλλ’ ἢ τῷ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτὸν ἕκαστον ἀξιοῦν εὐνοίας τυγχάνειν· τὸν 15 δὲ νεανίσκον (σφόδρα γὰρ ἐδεδόκει περὶ αὐτῷ μὴ μισούμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν πάθοι τι) πολλοῖς δωρησάμενος πρὸς Ἀβεννήριγον ἐκπέμπει τὸν Σπασίνου χάρακος βασιλέα, παρακατατιθέμενος ἐκείνῳ τὴν τοῦ παιδὸς σωτηρίαν. ὁ δὲ Ἀβεννήριγος ἀσμένως τε δέχεται τὸν 20 νεανίαν, καὶ διὰ πολλῆς ἄγων εὐνοίας γυναικα μὲν αὐτῷ τὴν θυγατέρα (Συμαχῶ δὲ ἦν ὄνομα ταύτῃ) δίδωσι, δωρεῖται δὲ χώραν αὐτῷ ἐξ ἧς μεγάλας λήψοιτο προσόδους.

Μονόβαζος δὲ ἤδη γηραιὸς ὢν καὶ τοῦ ζῆν ὀλίγον 3 αὐτῷ τὸν λοιπὸν ὁρῶν χρόνον, ἠθέλησεν εἰς ὄψιν ἀφικέσθαι τῷ παιδί πρὸ τοῦ τελευτῆσαι. μεταπεμφάμενος οὖν αὐτὸν ἀσπάζεται φιλοφρονέστατα, καὶ χώραν δίδωσι Καρρῶν λεγομένην. φέρειν δὲ ἡ γῆ πλείστον τὸ ἄμωμον ἀγαθὴ· ἔστι δ’ ἐν αὐτῇ καὶ τὰ λείψανα τῆς 30 λάρνακος ἧ Νάεον ἐκ τῆς ἐπομβρίας διασεσῶσθαι λόγος ἔχει, καὶ μέχρι νῦν ταῦτα τοῖς ἰδεῖν βουλομένοις ἐπιδείκνυται. διέτριβεν οὖν ὁ Ἰζάτης ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ

μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ πατρὸς. ἡ δὲ ἐξέλιπεν ἡμέρα
 τὸν βίον ὁ Μονόβαζος, ἡ βασίλισ Ἑλένη μεταπέμπεται
 πάντας τοὺς μεγιστᾶνας καὶ τῆς βασιλείας σατράπας
 καὶ τοὺς τὰς δυνάμεις πεπιστευμένους· οἷς ἀφικόμε-
 νοις "ὅτι μὲν ὁ ἐμὸς ἀνὴρ" εἶπε "τῆς βασιλείας αὐτῷ 5
 διάδοχον Ἰζάτην ἠΐσατο γενέσθαι καὶ τοῦτον ἄξιον
 ἔκριεν, οὐδὲ ὑμᾶς λεληθέναι δοκῶ, περιμένω δὲ ὅμως
 καὶ τὴν ὑμετέραν κρίσιν· μακάριος γὰρ οὐχ ὁ παρ' ἐνὸς
 ἀλλὰ παρὰ πλειόνων καὶ θελότων τὴν ἀρχὴν λαμβά-
 νων." ἡ μὲν ταῦτα εἶπεν ἐπὶ πείρᾳ τοῦ τί φρονοῖεν οἱ 10
 συγκληθέντες· οἱ δὲ ἀκούσαντες πρῶτον μὲν προσεκύ-
 νησαν τὴν βασιλίδαν, καθὼς ἔθος ἐστὶν αὐτοῖς, εἶτα
 ἔφασαν τὴν τοῦ βασιλέως γνώμην βεβαιοῦν, καὶ ὑπα-
 κούσεσθαι χαίροντες Ἰζάτῃ δικαίως ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 προκριθέντι τῶν ἀδελφῶν κατὰ τὰς εὐχὰς τῶν ἀπάν- 15
 των. βούλεσθαι τε ἔφασαν προαποκτεῖναι πρῶτον αὐ-
 τοῦ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς ὑπὲρ τοῦ τὴν ἀρχὴν
 Ἰζάτην μετ' ἀσφαλείας κατασχεῖν· φθαρέντων γὰρ
 ἐκείνων καθαιρεθήσεσθαι πάντα τὸν φόβον τὸν ὑπὸ
 μίσους τοῦ παρ' αὐτῶν καὶ φθόνου γινόμενον. πρὸς 20
 ταῦτα ἡ Ἑλένη χάριν μὲν αὐτοῖς ὁμολόγει τῆς πρὸς
 αὐτὴν καὶ τὸν Ἰζάτην εὐνοίας ἔχειν, παρακαλεῖ δὲ ὅμως
 ἐπισχεῖν τὴν περὶ τῆς ἀναιρέσεως τῶν ἀδελφῶν γνώ-
 μην, μέχρι ἂν Ἰζάτης παραγενόμενος συνδοκιμάσῃ. οἱ
 δὲ ἐπεὶ ἀνελεῖν ἢ ἐβουλεύσαντο οὐκ ἔπεισαν, φυλάσσειν 25
 αὐτοὺς δεσμίους παρήνουν μέχρι τῆς ἐκείνου παρου-
 σίας ὑπὲρ ἀσφαλείας τῆς ἑαυτῶν· συνεβούλευον δὲ
 αὐτῇ μεταξὺ προσθήσασθαι τινα τῆς ἀρχῆς ἐπίτροπον,
 ᾧ μάλιστα πιστεύοι. πείθεται τούτοις ἡ Ἑλένη, καὶ
 καθίστησι τὸν πρεσβύτατον παῖδα Μονόβαζου βασι- 30
 λέα, περιθεῖσα τὸ διάδημα καὶ δοῦσα τὸν σημαντήρα
 τοῦ πατρὸς δακτύλιον τὴν τε σαμψήραν ὀνομαζομένην

παρ' αὐτοῖς, διοικεῖν τε τὴν βασιλείαν παρήνεσε μέχρι
 τῆς τοῦ ἀδελφοῦ παρουσίας. ἦκε δὲ οὗτος ταχέως,
 ἀκούσας τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν, καὶ διαδέχεται τὸν
 ἀδελφὸν Μονόβαζον ὑπεκστάντα τῆς ἀρχῆς αὐτῷ.

5 καθ' οὗν δὲ καιρὸν ὁ Ἰζάτης ἐν τῷ Σπασίνου χάρακι 4
 διέτριβεν, Ἰουδαῖός τις ἔμπορος, Ἀνανίας ὄνομα, πρὸς
 τὰς γυναῖκας εἰσιῶν τοῦ βασιλέως ἐδίδασκεν αὐτὰς τὸν
 θεὸν εὐσεβεῖν ὡς Ἰουδαῖοις πάτριον ἦν· καὶ δὴ δι' αὐ-
 τῶν εἰς γνώσιν ἀφικόμενος τῷ Ἰζάτῃ κἀκεῖνον ὁμοίως
 10 συνανέπεισε, μετακληθέντι τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν
 Ἀδιαβηνὴν συνεξῆλθε κατὰ πολλὴν ὑπακούσας δέησιν.
 συνεβεβήκει δὲ καὶ τὴν Ἑλένην, ὁμοίως ὑφ' ἐτέρου
 τινὸς Ἰουδαίου διδαχθεῖσαν, εἰς τοὺς ἐκείνων μετακε-
 κομίσθαι νόμους. ὁ δὲ Ἰζάτης ὡς παρέλαβε τὴν βασι-
 15 λείαν, ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἀδιαβηνὴν καὶ θεασάμενος
 τοὺς τε ἀδελφοὺς καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς δεδεμέ-
 νους, ἐδυσχέρανε τῷ γεγονότι, καὶ τὸ μὲν ἀνελεῖν ἢ
 φυλάττειν δεδεμένους ἀσεβῆς ἠγούμενος, τὸ δὲ μνησι-
 κακοῦντας ἔχειν σὺν αὐτῷ μὴ δεδεμένους σφαλερὸν
 20 εἶναι νομίζων, τοὺς μὲν ὀμηρεύσοντας μετὰ τέκνων εἰς
 τὴν Ρώμην ἐξέπεμψε Κλαυδίῳ Καίσαρι, τοὺς δὲ πρὸς
 Ἀρτάβανον τὸν Πάρθον ἐφ' ὁμοίαις προφάσεσιν ἀπέ-
 στειλεν. πυθόμενος δὲ τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ πάννυ 5
 χαίρειν τοῖς Ἰουδαίων ἔθεσιν, ἔσπευσε καὶ αὐτὸς εἰς
 25 ἐκεῖνα μετατίθεσθαι, νομίζων τε μὴ ἂν εἶναι βεβαίως
 Ἰουδαῖος εἰ μὴ περιτέμνοιτο, πράττειν ἦν ἔτοιμος. μα-
 θοῦσα δὲ ἡ μήτηρ κωλύειν ἐπειράτο, ἐπιφέρειν αὐτῷ
 κίνδυνον λέγουσα· βασιλέα γὰρ εἶναι, καὶ καταστήσειν
 εἰς πολλὴν δυσμένειαν τοὺς ὑπηκόους μαθόντας ὅτι
 30 ξένων ἐπιθυμήσεις καὶ ἀλλοτριῶν αὐτοῖς ἔθῶν, οὐκ
 ἀνέξεσθαι τε βασιλευντος αὐτῶν Ἰουδαίου. καὶ ἡ μὲν
 ταῦτα ἔλεγε καὶ παντοίως ἐκώλυεν, ὃ δὲ εἰς τὸν Ἀνα-

νίαν τοὺς λόγους ἀνέφερεν. τοῦ δὲ τῆ μητρὶ συμφά-
 σκοντος καὶ συναπειλήσαντος, εἰ μὴ πείθοι, καταλιπεῖν
 αὐτόν (δεδοικέναι γὰρ ἔλεγε μὴ τοῦ πράγματος ἐκδήλου
 πᾶσι γενομένου κινδυνεύσειε τιμωρίαν ὑποσχέειν ὡς
 αὐτὸς αἴτιος τούτων καὶ διδάσκαλος τῷ βασιλεῖ ἀπρε- 5
 πῶν ἔργων γενόμενος· δύνασθαι δὲ αὐτὸν ἔφη καὶ
 χωρὶς τῆς περιτομῆς τὸ θεῖον σέβειν, εἰ γε πάντως κέ-
 κρικε ζηλοῦν τὰ πάτρια τῶν Ἰουδαίων· τοῦτο γὰρ εἶναι
 κυριώτερον τοῦ περιτέμεσθαι), συγγνώμην δὲ ἔξειν
 αὐτῷ καὶ τὸν θεὸν φήσαντος μὴ πράξαντι τὸ ἔργον δι' 10
 ἀνάγκην καὶ τὸν ἐκ τῶν ὑπηκόων φόβον, ἐπέσθη μὲν
 τότε τοῖς λόγοις ὁ βασιλεὺς, μετὰ ταῦτα δέ (τὴν γὰρ
 ἐπιθυμίαν οὐκ ἐξεβεβλήκει παντάπασι) Ἰουδαῖός τις
 ἕτερος ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἀφικόμενος, Ἐλεάζαρος ὄνομα,
 πάνυ περὶ τὰ πάτρια δοκῶν ἀκριβῆς εἶναι, προετρέψατο 15
 πρῶτα τοῦτον. ἐπεὶ γὰρ εἰσῆλθεν ἀσπασόμενος αὐ-
 τόν, καὶ κατέλαβε τὸν Μωϋσέως νόμον ἀναγινώσκοντα,
 "λανθάνεις" εἶπεν, "ὦ βασιλεῦ, τὰ μέγιστα τοὺς νό-
 μους καὶ δι' αὐτῶν τὸν θεὸν ἀδικῶν· οὐ γὰρ ἀναγι-
 νώσκεις σε δεῖ μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ πρότερον τὰ 20
 προσταττόμενα ποιεῖν ὑπ' αὐτῶν. μέχρι τίνος ἀπερί-
 τμητος μενεῖς; ἀλλ' εἰ μήπω τὸν περὶ τούτου νόμον
 ἀνέγνως, ἴν' εἰδῆς τίς ἐστὶν ἡ ἀσέβεια, νῦν ἀνάγνωθι."
 ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς οὐκ ὑπερεβάλετο τὴν πρῶξιν,
 μεταστὰς δὲ εἰς ἕτερον οἶκημα καὶ τὸν ἰατρὸν εἰσκαλε- 25
 σάμενος τὸ προσταχθὲν ἐτέλει, καὶ μεταπεμφάμενος
 τὴν τε μητέρα καὶ τὸν διδάσκαλον Ἀνανίαν ἐσήμηρην
 αὐτὸς πεπραχέναι τοῦτον. τοὺς δὲ ἐκπληξίς εὐθύς
 ἔλαβε καὶ φόβος οὐτι μέτριος, μὴ τῆς πράξεως εἰς ἔλεγ-
 χον ἐλθούσης κινδυνεύσειε μὲν ὁ βασιλεὺς τὴν ἀρχὴν 30
 ἀποβαλεῖν, οὐκ ἀνασχομένων τῶν ὑπηκόων ἄρχειν αὐ-
 τῶν ἄνδρα τῶν παρ' ἑτέροις ζηλωτὴν ἐθῶν, κινδυνεύ-

σιαν δὲ καὶ αὐτοὶ τῆς αἰτίας ἐπ' αὐτοῖς τοῦ πραχθέν-
 τος ἐνεχθείσης. θεὸς δὲ ἦν ὁ κωλύων ἄρα τοὺς ἐκεί-
 νων φόβους ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ τέλος· πολλοῖς γὰρ αὐτὸν τε
 τὸν Ἰζάτην περιπεσόντα κινδύνοις καὶ παιδας τοὺς ἐκεί- 5
 νου διέσωσεν, ἐξ ἀμηγάνων πόρον εἰς σωτηρίαν παρα-
 σχῶν, ἐπιδεικνὺς ὅτι τοῖς εἰς αὐτὸν ἀποβλέπουσι καὶ
 μόνῳ πεπιστευκόσιν ὁ καρπὸς οὐκ ἀπόλλυται ὁ τῆς εὐ-
 σεβείας.

ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν, Ἐλένη δὲ 6
 10 ἢ τοῦ βασιλέως μήτηρ, ὄρωσα τὰ μὲν κατὰ τὴν βασι-
 λείαν εἰρηνευόμενα, τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆς μακάριον καὶ
 παρὰ πᾶσι ζηλωτὸν καὶ τοῖς ἄλλοθενέσι διὰ τὴν ἐκ θεοῦ
 πρόνοιαν, ἐπιθυμίαν ἔσχεν εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πό-
 λιν ἀφικομένη τὸ πᾶσιν ἀνθρώποις περιβόητον ἱερὸν
 15 τοῦ θεοῦ προσκυνῆσαι καὶ χαριστηρίους θυσίας προσ-
 ενεργεῖν, ἐδεῖτό τε τοῦ παιδὸς ἐπιτρέψαι. τοῦ δὲ πάνυ
 προθύμως τῆ μητρὶ παρακαλοῦσῃ κατανεύσαντος καὶ
 πολλὴν παρασκευὴν τῶν εἰς τὴν ἀποστολὴν ἐτοιμασα-
 μένου καὶ χρήματα πλεῖστα δόντος καταβαίνει εἰς τὴν
 20 Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, προπέμποντος ἐπὶ πολὺ τοῦ παι-
 δός. γίνεται δὲ αὐτῆς ἡ ἀφίξις πάνυ συμφέρουσα τοῖς
 Ἱεροσολυμίταις· λιμοῦ γὰρ αὐτῶν τὴν πόλιν κατὰ τὸν
 καιρὸν ἐκείνον πιέζοντος καὶ πολλῶν ὑπ' ἐνδείας ἀνα-
 λωμάτων φθειρομένων, ἡ βασίλισ Ἐλένη πέμπει τινὰς
 25 τῶν ἑαυτῆς τοὺς μὲν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πολλῶν σί-
 τον ὠνησομένους χρημάτων, τοὺς δὲ εἰς Κύπρον ἰσχά-
 δων φόρτον οἴδοντας, ὡς δὲ πάλιν ἦλθον ταχέως κομί-
 ζοντες, τοῖς ἀπορουμένοις διένειμε τροφήν, καὶ μεγί-
 στην αὐτῆς μνήμην τῆς εὐποιίας ταύτης εἰς τὸ πᾶν
 30 ἡμῶν ἔθνος καταλέλοιπε. πυνθόμενος δὲ καὶ ὁ παῖς
 αὐτῆς Ἰζάτης τὰ περὶ τὸν λιμὸν ἔπεμψε πολλὰ χρήματα
 τοῖς πρώτοις τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, ἃ τοῖς ἐνδεέσι διανε-

μηθέντα πολλούς τῆς ἐκ τοῦ λιμοῦ σφοδρότητος καὶ ἀνάγκης ἀνεκτήσατο. ἀλλὰ γὰρ ἂ τούτοις τοῖς βασιλεῦσιν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀγαθὰ πέπρακται, καὶ ὅσοι τούτοις ἐκ ταύτης πόροι συνελέγησαν, μετὰ ταῦτα δηλώσομεν.

3 ὁ δὲ τῶν Πάρθων βασιλεὺς Ἀρτάβανος αἰσθόμενος τοὺς αὐτοῦ σατραπίας ἐπιβουλήν εἰς αὐτὸν συντεθεικότας, μένειν παρ' αὐτοῖς ἀσφαλὲς οὐχ ὄρων ἔγνω πρὸς Ἰζάτην ἀπαίρειν, πόρον παρ' αὐτοῦ βουλόμενος σωτηρίας εὐρέσθαι καὶ κάθοδον εἰς τὴν ἀρχήν, εἰ δυνηθείη. καὶ δὴ ἀφικνεῖται ὡς αὐτὸν συγγενῶν τε καὶ οἰκετῶν περὶ χιλλοὺς τὸν ἀριθμὸν ἐπαγόμενος, συντυγχάνει τε τῷ Ἰζάτῃ καθ' ὁδόν, αὐτὸς μὲν σαφῶς ἐκείνου ἐπιστάμενος, ὑπ' Ἰζάτου δὲ οὐ γινωσκόμενος. καὶ πλησίον παραστάς πρῶτον μὲν κατὰ τὸ πάτριον προσεκύνησεν αὐτῷ, εἶτα "βασιλεῦ" φησί, "μὴ περιύδης με τὸν σὸν ἰκέτην, μηδὲ ὑπερηφανήσης δεομένου· ταπεινὸς γὰρ ἐκ μεταβολῆς γενόμενος καὶ ἐκ βασιλέως ἰδιώτης, τῆς σῆς ἐπικουρίας χρῆζω. βλέψον οὖν εἰς τὸ τῆς τύχης ἄστατον, καὶ κοινὴν εἶναι τὴν συμφορὰν νόμισον, καὶ τὴν ἐμὴν ὑπὲρ σαυτοῦ πρόνοιαν ἤγησαι· ἐμοῦ γὰρ ἀνεκδικήτου περιοφθέντος ἔσονται θρασύτεροι πολλοὶ κατὰ τῶν ἄλλων βασιλέων." ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε δακρῦων καὶ τῇ κεφαλῇ κάτω νεύων· ὁ δὲ Ἰζάτης ὡς ἤκουσε τοῦνομα καὶ εἶδεν ἰκέτην αὐτῷ παρεστῶτα καὶ ποτιώμενον τὸν Ἀρτάβανον, κατεπήδησεν ἀπὸ τοῦ ἵππου ὀξέως, καὶ "θάροσησον" εἶπεν, "ὦ βασιλεῦ, μηδέ σε συγγεῖτω τὸ παρὸν ὡς ἀνήκεστον· ταχεῖα γὰρ ἔσται τῆς λύπης ἢ μεταβολῆς. φίλον δ' ἐμὲ καὶ σύμμαχον εὐρήσεις κρείττω τῆς ἐλπίδος· ἢ γὰρ εἰς τὴν Πάρθων σε καταστήσω βασιλείαν πάλιν, ἢ τῆς ἐμῆς ἐκστήσομαι."

2 ταῦτα εἰπὼν ἀνεβίβαξεν ἐπὶ τὸν ἵππον τὸν Ἀρτάβα-

νον, παρείπετο δὲ αὐτὸς πεζός, τιμὴν ἀπονέμων ταυτηνὴ ὡς ἂν μείζονι βασιλεῖ. θεασάμενος δὲ ὁ Ἀρτάβανος βαρέως ἤνεγκε, καὶ τὴν ἐφεστῶσαν αὐτῷ τύχην [καὶ τιμὴν] ἐπωμόσατο ἢ μὴν καταβήσεσθαι μὴ ἐκείνου πάλιν ἀναβάντος καὶ προηγουμένου. ὁ δὲ πεισθεὶς ἐπὶ τὸν ἵππον ἤλατο, καὶ ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς τὰ βασίλεια πᾶσαν τιμὴν ἀπένειμεν ἐν τε συνεδρῆαίς καὶ ταῖς περὶ τὰς ἐστιάσεις προκατακλίσειν, οὐκ εἰς τὸ παρὸν αὐτοῦ τῆς τύχης ἀποβλέπων ἀλλ' εἰς τὸ πρότερον ἀζίωμα, καὶ τι καὶ λογισμῷ διδοὺς ὡς κοινὰ τοῖς ἀνθρώποις αἰ μεταβολαὶ τῆς τύχης. γράφει τε πρὸς τοὺς Πάρθους, πείθων αὐτοὺς τὸν Ἀρτάβανον ὑποδέξασθαι, πίστιν προτείνων τῆς τῶν πεπραγμένων ἀμνηστίας δεξιὰν καὶ ὄρκους καὶ μεσιτείαν τὴν αὐτοῦ. τῶν δὲ Πάρθων δέξασθαι μὲν αὐτὸν θέλειν οὐκ ἀρνούμενων, μὴ δύνασθαι δὲ λεγόντων διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν ἑτέρω πεπιστευκέναι (Κίνναμος δὲ ἦν ὄνομα τῷ παρεληφότι) καὶ δεοκέναι μὴ στάσις αὐτοὺς ἐκ τούτου καταλάβῃ, μαθὼν τὴν προαίρεσιν αὐτῶν ὁ Κίνναμος ταύτην αὐτὸς γράφει τῷ Ἀρτάβανῳ (τέθραπτο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ φύσει δὲ ἦν καλὸς καὶ ἀγαθός) παρακαλῶν αὐτὸν πιστεύσαντα παραγενέσθαι τὴν ἀρχὴν ἀποληψόμενον τὴν αὐτοῦ. καὶ ὁ Ἀρτάβανος πιστεύσας παρήν. ὑπαντᾷ δὲ αὐτὸν ὁ Κίνναμος, καὶ προσκυνήσας βασιλέα τε προσαγορεύσας περιτίθησιν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ τὸ διάδημα ἀφελὼν τῆς ἑαυτοῦ. καὶ Ἀρτάβανος οὕτω δι' Ἰζάτου πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν καθίσταται, πρότερον αὐτῆς ἐκπεσῶν διὰ τοὺς μεγίστανας. οὐκ ἐγένετο μὴν ἀμνημῶν τῶν εἰς αὐτὸν εὐεργεσιῶν, ἀλλ' ἀντιδωρεῖται τὸν Ἰζάτην ταῖς μεγίσταις τιμαῖς παρ' αὐτοῖς· τὴν τε γὰρ τιάραν ὀρθὴν ἐπέτρεψεν αὐτῷ φορεῖν καὶ ἐπὶ χρυσῆς κλίνης καθέδρην, ἅπερ μόνων ἔστι γέρα καὶ σημεῖα τῶν Πάρθων

βασιλέων. ἔδωκε δὲ καὶ χώραν πολλὴν αὐτῷ ἀγαθὴν, τῆς τοῦ Ἀρμενίων βασιλείας ἀποτεμώμενος· Νίσιβις δ' ἐστὶν ὄνομα τῆ γῆ, καὶ ἐν αὐτῇ πρότερον Μακεδόνες ἐκτίσαντο πόλιν Ἀντιόχειαν, ἣν Ἐπιμυγδοσίαν προσ- 5 ἠγόρευσαν.

ταύταις μὲν δὴ ταῖς τιμαῖς ὁ Ἰζάτης ὑπὸ τοῦ τῶν 3 Πάρθων βασιλέως ἐτιμήθη, μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον Ἀρτάβανος τελευτᾷ, τὴν βασιλείαν τῷ παιδί Ἰσαδάνῃ καταλιπών. οὗτος δὴ πρὸς Ἰζάτην ἀφικόμενος ἔπειθεν αὐτόν, μέλλων πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ἐκφέρειν, συ- 10 στρατεύεσθαι καὶ συμμαχίαν ἐτοιμάζειν. οὐ μὴν ἔπειθεν· ὁ γὰρ Ἰζάτης τὴν Ῥωμαίων δυνάμιν τε καὶ τύχην ἐπιστάμενος ἀδυνάτοις αὐτὸν ἐνόμιζεν ἐπιχειρεῖν. ἔτι δὲ πεπομφῶς πέντε μὲν τὸν ἀριθμὸν υἱούς, τὴν ἡλικίαν νέους, γλῶτταν τὴν παρ' ἡμῖν πατριον καὶ παι- 15 δεῖαν ἀκριβῶς μαθησομένους, τὴν δὲ μητέρα προσκυνούσαν τὸ ἱερόν, ὡς προεῖπον, ὀκνηρότερος ἦν, καὶ τὸν Ἰσαδάνῃ ἐκώλυε, συνεχῶς διηγούμενος τὰς Ῥωμαίων δυνάμεις τε καὶ πράξεις, διὰ τούτων οἰόμενος αὐτὸν φοβήσῃν καὶ παύσειν ἐπιθυμοῦντα τῆς ἐπ' αὐτούς 20 στρατείας. παροξυνθεὶς δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Πάρθος πόλεμον εὐθύς πρὸς Ἰζάτην κατήγγειλεν, οὐ μὴν ἔλαβεν οὐδὲ τῆς ἐπὶ τούτῳ στρατείας ὄνησιν, τοῦ θεοῦ τὰς ἐλπιδας αὐτοῦ πάσας ὑποτεμόντος. μαθόντες γὰρ οἱ Πάρθοι τὴν διάνοιαν Ἰσαδάνου καὶ ὡς ἐπὶ Ῥωμαίους 25 στρατεύειν ἔκρινεν, αὐτὸν μὲν ἀναιροῦσι, τὴν ἀρχὴν δὲ τῷ ἀδελφῷ Κοτάρῃ παρέδοσαν. καὶ τοῦτον δὲ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἐξ ἐπιβουλῆς τελευτήσαντα διαδέχεται Ὀβολογέσης ὁ ἀδελφός, ὃς δὴ καὶ τοῖς ὀμοπατρίοις δυσὶν ἀδελφοῖς δυναστείας ἐπίστευσε, Πακόρῳ μὲν τῷ προ- 30 σβυτέρῳ τὴν Μήδων, Τιριδάτῃ δὲ τῷ νεωτέρῳ τὴν Ἀρμενίαν.

ὁ δὲ τοῦ βασιλέως ἀδελφός Μονόβαζος καὶ οἱ συγ- 4 γενεῖς θεωροῦντες τὸν Ἰζάτην διὰ τὴν πρὸς θεὸν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ τῶν ἐθνῶν χρηστότητα ζηλωτὸν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γεγενημένον, ἔσχον 5 ἐπιθυμίαν καὶ αὐτοὶ τὰ πάτρια καταλιπόντες ἔθεσι χοῦσθαι τοῖς Ἰουδαίω, καὶ τὴν ἐφεσιν εἰς πέρας ἐξήνεγκαν. γίνεται δ' ἡ πράξις αὐτῶν κατάφωρος τοῖς ὑπηκόοις, καπὶ τούτῳ χαλεπήναντες οἱ μεγιστᾶνες οὐκ ἐφά- 10 νέρουν μὲν τὴν ὀργὴν, κατὰ νοῦν δὲ ἔχοντες καιρὸν ἐπιτήδειον ἐξήτουν δίκην εἰσπραξάσθαι παρ' αὐτῶν. καὶ δὴ γράφουσι πρὸς Ἀβίαν τὸν Ἀράβων βασιλέα, χοῦματα πολλὰ δάσειν ὑπισχνούμενοι στρατεύεσθαι θελήσαντι 15 κατὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς βασιλέως. ἐπηγγέλλοντο δὲ καὶ περὶ τὴν πρώτην συμβολὴν ἐγκαταλείψειν τὸν βασιλέα· θέλειν γὰρ αὐτὸν τιμωρήσασθαι μισήσαντα τὰ παρ' αὐτοῖς ἔθνη. καὶ ὄρκους τὴν πρὸς ἀλλήλους ἐνδη- 20 σάμενοι πίστιν σπεύδειν τομῶς παρεκάλουν. πείθεται δὲ ὁ Ἄραβ, καὶ πολλὴν ἐπαγόμενος δυνάμιν ἦκεν ἐπὶ τὸν Ἰζάτην μηδὲν μελλήσας. πρώτη δὲ τοῦ πολέμου 25 προσβολῇ, πρὶν εἰς χεῖρας ἔλθειν, καταλείπουσι τὸν Ἰζάτην ἐκ συνθήματος πάντες ὡς πανικῷ δείματι κατασχεθέντες, καὶ τὰ νῶτα τοῖς πολεμίοις ἐντρέψαντες ἔφευγον. οὐ μὴν ὁ Ἰζάτης κατεπλάγη τὸ δράμα, νοήσας δὲ προδοσίαν ὑπὸ τῶν μεγιστάνων γεγενῆσθαι 30 καὶ αὐτὸς εἰς τὸ στρατόπεδον ὑπεχώρησε, καὶ τὴν αἰτίαν ζητήσας, ὡς ἔμαθε συντεταγμένους πρὸς τὸν Ἄραβα, τοὺς μὲν αἰτίους ἀναιρεῖ, τῇ δὲ ἐπιούσῃ συμβαλῶν πλείστους μὲν ἀπέκτεινε, πάντας δὲ φυγεῖν ἠνάγκασεν. αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα διώκων εἰς τι φρούριον 35 συνήλασεν Ἀρσαμον καλούμενον, καὶ προσμαχησάμενος καρτερῶς εἴλε τὸ φρούριον, διαρκάσας τε τὴν ἐν αὐτῷ λείαν πᾶσαν (πολλὴ δὲ ἦν) ὑπέστρεψεν εἰς τὴν

Ἀδιαβηνήν, τὸν Ἀβίαν οὐ καταλαβὼν ζῶντα· περικα-
ταλαμβανόμενος γὰρ ἑαυτὸν ἀνείλε, πρὶν εἰς χεῖρας
συγκλεισθῆναι τοῦ Ἰζάτου.

2 ἀποτυγχόντες δὲ οἱ τῶν Ἀδιαβηνῶν μεγιστᾶνες τῆς
πρώτης ἐπιχειρήσεως, παραδιδόντες αὐτοὺς τοῦ θεοῦ 5
τῷ βασιλεῖ, οὐδ' ὡς ἠρέμουν, ἀλλὰ γράφουσι πάλιν ἑθ-
λογέση (βασιλεὺς δὲ Πάρθων οὗτος ἦν) παρακαλοῦν-
τες ἀποκτεῖναι μὲν τὸν Ἰζάτην, καταστῆσαι δὲ αὐτοῖς
ἕτερον δυνάστην καὶ τῷ γένει Πάρθον· μισεῖν γὰρ
ἔλεγον τὸν ἑαυτῶν βασιλέα καταλύσαντα μὲν τὰ πάτρια 10
αὐτοῖς, ξένων δὲ ἑραστὴν ἔθων γενόμενον. ταῦτα
ἀκούσας ὁ Πάρθος ἐπήρθη πρὸς τὸν πόλεμον, καὶ προ-
φάσεως δικαίας μηδεμίαν ἔχων ἀφορμὴν, τὰς ὑπὸ τοῦ
πατρὸς αὐτῷ δοθείσας τιμὰς ἐπεμψεν ἀπαιτῶν, ἀπει-
θήσαντι δὲ πόλεμον κατήγγελλεν. ταρασσεται δὲ τὴν 15
ψυχὴν οὐχὶ μετρίως ὁ Ἰζάτης, ὡς ἤκουσε ταῦτα, κατὰ-
γνωσιν μὲν φέρειν αὐτῷ νομίσας τὸ τῶν δωρεῶν ἐξί-
στασθαι, δοκοῦντι διὰ φόβον τοῦτο πράξει. εἰδὼς δὲ
ὅτι καὶ ἀπολαβὼν ὁ Πάρθος τὰς τιμὰς οὐκ ἂν ἠρεμή-
σειεν, ἔκριεν ἐπιτρέψαι τῷ κηδεμόνι θεῶ τὸν ὑπὲρ 20
τῆς ψυχῆς κίνδυνον· καὶ τοῦτον μέγιστον ἠγησάμενος
ἔχειν σύμμαχον, κατατίθεται μὲν τὰ τέκνα καὶ τὰς γυ-
ναῖκας εἰς τὰ τῶν φρουρῶν ἀσφαλέστατα, σίτον δὲ
πάντα εἰς τὰς βάρεις, καὶ ἐμπίρησι τὸν τε χόρτον καὶ
τὰς νομάς. ταῦτά τε προευτρεπισάμενος ἐξεδέχετο τοὺς 25
πολεμίους. παραγενομένου δὲ τοῦ Παρθυαίων βασι-
λέως μετὰ πολλῆς δυνάμεως πεζῶν τε καὶ ἰππέων θᾶτ-
τον ἐλπίδος (ᾧδενσε γὰρ συντόνωσ), βαλλομένου τε
χάρακα πρὸς τῷ ποταμῷ τῷ τὴν Ἀδιαβηνήν καὶ τὴν
Μηθίαν ὀρίζοντι, τίθησι καὶ ὁ Ἰζάτης τὸ στρατόπεδον 30
οὐκ ἄπωθεν, ἔχων περὶ αὐτὸν ἰππεῖς τὸν ἀριθμὸν ἑξα-
κισχιλλίους. ἀφικνεῖται δὲ πρὸς τὸν Ἰζάτην ἄγγελος

παρὰ τοῦ Πάρθου πεμφθεῖς, ὃς τὴν Πάρθου δύναμιν
ὅση τίς ἐστιν ἠγγελλεν, ἀπὸ Εὐφράτου ποταμοῦ μέχρι
Βάκτρων τοὺς ὄρους αὐτῆς τιθέμενος, καὶ τοὺς ὑπη-
κόους αὐτῆς βασιλέας καταλέγων. ἠπέλει δὲ δώσειν
5 αὐτὸν δίκας ἀχάριστον περὶ δεσπότας τοὺς ἑαυτοῦ γε-
νόμενον, καὶ θύεσθαι τῶν βασιλέως αὐτὸν χειρῶν οὐδὲ
τὸν θεὸν ὃν σέβει δυνήσεσθαι. ταῦτα τοῦ ἀγγέλου
φράσαντος, ὁ Ἰζάτης εἰδέναι μὲν τὴν Πάρθου δύναμιν
ἔφη πολὺ τῆς αὐτοῦ διαφέρουσαν, γιννώσκειν δ' οὐκ
10 ἔτι μᾶλλον ἀνθρώπων πάντων ἔλεγε κρείσσω τὸν θεόν.
καὶ τοιαύτην δούς τὴν ἀπόκρισιν ἐπὶ τὴν ἰκετείαν
ἐτρέπετο τοῦ θεοῦ, χαμαὶ τε ῥίψας αὐτὸν καὶ σποδῶ
τὴν κεφαλὴν κατασχύνας μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων
ἐνήστευεν, ἀνακαλῶν τὸν θεὸν καὶ λέγων "εἰ μὴ μά-
15 την, ᾧ δέσποτα κύριε, τῆς σῆς ἐγενομένη χρηστότητος,
τῶν πάντων δὲ δικαίως μόνον δεσπότην καὶ πρώτον
ἠῆγμαί προνοητὴν καὶ κύριον, ἐλθὲ σύμμαχος, οὐχ
ὑπὲρ ἐμοῦ μόνον ἀμυνόμενος τοὺς πολεμίους, ἀλλ' ὅτι
καὶ τῆς σῆς δυνάμεως κατατετολήμασι καὶ μεγαλο-
20 ρήμονα γλώσσαν ἐπαφιέναι οὐ πεφρίκασιν." ὁ μὲν
ταῦτα ἐποτινᾶτο δακρύων καὶ ὀδυρόμενος, ἐπήκοος δὲ
ὁ θεὸς ἐγένετο, καὶ κατ' ἐκείνην εὐθύς τὴν νύκτα δε-
ξάμενος ἑθολογέσης ἐπιστολὰς ἐν αἷς ἐγγράπτο Λαῶν
καὶ Σακῶν χεῖρα μεγάλην, καταφρονήσαν αὐτοῦ τῆ
25 ἀποδημῖα, ἐπιστρατευσαμένην διασπάζειν τὴν Παρ-
θυηνήν, ἀπρακτος ἀνέξεν εἰς τοῦπίσω. καὶ ὁ Ἰζάτης
οὕτω κατὰ θεοῦ πρόνοιαν τὰς ἀπειλὰς τοῦ Πάρθου δια-
φένγει.

μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον πεντηκοστὸν μὲν καὶ 3
30 πέμπτον ἀπὸ γενεᾶς πληρώσας ἔτος, τέταρτον δὲ πρὸς
εἰκοστῷ δυναστεύσας, θνήσκει καταλιπὼν παῖδας ἄρ-
ρενας εἴκοσι τέσσαρας καὶ θυγατέρας τσσαύτας· τὴν

μέντοι διαδοχὴν τῆς ἀρχῆς τὸν ἀδελφὸν Μονόβαζον ἐκέλευε παραλαβεῖν, ἀμειβόμενος αὐτὸν ὅτι κατὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ, μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θάνατον, πιστῶς φυλάξειεν αὐτῷ τὴν δυναστείαν. ἡ δὲ μήτηρ Ἑλένη τὸν τοῦ παιδὸς θάνατον ἀκούσασα βαρέως μὲν ἤνεγκεν, ὡς εἰκὸς μητέρα στερομένην εὐσεβεστάτου παιδός, παραμυθίαν δὲ ὅμως εἶχε τὴν διαδοχὴν ἀκούσασα εἰς τὸν πρεσβύτερον αὐτῆς υἱὸν ἤκουσαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐσπευδεν. παραγενομένη δὲ εἰς τὴν Ἀδιαβηνὴν οὐ πολὺν Ἰζάτη τῷ παιδί χρόνον ἐπεβίωσεν, ἀλλὰ τῷ γῆραι καὶ τῷ τῆς λύπης ἀλγήματι πιεζομένη ταχέως ἀπέψυξεν. ὁ δὲ Μονόβαζος τὰ τε ἐκείνης ὅστ' αὐτὴ καὶ τὰ τοῦ ἀδελφοῦ πέμψας εἰς Ἱεροσόλυμα, θάψαι προσέταξεν ἐν ταῖς πυραμίδιν ἃς ἡ μήτηρ κατεσκευάκει, τρεῖς τὸν ἀριθμὸν, τρία στάδια τῆς τῶν Ἱε-
ροσολυμιτῶν πόλεως ἀπεχούσας.

ἀλλὰ Μονόβαζος μὲν ὁ βασιλεὺς ὅσα κατὰ τὸν τῆς 5 ζωῆς χρόνον ἐπραξεν, ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν. Φάδου δὲ τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπεύοντος γόης τις ἀνὴρ, Θευδᾶς ὀνόματι, πείθει τὸν πλείστον ὄχλον ἀναλαβόντα τὰς 20 κτήσεις ἐπεσθαι πρὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν αὐτῷ· προφήτης γὰρ ἔλεγεν εἶναι, καὶ προστάγματι τὸν ποταμὸν σχίσας δίοδον ἔφη παρεῖξεν αὐτοῖς ῥαδίαν. καὶ ταῦτα λέγων πολλοὺς ἠπάτησεν. οὐ μὴν εἶασεν αὐτοὺς τῆς ἀφροσύνης ὄνασθαι Φάδος, ἀλλ' ἐξέπεμψεν Ἰλην 25 ἰππέων ἐπ' αὐτούς, ἧτις ἀπροσδόκητος ἐπιπεσοῦσα πολλοὺς μὲν ἀνείλε πολλοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβεν· αὐτὸν τε τὸν Θευδᾶν ζωγρήσαντες ἀποτέμνουσι τὴν κεφαλὴν καὶ κομίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα.

τὰ μὲν οὖν συμβάντα τοῖς Ἰουδαίοις κατὰ τοὺς 30 Κουσπίου Φάδου τῆς ἐπιτροπῆς χρόνους ταῦτα ἐγένετο· ἦλθε δὲ Φάδῳ Τιβέριος Ἀλέξανδρος διάδοχος,

Ἀλεξάνδρου παῖς τοῦ καὶ ἀλαβαρχήσαντος ἐν Ἀλεξανδρεία, γένει τε καὶ πλούτῳ πρωτεύσαντος τῶν ἐκεῖ καθ' αὐτὸν, ὃς διήνεγκε καὶ τῇ πρὸς τὸν θεὸν εὐσεβείᾳ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου· τοῖς γὰρ πατρίοις οὐκ ἐνέμει-
6 νεν οὗτος ἔθεσιν. ἐπὶ τούτοις δὴ καὶ τὸν μέγαν λιμὸν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν συνέβη γενέσθαι, καθ' ὃν καὶ ἡ βασιλῆς Ἑλένη πολλῶν χρημάτων ὠνησαμένη σῖτον ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διένειμε τοῖς ἀπορουμένοις, ὡς προ-
εἶπον. πρὸς τούτοις δὲ καὶ οἱ παῖδες Ἰούδα τοῦ Γαλι-
10 λαίου ἀνηρέθησαν, τοῦ τὸν λαὸν ἀπὸ Ῥωμαίων ἀποστήσαντος Κυρηναίου τῆς Ἰουδαίας τιμητεύοντος, ὡς ἐν τοῖς πρὸ τούτων ἐδηλώσαμεν, Ἰάκωβος καὶ Σίμων, οὓς ἀνασταυρῶσαι προσέταξεν ὁ Ἀλέξανδρος. ὁ δὲ τῆς Χαλκίδος βασιλεὺς Ἡρώδης, μεταστήσας τῆς ἀρχιερω-
15 σύνης Ἰώσηπον τὸν τοῦ Κεμεδῆ, τὴν διαδοχὴν τῆς τιμῆς Ἀνανία τῷ τοῦ Νεδεβαίου δίδωσιν. Τιβερίῳ δὲ Ἀλεξάνδρῳ Κουμανὸς ἀφίκετο διάδοχος, καὶ τελευτᾷ τὸν βίον Ἡρώδης ὁ τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀγρίππα ἀδελφός, ὀγδόῳ τῆς Κλαυδίου Καίσαρος ἀρχῆς ἔτει,
20 καταλιπὼν τρεῖς υἱούς, Ἀριστόβουλον μὲν ὑπὸ τῆς πρώτης αὐτῷ τεχθέντα γυναικός, ἐκ Βερενίκης δὲ τῆς τᾶδελφοῦ θυγατρὸς Βερενικιανὸν καὶ Ἰρκανόν· τὴν δὲ ἀρχὴν αὐτοῦ Κλαύδιος Καῖσαρ Ἀγρίππα τῷ νεω-
τέρῳ δίδωσι.

25 στάσεως δὲ ἐμπεσοῦσης τῇ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλει Κουμανοῦ τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πράγματα διοικούντος, ἐφθάρησαν ὑπὸ ταύτης πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων. καὶ πρότερον ἀφηγήσομαι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ταῦτα συνέβη. τῆς πάσχα προσαγορευομένης ἑορτῆς ἐνστάσης,
30 καθ' ἣν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν ἄζυμα προσφέρεισθαι, πολλοῦ καὶ πανταχόθεν πλήθους συναχθέντος ἐπὶ τὴν ἑορτήν, δείσας ὁ Κουμανὸς μὴ νεώτερόν τι παρὰ τούτων προσ-

πέση, κελύει τῶν στρατιωτῶν μίαν τάξιν ἀναλαβοῦσαν τὰ ὅπλα ἐπὶ τῶν τοῦ ἱεροῦ στοῶν ἐστάναι καταστελοῦντας τὸν νεωτερισμόν, εἰ ἄρα τις γένοιτο. τοῦτο δὲ καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπεύσαντες ἐν ταῖς ἑορταῖς ἔπραττον. τετάρτη δὲ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς στρα- 5 τιώτης τις ἀνακαλύψας ἐπεδείκνυε τῷ πλήθει τὰ αἰδοῖα, καὶ πρὸς τοῦτο θεασαμένων ὀργῇ καὶ θυμὸς ἦν, οὐχ ἑαυτοὺς ὑβρίσθαι λεγόντων ἀλλὰ τὸν θεὸν ἡσεβῆσθαι. τινὲς δὲ τῶν θρασυτέρων τὸν Κουμανὸν ἐβλασφήμουν, ὑπ' αὐτοῦ τὸν στρατιώτην καθείσθαι λέγον- 10 τες. Κουμανὸς δὲ ἀκούσας καὶ αὐτὸς οὐ μετρίως ἐρεθίζεται πρὸς τὰς βλασφημίας, παρήνει μέντοι παύσασθαι νεωτέρων ἐπιθυμοῦντας πραγμάτων, μηδὲ στάσεις ἐξάπτειν ἐν ἑορτῇ. μὴ πείθων δὲ (μᾶλλον γὰρ ἐπέκειντο βλασφημοῦντες) κελύει τὸ στρατεύμα πᾶν 15 πανοπλίαν ἀναλαβόντας ἦκειν εἰς τὴν Ἀντωνίαν· φρούριον δὲ τοῦτο, καθάπερ καὶ πρότερον εἶπομεν, ἐπικείμενον τῷ ἱερῷ. παραγενομένους δὲ τοὺς στρατιώτας θεασάμενον τὸ πλῆθος καὶ φοβηθὲν φεύγειν ὤρμησε, τῶν δ' ἐξόδων στενῶν οὐσῶν, διώκεσθαι νομίζοντες ὑπὸ τῶν 20 πολεμίων καὶ συνωθούμενοι κατὰ τὴν φυγὴν πολλοὺς ὑπ' ἀλλήλων ἐν τοῖς στενοῖς θλιβομένους διέφθειρον· δύο γοῦν μυριάδες ἐξηριθμῆθησαν τῶν κατὰ τὴν στάσιν ἐκείνην φθαρέντων. πένθος δὲ ἦν τὸ λοιπὸν ἀντὶ τῆς ἑορτῆς, καὶ πάντες ἐκλαθόμενοι τῶν εὐχῶν καὶ 25 τῶν θυσιῶν ἐπὶ θρήνους καὶ κλαυθμοὺς ἐτρέποντο.

τοιαῦτα μὲν ἐνὸς ἀσέλγεια στρατιώτου παθήματα 4 γενέσθαι παρεσκεύασεν· οὕτω δὲ αὐτῶν τὸ πρῶτον πένθος ἐπέπαυτο, καὶ κακὸν ἄλλο προσέπιπτε. τῶν γὰρ ἀφροστῶτων ἐπὶ νεωτερισμῷ τινές, κατὰ τὴν δημο- 30 σίαν ὁδὸν ὡς ἑκατὸν σταδίων ἄπωθεν τῆς πόλεως, Στέφανόν τινα τοῦ Καίσαρος δοῦλον ὁδοιποροῦντα

ληστεύσαντες ἅπασαν αὐτοῦ τὴν κτήσιν διαρπάξουσιν. ἀκούσας δὲ τὸ πραχθὲν ὁ Κουμανὸς εὐθύς πέμπει στρατιώτας, κελύει αὐτοῖς τὰς πλησίον κώμας διαρπάσαι, τοὺς δὲ ἐπιφανεστάτους αὐτῶν δῆσαντας ἐπ' 5 αὐτὸν ἄγειν, λόγον τῶν τετολημμένων εἰσπράξοντα. τῆς δὲ πορθηθείσης γινομένης τῶν κωμῶν, τῶν στρατιωτῶν τις τοὺς Μωυσέως νόμους ἐν τινὶ κώμῃ λαβῶν κειμένους, προκομίσας εἰς τὴν πάντων ὄψιν διέσχισεν, ἐπιβλασφημῶν καὶ πολλὰ κατακερομῶν. οἱ δὲ Ἰου- 10 δαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες καὶ πολλοὶ συνδραμόντες καταβαίνουσιν εἰς Καισάρειαν (ἐκεῖ γὰρ ἐτύγχανεν ὁ Κουμανὸς ὢν) ἱκετεύοντες μὴ αὐτοὺς ἀλλὰ τὸν θεόν, οὐπερ οἱ νόμοι καθυβρίσθησαν, ἐδικῆσαι· ζῆν γὰρ οὐχ ὑπομένειν τῶν πατρίων αὐτοῖς οὕτω περιυβρισμέ- 15 νων. καὶ ὁ Κουμανὸς δεισας μὴ πάλιν νεωτερίσειε τὸ πλῆθος, συμβουλευσάντων καὶ τῶν φίλων, τὸν ἐνυβρίσαντα τοῖς νόμοις στρατιώτην πελεκίσας ἔπαυσε τὴν στάσιν ἐκ δευτέρου μέλλουσαν ἐξάπτεσθαι.

γίνεται δὲ καὶ Σαμαρείταις πρὸς Ἰουδαίους ἔχθρα 6 20 δι' αἰτίαν τοιαύτην. ἔθος ἦν τοῖς Γαλιλαίοις ἐν ταῖς ἑορταῖς εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν παραγινομένοις ὁδεύειν διὰ τῆς Σαμαρέων χώρας. καὶ τότε καθ' ὁδὸν αὐτοῖς κώμης Γυναίας λεγομένης, τῆς ἐν μεθορίῳ κειμένης Σαμαρείας τε καὶ τοῦ μεγάλου πεδίου, τινὲς συνάψαντες 25 μάχην πολλοὺς αὐτῶν ἀναιροῦσι. πνθόμενοι δὲ τὰ πραχθέντα τῶν Γαλιλαίων οἱ πρῶτοι πρὸς Κουμανὸν ἀφίκοντο, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν μετιέναι τῶν ἀνηρημένων τὸν φόνον. ὃ δὲ χρήμασι πεισθεὶς ὑπὸ τῶν Σαμαρέων ὀλιγόρησεν. ἀγανακτήσαντες δὲ ἐπὶ τούτῳ 30 Γαλιλαῖοι τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἔπειθον ἐφ' ὅπλα χωρῆσαι καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι· δουλείαν γὰρ καὶ καθ' αὐτὴν μὲν πικρὰν ἔλεγον εἶναι, τὴν ἐφ'

ὑβρει δὲ παντάπασι ἀφόρητον. τῶν δὲ ἐν τέλει κατα-
 πραῦνειν αὐτοὺς καὶ συστῆλλειν τὴν ταραχὴν πειρω-
 μένων, καὶ πείσειν τὸν Κουμανὸν ἐπαγγελιομένων δί-
 κας εἰσπράσσεσθαι παρὰ τῶν ἀνηρηκότων, ἐκείνοις μὲν
 οὐ προσέσχον, ἀναλαβόντες δὲ τὰ ὄπλα καὶ βοηθεῖν 5
 Ἐλεάζαρον τὸν τοῦ Δειναίου παρακαλέσαντες (ληστής
 δὲ οὗτος ἦν ἔτη πολλὰ τὴν διατριβὴν ἐν ὄρει πεπονη-
 μένος), κώμας τινὰς τῶν Σαμαρέων ἐμπρήσαντες διαρ-
 πάζουσι. Κουμανὸς δέ, τῆς πράξεως εἰς αὐτὸν ἀφικο-
 μένης, ἀναλαβὼν τὴν τῶν Σεβαστηνῶν ἴλην καὶ πεζῶν 10
 τέσσαρα τάγματα, τοὺς τε Σαμαρείτας καθοπλίσας,
 ἐξῆλθεν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ συλλαβὼν πολλοὺς μὲν
 αὐτῶν ἀπέκτεινε, πλείους δὲ ζῶντας ἔλαβεν. οἱ δὲ
 πρῶτοι κατὰ τιμὴν καὶ γένος τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ὡς
 εἶδον εἰς οἶον κακῶν μέγεθος ἤκουσι, μετενδυσάμενοι 15
 σάκκους καὶ σποδοῦ τὰς κεφαλὰς ἀναπλήσαντες παν-
 τοῖοι τοὺς ἀφροσύνας παρακαλοῦντες ἦσαν, καὶ πεί-
 θοντες, πρὸ ὀφθαλμῶν θεμένους κατασκαφησομένην
 μὲν αὐτῶν τὴν πατρίδα, τὸ δὲ ἱερὸν πυρποληθσό-
 μενον, αὐτῶν δὲ καὶ γυναικῶν σὺν τέκνοις ἀνδραπο- 20
 δισμοὺς ἐσομένους, μεταθέσθαι τὸν λογισμόν, καὶ ὄπλα
 ῥίψαντας ἠρεμεῖν εἰς τὸ λοιπὸν, ἀποχωρήσαντας εἰς τὰ
 αὐτῶν. ταῦτα δὲ εἰπόντες ἐπεισαν, καὶ οἱ μὲν διελύ-
 θησαν, οἱ ληστὰι δὲ ἐπὶ τοὺς ἐχυροὺς τόπους πάλιν
 ἀπῆλθον. ἐξ ἐκείνου δὲ ἡ σύμπασα Ἰουδαία ληστηρίων 25
 ἐπληρώθη.

2 Σαμαρέων δὲ οἱ πρῶτοι πρὸς Οὐμμίδιον Κουα-
 δράτον τῆς Συρίας προσετηκότα, κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖ-
 νον ἐν Τύρῳ τυγχάνοντα, παραγενόμενοι κατηγοροῦν
 τῶν Ἰουδαίων ὡς τὰς κώμας αὐτῶν ἐμπρήσειαν καὶ 30
 διαρπάσειαν. καὶ περὶ μὲν ὧν αὐτοὶ πεπόνθασιν οὐχ
 οὕτως ἀγανακτεῖν ἔφασκον ὡς ὅτι Ῥωμαίων καταφρο-

νήσειαν, ἐφ' οὓς κριτὰς ἐχρῆν αὐτοὺς, εἴπερ ἠδικοῦντο,
 παραγενέσθαι ἢ νῦν, ὡς οὐκ ἔχοντων ἡγεμόνας Ῥω-
 μαίους, καταδραμεῖν. ἤκειν οὖν ἐπ' αὐτὸν ἐκδικίας
 τευξόμενοι. ταῦτα μὲν οὖν οἱ Σαμαρεῖς κατηγοροῦν,
 5 Ἰουδαῖοι δὲ καὶ τῆς στάσεως καὶ τῆς μάχης αἰτίους γε-
 γονέναι Σαμαρεῖς ἔφασαν, πρὸ πάντων δὲ Κουμανὸν
 δώροισ ὑπ' αὐτῶν φθαρέντα καὶ παρασιωπήσαντα τὸν
 τῶν ἀνηρημένων φόνον. καὶ Κουαδράτος ἀκούσας
 ὑπερίθεται τὴν κρίσιν, εἰπὼν ἀποφανείσθαι ἐπειδὴν
 10 εἰς τὴν Ἰουδαίαν παραγενόμενος ἀκριβέστερον ἐπιγνῶ
 τὴν ἀλήθειαν. καὶ οἱ μὲν ἀπῆσαν ἀπρακτοὶ, μετ' οὐ
 πολὺν δὲ χρόνον ὁ Κουαδράτος ἤκεν εἰς Σαμαρείαν,
 ἐνθα διακούσας αἰτίους τῆς ταραχῆς ὑπέλαβε γεγονέναι
 Σαμαρεῖς. ὡς δὲ καὶ Ἰουδαίων τινὰς νεωτερίσαντας
 15 ἔμαθεν, ἀνεσταύρωσεν οὓς Κουμανὸς ἔλαβεν αἰχμαλώ-
 τους. κακείθεν εἰς κώμην τινὰ παραγενόμενος Λύδ-
 δαν λεγομένην, πόλεως τὸ μέγεθος οὐκ ἀποδέουσαν,
 καθίσας ἐπὶ βήματος καὶ δευτέρου τῶν Σαμαρέων δια-
 κούσας διδάσκειται παρὰ τινος Σαμαρέως ὅτι τῶν Ἰου-
 20 δαίων τις πρῶτος, ὄνομα Δόρτος, καὶ τινες σὺν αὐτῷ
 νεωτερισταί, τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν, πείσειαν τὸν ὄχλον
 ἐπὶ τῇ Ῥωμαίων ἀποστάσει. κακείνους μὲν ὁ Κουαδρά-
 τος ἀνελεῖν προσέταξεν, τοὺς δὲ περὶ Ἀνανίαν τὸν ἀρ-
 χιερέα καὶ τὸν στρατηγὸν Ἄνανον δῆσας εἰς Ῥώμην
 25 ἀνέπεμψε, περὶ τῶν πεπραγμένων λόγον ὑφέξοντας
 Κλαυδίῳ Καίσαρι. κελεύει δὲ καὶ τοῖς τῶν Σαμαρέων
 πρώτοις καὶ τοῖς Ἰουδαίων, Κουμανῷ τε τῷ ἐπιτρόπῳ
 καὶ Κέλερι (χιλίαρχος δ' ἦν οὗτος), ἐπ' Ἰταλίας ἀπιέ-
 ναι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, κριθησομένους ἐπ' αὐτῷ
 30 περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ζητήσεων. αὐτὸς δὲ δείσας μὴ
 τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων πάλιν νεωτερίσειεν, εἰς τὴν
 τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἀφικνεῖται. καταλαμβάνει

δὲ αὐτὴν εἰρηνευομένην καὶ πάτριον ἑορτὴν τῷ θεῷ
τελοῦσαν. πιστεύσας οὖν μηδένα νεωτερισμὸν παρ'
αὐτῶν γενήσεσθαι, καταλιπὼν ἑορτάζοντας ὑπέστρε-
ψεν εἰς Ἀντιόχειαν.

3 οἱ περὶ Κουμανὸν δὲ καὶ τοὺς πρώτους τῶν Σαμα- 5
ρέων ἀναπεμφθέντες εἰς Ῥώμην λαμβάνουσι παρὰ τοῦ
αὐτοκράτορος ἡμέραν, καθ' ἣν περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους
ἀμφισβητήσεων λέγειν ἔμελλον. σπουδῇ δὲ μεγίστη
τῷ Κουμανῷ καὶ τοῖς Σαμαρεῦσιν ἦν παρὰ τῶν Καί-
σαρος ἀπελευθέρων καὶ φίλων, κἂν περιεγέροντο τῶν 10
Ἰουδαίων, εἰ μὴ περ' Ἀγρίππας ὁ νεώτερος ἐν τῇ Ῥώ-
μῃ τυγχάνων, κατασπευδομένους ἰδῶν τοὺς τῶν Ἰου-
δαίων πρώτους, ἐδεήθη πολλὰ τῆς τοῦ αὐτοκράτορος
γυναικὸς Ἀγριππίνης πείσαι τὸν ἄνδρα, δικάσαντα
πρεπόντως τῇ αὐτοῦ δικαιοσύνῃ, τιμωρήσασθαι τοὺς 15
αἰτίους τῆς ἀποστάσεως. καὶ Κλαύδιος τῇ δεήσει ταύ-
τη προεντρεπισθεὶς καὶ διακούσας, ὡς εὔρε τῶν κα-
κῶν ἀρχηγούς τοὺς Σαμαρεῖς γενομένους, τοὺς μὲν
ἀναβάντας πρὸς αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀναιρεθῆναι, τῷ Κου-
μανῷ δὲ φυγὴν ἐπέβαλε, Κέλερα δὲ τὸν χλῆραρον ἐκέ- 20
λευσεν ἀγαγόντας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πάντων ὁρώντων
ἐπὶ τὴν πόλιν πᾶσαν σύραντας, οὕτως ἀποκτείνει.

7 πέμπει δὲ καὶ Κλαύδιος Φήλικα Πάλλαντος ἀδελ-
φὸν τῶν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν προστησόμενον πραγμά-
των. τῆς δὲ ἀρχῆς δωδέκατον ἔτος ἤδη πεπληρωκώς 25
δωρεῖται τὸν Ἀγρίππαν τῇ Φιλίππου τετραρχίᾳ καὶ
Βαταναίᾳ, προσθεὶς αὐτῷ τὴν Τραχωνίτιν σὺν Ἀβίλα
(Λυβανία δὲ αὕτη ἐγεγόνει τετραρχία), τὴν Χαλκίδα δ'
αὐτὸν ἀφαιρεῖται, δυναστεύσαντα ταύτης ἔτη τέσσαρα.
λαβὼν δὲ τὴν δωρεὰν παρὰ τοῦ Καίσαρος Ἀγρίππας 30
ἐκδίδωσι πρὸς γάμον Ἀζίζῳ τῷ Ἐμέσων βασιλεῖ, περι-
τέμνεσθαι θελήσαντι, Δρούσιλλαν τὴν ἀδελφὴν Ἐπι-

φανῆς γὰρ ὁ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παῖς παρητήσατο
τὸν γάμον, μὴ βουληθεὶς εἰς τὰ Ἰουδαίων ἔθνη μεταβα-
λεῖν, καίπερ τοῦτο ποιήσειν προὔποσχομενος αὐτῆς τῷ
πατρὶ. καὶ Μαριάμμην δὲ ἐξέδωκεν Ἀρχελάῳ τῷ Ἐλ-
5 κίου παιδί, πρότερον ὑπὸ Ἀγρίππα τοῦ πατρὸς ἀρμο-
σθεῖσαν αὐτῷ· καὶ γίνεται θυγάτηρ αὐτοῖς ὄνομα Βε-
ρενίκη.

διαλύονται δὲ τῇ Δρουσίλλῃ πρὸς τὸν Ἀζίζον οἱ 2
γάμοι μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοιαύτης ἐμπεσοῦσης αἰ-
10 τίας. καθ' ὃν καιρὸν τῆς Ἰουδαίας ἐπετρόπευσε Φήλιξ,
θεασάμενος ταύτην (καὶ γὰρ ἦν κάλλει πασῶν διαφέ-
ρουσα) λαμβάνει τῆς γυναικὸς ἐπιθυμίαν, καὶ Σίμωνα
ὀνόματι, τῶν ἐαυτοῦ φίλων, Ἰουδαῖον, Κύπριον δὲ γέ-
νος, μάγον εἶναι σκηπτόμενον, πέμπων πρὸς αὐτὴν
15 ἔπειθε τὸν ἄνδρα καταλιποῦσαν αὐτῷ γήμασθαι, μα-
καρίαν ποιήσειν ἐπαγγελλόμενος μὴ ὑπερηφανήσασαν
αὐτόν. ἢ δὲ κακῶς πράττουσα, καὶ φυγεῖν τὸν ἐκ τῆς
ἀδελφῆς Βερενίκης βουλομένη φθόνον (διὰ γὰρ τὸ
κάλλος παρ' ἐκείνης ἐν οὐκ ὀλίγοις ἐβλάπτετο), παρα-
20 βῆναι τὰ τε πάτρια νόμιμα πείθεται καὶ τῷ Φήλικι γή-
μασθαι. τεκοῦσα δὲ ἐξ αὐτοῦ παῖδα προσηγόρευσεν
Ἀγρίππαν. ἀλλ' ὃν μὲν τρόπον ὁ νεανίας ἐκεῖνος σὺν
τῇ γυναικὶ κατὰ τὴν ἐκκύρωσιν τοῦ Βεσβίου ὄρους ἐπὶ
τῶν Τίτου Καίσαρος χρόνων ἠφανίσθη, μετὰ ταῦτα
25 δηλώσω· Βερενίκη δὲ μετὰ τὴν Ἡρώδου τελευτήν, ὃς 3
αὐτῆς ἀνὴρ καὶ θεῖος ἐγεγόνει, πολὺν χρόνον ἐπιγη-
ρεύσασα, φήμης ἐπισχούσης ὅτι τὰδελφῶ συνείη, πεί-
θει Πολέμωνα (Κιλικίας δὲ ἦν οὗτος βασιλεὺς) περιτε-
μόμενον ἀγαγέσθαι πρὸς γάμον αὐτήν· οὕτω γὰρ
30 ἐλέγξειν ὤετο ψευδεῖς τὰς διαβολάς. καὶ ὁ Πολέμων
ἐπέισθη μάλιστα διὰ τὸν πλοῦτον αὐτῆς. οὐ μὲν ἐπὶ
πολὺν συνέμεινεν ὁ γάμος, ἀλλ' ἡ Βερενίκη δι' ἀκολα-

σίαν, ὡς ἔφασαν, καταλείπει τὸν Πολέμωνα. ὁ δὲ ἅμα τοῦ τε γάμου καὶ τοῦ τοῖς ἔθεσι τῶν Ἰουδαίων ἐμμένει ἀπήλλακτο. τῷ αὐτῷ δὲ καιρῷ καὶ Μαριάμη, παραιτησαμένη τὸν Ἀρχέλαον, συνώκησε Δημητρίῳ τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίων πρωτεύοντι γένει τε καὶ 5 πλούτῳ· τότε δὴ καὶ τὴν ἀλαβαρχίαν αὐτὸς εἶχε. γενόμενον δ' αὐτῇ παιδίον ἐξ ἐκείνου Ἀγριππῖνον προσήγορεύσεν.

ἀλλὰ περὶ μὲν ἐκάστου τούτων μετ' ἀκριβείας 8 ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν· τελευτᾷ δὲ Κλαύδιος Καί- 10 σαρ βασιλεύσας ἔτη δεκατρία μῆνας ὀκτὼ πρὸς ἡμέραις εἰκοσι, καὶ λόγος ἦν παρὰ τινῶν ὡς ὑπὸ τῆς γυναικὸς Ἀγριππίνης φαρμάκοις ἀνήρητο. ταύτης πατὴρ μὲν ἦν Γερμανικὸς Καίσαρος ἀδελφός, ἀνὴρ δὲ Δομέτιος Ἡνόβαρβος ὁ τῶν ἐπισήμων κατὰ τὴν Ῥωμαίων πόλιν· οὗ 15 τελευτήσαντος χηρεύουσιν αὐτὴν ἐπὶ πολὺν χρόνον Κλαύδιος ἄγεται πρὸς γάμον, ἐπαγομένην καὶ παιδα Δομέτιον ὁμώνυμον τῷ πατρὶ. προσηγορεύει δὲ τὴν γυναῖκα Μεσσαλίαν διὰ ζηλοτυπίαν, ἐξ ἧς αὐτῷ παι- 20 δες ἐγερόνισαν Βρεττανικὸς καὶ Ὀκτασία. ἦν δὲ καὶ 20 αὐτῷ Ἀντωνία πρεσβυτάτη τῶν ἀδελφῶν, ἦν ἐκ Πετεινῆς τῆς πρώτης γυναικὸς εἶχε. καὶ δὴ τὴν Ὀκτασίαν ἤρμοσε τῷ Νέρωνι· τοῦτο γὰρ ὕστερον αὐτὸν ἐκάλε- 25 σεν εἰσποιησάμενος υἱὸν ὁ Καίσαρ.

2 δεδοικυῖα δὲ ἡ Ἀγριππίνα μὴ ὁ Βρεττανικὸς ἀν- 25 θρωπείσιν αὐτὸς παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν ἀρχὴν παραλάβοι, τῷ δὲ αὐτῆς παιδί προαρχάσαι βουλομένη τὴν ἡγεμονίαν, τὰ τε περὶ τὸν θάνατον τοῦ Κλαυδίου, καθάπερ ἦν λόγος, διεπράξατο, καὶ παραχρημα πέμπει τὸν τῶν στρατευμάτων ἑπαρχον Βουθρον, καὶ σὺν αὐτῷ τοὺς 30 χιλιάρχους τῶν τε ἀπελευθέρων τοὺς πλείστα δυναμένους, ἀπάξοντας εἰς τὴν παρεμβολὴν τὸν Νέρωνα καὶ

προσαγορεύοντας αὐτὸν αὐτοκράτορα. Νέρων δὲ τὴν ἀρχὴν οὕτω παραλαβὼν, Βρεττανικὸν μὲν ἀδήλως τοῖς πολλοῖς ἀναιρεῖ διὰ φαρμάκων, φανερωῶς δὲ οὐκ εἰς μακρὰν τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ φονεύει, ταύτην ἀμοιβὴν ἀποτίσας αὐτῇ οὐ μόνον τῆς γενέσεως ἀλλὰ καὶ τοῦ 5 ταῖς ἐκείνης μηχαναῖς τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν παραλαβεῖν. κτείνει δὲ καὶ τὴν Ὀκτασίαν ἣ συνώκει, πολλοὺς τε ἐπιφανεῖς ἄνδρας ὡς ἐπ' αὐτὸν ἐπιβουλὰς συνθέντας.

10 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐῷ πλείω γράφειν· πολλοὶ 3 γὰρ τὴν περὶ Νέρωνα συντετάχασιν ἱστορίαν, ὧν οἱ μὲν διὰ χάριν, εὖ πεπονθότες ὑπ' αὐτοῦ, τῆς ἀληθείας ἠμέλησαν, οἱ δὲ διὰ μῖσος καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπέχθειαν οὕτως ἀναιδῶς ἐνεπαρώνησαν τοῖς ψεύσμασιν ὡς ἀξί- 15 οὺς αὐτοὺς εἶναι καταγνώσεως. καὶ θαυμάζειν οὐκ ἐπεισὶ μοι τοὺς περὶ Νέρωνος ψευσαμένους, ὅπου μὴδὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ γενομένων γράφοντες τὴν ἀλήθειαν τῆς ἱστορίας τετηρήμασιν· καίτοι πρὸς ἐκείνους αὐτοῖς οὐδὲν μῖσος ἦν ἄτε μετ' αὐτοὺς πολλῷ χρόνῳ γενομέ- 20 νοις. ἀλλὰ γὰρ τοῖς μὲν οὐ προνοουμένοις τῆς ἀληθείας ἐξέστω γράφειν ὡς θέλουσι· τούτῳ γὰρ χαίρειν εἰκόασιν· ἡμεῖς δὲ σκοπὸν τὴν ἀλήθειαν προθέμενοι, τὰ μὲν ἀπηρημένα τῆς προκειμένης ἡμῖν πραγματείας ἐπ' ὀλίγον μνήμης ἀξιοῦμεν, τὰ δὲ ἡμῖν τοῖς Ἰουδαίοις 25 συμπεσόντα δηλοῦμεν οὐ παρέργως, μήτε τὰς συμφορὰς μήτε τὰς ἀμαρτίας διασαφεῖν ὀκνοῦντες. ἐπανάξω τοίνυν τὸν λόγον ἐπὶ τὴν τῶν οἰκείων πραγμάτων διήγησιν.

τῷ γὰρ πρώτῳ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς ἔτι τελευτή- 4 30 σαντος τοῦ Ἑμέσων βασιλέως Ἀζίζου Σόεμος ἀδελφὸς τὴν ἀρχὴν διαδέχεται. τὴν δὲ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας προστασίαν Ἀριστόβουλος, Ἡρώδου τῆς Χαλκίδος βα-

σιλέως παῖς, ὑπὸ Νέρωνος ἐγγειρίζεται. καὶ τὸν Ἀγρίπ-
παν δὲ δωρεῖται μοῖρα τιμὴ τῆς Γαλιλαίας ὁ Καῖσαρ,
Τιβεριάδα καὶ Ταριχέας ὑπακούειν αὐτῷ κελεύσας·
δίδωσι δὲ καὶ Ἰουλιάδα πόλιν τῆς Περαιᾶς καὶ κώμας
τὰς περὶ αὐτὴν τεσσαρεσκαίδεκα.

5 τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πράγματα πρὸς τὸ χεῖρον
αἰεὶ τὴν ἐπίδοσιν ἐλάμβανε· λησθηρῶν γὰρ ἡ χώρα
πάλιν ἀνεπλήσθη καὶ γοήτων ἀνθρώπων, οἳ τὸν ὄχλον
ἠπάτων. ἀλλὰ τούτων μὲν ὁ Φῆλιξ πολλοὺς καθ' ἑκά-
στην ἡμέραν σὺν τοῖς λησταῖς λαμβάνων ἀνῆρει, καὶ 10
Ἐλεάζαρον δὲ τὸν Δειναίου παῖδα, τὸν συστησάμενον
τῶν ληστῶν τὸ σύνταγμα, δι' ἐνέδρας εἴλε ζῶντα· πί-
στιν γὰρ αὐτῷ προτείνας ὑπὲρ τοῦ μηδὲν πείσεσθαι
κακόν, πείθει πρὸς αὐτὸν ἀφικέσθαι, καὶ δῆσας ἀνε-
πεμπεν εἰς Ῥώμην. ἔχων δὲ ἀπεθῶς πρὸς τὸν ἀρχιε- 15
ρέα τὸν Ἰωνάθην ὁ Φῆλιξ διὰ τὸ πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ
νουθετεῖσθαι περὶ τοῦ κριετόνως προῖστασθαι τῶν
κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πραγμάτων, μὴ καὶ μέμψιν αὐτὸς
ὀφλοῖν παρὰ τοῖς πλήθεσιν αἰτησάμενος ἐκείνους παρὰ
τοῦ Καίσαρος πεμφθῆναι τῆς Ἰουδαίας ἐπίτροπον, πρό- 20
φασιν ἐπενόει δι' ἧς μεταστήσεται τὸν συνεχῶς ὀκλη-
ρὸν αὐτῷ γινόμενον· βαρὺ γὰρ τοῖς ἀδικεῖν ἐθέλουσι
τὸ συνεχῶς νουθετοῦν. καὶ δὴ διὰ τοιαύτης αἰτίας ὁ
Φῆλιξ τὸν πιστότατον τῶν Ἰωνάθου φίλων, Ἰεροσολυ-
μίτην τὸ γένος, Δωρᾶν ὀνόματι, πείθει, πολλὰ χρο- 25
ματα δώσειν ὑπισχνόμενος, ἐπαγαγεῖν τῷ Ἰωνάθῃ
τοὺς ληστὰς ἀναιρήσοντας. κακείνος ὑπακούσας ἐμη-
χανήσατο διὰ τῶν ληστῶν πραχθῆναι τοιοῦτον τρόπον
τὸν φόνον· ἀνέβησαν τινες αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν ὡς
προσκυνήσουσιν τὸν θεόν, ὑπὸ τὰς ἐσθῆτας ἔχοντες ξι- 30
φίδια, καὶ συναναμιχθέντες τῷ Ἰωνάθῃ κτείνουσιν
αὐτόν. ἀνεκδικήτου δὲ τοῦ φόνου μεμενηκός, μετὰ

πάσης τὸ λοιπὸν ἀδείας ἀναβαίνοντες ἐν ταῖς ἐορταῖς
οἱ λησταί, καὶ τὸν σίδηρον ὁμοίως κεκρυμμένον ἔχον-
τες, συναναμιγνύμενοι τοῖς πλήθεσιν ἀνῆρουν οὓς μὲν
ἑαυτῶν ἐχθροὺς, οὓς δὲ ἐπὶ χρήμασιν ἄλλοις ὑπηρε-
5 τοῦντες, οὐ μόνον κατὰ τὴν ἄλλην πόλιν, ἀλλὰ καὶ
κατὰ τὸ ἱερὸν ἐνίοις· καὶ γὰρ ἐκεῖ σφάττειν ἐτόλμων,
οὐδὲ ἐν τούτῳ δοκοῦντες ἀσεβεῖν. διὰ τοῦτο οἶμαι καὶ
τὸν θεὸν μισήσαντα τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν ἀποστραφῆ-
ναι μὲν ἡμῶν τὴν πόλιν, τὸ δὲ ἱερὸν οὐκέτι καθαρὸν
10 οἰκητήριον αὐτῷ κρίναντα Ῥωμαίους ἐπαγαγεῖν ἡμῖν,
καὶ τῇ πόλει καθάρσιον πῦρ καὶ δουλείαν ἐπιβαλεῖν
σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, σωφρονίσαι ταῖς συμφοραῖς
βουλόμενον ἡμᾶς.

τὰ μὲν οὖν τῶν ληστῶν ἔργα τοιαύτης ἀνοσιότητος 6
15 ἐπλήρου τὴν πόλιν, οἳ δὲ γόητες καὶ ἀπατεῶνες ἄνθρω-
ποι τὸν ὄχλον ἐπειθον αὐτοῖς εἰς τὴν ἐρημίαν ἔπεσθαι·
δείξειν γὰρ ἔφασαν ἐναργῆ τέρατα καὶ σημεῖα, κατὰ
τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν γενόμενα. καὶ πολλοὶ πεισθέν-
τες τῆς ἀφροσύνης τιμωρίας ὑπέσχον· ἀναχθέντας γὰρ
20 αὐτοὺς Φῆλιξ ἐκόλασεν. ἀφικνεῖται δὲ τις ἐξ Αἰγύ-
πτου κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, προ-
φήτης εἶναι λέγων, καὶ συμβουλεύων τῷ δημοτικῷ
πλήθει σὺν αὐτῷ πρὸς ὄρος τὸ προσαγορευόμενον
Ἐλαιῶν ἔρχεσθαι, ὃ τῆς πόλεως ἀντικρὺς κείμενον
25 ἀπέχει στάδια πέντε· θέλειν γὰρ ἔφασκεν αὐτοῖς ἐκεῖ-
θεν ἐπιδεῖξαι ὡς κελεύσαντος αὐτοῦ πίπτει τὰ τῶν Ἱε-
ροσολύμων τείχη, δι' ὧν τὴν εἴσοδον αὐτοῖς παρεῖξιν
ἐπηγγέλλετο. Φῆλιξ δὲ ὡς ἐπύθετο ταῦτα, κελύει τοὺς
στρατιώτας ἀναλαβεῖν τὰ ὄπλα, καὶ μετὰ πολλῶν ἰπ-
30 πέων τε καὶ πεζῶν ὁρμήσας ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων
πρόσβάλλει τοῖς περὶ τὸν Αἰγύπτιον· καὶ τετρακο-
σίους μὲν αὐτῶν ἀνείλε, διακοσίους δὲ ζῶντας ἔλαβεν.

ὁ δὲ Αἰγύπτιος αὐτὸς διαδράς ἐκ τῆς μάχης ἀφανῆς ἐγένετο. πάλιν δὲ οἱ ληστὰι τὸν δῆμον εἰς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ἠρέθιζον, μὴ δεῖν ὑπακούειν αὐτοῖς λέγοντες, καὶ τὰς τῶν ἀπειθούντων κώμας ἐμπιπρύν-
τες διήρπαζον.

7 γίνεται δὲ καὶ τῶν Καισάρειαν οἰκούντων Ἰου-
δαίων στάσις πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ Σύρους περὶ ἰσοπολι-
τείας. οἱ μὲν γὰρ Ἰουδαῖοι πρωτεύειν ἠξίουσαν διὰ τὸ
τὸν κτιστὴν τῆς Καισαρείας Ἡρώδην αὐτῶν βασιλέα
γεγονέναι τὸ γένος Ἰουδαίων. Σύροι δὲ τὰ μὲν περὶ 10
τὸν Ἡρώδην ὠμολόγουν, ἔφασαν δὲ τὴν Καισάρειαν
Στράτωνος πύργον τὸ πρότερον καλεῖσθαι, καὶ τότε
μηδένα γεγονέναι τῆς πόλεως τῶν Ἰουδαίων οἰκίτορα.
ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῆς χώρας ἑπαρχοὶ, λαβόντες ἀμ-
φοτέρωθεν τοὺς αἰτίους τῆς στάσεως πληγαῖς ἠκίσαντο, 15
καὶ τὴν ταραχὴν οὕτω κατέστειλαν πρὸς ὀλίγον. πάλιν
γὰρ οἱ κατὰ τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι τῷ πλούτῳ θαρρούν-
τες, καὶ διὰ τοῦτο καταφρονοῦντες τῶν Σύρων, ἐβλα-
σφήμουν εἰς αὐτοὺς ἐρεθίσαι προσδοκῶντες. οἱ δὲ χρή-
μασι μὲν ἠττώμενοι, μέγα δὲ φρονοῦντες ἐπὶ τῷ τοὺς 20
πλείστοις τῶν ὑπὸ Ῥωμαίους ἐκεῖσε στρατευομένων
Καισαρεῖς εἶναι καὶ Σεβαστηνοὺς, μέχρι μὲν τινος καὶ
αὐτοὶ τοὺς Ἰουδαίους λόγῳ ὑβρίζον, εἶτα λίθοις ἀλλή-
λους ἔβαλλον, ἕως πολλοὺς παρ' ἀμφοτέρων τρωθῆναι
τε καὶ πεσεῖν συνέβη. νικῶσι γε μὴν Ἰουδαῖοι. Φῆλιξ 25
δὲ ὡς ἐθεάσατο φιλονεικίαν ἐν πολέμου τρόπῳ γενο-
μένην, προπηθήσας παύεσθαι τοὺς Ἰουδαίους παρεκά-
λει· μὴ πειθόμενοι δὲ τοὺς στρατιώτας ὀπίσθας ἐπ-
αφίησι, καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀνεῖλε πλείους δὲ ζῶν-
τας ἔλαβεν, οἰκίας δὲ τινὰς τῶν ἐν τῇ πόλει πολλῶν 30
πάνυ χρημάτων γεμούσας διαρπάζειν ἐφῆκε τοῖς στρα-
τιώταις. οἱ δὲ τῶν Ἰουδαίων ἐπιεικέστεροι καὶ πρού-

χοντες κατὰ τὴν ἀξίωσιν, δείσαντες περὶ ἑαυτῶν, παρ-
εκάλουν τὸν Φῆλικα τοὺς στρατιώτας ἀνακαλεῖσθαι τῇ
σάλπιγγι καὶ φείδεσθαι τὸ λοιπὸν αὐτῶν, δοῦναί τε
μετάνοιαν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις. καὶ Φῆλιξ ἐπέσθη.

5 κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὁ βασιλεὺς Ἀργίππας δι- 8
δωσι τὴν ἀρχιερωσύνην Ἰσμαήλῳ· Φαβεί παῖς οὗτος ἦν.
ἔξάπτεται δὲ καὶ τοῖς ἀρχιερεῦσι στάσις πρὸς τοὺς ἱερεῖς
καὶ τοὺς πρώτους τοῦ πλήθους τῶν Ἱεροσολυμιτῶν,
ἕκαστός τε αὐτῶν στίφος ἀνθρώπων τῶν θρασυτάτων
10 καὶ νεωτεριστῶν ἑαυτῷ ποιήσας ἡγεμῶν ἦν, καὶ συρ-
ράσσοντες ἐκακόλογον τε ἀλλήλους καὶ λίθοις ἔβαλλον.
ὁ δὲ ἐπιπλήξων ἦν οὐδεὶς, ἀλλ' ὡς ἐν ἀπροστατήτῳ πό-
λει ταῦτα ἐπράσσετο μετ' ἐξουσίας. τσαυτῆ δὲ τοὺς
ἀρχιερεῖς κατέλαβεν ἀναίδεια καὶ τόλμα ὥστε καὶ πέμ-
15 πειν δούλους ἐτόλμων ἐπὶ τὰς ἄλωνας, τοὺς ληψομέ-
νους τὰς τοῖς ἱερεῦσιν ὀφειλομένας δεκάτας· καὶ συνέ-
βαινε τοὺς ἀπορομένους τῶν ἱερέων ὑπ' ἐνδεείας τε-
λευτᾶν. οὕτως ἐκράτει τοῦ δικαίου παντὸς ἢ τῶν στα-
σιαζόντων βία.

20 Πορκίου δὲ Φῆστου διαδόχου Φῆλικι πεμφθέντος 9
ὑπὸ Νέρωνος, οἱ πρωτεύοντες τῶν τὴν Καισάρειαν κατ-
οικούντων Ἰουδαίων εἰς τὴν Ῥώμην ἀναβαίνουσι Φῆλι-
κος κατηγοροῦντες, καὶ πάντως ἂν ἐδεδώκει τιμωρίαν
τῶν εἰς Ἰουδαίους ἀδικημάτων, εἰ μὴ πολλὰ αὐτὸν ὁ Νέ-
25 ρων τῶν ἀδελφῶ Παλλαντι παρακαλέσαντι συνεχώρησε,
μάλιστα δὴ τότε διὰ τιμῆς ἔχων ἐκεῖνον. καὶ οἱ ἐν τῇ
Καισαρείᾳ δύο πρώτοι Σύρων Βοῦρρον (παιδαγωγὸς δὲ
οὗτος ἦν τοῦ Νέρωνος, τάξιν τὴν ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν
ἐπιστολῶν πεπιστευμένος) πείθουσι πολλοῖς χρήμασιν
30 αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ Νέρωνος αὐτοῖς ἐπιστολὴν ἀκν-
ροῦσαν τὴν Ἰουδαίων πρὸς αὐτοὺς ἰσοπολιτείαν. καὶ
Βοῦρρος τὸν αὐτοκράτορα παρακαλέσας ἐπέτυχε γρα-

φῆναι τὴν ἐπιστολὴν. αὕτη τῷ ἔθνει ἡμῶν τῶν μετὰ ταῦτα κακῶν τὰς αἰτίας παρέσχεν· πυθόμενοι γὰρ οἱ κατὰ τὴν Καισάρειαν Ἰουδαῖοι τὰ γραφέντα πρὸς τοὺς Σύρους στάσεως μᾶλλον εἶχοντο, μέχρι δὴ τὸν πόλεμον ἐξῆψαν.

10 ἀφικόμενοι δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν Φῆστου συνέβαινε τὴν Ἰουδαίαν ὑπὸ τῶν ληστῶν κακοῦσθαι, τῶν κωμῶν ἀπασῶν ἐμπιπραμένων τε καὶ διαρπαζομένων. καὶ οἱ σικάριοι δὲ καλούμενοι (λησταὶ δ' εἰσὶν οὗτοι) τότε μάλιστα ἐπλήθυνον, χρώμενοι ξιφιδίοις παραπλησίους μὲν 10 τὸ μέγεθος τοῖς τῶν Περσῶν ἀκινάκαις, ἐπικαμπέσι δὲ καὶ ὁμοίους ταῖς ὑπὸ Ῥωμαίων σίκαις καλουμέναις, ἀφ' ὧν καὶ τὴν προσηγορίαν οἱ ληστεύοντες ἔλαβον πολλοὺς ἀναιροῦντες. ἀναμιγνύμενοι γὰρ ἐν ταῖς ἐφορταῖς, καθὼς καὶ τὸ πρότερον εἶπαμεν, τῷ πλήθει τῶν παντα- 15 χόθεν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν εὐσέβειαν συρροόντων, οὓς βουλευθεῖεν ῥαδίως ἀπέσφαττον. πολλάκις δὲ καὶ μεθ' ὄπλων ἐπὶ τὰς κώμας τῶν ἐχθρῶν ἀφικνούμενοι διήρπαζον καὶ ἐνεπίμπρασαν. πέμπει δὲ Φῆστος δύναιμι 20 ἰππικὴν τε καὶ πεζικὴν ἐπὶ τοὺς ἀπατηθέντας ὑπὸ τινος ἀνθρώπου γόητος, σωτηρίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλομένου καὶ παῦλαν κακῶν, εἰ βουλευθεῖεν ἔπεσθαι μέχρι τῆς ἐρημίας αὐτῷ. καὶ αὐτόν τε ἐκείνον τὸν ἀπατήσαντα καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας διέφθειραν οἱ πεμφθέντες.

11 κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας 25 ὠκοδομήσατο μεγέθει διάφορον οἰκημα ἐν τῷ βασιλείῳ ἐν Ἱεροσολύμοις, πλησίον τοῦ ξυστοῦ. τὸ δὲ βασιλείον ἐγγερόναι πάλα ὑπὸ τῶν Ἀσαμωναίου παιδῶν, ἐφ' ὕψηλοῦ δὲ τόπου κείμενον τοῖς κατοπτεῦειν ἀπ' αὐτοῦ βουλομένοις τὴν πόλιν ἐπιτεροπεστάτην παρεῖχε τὴν θέαν, 30 ἧς ἐφιέμενος ὁ βασιλεὺς ἐκείθεν ἀφεώρα κατακείμενος τὰ κατὰ τὸ ἱερόν πρασσόμενα. τοῦτο δὲ θεασάμενοι τῶν

Ἱεροσολυμιτῶν οἱ προύχοντες δεινῶς ἐχάλειπαινον· οὐ γὰρ ἦν πάτριον οὐδὲ νόμιμον ἡμῖν τὰ κατὰ τὸ ἱερόν δρώμενα κατοπτεῦεσθαι, καὶ μάλιστα τὰς ἱεροουργίας. τοῖχον οὖν ἐγείρουσιν ἐπὶ τῆς ἐξέδρας ὑψηλόν, ἧτις ἦν 5 ἐν τῷ ἔσωθεν ἱερῷ τετραμμένη πρὸς δύσιν. οὐ μόνον δὲ τοῦ βασιλικῆς τρικλίνου τὴν ἄποψιν οὗτος οἰκοδομηθεὶς ἀπετέμνετο, ἀλλὰ καὶ τῆς δυτικῆς στοᾶς τῆς κατὰ τὸ ἱερόν ἔξωθεν οὔσης, ἐνθα τὰς φυλακὰς οἱ Ῥωμαῖοι ταῖς ἐφορταῖς ἐποιούντο διὰ τὸ ἱερόν. ἐπὶ τούτοις ἡγανάκτη- 10 σαν ὁ τε βασιλεὺς Ἀγρίππας, μάλιστα δὲ Φῆστος ὁ ἑπαρχος, καὶ προσέταξεν αὐτοῖς καθελεῖν. οἱ δὲ παρεκάλεσαν ἐξουσίαν αὐτοῖς δοῦναι πρεσβεῦσαι περὶ τούτου πρὸς Νέρωνα· ζῆν γὰρ οὐχ ὑπομένειν καθαιροθέντος τινὸς μέρους τοῦ ἱεροῦ. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ Φῆ- 15 στου πέμπουσιν ἐξ αὐτῶν πρὸς Νέρωνα τοὺς πρώτους δέκα καὶ Ἰσμαῆλον τὸν ἀρχιερέα καὶ Ἐλκίαν τὸν γαζοφύλακα. Νέρων δὲ διακούσας αὐτῶν οὐ μόνον συνέγνω περὶ τοῦ πραχθέντος, ἀλλὰ καὶ συνεχώρησεν οὕτως εἶν τὴν οἰκοδομίαν, τῇ γυναικὶ Ποππηίᾳ (θεοσεβῆς γὰρ ἦν) 20 ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων δεηθείσῃ χαριζόμενος· ἢ τοῖς μὲν δέκα προσέταξεν ἀπιέναι, τὸν δὲ Ἐλκίαν καὶ τὸν Ἰσμαῆλον ὀμηρεύουσας παρ' ἑαυτῆ κατέσχευεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ὡς ἐπύθετο, δίδωσι τὴν ἀρχιερωσύνην Ἰωσήφῳ τῷ Σίμωνος παιδὶ ἀρχιερέως, ἐπικαλουμένῳ δὲ Καβί.

25 πέμπει δὲ Καίσαρ Ἀλβίνον εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἑπαρχον, Φῆστου τὴν τελευταίαν πυθόμενος. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀφείλετο μὲν τὸν Ἰωσήφον τὴν ἀρχιερωσύνην, τῷ δὲ Ἀνάων παιδί, καὶ αὐτῷ Ἀνάων λεγομένῳ, τὴν διαδοχὴν τῆς ἀρχῆς ἔδωκε. τοῦτον δὲ φασὶ τὸν πρεσβύτατον 30 Ἀνανον εὐτυχέστατον γενέσθαι· πέντε γὰρ ἔσχε παῖδας, καὶ τούτους πάντας συνέβη ἀρχιερατεῦσαι τῷ θεῷ, αὐτὸς καὶ πρότερον τῆς τιμῆς ἐπὶ πλείστον ἀπολαύσας,

ὅπερ οὐδενὶ συνέβη τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων. ὁ δὲ νεώτερος Ἄνανος, ὃν τὴν ἀρχιερωσύνην ἔφαμεν παρεληφέναι, θρασὺς ἦν τὸν τρόπον καὶ τολμητῆς διαφερόντως, αἴρεσιν δὲ μετήει τὴν Σαδδουκαίων, οἵπερ εἶσι περὶ τὰς κρίσεις ὡμοὶ παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαίους, καθὼς ἤδη δεδηλώκαμεν. ἄτε δὲ οὖν τοιοῦτος ὢν ὁ Ἄνανος, νομίσας ἔχειν καιρὸν ἐπιτήδειον διὰ τὸ τεθνήσκειν μὲν Φῆστον Ἀλβίνον δὲ ἔτι κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπαρχεῖν, καθίζει συνέδριον κριτῶν, καὶ παραγαγὼν εἰς αὐτὸ τὸν ἀδελφὸν Ἰησοῦ τοῦ λεγομένου Χριστοῦ (Ἰάκωβος ὄνομα αὐτῷ) καὶ τινες ἑτέρους, ὡς παρανομησάντων κατηγορίαν ποιησάμενος, παρέδωκε λευσθησομένους. ὅσοι δὲ ἐδόκουν ἐπιεικέστατοι τῶν κατὰ τὴν πόλιν εἶναι καὶ τὰ περὶ τοὺς νόμους ἀκριβεῖς, βαρέως ἠνεγκαν ἐπὶ τούτῳ· καὶ πέμπουσι πρὸς τὸν βασιλέα κρύφα παρακαλοῦντες αὐτὸν ἐπιστεῖλαι τῷ Ἀνάφῳ μηκέτι τοιαῦτα πράσσειν· μηδὲ γὰρ τὸ πρῶτον ὀρθῶς αὐτὸν πεποιήκεναι. τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ τὸν Ἀλβίνον ὑπαντιάζουσιν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας ὁδοιποροῦντα, καὶ διδάσκουσιν ὡς οὐκ ἐξὸν ἦν Ἀνάφῳ χωρὶς τῆς ἐκείνου γνώμης καθίσαι συνέδριον. Ἀλβίνος δὲ πεισθεὶς τοῖς λεγομένοις γράφει μετ' ὀργῆς τῷ Ἀνάφῳ, λήψεσθαι παρ' αὐτοῦ δίκας ἀπειλῶν. καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας διὰ τοῦτο τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος αὐτὸν ἄρξαντα μῆνας τρεῖς, Ἰησοῦν τὸν τοῦ Δαμναίου κατέστησεν.

2 ἐπειδὴ δὲ ἤκεν ὁ Ἀλβίνος εἰς τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, πᾶσαν εἰσηνέγκατο σπουδὴν καὶ πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ τὴν χώραν εἰρηνεύεσθαι, τοὺς πολλοὺς τῶν σικαρίων διαφθείρας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπὶ μέγα προνόκοπτε δόξης, καὶ τῆς παρὰ τῶν πολιτῶν εὐνοίας τε καὶ τιμῆς ἤξιοῦτο λαμπρῶς. ἦν γὰρ χρημάτων ποριστικός· καθ' ἡμέραν οὖν τὸν Ἀλβί-

νον καὶ τὸν ἀρχιερέα δώροις ἐθεράπευεν. εἶχε δὲ οἰκείας πάνυ μοχθηροὺς, οἱ συναναστρεφόμενοι τοῖς θρασυτάτοις ἐπὶ τὰς ἄλωνας πορευόμενοι τὰς τῶν ἱερέων δεκάτας ἐλάμβανον βιαζόμενοι, καὶ τοὺς μὴ διδόντας οὐκ ἀπέλιχτο τύπτειν. οἱ τε ἀρχιερεῖς ὅμοια τοῖς ἐκείνου δούλοις ἔπρασον, μηδενὸς κωλύειν δυναμένου. καὶ τῶν ἱερέων τοὺς πάλαι ταῖς δεκάταις τρεφομένους τότε συνέβαινε θνήσκειν τροφῆς ἀπορία.

πάλιν δὲ οἱ σικαρίοι κατὰ τὴν ἑορτὴν (ἐνειστήκει 3 10 γὰρ αὕτη) διὰ νυκτὸς εἰς τὴν πόλιν παρελθόντες συλλαμβάνουσι ζῶντα τὸν γραμματέα τοῦ στρατηγούντος Ἐλεαζάρου (παῖς δὲ ἦν οὗτος Ἀνάου τοῦ ἀρχιερέως), καὶ δῆσαντες ἐξήγαγον· εἶτα πέμψαντες πρὸς τὸν Ἀνανίαν ἀπολύειν ἔφασαν τὸν γραμματέα πρὸς αὐτόν, εἰ 15 πείσειε τὸν Ἀλβίνον δέκα δεσμώτας τοὺς ἐξ αὐτῶν ληφθέντας ἀπολύσαι. καὶ ὁ Ἀνανίας διὰ τὴν ἀνάγκην πείσας τὸν Ἀλβίνον, τῆς ἀξιώσεως ἐπέτυχεν. τοῦτο μειζόνων κακῶν ἤρξεν· οἱ γὰρ λησταὶ πάντως ἐπεμηχανῶντο τῶν Ἀνανίου τινὰς συλλαμβάνειν οἰκείων, καὶ συνεχῶς 20 ζωγοῦντες οὐκ ἀπέλνον πρὶν ἢ τινες τῶν σικαρίων ἀπολάβοιεν. γενόμενοι τε πάλιν ἀριθμὸς οὐκ ὀλίγος, ἀναθαρρήσαντες τὴν χώραν ἅπασαν ἐκάκουν.

κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας 4 25 μείζονα τὴν Φίλιππον καλουμένην Καισάρειαν κατασκευάσας, εἰς τὴν τοῦ Νέρωνος τιμὴν Νερωνιάδα προσηγόρευσεν. καὶ Βηρυτίοις δὲ θέατρον ἀπὸ πολλῶν χρημάτων κατεσκευασμένον ταῖς κατ' ἔτος θείαις ἐδωρεῖτο, πολλὰς εἰς τοῦτο μυριάδας ἀναλίσκων· σίτου γὰρ ἐδίδου τῷ δήμῳ καὶ ἔλαιον διένειμε. καὶ τὴν πᾶσαν δὲ 30 πόλιν ἀνδριάντων ἀναθέσει καὶ ταῖς τῶν ἀρχαίων ἀποτύποις εἰκόσιν ἐκόσμη, καὶ μικροῦ δεῖν πάντα τὸν τῆς βασιλείας κόσμον ἐκεῖ μετήνεγκεν. μῖσος οὖν αὐτῷ παρὰ

τῶν ὑπηκόων ἠΐξετο διὰ τὸ περιαιρούμενον τὰ ἐκείνων
 ξένην πόλιν κοσμεῖν. λαμβάνει δὲ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ
 Γαμαλιήλ τὴν διαδοχὴν τῆς ἀρχιερωσύνης παρὰ τοῦ βα-
 σιλέως, Ἰησοῦν ἀφελόμενον τὸν τοῦ Δαυναίου· καὶ διὰ
 τοῦτο στάσις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους ἐγένετο. συστήματα
 γὰρ τῶν θρασυτάτων ποιησάμενοι πολλάκις μέχρι λί-
 θων βολῆς ἀπὸ τῶν βλασφημιῶν ἐξέπιπτον. ὑπερεῖχε
 δὲ Ἀνανίας τῷ πλούτῳ προσαγόμενος τοὺς λαμβάνειν
 ἐτοιμούς. Κοστόβαρος δὲ καὶ Σαῦλος αὐτοὶ καθ' αὐ-
 τοὺς μοχθηρὰ πλήθη συνῆγον, γένους μὲν ὄντες βασι-
 λικοῦ, διὰ τὴν πρὸς Ἀγρίππαν συγγένειαν ἐνόησας τυγ-
 χάνοντες, βίαιοι δὲ καὶ ἀρπάζειν τὰ τῶν ἀσθενεστέρων
 ἔτοιμοι. ἐξ ἐκείνου μάλιστα τοῦ καιροῦ συνέβη τὴν πό-
 λιν ἡμῶν νοσεῖν, προκοπτόντων πάντων ἐπὶ τὸ χεῖρον.
 5 ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀλβίνος διάδοχον αὐτῷ Γέσσιον 15
 Φλώρον ἀφικνεῖσθαι, βουλόμενος δοκεῖν τι τοῖς Ἱερο-
 σολυμίταις παρεσχῆσθαι, προσαγαγὼν τοὺς δεσμάτας,
 ὅσοι ἦσαν αὐτῶν προδήλως θανεῖν ἄξιοι, τούτους προσ-
 ἔταξεν ἀναιρεθῆναι, τοὺς δὲ ἐκ μικρᾶς καὶ τῆς τυχοῦσης
 αἰτίας εἰς τὴν εἰρκτὴν κατατεθέντας χρήματα λαμβάνων 20
 αὐτὸς ἀπέλυε. καὶ οὕτως ἢ μὲν φυλακὴ τῶν δεσμοτῶν
 ἐκαθάρθη, ἢ χώρα δὲ ληστῶν ἐπληρώθη.
 6 τῶν δὲ Δευιτῶν (φυλὴ δ' ἐστὶν αὕτη) ὅσοι περ ἦσαν
 ὑμνωδοί, πείθουσι τὸν βασιλέα, καθίσαντα συνέδριον,
 φορεῖν αὐτοῖς ἐπ' Ἰσῆς τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιτρέψαι λιπὴν 25
 στολήν· πρόπειν γὰρ αὐτοῦ τοῖς τῆς ἀρχῆς χρόνοις ἔφα-
 σκον, ἀφ' ὧν μνημονευθήσεται καινοποιεῖν. καὶ τῆς
 ἀξιώσεως οὐ διήμαρτον· ὁ γὰρ βασιλεὺς μετὰ γνώμης
 τῶν εἰς τὸ συνέδριον ἐποιχομένων συνεχώρησε τοῖς
 ὑμνωδοῖς ἀποθεμένους τὴν προτέραν ἐσθήτα φορεῖν λι- 30
 πὴν οἷαν ἠθέλησαν. μέρους δὲ τινος τῆς φυλῆς λειτουρ-
 γοῦντος κατὰ τὸ ἱερόν, καὶ τούτοις ἐπέτρεψε τοὺς ὕμνους

ἐκμαθεῖν ὡς παρεκάλουν. πάντα δὲ ἦν ἐναντία ταῦτα
 τοῖς πατρίοις, ὧν παραβαθέντων οὐκ ἐνῆν μὴ οὐχὶ δί-
 κας ὑποσχεῖν.

ἤδη δὲ τότε καὶ τὸ ἱερόν ἐτετέλεστο. βλέπων οὖν ὁ 7
 5 δῆμος ἀργήσαντας τοὺς τεχνίτας, ὑπὲρ μυρίους καὶ
 ὀκτακισχίλλους ὄντας, καὶ μισθοφορίας ἐνδεεῖς ἐσομέ-
 νους διὰ τὴν τροφὴν ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἱερόν ἐργασίας
 πορίζεσθαι, καὶ χρήματα μὲν ἀπόθετα διὰ τὸν ἐκ Ῥω-
 μαίων φόβον ἔχειν οὐ θέλων, προνοοῦμενος δὲ τῶν τε-
 10 χνιτῶν καὶ εἰς τούτους ἀναλοῦν τοὺς θησαυροὺς βουλό-
 μενος (καὶ γὰρ εἰ μίαν τις ὥραν τῆς ἡμέρας ἐργάσαιτο,
 τὸν μισθὸν ὑπὲρ ταύτης εὐθέως ἐλάμβανεν), ἔπειθον
 τὸν βασιλέα τὴν ἀνατολικὴν στοᾶν ἀνεγείραι. ἦν δὲ ἡ
 στοᾶ τοῦ μὲν ἔξωθεν ἱεροῦ, κειμένη δὲ ἐν φάραγγι βα-
 15 θείᾳ, τετρακοσίων πηγῶν τοὺς τοίχους ἔχουσα, ἐκ λί-
 θων δὲ τετραγώνων κατεσκευάστο καὶ λευκῶν πάνυ (τὸ
 μὲν μῆκος ἐκάστου λίθου πήχεις εἴκοσι, τὸ δὲ ὕψος ἕξ),
 ἔργον Σολομῶνος τοῦ βασιλέως πρώτου δειμαμένου τὸ
 σύμπαν ἱερόν. ὁ βασιλεὺς δὲ (ἐπεπίστευτο γὰρ ὑπὸ
 20 Κλαυδίου Καίσαρος τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ) λογισά-
 μενος πάντος μὲν ἔργου τὴν καθαίρεσιν εἶναι ῥαδίαν,
 δυσχερῆ δὲ τὴν κατασκευὴν, ἐπὶ δὲ τῆς στοᾶς ταύτης
 καὶ μᾶλλον (χρόνου τε γὰρ καὶ πολλῶν χρημάτων εἰς
 τοῦργον δεῆσειν), ἠρνήσατο μὲν περὶ τούτου δεομένοις,
 25 καταστορέσαι δὲ λευκῶ λίθῳ τὴν πόλιν οὐκ ἐκώλυσε.
 Ἰησοῦν δὲ τὸν τοῦ Γαμαλιήλ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελό-
 μενος, ἔδωκεν αὐτὴν Ματθία τῷ Θεοφίλου, καθ' ὃν καὶ
 ὁ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμος Ἰουδαίοις ἔλαβε τὴν ἀρχήν.

ἀναγκαῖον δὲ εἶναι νομίζω καὶ τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ 10
 30 προσῆκειν διηγήσασθαι περὶ τῶν ἀρχιερέων, πῶς τε
 ἤρξαντο, καὶ τίσιν ἔξεστι τῆς τιμῆς ταύτης μεταλαμβά-
 νειν, καὶ πόσοι γεγόνασι μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τελευ-

τῆς· πρῶτον μὲν οὖν πάντων λέγουσιν Ἀαρῶνα τὸν Μωϋσέως ἀδελφὸν ἀρχιερατεῦσαι τῷ θεῷ, τελευτήσαντος δὲ ἐκείνου διαδέξασθαι τοὺς παῖδας εὐθύς, καὶ ἀπ' ἐκείνων τοῖς ἐκγόνοις αὐτῶν διαμεῖναι τὴν τιμὴν ἅπα- 5 ρωσύνην λαμβάνειν ἢ τὸν ἐξ αἵματος τοῦ Ἀαρῶνος, ἐτέρου δὲ γένους οὐδ' ἂν βασιλεὺς ὦν τύχη, τεύξεται τῆς ἀρχιερωσύνης. ἐγένοντο οὖν πάντες τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ Ἀαρῶνος, ὡς ἔφαμεν, τοῦ πρώτου γενομένου μέ- 10 χρι Φινεέσου τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον ὑπὸ τῶν στασια- στῶν ἀναδειχθέντος ἀρχιερέως τρεῖς καὶ ὀγδοήκοντα. ἐκ τούτων κατὰ τὴν ἔρημον ἐπὶ τῶν Μωϋσέως χρόνων τῆς σκηνῆς ἐστρώσης, ἣν Μωϋσῆς τῷ θεῷ κατασκεύασε, μέχρι τῆς εἰς Ἰουδαίαν ἀφίξεως, ἔνθα Σολομῶν ὁ βα- 15 σιλεὺς τῷ θεῷ τὸν ναὸν ἤγειρεν, ἠρχιεράτευσαν τρισ- καίδεκα. τὸ γὰρ πρῶτον ἕως τῆς τοῦ βίου τελευτῆς τὰς ἀρχιερωσύνας εἶχον, ὕστερον δὲ καὶ παρὰ ζώτων διε- δέχοντο. οἱ τοίνυν τρισκαίδεκα οὗτοι, τῶν δύο παίδων Ἀαρῶνος ὄντες ἐκγονοὶ, κατὰ διαδοχὴν τὴν τιμὴν παρε- 20 λάμβανον. ἐγένετο δὲ αὐτῶν ἀριστοκρατικὴ μὲν ἢ πρώτη πολιτεία, μετὰ ταύτην δὲ μοναρχία, βασιλέων δὲ τρίτη. γίνεται δὲ τῶν ἐτῶν ἀριθμὸς ὡς ἠρξάν οἱ τρισκαίδεκα, ἀφ' ἧς ἡμέρας οἱ πατέρες ἡμῶν ἐξέλιπον Αἴγυπτον Μωϋ- σέως ἄγοντος μέχρι τῆς τοῦ ναοῦ κατασκευῆς, ὃν Σολο- 25 μῶν ὁ βασιλεὺς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνήγειρεν, ἔτη δυο- καίδεκα πρὸς τοῖς ἑξακοσίοις. μετὰ δὲ τοὺς τρισκαίδεκα ἀρχιερεῖς ἐκείνους δέκα καὶ ὀκτὼ τὴν ἀρχιερωσύνην ἔσχον, ἀπὸ Σολομῶνος βασιλέως ἐν Ἱεροσολύμοις αὐ- τὴν διαδέξασθαι μέχρι οὗ Ναβουχοδονόσορ ὁ τῶν Βα- 30 βυλωνίων βασιλεὺς ἐπιστρατεύσας τῇ πόλει τὸν μὲν ναὸν ἐνέπρησε, τὸ δὲ ἔθνος ἡμῶν εἰς Βαβυλῶνα μετή- νεγκε καὶ τὸν ἀρχιερεῖα Ἰωσαδάκην αἰχμάλωτον ἔλαβε.

τούτων χρόνος τῆς ἀρχιερωσύνης τετρακοσίων ἑξήκοντα 5 ἔξ ἐτῶν ἐστί, μηνῶν ἕξ, ἡμερῶν δέκα, ἤδη βασιλευ- μένων Ἰουδαίων. μετὰ δὲ χρόνον ἐτῶν ἀλώσεως ἑβδο- μήκοντα τῆς ὑπὸ Βαβυλωνίων γενομένης Κύρος ὁ Περ- 5 σῶν βασιλεὺς ἀπέλυσε τοὺς ἐκ Βαβυλῶνος Ἰουδαίους ἐπὶ τὴν οἰκίαν γῆν πάλιν, καὶ συνεχώρησε τὸν ναὸν ἀνεγείραι. τότε δὴ τῶν ὑποστρεφάντων αἰχμάλωτων Ἰη- σοῦς ὁ Ἰωσεδεκ τὴν ἀρχιερωσύνην λαμβάνει. οὗτος δὲ 10 καὶ οἱ ἐκγονοὶ αὐτοῦ, πεντεκαίδεκα ἅπαντες, μέχρι βα- σιλέως Ἀντιόχου τοῦ εὐπάτορος ἐπολιτεύοντο δημοκρα- τικῶς ἔτη τετρακόσια δεκατέσσαρα. πρῶτος δ' Ἀντιόχος ὁ προειρημένος καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Αντίας τὸν Ὀνίαν, ὃν Μενέλαος ἐπέκλην, παύουσι τῆς ἀρχιερωσύ- 15 νης, ἀνελόντες αὐτὸν ἐν Βεροῖα, καὶ τὸν παῖδα τῆς δια- δοχῆς ἀπελάσαντες καθιστᾶσιν Ἰάκιμον ἀρχιερεῖα, γέ- νους μὲν τοῦ Ἀαρῶνος, οὐκ ὄντα δὲ τῆς οἰκίας ταύτης. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Ὀνίας ὁ τοῦ τετελευτηκότος Ὀνίου 20 ἐξάδελφος, ὁμώνυμος τῷ πατρί, παραγενόμενος εἰς Αἴ- γυπτον καὶ διὰ φιλίας ἀφικόμενος Πτολεμαίῳ τῷ φιλο- μήτορι καὶ Κλεοπάτρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, πείθει τού- τους κατὰ τὸν Ἡλιοπολίτην νομὸν δειμαμένους τῷ θεῷ 25 ναὸν παραπλήσιον τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις, αὐτὸν ἀρχιε- ρεῖα καταστήσαι. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ ἱεροῦ τοῦ κατα- σκευασθέντος ἐν Αἴγυπτῳ πολλάκις ἐδηλώσαμεν· ὁ δὲ 30 Ἰάκιμος ἔτη τρία τὴν ἀρχιερωσύνην κατασχὼν ἐτελεύ- τησεν. διεδέξατο δὲ οὐδεὶς αὐτόν, ἀλλὰ διετέλεσεν ἡ πόλις ἑνιαυτοὺς ἑπτὰ χωρὶς ἀρχιερέως οὐσα. πάλιν δὲ οἱ τῶν Ἀσαμωναίου παίδων ἐκγονοὶ, τὴν προστασίαν τοῦ ἔθνους πιστευθέντες καὶ πολεμήσαντες Μακεδό- 30 σιν, Ἰωνάθην ἀρχιερεῖα καθιστᾶσιν, ὃς ἠρξεν ἑνιαυτοὺς ἑπτὰ. τελευτήσαντος δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς αὐτοῦ καὶ ἐνέδρας τῆς ὑπὸ Τρύφωνος μηχανηθείσης, ὡς ἀνωτέρω που

προειρήκαμεν, λαμβάνει τὴν ἀρχιερωσύνην Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. καὶ τοῦτον δέ, δόλω παρὰ συμπόσιον ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ διαφθαρέντα, διεδέξατο παῖς Ἰρκανὸς ὄνομα, κατασχόντα τὴν ἀρχιερωσύνην πλείονα τὰ δελφοῦ χρόνον ἑνιαυτῶ. τριάκοντα δ' ἐν ἔτεσι τῆς τι- 5 μῆς Ἰρκανὸς ἀπολαύσας τελευτᾷ γηραιός, Ἰούδα τῶ καὶ Ἀριστοβούλῳ κληθέντι τὴν διαδοχὴν καταλιπών. κληρονομεῖ δὲ καὶ τοῦτον ἀδελφὸς Ἀλέξανδρος, ὑπὸ νόσου μὲν τελευτήσαντα, τὴν ἱερωσύνην δὲ κατασχόντα μετὰ βασιλείας· καὶ γὰρ διάδημα περιέθετο πρῶτος Ἰούδας 10 ἑνιαυτὸν ἕνα. βασιλεύσας δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἱερατεύσας ἔτη εἰκοσιεπτὰ καταστρέφει τὸν βίον, Ἀλεξάνδρῳ τῇ γυναικὶ καταστήσαι τὸν ἀρχιερατευδόμενον ἐπιτρέψας. ἢ δὲ τὴν μὲν ἀρχιερωσύνην Ἰρκανῶ δίδωσιν, αὐτῇ δὲ τὴν βασιλείαν ἑννέα ἔτη κατασχούσα τελευτᾷ τὸν 15 βίον. τὸν ἴσον δὲ χρόνον τὴν ἀρχιερωσύνην ὁ παῖς αὐτῆς Ἰρκανὸς ἔσχεν· μετὰ γὰρ τὸν θάνατον αὐτῆς πολεμήσας πρὸς αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς Ἀριστόβουλος καὶ νικήσας ἀφαιρεῖται μὲν ἐκείνου τὴν ἀρχὴν, αὐτὸς δὲ ἐβασίλευσε καὶ ἱεράτευσε τῶ θεῶ. ἔτει δὲ τρίτῳ τῆς βασι- 20 λείας καὶ πρὸς μῆσι τοῖς ἴσοις Πουπήιος ἐλθὼν, καὶ τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν κατὰ κράτος ἐλὼν, αὐτὸν μὲν εἰς Ῥώμην μετὰ τῶν τέκνων δῆσας ἔπεμψε, τῶ δὲ Ἰρκανῶ πάλιν τὴν ἀρχιερωσύνην ἀποδοῦναι τὴν μὲν τοῦ ἔθνους προστασίαν ἐπέτρεψε, διάδημα δὲ φορεῖν ἐκώ- 25 λυσεν. ἤρξε δὲ πρὸς τοῖς ἑννέα τοῖς πρώτοις ὁ Ἰρκανὸς τέσσαρα καὶ εἰκοσι. Βαρζαφάρνης δὲ καὶ Πάκορος οἱ τῆς Παρθυηνῆς δυνάσται διαβάντες τὸν Εὐφράτην καὶ πολεμήσαντες Ἰρκανῶ αὐτὸν μὲν ζωογία συνέλαβον, τοῦ Ἀριστοβούλου δὲ υἱὸν Ἀντίγονον κατέστησαν βα- 30 σιλέα. τρία δὲ ἔτη καὶ τρεῖς μῆνας ἄρξαντα τοῦτον Σόσιός τε καὶ Ἡρώδης ἐξεπολιόρκησαν, Ἀντώνιος δὲ ἀνεῖ-

λεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀναχθέντα. τὴν δὲ βασιλείαν Ἡρώδης παρὰ Ῥωμαίων ἐγγχειρισθεὶς οὐκέτι τοὺς ἐκ τοῦ Ἀσαμωναίου γένους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἀλλὰ τισιν ἀσήμοις καὶ μόνον ἐξ ἱερέων οὔσι, πλὴν ἐνὸς Ἀριστο- 5 βούλου, τὴν τιμὴν ἀπένευμε. τὸν δὲ Ἀριστόβουλον Ἰρκανοῦ τοῦ ὑπὸ Πάρθων ληφθέντος υἱωνὸν ὄντα καταστήσας ἀρχιερέα, τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ συνώκησε Μαριάμμη, τὴν τοῦ πλήθους πρὸς ἑαυτὸν θηρώμενος εὐνοίαν διὰ τὴν Ἰρκανοῦ μνήμην. εἶτα φοβηθεὶς μὴ πρὸς τὸν 10 Ἀριστόβουλον πάντες ἀποκλίνωσιν, ἀνείλεν αὐτόν, ἐν Ἱεριχοῖ πνιγῆναι μηχανησάμενος κολυμβῶντα, καθὼς ἤδη δεδηλώκαμεν. μετὰ τοῦτον οὐκέτι τοῖς ἐκγόνοις τῶν Ἀσαμωναίου παιδῶν τὴν ἀρχιερωσύνην ἐπίστευσεν. ἔπραξε δὲ ὅμοια τῶ Ἡρώδῃ περὶ τῆς καταστάσεως 15 τῶν ἱερέων Ἀρχελαός τε ὁ παῖς αὐτοῦ καὶ οἱ μετὰ τοῦτον τὴν ἀρχὴν Ῥωμαῖοι τῶν Ἰουδαίων παραλαβόντες. εἰδὼν οὖν οἱ ἀπὸ τῶν Ἡρώδου χρόνων ἀρχιερατεύσαντες μέχρι τῆς ἡμέρας ἧς τὸν ναὸν καὶ τὴν πόλιν Τίτος ἐλὼν ἐπυρπόλησεν, οἱ πάντες εἰκοσι καὶ ὀκτώ, χρόνος 20 δὲ τούτων ἔτη πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἑπτὰ. καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν ἐπολιτεύσαντο ἐπὶ τε Ἡρώδου βασιλεύοντος καὶ ἐπὶ Ἀρχελαοῦ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· μετὰ δὲ τὴν τούτων τελευτητὴν ἀριστοκρατία μὲν ἦν ἡ πολιτεία, τὴν δὲ προστασίαν τοῦ ἔθνους οἱ ἀρχιερεῖς ἐπεπίστευοντο. 25 περὶ μὲν οὖν τῶν ἀρχιερέων ἱκανὰ ταῦτα· Γέσσιος 11 δὲ Φλώρος, ὁ πεμφθεὶς Ἀλβίνου διάδοχος ὑπὸ Νέρωνος, πολλῶν ἀνέπλησε κακῶν Ἰουδαίους. Κλαζομένιος δὲ ἦν τὸ γένος οὔτος, ἐπήγετο δὲ Κλεοπάτραν γυναικα, δι' ἣν φίλην οὔσαν Ποππηίας τῆς Νέρωνος γυναικός, 30 καὶ πονηρίᾳ μηδὲν αὐτοῦ διαφέρουσαν, τῆς ἀρχῆς ἐπέτυχεν. οὕτω δὲ περὶ τὴν ἐξουσίαν ἐγένετο κακὸς καὶ βίαιος ὥστε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν κακῶν Ἀλβίνου

ἐπήνουν ὡς εὐεργέτην Ἰουδαῖοι· ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐπε-
κρούπετο τὴν πονηρίαν καὶ τοῦ μὴ παντάπασι κατάφω-
ρος εἶναι προυνόει, Γέσσιος δὲ Φλωρος, καθάπερ εἰς
ἐπίδειξιν πονηρίας πεμφθεὶς, τὰς εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν πα-
ρανομίας ἐπόμπευε, μήτε ἀπαργῆς παραλιπῶν μηδένα 5
τρόπον μήτε ἀδίκου κολάσεως. ἦν γὰρ ἄτεγκτος μὲν
πρὸς ἔλεον, παντὸς δὲ κέρδους ἀπληστος, ᾧ γε μηδὲ τὰ
πλείεστα τῶν ὀλίγων διέφερεν, ἀλλὰ καὶ λησταῖς ἐκοι-
νώνησεν· ἀδεῶς γὰρ οἱ πολλοὶ τοῦτο ἔπραττον, ἐχέγγ-
γυον παρ' ἐκείνου τὴν σωτηρίαν ἐπὶ τοῖς μέρεσιν ἔχειν 10
πεπιστευκότες. καὶ τοῦτο μέτριον οὐκ ἦν, ἀλλ' οἱ δυσ-
τυχεῖς Ἰουδαῖοι μὴ δυνάμενοι τὰς ἀπὸ τῶν ληστῶν γι-
νομένας πορθήσεις ὑπομένειν, ἠναγκάζοντο τῶν ἰδίων
ἐξανιστάμενοι ἠθῶν φεύγειν ἅπαντες, ὡς κρεῖττον ὀπου-
δήποτε παρὰ τοῖς ἀλλοφύλοις κατοικήσοντες. καὶ τί δεῖ 15
πλείω λέγειν; τὸν γὰρ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ὁ κατα-
ναγκάσας ἡμᾶς ἄρασθαι Φλωρος ἦν, κρεῖττον ἠγουμέ-
νους ἀθρόους ἢ κατ' ὀλίγον ἀπολέσθαι. καὶ δὴ τὴν ἀρ-
χὴν ἔλαβεν ὁ πόλεμος δευτέρῳ μὲν ἔτει τῆς ἐπιτροπῆς
Φλωρου, δωδεκάτῳ δὲ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς. 20

ἀλλ' ὅσα μὲν δεῶν ἠναγκάσθημεν ἢ παθεῖν ὑπεμεί-
ναμεν, ἀκριβῶς γινῶναι πάρεστι τοῖς βουλομένοις ἐντυ-
χεῖν ταῖς ὑπ' ἐμοῦ περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου βίβλοις
2 γεγραμμέναις· παύσεται δὲ ἐνταῦθά μοι τὰ τῆς ἀρχαιο-
λογίας, μεθ' ἣν καὶ τὸν πόλεμον ἠρξάμην γράφειν. περι- 25
έχει δὲ αὕτη τὴν ἀπὸ πρώτης γενέσεως ἀνθρώπου πα-
ράδοσιν μέχρι ἔτους δωδεκάτου τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας
τῶν ἡμῖν συμβεβηκότων τοῖς Ἰουδαίοις κατὰ τε τὴν Αἴ-
γυπτον καὶ Συρίαν καὶ Παλαιστίνην, ὅσα τε πεπόνθα-
μεν ὑπὸ Ἀσσυρίων τε καὶ Βαβυλωνίων, τίνα τε Πέρσαι 30
καὶ Μακεδόνες διατεθείκασιν ἡμᾶς, καὶ μετ' ἐκείνους
Ῥωμαῖοι. πάντα γὰρ οἶμαι μετ' ἀκριβείας ἀπάσης συν-

τεταχέναι. τηρῆσαι δὲ πεπειράμαι καὶ τὴν τῶν ἀρχι-
ρέων ἀναγραφὴν τῶν ἐν δισχιλλοῖς ἔτεσι γενομένων.
ἀπλανῆ δὲ πεποίημαι καὶ τὴν περὶ τοὺς βασιλεῖς δια-
δοχὴν, τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ τὰς πολιτείας ἀπαγγέ-
5 λων, μοναρχῶν τε δυναστείας, ὡς αἱ ἱερὰ βίβλοι περὶ
πάντων ἔχουσι τὴν ἀναγραφὴν· τοῦτο γὰρ ποιήσκειν ἐν
ἀρχῇ ἐπηγγελάμην τῆς ἱστορίας. λέγω δὲ θαρσύνσας
1 ἤδη διὰ τὴν τῶν προτεθέντων συντέλειαν, ὅτι μηδεὶς
ἂν ἕτερος ἠδυνήθη θελήσας, μήτε Ἰουδαῖος μήτε ἀλλό-
10 φυλος, τὴν πραγματείαν ταύτην οὕτως ἀκριβῶς εἰς Ἑλ-
ληνας ἐξευεργεῖν. ἔχω γὰρ ὁμολογούμενον παρὰ τῶν
ὁμοεθνῶν πλείστον αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπιχώριον παι-
δειαν διαφέρειν· καὶ τῶν Ἑλληνικῶν δὲ γραμμάτων
ἐσπούδασα μετασχεῖν, τὴν γραμματικὴν ἐμπειρίαν ἀνα-
15 λαβών. τὴν δὲ περὶ τὴν προφορὰν ἀκριβείαν πάτριος
ἐκάλυψε συνήθεια· παρ' ἡμῖν γὰρ οὐκ ἐκείνους ἀπο-
δέχονται τοὺς πολλῶν ἔθνῶν διάλεκτον ἐκμαθόντας καὶ
γλαφυρότητι λέξεων τὸν λόγον ἐπικομψεύοντας, διὰ τὸ
κοινὸν εἶναι νομίζειν τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο οὐ μόνον
20 ἐλευθέρων τοῖς τυχοῦσιν ἀλλὰ καὶ τῶν οἰκετῶν τοῖς θέ-
λουσι, μόνους δὲ σοφίαν μαρτυροῦσι τοῖς τὰ νόμιμα σα-
φῶς ἐπισταμένοις καὶ τὴν τῶν ἱερῶν γραμμάτων δύνα-
μιν ἐρμηνεῦσαι δυναμένοις. διὰ τοῦτο πολλῶν πονη-
σάντων περὶ τὴν ἀσκήσκειν ταύτην μόλις τινὲς δύο ἢ τρεῖς
25 κατώρθωσαν, καὶ τῶν πόνων τὴν ἐπικαρπίαν εὐθύς
ἔλαβον. ἴσως δὲ οὐκ ἂν ἐπίφθονον γένοιτο, οὐδὲ σκαιὸν
τοῖς πολλοῖς φανήσεται, καὶ περὶ γένους τοῦμοῦ καὶ
περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον πράξεων βραχέα διεξελθεῖν, ἕως
ἔχω ζῶντας ἢ τοὺς ἐλέγχοντας ἢ τοὺς μαρτυρήσοντας.
30 ἐπὶ τούτοις δὲ καταπαύσω τὴν ἀρχαιολογίαν, βίβλοις
μὲν εἴκοσι περιειλημμένην, ἕξ δὲ μυριάσι στίχων· κἂν
τὸ θεῖον ἐπιτρέπη, κατὰ περιδρομὴν ὑπομνήσω πάλιν

τοῦ τε πολέμου καὶ τῶν συμβεβηκότων ἡμῖν μέχρι τῆς
 νῦν ἐνεστῶσης ἡμέρας, ἣτις ἐστὶ τρισκαιδεκάτου μὲν
 ἔτους τῆς Δομετιανοῦ Καίσαρος ἀρχῆς, ἐμοὶ δὲ ἀπὸ γε-
 νέσεως πεντηκοστοῦ καὶ ἕκτου. προήρημαι δὲ συγγρά-
 ψαι κατὰ τὰς ἡμετέρας δόξας τῶν Ἰουδαίων ἐν τέσσαρσι
 βίβλοις περὶ θεοῦ καὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ, καὶ περὶ τῶν
 νόμων, διὰ τί κατ' αὐτοὺς τὰ μὲν ἐξεστὶν ἡμῖν ποιεῖν
 τὰ δὲ κεκάλυται.

Φ Λ Α Σ Ι Ο Υ Ι Ω Σ Η Π Ο Υ

Β Ι Ο Σ

Ἐμοὶ δὲ γένος ἐστὶν οὐκ ἄσημον, ἀλλ' ἐξ ἱερέων
 ἄνωθεν καταβεβηκός. ὥσπερ δὴ παρ' ἐκάστοις ἄλλη τις
 ἐστὶν εὐγενείας ὑπόθεσις, οὕτω παρ' ἡμῖν ἡ τῆς ἱερω-
 σύνης μετουσία τεκμηρίον ἐστὶ γένους λαμπρότητος.
 5 ἐμοὶ δ' οὐ μόνον ἐξ ἱερέων ἐστὶ τὸ γένος, ἀλλὰ καὶ ἐκ
 τῆς πρώτης ἐφημερίδος τῶν εἰκοσιτεσσάρων (πολλὴ δὲ
 καὶ τούτῳ διαφορὰ), καὶ τῶν ἐν ταύτῃ φυλῶν ἐκ τῆς
 ἀρίστης. ὑπάρχω δὲ καὶ τοῦ βασιλικοῦ γένους ἀπὸ τῆς
 μητρὸς· οἱ γὰρ Ἀσαμωναίου παῖδες, ὧν ἕκγονος ἐκείνη,
 10 τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐπὶ μῆκιστον χρόνον ἡρχιεράτευσαν
 καὶ ἐβασίλευσαν. ἐγὼ δὲ τὴν διαδοχὴν. ὁ πρόπαππος
 ἦν ἐμοὶ Σίμων ὁ ψελλὸς ἐπικαλούμενος· οὗτος ἐγένετο
 κατ' ὄν καιρὸν ἡρχιεράτευσεν Σίμωνος ἀρχιερέως ὁ παῖς,
 ὃς πρῶτος ἀρχιερέων Ἰρκανὸς ὠνομάσθη. γίνονται δὲ
 15 τῷ ψελλῷ Σίμωνι παῖδες ἑννέα· τούτων εἷς ἐστὶ Ματ-
 θίας ὁ Ἡφλίου λεγόμενος. οὗτος ἠγάγετο πρὸς γάμον
 θυγατέρα Ἰωνάθου ἀρχιερέως, τοῦ πρώτου ἐκ τῶν Ἀσα-
 μοναίου παίδων γένους ἀρχιερατεύσαντος, τοῦ ἀδελ-
 20 φοῦ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως· καὶ γίνεται παῖς αὐτῷ
 Μαθθίας ὁ νεστὸς ἐπικληθεὶς, ἄρχοντας Ἰρκανοῦ τὸν
 πρῶτον ἐνιαυτόν. τούτου γίνεται Ἰωσήπος ἐνάτῳ ἔτει
 τῆς Ἀλεξάνδρου ἀρχῆς, καὶ Ἰωσήπου Μαθθίας βασι-
 λεύοντος Ἀρχελάου τὸ δέκατον, Μαθθία δὲ ἐγὼ τῷ
 πρώτῳ τῆς Γαίου Καίσαρος ἡγεμονίας. ἐμοὶ δὲ παῖδες

εἰσι τρεῖς, Ἰρκανὸς μὲν ὁ πρεσβύτατος ἔπει τετάρτῳ
τῆς Ἑσπασιανοῦ Καίσαρος ἡγεμονίας, ἑβδόμῳ δὲ Ἰου-
στος, ἐνάτῳ δὲ Ἀγρίππας.

τὴν μὲν οὖν τοῦ γένους ἡμῶν διαδοχὴν, ὡς ἐν ταῖς
δημοσίαις δέλτοις ἀναγεγραμμένην εὗρον, οὕτω παρα- 5
τίθεμαι, τοῖς διαβάλλειν ἡμᾶς πειρωμένοις χαίρειν φρά-
2 σας· ὁ πατήρ δέ μου Ματθίας οὐ διὰ μόνην τὴν εὐγέ-
νειαν ἐπίσημος ἦν, ἀλλὰ πλέον διὰ τὴν δικαιοσύνην
ἐπὴνείτο, γνωριμώτατος ὢν ἐν τῇ μεγίστῃ πόλει τῶν
παρ' ἡμῖν τοῖς Ἱεροσολύμοις. ἐγὼ δὲ συμπαιδευόμενος 10
ἀδελφῷ Ματθία τούνομα (ἐγγόνει γάρ μοι γνήσιος ἐξ
ἀμφῶν τῶν γονέων) εἰς μεγάλην παιδείας προνοκοπτον
ἐπίδοσιν, μνήμη τε καὶ συνέσει δοκῶν διαφέρειν. ἔτι
δ' ἄρα παῖς ὢν, περὶ τεσσαρεσκαίδεκατον ἔτος, διὰ τὸ
φιλογράμματον ὑπὸ πάντων ἐπὴννούμην, συνιόντων ἀεί 15
τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν τῆς πόλεως πρώτων ὑπὲρ τοῦ
παρ' ἐμοῦ περὶ τῶν νομίμων ἀκριβέστερόν τι γινῶναι.
περὶ ἑκαταίδεκα δὲ ἔτη γενόμενος ἐβουλήθην τῶν παρ'
ἡμῖν αἰρέσεων ἐμπειρίαν λαβεῖν· τρεῖς δ' εἰσὶν αὗται,
Φαρισαίων μὲν ἡ πρώτη καὶ Σαδδουκαίων ἡ δευτέρα, 20
τρίτη δὲ ἡ Ἑσσηνῶν, καθὼς πολλάκις εἶπαμεν· οὕτως
γὰρ ὡμίην αἰρήσεσθαι τὴν ἀρίστην, εἰ πάσας καταμά-
θοιμι. σκληραγωγῆσας γοῦν ἑμαυτὸν καὶ πολλὰ ποιη-
θεὶς τὰς τρεῖς διήλθον. καὶ μηδὲ τὴν ἐντεῦθεν ἐμπει-
ρίαν ἱκανὴν ἑμαυτῷ νομίσας εἶναι, πνθόμενός τινα Βα- 25
νοῦν ὄνομα κατὰ τὴν ἑσσηναίαν διατρέβειν ἐσθῆτι μὲν ἀπὸ
δένδρων χρώμενον, τροφήν δὲ τὴν αὐτομάτως φρομέ-
νην προσφερόμενον, ψυχρῷ δὲ ὕδατι τὴν ἡμέραν καὶ
τὴν νύκτα πολλάκις λουόμενον πρὸς ἀγνείαν, ζηλωτῆς
ἐγενόμην αὐτοῦ. καὶ διατρέψας παρ' αὐτῷ ἑνιαυτούς 30
τρεῖς καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τελειώσας εἰς τὴν πόλιν ὑπέ-
στρεφον. ἑννεακαίδεκα δ' ἔτη ἔχων ἠρξάμην [τε] πολι-

τεύεσθαι τῇ Φαρισαίων αἰρέσει κατακολουθῶν, ἡ πα-
ραπλήσιός ἐστι τῇ παρ' Ἑλλήσι Στωικῇ λεγομένη.

μετ' εἰκοστὸν δὲ καὶ ἕκτον ἑνιαυτὸν εἰς Ῥώμην μοι 3
συνέπεσεν ἀναβῆναι διὰ τὴν λεχθησομένην αἰτίαν.
5 καθ' ὃν χρόνον Φῆλιξ τῆς Ἰουδαίας ἐπετρόπευεν, ἱερεῖς
τινάς συνήθεις ἐμοί, καλοὺς ἀγαθούς, διὰ μικρὰν καὶ
τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν δῆσας εἰς τὴν Ῥώμην ἐπεμψε, λό-
γον ὑφέξοντας τῷ Καίσαρι. οἷς ἐγὼ πόρον εὐρέσθαι
βουλούμενος σωτηρίας, μάλιστα δὲ πνθόμενος ὅτι καί-
10 περ ἐν κακοῖς ὄντες οὐκ ἐξελάθοντο τῆς εἰς τὸ θεῖον
εὐσεβείας, διατρέφοντο δὲ σκύοις καὶ κερύοις, ἀφικό-
μην εἰς Ῥώμην πολλὰ κινδυνεύσας κατὰ θάλασσαν.
βαπτισθέντος γὰρ ἡμῶν τοῦ πλοίου κατὰ μέσον τὸν
Ἄδριαν, περὶ ἑξακοσίους τὸν ἀριθμὸν ὄντες δι' ὅλης
15 τῆς νυκτὸς ἐνηξάμεθα, καὶ περὶ ἀρχομένην ἡμέραν ἐπι-
φανέντος ἡμῖν κατὰ θεοῦ πρόνοιαν Κυρηναίου πλοίου,
φθάσαντες τοὺς ἄλλους ἐγὼ τε καὶ τινες ἕτεροι, περὶ
ὄγδοήκοντα σύμπαντες, ἀνελήφθημεν εἰς τὸ πλοῖον.
διασωθεὶς δ' εἰς τὴν Δικαιάρχειαν, ἣν Ποτιόλους Ἰτα-
20 λοι καλοῦσιν, διὰ φιλίας ἀφικόμην Ἀλιτύρῳ (μιμολό-
γος δ' ἦν οὗτος μάλιστα τῷ Νέρονι καταθύμιος, Ἰου-
δαῖος τὸ γένος), καὶ δι' αὐτοῦ Ποππηία τῇ τοῦ Καίσα-
ρος γυναικὶ γνωρισθεὶς προνοῶ ὡς τάχιστα παρακαλέ-
σας αὐτὴν τοὺς ἱερεῖς λυθῆναι. μεγάλων δὲ δωρεῶν
25 πρὸς τῇ εὐεργεσίᾳ ταύτῃ τυχῶν παρὰ τῆς Ποππηίας
ὑπέστρεφον ἐπὶ τὴν οἰκίαν.

καταλαμβάνω δ' ἤδη νεωτερισμῶν ἀρχάς, καὶ πολ- 4
λοὺς ἐπὶ τῇ Ῥωμαίων ἀποστάσει μέγα φρονοῦντας. κα-
ταστέλλειν οὖν ἐπειρώμην τοὺς στασιώδεις καὶ μετα-
30 νοεῖν ἐπειθον, ποιησάμενος πρὸ ὀφθαλμῶν πρὸς οὓς
πολεμήσουσιν, ὅτι Ῥωμαίων οὐ κατ' ἐμπειρίαν μόνην
πολεμικὴν ἀλλὰ καὶ κατ' εὐτυχίαν ἐλαττοῦνται, καὶ μὴ

προπετῶς καὶ παντάπασιν ἀνοήτως πατρίσι καὶ γενεαῖς
καὶ σφίσι αὐτοῖς τὸν περὶ τῶν ἐσχάτων κακῶν κίνδυ-
νον ἐπάγειν. ταῦτα δ' ἔλεγον καὶ λιπαρῶς ἐνεκείμην
ἀποτρέπων, δυστυχέστατον ἡμῖν τοῦ πολέμου τὸ τέλος
γενήσεσθαι προορώμενος. οὐ μὴν ἔπεισα· πολὺ γὰρ ἦ
τῶν ἀπονοηθέντων ἐπεκράτησε μανία.

5 δείσας γοῦν μὴ ταῦτα συνεχῶς λέγων διὰ μίσους
ἀφικοίμην καὶ ὑποφίας ὡς τὰ τῶν πολεμίων φρονῶν,
καὶ κινδυνεύσω ληφθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀναιρεθῆναι, ἐχο-
μένης ἤδη τῆς Ἀντωνίας, ὅπερ ἦν φρούριον, εἰς τὸ ἐν- 10
δοτέρω ἱερὸν ὑπεχώρησα. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν Μα-
ναήμου καὶ τῶν πρώτων τοῦ ληστρικοῦ στίφους, ὑπεξ-
ελθὼν τοῦ ἱεροῦ πάλιν τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρώ-
τοις τῶν Φαρισαίων συνδιέτριβον. φόβος δ' οὐκέτι
μέτριος εἶχεν ἡμᾶς, ὁρῶντας τὸν μὲν δῆμον ἐν τοῖς 15
ὄπλοις· αὐτοὶ δ' ὄντες ἐν ἀπόρῃ τί ποιήσωμεν, καὶ
τοὺς νεωτεριστὰς παύειν οὐ δυνάμενοι, προδήλου δ'
ἡμῖν τοῦ κινδύνου παρεστῶτος, συγκατανεύειν μὲν
αὐτῶν ταῖς γνώμαις ἐλέγομεν, συνεβουλεύομεν δὲ
μένειν ἐφ' αὐτῶν καὶ τοὺς πολεμίους ἀπελθόντας ἔαν, 20
ἐλπίζοντες οὐκ εἰς μακρὰν Γεσσίον, μετὰ μεγάλης ду-
νάμεως ἀναβάντα, παύσειν τὸν νεωτερισμόν.

6 ὁ δ' ἐπελθὼν καὶ συμβαλὼν μάχῃ ἐνίκηθη, πολλῶν
τῶν μετ' αὐτοῦ πεσόντων. καὶ γίνεται τὸ Γεσσίον
πταῖσμα συμφορὰ τοῦ παντὸς ἡμῶν ἔθνους· ἐπήρθη 25
σαν γὰρ ἐπὶ τούτῳ μᾶλλον οἱ τὸν πόλεμον ἀγαπήσαν-
τες, καὶ νικήσαντες τοὺς Ῥωμαίους εἰς τέλος ἤλπισαν,
προσγενομένης καὶ ἑτέρας τινὸς τοιαύτης αἰτίας. οἱ
τὰς πέριξ τῆς Συρίας πόλεις κατοικοῦντες τοὺς παρ'
ἑαυτοῖς Ἰουδαίους συλλαμβάνοντες σὺν γυναιξὶ καὶ 30
τέκνοις ἀνήρουν, οὐδεμίαν αὐτοῖς αἰτίαν ἐπικαλεῖν
ἔχοντες· οὔτε γὰρ ἐπὶ Ῥωμαίων ἀποστάσει νεώτερόν

τι πεφρονήκεσαν, οὔτε πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους ἐχθρὸν ἢ
ἐπίβουλον. Σκυθοπολιταὶ δὲ πάντων ἀσεβέστατα καὶ
παρανομώτατα διεπράξαντο· ἐπελθόντων γὰρ αὐτοῖς
Ἰουδαίων ἕξωθεν πολεμίων, τοὺς παρ' αὐτοῖς Ἰου- 5
δαίους ἐβιάσαντο κατὰ τῶν ὁμοφύλων ὄπλα λαβεῖν,
ὅπερ ἐστὶν ἡμῖν ἀθέμιτον, καὶ μετ' ἐκείνων συμβαλόν-
τες ἐκράτησαν τῶν ἐπελθόντων, ἐπειδὴ δ' ἐνίκησαν,
ἐκλαθόμενοι τῆς πρὸς τοὺς ἐνοίκους καὶ συμμάχους
πίστεως πάντας αὐτοὺς διεχρήσαντο, πολλὰς μυριάδας 10
ὄντας. ὅμοια δ' ἔπαθον καὶ οἱ τὴν Δαμασκὸν Ἰουδαῖοι
κατοικοῦντες. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀκριβέστερον ἐν
ταῖς περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου βίβλοις δεδηλώκα-
μεν· νῦν δ' αὐτῶν ἐπεμνήσθην βουλόμενος παρα-
στήσαι τοῖς ἀναγινώσκουσιν ὅτι οὐ προαίρεσις ἐγένετο 15
τοῦ πολέμου πρὸς Ῥωμαίους Ἰουδαίους, ἀλλὰ τὸ πλεον
ἀνάγκη.

νικηθέντος οὖν, ὡς ἔφαμεν, τοῦ Γεσσίου, τῶν Ἰε- 7
ροσολυμιτῶν οἱ πρώτοι, θεασάμενοι τοὺς μὲν ληστὰς
ἅμα τοῖς νεωτερισταῖς εὐπορουμένους ὄπλων, δείσαν-
τες δὲ αὐτοὶ μὴ ἄνοπλοι καθεστηκότες ὑποχείριοι γέ- 20
νωνται τοῖς ἐχθροῖς, ὁ καὶ μετὰ ταῦτα συνέβη, καὶ πυ-
θόμενοι τὴν Γαλιλαίαν οὐπω πᾶσαν Ῥωμαίων ἀφε-
στάται, μέρος δ' αὐτῆς ἤρμεῖν ἔτι, πέμπουσιν ἐμὲ καὶ
δύο ἄλλους τῶν ἱερέων, καλοὺς κάγαθους ἄνδρας,
25 Ἰωάξαρον καὶ Ἰούδαν, πείσοντας τοὺς πονηροὺς κατα-
θέσθαι τὰ ὄπλα, καὶ διδάζοντας ὡς ἔστιν ἄμεινον τοῖς
κρατίστοις τοῦ ἔθνους αὐτὰ τηρεῖσθαι. ἔγνωστο δὲ
τούτοις αἰεὶ μὲν ἔχειν τὰ ὄπλα πρὸς τὸ μέλλον ἔτοιμα,
περιμένειν δὲ τί πράξουσι Ῥωμαῖοι μαθεῖν. λαβὼν 8
30 οὖν ἐγὼ τὰς ὑποθήκας ταύτας ἀφικοίμην εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν, καὶ Σεπφορίτας μὲν οὐκ ἐν ὀλίγῳ περὶ τῆς πα-
τρίδος ἀγῶνι καθεστῶτας εὗρον, διαρπάσαι κεκρικό-

των αὐτῆν τῶν Γαλιλαίων διὰ τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐκεί-
νων φιλίαν, καὶ ὅτι καὶ Κεσίῳ Γάλλῳ τῷ τῆς Συρίας
ἡγεμονεύοντι δεξιάν τε καὶ πίστιν προτείνειαν. ἀλλὰ
τούτους μὲν ἐγὼ πάντας ἀπήλλαξα τοῦ φόβου, πείσας
ὑπὲρ αὐτῶν τὰ πλήθη, καὶ ἐπιτρέψας ὅσάκις θέλουσι
διαπέμπεσθαι πρὸς τοὺς ἐν Δώροις οἰκίους ὁμηρεύ-
οντας Γεσσίῳ· τὰ δὲ Δῶρα πόλις ἐστὶ τῆς Φοινίκης.
τοὺς ἐν Τιβεριάδι δὲ κατοικοῦντας εὗρον ἐφ' ὄπλα κε-
χωρηκότας ἤδη, δι' αἰτίαν τοιαύτην.

9 στάσεις τρεῖς ἦσαν κατὰ τὴν πόλιν, μία μὲν ἀν- 10
δρῶν εὐσηχημόνων, ἦρχε δ' αὐτῆς Ἰούλιος Κάπελλος.
οὗτος δὴ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πάντες, Ἡρώδης ὁ Μιαροῦ
καὶ Ἡρώδης ὁ τοῦ Γαμάλου καὶ Κομφὸς ὁ τοῦ Κομφοῦ
(Κρίσπος γὰρ ἀδελφὸς αὐτοῦ, τοῦ μεγάλου βασιλέως
γενόμενός ποτε ἑπαρχος, ἐν ταῖς ἰδίαις κτήσεσιν ἐτύγ- 15
χανε, πέραν τοῦ Ἰορδάνου), πάντες οὖν οἱ προειρημέ-
νοι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον ἐμμένειν συνεβούλευον
τῇ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους καὶ τὸν βασιλέα πίστει. τῇ
γνώμῃ δ' οὐ συνηρέσκετο Πίστος, παραγόμενος ὑπὸ
Ἰούστου τοῦ παιδός· καὶ γὰρ ἦν φύσει πως ἐπιμανής. 20
ἢ δευτέρα δὲ στάσις, ἐξ ἀσημοτάτων συνεστηκῆναι, πο-
λεμῆν ἐκρινεν. Ἰούστος δ' ὁ Πίστου παῖς, ὁ τῆς τρίτης
μερίδος πρῶτος, ὑπεκρίνετο μὲν ἐνδοιάζειν πρὸς τὸν
πόλεμον, νεωτέρων δ' ἐπεθύμει πραγμάτων, ἐκ τῆς
μεταβολῆς οἰόμενος δύναμιν ἑαυτῷ περιποιήσειν. παρ- 25
ελθῶν οὖν εἰς μέσους διδάσκειν ἐπειρᾶτο τὸ πλήθος ὡς
ἡ πόλις ἐστὶν αἰεὶ τῆς Γαλιλαίας, ἄρξειεν δὲ ἐπὶ γε τῶν
Ἡρώδου χρόνων τοῦ τετραρχοῦ καὶ κτίστου γενομένου,
βουληθέντος αὐτοῦ τὴν Σεπρωριτῶν πόλιν τῇ Τιβε-
ριέων ὑπακούειν· ἀποβάλλειν δὲ τὸ πρωτεῖον αὐτοῦς 30
μηδὲ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα τοῦ πατρὸς, διαμει-
ναι δὲ καὶ μέχρι Φήλικος προϊσταμένου τῆς Ἰουδαίας.

νῦν δὲ ἔλεγεν αὐτοὺς ἠτυχημέναι τῷ νεωτέρῳ δωρεάν
Ἀγρίππα δοθέντας ὑπὸ Νέρωνος· ἄρξαι γὰρ εὐθύς τὴν
μὲν Σεπρωριν, ἐπειδὴ Ῥωμαίοις ὑπήκουσε, τῆς Γαλι-
λαίας, καταλυθῆναι δὲ παρ' αὐτοῖς τὴν τε βασιλικὴν
5 τράπεζαν καὶ τὰ ἀρχεῖα. ταῦτα καὶ πρὸς τούτοις ἔτερα
πολλὰ κατὰ βασιλέως Ἀγρίππα λέγων ὑπὲρ τοῦ τὸν
δῆμον εἰς τὴν ἀποστασίαν ἐρεθίσαι, προσετίθει νῦν
εἶναι καιρὸν ἀραμένους ὄπλα καὶ Γαλιλαίους συμμα-
χους προσλαβόντας (ἄρξειν γὰρ αὐτῶν ἐκόντων διὰ τὸ
10 πρὸς τοὺς Σεπρωρίτας μῖσος ὑπάρχον αὐτοῖς, ὅτι τὴν
πρὸς Ῥωμαίους πίστιν διαφυλάσσουσιν) μεγάλην χεῖρ
πρὸς τὴν ὑπὲρ αὐτῶν τιμωρίαν τραπέσθαι. ταῦτα λέ-
γων προετρέψατο τὸ πλήθος· ἦν γὰρ ἱκανὸς δημαγω-
γεῖν καὶ τῶν ἀντιλεγόντων τὰ βελτίω περιεῖναι γο-
15 ητεία καὶ ἀπάτη τῇ διὰ λόγων. καὶ γὰρ οὐδ' ἄπειρος
ἦν παιδείας τῆς παρ' Ἑλλήσιν, ἢ θαρρῶν ἐπεχείρησε
καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν πραγμάτων τούτων ἀναγράφειν ὡς
τῷ λόγῳ τούτῳ περιεσόμενος τῆς ἀληθείας. ἀλλὰ περὶ
μὲν τούτου τοῦ ἀνδρός, ὡς φαῦλος τὸν βίον ἐγένετο
20 καὶ ὡς σὺν τῷ ἀδελφῷ μικροῦ δεῖν καταστροφῆς αἰτίος
ὑπῆρξε, προϊόντος τοῦ λόγου δηλώσομεν· τότε δὲ πεί-
σας Ἰούστος τοὺς πολίτας ἀναλαβεῖν τὰ ὄπλα, πολλοὺς
δὲ καὶ μὴ θελήσαντας ἀναγκάσας, ἐξελθῶν σὺν πᾶσι
τούτοις ἐμπύρησι τὰς τε Γαδαρηναίων καὶ Ἰππηναίων
25 κώμας, αἱ δὴ μεθόριοι τῆς Τιβεριάδος καὶ τῆς τῶν
Συνθοπολιτῶν γῆς ἐτύγγανον κείμεναι.

καὶ Τιβερίας μὲν ἐν τούτοις ἦν, τὰ περὶ Γίσγαλα 10
δὲ εἶχε τὸν τρόπον τούτον. Ἰωάννης ὁ τοῦ Λευῖ, τῶν
πολιτῶν τινὰς ὄρων διὰ τὴν ἀποστασίαν τὴν ἀπὸ Ῥω-
30 μαίων μέγα φρονοῦντας, κατέχειν αὐτοὺς ἐπειρᾶτο καὶ
τὴν πίστιν ἠξίου διαφυλάττειν, οὐ μὴν ἠδυνήθη, καί-
τοι πάνυ προθυμούμενος. τὰ γὰρ πέριξ ἔθνη, Γαδα-

ρηνοὶ καὶ Γαβρηνοὶ, Σαγαναῖοι καὶ Τύριοι, πολλὴν ἀθροίσαντες δύναμιν καὶ τοῖς Γισχάλοις ἐπιπεσόντες λαμβάνουσι τὰ Γίσχала κατὰ κράτος, καὶ πυρπολήσαντες, εἶτα δὲ καὶ προσκατασκάψαντες, εἰς τὴν οἰκίαν ἀνέβησαν. Ἰωάννης δὲ ἐπὶ τούτῳ παροξυνθεὶς ὀπλίξει πάντας τοὺς μεθ' αὐτοῦ· καὶ συμβαλὼν τοῖς προειρημένοις ἔθνεσι, τὰ τε Γίσχала κρείττονα πάλιν ἀνακτίσας, τείχεσιν ὑπὲρ ἀσφαλείας τῆς εἰς ὕστερον ὠχύρωσεν.

11 Γάμαλα δὲ πίστει τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐνέμεινε δι' αἰτίαν τοιαύτην. Φίλιππος ὁ Ἰακίμου παῖς, ἑπαρχος δὲ τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα, σωθεὶς παρὰ δόξαν ἐκ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις βασιλικῆς αὐλῆς πολιορκουμένης καὶ διαφυγὼν εἰς ἕτερον ἐνέπεσε κίνδυνον, ὥστε ὑπὸ Μαναήμου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ληστῶν ἀναιρεθῆναι· διεκώλυσαν δὲ Βαβυλώνιοι τινες, συγγενεῖς αὐτοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ὄντες, πρᾶξαι τοὺς ληστὰς τὸ ἔργον. ἐπιμείνας οὖν ἡμέρας τέσσαρας ὁ Φίλιππος ἐκεῖ, τῇ πέμπτῃ φεύγει περιδετῆ χρησάμενος κόμη τοῦ μὴ κατάδηλος γενέσθαι, καὶ παραγενόμενος εἰς τινα τῶν ἑαυτοῦ κωμῶν κατὰ τοὺς ὄρους Γάμαλα τοῦ φρουρίου κειμένην, πέμπει πρὸς τινας τῶν ὑπ' αὐτῷ προστασάντων ὡς αὐτὸν ἀφικέσθαι. ταῦτα δὲ αὐτὸν ἐννοούμενον ἐμποδίζει τὸ θεῖον ἐπὶ συμφέροντι· μὴ γὰρ τούτου γενομένου πάντως ἂν ἀπολώλει. πυρροῦ δὲ κατασχόντος αὐτὸν ἐξ- αἰφνης, γράψας ἐπιστολὰς τοῖς παισὶν Ἀγρίππα καὶ Βερενίκῃ δίδωσι τῶν ἐξελευθέρων τιμὴ κομίζειν πρὸς Ἰάρον. ἦν δ' οὗτος κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ τὴν βασιλείαν διοικῶν, καταστησάντων αὐτὸν τῶν βασιλέων· αὐτοὶ γὰρ εἰς Βηρυτὸν ἀφικνούντο, ὑπαντῆσαι βουλό- μνοι Γεσσίῳ. λαβὼν οὖν ὁ Ἰάρος τὰ παρὰ Φιλίππου γράμματα καὶ πυθόμενος αὐτὸν διασεσῶσθαι βαρέως

ἦνεγκεν, ἀχρεῖος τὸ λοιπὸν αὐτὸς νομίζων φανεῖσθαι τοῖς βασιλεύσειν ἀφικόμενον τοῦ Φιλίππου. προαγαγὼν οὖν εἰς τὸ πλῆθος τὸν τὰς ἐπιστολὰς κομίζοντα, καὶ πλαστογραφίαν ἐπικαλέσας, ψεύδεσθαι τε φήσας αὐτὸν ἀπαγγέλλαντα ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Φιλίππου μετὰ τῶν Ἰουδαίων Ῥωμαίους πολεμεῖν, ἀπέκτεινε. μὴ ὑποστρέψαντος δὲ τοῦ ἐξελευθέρου, Φίλιππος ἀπορῶν τὴν αἰτίαν δεύτερον ἐπέμπει μετ' ἐπιστολῶν πάλιν τὸν ἀπαγγελοῦντα πρὸς αὐτὸν τί τὸ συμβεβηκὸς εἴη τῷ ἀποσταλέντι, δι' ὃ βραδύνειεν. καὶ τοῦτον δὲ παραγενόμενον ὁ Ἰάρος συκοφαντήσας ἀνείλεν. καὶ γὰρ ὑπὸ τῶν ἐν Καισαρείᾳ Σύρων ἐπῆρτο μέγα φρονεῖν, ἀναιρεθῆσθαι μὲν λεγόντων ὑπὸ Ῥωμαίων Ἀγρίππαν διὰ τὰς ὑπὸ Ἰουδαίων ἀμαρτίας, λήψεσθαι δ' αὐτὸν τὴν ἀρχὴν ἐκ βασιλέων ὄντα· καὶ γὰρ ἦν ὁμολογουμένως ὁ Ἰάρος βασιλικῶν γένους, ἔκγονος Σοῦμου τοῦ περὶ τὸν Λίβανον τετραρχοῦντος. διὰ τοῦτο οὖν ὁ Ἰάρος τυφούμενος τὰς μὲν ἐπιστολὰς παρ' ἑαυτοῦ κατέσχε, μηχανώμενος μὴ ἐντυχεῖν τοῖς γράμμασι τὸν βασιλέα, τὰς ἐξόδους δὲ πάσας ἐφρούρει, μὴ διαδράς τις ἀπαγγέλλει τῷ βασιλεῖ τὰ πραττόμενα. καὶ δὴ χαριζόμενος τοῖς κατὰ τὴν Καισαρείαν Σύροις πολλοῖς τῶν Ἰουδαίων ἀπέκτεινεν. ἐβουλήθη δὲ καὶ μετὰ τῶν ἐν Βαταναίᾳ Τραχωνιτῶν ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα ἐπὶ τοὺς ἐν Ἐκβατάνοις Βαβυλωνίους Ἰουδαίους (ταύτην γὰρ τὴν προσηγορίαν ἔχουσιν) ὀρμῆσαι. καλέσας οὖν τῶν κατὰ τὴν Καισαρείαν Ἰουδαίων δώδεκα τοὺς δοκιμωτάτους, προσέτασεν αὐτοῖς ἀφικόμενοις εἰς Ἐκβάτανα πρὸς τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας αὐτῶν ὁμοφύλους εἰπεῖν ὅτι Ἰάρος, ἀκούσας ὑμᾶς ἐπὶ βασιλέα μέλλειν ὀρμᾶν, καὶ μὴ πιστεύσας, πέπομφεν ἡμᾶς πείσοντας ὑμᾶς τὰ ὄπλα καταθέσθαι· τοῦτο γὰρ αὐτῷ τεκμήριον ἔσεσθαι

καὶ τοῦ καλῶς μὴ πιστεῦσαι τοῖς περὶ ὑμῶν λέγουσιν.
 ἐκέλευε δὲ καὶ τοὺς πρώτους αὐτῶν ἄνδρας ἑβδομή-
 κοντα πέμπειν, ἀπολογησομένους περὶ τῆς ἐπενηγεμέ-
 νης αἰτίας. ἔλθόντες οὖν οἱ δώδεκα πρὸς τοὺς ἐν Ἐκ-
 βατάνοις ὁμοφύλους, καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς μηδὲν 5
 ἐπὶ νεωτερισμῷ φρονοῦντας, ἐπεισαν καὶ τοὺς ἑβδομή-
 κοντα πέμπειν. οἱ δὲ μηδὲν ὑποπεύοντες τοιοῦτου
 οἴου ἐμελλεν ἀποβῆσεσθαι, ἐξαπέστειλαν. καταβαίνουσι
 δ' οὗτοι μετὰ τῶν δώδεκα πρέσβειων εἰς τὴν Καισάρειαν.
 ὑπαντήσας οὖν ὁ ἄρχος μετὰ τῆς βασιλικῆς δυ- 10
 νάμεως σὺν τοῖς πρέσβεσι πάντας ἀπέκτεινε, καὶ τὴν
 πορείαν ἐπὶ τοὺς ἐν Ἐκβατάνοις Ἰουδαίους ἐποιεῖτο.
 φθάσας δὲ τις ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα σωθεὶς ἀπήγγειλεν
 αὐτοῖς, κἀκεῖνοι τὰ ὄπλα λαβόντες σὺν γυναιξὶ καὶ τέ-
 κνοις εἰς Γάμαλα τὸ φρούριον ὑπεχώρησαν, καταλι- 15
 πόντες τὰς κώμας πολλῶν ἀγαθῶν πλήρεις καὶ βοσκη-
 μάτων πολλὰς μυριάδας ἐχούσας. Φίλιππος δὲ πυθό-
 μενος ταῦτα καὶ αὐτὸς εἰς Γάμαλα τὸ φρούριον ἦγεν·
 παραγενομένου δὲ κατεβόα τὸ πλῆθος, ἄρχειν αὐτῶν
 παρακαλοῦντες, καὶ πολεμεῖν πρὸς ἄραρον καὶ τοὺς ἐν 20
 τῇ Καισαρείᾳ Σύρους· διεδέδοτο γὰρ ὑπὸ τούτων τὸν
 βασιλεῖα τεθνάναι. Φίλιππος δ' αὐτῶν κατεῖχε τὰς ὀρ-
 μάς, ὑπομιμνήσκων τῶν τε τοῦ βασιλέως εἰς αὐτοὺς
 εὐεργεσιῶν, καὶ τὴν Ῥωμαίων διηγουμένους ὅση τίς
 ἔστιν ἡ δύναμις, συμφέρειν οὐκ ἔλεγεν ἄρασθαι πρὸς 25
 τούτους πόλεμον, καὶ τέλος ἐπεισεν. ὁ δὲ βασιλεὺς
 πυθόμενος ὅτι ἄραρος μέλλει τοὺς ἐπὶ τῆς Καισαρείας
 Ἰουδαίους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις πολλὰς ὄντας μυ-
 ριάδας ἀναιρεῖν ἡμέρα μιᾷ, μεταπέμπεται αὐτόν, Αἰ-
 κουον Μόδιον πέμψας αὐτῷ διάδοχον, ὡς ἐν ἄλλοις 30
 ἐδηλώσαμεν. ὁ δὲ Φίλιππος Γάμαλα τὸ φρούριον κα-

τέσχε καὶ τὴν πέριξ χώραν πίσσει τῇ πρὸς Ῥωμαίους
 ἐμμένουσιν.

ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀφικόμην ἐγὼ καὶ ταῦτα 12
 παρὰ τῶν ἀπαγγειλάντων ἔμαθον, γράφω τῷ συνεδρίῳ
 5 τῶν Ἱεροσολυμιτῶν περὶ τούτων, καὶ τί με πράττειν
 κελεύουσιν ἐρωτῶ. οἱ δὲ προσμεῖναι παρεκάλεσαν καὶ
 τοὺς συμπρέσβεις, εἰ θέλοιεν, κατασχόντα πρόνοιαν
 ποιήσασθαι τῆς Γαλιλαίας. οἱ δὲ συμπρέσβεις εὐπορή-
 σαντες πολλῶν χρημάτων ἐκ τῶν διδομένων αὐτοῖς δε- 10
 κάτων, ἃς ὄντες ἱερεῖς ὀφειλομένας ἀπελάμβανον, εἰς
 τὴν οἰκίαν ὑποστρέφειν γῆν ἔκριναν· ἐμοῦ δ' αὐτοὺς
 προσμεῖναι παρακαλέσαντος ἕως οὗ τὰ πράγματα κα-
 ταστήσωμεν, πείθονται. ἄρας οὖν μετ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς
 Σεπφωριτῶν πόλεως εἰς κώμην τινα Βηθμαοὺς λεγο- 15
 μένην, ἀπέχουσαν Τιβεριάδος στάδια τέσσαρα, παρα-
 γίνομαι. καὶ πέμψας ἐντεῦθεν [τοὺς] πρὸς τὴν Τιβε-
 ριέων βουλήν καὶ τοὺς πρώτους τοῦ δήμου παρακάλουν
 ἀφικέσθαι πρὸς με. καὶ παραγενομένων (ἐληλύθει δὲ
 καὶ Ἰουστὸς σὺν αὐτοῖς) ἔλεγον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν 20
 Ἱεροσολυμιτῶν πρεσβεύσων μετὰ τούτων πεπέμφθαι
 πρὸς αὐτούς, πείσων καθαιρεθῆναι τὸν οἶκον τὸν ὑπὸ
 Ἡρώδου τοῦ τετραρχοῦ κατασκευασθέντα, ζώων μορφᾶς
 ἔχοντα, τῶν νόμων οὕτω τι κατασκευάζειν ἀπαγορευ-
 ὄντων· καὶ παρακάλουν αὐτοὺς εἶν ἡμῖν ἢ τάχος τοῦτο 25
 πράττειν. ἐπὶ πολὺ μὲν οὖν οἱ περὶ τὸν Κάπελλον
 καὶ τοὺς πρώτους αὐτῶν ἐπιτρέπειν οὐκ ἤθελον, βια-
 ζόμενοι δ' ὑφ' ἡμῶν συγκατατίθενται. φθάνει δ' Ἰη-
 σοῦς ὁ τοῦ Σαφρία παῖς, ὃν τῆς τῶν ναυτῶν καὶ τῶν
 ἀπόρων στάσεως πρῶτον ἔφαμεν ἄρξαι, παραλαβὼν τι- 30
 νας Γαλιλαίους καὶ τὴν πᾶσαν αὐλήν ἐμπορήσας, πολλῶν
 οἰόμενος εὐπορήσειν ἐξ αὐτῆς χρημάτων, ἐπειδὴ τινὰς
 οἰκῶν ὀροφὰς κερουσώμενας εἶδεν. καὶ διήρπασαν

πολλά, παρὰ γνώμην τὴν ἡμετέραν πράξαντες· ἡμεῖς γὰρ μετὰ τὴν πρὸς Κάπελλον καὶ τοὺς πρώτους Τιβε-
ριέων ὀμίλιαν εἰς τὴν ἄνω Γαλιλαίαν ἀπὸ Βηθσαῶν
ἀνεχωρήσαμεν. ἀναιροῦσι δ' οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν πάν-
τας τοὺς ἐνοικοῦντας Ἕλληνας, ὅσοι τε πρὸ τοῦ πολέ- 5
μου γεγονέισαν αὐτῶν ἐχθροί.

13 πυθόμενος δ' ἐγὼ ταῦτα παρωξύνθητιν σφόδρα, καὶ
καταβάς εἰς Τιβεριάδα πρόνοιαν εἰσηνεγκάμην τῶν βα-
σιλικῶν σκευῶν, ὅσα δυνατὸν ἦν τοὺς ἀρπάσαντας
ἀφελῆσθαι. λυχνίαι δ' ἦσαν Κορίνθιαι ταῦτα καὶ τρά- 10
πεζαι τῶν βασιλικῶν καὶ ἀσήμου ἀργυρίου σταδμὸς
ἱκανός. πάντα δ' ὅσα παρέλαβον, φυλάσσειν τῷ βασι-
λεῖ ἔκρινα. μεταπεμφάμενος οὖν τοὺς τῆς βουλήs πρῶ-
τους δέκα καὶ Κάπελλον τὸν Ἀντύλλου τὰ σκευὴ παρέ-
δωκα, μηδενὶ παραγγείλας ἐτέρῳ πλήν ἐμοῦ δοῦναι. 15
κἀκεῖθεν εἰς τὰ Γίσχαλα πρὸς τὸν Ἰωάννην μετὰ τῶν
συμπρέσβειων ἀφικόμην, βουλόμενος γινῶναι τί ποτε
φρονεῖ. κατείδον δ' αὐτὸν ταχέως νεωτέρων ὀρεγόμε-
νον πραγμάτων καὶ τῆς ἀρχῆs ἐπιθυμίαν ἔχοντα. παρε-
κάλει γὰρ με τὸν Καῖσαρος σίτον κείμενον ἐν ταῖς τῆs 20
ἄνωθεν Γαλιλαίας κώμαις ἐξουσίαν αὐτῷ δοῦναι ἐκ-
φορῆσαι· θέλειν γὰρ ἔφασκεν εἰς ἐπισκευὴν τῶν τῆs
πατρίδος τειχῶν αὐτὸν ἀναλῶσαι. κατανοήσας δὲ ἐγὼ
τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ καὶ τί διανοοῖτο πράσσειν, οὐκ
ἔφην αὐτῷ συγχωρεῖν· ἢ γὰρ Ῥωμαίοις αὐτὸν ἐνενο- 25
οῦμην φυλάττειν, ἢ ἐμοὶ αὐτῷ, διὰ τὸ καὶ τὴν ἐξου-
σίαν τῶν ἐκεῖ πραγμάτων αὐτὸς παρὰ τοῦ κοινῶν τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν πεπιστεῦσθαι. μὴ πείθων δὲ με περὶ
τούτων ἐπὶ τοὺς συμπρέσβεις ἐτράπετο· καὶ γὰρ ἦσαν
ἀπρονοήτοι τῶν ἐσομένων καὶ λαβεῖν ἐτοιμότεροι. 30
φθείρει δὲ χρήμασιν αὐτοὺς ψηφίσασθαι πάντα τὸν σί-
τον αὐτῷ παραδοθῆναι τὸν ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ κείμε-

νον. καγὼ μόνος, ἠττώμενος ὑπὸ δύο, τὴν ἡσυχίαν
ἤγον. καὶ δευτέραν Ἰωάννης ἐπείσφερε πανουργίαν·
ἔφη γὰρ Ἰουδαίους τοὺς τὴν Φιλίππου Καισάρειαν κα-
τοικοῦντας, συγκεκλεισμένους κατὰ προσταγὴν τοῦ βα-
5 σιλέως ὑπὸ δίκου τοῦ τὴν δυναστείαν διοικοῦντος,
πεπομφέναι πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντας, ἐπειδὴ οὐκ
ἔχουσιν ἔλαιον ᾧ χρῆσονται καθαρὸν, ποιησάμενον πρό-
νοιαν ἐμπορίαν αὐτοῖς τούτου παρασχεῖν, μὴ δι' ἀνάγ-
κην Ἑλληνικῷ χρῆσάμενοι τὰ νόμιμα παραβαίνωσιν.
10 ταῦτα δ' οὐχ ὑπὲρ εὐσεβείας ἔλεγεν Ἰωάννης, δι' αἰ-
σχροκέρδειαν δὲ φανερωτάτην. γινώσκων γὰρ παρὰ μὲν
ἐκείνοις κατὰ τὴν Καισάρειαν τοὺς δύο ξέστας δραχ-
μῆs μιᾶs πωλουμένους, ἐν δὲ τοῖς Γισχάλοις τοὺς ὀγ-
δοήκοντα ξέστας δραχμῶν τεσσάρων, πᾶν τὸ ἔλαιον
15 ὅσον ἦν ἐκεῖ διεπέμψατο, λαβὼν ἐξουσίαν καὶ παρ'
ἐμοῦ τῷ δοκεῖν· οὐ γὰρ ἐκὼν ἐπέτρεπον, ἀλλὰ διὰ φό-
βον τὸν ἀπὸ τοῦ πλήθους, μὴ κωλύων καταλευσθείην
ὑπ' αὐτῶν. συγχωρήσαντος οὖν μου, πλείστων χρημά-
των ὁ Ἰωάννης ἐκ τῆs κουργίας ταύτης εὐπόρησεν.

20 τοὺς δὲ συμπρέσβεις ἀπὸ τῶν Γισχάλων ἀπολύσας 14
εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πρόνοιαν ἐποιούμην ὅπλων τε κα-
τασκευῆs καὶ πόλεων ὀχυρότητος. μεταπεμφάμενος δὲ
τῶν ληστῶν τοὺς ἀνδρειοτάτους, ἀφελῆσθαι μὲν αὐτῶν
τὰ ὅπλα οὐχ οἷόν τε ὄν ἐώρων, ἔπεισα δὲ τὸ πλήθος
25 μισθοφορίαν αὐτοῖς παρέχειν, ἄμεινον εἶναι λέγων
ἐκόντας ὀλίγα διδόναι μᾶλλον ἢ τὰς κτήσεις διαρπαζο-
μέναs ὑπ' αὐτῶν περιορᾶν. καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν
ὄρκους μὴ ἀφίξασθαι πρότερον εἰς τὴν χώραν, ἐὰν μὴ
μετακληθῶσιν ἢ ὅταν τὸν μισθὸν μὴ λάβωσιν, ἀπέ-
30 λυσα, παραγγείλας μήτε Ῥωμαίοις πολεμεῖν μήτε τοῖς
περιοίκιοις· εἰσηνεύεσθαι γὰρ πρὸ πάντων τὴν Γαλι-
λαίαν ἐφρόντιζον. τοὺς δ' ἐν τέλει τῶν Γαλιλαίων,

ὅσον ἑβδομήκοντα πάντας, βουλόμενος ἐν προφάσει
 φιλίας καθάπερ ὄμηρα τῆς πίστεως ἔχειν, φίλους τε
 καὶ συνεκδήμους ἐποιήσαμην, ἐπὶ τε κρίσεις παρελάμ-
 βανον, καὶ μετὰ γνώμης τῆς ἐκείνων τὰς ἀποφάσεις
 ἐποιούμην, μήτε προπετεία πειρώμενος τοῦ δικαίου
 5 διαμαρτάνειν, καθαρθεύειν τε παντός ἐν αὐταῖς λήμμα-
 15 τος. περὶ τριακοστὸν γοῦν ἔτος ὑπάρχων, ἐν ᾧ χρόνῳ,
 κὰν ἀπέχηται τις τῶν παρανόμων ἐπιθυμιῶν, δύσκολον
 τὰς ἐκ τοῦ φθόνου διαβολὰς φεύγειν, ἄλλως τε καὶ ἐπ'
 ἐξουσίας ὄντα μεγάλης, γυναῖκα μὲν πᾶσαν ἀνύβριστον
 10 ἐφύλαξα, πάντων δὲ τῶν διδομένων ὡς μὴ χρήζων κα-
 τεφρόνησα· ἀλλ' οὐδὲ τὰς ὀφειλομένας μοι ὡς ἱερεῖ
 δεκάτας ἀπελάμβανον παρὰ τῶν κομιζόντων. ἐκ μὲν-
 τοι τῶν λαφύρων μέρος, τοὺς Σύρους τοὺς τὰς πέριξ
 πόλεις κατοικοῦντας νικήσας, ἔλαβον, ἃ καὶ εἰς Ἱεροσό-
 15 λυμα τοῖς συγγενέσιν ὁμολογῶ πεπομφέναι. καὶ δις
 μὲν κατὰ κράτος ἔλῶν Σεπφορίτας, Τιβεριεῖς δὲ τε-
 τράκις, Γαδαρεῖς δ' ἅπαξ, καὶ τὸν Ἰωάννην πολλάκις
 ἐπιβουλεύσαντά μοι λαβῶν ὑποχείριον, οὐτ' αὐτὸν
 οὔτε τινὰς τῶν προειρημένων ἔθνῶν ἐτιμωρήσαμην, 20
 ὡς προῖων ὁ λόγος παραστήσει. διὰ τοῦτ' οἶμαι καὶ
 τὸν θεόν (οὐ γὰρ λελήθασι αὐτὸν οἱ τὰ δέοντα πράτ-
 τουτες) καὶ ἐκ τῆς ἐκείνων ἠύσασθαι με χειρός, καὶ
 μετὰ ταῦτα πολλοῖς περιπεσόντα κινδύνοις διαφυλάξαι.
 25 περὶ ἃν ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν.

16 τὸσαύτη δ' ἦν πρὸς με τοῦ πλήθους τῶν Γαλι-
 λαίων εὐνοία καὶ πίστις ὥστε, ληφθεῖσῶν αὐτῶν κατὰ
 κράτος τῶν πόλεων, γυναικῶν δὲ καὶ τέκνων ἀνδραπο-
 δισθέντων, οὐχ οὕτω ταῖς ἑαυτῶν ἐπεστέναζον συμφο-
 ραῖς ὥσπερ τῆς ἐμῆς ἐφρόντισαν σωτηρίας. ταῦτα δ'
 30 ὄρων Ἰωάννης ἐφθόνησε· καὶ γράφει πρὸς με παρακα-
 λῶν ἐπιτρέψαι καταβάντι χρήσασθαι τοῖς ἐν Τιβεριάδι

θερμοῖς ὕδασι τῆς τοῦ σώματος ἕνεκα θεραπείας. κἀ-
 γὰρ μηδὲν ὑποπτεύσας πράξειν αὐτὸν πονηρόν, οὐκ
 ἐκώλυσα· πρὸς δὲ καὶ τοῖς τῆς Τιβεριάδος τὴν διοίκη-
 σιν ὑπ' ἐμοῦ πεπιστευμένοις κατ' ὄνομα γράφω κατὰ-
 5 λυσιν ἐτοιμάσαι τῷ Ἰωάννῃ καὶ τοῖς ἀφιζομένοις σὺν
 αὐτῷ, πάντων τε τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονίαν παρα-
 σχεῖν. διέτριβον δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐν κώμῃ
 τῆς Γαλιλαίας ἣ προσαγορεύεται Κανά. ὁ δὲ Ἰωάννης 17
 ἀφικόμενος εἰς τὴν Τιβεριέων πόλιν ἐπειθε τοὺς ἀν-
 10 θρώπους ἀποστάντας τῆς πρὸς με πίστεως προστίθε-
 σθαι αὐτῷ. καὶ πολλοὶ τὴν παράκλησιν ἠδέως ἐδέ-
 ξαντο, νεωτέρων ἐπιθυμοῦντες αἰεὶ πραγμάτων καὶ
 φύσει πρὸς μεταβολὰς ἐπιτηδείως ἔχοντες καὶ στάσει
 χαίροντες· μάλιστα δὲ Ἰουῆτος καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ Πί-
 15 στος ὠρμήκεσαν ἀποστάντες ἐμοῦ προστίθεσθαι τῷ
 Ἰωάννῃ. διεκώλυσα δ' αὐτοὺς φθάσας. ἦκε γὰρ ἄγ-
 γελός μοι παρὰ Σίλλα, ὃν ἐγὼ καθεστάκειν τῆς Τιβε-
 ριάδος στρατηγόν, ὡς προεῖπον, τὴν τῶν Τιβεριέων
 γνώμην ἀπαγγέλλων καὶ μὲ σπεύδειν παρακαλῶν· βρα-
 20 δύαντος γὰρ ὑπὸ τὴν ἐτέρων ἐξουσίαν γενέσθαι τὴν
 πόλιν. ἐντυχὼν οὖν τοῖς γράμμασι τοῦ Σίλλα, καὶ δια-
 κοσίους ἀναλαβὼν ἄνδρας, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς τὴν
 πορείαν ἐποιούμην, προπέμψας ἄγγελον τὸν τὴν ἐμὴν
 παρουσίαν τοῖς ἐν τῇ Τιβεριάδι σηματοῦντα. πρωτὶ δὲ
 25 πλησιάζοντός μου τῇ πόλει τὸ πλήθος ὑπηντίαζεν, καὶ
 Ἰωάννης σὺν αὐτοῖς· ὃς καὶ πάνυ με τεταραγμένως
 ἀσπασάμενος, δείσας μὴ εἰς ἔλεγχον αὐτοῦ τῆς πράξεως
 ἀφικόμενης ἀπολέσθαι κινδυνεύσει, ὑπεχώρησε μετὰ
 σπουδῆς εἰς τὴν ἑαυτοῦ κατάλυσιν. κἀγὰρ δὲ γενόμενος
 30 κατὰ τὸ στάδιον, τοὺς περὶ ἐμὲ σωματοφύλακας ἀπολύσας
 πλὴν ἑνός, καὶ μετὰ τούτου κατασχὼν δέκα τῶν ὀπι-
 τῶν, δημηγορεῖν ἐπειρώμην τῷ πλήθει τῶν Τιβεριέων,

στάς ἐπὶ τριγχοῦ τινὸς ὑψηλοῦ, παρεκάλουν τε μὴ οὐ-
τως αὐτοὺς ταχέως ἀφίστασθαι· κατάγνωσιν γὰρ αὐ-
τοῖς οἴσειν τὴν μεταβολήν, καὶ τῷ μετὰ ταῦτα προΐ-
σταμένῳ δι' ὑποψίας γενήσεσθαι δικαίας, ὡς μηδὲ
τὴν πρὸς ἐκείνους πίστιν φυλαξάντων. 5

18 οὐπω δέ μοι πάντα λελάλητο, καὶ τινος ἐξήκουσα
τῶν οἰκείων καταβαίνειν κελεύοντος· οὐ γὰρ μοι και-
ρὸν εἶναι φροντίζειν τῆς παρὰ Τιβερίων εὐνοίας,
ἀλλὰ περὶ τῆς ἰδίας σωτηρίας, καὶ πῶς τοὺς ἐχθροὺς
ἐκφύγω. ἐπεπόμφει δ' ὁ Ἰωάννης τῶν περὶ αὐτὸν 10
ὀπλιτῶν ἐπιλέξας τοὺς πιστοτάτους, ἐκ τῶν χιλίων οἵ-
περ ἦσαν αὐτῷ, καὶ προσέταξε τοῖς πεμφθεῖσιν ἀνελεῖν
με, πεπυσμένος ὡς εἶην μετὰ τῶν οἰκείων μεμονωμένος.
ἤκον δ' οἱ πεμφθέντες, κἂν ἐπεπράχρισαν τούτῳ, εἰ
μὴ τοῦ τριγχοῦ θάπτον ἀφαλόμενος ἐγὼ μετὰ τοῦ σω- 15
ματοφύλακος Ἰακώβου, καὶ ὑπὸ τινος Τιβερίωνος Ἡρώ-
δου προσανακουφισθεῖς, ὀδηγηθεῖς τε ὑπὸ τούτου
ἐπὶ τὴν λίμνην καὶ πλοίου λαβόμενος καὶ ἐπιβάς, παρὰ
δόξαν τοὺς ἐχθροὺς διαφυγῶν εἰς Ταριχαίας ἀφικόμην.

19 οἱ δὲ τὴν πόλιν ταύτην κατοικοῦντες ὡς ἐπίθοντο 20
τὴν τῶν Τιβερίων ἀπιστίαν, σφόδρα παρωξύνθησαν.
ἀρπάσαντες οὖν τὰ ὄπλα παρεκάλουν σφᾶς ἄγειν ἐπ'
αὐτούς· θέλειν γὰρ ἔφασκον ὑπὲρ τοῦ στρατηγοῦ δι-
κας λαβεῖν παρ' αὐτῶν. διήγγελλον τε τὰ γεγονότα
καὶ τοῖς κατὰ τὴν Γαλιλαίαν πᾶσαν, ἐρεθίσαι καὶ τού- 25
τους κατὰ τῶν Τιβερίων δια σπουδῆς ἔχοντες· παρε-
κάλουν τε πλείστους συναχθέντας ἀφικέσθαι πρὸς αὐ-
τούς, ἵνα μετὰ γνώμης τοῦ στρατηγοῦ πράττωσι τὸ δό-
ξαν. ἤκον οὖν οἱ Γαλιλαῖοι πολλοὶ πανταχόθεν μεθ'
ὄπλων, καὶ παρεκελεύοντό μοι προσβαλεῖν τῇ Τιβε- 30
ριάδι καὶ κατὰ κράτος αὐτὴν ἐξελεῖν, καὶ πᾶσαν ἔδα-
φος ποιήσαντα τοὺς ἐνοίκους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις

ἀνδραποδίσασθαι. συνεβούλευον δὲ ταῦτα καὶ τῶν
φίλων οἱ ἐκ τῆς Τιβεριάδος διασωθέντες. ἐγὼ δὲ οὐ
συνεπένευον, δεινὸν ἠγούμενος ἐμφυλίου πολέμου κα-
τάρχειν· μέγρι λόγων γὰρ ἔμην εἶναι δεῖν τὴν φιλο-
5 νεικίαν. καὶ μὴν οὐδ' αὐτοῖς ἔφασκον συμφέρειν τοῦτο
πράξει, Ῥωμαίων ταῖς πρὸς ἀλλήλους στάσεσιν αὐτοὺς
ἀπολέσθαι προσδοκῶντων. ταῦτα δὲ λέγων ἔπανσα
τῆς ὀργῆς τοὺς Γαλιλαίους.

ὁ δὲ Ἰωάννης, ἀπράκτου τῆς ἐπιβουλῆς αὐτῷ γενο- 20
μένης, ἔδεισε περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὀπλί-
τας ἀναλαβὼν ἀπῆρεν ἐκ τῆς Τιβεριάδος εἰς τὰ Γίσχα-
λα, καὶ γράφει πρὸς με περὶ τῶν πεπραγμένων ἀπολο-
γούμενος ὡς μὴ κατὰ γνώμην τὴν αὐτοῦ γενομένων·
παρακάλει τε μηδὲν ὑπονοεῖν κατ' αὐτοῦ, προστιθεῖς
15 ὄρκους καὶ δεινὰς τινὰς ἀράς, δι' ὧν ἔετο πιστευθή-
σεσθαι περὶ ὧν ἐπέστειλεν. οἱ δὲ Γαλιλαῖοι (πολλοὶ 21
γὰρ ἕτεροι πάλιν ἐκ τῆς χώρας πάσης ἀνήχθησαν μεθ'
ὄπλων) εἰδότες τὸν ἄνθρωπον ὡς πονηρὸς ἐστὶ καὶ
ἐπίορκος, παρεκάλουν ἀγαγεῖν σφᾶς ἐπ' αὐτόν, ἄρδην
20 ἀφανίσειν ἐπαγγελλόμενοι σὺν αὐτῷ καὶ τὰ Γίσχαλα.
χάριν μὲν οὖν ἔχειν αὐτῶν ταῖς προθυμίαις ὡμολόγουν
ἐγὼ καὶ νικήσειν αὐτῶν τὴν εὐνοίαν ἐπηγγελλόμενι,
παρακάλουν δ' ὅμως ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἀξιῶν, καὶ συγ-
γινώσκειν μοι δεόμενος προσηρημένῳ τὰς ταραχὰς χω-
25 ρὶς φόνων καταστέλλειν. καὶ πείσας τὸ πλῆθος τῶν
Γαλιλαίων εἰς τὴν Σέπφωριν ἀφικνούμην.

οἱ δὲ τὴν πόλιν ταύτην κατοικοῦντες ἄνδρες, κε- 22
κοιρότες τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐμμεῖναι πίστει, δεδιότες
δὲ τὴν ἐμὴν ἄφιξιν, ἐπειράθησαν ἑτέρα με πράξει πε-
30 ρισπᾶσαντες ἀδεεῖς εἶναι περὶ αὐτῶν, καὶ δὴ πέμψαν-
τες πρὸς Ἰησοῦν τὸν ἀρχιληστὴν εἰς τὴν Πτολεμαῖδος
μεθορίαν, ὑπέσχοντο δώσειν πολλὰ χρήματα θελήσαντι

μετὰ τῆς σὺν αὐτῷ δυνάμεως (ἦσαν δὲ ὀκτακόσιοι τὸν ἀριθμὸν) πόλεμον ἐξάψαι πρὸς ἡμᾶς. ὃ δ' ὑπακούσας αὐτῶν ταῖς ὑποσχέσεσιν ἠθέλησεν ἐπιπεσεῖν ἡμῖν ἀντιόμοις καὶ μηδὲν προγινώσκουσιν. πέμψας γοῦν πρὸς με παρεκάλει λαβεῖν ἐξουσίαν ἀσπασόμενον ἀφικέσθαι. 5 συγχωρήσαντος δέ μου (τῆς γὰρ ἐπιβουλῆς οὐδὲν προηπιστάμην) ἀναλαβὼν τὸ σύνταγμα τῶν ληστῶν ἔσπευδεν ἐπ' ἐμέ. οὐ μὴν ἔφθασεν αὐτοῦ τέλος λαβεῖν ἢ κακουργία. πλησιάζοντος γὰρ ἤδη, τῶν σὺν αὐτῷ τις αὐτομολήσας ἦκε πρὸς με τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ φρά- 10 ζων. κἀγὼ πυθόμενος ταῦτα προῆλθον εἰς τὴν ἀγοράν, σκηψάμενος ἀγνοεῖν τὴν ἐπιβουλήν. ἐπηρόμην δὲ πολλοὺς ὀπλίτας Γαλιλαίους, τινὰς δὲ καὶ Τιβεριέων. εἶτα προστάξας τὰς ὁδοὺς πάσας ἀσφαλέςτατα φρουρεῖσθαι, παρήγγεila τοῖς ἐπὶ τῶν πυλῶν μόνου Ἰησοῦν, ἐπει- 15 δὴν παραγένηται, μετὰ τῶν πρώτων εἰσελθεῖν ἑᾶσαι, ἀποκλεῖσαι δὲ τοὺς ἄλλους, βιαζόμενους δὲ τύπτειν. τῶν δὲ τὸ προσταχθὲν ποιησάντων εἰσηλθὲν ὁ Ἰησοῦς μετ' ὀλίγων, καὶ κελεύσαντος ἐμοῦ ῥῖψαι τὰ ὄπλα θᾶπτον (εἰ γὰρ ἀπειθοῖη, τεθνηξέσθαι) περιεστῶτας ἰδὼν 20 πανταχόθεν αὐτῷ τοὺς ὀπλίτας, φοβηθεὶς ὑπήκουσεν. οἱ δ' ἀποκλεισθέντες τῶν ἐπακολουθούντων αὐτῷ πυθόμενοι τὴν σύλληψιν ἔφυγον. κἀγὼ προσκαλεσάμενος τὸν Ἰησοῦν κατ' ἰδίαν, οὐκ ἀγνοεῖν ἔφην τὴν ἐπ' ἐμέ συσκευασθεῖσαν ἐπιβουλήν, οὐδ' ὑπὸ τίνων πεμφθεῖν· 25 συγγνώσεσθαι δ' ὅμως αὐτῷ τῶν πεπραγμένων, εἰ μέλλοι μετανοήσῃ καὶ πιστὸς ἐμοὶ γενήσεσθαι. ὑπισχνουμένου δὴ πάντα ποιήσῃ ἐκείνου ἀπέλυσα, συγχωρήσας αὐτῷ συναγαγεῖν πάλιν οὓς πρότερον εἶχεν. Σεπφορίταις δ' ἠπέλησα, εἰ μὴ παύσαιντο τῆς ἀγνω- 30 μοςύνης, λήψεσθαι παρ' αὐτῶν δίκας.

23 κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀφικνοῦνται πρὸς με δύο

μεγιστᾶνες τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς τῶν Τραχωνιτῶν χώρας, ἐπαγόμενοι τοὺς ἑαυτῶν ἵππους, καὶ ὄπλα καὶ χρήματα δ' ἐπικομίζοντες. τούτους περιτέμνεσθαι τῶν Ἰουδαίων ἀναγκαζόντων, εἰ θέλου- 5 σιν εἶναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ εἶσα βιασθῆναι, φάσκων δεῖν ἕκαστον ἄνθρωπον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν τὸν θεὸν εὐσεβεῖν, ἀλλὰ μὴ μετὰ βίας, χρῆναι δὲ τούτους δι' ἀσφάλειαν πρὸς ἡμᾶς καταφεύγοντας μὴ μετανοεῖν. πεισθέντος δὲ τοῦ πλήθους, τοῖς ἤκουσιν ἀν- 10 δράσει τὰ πρὸς τὴν συνήθη δίκαιαν ἅπαντα παρῆχον θαψιλῶς.

πέμπει δ' ὁ βασιλεὺς Ἀργίπας δύναμιν καὶ στρα- 24 τηγὸν ἐπ' αὐτῆς Αἰκουον Μόδιον, Γάμαλα τὸ φρούριον ἐξαιρήσοντας. οἱ δὲ πεμφθέντες κνκλώσασθαι μὲν τὸ φρούριον οὐκ ἤρκεσαν, ἐν δὲ τοῖς φανεροῖς τῶν τόπων ἐφειδρύνοντες ἐπολιόρκουν τὰ Γάμαλα. Αἰβούτιος δὲ ὁ δεκάδαρχος ὁ τοῦ μεγάλου πεδίου τὴν προστασίαν πεπιστευμένος, ἀκούσας ὅτι παρείην εἰς Σιμωνιάδα κώμην ἐν μεθορίοις κειμένην τῆς Γαλιλαίας, αὐτοῦ δ' 20 ἀπέχουσαν ἐξήκοντα σταδίου, [νυκτὸς] ἀναλαβὼν τοὺς ἑκατὸν ἵππους οὓς εἶχε σὺν αὐτῷ, καὶ τινὰς πεζοὺς περὶ διακοσίους, καὶ τοὺς ἐν Γαβᾶ πόλει κατοικοῦντας ἐπαγόμενος συμμάχους, νυκτὸς ὁδεύσας ἦκεν εἰς τὴν κώμην ἐν ἣ διέτριβον. ἀντιπαραταξαμένου δὲ κἀμοῦ μετὰ 25 δυνάμεως πολλῆς, ὁ μὲν Αἰβούτιος εἰς τὸ πεδῖον ὑπάγειν ἡμᾶς ἐπειράτο (σφόδρα γὰρ τοῖς ἵππεῦσιν ἐπεποίθει), οὐ μὴν ὑπήκουσαμεν· ἐγὼ γὰρ τὸ πλεονέκτημα συνιδὼν τὸ γενησόμενον τοῖς ἵππεῦσιν, εἰ καταβαίημεν εἰς τὸ πεδῖον (πεζοὶ γὰρ ἡμεῖς σύμπαντες ἦμεν), ἔγνω αὐτοῦ τοῖς πολεμίοις συνάπτειν. καὶ μέχρι μὲν τινος γενναίως ἀντέσχε σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ὁ Αἰβούτιος· ἀχρεῖον δ' ὄρων κατὰ τὸν τόπον τοῦτον οὐδὲν αὐτῷ

τὴν ἰππικὴν δύναμιν, ἀναξενύγνυσιν ἄπρακτος εἰς Γαβρὰν πόλιν, τρεῖς ἄνδρας ἀποβαλὼν κατὰ τὴν μάχην. εἰπόμεν δὲ κατὰ πόδας ἐγὼ, δισχιλίους ἐπαγόμενος ὀπίστας· καὶ περὶ Βησαρὰν πόλιν γενόμενος ἐν μεθορίοις τῆς Πτολεμαΐδος κειμένην, εἴκοσι δ' ἀπέχουσαν 5 σταδία τῆς Γαβρᾶς, ἐνθα διέτριβεν ὁ Αἰβούτιος, στήσας τοὺς ὀπίστας ἔξωθεν τῆς κώμης, καὶ φρουρεῖν αὐτοῖς ἀσφαλῶς τὰς ὁδοὺς προσταΐζας ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐνοχλησθαι τοὺς πολεμίους ἡμῶν ἕως τὸν σίτον ἐκφορήσωμεν (πολύς γὰρ ἀπέκειτο Βερενίκης τῆς βασιλίδος ἐκ τῶν πέριξ 10 κωμῶν εἰς τὴν Βησαρὰν συλλεγόμενος), πληρώσας καμῆλους καὶ τοὺς ὄνους (πολλοὺς δὲ ἐπηγόμεν) διέπεμψα τὸν σίτον εἰς τὴν Γαλιλαίαν. τοῦτο δὲ πράξας προεκαλούμην εἰς μάχην τὸν Αἰβούτιον. οὐκ ὑπακούσαντος δ' ἐκείνου (κατεπέπληκτο γὰρ τὴν ἡμετέραν ἐτοιμότητα 15 καὶ τὸ θάρσος) ἐπὶ Νεοπολιτανὸν ἐτραπόμεν, τὴν Τιβεριέων χώραν ἀκούσας ὑπ' αὐτοῦ λεηλατεῖσθαι. ἦν δὲ ὁ Νεοπολιτανὸς Ἰλῆς μὲν ἑπαρχος, παρειλήθει δὲ τὴν Σκυθόπολιν εἰς φυλακὴν τὴν ἀπὸ τῶν πολεμίων. τοῦτον οὖν κωλύσας ἐπὶ πλέον τὴν Τιβεριάδα κακοῦν, περὶ 20 τὴν τῆς Γαλιλαίας πρόνοιαν ἐγινόμεν.

25 ὁ δὲ τοῦ Λευὶ παῖς Ἰωάννης, ὃν ἔφαμεν ἐν τοῖς Γισχάλοις διατρίβειν, πνυθόμενος πάντα κατὰ νοῦν μοι προχωρεῖν, καὶ δι' εὐνοίας μὲν εἶναί με τοῖς ὑπηκόοις, τοῖς πολεμίοις δὲ δι' ἐκπλήξεως, οὐκ εὖ τὴν γνώμην 25 ἐτέθη, κατάλυσιν δ' αὐτῷ τὴν ἐμὴν εὐπραγίαν φέρειν νομίζων εἰς φθόνον ἐξώκειλεν οὐ τι μέτριον, καὶ παύσειν με τῆς εὐτυχίας ἐλπίσας, εἰ παρὰ τῶν ὑπηκόων μῖσος ἐξάψειεν, ἐπειθε τοὺς τὴν Τιβεριάδα κατοικοῦντας καὶ τοὺς τὴν Σέπρωριν, νομίζων πρὸς τούτοις καὶ 30 τοὺς Γάβαρα (πόλεις δ' εἰσὶν αὐταὶ τῶν κατὰ τὴν Γαλιλαίαν αἱ μέγισται) τῆς πρὸς με πίστεως ἀποστάντας

αὐτῷ προστίθεσθαι· κρείττον γὰρ ἐμοῦ στρατηγήσειν αὐτῶν ἔφασκεν ἑαυτόν. καὶ Σεπρωρεῖς μὲν (οὐδετέρω γὰρ ἡμῶν προσεῖχον διὰ τὸ Ῥωμαίους ἠροῦσθαι δεσπότης) οὐκ ἐπένευον αὐτῷ, Τιβεριεῖς δὲ τὴν μὲν ἀπόστα- 5 σιν οὐκ ἐδέχοντο, [καὶ] αὐτοῦ δὲ συγκατένευον γενήσθαι φίλοι. οἱ δὲ Γάβαρα κατοικοῦντες προστίθενται τῷ Ἰωάννῃ· Σίμων δ' ἦν ὁ παρακαλῶν αὐτούς, πρωτεύων μὲν τῆς πόλεως, ὡς φίλῳ δὲ καὶ ἐταίρῳ τῷ Ἰωάννῃ χρώμενος. ἐκ μὲν οὖν τοῦ φανεροῦ τὴν ἀπόστασιν 10 οὐκ ὁμολόγουν (σφόδρα γὰρ ἐδεδοίκεσαν τοὺς Γαλιλαίους ἄτε δὴ πείραν αὐτῶν τῆς πρὸς ἐμὲ πολλάκις εὐνοίας λαβόντες), ἐκ τοῦ λεληθότος δὲ καιρὸν παραφυλάττοντες ἐπιτήδειον ἐπεβούλεον. καὶ δὴ ἀφικόμην εἰς κίνδυνον τὸν μέγιστον διὰ τοιαύτην αἰτίαν.

15 νεανίσκοι τινὲς θρασεῖς, Δαβαριττηνοὶ γένος, ἐπι- 26 τηρήσαντες τὴν Πτολεμαίου γυναῖκα τοῦ βασιλέως ἐπιτρόπου, μετὰ πολλῆς παρασκευῆς καὶ τινῶν ἰπέων ἀσφαλείας χάριν ἐπομένων διὰ τοῦ μεγάλου πεδίου τὴν πορείαν ποιουμένην ἐκ τῆς τοῖς βασιλεῦσιν ὑποτελοῦς 20 χώρας εἰς τὴν Ῥωμαίων ἐπικράτειαν, ἐπιπίπτουσιν αὐτοῖς ἄφνω, καὶ τὴν μὲν γυναῖκα φεύγειν ἠνάγκασαν, ὅσα δ' ἐπεφέρετο πάντα διήρπασαν. καὶ ἦγον εἰς Ταριχαίας πρὸς με τέτταρας ἡμιόνους καταφόρτους ἄγοντες ἐσθῆτος καὶ σκευῶν· ἦν δὲ καὶ ἄργυρίου σταθμὸς 25 οὐκ ὀλίγος καὶ χρυσοὶ πεντακόσιοι. ταῦτ' ἐγὼ βουλόμενος διαφυλάξαι τῷ Πτολεμαίῳ (καὶ γὰρ ἦν ὁμόφυλος, ἀπηγόρευται δ' ἡμῶν ὑπὸ τῶν νόμων μηδὲ τοὺς ἐχθροὺς ἀποστρεφῖν) πρὸς μὲν τοὺς κομίσαντας ἔφην αὐτὰ φυλάττειν δεῖν, ἵν' ἐκ τῆς πράξεως αὐτῶν ἐπισκευασθῇ 30 τὰ τεῖχη τῶν Ἱεροσολύμων. οἱ δὲ νεανῖαι χαλεπῶς ἔσχον οὐ λαβόντες μοῖραν ἐκ τῶν λαφύρων καθάπερ προσεδόκησαν, καὶ πορευθέντες εἰς τὰς πέριξ τῆς Τι-

βεριάδος κώμας προδιδόναι μέλλειν με Ῥωμαίοις τὴν
 χώραν αὐτῶν ἔλεγον· κεχορησθαι γὰρ σοφίσματι πρὸς
 αὐτούς, λέγοντα τὰ ἐκ τῆς ἀρπαγῆς κομισθέντα φυλάτ-
 τειν εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῶν τειχῶν τῆς Ἱεροσολυμιτῶν
 πόλεως, ἐγνωκέναι δὲ πάλιν τῷ δεσπότῃ ἀποδοῦναι τὰ
 ἠρπασμένα. καὶ κατὰ τοῦτο γε τῆς ἐμῆς γνώμης οὐ διή-
 μαρτον· ἀπαλλαγέντων γὰρ αὐτῶν μεταπεμφάμενος
 δύο τοὺς πρώτους, Δασβίωνα καὶ Ἰάνναιον τὸν τοῦ
 Λευῖ, φίλους ἐν τοῖς μάλιστα τοῦ βασιλέως καθεστῶ-
 τας, τὰ ἐκ τῆς ἀρπαγῆς σκευὴ λαβόντας διαπέμφασθαι
 πρὸς ἐκεῖνον ἐκέλευον, θάνατον ἀπειλήσας αὐτοῖς τὴν
 27 ζημίαν, εἰ πρὸς ἕτερον ταῦτα ἀπαγγελοῦσιν. ἐπισχού-
 σης δὲ φήμης τὴν Γαλιλαίαν ἄπασαν ὡς τῆς χώρας αὐ-
 τῶν μελλούσης ὑπ' ἐμοῦ τοῖς Ῥωμαίοις προδίδοσθαι,
 καὶ πάντων παροξυνθέντων ἐπὶ τὴν ἐμὴν τιμωρίαν, οἱ
 15 τὰς Ταριχάϊας κατοικοῦντες, καὶ αὐτοὶ τοὺς νεανίσκους
 ἀληθεύειν ὑπολαβόντες, πείθουσι τοὺς σωματοφύλακας
 καὶ τοὺς ὀπλίτας κοιμώμενόν με καταλιπόντας παραγε-
 νέσθαι θάττον εἰς ἱππόδρομον, ὡς ἐκεῖ βουλευσομένους
 μετὰ πάντων περὶ τοῦ στρατηγοῦ. πειθομένων δὲ τού-
 20 των καὶ συνελθόντων πολὺς ὄχλος ἤδη προσννήθροι-
 στο, μίαν τε πάντες ἐποιοῦντο φωνήν, κολάζειν τὸν
 προδότην πονηρὸν περὶ αὐτοὺς γεγενημένον. μάλιστα δ'
 αὐτοὺς ἐξέκλαιεν ὁ τοῦ Σαπφία παῖς Ἰησοῦς, ἄρχων τότε
 τῆς Τιβεριάδος, πονηρὸς ἄνθρωπος καὶ ταράζει μεγάλα
 25 πράγματα φύσιν ἔχων, στασιοποιός τε καὶ νεωτεριστῆς
 ὡς οὐχ ἕτερος. καὶ τότε δὴ λαβὼν εἰς χεῖρας τοὺς Μωυ-
 σέως νόμους καὶ προσελθὼν εἰς μέσον, "εἰ μὴ ὑπὲρ αὐ-
 τῶν" ἔφη, "πολίται, μισεῖν δύνασθε Ἰώσηπον, εἰς τοὺς
 πατέριους ἀποβλέψαντες νόμους, ὧν ὁ πρῶτος ὑμῶν στρα-
 30 τηρὸς προδότης ἐμελλε γίνεσθαι, καὶ μισοπονηρήσαντες
 ὑπὲρ τούτων, τιμωρήσασθε τὸν τοιαῦτα τολμήσαντα."

ταῦτ' εἰπὼν, καὶ τοῦ πλήθους ἐπιβοήσαντος, ἀνα- 28
 λαβὼν τινὰς ὀπλίτας ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ κατηγόμην
 ἔσπευδεν ὡς ἀναιρήσειν. ἐγὼ δ' οὐδὲν προαισθόμενος
 διὰ κόπον πρὸ τῆς ταραχῆς κατεσχήμεν. Σίμων δ' ὁ
 5 τοῦ σώματός μου τὴν φυλακὴν πεπιστευμένος, ὁ καὶ
 μόνος παραμείνας, ἰδὼν τὴν ἐπιδρομὴν τῶν πολιτῶν
 διεγείρει με καὶ τὸν ἐφεστῶτά μοι κίνδυνον ἐξαγγέλλει·
 ἤξιόν τε γενναίως θνήσκειν ὡς στρατηγὸν ὑπ' αὐτοῦ,
 πρὶν διελθεῖν τοὺς ἐχθροὺς ἀναγκάσοντας ἢ κτενοῦν-
 10 τας. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν, ἐγὼ δὲ τῷ θεῷ τὰ κατ' ἐμῶν
 τὸν ἐπιτρέψας εἰς τὸ πλήθος ὠρμήθην προελθεῖν. με-
 τευδὺς οὖν μέλαιναν ἐσθῆτα, καὶ τὸ ξίφος ἀπαρησά-
 μενος ἐκ τοῦ ἀνχένος, καθ' ὁδὸν ἐτέραν, ἣ μηδένα μοι
 τῶν πολεμίων ὑπαντιάσειν ὤμην, ἦειν εἰς τὸν ἱππό-
 15 δρομον, ἄφνω τε φανείς καὶ προηὴς πεσῶν καὶ τὴν γῆν
 δάκρουσι φύρων ἔλεινός ἐδοξα πᾶσιν. συνείς δὲ τοῦ
 πλήθους τὴν μεταβολήν, διστάσαι τὰς γνώμας αὐτῶν
 ἐπειρώμην πρὸ τοῦ τοὺς ὀπλίτας ἀπὸ τῆς οἰκίας ὑπο-
 στρέψαι, καὶ συνεχώρον μὲν ἀδικεῖν ὡς αὐτοὶ νομί-
 20 ζουσιν, ἐδεόμην δὲ διδάξαι πρότερον εἰς τίνα χρεῖαν
 ἐφύλαττον τὰ ἐκ τῆς ἀρπαγῆς κομισθέντα χρήματα, καὶ
 τότε θνήσκειν, εἰ κελεύοιεν. τοῦ δὲ πλήθους λέγειν
 κελεύοντος ἐπῆλθον οἱ ὀπλίται, καὶ θεασάμενοί με
 προσέτρεχον ὡς κτενοῦντες. ἐπισχεῖν δὲ τοῦ πλήθους
 25 κελεύοντος ἐπέσθησαν, προσδοκῶντες, ἐπειδὴν ὁμολο-
 γήσω πρὸς αὐτοὺς τὰ χρήματα τῷ βασιλεὶ τετηρημέναι,
 ὡς ὁμολογηκότα τὴν προδοσίαν ἀναιρήσειν. σιγῆς οὖν 29
 παρὰ πάντων γενομένης, "ἄνδρες" εἶπον "ὁμόφυλοι,
 θανεῖν μὲν εἰ δίκαιόν ἐστιν, οὐ παραιτοῦμαι, βούλομαι
 30 δ' ὅμως πρὸ τοῦ τελευτῆσαι τὴν ἀλήθειαν φράσαι πρὸς
 ὑμᾶς. τὴν γὰρ πόλιν ταύτην φιλοξενωτάτην οὔσαν ἐπι-
 στάμενος, πληθύνουσάν τε τοσούτων ἀνδρῶν οἱ τὰς ἐαυ-

τῶν πατρίδας καταλιπόντες ἀφίκοντο κοινωνοὶ τῆς ὑμέ-
 τέρας γενόμενοι τύχης, ἐβουλήθην τείχη κατασκευάσαι
 ἐκ τῶν χρημάτων τούτων, περὶ ὧν ἡ παρ' ὑμῶν ἐστὶν
 ὀργὴ δαπανωμένων εἰς τὴν οἰκοδομίαν αὐτῶν." πρὸς
 ταῦτα παρὰ μὲν τῶν Ταριχαιατῶν καὶ ξένων ἐγείρεται
 φωνή, χάριν ἔχειν ὁμολογούντων καὶ θαρροῦν προτρε-
 πομένων, Γαλιλαῖοι δὲ καὶ Τιβεριεῖς τοῖς θυμοῖς ἐπέ-
 μενον. καὶ γίνεται στάσις πρὸς ἀλλήλους, τῶν μὲν κο-
 λάσειν ἀπειλούντων τῶν δὲ καταφροεῖν. ἐπεὶ δὲ ἐπηγ-
 γειλάμην καὶ Τιβεριάδι κατασκευάσειν τείχη καὶ ταῖς
 ἄλλαις πόλεσιν αὐτῶν ταῖς ἀναγκαίαις, πιστεύσαντες
 ὑπεχώρουν ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ. καὶ γὰρ παρὰ πᾶσαν
 ἐλπίδα διαφυγῶν τὸν προειρημένον κίνδυνον, μετὰ
 τῶν φίλων καὶ ὀπιτῶν εἴκοσιν εἰς τὴν οἰκίαν ὑπέ-
 στρεψα.

30 πάλιν δὲ οἱ ληστὰι καὶ τῆς στάσεως αἴτιοι, δείσαν-
 τες περὶ ἑαυτῶν μὴ δίκας εἰσπραχθῶσιν ὑπ' ἐμοῦ τῶν
 πεπραγμένων, ἀναλαβόντες ἑξακοσίους ὀπλίτας ἤκον
 ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἔνθα διέτριβον, ἐμπρήσοντες αὐτήν.
 ἀπαγγελθείσης δὲ μοι τῆς ἐφόδου φεύγειν μὲν ἀπρεπὲς
 ἠγγελάμην, ἔκρινα δὲ παραβαλόμενος χρῆσασθαι τι καὶ
 τόλμη. προστάξας οὖν ἀποκλείσαι τῆς οἰκίας τὰς θύ-
 ρας, αὐτὸς ἐπὶ τὸ ὑπερῶον ἀναβὰς παρεκάλουν εἰσπέμ-
 ψαι τινὰς ληψομένους τὰ χρήματα· πᾶσαι γὰρ
 οὕτω τῆς ὀργῆς αὐτοῦς ἔφην. εἰσπεψάντων δὲ τὸν
 θρασύτατον αὐτῶν μάλιστα αἰκισάμενος, εἰς τὸ μυχαί-
 τατον τῆς οἰκίας παρασύρας, τὴν ἑτέραν τε τῶν χειρῶν
 ἀποκόψαι κελεύσας καὶ κρεμάσας ἐκ τοῦ τραχήλου,
 τοιοῦτον ἐξέβαλον πρὸς τοὺς ἀποστείλαντας. τοὺς δ'
 ἔλαβεν ἐκπλήξις καὶ φόβος οὕτι μέτριος. δείσαντες οὖν
 καὶ αὐτοὶ ταῦτα πείσεσθαι εἰ μένοιεν (εἰκαζον γὰρ ἔν-
 δον ἔχειν με πλείους αὐτῶν ὀπλίτας), εἰς φυγὴν ὄρμη-

σαν. καὶ γὰρ τοιοῦτω στρατηγήματι χρῆσάμενος τὴν δευ-
 τέραν ἐπιβουλήν διέφυγον.

πάλιν δὲ τὸν ὄχλον τινὲς ἠρέθιζον, τοὺς ἀφικομέ- 31
 νους πρὸς με βασιλικὸς μεγιστῶνας οὐκ ὀφείλειν ζῆν
 λέγοντες, μὴ μεταβῆναι θέλοντας εἰς τὰ παρ' αὐτοῖς
 ἔδη, πρὸς οὓς σωθησόμενοι πάρεσι· διέβαλλόν τε
 φαρμακείας εἶναι λέγοντες καὶ κωλυτὰς τοῦ Ῥωμαίων
 περιγενέσθαι. ταχὺ δὲ τὸ πλῆθος ἐπέιδετο, ταῖς τῶν
 λεγομένων πρὸς χάριν αὐτοῖς πιθανότησιν ἀπατάμενοι.
 10 πυνθόμενος δὲ περὶ τούτων ἐγὼ πάλιν τὸν δῆμον ἀνε-
 δίδασκον μὴ δεῖν διώκεσθαι τοὺς καταφυγόντας πρὸς
 αὐτούς, τὸ δὲ φλύαρον τῆς περὶ τῶν φαρμάκων αἰτίας
 διέσυρον, οὐκ ἂν τοσαύτας μυριάδας στρατιωτῶν Ῥω-
 μαίους λέγων τρέφειν, εἰ διὰ φαρμακείων ἦν νικᾶν τοὺς
 15 πολεμίους. ταῦτα λέγοντος ἐμοῦ πρὸς ὀλίγον μὲν ἐπέι-
 θοντο, πάλιν δ' ἀναχωρήσαντες ὑπὸ τῶν πονηρῶν ἐξη-
 ρεθίζοντο κατὰ τῶν μεγιστάνων. καὶ ποτε μεθ' ὀπλων
 ἐπὶ τὴν οἰκίαν αὐτῶν τὴν ἐν Ταριχαία ἐπῆλθον ὡς
 ἀναιρήσοντες. ἔδρισα δ' ἐγὼ πυνθόμενος μὴ τοῦ μύσου
 20 τέλος λαβόντος ἀνεπίβητος γένηται τοῖς καταφυγεῖν εἰς
 αὐτὴν θέλουσιν. παρεγενόμην οὖν εἰς τὴν τῶν μεγιστά-
 νων οἰκίαν μετὰ τινῶν ἐτέρων, καὶ κλείσας, διώρυγά
 τε ποιήσας ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὴν λίμνην ἄγουσαν, μετα-
 πεμφάμενός τε πλοῖον καὶ σὺν αὐτοῖς ἐμβὰς ἐπὶ τὴν με-
 25 θόριον τῶν Ἰππητῶν διεπέρασα, καὶ δούς αὐτοῖς τὴν
 τιμὴν τῶν ἵππων (οὐ γὰρ ἠδυνήθη αὐτοῖς ἐπαγαγέ-
 σθαι τοιαύτης γενομένης τῆς ἀποδράσεως) ἀπέλυσα,
 πολλὰ παρακαλέσας τὴν προσπεσοῦσαν ἀνάγκην γεν-
 ναίως ἐνεργεῖν. αὐτὸς τε μεγάλως ἠχθόμεν βιασθεὶς
 30 τοὺς προσφυγόντας ἐκθεῖναι πάλιν εἰς τὴν πολεμίαν,
 ἄμεινον δ' εἶναι νομίσας παρὰ Ῥωμαίοις ἀποθανεῖν
 αὐτούς, εἰ συμπέσοι, μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν χώραν.

οἱ δ' ἄρα διεσώθησαν· συνεχώρησε γὰρ αὐτοῖς βασι-
λεὺς Ἀγορίππας τὰ ἡμαρτημένα.

32 καὶ τὰ μὲν περὶ ἐκείνους τοῦτ' ἔσχε τὸ τέλος, οἱ δὲ
τὴν τῶν Τιβεριέων πόλιν κατοικοῦντες γράφουσι πρὸς
τὸν βασιλέα, παρακαλοῦντες πέμψαι δύναμιν τὴν φυ- 5
λάξουσιν αὐτῶν τὴν χώραν· θέλειν γὰρ αὐτῷ προστί-
θεσθαι. κἀκείνῳ μὲν ταῦτ' ἔγραψον, ἀφικόμενον δέ
με πρὸς αὐτοὺς παρεκάλουν τὰ τεῖχη κατασκευάζειν
αὐτοῖς ὡς ὑπεσχήμεν. ἠκηκόεσαν δὲ τὰς Ταριχαίας
ἤδη τετειχίσθαι. κατανεύσας οὖν ἐγὼ καὶ πάντα τὰ 10
πρὸς τὴν οἰκοδομίαν παρασκευασάμενος, τοὺς ἀρχιτέ-
κτονας ἐκέλευον ἐνεργεῖν. μετὰ δὲ τρίτην ἡμέραν εἰς
Ταριχαίας ἀπερχομένου μου, τῆς Τιβεριάδος ἀπεχούσας
στάδια τριάκοντα, συνέβη τινὰς Ῥωμαίων ἱππεῖς οὐ
πόρρωθεν τῆς πόλεως ὁδοιποροῦντας ὀφθῆναι, οἱ δόξαν 15
παρέσχον τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν ἦκειν. εὐ-
θέως γοῦν εἰς μὲν τὸν βασιλέα μετὰ πολλῶν ἐπαίνων
ἠφίεσαν φωνάς, κατ' ἐμοῦ δὲ βλασφήμους. καὶ ἐπιδρα-
μῶν τις ἀπήγγειλέ μοι τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ὡς ἀφίστα-
σθαί μου διεγνώκασιν. ἐγὼ δ' ἀκούσας ἐταράχθην μὲν 20
σφόδρα· τοὺς γὰρ ὀπίτας ἔτυχον ἐκ τῶν Ταριχαίων
ἐπὶ τὰς αὐτῶν οἰκήσεις ἀφεικῶς διὰ τὸ τὴν ἐπιούσαν
ἡμέραν σάββατον ὑπάρχειν· οὐ γὰρ ἐβουλόμην ὑπὸ
τοῦ στρατιωτικοῦ πλήθους ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν ταῖς
Ταριχαίαις· ὅσκις γοῦν ἐν αὐταῖς διέτριβον, οὐδὲ τῆς 25
περὶ τὸ σῶμα φυλακῆς ἐποιούμην πρόνοιαν, πείραν
παρὰ τῶν ἐνοικούντων τῆς πρὸς με πίστεως λαβῶν
πολλάκις. μόνους δ' ἔχων περὶ ἑμαυτὸν ἑπτὰ τῶν ὀπι-
τῶν καὶ τοὺς φίλους, ἠπόρουν ὁ πράξω. μεταπέμπεσθαι
γὰρ τὴν ἐμὴν δύναμιν διὰ τὸ λῆγειν ἤδη τὴν ἐστῶσαν 30
ἡμέραν οὐκ ἔδοκίμαζον· οὐδὲ γὰρ ἀφικομένης αὐτῆς
εἰς τὴν ἐπιούσαν ὄπλα λαβεῖν, κωλύοντων ἡμᾶς τῶν

νόμων, καὶ μεγάλη τις ἐπέγειν ἀνάγκη δοκῆ. εἰ δὲ
τοῖς Ταριχαίαις καὶ τοῖς παρ' αὐτοῖς ξένοις ἐπιτρέ-
ψαμι τὴν πόλιν διαρπάζειν, ἐώρων οὐχ ἱκανοὺς ἐδομέ-
νους. τὴν δὲ ἐμὴν ὑπέφθεσιν ἐώρων μακροτάτην· φθῆ- 5
σεσθαι γὰρ καὶ τὴν παρὰ βασιλέως δύναμιν ἀφικνου-
μένην, καὶ ἐκπεσεῖσθαι τῆς πόλεως ὄρμην. ἐβουλενό-
μην οὖν στρατηγήματι χρῆσθαι τινι κατ' αὐτῶν. παρα-
χοῆμα δὲ τοὺς πιστοτάτους τῶν φίλων ταῖς πύλαις τῶν
Ταριχαίων ἐπιστήσας φυλάζοντας μετ' ἀσφαλείας τοὺς
10 ἐξιέναι θέλοντας, καὶ τοὺς πρώτους τῶν οἰκῶν προσ-
καλεσάμενος, αὐτῶν ἕκαστον ἐκέλευσα καθελκύνεσθαι
πλοῖον, ἐμβάντα συνεπαγόμενον τὸν κυβερνήτην ἐπε-
σθαί μοι πρὸς τὴν Τιβεριέων πόλιν. καὶ αὐτὸς δὲ μετὰ
τῶν φίλων καὶ ὀπιτῶν, οὓς ἔφην ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν
15 εἶναι, ἐμβὰς ἔπλεον ἐπὶ τὴν Τιβεριάδα. Τιβεριεῖς δὲ 33
τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν ὡς ἔγνωσαν οὐχ ἦκου-
σαν αὐτοῖς, πλοίων δὲ τὴν λίμνην πᾶσαν ἐθεάσαντο
πλήρη, δειδαντες περὶ τῆ πόλει καὶ καταπλαγέντες, ὡς
ἐπιβατῶν πλήρεις εἶεν αἱ νῆες, μετατίθενται τὰς γνώ-
20 μας. ῥίψαντες οὖν τὰ ὄπλα μετὰ γυναικῶν καὶ παιδῶν
ὑπηντίαζον, πολλὰς μετ' ἐπαίνων φωνάς εἰς ἐμὲ ἀφιέν-
τες (εἵκαζον γὰρ οὐ προπεύσθαι με τὴν διάνοιαν αὐ-
τῶν), καὶ παρεκάλουν φείσεσθαι τῆς πόλεως. ἐγὼ δὲ
πλησίον γενόμενος ἀγκύρας μὲν ἔτι πόρρω τῆς γῆς ἐκέ-
25 λευον βαλέσθαι τοὺς κυβερνήτας ὑπὲρ τοῦ μὴ κατάδηλα
τοῖς Τιβεριεῦσιν εἶναι τὰ πλοῖα κενὰ τῶν ἐπιβατῶν
ὄντα, πλησιάσας δ' αὐτὸς ἐν τινι πλοίῳ κατεμεμφόμεν
αὐτῶν τὴν ἄγνοιαν, καὶ ὅτι δὴ οὕτως εὐχερεῖς εἶεν,
πάσης δικαίας ἄνευ προφάσεως ἐξίστασθαι τῆς πρὸς με
30 πίστεως. ὠμολόγουν δ' εἰς τε τὸ λοιπὸν αὐτοῖς συγ-
γνώσεσθαι βεβαίως, εἰ πέμψειαν δέκα τοῦ πλήθους
προεστῶτας. ὑπακουσάντων δ' ἐτοίμως καὶ πεμφάντων

ἄνδρας οὓς προείπον, ἐμβιβάσας ἀπέλκυν εἰς Ταριχαίας φυλαχθησομένους.

84 τῷ στρατηγήματι δὲ τούτῳ τὴν βουλὴν πᾶσαν κατ' ὀλίγους λαβῶν εἰς τὴν προειρημένην πόλιν, καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς πολλοὺς τοῦ δήμου πρώτους, ἄνδρας οὐκ 5 ἐλάττους ἐκείνων ὄντας, διεπεμφάμην. τὸ δὲ πλήθος ὡς εἶδον εἰς οἶον κακῶν ἦκουσι μέγεθος, παρεκάλουν με τὸν αἴτιον τῆς στάσεως τιμωρήσασθαι. Κλείτος δ' ἦν ὄνομα τούτῳ, θρασύς τε καὶ προπετής νεανίας. ἐγὼ δ' ἀποκτεῖναι μὲν οὐχ ὅσιον ἠγοούμενος ὁμόφυλον ἄν- 10 δρα, κολάσαι δ' ἀνάγκην ἔχων, τῶν περὶ ἐμὲ τιμωματοφυλάκων Λευὶ προσέταξα προσελθόντι κόψαι τοῦ Κλείτου τὴν ἑτέραν τῶν χειρῶν. δέξαντος δὲ τοῦ κελευθέντος εἰς τοσοῦτο πλήθος προδιελθεῖν μόνου, τὴν δειλίαν τοῦ στρατιώτου μὴ βουληθεὶς κατάδηλον γενέ- 15 σθαι τοῖς Τιβεριεῦσιν, αὐτὸν Κλείτον φωνήσας "ἐπειδὴ καὶ ἄξιός" εἶπον "ὑπάρχεις ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας ἀποβαλεῖν, οὕτως ἀχάριστος εἰς ἐμὲ γενόμενος, γενοῦσαν τοῦ δήμιος, μὴ καὶ ἀπειθήσας χεῖρονα τιμωρίαν ὑπόσχῃς." τοῦ δὲ τὴν ἑτέραν αὐτῷ συγχωρηθεῖσαι πολλὰ δεο- 20 μένου, μόλις κατένευσα. κακείνος ἄσμενος ὑπὲρ τοῦ μὴ τὰς δύο χεῖρας ἀποβαλεῖν λαβῶν μάχαιραν κόπτει τὴν ἀριστεράν ἑαυτοῦ. καὶ τοῦτο τὴν στάσιν ἔπαυσεν.

35 Τιβεριεῖς δέ, ὡς εἰς τὰς Ταριχαίας ἀφικόμεναι, γνόντες τὴν στρατηγίαν ἣ κατ' αὐτῶν ἐχρησάμην, ἀπεθανύ- 25 μαζον ὅτι χωρὶς φόνων ἔπαυσα τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτῶν. ἐγὼ δὲ τοὺς ἐκ τῆς εἰρκτῆς μεταπεμφάμενος τοῦ πλήθους τῶν Τιβεριεῶν (ἦν δὲ σὺν αὐτοῖς Ἰούστος καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ Πίστος) συνδείκνους ἐποίησάμην, καὶ παρὰ τὴν ἐστίασιν ἔλεγον ὅτι τὴν Ῥωμαίων δύναμιν 30 οὐδ' αὐτὸς ἀγνωῶ πασῶν διαφέρουσαν, σιγῶν μέντοι διὰ τοὺς ληστὰς περὶ αὐτῆς. καὶ αὐτοῖς δὲ ταῦτα συνε-

βούλευον ποιεῖν, τὸν ἐπιτήδειον περιμένουσι καιρόν, καὶ μὴ δυσανασχετεῖν ἐμοὶ στρατηγῷ· μηδενὸς γὰρ αὐτοῦς ἑτέρου δυνήσεσθαι ῥαδίως ἐπιεικοῦς ὁμοίως τυχεῖν. τὸν Ἰούστον δὲ καὶ ὑπεμίμησκον ὅτι πρόσθεν 5 ἢ με παραγενέσθαι ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων οἱ Γαλιλαῖοι τᾶδελφοῦ τὰς χεῖρας ἀποκόψειαν αὐτοῦ, πρὸ τοῦ πολέμου πλαστῶν αὐτῷ γραμμάτων κακουργίαν ἐπικαλέσαντες, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν Φίλιππου Γαμαλίται πρὸς Βαβυλωνίους στασιάζοντες ἀνέλοιεν 10 Χάρητα (συγγενὴς δ' ἦν οὗτος τοῦ Φιλίππου), καὶ ὡς Ἰησοῦν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἄνδρα τῆς ἀδελφῆς Ἰούστον, σωφρόνως κολάσειαν. ταῦτα παρὰ τὴν ἐστίασιν διαλεχθεὶς τοῖς περὶ τὸν Ἰούστον ἔωθεν ἐκέλευσα πάντας τῆς φυλακῆς ἀπολυθῆναι.

15 πρὸ δὲ τούτων συνέβη τὸν Ἰακίμου Φίλιππον ἀπελ- 36 θεῖν ἐκ Γάμαλα τοῦ φρουρίου, τοιαύτης αἰτίας γενομένης. Φίλιππος πυθόμενος μεταστῆναι μὲν Ἰάρον ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα, διάδοχον δὲ ἀφίχθαι Μόδιου Αἰκίου, ἄνδρα φίλον αὐτῷ καὶ συνήθη πάλαι, γράφει 20 πρὸς τοῦτον τὰς καθ' ἑαυτὸν τύχας ἀπαγγέλλων, καὶ παρακαλῶν τὰ παρ' αὐτοῦ πεμφθέντα γράμματα πρὸς τοὺς βασιλέας ἀποστεῖλαι. καὶ Μόδιος δεξάμενος τὰς ἐπιστολάς ἐχάρη σφόδρα, σῶζεσθαι τὸν Φίλιππον ἐξ αὐτῶν ἐπιγνούς, καὶ πρὸς τοὺς βασιλέας ἐπεμψε τὰ 25 γράμματα, περὶ Βηρυτὸν ὄντας. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀγρίππας ὡς ἔγνω ψευδῆ τὴν περὶ Φιλίππου φήμην γενομένην (λόγος γὰρ διήλθεν ὡς στρατηγοῖν τῶν Ἰουδαίων ἐπὶ τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον), ἐπεμψεν ἰππεῖς τοὺς παραπέμψοντας τὸν Φίλιππον. καὶ παραγενόμενον 30 ἀσπάζεται τε φιλοφρόνως, τοῖς τε Ῥωμαίων ἠγεμόσιν ἐπεδείκνυεν ὅτι δὴ Φίλιππος οὗτός ἐστι περὶ οὗ διεξήει λόγος ὡς Ῥωμαίων ἀποστάντος. κελεύει δ' αὐτὸν ἰπ-

πείσ τινὰς ἀναλαβόντα θάττον εἰς Γάμαλα τὸ φρούριον πορευθῆναι, τοὺς οἰκίους αὐτῶ πάντας ἐκείθεν ἐξάξοντα καὶ τοὺς Βαβυλωνίους εἰς τὴν Βαταναίαν πάλιν ἀποκαταστήσοντα. παρήγγειλε δὲ καὶ πᾶσαν ποιήσασθαι πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ μὴ γίνεσθαι τινα νεωτερισμὸν 5 παρὰ τῶν ὑπηκόων.

Φίλιππος μὲν οὖν, ταῦτα τοῦ βασιλέως ἐπιστεί-
37 λαντος, ἔσπευδε ποιήσων ἃ προσέταξεν· Ἰώσηπος δ' ὁ τῆς ἱατρικῆς πολλοὺς νεανίσκους θρασεῖς προτροφάμενος αὐτῶ συνάρασθαι, καὶ ἐπαναστὰς τοῖς ἐν Γάμαλα 10 πρώτοις, ἔπειθεν αὐτοὺς ἀφίστασθαι τοῦ βασιλέως καὶ ἀναλαβεῖν τὰ ὄπλα, ὡς δι' αὐτοῦ τὴν ἐλευθερίαν ἀποληφόμενος. καὶ τινὰς μὲν ἐβιάσαντο, τοὺς δὲ μὴ συναρεσκομένους αὐτῶν ταῖς γυνάμαις ἀνήρουν. κτείνουσι δὲ καὶ Χάρητα, καὶ μετ' αὐτοῦ τινὰ τῶν συγγενῶν Ἰη- 15 σοῦν, καὶ Ἰούστου δὲ τοῦ Τιβεριέως ἀδελφὸν ἀνεῖλον, καθὼς ἤδη προείπομεν. γράφουσι δὲ καὶ πρὸς με, παρακαλοῦντες πέμψαι δύνάμιν αὐτοῖς ὀπιλιτῶν καὶ τοὺς ἀναστήσοντας αὐτῶν τῇ πόλει τείχη. καὶ γὰρ πρὸς οὐδέτερον ἀντεῖπον ὧν ἠξίωσαν. ἀφίσταται δὲ τοῦ βασιλέως 20 καὶ ἡ Γαυλανίτις χώρα μέχρι κώμης Σολύμης. Σελευκεία δὲ καὶ Σωγάνη φύσει κώμαις ὀχυρωτάταις ὠκοδόμησα τείχη· τὰς τε κατὰ τὴν ἄνω Γαλιλαίαν κώμας, καὶ πάνυ πετρώδεις οὖσας, ἐτείχισα παραπλησίως ὀνόματα δ' αὐταῖς Ἰάμνεια Μηρωθ' Ἀχαβάρη. ὠχύρωσα 25 δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ κάτω Γαλιλαίᾳ, πόλεις μὲν Ταριχαίας Τιβεριάδα Σέπρωρον, κώμας δὲ Ἀρβήλων σπήλαιον, Βηρσάβην Σελαμὴν Ἰωτάπατα Καφαρεκῶ καὶ Σιγῶ καὶ Ἰαφὰ καὶ τὸ Ἰταβύριον ὄρος. εἰς ταύτας καὶ σίτον ἀπεθέμην πολὺν καὶ ὄπλα πρὸς ἀσφάλειαν τὴν μετὰ 30 ταῦτα.

38 Ἰωάννη δὲ τῷ τοῦ Λευὶ τὸ κατ' ἐμοῦ μῖσος μᾶλλον

προσηνέζετο βαρέως φέροντι τὴν ἐμὴν εὐπραγίαν. προ-
θέμενος οὖν πάντως ἐκποδῶν με ποιήσασθαι, τῇ μὲν αὐτοῦ πατρίδι τοῖς Γισχάλοις κατασκευάζει τείχη, τὸν ἀδελφὸν δὲ Σίμωνα καὶ τὸν τοῦ Σισέεννα Ἰωνάθην καὶ 5 ὀπιλίτας περὶ ἑκατὸν εἰς Ἱεροσόλυμα πέμπει πρὸς τὸν τοῦ Γαμαλιήλου Σίμωνα, παρακαλέσοντας αὐτὸν πείσαι τὸ κοινὸν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, τὴν ἀρχὴν ἀφελομένους ἐμὲ τῶν Γαλιλαίων αὐτῶ ψηφίσασθαι τὴν ἐξουσίαν τούτων. ὁ δὲ Σίμων οὗτος ἦν πόλεως μὲν Ἱεροσολύμων, 10 γένους δὲ σφόδρα λαμπροῦ, τῆς δὲ Φαρισαίων αἰρέσεως, οἱ περὶ τὰ πάτρια νόμιμα δοκοῦσι τῶν ἄλλων ἀκριβεῖα διαφέρειν. ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ πλήρης συνέσεώς τε καὶ λογισμοῦ, δυνάμενός τε πράγματα κακῶς κείμενα φρονήσει τῇ ἑαυτοῦ διορθώσασθαι, φίλος τε 15 παλαιὸς τῷ Ἰωάννῃ καὶ συνήθης, πρὸς ἐμὲ δὲ τότε διαφορῶς εἶχεν. δεξάμενος οὖν τὴν παράκλησιν ἔπειθε τοὺς ἀρχιερεῖς Ἄνανον καὶ Ἰησοῦν τὸν τοῦ Γαμαλα, τινὰς τε τῶν τῆς αὐτῶν στάσεως ἐκείνης, ἐκκόπτειν μεφρομένον καὶ μὴ περιδεῖν ἐπὶ μῆκιστον ἀνῆχθέντα δό- 20 ξης, συνοίσειν αὐτοῖς λέγων εἰ τῆς Γαλιλαίας ἀφαιρέθειν. μὴ μέλλειν δὲ παρεκάλει τοὺς περὶ τὸν Ἄνανον, μὴ καὶ φθάσας γυνῶναι μετὰ πολλῆς ἐπέλθω τῇ πόλει δυνάμεως. ὁ μὲν Σίμων ταῦτα συνεβούλευεν, ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἄνανος οὐ ῥάδιον εἶναι τὸ ἔργον ἀπέφαινε· 25 πολλοὺς γὰρ τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ πλήθους προσεστῶτας μαρτυρεῖν ὅτι καλῶς ἐγὼ στρατηγῶ· ποιῆσθαι δὲ κατηγορίαν ἀνδρὸς καθ' οὗ μηδὲν λέγειν δίκαιον δύνανται, φανύλων ἔργον εἶναι. Σίμων δ' ὡς ἤκουσε 39 ταῦτα παρὰ τοῦ Ἄνανου, σιωπᾶν μὲν ἐκείνους ἠξίωσε 30 μὴδ' εἰς πολλοὺς ἐκφέρειν τοὺς λόγους αὐτῶν· προνοήσασθαι γὰρ αὐτὸς ἔφασκεν ἵνα θάττον μετασταθῆην ἐκ τῆς Γαλιλαίας. προσκαλεσάμενος δὲ τὸν ἀδελφὸν τοῦ

Ἰωάννου προσέταξε πέμπειν δωρεὰς τοῖς περὶ τὸν Ἀνα-
 νον· τάχα γὰρ οὕτως ἔφη πείσειν αὐτοὺς μεταθέσθαι
 τὰς γνώμας. καὶ τέλος ἔπραξεν ὁ Σίμων ὁ προύθετο·
 ὁ γὰρ Ἀνανος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τοῖς χρήμασι διαφθαρέν-
 τες συντίθενται τῆς Γαλιλαίας ἐμβαλεῖν με, μηδενὸς
 ἄλλου τῶν κατὰ τὴν πόλιν τοῦτο γινώσκοντος. καὶ δὴ
 ἔδοξεν αὐτοῖς πέμπειν ἄνδρας κατὰ γένος μὲν διαφέ-
 ροντας τῇ παιδείᾳ δ' ὁμοίους. ἦσαν δ' αὐτῶν οἱ μὲν
 δημοτικοὶ δύο, Ἰωνάθης καὶ Ἀνανίας, Φαρισαῖοι τὴν
 αἵρεσιν, ὁ δὲ τρίτος Ἰόξαρος ἱερατικοῦ γένους, Φαρι-
 σαῖος καὶ αὐτός, Σίμων δ' ἐξ ἀρχιερέων νεώτατος ἐκεί-
 νων. τοὺτους ἐκέλευον ἀφικομένους εἰς τὸ πλῆθος τῶν
 Γαλιλαίων πυθέσθαι παρ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐμὲ
 φιλοῦσιν· εἰ δὲ φαίεν ὅτι πόλεως εἴην τῆς Ἱεροσολύ-
 μων, καὶ αὐτοὺς ἐξ ἐκείνων λέγειν ὑπάρχειν τοὺς τέσ-
 15 σαρας, εἰ δὲ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν νόμων, μηδ' αὐτοὺς
 ἀγνοεῖν ἔθνη τὰ πάτρια φάσκειν, εἰ δ' αὖ διὰ τὴν ἱερω-
 σύνην λέγοιεν ἀγαπᾶν με, καὶ αὐτῶν ἀποκρίνασθαι δύο
 ἱερεῖς ὑπάρχειν.

40 ταῦθ' ὑποθέμενοι τοῖς περὶ τὸν Ἰωνάθην, τέσσα-
 ρας μυριάδας ἀργυρίου διδώσιν αὐτοῖς ἐκ τῶν δημο-
 σίων χρημάτων. ἐπεὶ δὲ τινα Γαλιλαίων ἤκουσαν, Ἰη-
 σοῦν ὄνομα, περὶ αὐτὸν τάξιν ἑξακοσίων ὀπλιτῶν ἔχειν,
 ἐπιδημοῦντα τοῖς Ἱεροσολύμοις τότε, μεταπεμφάμενοι
 τοῦτον καὶ τριῶν μηνῶν μισθὸν δόντες ἐκέλευσαν ἔπε-
 25 σθαι τοῖς περὶ τὸν Ἰωνάθην πειθαρχοῦντα αὐτοῖς, καὶ
 τῶν πολιτῶν δὲ τριακοσίοις ἀνδράσι δόντες ἀργύριον
 εἰς τροφήν τῶν ὄλων, προσέταξαν ἀκολουθεῖν τοῖς
 πρέσβεσιν. πεισθέντων οὖν αὐτῶν καὶ πρὸς τὴν ἔξοδον
 εὐτρεπισθέντων, ἔξῆσαν οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην σὺν τού-
 30 τοις, ἐπαρόμενοι καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν Ἰωάννου καὶ
 ὀπλίτας ἑκατὸν, λαβόντες ἐντολὰς παρὰ τῶν πεμφάν-

των, εἰ μὲν ἐκὼν καταθείμην τὰ ὄπλα, ζῶντα πέμπειν
 εἰς τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, εἰ δ' ἀντιτασσοίμην,
 ἀποκτεῖναι μηδὲν δεδιότας· αὐτῶν γὰρ εἶναι τὸ πρόσ-
 5 ταγμα. ἐγγράφεισαν δὲ καὶ τῷ Ἰωάννῃ πρὸς τὸν κατ'
 ἐμοῦ πόλεμον ἐτοιμάζεσθαι, τοῖς τε Σέπρωσιν καὶ Γά-
 βαρα κατοικοῦσι καὶ Τιβεριεῦσι προσέταττον συμμα-
 χίαν τῷ Ἰωάννῃ πέμπειν.

ταῦτά μοι τοῦ πατρὸς γράψαντος (ἔξεῖπε δὲ πρὸς 41
 αὐτὸν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Γαμαλαῖ, τῶν ἐν αὐτῇ τῇ βουλῇ γε-
 10 νομένων εἷς, φίλος ὢν καὶ συνήθης ἐμοί) σφόδρα πε-
 ριήληγσα, τοὺς τε πολίτας οὕτω περὶ ἐμὲ γενομένους
 ἀχαρίστους ἐπιγνοὺς διὰ φθόνον ἀναιρεθῆναι με προσ-
 τάξει, καὶ τῷ τὸν πατέρα διὰ τῶν γραμμάτων πολλά με
 παρακαλεῖν ἀφικέσθαι πρὸς αὐτόν· ποθεῖν γὰρ ἔφη
 15 θεάσασθαι τὸν υἱὸν πρὸ τοῦ τελευτῆσαι. ταῦτα δὴ πρὸς
 τοὺς φίλους εἶπον, καὶ ὅτι μετὰ τρίτην ἡμέραν καταλι-
 πὼν τὴν χώραν αὐτῶν εἰς τὴν πατρίδα πορευσοίμην.
 λύπη δ' ἅπαντας τοὺς ἀκούσαντας κατέσχε, παρεκά-
 λουν τε κλαίοντες μὴ ἐγκαταλιπεῖν αὐτούς, ἀπολουμέ-
 20 νους εἰ τῆς ἐμῆς στρατηγίας ἀποστερηθῆειν. οὐ κατα-
 νεύοντος δὲ μου ταῖς ἱκετείαις αὐτῶν, ἀλλὰ περὶ τῆς
 ἐμαντοῦ φροντίζοντος σωτηρίας, δειδαντες οἱ Γαλιλαῖοι
 μὴ ἀπελθόντος ἐνκαταφρόνητοι τοῖς λησταῖς γένοιτο,
 πέμπουσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἅπασαν τοὺς σηματοῦν-
 25 τας τὴν ἐμὴν γνώμην περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς. πολλοὶ δὲ
 καὶ πανταχόθεν συνήχθησαν, ὡς ἤκουσαν, μετὰ γυναι-
 κῶν καὶ τέκνων, οὐ πόθῳ, δοκῶ μοι, τῷ πρὸς ἐμὲ μᾶλ-
 λον ἢ τῷ περὶ αὐτῶν δέει τοῦτο πράττοντες· ἐμοῦ γὰρ
 παραμένοντος πείσεσθαι κακὸν οὐδὲν ὑπελάμβανον.
 30 ἦγον οὖν πάντες εἰς τὸ μέγα πεδίον ἐν ᾧ διέτριβον·
 Ἄσωχίς ἐστὶν ὄνομα τούτῳ.

θανμάσιον δὲ οἶον ὄνειρον διὰ τῆς νυκτὸς ἐκείνης 42

ἐθεασάμην. ἐπεὶ γὰρ εἰς κοίτην ἐτραπόμην διὰ τὰ γρα-
φέντα λυπούμενος καὶ τεταραγμένος, ἔδοξά τινα λέγειν
ἐπιστάντα μοι "παῦσαι τὴν ψυχὴν, ὡς οὗτος, ἀλγῶν,
παντός τ' ἀπαλλάσσει φόβον· τὰ γὰρ λυποῦντά σε μέ-
ριστον ποιήσει καὶ ἐν πάσιν εὐτυχέστατον, κατορθώ-
σεις δ' οὐ μόνον ταῦτα ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἕτερα. μὴ κάμνε
δὴ, μὲμνησο δ' ὅτι καὶ Ῥωμαίοις δεῖ σε πολεμῆσαι."
τοῦτον δὴ τὸν ὄνειρον θεασάμενος διανίσταμαι, κατα-
βῆναι προθυμούμενος εἰς τὸ πεδίον. πρὸς δὲ τὴν ἐμὴν
ὄψιν πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Γαλιλαίων (ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς
γυναῖκες τε καὶ παῖδες) ἐπὶ στόμα θύψαντες ἑαυτοὺς καὶ
δακρύνοντες ἰκέτευον μὴ σφᾶς ἐγκαταλιπεῖν τοῖς πολε-
μίοις, μὴδ' ἀπελθεῖν ἑάσαντα τὴν χώραν αὐτῶν ἐν-
βροισμα τοῖς ἐχθροῖς ἔσομένην. ὡς δὲ ταῖς δεήσεσιν οὐκ
ἐπειθον, κατηνάγκαζον ὄρκους μένειν παρ' ἑαυτοῖς,
ἔλοιδοροῦντό τε τῷ δήμῳ πολλὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ὡς
εἰρηνεύεσθαι τὴν χώραν αὐτῶν οὐκ ἔωσι.

43 ταῦτα δὴ καὶ ἐπακούων αὐτῶν καὶ βλέπων τοῦ
πλήθους τὴν κατήφειαν, ἐκλάσθη πρὸς ἔλεον, ἄξιον
εἶναι νομίζων ὑπὲρ τοσοῦτου πλήθους καὶ προδήλους
κινδύνους ὑπομένειν. κατανεύω δὴ μένειν, καὶ πεντα-
κισχιλίους ἐξ αὐτῶν ὀπίστας ἤκειν κελεύσας ἔχοντας
ἑαυτοῖς τροφάς, ἐπὶ τὰς οἰκίσεις διαφῆκα τοὺς ἄλλους.
ἐπεὶ δὲ οἱ πεντακισχιλίοι παρεγένοντο, τούτους ἀναλα-
βῶν καὶ τρισχιλίους τοὺς σὺν ἐμάντῳ στρατιώτας, ἰπ-
πεῖς δ' ὄγδοήκοντα, τὴν πορείαν εἰς Χαβωλὴν κώμην,
Πτολεμαῖδος μεθόριον οὖσαν, ἐποίησάμην. κάκει τὰς
δυνάμεις συνεῖχον, ἐτοιμάζεσθαι σκηπτόμενος ἐπὶ τὸν
πρὸς Πλάκιδον πόλεμον. ἀφίκετο δ' οὗτος μετὰ δύο
σπειρῶν πεζοῦ στρατεύματος καὶ ἰππέων ἑλίας μιᾶς, ὑπὸ
Κεστίου Γάλλον πεμφθεῖς, ἵν' ἐμπρήσῃ τὰς κώμας τῶν
Γαλιλαίων αἱ πλησίον ἦσαν Πτολεμαῖδος. βαλλομένου

δ' ἐκείνου χάρακα πρὸ τῆς Πτολεμαέων πόλεως, τίθε-
μαι καὶ γὰρ στρατόπεδον, τῆς κώμης ὅσον ἐξήκοντα στα-
δίους ἀποσχών. πολλάκις μὲν οὖν τὰς δυνάμεις προη-
γάγομεν ὡς εἰς μάχην, πλέον δ' οὐδὲν ἀκροβολισμῶν
ἐπράξαμεν· ὁ γὰρ Πλάκιδος ὅσῳ περ ἐγίνωσκε σπέν-
δοντά με πρὸς μάχην, αὐτὸς καταπληττόμενος ὑπεστέλ-
λετο. τῆς μέντοι Πτολεμαῖδος οὐκ ἐχωρίζετο.

κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ἀφικόμενος Ἰωνάθης 44
μετὰ τῶν συμπρέσβων ὧν ἔφαμεν ἐν τῶν Ἱεροσολύμων
10 ὑπὸ τῶν περὶ Σίμωνα καὶ Ἄνανον τὸν ἀρχιερέα πεπέμ-
φθαι, λαβεῖν με δι' ἐνέδρας ἐπεβούλευεν· φανερώς γὰρ
ἐπιχειρεῖν οὐκ ἐτόλμα. γράφει δὲ πρὸς με τοιαύτην ἐπι-
στολήν. "Ἰωνάθης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πεμφθέντες ὑπὸ
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν Ἰωσήφῳ χαίρειν. ἡμεῖς ὑπὸ τῶν ἐν
15 Ἱεροσολύμοις πρώτων, ἀκουσάντων τὸν ἀπὸ Γισχάλων
Ἰωάννην ἐπιβεβουλευκέναι σοι πολλάκις, ἐπέμφθημεν
ἐπιπλήξοντες αὐτῷ καὶ παραινέσοντες εἰς τὸ λοιπὸν ὑπ-
ακούειν σοι. βουλευσάσθαι δὴ σὺν σοι θέλοντες περὶ
τῶν κοινῇ πρακτέων, παρακαλοῦμεν ἡμεῖν θάττον πρὸς
20 ἡμᾶς, καὶ μὴ μετὰ πολλῶν· οὐδὲ γὰρ ἡ κώμη δύναται
ἂν στρατιωτῶν πλῆθος ὑποδέξασθαι." ταῦτα δ' ἔγρα-
φον προσδοκῶντες δυοῖν θάτερον, ἢ ὅτι χωρὶς ὄπλων
ἀφικόμενον πρὸς αὐτοὺς ἔξουσιν ὑποχείριον, ἢ πολλοὺς
ἐπαγόμενον κρινούσι πολέμιον. ἤκε δὲ μοι τὴν ἐπιστο-
25 λὴν ἰππεὺς κομίζων, θρασὺς ἄλλως νεανίας τῶν παρὰ
βασιλεῖ ποτὲ στρατευσαμένων· ἦν δ' ὥρα νυκτὸς ἤδη
δευτέρα, καθ' ἣν ἐτύγγαμον μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν
Γαλιλαίας πρώτων ἐστιώμενος. οὗτος δὴ, προσαγγεί-
λαντος οἰκέτου μοι ἡμεῖν τινὰ ἰππέα Ἰουδαίου, εἰσκλη-
30 θεὶς ἐμοῦ κελεύσαντος ἠσπάσατο μὲν οὐδ' ὄλωσ, τὴν δὲ
ἐπιστολὴν προτείνας "ταύτην" εἶπεν "οἱ ἐξ Ἱεροσολύ-
μων ἤκοντες πέπομφασί σοι. γράφε δὴ τάχιστα καὶ σύ·

καὶ γὰρ ἐπείγομαι πρὸς αὐτοὺς ὑποστρέφειν." οἱ μὲν οὖν κατακείμενοι τὴν τοῦ στρατιώτου τόλμαν ἐθαύμασαν, ἐγὼ δὲ καθίζεσθαι παρεκάλουν καὶ συνδειπνεῖν ἡμῖν. ἀρνησάμενον δὲ τὴν μὲν ἐπιστολὴν μετὰ χειρὸς εἶχον ὡς ἐδεξάμην, πρὸς δὲ τοὺς φίλους περὶ πραγμά-⁵ των ἑτέρων τὴν ὁμιλίαν ἐποιούμην. μετ' οὐ πολλὴν δὲ ὥραν ἐξαναστάς, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἀπολύσας ἐπὶ κοι-
την, τέσσαρας δὲ μοι μόνον τῶν ἀναγκαίων φίλων προσ-
μείναι κελεύσας, καὶ τῷ παιδί προστάξας οἶνον ἐτοιμά-
σαι, τὴν ἐπιστολὴν ἀναπτύξας μηδενὸς ἐμβλέποντος,¹⁰
κἀξ αὐτῆς ταχὺ συνεῖς τὴν τῶν γεγραφότων ἐπίνοιαν,
πάλιν αὐτὴν ἐσημνήμην, καὶ ὡς μὴ προανεγνωκώς,
ἀλλὰ μετὰ χειρὸς αὐτὴν ἔχων, προσέταξα τῷ στρατιώτῃ
δραχμὰς εἴκοσιν ἐφόδιον δοθῆναι. τοῦ δὲ λαβόντος καὶ
χάριν ἔχειν φήσαντος, συνεῖς τὴν αἰσχροκερδίαν αὐτοῦ¹⁵
καὶ ὡς ταύτῃ μάλιστα ἐστὶν ἀλώσιμος, "ἀλλ' εἰ συμ-
πιεῖν ἡμῖν" ἔφην "θελήσεις, λήψει κατὰ κῦαθον δραχ-
μὴν μίαν." ὃ δ' ἀσμένως ὑπήκουσεν, καὶ πολὺν τὸν οἶ-
νον προσφερόμενος ὑπὲρ τοῦ πλείον λαβεῖν ἀργύριον
καὶ μεθυσθεὶς οὐκέτι τὰ ἀπόρητα στέγειν ἐδύνατο,²⁰
ἀλλ' ἔφραζεν οὐκ ἐρωτώμενος τὴν τε συνεσκευασμένην
ἐπιβουλὴν καὶ ὡς κατεψηφισμένος εἶην θάνατον παρ'
αὐτοῖς. ταῦτα ἀκούσας ἀντιγράφω τὸν τρόπον τοῦτον.
"Ἰωσήπος Ἰωνάθῃ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ χαίρειν. ἐρωμέ-
νους ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἤκειν πυθόμενος ἦδομαι,²⁵
μάλιστα δ' ὅτι δυνήσομαι, παραδοὺς ὑμῖν τὴν τῶν ἐν-
θάδε πραγμάτων ἐπιμέλειαν, εἰς τὴν πατρίδα πορευ-
θῆναι· τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ποιεῖν ἠθέλον. ἔδει μὲν
οὖν μὴ μόνον εἰς Ξαλῶθ παραγενέσθαι με πρὸς ὑμᾶς
ἀλλὰ πόρρω, καὶ μηδὲ κελευσάντων· συγγνώμης δὲ τυ-
χεῖν ἀξιῶ μὴ δυνάμενος τοῦτο ποιῆσαι· παραφυλάσσω³⁰
γὰρ ἐν Χαβωλῶ Πλάκιδον εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀναβῆναι

δι' ἐννοίας ἔχοντα. ἤκετε οὖν ὑμεῖς πρὸς με τὴν ἐπι-
στολὴν ἀναγνόντες. ἔρωσθε."

ταῦτα γράψας καὶ δοὺς τῷ στρατιώτῃ φέρειν, συν-⁴⁵
εξέπεμψα τριάκοντα τῶν Γαλιλαίων δοκιμωτάτους, ὑπο-
⁵ θέμενος αὐτοῖς ἀσπασάσθαι μὲν ἐκείνους, ἕτερον δὲ μη-
δὲν λέγειν. ἔταξα δὲ καθ' ἕναστον αὐτῶν πιστῶν ὀπι-
τῶν ἓνα παραφυλάξοντα μή τις τοῖς πεμφθεῖσιν ὑπ'
ἐμοῦ πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθῃν ὁμιλία γένηται. καὶ
οἱ μὲν ἐπορευθῆσαν, οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθῃν, τῆς πρώ-
¹⁰ τῆς πείρας ἀμαρτόντες, ἕτερον ἐπιστολὴν μοι τοιαύτην
ἔπεμψαν. "Ἰωνάθῃ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Ἰωσήπῳ χαίρειν.
παραγγέλλομέν σοι χωρὶς ὀπιτῶν εἰς τρίτην παραγενέ-
σθαι πρὸς ἡμᾶς εἰς Γαβαρῶθ κώμην, ἵνα διακούσωμεν
τῶν πρὸς Ἰωάννην ἐγκλημάτων σοι γεγονότων." ταῦτα¹⁵
γράφαντες καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς Γαλιλαίους οὓς πέ-
πομψα, ἀφίκοντο εἰς Ἰάφαν κώμην μεγίστην οὖσαν τῶν
ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, τείχεσιν ὀχυρωτάτην καὶ πολλῶν οἰκη-
τόρων μεστήν. ὑπὴντίαζε δὲ τὸ πλῆθος αὐτοὺς μετὰ
γυναικῶν καὶ τέκνων, καὶ κατεβῶν κελεύοντες ἀπιέναι²⁰
καὶ μὴ φθονεῖν αὐτοῖς ἀγαθοῦ τοῦ στρατηγοῦ. παρηρε-
θίζοντο δὲ ταῖς φωναῖς οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθῃν, καὶ φανε-
ροῦν μὲν τὴν ὀργὴν οὐκ ἐτόλμων, οὐκ ἀξιώσαντες δ'
αὐτοὺς ἀποκρίσεως εἰς τὰς ἄλλας κώμας ἐπορεύοντο.
ὅμοιαι δ' ὑπῆντων αὐτοῖς παρὰ πάντων αἱ καταβοήσεις,²⁵
μεταπίσειν αὐτοὺς βοώντων οὐδένα περὶ τοῦ μὴ στρα-
τηγὸν ἔχειν Ἰωσήπον. ἄπρακτοι δὲ παρὰ τούτων ἀπελ-
θόντες οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθῃν εἰς Σέπρωριν, μεγίστην
τῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ πόλιν, ἀφικνοῦνται· οἱ δ' ἐντεῦ-
θεν ἄνθρωποι πρὸς Ῥωμαίους ταῖς γνώμας ἀποβλέ-
³⁰ ποντες ἐκείνοις μὲν ὑπῆντων, ἐμὲ δὲ οὔτε ἐπῆρουν οὔτε
ἐβλασφήμουν. παρὰ δὲ Σεπρωριτῶν εἰς Ἀσωλὴν κατα-
βάντες, οἱ ἐντεῦθεν παραπλησίως τοῖς Ἰαφρηνοῖς κατε-

βόων αὐτῶν· οἱ δὲ τὴν ὀργὴν οὐκέτι κατασχόντες κε-
λεύουσι τοῖς μετ' αὐτῶν ὀπλίταις τύπειν ξύλοις τοὺς
καταβοῶντας. κατὰ Γάβαρα δὲ γενομένους ὑπαντιάζει
μετὰ τρισχιλίων ὀπλιτῶν Ἰωάννης. ἐγὼ δ' ἐκ τῆς ἐπι-
στολῆς ἤδη συνεῖς ὅτι διεγνώκασι πρὸς με πολεμεῖν, 5
ἀναστὰς ἀπὸ Χαβωλῶ μετὰ τρισχιλίων ὀπλιτῶν, κατα-
λιπὼν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὸν πιστότατον τῶν φίλων,
εἰς Ἰωτάπατα παρεγενόμην, πλησίον αὐτῶν εἶναι βου-
λόμενος ὅσον ἀπὸ τεσσαράκοντα σταδίων· καὶ γράφω
πρὸς αὐτοὺς τάδε. "εἰ πάντως με πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν 10
βούλεσθε, διακόσμαι καὶ τέσσαρες κατὰ τὴν Γαλιλαίαν
εἰσὶ πόλεις καὶ κῶμαι· τούτων εἰς ἣν θελήσετε παρα-
γενήσομαι χωρὶς Γαβάρων καὶ Γισχάλων· ἡ μὲν γὰρ
πατρις ἐστὶν Ἰωάννου, ἡ δὲ σύμμαχος καὶ φίλη."

46 ταῦτα τὰ γράμματα λαβόντες οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην 15
οὐκέτι μὲν ἀντιγράφουσι, συνέδριον δὲ τῶν φίλων
καθιστάντες καὶ τὸν Ἰωάννην παραλαβόντες ἐβουλεύ-
οντο τίνα τρόπον ἐπιχειρήσωσί μοι. καὶ Ἰωάννη μὲν
ἐδόκει γράφειν πρὸς πάσας τὰς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ πόλεις
καὶ κώμας· εἶναι γὰρ ἐν ἐκάστη πάντως ἓνα γοῦν καὶ 20
δεύτερον διάφορον ἐμοί, καὶ καλεῖν τούτους ὡς ἐπὶ πο-
λέμιον. πέμπειν δ' ἐκέλευε τὸ δόγμα τοῦτο καὶ εἰς τὴν
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, ἵνα κἀκεῖνοι γνόντες ὑπὸ
τῶν Γαλιλαίων κερκίσθαι με πολέμιον καὶ αὐτοὶ ψη-
φίσωνται· γενομένου γὰρ τούτου καὶ τοὺς εὖνως ἔχον- 25
τάς μοι Γαλιλαίους ἐγκαταλείπειν ἔφη φοβηθέντας.
ταῦτα συμβουλευσάντος Ἰωάννου, σφόδρα καὶ τοῖς ἄλ-
λοις ἤθεσε τὰ λεχθέντα. περὶ δὲ ὄραν τῆς νυκτὸς τρί-
την εἰς γνῶσιν ἤκέ μοι ταῦτα, Σακχαίου τῶν σὺν αὐ-
τοῖς τινὸς ἀντομολήσαντος πρὸς με καὶ τὴν ἐπιχείρησιν 30
αὐτῶν ἀπαγγέλλαντος. οὐκέτι δὲ ἤδειν ὑπερτίθεσθαι
τὸν καιρὸν, ἄξιον δὲ κρίνας Ἰάκωβον ὀπλίτην τῶν περὶ

ἐμὲ πιστῶν κελύω διακοσίους ὀπλίτας λαβόντα φρου-
ρεῖν τὰς ἀπὸ Γαβάρων εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐξόδους, καὶ
τοὺς παριόντας συλλαμβάνοντα πρὸς ἐμὲ πέμπειν, μά-
λιστα δὲ τοὺς μετὰ γραμμάτων ἀλισκομένους. Ἱερεμίαν
5 δὲ καὶ αὐτὸν ἐκ τῶν φίλων μου μετὰ ἑξακοσίων ὀπι-
τῶν εἰς τὴν μεθόριον τῆς Γαλιλαίας ἔπεμψα, τὰς ἀπὸ
ταύτης εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ὁδοὺς παραφυλά-
ξοντα, πρόσταγμα δοὺς κἀκεῖνῳ τοὺς μετ' ἐπιστολῶν
ὀδεύοντας συλλαμβάνειν, καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας ἐν δε-
10 σμοῖς ἐπὶ τόπου φυλάττειν, τὰ δὲ γράμματα πρὸς ἐμὲ
διαπέμπειν.

ταῦτα τοῖς πεμπομένοις ἐντειλάμενος, Γαλιλαίους 47
διήγγεila κελύων εἰς τὴν ἐπιούσαν ἀναλαβόντας τὰ
ὄπλα καὶ τριῶν ἡμερῶν τροφὴν εἰς Γαβαρῶθ κώμην
15 παραγενέσθαι πρὸς με. τῶν δὲ περὶ ἐμὲ ὀπλιτῶν μοί-
ρας τέτταρας νεύμας, τοὺς πιστοτάτους αὐτῶν περὶ τὴν
τοῦ σώματος φυλακὴν ἔταξα, ταξίαρχους αὐτοῖς ἐπι-
στήσας, καὶ φροντίζειν κελύσας ὑπὲρ τοῦ μηδένα στρα-
τιώτην ἄγνωστον αὐτοῖς συναναμίγνυσθαι. τῇ δ' ἐπι-
20 ούσῃ περὶ πέμπτην ὄραν ἐν Γαβαρῶθ γενόμενος εὐρί-
σκω πᾶν τὸ πεδῖον τὸ πρὸ τῆς κώμης ὀπλιτῶν πλήρες,
τῶν ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὴν συμμαχίαν παρόντων, ὡς
αὐτοῖς παρηγγέλειν· πολὺς δὲ καὶ ἄλλος ἐκ τῶν κω-
μῶν ὄχλος συνέτρεχεν. ἐπεὶ δὲ καταστάς εἰς αὐτοὺς λέ-
25 γειν ἠρξάμην, ἐβόων ἅπαντες εὐεργέτην καὶ σωτήρα
τῆς χώρας αὐτῶν καλοῦντες. κἀγὼ χάριν αὐτοῖς ἔχειν
ὁμολογήσας συνεβούλευον πρὸς μηδένα μήτε πολεμεῖν
μήτε ἀρπαγῇ μολύνειν τὰς χεῖρας, ἀλλὰ σκηνοῦν κατὰ
τὸ πεδῖον ἀρκομένους τοῖς ἑαυτῶν ἐφοδίοις· θέλειν
30 γὰρ ἔφασκον τὰς ταραχὰς χωρὶς φόνων καταστῆλαι.
συνέβη δὲ αὐθιμερὸν εἰς τὰς ὑπ' ἐμοῦ κατασταθείσας
τῶν ὁδῶν φυλακὰς τοὺς παρὰ τοῦ Ἰωνάθου πεμφθέν-

τας μετὰ τῶν ἐπιστολῶν ἐμπεσεῖν. καὶ οἱ μὲν ἄνδρες ἐφυλάχθησαν ἐπὶ τῶν τόπων, ὡς παρήγγειλα, τοῖς δὲ γραμμασιν ἐντυχῶν πλήρεσι βλασφημιῶν καὶ ψευσμάτων, οὐδενὶ ταῦτα φράσας, ὄρμῃν ἐπ' αὐτοὺς διενουούμην.

48 ἀκούσαντες δὲ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην περὶ τῆς ἐμῆς ἀφίξεως, τοὺς ἰδίους πάντας ἀναλαμβάνοντες καὶ τὸν Ἰωάννην ὑπεχώρησαν εἰς τὴν Ἰησοῦ οἰκίαν· βᾶρις δ' ἦν αὕτη μεγάλη καὶ οὐδὲν ἀκροπόλεως ἀποδέουσα. κρύψαντες οὖν λόγον ὀπλιτῶν ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς ἄλλας ἀποκλείσαντες θύρας, μίαν δὲ ἀνοίξαντες, προσεδόκων ἤκειν ἐκ τῆς ὁδοῦ με πρὸς αὐτοὺς ἀσπασόμενον. καὶ δὴ διδόντων ἐντολὰς τοῖς ὀπλίταις, ἐπειδὴν παραγένομαι, μόνον εἰσελθεῖν ἔασαι, τοὺς ἄλλους ἀπείρξαντας· οὕτω γὰρ ᾄοντό με γενήσεσθαι ραδίως αὐτοῖς ὑποχείριον. ἐψεύσθησαν δὲ τῆς ἐλπίδος. ἐγὼ γὰρ τὴν ἐπιβουλήν προαισθόμενος, ὡς ἐκ τῆς ὁδοῦ παρεγεγόμεν, καταλύσας ἀντικρὺς αὐτῶν καθεύδειν ἐσκηπτόμην. καὶ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην ὑπολαμβάνοντες ὄντως ἀναπαύεσθαι με καθυπνωμένον, ὄρμησαν καταβάντες εἰς τὸ πεδῖον μεταπειθεῖν αὐτοὺς ὡς ἐμοῦ κακῶς στρατηγούτος. ἀναντία δὲ αὐτοῖς συνέπεσεν· ὀφθέντων γὰρ εὐθὺς ἐγένετο βοή παρὰ τῶν Γαλιλαίων πρὸς ἐμὲ τὸν στρατηγὸν εὐνοίας ἄξια, κατὰμεψίν τε ἐποιούντο τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην, ὅτι πάρεσιν οὐδὲν μὲν αὐτοὶ κακὸν προπεπονθότες, ἀνατρέφοντες δὲ τὰ ἐκείνων πράγματα. καὶ παρεκελεύοντο ἀπιέναι· μὴ γὰρ ἂν ποτε μεταπεισθῆναι προστάτην ἕτερον ἀπ' ἐμοῦ λαβεῖν. τούτων ἀπαγγελθέντων μοι προελθεῖν εἰς μέσους οὐκ ᾔκησα. κατέβαινον οὖν εὐθέως αὐτὸς τί λέγουσιν οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀκούόμενος. προελθόντος δὲ μου κρότος παρὰ παντὸς τοῦ πλήθους εὐθὺς ἦν, καὶ μετ' εὐφημιῶν

ἐπιβοήσεις χάριν ἔχειν ὁμολογούντων τῇ ἐμῇ στρατηγίᾳ. ταῦτα δ' οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀκούοντες ἐφοβήθησαν μὴ καὶ κινδυνεύσωσιν ἀποθανεῖν, ἐπ' αὐτοὺς ὄρμησάντων τῶν Γαλιλαίων κατὰ τὴν πρὸς ἐμὲ χάριν. δρασμὸν οὖν ἐπενόουν. μὴ δυνηθέντες δὲ ἀπελθεῖν (προσμεῖναι γὰρ αὐτοὺς ἤξιῶσα) κατηφεῖς ὑπέμειναν, ἐνστησόμενοι τῷ λόγῳ. προστάξας οὖν τῷ μὲν πλήθει τὰς εὐφημίας ἐπισχεῖν, καὶ τῶν ὀπλιτῶν τοὺς πιστοτάτους ταῖς ὁδοῖς ἐπιστήσας ὑπὲρ τοῦ φρουρεῖν μὴ ἀπροσδοκῆτως ἡμῖν ὁ Ἰωάννης ἐπιπέσῃ, παραινέσας δὲ καὶ τοῖς Γαλιλαίοις ἀναλαβεῖν τὰ ὄπλα, μὴ πρὸς τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων, ἐὰν γένηται τις αἰφνίδιος, ταραχθῶσιν, πρῶτον τῆς ἐπιστολῆς τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην ὑπεμίμησκον, ὃν τρόπον γράψαιαν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πέμψεται διαλύοντές μου τὰς πρὸς τὸν Ἰωάννην φιλονεικίας, ὡς παρακαλέσειάν τέ με πρὸς αὐτοὺς ἀφικέσθαι. καὶ ταῦτα διεξιὼν τὴν ἐπιστολήν εἰς μέσους προύτεινον, ἵνα μηδὲν ἀρνήσασθαι δυνηθῶσιν, ἐλεγχόντων αὐτοὺς τῶν γραμμάτων. “καὶ μὴν” ἔφην, “Ἰωνάθη ὑμεῖς τε οἱ συμπρέσβεις, εἰ πρὸς Ἰωάννην κρινόμενος, ὑπὲρ τοῦ παραστήσαι τὸν ἑαυτοῦ βίον, δύο τινὰς ἢ τρεῖς μάρτυρας καλοὺς ἀγαθοὺς ἤγαγον, δῆλον ὡς ἀνάγκην ἂν εἴχετε, προεξέτασαντες καὶ τοὺς τούτων βίους, ἀπαλλάξαι με τῶν ἐγκλημάτων. ἴν' οὖν γνῶτε καλῶς πεπερᾶχθαί μοι τὰ κατὰ τὴν Γαλιλαίαν, τρεῖς μὲν μάρτυρας ὀλίγους εἶναι νομίζω τῷ καλῶς βεβιωκότι, τούτους δὲ πάντας ὑμῖν δίδωμι. παρὰ τούτων οὖν πύθεσθε τίνα τρόπον ἐβίωσα, εἰ μετὰ πάσης σεμνότητος καὶ πάσης ἀρετῆς ἐνθάδε πεπολίτευμαι. καὶ δὴ ὀρκίζω ὑμᾶς, ὦ Γαλιλαῖοι, μηδὲν ἐπικρύψασθαι τῆς ἀληθείας, λέγειν δ' ἐπὶ τούτων, ὡς δικαστῶν, εἴ τι μὴ καλῶς πέπρακται.”

50 ταῦτ' ἔτι λέγοντός μου κοινὰ παρὰ πάντων ἐγί-
νοντο φωναί, καλούντων ἐνεργέτην με καὶ σωτήρα· καὶ
περὶ μὲν τῶν πεπραγμένων ἐμαρτύρουν, περὶ δὲ τῶν
πραχθησομένων παρεκάλουν. πάντες δ' ὄμνον ἀνυ-
βρίστους μὲν ἔχειν τὰς γυναῖκας, λελυπήσθαι δὲ μηδέ- 5
ποτε μηδένα ὑπ' ἐμοῦ. μετὰ τοῦτο δύο τῶν ἐπιστολῶν
ὡς οἱ κατασταθέντες ὑπ' ἐμοῦ φρουροί, πεμφθείσας
ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην ἐλόντες, ἀπεστάλκεισαν
πρὸς ἐμέ, παρανεγίνωσκον τοῖς Γαλιλαίοις, πολλῶν
βλασφημιῶν πλήρεις καὶ καταψευδομένας ὅτι τυραν- 10
νίδι μᾶλλον ἢ στρατηγία χρῶμαι κατ' αὐτῶν· ἕτερά τε
πολλὰ πρὸς τούτοις ἐνεγέγραπτο μηδὲν παραλιπόντων
ἀναισχύντου ψευδολογίας. ἔφην δ' ἐγὼ πρὸς τὸ πλῆθος
τὰ γράμματα λαβεῖν δόντων ἐκουσίως τῶν κοιμίζον-
των· οὐ γὰρ ἐβουλόμην τὰ περὶ τὰς φρουράς τοὺς 15
ἐναντίους εἰδέναι, μὴ δείσαντες τοῦ γράφειν ἀποστῶ-
51 σιν. ταῦτ' ἀκούσαν τὸ πλῆθος σφόδρα παροξυνθέν ἐπὶ
τὸν Ἰωνάθην ὄρμα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ συμπαρόντας ὡς
διαφθεροῦντες. κἂν ἐπεπράχρισαν τὸ ἔργον, εἰ μὴ τοὺς
μὲν Γαλιλαίους ἔπαυσα τῆς ὀργῆς, τοῖς περὶ τὸν Ἰωνά- 20
θην δ' ἔφην συγγινώσκειν τῶν ἤδη πεπραγμένων, εἰ-
μέλλοιεν μετανοήσειν καὶ πορευθέντες εἰς τὴν πατρίδα
λέγοιεν τοῖς πέμψασι τᾶληθῆ περὶ τῶν ἐμοὶ πεπολιτευ-
μένων. ταῦτ' εἰπὼν ἀπέλθον αὐτούς, καίτοι γινώσκων
ὅτι μηδὲν ὧν ὑπέσχεοντο ποιήσουσιν. τὸ πλῆθος δὲ εἰς 25
ὀργὴν ἐξεκαίετο κατ' αὐτῶν, κἀμὲ παρεκάλουν ἐπιτρέ-
πειν αὐτοῖς τιμωρήσασθαι τοὺς τοιαῦτα τολμήσαντας.
παντοῖος μὲν οὖν ἐγινόμην πείθων αὐτοὺς φείσασθαι
τῶν ἀνδρῶν· πᾶσαν γὰρ ἦδειν στάσιν ὀλεθρον οὖσαν
τοῦ κοινῆ συμφέροντος· τὸ δὲ πλῆθος ἔσχε τὴν κατ' 30
αὐτῶν ὀργὴν ἀμετάβλητον, καὶ πάντες ὄρμησαν ἐπὶ τὴν
οἰκίαν ἐν ἧ κατέλθον οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην. ἐγὼ δὲ συν-

ορῶν τὴν ὀργὴν οὖσαν αὐτῶν ἀνεπίσχετον, ἀναπηθήσας
ἐφ' ἵππον ἐκέλευσα τοῖς πλῆθεσι πρὸς Σωγάνην κώμην
ἔπεσθαι, Γαβάρων ἀπέχουσαν εἴκοσι στάδια. καὶ τοι-
ούτῳ στρατηγήματι χρησάμενος παρέσχον ἐμαντῷ τὸ μὴ
5 δοκεῖν ἐμφυλίου πολέμου κατάρχειν.

ἔπει δὲ περὶ τοὺς Σωγανέας ἐγενόμην, ἐπιστήσας 52
τὸ πλῆθος, καὶ παραινέσει χρησάμενος περὶ τοῦ μὴ
πρὸς τὰς ὀργὰς καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀνηκέστοις τιμωρίαις ὀξέως
φέρεσθαι, κελεύω τοὺς καθ' ἡλικίαν ἤδη προβεβηκότας
10 καὶ πρώτους παρ' αὐτοῖς ἑκατὸν ἄνδρας ὡς πορευσομέ-
νους εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἐντρέπίζεσθαι, μὲμψιν
ποιησομένους ἐπὶ τοῦ δήμου τῶν τὴν χώραν αὐτῶν δια-
στασιαζόντων· “καὶ ἂν ἐπικλασθῶσιν” ἔφην “πρὸς τοὺς
λόγους ὑμῶν, παρακαλέσετε τὸ κοινὸν γράψαι πρὸς ἐμέ,
15 μένειν κελεύοντας ἐπὶ τῇ Γαλιλαίᾳ, τοὺς δὲ περὶ τὸν
Ἰωνάθην ἀναχωρεῖν ἐκεῖθεν.” ταύτας αὐτοῖς τὰς ὑπο-
θήκας δούς, ἐναρμοσαμένων τε ταχέως ἐκείνων, ἡμέρα
τρίτη μετὰ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἀποστολὴν ἐποιησάμην,
συμπέμψας ὀπίτας πεντακοσίους. ἔγραψα δὲ καὶ τοῖς
20 ἐν Σαμαρείᾳ φίλοις προνοήσασθαι τοῦ ἀσφαλῆ γενέσθαι
τὴν πορείαν αὐτοῖς· ἤδη γὰρ ὑπὸ Ῥωμαίοις ἦν ἡ Σαμα-
ρεία, καὶ πάντως ἔδει τοὺς ταχὺ βουλομένους ἀπελθεῖν
δι' ἐκείνης πορεύεσθαι· τρισὶ γὰρ ἡμέραις ἀπὸ Γαλι-
λαίας ἐνεστὶν οὕτως εἰς Ἱεροσόλυμα καταλύσαι. συμ-
25 παρέπεμψα δὲ τοὺς πρέσβεις κἀγὼ μέχρι τῶν τῆς Γαλι-
λαίας ὄρων, φύλακας ἐπιστήσας ταῖς ὁδοῖς ὑπὲρ τοῦ μὴ
ῥαδίως τινὰ μαθεῖν ἀπαλλαττομένους. καὶ ταῦτα πρά-
ξας ἐν Ἰάφοις τὴν διατριβὴν ἐποιούμην.

οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην διαμαρτόντες τῆς κατ' ἐμοῦ 53
20 πράξεως, Ἰωάννην ἀπέλυσαν εἰς τὰ Γίσχαλα, αὐτοὶ δὲ
εἰς τὴν Τιβεριέων πόλιν πεπόρευοντο λήψεσθαι προσδο-
κῶντες αὐτὴν ὑποχείριον, ἐπειδὴ καὶ Ἰησοῦς ὁ κατὰ

τὸν καιρὸν τοῦτον ἐκείνων ἄρχων ἐγεγράφει πρὸς αὐ-
 τούς, πείσειν ἐπαγγελλόμενος τὸ πλῆθος ἐλθόντας ὑπο-
 δέχεσθαι καὶ αὐτοῖς ἐλέσθαι προστεθῆναι. ἐκείνοι μὲν
 ἐπὶ τοιαύταις ἐλπίσιν ἀπῆλθον, ἀπαγγέλλει δέ μοι ταῦτα
 Σίλας διὰ γραμμάτων, ὃν ἔφην τῆς Τιβεριάδος ἐπιμε- 5
 λητὴν καταλειπέναι, καὶ σπεύδειν ἤξιον. κἀγὼ τα-
 χέως ὑπακούσας αὐτῷ καὶ παραγενόμενος εἰς κίνδυνον
 ἀπωλείας κατέστην ἐξ αἰτίας τοιαύτης. οἱ περὶ τὸν Ἰω-
 νάθην γενόμενοι παρὰ τοῖς Τιβεριεῦσι, καὶ πολλοὺς
 πείσαντες ἀποστῆναι μου διαφόρους ὄντας, ὡς ἤκουσαν 10
 τὴν ἐμὴν παρουσίαν, δειδαντες περὶ αὐτῶν ἤκον πρὸς
 ἐμέ, καὶ ἀσπασάμενοι μακαρίζειν ἔλεγον οὕτω περὶ τὴν
 Γαλιλαίαν ἀναστραφέντα, συνῆδεδθαί τε διὰ τιμῆς
 ἀγομένῳ κόσμον γὰρ αὐτῶν εἶναι τὴν ἐμὴν δόξαν ἔφα-
 σαν ὡς ἂν διδασκάλων τ' ἐμοῦ γενομένων καὶ πολιτῶν. 15
 δικαιότεραν τε τῆς Ἰωάννου τὴν ἐμὴν πρὸς αὐτοὺς φι-
 λίαν ὑπάρχειν ἔλεγον, καὶ σπεύδειν μὲν εἰς τὴν οἰκίαν
 ἀπελθεῖν, περιμένειν δ' ἕως ὑποχείριον τὸν Ἰωάννην
 ἐμοὶ ποιήσωσιν. καὶ ταῦτα λέγοντες ἐπώμοσαν τοὺς φοι-
 κωδεστάτους ὄρκους παρ' ἡμῖν, δι' οὓς ἀπιστεῖν οὐ θε- 20
 μιτὸν ἠγοῦμην. καὶ δὴ παρακαλοῦσί με τὴν κατάλυσιν
 ἀλλαγῶ ποιήσασθαι διὰ τὸ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν εἶναι
 σάββατον· ὀχλεῖσθαι δὲ μὴ δεῖν ὑπ' αὐτῶν τὴν πόλιν
 54 τῶν Τιβεριεῶν ἔφασκον. κἀγὼ μηδὲν ὑπονοήσας ἐς τὰς
 Ταριχαιὰς ἀπῆλθον, καταλιπὼν ὅμως ἐν τῇ πόλει τοὺς 25
 πολυπραγμονήσοντας εἰ τι περὶ ἡμῶν λέγοιτο. διὰ πά-
 σης δὲ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ταριχαιῶν εἰς Τιβεριάδα φε-
 ρούσης ἐπέστησα πολλούς, ἵνα μοι δι' ἀλλήλων σημή-
 νωσιν ἅπερ ἂν παρὰ τῶν ἐν τῇ πόλει καταλειφθέντων
 πυνθάνωνται. κατὰ τὴν ἐπιούσαν οὖν ἡμέραν συνάγον- 30
 ται πάντες εἰς τὴν προσευχὴν, μέγιστον οἴκημα πολὺν
 ὄχλον ἐπιδέξασθαι δυνάμενον. εἰσελθὼν δὲ ὁ Ἰωνάθης

φανερώς μὲν περὶ τῆς ἀποστάσεως οὐκ ἐτόλμα λέγειν,
 ἔφη δὲ στρατηγοῦ κρείττονος χρεῖαν τὴν πόλιν αὐτῶν
 ἔχειν. Ἰησοῦς δ' ἄρχων οὐδὲν ὑποστειλάμενος ἀναφαν-
 δὸν εἶπεν "ἀμεινόν ἐστιν, ὦ πολῖται, τέσσαρσιν ἡμᾶς 5
 ἀνδράσιν ὑπακούειν ἢ ἐνί, καὶ κατὰ γένος λαμπροῖς καὶ
 κατὰ σύνεσιν οὐκ ἀδόξοις." ὑπεδείκνυε δὲ τοὺς περὶ
 Ἰωνάθην. ταῦτ' εἰπόντα τὸν Ἰησοῦν ἐπήρει παρελθὼν
 Ἰουῆτος, καὶ τινὰς ἐκ τοῦ δήμου συνέπειθειν. οὐκ ἠρέ-
 σκετο δὲ τοῖς λεχθεῖσι τὸ πλῆθος, καὶ πάντως ἂν εἰς
 10 στάσιν ἐχώρησαν, εἰ μὴ τὴν σύνοδον διέλυσεν ἐπελ-
 θούσα ἕκτη ὥρα, καθ' ἣν τοῖς σάββασιν ἀριστοποιεῖ-
 σθαι νόμιμόν ἐστιν ἡμῖν. καὶ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην εἰς
 τὴν ἐπιούσαν ὑπερθέμενοι τὴν βουλήν ἀπήεσαν ἀπρα-
 κτοί. εὐθύς δὲ μοι τούτων ἀπαγγελθέντων προῶ διέ-
 15 γνων εἰς τὴν Τιβεριεῶν πόλιν ἀφικέσθαι. καὶ τῇ ἐπι-
 ούσῃ περὶ πρώτην ὥραν ἤκον ἀπὸ τῶν Ταριχαιῶν, κα-
 ταλαμβάνω δὲ συναγόμενον ἤδη τὸ πλῆθος εἰς τὴν
 προσευχὴν· ἐφ' ὃ τι δ' ἦν αὐτοῖς σύνοδος, οὐκ ἐγίνω-
 σκον οἱ συλλεγόμενοι. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀπροσ-
 20 δοκίτως θεασάμενοί με παρόντα διεταράχθησαν· εἴτ'
 ἐπινοοῦσι διαδοῦναι λόγον ὅτι Ῥωμαίων ἱππεῖς ἐν τῇ
 μεθορίᾳ πόρρω τριάκοντα σταδίων ἀπὸ τῆς πόλεως,
 κατὰ τόπον λεγόμενον Ὀμόνοϊαν, εἰσὶν ἐωραμένοι. καὶ
 προσαγγελθέντων τούτων ἐξ ὑποβολῆς παρεκάλουν οἱ
 25 περὶ τὸν Ἰωνάθην μὴ περιδεῖν ὑπὸ τῶν πολεμίων λεη-
 λατουμένην αὐτῶν τὴν γῆν. ταῦτα δ' ἔλεγον δι' ἐν-
 νοίας ἔχοντες ἐμὲ προφάσει τῆς κατεπειγούσης βοηθείας
 μεταστήσαντες αὐτοὶ τὴν πόλιν ἐχθρᾶν μοι κατασκευά-
 σαι. ἐγὼ δὲ καίπερ εἰδὼς αὐτῶν τὸ ἐνθύμημα ὅμως 55
 30 ὑπήκουσα, μὴ δόξαν παράσχω τοῖς Τιβεριεῦσιν οὐ προ-
 νοούμενος αὐτῶν τῆς ἀσφαλείας. ἐξῆλθον οὖν, καὶ γε-
 νόμενος κατὰ τὸν τόπον, ὡς οὐδ' ἴχνος πολεμίων εὔ-

ρον, ὑποστρέφω συντόμως ὁδεύσας, καὶ καταλαμβάνω
 τὴν τε βουλὴν πᾶσαν συνεληλυθυῖαν καὶ τὸν δημοτικὸν
 ὄχλον, ποιουμένους τε πολλὴν κατηγορίαν μου τοὺς περὶ
 τὸν Ἰωνάθην ὡς τοῦ μὲν τὸν πόλεμον ἐπελαφρύνειν αὐ-
 τοῖς ἀμελοῦντος, ἐν τρυφαῖς δὲ διάγοντος. ταῦτα δὲ λέ- 5
 γοντες προύφερον ἐπιστολὰς τέσσαρας ὡς ἀπὸ τῶν ἐν
 τῇ μεθορίᾳ τῆς Γαλιλαίας γεγραμμένας πρὸς αὐτούς,
 ἐπὶ βοήθειαν ἦκειν παρακαλούντων (Ῥωμαίων γὰρ δύ-
 ναμιν μέλλειν ἰπέων τε καὶ πεζῶν εἰς τρίτην ἡμέραν
 τὴν χώραν αὐτῶν λεηλατεῖν) ἐπισπεύδειν τε καὶ μὴ πε- 10
 ριοφθῆναι δεομένων. ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ Τιβεριεῖς,
 λέγειν ἀληθῆ δόξαντες αὐτούς, καταβόησεις ἐποιοῦντο,
 μὴ καθέζεσθαι με δεῖν λέγοντες, ἀλλ' ἀπελθεῖν ἐπικου-
 ρήσοντα τοῖς ὁμοεθνεσίην αὐτῶν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ (συν-
 ἦκα γὰρ τὴν ἐπίνοιαν τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην) ὑπακού- 15
 σεσθαι μὲν ἔφην ἐτοίμως, καὶ χωρὶς ἀναβολῆς ὀρμή-
 σειν πρὸς τὸν πόλεμον ἐπηγγειλάμην· συνεβούλευον
 δ' ὁμως, ἐπεὶ τὰ γράμματα κατὰ τέσσαρας τόπους Ῥω-
 μαίους σημαίνει προσβαλεῖν, εἰς πέντε μοῖρας διελόν-
 τας τὴν δύναμιν ἐκάστη τούτων ἐπιστῆσαι τοὺς περὶ 20
 τὸν Ἰωνάθην καὶ τοὺς ἐταίρους αὐτοῦ· πρέπειν γὰρ
 ἀνδράσι ἀγαθοῖς μὴ μόνον συμβουλεύειν, ἀλλὰ καὶ
 χρείας ἐπειγούσης ἠγουμένους βοηθεῖν· ἐγὼ γὰρ πλὴν
 μιᾶς μοῖρας οὐκ ἔφην ἀφηγεῖσθαι δυνατὸς εἶναι. σφό-
 δρα τῷ πλήθει συνήρσεσεν ἡ ἐμὴ συμβουλίᾳ. κἀκείνους 25
 οὖν ἠνάγκαζον ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξιέναι. τοῖς δ' οὐχὶ
 μετρίως συνεχύθησαν αἱ γνώμαι μὴ κατεργασαμένοις
 ἀδιενοήθησαν, ἐμοῦ τοῖς ἐπιχειρήμασιν αὐτῶν ἀντι-
 στρατηγήσαντος.

56 εἷς δὲ τις ἐξ αὐτῶν Ἀνανίας τοῦνομα, πονηρὸς ἀνὴρ 30
 καὶ κακοῦργος, εἰσηγεῖτο τοῖς πλήθεσι πανδημεὶ νη-
 στεῖαν εἰς τὴν ἐπιούσαν τῷ θεῷ προθέσθαι, καὶ κατὰ

τὴν αὐτὴν ὥραν ἐκέλευσεν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἀνό-
 πλους παρεῖναι, τῷ θεῷ φανερόν ποιήσοντας ὅτι μὴ τῆς
 παρ' ἐκείνου τυγχάνοντες βοηθείας πᾶν ὄπλον ἀχρη-
 στον εἶναι νομίζουσιν. ταῦτα δ' ἔλεγεν οὐ δι' εὐσέ- 5
 βειαν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν ἄνοπλόν με καὶ τοὺς ἐμούς·
 κἀγὼ δι' ἀνάγκην ὑπήκουον, μὴ δόξω καταφρονεῖν τῆς
 περὶ τὴν εὐσέβειαν ὑποθήκης. ὡς οὖν ἀνεχωρήσαμεν
 ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰωνάθην γράφουσι τῷ
 Ἰωάννῃ, πρὸς αὐτοὺς ἔωθεν ἀφικέσθαι κελύοντες μεθ' 10
 ὅσων ἂν στρατιωτῶν δυνηθῆ· λήψεσθαι γὰρ εὖ ἐμὲ
 ὑποχείριον καὶ ποιήσειν ὅπερ ἔχοι δι' εὐχῆς. δεξάμενος
 δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνος ὑπακούειν ἔμελλεν. ἐγὼ δὲ τῆς
 ἐπιούσης ἡμέρας δύο τῶν περὶ ἐμὲ σωματοφυλάκων,
 τοὺς κατ' ἀνδρείαν δοκιμωτάτους καὶ κατὰ πίστιν βε- 15
 βαίους, κελεύω ξιφίδια κρύψαντας ὑπὸ τὰς ἐσθῆτας
 ἐμοὶ συμπροελθεῖν, ἵν' εἰ γένοιτο παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἐπί-
 θεσις ἀμυνώμεθα. θώρακα δ' ἔλαβον αὐτός, καὶ μά-
 χαιραν ὑπεξωσάμην ὡς οἷόν τε ἦν ἀφανέστατα, καὶ ἤλ-
 θον εἰς τὴν προσευχὴν.

20 τοὺς μὲν οὖν σὺν ἐμοὶ πάντας ἐκκλεῖσαι προσέταξεν 57
 Ἰησοῦς ὁ ἄρχων (αὐτὸς γὰρ ταῖς θύραις ἐφειστήκει),
 μόνον δὲ μετὰ τῶν φίλων εἰσελθεῖν εἶασεν. ἤδη δ' ἡμῶν
 τὰ νόμιμα ποιοῦντων καὶ εἰς εὐχὰς τραπομένων, ἀνα-
 στάς ὁ Ἰησοῦς περὶ τῶν ληφθέντων ἐκ τοῦ ἐμπρησμοῦ
 25 τῆς βασιλικῆς ἀυλῆς σκευῶν καὶ τοῦ ἀσήμου ἀργυρίου
 ἐπυρνώμετό μου παρὰ τίνι τυγχάνει κείμενα. ταῦτα δ'
 ἔλεγε διατρίβειν τὸν χρόνον βουλόμενος, ἕως ἂν ὁ Ἰω-
 ἀννης παραγένηται. κἀγὼ πάντα Κάπελλον ἔχειν ἔφην
 καὶ τοὺς δέκα πρώτους Τιβεριέων, ἀνακρίναι δ' αὐτοὺς
 30 ἔφην εἰ ψεύδομαι. τῶν δὲ παρ' ἑαυτοῖς εἶναι λεγόντων,
 "οἱ δ' εἴκοσιν" εἶπε "χρυσοὶ οὓς ἔλαβες πωλήσας τινὰ
 σταθμὸν ἀσήμου, τί γέγονασιν;" καὶ τούτους ἔφην δε-

δωκέναι πρέβεσιν αὐτῶν ἐφόδιον πεμφθεῖσιν εἰς Ἱε-
 ροσόλυμα. πρὸς ταῦτα οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰωνάθην οὐ κα-
 λῶς ἔφασαν πεποιημένοι με δόντα τοῖς πρέβεσι τὸν μι-
 σθὸν ἐκ τοῦ κοινοῦ. παροξυνθέντος δὲ τοῦ πλήθους ἐπὶ
 5 τοῦτοις (ἐνόησαν γὰρ τῶν ἀνθρώπων τὴν πονηρίαν) 5
 συνεῖς ἐγὼ στάσιν μέλλουσαν ἐξάπτεσθαι, καὶ προσεξ-
 ερεθίσαι μᾶλλον βουλόμενος τὸν δῆμον ἐπὶ τοὺς ἀν-
 θρώπους, "ἀλλ' εἴ γε μὴ ὀρθῶς" εἶπον "ἔπραξα δοῦς
 τὸν μισθὸν ἐκ τοῦ κοινοῦ τοῖς πρέβεσιν ὑμῶν, παύ-
 10 σασθε χαλεπαίνοντες· ἐγὼ γὰρ τοὺς εἰκοσι χρυσοῦς αὐ-
 58 τὸς ἀποτίσω." ταῦτ' εἰπόντος οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰωνάθην
 ἠσύχασαν, ὁ δὲ δῆμος ἔτι μᾶλλον κατ' αὐτῶν παρω-
 ξύνθη, φανερὰν ἐπιδεικνυμένων τὴν ἄδικον πρὸς ἐμὲ
 δυσμένειαν. συνιδὼν δὲ τὴν μεταβολὴν Ἰησοῦς τὸν μὲν
 15 δῆμον ἐκέλευσεν ἀναχωρεῖν, προσμεῖναι δὲ τὴν βουλήν 15
 ἠξίωσεν· οὐ γὰρ δύνασθαι θορυβουμένους περὶ πραγ-
 μάτων τοιούτων τὴν ἐξέτασιν ποιείσθαι. τοῦ δὲ δῆμου
 βοῶντος μὴ καταλείψειν παρ' αὐτοῖς ἐμὲ μόνον, ἥκέ τις
 ἀγγέλλων κρύφα τοῖς περὶ τὸν Ἰησοῦν Ἰωάννην μετὰ
 20 τῶν ὀπλιτῶν πλησιάζειν. καὶ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην οὐκ- 20
 ἔτι κατασχόντες αὐτούς, τάχα καὶ τοῦ θεοῦ προνοού-
 τος τῆς ἐμῆς σωτηρίας (μὴ γὰρ ἂν γενομένου τούτου
 πάντως ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου διεφθάρην), "παύσασθε"
 25 ἔφη, "ὦ Τιβεριεῖς, τὴν ζήτησιν εἰκοσι χρυσῶν ἔνεκεν·
 διὰ τούτους μὲν γὰρ οὐκ ἄξιός ἐστιν Ἰώσηπος ἀποθα- 25
 νεῖν, ὅτι δὲ τυραννεῖν μὲν ἐπεθύμησε, καὶ τὰ Γαλι-
 λαίων πλήθη λόγοις ἀπατήσας τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατε-
 κτήσατο." ταῦτα δὲ λέγοντος εὐθύς μοι τὰς χεῖρας ἐπέ-
 βαλλον ἀναιρεῖν τε ἐπειρῶντο. ὡς δ' εἶδον οἱ σὺν ἐμοὶ
 30 τὸ γινόμενον, σπασάμενοι τὰς μαχαίρας καὶ παλεῖν ἀπει- 30
 λήσαντες εἰ βιάζοντο, τοῦ τε δῆμου λίθους ἀραμένον

καὶ βάλλειν ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην ὀρμήσαντος, ἔξαρχαζουσί
 με τῆς τῶν πολεμίων βίας.

ἐπεὶ δὲ προελθὼν ὀλίγον ὑπαντιάζειν ἔμελλον τὸν 59
 Ἰωάννην ἰόντα μετὰ τῶν ὀπλιτῶν, δεισας ἐκείνον μὲν
 5 ἐξέκλινα, διὰ στενώπου δὲ τινοσ ἐπὶ τὴν λίμνην σωθεῖς
 καὶ πλοίου λαβόμενος, ἐμβὰς εἰς τὰς Ταριχαίας διεπε-
 ραιώθη, ἀπροσδοκήτως τὸν κίνδυνον διαφυγών. με-
 ταπέμπομαι τε εὐθύς τοὺς πρωτεύοντας τῶν Γαλιλαίων,
 καὶ φράζω τὸν τρόπον ᾧ παρασπονδηθεῖς ὑπὸ τῶν περὶ
 10 τὸν Ἰωνάθην καὶ τοὺς Τιβεριεῖς παρ' ὀλίγον διαφθα-
 ρεῖν ὑπ' αὐτῶν. ὀργισθὲν δ' ἐπὶ τούτοις τῶν Γαλι-
 λαίων τὸ πλῆθος παρεκελεύετό μοι μηκέτι μέλλειν τὸν
 πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐκφέρειν, ἀλλ' ἐπιτρέπειν αὐτοῖς
 15 ἐλθεῖσιν ἐπὶ τὸν Ἰωάννην ἄρδην αὐτὸν ἀφανίσαι καὶ
 τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην. ἐπείχον δ' ὅμως αὐτοὺς ἐγὼ
 καίπερ οὕτως ὀργιζομένους, περιμένειν αὐτοὺς κελύων
 ἕως μᾶθωμεν τί οἱ πεμφθέντες ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἱερο-
 σολυμιτῶν πόλιν ἀπαγγελοῦσιν· μετὰ τῆς ἐκείνων γὰρ
 γνώμης τὰ δοκοῦντα πράξειν αὐτοὺς ἔφην. καὶ ταῦτ'
 20 εἰπὼν ἔπεισα. τότε δὴ καὶ Ἰωάννης, οὐ λαβούσης αὐ-
 τοῦ πέρας τῆς ἐνέδρας, ἀνεξεύγνυνεν εἰς τὰ Γίσχαλα.

μετ' οὐ πολλὰς δ' ἡμέρας ἀφικνοῦνται πάλιν οὖς 60
 ἐπέμψαμεν, καὶ ἀπήγγελλον σφόδρα τὸν δῆμον ἐπὶ τοὺς
 περὶ τὸν Ἀνανον καὶ τὸν Σίμωνα τὸν τοῦ Γαμαλιήλου
 25 παρωξύνθαι, ὅτι χωρὶς γνώμης τοῦ κοινοῦ πέμψαντες
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐκπεσεῖν με παρεσκεύασαν. ἔφασαν
 δ' οἱ πρέβεσιν ὅτι καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν ὁ δῆμος ὤρμη-
 σεν ἐμπιπράναι. ἔφερον δὲ καὶ γράμματα δι' ὧν οἱ τῶν
 Ἱεροσολυμιτῶν πρῶτοι, πολλὰ τοῦ δῆμου δεηθέντος αὐ-
 30 τῶν, ἐμοὶ μὲν τὴν τῆς Γαλιλαίας ἀρχὴν ἐβεβαίουν, τοῖς
 δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην προσέτασσον εἰς τὴν οἰκίαν ὑπο-
 στρέφειν θᾶσσον. ἐντυχὼν οὖν ταῖς ἐπιστολαῖς εἰς Ἀρ-

βηλα κώμην ἀφικόμεν, ἔνθα σύνοδον τῶν Γαλιλαίων
ποιησάμενος ἐκέλευσα τοὺς πρέσβεις διηγείσθαι τὴν ἐπὶ
τοῖς πεπραγμένοις ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην ὀργὴν καὶ
μισοπονηρίαν, καὶ ὡς κυρώσειαν ἐμοὶ τῆς χώρας αὐτῶν
τὴν προστασίαν, τὰ τε πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην γε- 5
γραμμένα περὶ ἀπαλλαγῆς· πρὸς οὓς δὴ καὶ τὴν ἐπιστο-
λὴν εὐθέως διεπεμψάμην, πολυπραγμονῆσαι τὸν κομι-
σαντα κελεύσας τί ποιεῖν μέλλουσιν.

61 δεξάμενοι δ' ἐκεῖνοι τὴν ἐπιστολὴν καὶ ταραχθέν-
τες οὐχὶ μετρίως, μεταπέμπονται τὸν Ἰωάννην καὶ τοὺς 10
ἐκ τῆς βουλῆς τῶν Τιβεριέων τοὺς τε πρωτεύοντας Γα-
βάρων, βουλὴν τε προτιθέασιν, σκοπεῖσθαι κελεύοντες
τί πρακτέον ἐστὶν αὐτοῖς. Τιβεριεῦσι μὲν οὖν ἀντέχε-
σθαι μᾶλλον ἐδόκει τῶν πραγμάτων· οὐ δεῖν γὰρ ἔφα-
σαν ἐγκαταλιπέσθαι τὴν πόλιν αὐτῶν ἅπαξ ἐκείνοις 15
προστεθειμένην, ἄλλως τε μηδ' ἐμοῦ μέλλοντος αὐτῶν
ἀφέξεσθαι· τοῦτο γὰρ ὡς ἠπειληκότος ἐμοῦ κατεψεύ-
δοντο. ὁ δὲ Ἰωάννης οὐ μόνον τούτοις συνηρέσκετο,
πορευθῆναι δὲ συνεβούλευεν αὐτῶν τοὺς δύο κατηγο-
ρήσοντας μου πρὸς τὸ πλήθος, ὅτι μὴ καλῶς τὰ κατὰ 20
τὴν Γαλιλαίαν διοικῶ, καὶ πείσειν ὁμοίως αὐτοὺς ἔφη
διὰ τε τὸ ἀξίωμα καὶ παντὸς πλήθους εὐτρέπτως ἔχον-
τος. δόξαντος οὖν τοῦ Ἰωάννου κρατίστην εἰσηγηνοχέου-
σιν Ἰωνάθην καὶ Ἀνανίαν, τοὺς ἑτέροους δὲ δύο μένον- 25
τας ἐν τῇ Τιβεριάδι καταλιπεῖν. συνεπηγάγοντο δὲ φυ-
62 λακῆς ἕνεκα τῆς ἑαυτῶν ὀπλίτας ἑκατόν. Τιβεριεῖς δὲ
τὰ μὲν τείχη προενόησαν ἀσφαλισθῆναι, τοὺς ἐνοίκους
δὲ κελεύουσιν ἀναλαβεῖν τὰ ὄπλα· καὶ παρ' Ἰωάννου
δὲ μετεπέμψαντο στρατιώτας οὐκ ὀλίγους συμμαχήσον- 30
τας, εἰ δεήσειεν, αὐτοῖς τὰ πρὸς ἐμέ. ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης
ἐν Γισχάλοις. οἱ τοίνυν περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀναξεύξαν-

337
τες ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος ὡς ἦγον εἰς Δαβάριττα κώμην
ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς Γαλιλαίας κειμένην ἐν τῷ μεγάλῳ
πεδίῳ, περὶ μέσσην νύκτα τοῖς ἐμοῖς φύλαξιν ἐπιπίπτου-
σιν· οἱ καὶ κελεύσαντες αὐτοὺς τὰ ὄπλα καταθέσθαι
5 ἐφύλασσον ἐν δεσμοῖς ἐπὶ τόπου, καθὼς αὐτοῖς ἐντε-
τάλημην. γράφει δὲ πρὸς με ταῦτα δηλῶν Λευὶς, ὃ τὴν
φυλακὴν ἐπεπιστεύκειν. παραλιπῶν οὖν ἡμέρας δύο
καὶ μηδὲν ἐγνωκέναι προσποιησάμενος, πέμψας πρὸς
τοὺς Τιβεριεῖς συνεβούλευον αὐτοῖς τὰ ὄπλα καταθεμέ-
10 νους ἀπολύειν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἑαυτῶν. οἱ δὲ
(δόξαν γὰρ εἶχον τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην εἰς τὰ Ἱεροσό-
λυμα ἤδη διαπεπορευθῆσαι) βλασφημῶς ἐποίησαντο τὰς
ἀποκρίσεις. μὴ καταπλαγείς δ' ἐγὼ καταστρατηγεῖν αὐ-
τοὺς ἐπεύουσι· πρὸς γὰρ τοὺς πολίτας ἐξάπτειν πόλε-
15 μον οὐκ ἐνόμιζον εὐσεβῆς εἶναι. βουλόμενος δ' αὐτοὺς
ἀποσπάσαι τῶν Τιβεριέων, μυθίους ὀπλίτας τοὺς ἀρί-
στοὺς ἐπιλέξας εἰς τρεῖς μοῖρας διείλον, καὶ τούτους
μὲν ἀφανῶς ἐν κώμαις προσέταξα λοχῶντας περιμένειν,
χιλίους δὲ εἰς ἑτέραν κώμην, ὄρεινὴν μὲν ὁμοίως, ἀπ-
20 ἔχουσαν δὲ τῆς Τιβεριάδος τέσσαρας σταδίους, εἰσήγα-
γον, κελεύσας ἐκείνους ἐπειδὴν λάβωσι σημεῖον εὐθύς
καταβαίνειν. αὐτὸς δὲ τῆς κώμης προελθὼν ἐν πρού-
πτῳ καθέζομην. οἱ δὲ Τιβεριεῖς ὁρῶντες ἐξέτρεχον συν-
εχῶς καὶ πολλὰ κατεκερτόμουν· τοσαύτη γοῦν ἀφρο-
25 σὴν κατέσχεν αὐτοὺς ὥστε ποιήσαντες εὐπρεπῆ κλί-
νην προύθεσαν, καὶ περὶ αὐτὴν ἰστάμενοι ᾠδύροντό με
μετὰ παιδιᾶς καὶ γέλωτος. διετιθέμην δ' ἐγὼ τὴν ψυ-
χὴν ἠδέως τὴν ἄνοιαν αὐτῶν ἐπιβλέπων.

βουλόμενος δὲ δι' ἐνέδρας λαβεῖν τὸν Σίμωνα καὶ 63
30 σὺν αὐτῷ τὸν Ἰσάζαρον, πέμψας πρὸς αὐτοὺς παρεκά-
λουν ὀλίγον τῆς πόλεως πορρωτέρω μετὰ φίλων πολλῶν
τῶν φυλαζόντων αὐτοὺς ἐλθεῖν ὡς ἐμέ· βούλεσθαι γὰρ

ἔφην καταβάς σπείσασθαι πρὸς αὐτοὺς καὶ διανείμασθαι τὴν προστασίαν τῆς Γαλιλαίας. Σίμων μὲν οὖν διὰ τε ἄνοιαν καὶ πρὸς ἐλπίδι κέρδους ἀπατηθεὶς οὐκ ᾤκησεν ἔλθειν, ὁ δὲ Ἰωάζαρος ἐνέδραν ὑποπεύσας ἔμεινεν. ἀναβάντα δὲ τὸν Σίμωνα μετὰ φίλων τῶν παραφυλασ- 5 σόντων αὐτὸν ὑπαντιάσας ἤσπαζόμεν φιλοφρόνως καὶ χάριν ἔχειν ὠμολόγουν ἀναβάντι. μετ' οὐ πολὺ δὲ συμπεριπατῶν ὡς κατὰ μόνας τι βουλούμενος εἰπεῖν, ἐπεὶ πορρωτέρω τῶν φίλων ἀπήγαγον, μέσον ἀράμενος ἀγαγεῖν εἰς τὴν κώμην τοῖς μετ' ἐμοῦ φίλοις ἔδωκα. 10 τοὺς ὀπλίτας δὲ καταβῆναι κελεύσας προσέβαλλον μετ' αὐτῶν τῇ Τιβεριάδι. μάχης δὲ γενομένης ἀμφοτέρωθεν καρτερῶς, καὶ ὅσον οὐπω τῶν Τιβεριέων νικῶντων (ἐπεφύγεισαν γὰρ οἱ παρ' ἡμῖν ὀπλίται), τὸ γινόμενον ἰδὼν καὶ τοὺς μετ' ἐμαυτοῦ παρακαλέσας νι- 15 κῶντας ἤδη τοὺς Τιβεριεῖς εἰς τὴν πόλιν συνεδίωξα. ἑτέρωθεν δὲ δύναμιν εἰσπέμφας διὰ τῆς λίμνης, προσέταξα τὴν πρώτην λαβοῦσιν οἰκίαν ἐμπρῆσαι. τούτου δὲ γενομένου νομίσαντες οἱ Τιβεριεῖς εἰληφθῆναι κατὰ κράτος αὐτῶν τὴν πόλιν, ὑπὸ φόβου ῥίπτουσι τὰ 20 ὄπλα, μετὰ γυναικῶν δὲ καὶ τέκνων ἰκέτενον φείσασθαι τῆς πόλεως αὐτῶν. ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς δεήσεις ἐπικλασθεὶς τοὺς μὲν στρατιώτας τῆς ὀρμῆς ἐπέσχον, αὐτὸς δὲ (καὶ γὰρ ἑσπέρα κατέλαβεν) μετὰ τῶν ὀπλιτῶν ἀπὸ τῆς πολιορκίας ὑποστρέψας περὶ τὴν τοῦ σώματος 25 θεραπείαν ἐγινόμεν. καλέσας δὲ ἐπὶ τὴν ἐστίασιν τὸν Σίμωνα παρεμυθούμην περὶ τῶν γεγονότων, ὑπισχνούμην τε δοῦν ἐφόδια αὐτῷ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ παραπέμψειν εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ πάσης ἀσφαλείας.

64 κατὰ δὲ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν μυρίους ἐπαγόμενος 30 ὀπλίτας ἤγον εἰς Τιβεριάδα, καὶ μεταπεμφάμενος εἰς τὸ στάδιον τοὺς πρώτους αὐτῶν τοῦ πλήθους ἐκέλευσα

φράζειν οἷτινες εἶεν αἴτιοι τῆς ἀποστάσεως. ἐνδειξά- μένων δὲ τοὺς ἄνδρας, ἐκείνους μὲν δεδεμένους εἰς τὴν Ἰωταπάτην πόλιν ἐξέπεμψα, τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην καὶ Ἀνανίαν λύσας τῶν δεσμῶν καὶ δοῦν ἐφόδια 5 μετὰ Σίμωνος καὶ Ἰωαζάρου καὶ ὀπλιτῶν πεντακισίων, οἱ παραφυλάξουσιν αὐτούς, ἐξέπεμψα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Τιβεριεῖς δὲ πάλιν προσελθόντες συγγινώσκουν αὐτοῖς παρεκάλουν περὶ τῶν πεπραγμένων, ἐπανορθώσεσθαι τὰς ἀμαρτίας τῇ μετὰ ταῦτα πρὸς ἐμὲ πίστει 10 λέγοντες. τὰ δὲ ἐκ τῆς διαρπαγῆς περισσεύσαντα σώσαι με τοῖς ἀπολέσασιν ἔδειοντο. κἀγὼ τοῖς ἔχουσι προσέταττον εἰς μέσον πάντα φέρειν· ἀπειθούντων δὲ μέχρι πολλοῦ, θεασάμενός τινα τῶν περὶ ἐμὲ στρατιωτῶν λαμπροτέρων τοῦ συνηθούς περικείμενον στολὴν 15 ἐπυθόμεν πόνθεν ἔχοι, εἰπόντος δὲ ἐκ τῆς κατὰ πόλιν ἀρπαγῆς, ἐκείνον μὲν πληγαῖς ἐκόλασα, τοῖς δὲ ἄλλοις ἄπασιν ἠπέληξα μείζω τιμωρίαν ἐπιθήσειν μὴ κοιμῆσασιν εἰς ἐμφανὲς ὅσα ἠρπάκεισαν. πολλῶν δὲ συναχθέντων, ἐκάστῳ τῶν Τιβεριέων τὸ ἐπιγνωσθὲν ἀπέ- 20 δωκα.

γεγονῶς δ' ἐνταῦθα τῆς διηγήσεως βούλομαι πρὸς 65 Ἰουστον καὶ αὐτὸν τὴν περὶ τούτων πραγματείαν γεγραφότα, πρὸς τε τοὺς ἄλλους τοὺς ἱστορίαν μὲν γράφειν ὑπισχνουμένους, περὶ δὲ τὴν ἀλήθειαν ὀλιγώρους 25 καὶ δι' ἔχθραν ἢ χάριν τὸ ψεῦδος οὐκ ἐντροπομένους, μικρὰ διελθεῖν. πράττουσι μὲν γὰρ ὁμοίον τι τοῖς περὶ συμβολαίων πλαστὰ γράμματα συντιθεῖσιν, τῷ δὲ μηδεμίαν ὁμοίως τιμωρίαν ἐκείνοις δεδιέναι καταφρονοῦσι τῆς ἀληθείας. Ἰουστός γοῦν συγγράφειν τὰς 30 περὶ τούτων ἐπιχειρήσας πράξεις καὶ τὸν πόλεμον, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν φιλόπονος εἶναι ἐμοῦ μὲν κατέψευσται, ἠλήθευσε δὲ οὐδὲ περὶ τῆς πατρίδος. ὅθεν (ἀπολογία-

σασθαι γὰρ νῦν ἀνάγκη ἔχω καταψευδομαρτυρούμε-
νος) ἔρω τὰ μέχρι νῦν σεσωπημένα. καὶ μὴ θαυμάση
τις ὅτι μὴ πάλαι περὶ τούτων ἐδήλωσα· τῷ γὰρ ἱστο-
ρίαν ἀναγράφοντι τὸ μὲν ἀληθεύειν ἀναγκαῖον, ἔξεστι
δ' ὁμως μὴ πικρῶς τὰς τινῶν πονηρίας ἐλέγχειν, οὐ
διὰ τὴν πρὸς ἐκείνους χάριν ἀλλὰ διὰ τὴν αὐτοῦ με-
τριότητα.

πῶς οὖν (ἵνα φῶ πρὸς αὐτὸν ὡς παρόντα), Ἰουῖτε,
δεινότερα συγγραφέων (τοῦτο γὰρ ἀνχεῖς περὶ σεαυ-
τοῦ) αἰτιοὶ γεγονάμεν ἐγὼ τε καὶ Γαλιλαῖοι τῇ πατρίδι
σου τῆς πρὸς Ῥωμαίους καὶ πρὸς τὸν βασιλέα στάσεως;
πρότερον γὰρ ἢ ἐμὲ τῆς Γαλιλαίας στρατηγὸν ὑπὸ τοῦ
κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν χειροτονηθῆναι, σὺ καὶ πάν-
τες Τιβεριεῖς οὐ μόνον ἀνειλήφατε τὰ ὅπλα, ἀλλὰ καὶ
τὰς ἐν τῇ Συρίᾳ δέκα πόλεις ἐπολεμεῖτε. σὺ γοῦν τὰς
κώμας αὐτῶν ἐπέρησας, καὶ ὁ σὸς οἰκέτης ἐπὶ τῆς πα-
ρατάξεως ἐκείνης ἔπεσεν. ταῦτα δὲ οὐκ ἐγὼ λέγω μό-
νος, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Ἰουδαίου τοῦ ἀυτοκράτορος
ὑπομνήμασιν οὕτω γέγραπται, καὶ τίνα τρόπον ἐν
Πτολεμαῖδι Ἰουδαίου κατεβόησαν οἱ τῶν δέκα πό-
λεων ἔνοικοι, τιμωρίαν ὑποσχέειν σε τὸν αἴτιον ἀξιοῦν-
τες. καὶ ἐδεδώκεις ἂν δίκην Ἰουδαίου κελεύσαντος,
εἰ μὴ βασιλεὺς Ἀγρίππας, λαβὼν ἐξουσίαν ἀποκτείνει-
σε, πολλὰ τῆς ἀδελφῆς Βερενίκης δεηθείσης οὐκ ἀνε-
λὼν δεδεμένον ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐφύλαξεν. καὶ αἰ
μετὰ ταῦτα δὲ πολιτεῖαι σου σαφῶς ἐμφανίζουσι τὸν τε
βίον τὸν ἄλλον, καὶ ὅτι σὺ τὴν πατρίδα Ῥωμαίων ἀπέ-
στησας· ὧν τὰ τεκμήρια κἀγὼ δηλώσω μετ' ὀλίγον.
βούλομαι δ' εἰπεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους Τιβεριεῖς
ὀλίγα διὰ σέ, καὶ παραστήσαι τοῖς ἐντυγχάνειν μέλλουσι
ταῖς ἱστορίαις ὅτι μήτε φιλορῶμαιοι μήτε φιλοβασιλεῖς
γεγόνατε. τῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ πόλεων αἱ μέγιστα

Σέπφορις καὶ Τιβεριὰς ἡ σὴ πατρίς, ὧ Ἰουῖτε· ἀλλὰ
Σέπφορις μὲν ἐν τῷ μεσαικίῳ τῆς Γαλιλαίας κειμένη
καὶ περὶ αὐτὴν κώμας ἔχουσα πολλάς, καὶ τι καὶ θρασύνε-
σθαι δυναμένη πρὸς Ῥωμαίους, εἶπερ ἠθέλησεν, εὐχε-
ρῶς, διεγνωκυῖα τῇ πρὸς τοὺς δεσπότης ἐμμένειν πίστει
καὶ ἐμὲ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐξέκλεισε, καὶ στρατεύσα-
σθαί τινα τῶν πολιτῶν Ἰουδαίους ἐκώλυσεν· ὅπως δὲ
καὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἀσφαλῆς εἴη, ἠπάτησάν με τείχεσιν
αὐτῶν τὴν πόλιν ὀχυρῶσαι προτρέψαντες. καὶ παρὰ
Κεστίου Γάλλου τοῦ τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ Ῥωμαϊκῶν ταγ-
μάτων ἡγεμονεύοντος φρουρὰν ἐκόντες ἐνεδέξαντο,
καταφρονήσαντες ἐμοῦ τότε μέγα δυναμένου καὶ πᾶ-
σι δι' ἐκπλήξεως ὄντος. πολιορκουμένης τε τῆς με-
ρίστης ἡμῶν πόλεως Ἱεροσολύμων, καὶ τοῦ κοινοῦ
πάντων Ἱεροῦ κινδυνεύοντος ἐν τῇ τῶν πολεμίων ἐξου-
σία γενέσθαι, συμμαχίαν οὐκ ἔπεμψαν, μὴ βουλόμενοι
δοκεῖν κατὰ Ῥωμαίων ὅπλα λαβεῖν. ἡ δὲ σὴ πατρίς, ὧ
Ἰουῖτε, κειμένη ἐν τῇ Γεννησαρίτιδι λίμνῃ, καὶ ἀπέ-
χουσα Ἰππου μὲν στάδια τριάκοντα Γαδάρων δὲ ἐξή-
κοντα Σκυθοπόλεως δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τῆς ὑπηκόου
βασιλεῖ, μηδεμιᾶς δὲ πόλεως Ἰουδαίων παρακειμένης,
εἰ ἠθέλε τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν φυλάττειν, ῥαδίως
ἐδύνατο· καὶ γὰρ πολὺς ἦτε δῆμος καὶ ὀπλων εὐ-
πορεῖτε. ἀλλ' ὡς σὺ φῆς, αἴτιος ἤμην ἐγὼ τότε. μετὰ
ταῦτα δὲ τίς, ὧ Ἰουῖτε; πρὸ γὰρ τῆς Ἱεροσολύμων πο-
λιορκίας οἶδας ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐμὲ γενόμενον καὶ Ἰωτά-
πατα κατὰ κράτος ληφθέντα, φρουριά τε πολλά, πολὺν
τε Γαλιλαίων ὄχλον κατὰ τὴν μάχην πεσόντα. τότε οὖν
ἐχορὴν ὑμᾶς πάντως ἀπηλλαγμένους τοῦ δι' ἐμὲ φόβου
ῥῖψαί τε τὰ ὅπλα καὶ παραστήσαι τῷ βασιλεῖ καὶ Ῥω-
μαίοις ὅτι δὴ οὐχ ἐκόντες ἀλλ' ἀναγκασθέντες ἐπὶ τὸν
πρὸς αὐτοὺς ὠρμήσατε πόλεμον. ὑμεῖς δὲ καὶ περιε-

μείνατε Βεσπασιανόν, ἕως αὐτὸς ἀφικόμενος μετὰ πά-
σης τῆς δυνάμεως προσέλθοι τοῖς τείχεσι, καὶ τότε διὰ
φόβον τὰ ὄπλα κατέθεσθε· καὶ πάντως ἂν ὑμῶν ἢ
πόλις ἢ ἄλλο κατὰ κράτος, εἰ μὴ τῷ βασιλεὶ δεομένῳ καὶ
τὴν ἄνοιαν ὑμῶν παραιτουμένῳ συνεχώρησεν Βεσπα- 5
σιανός. οὐκ ἐγὼ τοίνυν αἴτιος, ἀλλ' ὑμεῖς οἱ πολεμικὰ
φρονήσαντες. ἢ οὐ μέμνησθε ὅτι τοσαυτάκις ὑμῶν ἐγ-
κρατῆς γενόμενος οὐδένα διέφθειρα; στασιάζοντες δὲ
ὑμεῖς πρὸς ἀλλήλους, οὐ διὰ τὴν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ
Ῥωμαίους εὐνοίαν, διὰ δὲ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν πονη- 10
ρίαν, ἑκάτον ὀγδοήκοντα πέντε τῶν πολιτῶν ἀπεκτεί-
νατε, κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐμοῦ πολιορκουμένου ἐν
Ἰωταπάτοις ὑπὸ Ῥωμαίων. τί δ'; οὐχὶ κατὰ τὴν τῶν
Ἰεροσολύμων πολιορκίαν δισχίλιοι Τιβεριέων ἐξητά-
σθησαν οἱ μὲν πεπτωκότες οἱ δὲ ληφθέντες αἰχμάλω- 15
τοι; ἀλλὰ σὺ πολέμιος οὐ γεγονέναι φήσεις, ὅτι πρὸς
βασιλέα τότε ἔφυγες. καὶ τοῦτο δὲ διὰ τὸν ἐξ ἐμοῦ φό-
βον φημί σε πεποιημέναι. καὶ γὰρ μὲν πονηρός, ὡς λέ-
γεις· ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀγρίππας ὁ τὴν ψυχὴν σοι συγ-
χωρήσας ὑπὸ Βεσπασιανοῦ θανεῖν κατακριθέντι, ὁ το- 20
σοῦτοις δωρησάμενος χρήμασι, τίνος ἕνεκεν ὕστερον
δὲ μὲν ἔδησε, τοσαυτάκις δὲ φυγεῖν τὴν πατριδα
προσέταξε, καὶ ἀποθανεῖν δὲ κελεύσας ἅπαξ τῇ ἀδελφῇ
Βερενίκῃ πολλὰ δεηθείσῃ τὴν σὴν σωτηρίαν ἐχαρίσατο;
καὶ μετὰ τοσαῦτα δέ σου μακουργήματα τάξιν ἐπι- 25
στολῶν σοι πιστεύσας, ὡς καὶ ταύτας σε εὗρε ῥαδιουργ-
οῦντα, ἀπήλασε τῆς ὄψεως. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων
ἐλέγγειν ἐπ' ἀκριβὲς ἐῶ, θανατάξιν δ' ἐπεισὶ μοι τὴν
σὴν ἀναίδειαν, ὅτι τολμᾷς λέγειν ἀπάντων τῶν τὴν
πραγματείαν ταύτην γεγραφότων αὐτὸς ἄμεινον ἐξηγ- 30
γελκέναι, μῆτε τὰ πραχθέντα κατὰ τὴν Γαλιλαίαν ἐπι-
στάμενος (ἦς γὰρ ἐν Βηρουτῷ τότε παρὰ βασιλεῖ), μὴθ'

ὅσα ἔπαθον Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῆς Ἰωταπάτων πολιορκίας ἢ
ἔδρασαν ἡμᾶς παρακολουθήσας, μὴθ' ὅσα κατ' ἑμαυτὸν
ἔπραξα πολιορκούμενος δυνηθεὶς πυθέσθαι· πάντες
γὰρ οἱ ἀπαγγέλλοντες ἂν διεφθάρησαν ἐπὶ τῆς παρα- 5
τάξεως ἐκείνης. ἀλλ' ἴσως τὰ κατὰ τῶν Ἰεροσολυμιτῶν
πραχθέντα μετ' ἀκριβείας φήσεις συγγεγραφέναι. καὶ
πῶς οἶόν τε; οὔτε γὰρ πολέμῳ παρέτυχες οὔτε τὰ Καί-
σαρος ἀνέγνωσ ὑπομνήματα. μέγιστον δὲ τεκμήριον,
τοῖς γὰρ Καίσαρος ὑπομνήμασιν ἐναντίαν πεποίησαι τὴν
10 γραφὴν. εἰ δὲ θαρρεῖς ἄμεινον ἀπάντων συγγεγραφέ-
ναι, διὰ τί ζώντων Βεσπασιανοῦ καὶ Τίτου τῶν ἀντοκρα-
τόρων τῶν τὸν πόλεμον κατεργασαμένων, καὶ βασιλέως
Ἀγρίππα περιόντος ἔτι καὶ τῶν ἐκ γένους αὐτοῦ πάντων,
ἀνδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἐπὶ πλεῖστον ἤκόντων,
15 τὴν ἱστορίαν οὐκ ἔφερες εἰς μέσον; πρὸ γὰρ εἰκοσιν
ἔτων εἶχες γεγραμμένην, καὶ παρ' εἰδότην ἐμελλες τῆς
ἀκριβείας τὴν μαρτυρίαν ἀποφέρεισθαι. νῦν δ' ὅτε
ἐκεῖνοι μὲν οὐκέτι εἰσὶ μεθ' ἡμῶν, ἐλεγχθῆναι δ' οὐ
νομίζεις, τεθάρρηκας. οὐ μὴν ἐγὼ σοι τὸν αὐτὸν τρό-
20 πον περὶ τῆς ἑμαυτοῦ γραφῆς ἔδειξα, ἀλλ' αὐτοῖς ἐπέ-
δωκα τοῖς ἀντοκράτοσι τὰ βιβλία, μόνον οὐ τῶν ἐρ-
γῶν ἔτι βλεπομένων· συνήδειν γὰρ ἑμαυτῷ τετηρη-
κότι τὴν τῆς ἀληθείας παράδοσιν, ἐφ' ἣ μαρτυρίας
τεύξεσθαι προσδοκήσας οὐ διήμαρτον. καὶ ἄλλοις δὲ
25 πολλοῖς εὐθύς ἐπέδωκα τὴν ἱστορίαν, ὧν ἔνοιοι καὶ
παρατετεύχεισαν τῷ πολέμῳ, καθάπερ βασιλεὺς Ἀγρίπ-
πας καὶ τινες αὐτοῦ τῶν συγγενῶν. ὁ μὲν γὰρ αὐτο-
κράτωρ Τίτος οὕτως ἐκ μόνων αὐτῶν ἐβουλήθη τὴν
γνώσιν τοῖς ἀνθρώποις παραδοῦναι τῶν πράξεων, ὥστε
30 χαράξας τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ τὰ βιβλία δημοσιῶσαι προσ-
έταξεν· ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀγρίππας ἐξήκοντα δύο γέγρα-
φεν ἐπιστολάς τῇ τῆς ἀληθείας παραδόσει μαρτυρῶν.

ἄν δὴ καὶ δύο ὑπέταξα, καὶ βουλευθέντι σοὶ τὰ γεγραμμένα γνῶναι παρέστιν ἐξ αὐτῶν.

“Βασιλεὺς Ἀγρίππας Ἰωσήφῳ τῷ φιλιτάῳ χαίρειν. ἡδίστα διήλθον τὴν βίβλον, καὶ μοι πολὺ ἐπιμελέστερον ἔδοξας τῶν ταῦτα συγγραψάντων ἠκριβωκέναι. 5 πέμπε δέ μοι καὶ τὰς λοιπὰς. ἔρρωσο, φίλιτατε.”

“Βασιλεὺς Ἀγρίππας Ἰωσήφῳ τῷ φιλιτάῳ χαίρειν. ἐξ ἄν ἔγραψας οὐδεμιᾶς ἔοικας χρῆζειν διδασκαλίας ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν ἡμᾶς ὅλους ἀρχήθεν. ὅταν μέντοι συντύχῃς μοι, καὶ αὐτός σε πολλὰ κατηγήσω τῶν ἀγνοουμένων.”

οὕτω δέ μοι, ἀπαρτισθείσης τῆς ἱστορίας, Ἀγρίππας οὐ κολακεύων (οὐδὲ γὰρ ἐπέβαλλεν αὐτῷ) οὐδὲ εἰρωνευόμενος, ὡς σὺ φήσεις (πόρρω γὰρ ἦν ἐκεῖνος τοιαύτης κακοηθείας) ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ἐμαρτύρει καθάπερ 15 πάντες οἱ ταῖς ἱστορίαις ἐντυχόντες.

ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς τὸν Ἰουδαίον, ἀναγκαίαν λαβόντα 66 τὴν παρέμβασιν, μέχρι τούτων λελέχθω· διοικήσας δ' ἐγὼ τὰ κατὰ τὴν Τιβεριάδα καὶ καθίσας τῶν φίλων συνέδριον, ἐβουλευόμην περὶ τῶν πρὸς Ἰωάννην παραχρησομένων. ἐδόκει μὲν οὖν πᾶσι τοῖς Γαλιλαίοις ὀπίσταντα πάντας ἀπελθεῖν ἐπὶ τὸν Ἰωάννην καὶ λαβεῖν παρ' αὐτοῦ δίκας ὡς πάσης τῆς στάσεως αἰτίου γεγονότος· οὐκ ἠρεσκόμην δ' ἐγὼ ταῖς γνώμαις αὐτῶν, προαίρεσιν ἔχων τὰς ταραχὰς χωρὶς φόνου καταστέλλειν. ὅθεν δὴ παρήνεσα πᾶσαν εἰσενέγκασθαι πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ γνῶναι τὰ ὀνόματα τῶν ὑπὸ τῷ Ἰωάννῃ ὄντων. ποιησάντων δὲ ἐκείνων, γνοὺς ἐγὼ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες ἦσαν, ἐξέδηκα πρόγραμμα, διὰ τούτου πίστιν καὶ δεξιὰν προτείνων τοῖς μετὰ 30 Ἰωάννου θελήσασιν λαβεῖν μετάνοιαν, καὶ ἡμερῶν εἰκοσι χρόνον προέτεινα τοῖς βουλευσασθαι θέλουσι περὶ

τῶν ἑαυτοῖς συμφερόντων. ἠπείλουν δέ, εἰ μὴ ῥίψουσι τὰ ὄπλα, καταπορήσειν αὐτῶν τὰς οἰκίσεις καὶ δημοσιώσειν τὰς οὐσίας. ταῦτα δὲ ἀκούσαντες οἱ ἄνθρωποι καὶ ταραχθέντες οὐ τι μετρίως, καταλείπουσι μὲν τὸν Ἰωάννην, τὰ δ' ὄπλα ῥίψαντες ἦκον πρὸς με τετρακισχίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. μόνοι δὲ τῷ Ἰωάννῃ παρέμειναν οἱ πολῖται καὶ ξένοι τινὲς ἐκ τῆς Τυρίων μητροπόλεως, ὡς χίλιοι καὶ πεντακόσιοι.

Ἰωάννης μὲν οὖν οὕτω καταστρατηγηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ 10 τὸ λοιπὸν ἐν τῇ πατρίδι περίφοβος ἔμεινεν· κατὰ τοῦτον 67 δὲ τὸν καιρὸν Σεπφορίται θαρρήσαντες ἀναλαμβάνουσιν ὄπλα, πεποιθότες τῇ τε τῶν τειχῶν ὀχυρότητι καὶ τῷ πρὸς ἑτέροις ὄντα με ὄραν. πέμπουσι δὲ πρὸς Κέστιον Γάλλον (Συρίας δ' ἦν οὗτος ἡγεμὸν) παρακαλοῦντες ἢ αὐτὸν ἠκεῖν θάπτον παραληψόμενον αὐτῶν 15 τὴν πόλιν, ἢ πέμψαι τοὺς φρουρήσοντας. ὁ δὲ Γάλλος ἐλεύσεσθαι μὲν ὑπέσχετο, πότε δὲ οὐ διεσάφησεν. κἀγὼ ταῦτα πυθόμενος, ἀναλαβὼν τοὺς σὺν ἐμοὶ στρατιώτας καὶ ὁρμήσας ἐπὶ τοὺς Σεπφορίτας εἶλον αὐτῶν 20 τὴν πόλιν κατὰ κράτος. λαβόμενοι δ' ἀφορμῆς οἱ Γαλιλαῖοι, καὶ παρεῖναι τοῦ μίσους τὸν καιρὸν οἰηθέντες (εἶχον γὰρ ἀπεχθῶς καὶ πρὸς ταύτην τὴν πόλιν), ὥρμησαν ὡς ἄρδην ἀφανίσοντες πάντας σὺν τοῖς ἐποίκοις. εἰσδραμόντες οὖν ἐνεπίμπρασαν αὐτῶν τὰς οἰκίας, ἐρήμους καταλαμβάνοντες· οἱ γὰρ ἄνθρωποι δειδαντες 25 εἰς τὴν ἀκρόπολιν συνέφυγον. διήραζον δὲ πάντα, καὶ τρόπον οὐδένα πορθήσεως κατὰ τῶν ὁμοφύλων παρελίμπανον. ταῦτ' ἐγὼ θεασάμενος σφόδρα διετέθη ἀνιαρῶς, καὶ παύεσθαι προσέταττον αὐτοῖς, ὑπομυμήσκων ὅτι τοιαῦτα δρᾶν ὁμοφύλους οὐκ ἔστιν ὅσιον. ἐπεὶ δ' οὔτε παρακαλοῦντος οὔτε προστάσσοντος ἤκουον, ἐνίκα δὲ τὸ μῖσος τὰς παραινέσεις, τοὺς

πιστοτάτους τῶν περὶ ἐμὲ φίλων ἐκέλευσα διαδοῦναι λόγους ὡς Ῥωμαίων μετὰ μεγάλης δυνάμεως κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς πόλεως εἰσβεβληκότων. ταῦτα δ' ἐποίουν ὑπὲρ τοῦ τῆς φήμης ἐμπειροῦσης ἐπισχεῖν μὲν τῶν Γαλιλαίων τὰς ὀρμάς, διασωθῆναι δὲ τὴν τῶν Σεπ-⁵ φωριτῶν πόλιν. καὶ τέλος προυχώρησε τὸ στρατήγημα. τῆς γὰρ ἀγγελίας ἀκούσαντες ἐφοβήθησαν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ καταλιπόντες τὰς ἀρπαγὰς ἔφυγον, μάλιστα δὲ ἐπεὶ κάμει τὸν στρατηγὸν ἑώρων ταῦτα ποιοῦντα· πρὸς γὰρ τὸ πιστὸν τῆς φήμης ἐσκηπτόμην ὁμοίως αὐτοῖς διατί-¹⁰ θεσθαι. Σεπφωρίται δὲ παρ' ἐλπίδα τὴν ἑαυτῶν ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ σοφίσματος ἐσώθησαν.

68 καὶ Τιβεριᾶς δὲ παρ' ὀλίγον ἀνηρπάσθη ὑπὸ Γαλιλαίων, τοιαύτης αἰτίας ὑποπεσούσης. τῶν ἐκ τῆς βουλῆς οἱ πρῶτοι γράφουσι πρὸς τὸν βασιλέα,¹⁵ παρακαλοῦντες ἀφικέσθαι πρὸς αὐτοὺς παραληψόμενον τὴν πόλιν. ὑπέσχετο δ' ὁ βασιλεὺς ἔρχεσθαι, καὶ τὰς ἐπιστολάς ἀντιγράφει, καὶ τῶν περὶ κοιτῶνά τι, Κρίσπῳ μὲν τοῦνομα, τὸ δὲ γένος Ἰουδαίῳ, δίδωσι πρὸς τοὺς Τιβεριεῖς φέρειν. τοῦτον κομίσαντα γραμ-²⁰ ματα γνωρίζαντες οἱ Γαλιλαῖοι καὶ συλλαβόντες ἄγουσιν ἐπ' ἐμέ· τὸ δὲ πᾶν πλῆθος, ὡς ἤκουσε, παροξυνθέν ἐφ' ὅπλα τρέπεται. συναχθέντες δὲ πολλοὶ πολλαχόθεν κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἤκου' εἰς Ἀσχαίν πόλιν, ἐνθα δὴ τὴν κατάλυσιν ἐπιούμην, καταβοήσεις τε σφόδρα ἐποι-²⁵ οῦντο, προδοτὶν ἀποκαλοῦντες τὴν Τιβεριάδα καὶ βασιλέως φίλην, ἐπιτρέπειν τε ἡξιῶν αὐτοῖς καταβᾶσιν ἄρθην ἀφανίσαι· καὶ γὰρ πρὸς τοὺς Τιβεριεῖς εἶχον

69 ἀπεχθῶς ὡς πρὸς τοὺς Σεπφωρίτας. ἐγὼ δὲ ἀκού-³⁰ σας ἠπόρουν τίνα τρόπον ἐξαρπάσω τὴν Τιβεριάδα τῆς Γαλιλαίων ὀργῆς. ἀρήσασθαι γὰρ οὐκ ἐδυνάμην μὴ γεγραφέναι τοὺς Τιβεριεῖς καλοῦντας τὸν

βασιλέα· ἤλεγγον γὰρ αἱ παρ' ἐκείνου πρὸς αὐτοὺς ἀντιγραφὰ τὴν ἀλήθειαν. σύννους οὖν πολλὴν ὄραν γενόμενος, "ὅτι μὲν ἠδικήκασιν" εἶπον "Τιβεριεῖς, οἶδα κἀγὼ, τὴν πόλιν τε ὑμᾶς οὐ κωλύσω διαρπάσαι. δεῖ δ'⁵ ὅμως καὶ μετὰ κρίσεως τὰ τηλικαῦτα πράττειν. οὐ γὰρ μόνοι Τιβεριεῖς προδοταὶ τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν γερόνασιν, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν ἐν Γαλιλαίᾳ δοκιμωτάτων. προσμείνατε δὲ μέχρι τοὺς αἰτίους ἀκριβῶς ἐκμάθω, καὶ τότε πάντας ὑποχειρίους ἔξετε, καὶ ὅσους ἰδίᾳ ἐπά-¹⁰ ξαι δυνήσεσθε." καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπεισα τὸ πλῆθος, καὶ παυσάμενοι τῆς ὀργῆς διελύθησαν. τὸν παρὰ βασιλέως δὲ πεμφθέντα δῆσαι κελεύσας, μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ἐπὶ τινὰ τῶν ἑαυτοῦ χρεῶν ἐπείγουσαν σκηψάμενος ἐκδημεῖν τῆς βασιλείας, καλέσας τὸν Κρίσπον¹⁵ λάθρᾳ προσέταξα μεθύσαι τὸν στρατιώτην φύλακα καὶ φυγεῖν πρὸς βασιλέα· μὴ γὰρ διωχθήσεσθαι. καὶ ὁ μὲν ταῖς ὑποθήκαις πεισθεὶς διέφυγε, Τιβεριᾶς δὲ μέλουσα δεύτερον ἀφανίζεσθαι στρατηγίᾳ τῇ ἐμῇ καὶ προνοίᾳ τῇ περὶ αὐτῆς ὄξυν οὕτω κίνδυνον διέφυγεν.

20 κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν Ἰούστος ὁ Πίστου παῖς⁷⁰ λαθῶν ἐμὲ διαδιδράσκει πρὸς τὸν βασιλέα. τὴν αἰτίαν δέ, δι' ἣν τοῦτο ἔπραξεν, ἀφηγήσομαι. λαβόντος ἀρχὴν Ἰουδαίοις τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολέμου, Τιβεριεῖς διεγνώκεισαν ὑπακούειν βασιλεῖ καὶ Ῥωμαίων μὴ ἀφίστασθαι. πείθει δ' αὐτοὺς Ἰούστος ἐφ' ὅπλα χωρῆσαι, νεωτέρων αὐτὸς ἐφιέμενος πραγμάτων, καὶ δι' ἐλπίδος ἔχων ἄρξιν Γαλιλαίων τε καὶ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος. οὐ μὴν τῶν προσδοκηθέντων ἐπέτυχεν. Γαλιλαῖοί τε γὰρ ἐχθρῶς ἔχοντες πρὸς τοὺς Τιβεριεῖς διὰ μῆνιν ὧν³⁰ ὑπ' αὐτοῦ πρὸ τοῦ πολέμου ἐπεπόνθεισαν, οὐκ ἠνείχοντο στρατηγοῦντος αὐτῶν Ἰούστου· κἀγὼ δὲ τὴν προστασίαν τῆς Γαλιλαίας πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ κοινοῦ

τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πολλάκις εἰς τοσαύτην ἤκον ὀργὴν ὡς ὀλίγον δεῖν ἀποκτεῖναι τὸν Ἰουῆτον, φέρειν αὐτοῦ τὴν μοχθηρίαν οὐ δυνάμενος. δεισας οὖν ἐκεῖνος μὴ καὶ λάβῃ τέλος ἅπαξ ὁ θυμὸς, ἐπεμψε πρὸς βασιλέα, κρείσσον καὶ ἀσφαλέστερον οἰκῆσειν παρ' ἐκείνῳ νο- 5 μίζων.

71 Σεπρωρίται δὲ παραδόξως τὸν πρῶτον κίνδυνον διαφυγόντες πρὸς Κέστιον Γάλλον ἐπεμψαν, καὶ ἤκειν παρεκάλουν ὡς αὐτοὺς θάττον παραληφόμενον τὴν πόλιν, ἢ πέμπειν δύναμιν τὴν ἀνακόψουσαν τὰς ἐπ' 10 αὐτοὺς τῶν πολεμίων ἐπιδρομὰς. καὶ τέλος ἐπεισαν τὸν Γάλλον πέμψαι δύναμιν αὐτοῖς ἵππικὴν τε καὶ πεζικὴν πάνυ συχνήν, ἣν ἐλθοῦσαν νυκτὸς εἰσεδέξαντο. κακομένης δὲ ὑπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς τῆς περὶ ξηώρας, ἀναλαβὼν ἐγὼ τοὺς περὶ ἐμὲ στρατιώτας ἤκον 15 εἰς Γάρις κώμην· ἐνθα βαλόμενος χάρακα πόρρω τῆς Σεπρωριτῶν πόλεως ἀπὸ σταδίων εἰκοσι, νυκτὸς ἐπ' αὐτὴν προσέμιξα καὶ τοῖς τείχεσι προσέβαλον, καὶ διὰ κλιμάκων ἐμβιβάσας συχνοὺς τῶν στρατιωτῶν ἐγκρατῆς τοῦ πλείστου τῆς πόλεως μέρους ἐγενόμην. μετ' οὐ πο- 20 λὺ δὲ διὰ τὴν τῶν τόπων ἄγνοιαν ἀναγκασθέντες ὑπεχωρήσαμεν, ἀνελόντες Ῥωμαίων μὲν δυοκαίδεκα πεζοὺς δύο δὲ ἵππεις, ὀλίγους δὲ Σεπρωριτῶν, αὐτοὶ δὲ ἓνα μόνον ἀπεβάλομεν. γενομένης δὲ ὕστερον ἡμῖν κατὰ τὸ πεδίον μάχης πρὸς τοὺς ἵππεις, μέχρι πολλοῦ 25 καρτερώς διακινδυνεύσαντες ἠττήθημεν· περιελθόντων γὰρ τῶν Ῥωμαίων οἱ μετ' ἐμοῦ δεισαντες ἐφυγον εἰς τοῦπίσω. πίπτει δὲ ἐπὶ τῆς παρατάξεως ἐκείνης εἰς τῶν πεπιστευμένων τὴν τοῦ σώματός μου φυλακὴν, Ἰουῆτος τὸννομα, καὶ παρὰ βασιλεῖ ποτὲ τὴν αὐτὴν τά- 30 ξιν ἐσχηνιάς.

κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ἢ παρὰ βασιλέως δύ-

ναμὶς ἤκειν ἵππικὴ τε καὶ πεζικὴ, καὶ Σύλλας ἐπ' αὐ- τῆς ἡγεμῶν, ὁ ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων. οὗτος οὖν βαλόμενος στρατόπεδον Ἰουλιάδος ἀπέχον σταδίους πέντε, φρουρὰν ἐπέστησε ταῖς ὁδοῖς, τῇ τε εἰς Κανὰ 5 ἀγούσῃ καὶ τῇ εἰς Γάμαλα τὸ φρούριον, ὑπὲρ τοῦ τὰς παρὰ τῶν Γαλιλαίων ὠφελείας τοῖς ἐνοικοῖσι ἀποκλείειν. ταῦτα δ' ὡς ἐγὼ ἐπυθόμην, πέμπω δισχιλίους ὀπλίτας 72 καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Ἱερεμίαν· οἱ δὲ καὶ χάρακα θέντες ἀπὸ σταδίου τῆς Ἰουλιάδος πλησίον τοῦ Ἰορδά- 10 νου ποταμοῦ πλεόν ἀκροβολισμῶν οὐδὲν ἐπραξαν, μέχρι τρισχιλίους ἐγὼ στρατιώτας ἀνάλαβὼν ἤκον πρὸς αὐτούς. κατὰ δὲ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἐν τιμὴ φάραγγι καθίσας λόχον οὐκ ἄπωθεν αὐτῶν τοῦ χάρακος, προε- 15 καλούμην τοὺς βασιλικοὺς εἰς μάχην, παραινέσας τοῖς μετ' ἐμοῦ στρατιώταις στρέψαι τὰ νῶτα μέχρις ἂν ἐπι- σπάσωνται τοὺς πολεμίους προελθεῖν. ὅπερ καὶ ἐγένετο· Σύλλας γὰρ εἰκάσας ταῖς ἀληθείαις τοὺς ἡμετέ- 20 ρους φεύγειν, παρελθὼν ἐπιδικῶκεν οἷός τε ἦν, κατὰ νῶτου δ' αὐτὸν λαμβάνουσιν οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας, καὶ σφόδρα πάντας ἐθορύβησαν. ἐγὼ δὲ εὐθύς ὀξεία χρη- σάμενος ὑποστροφῇ μετὰ τῆς δυνάμεως ὑπήντησα τοῖς βασιλικοῖς, καὶ εἰς φυγὴν ἔτρεψα. κἂν κατώρθωτό μοι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἢ πράξις μὴ ἐμποδῶν γενο- 25 μένου δαίμονός τινος· ὁ γὰρ ἵππος ἐφ' ᾧ τὴν μάχην ἐποιοῦμην εἰς τελευτῶδη τόπον ἐμπεσὼν συγκατήνεγκέ με ἐπὶ τοῦδαφος, θραύσεως δὲ τῶν ἄρθρων γενομέ- 30 νης ἐπὶ τὸν καρπὸν τῆς χειρός, ἐκομίσθην εἰς κώμην Κεφαρνάμην λεγομένην. οἱ δὲ ἐμοὶ ταῦτ' ἀκούσαντες, καὶ δεδοικότες μὴ τι χεῖρον ἐπαθον, τῆς μὲν ἐπὶ πλεῖον διώξεως ἀπέσχοντο, ὑπέστρεφον δὲ περὶ ἐμὲ λίαν ἀγω- 30 νιῶντες. μεταπεμψάμενος οὖν ἰατροὺς καὶ θεραπευ- θεῖς τὴν ἡμέραν ἐκείνην αὐτοῦ κατέμεινα πυρῆξας, δό-

ξαν τε τοῖς ἰατροῖς τῆς νυκτός εἰς Ταριχαίας μετεκομί-
σθην.

73 Σύλλας δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ πνθόμενοι τὰ κατ'
ἐμὲ πάλιν ἐθάροσαν, καὶ γνόντες ἀμελείσθαι τὰ περὶ
τὴν φυλακὴν τοῦ στρατοπέδου, διὰ νυκτός ἰππέων λό- 5
χον ἰδρῦσαντες ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, γενομένης
ἡμέρας εἰς μάχην ἡμᾶς προεκαλέσαντο. τῶν δ' ὑπα-
κουσάντων καὶ μέχρι τοῦ πεδίου προελθόντων, ἐπιφα-
νέντες οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας ἰππεῖς καὶ ταράξαντες αὐτούς
εἰς φυγὴν ἐτρέψαν, ἕξ τε τῶν ἡμετέρων ἀπέκτειναν. οὐ 10
μὴν μέχρι τέλους τὴν νίκην ἤγαγον· καταπεπλευκέναι
γάρ τινας ὀπίστας ἀκούσαντες ἀπὸ Ταριχαιῶν εἰς Ἰου-
λιάδα, φοβηθέντες ἀνεχώρησαν.

74 μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον Ἰεσπασιανὸς εἰς Τύρον
ἀφικνεῖται καὶ σὺν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας. καὶ οἱ 15
Τύριοι βλασφημεῖν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, Τυρίων αὐ-
τὸν καλοῦντες καὶ Ῥωμαίων πολέμιον· τὸν γὰρ στρα-
τοπεδάρχην αὐτοῦ Φίλιππον ἔλεγον προδεδωκέναι τὴν
βασιλικὴν αὐλὴν καὶ τὰς Ῥωμαίων δυνάμεις τὰς οὐσας
ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὴν αὐτοῦ πρόσταξιν. Ἰεσπα- 20
σιανὸς δὲ ἀκούσας Τυρίους μὲν ἐπέπληξεν ὑβρίζουσιν
ἄνδρα καὶ βασιλέα καὶ Ῥωμαίους φίλον, τῷ δὲ βασιλεῖ
παρήνεσε πέμψαι Φίλιππον εἰς Ῥώμην, ὑφέξοντα λό-
γον Νέρωνι περὶ τῶν πεπραγμένων. Φίλιππος δὲ πεμ-
φθεὶς οὐχ ἦκεν εἰς ὄψιν Νέρωνι· καταλαβὼν γὰρ αὐ- 25
τὸν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄντα διὰ τὰς ἐμπεσοῦσας ταραχὰς
καὶ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, ὑπέστρεψε πρὸς τὸν βασι-
λέα. ἐπεὶ δὲ Ἰεσπασιανὸς εἰς Πτολεμαῖδα παρεγένετο,
οἱ πρῶτοι τῶν τῆς Συρίας δέκα πόλεων κατεβόων Ἰου-
στοῦ τοῦ Τιβεριέως, ὅτι τὰς κώμας αὐτῶν ἐμπρόσκειεν. 30
παρέδωκεν οὖν αὐτὸν Ἰεσπασιανὸς τῷ βασιλεῖ κολα-
σθησόμενον ὑπὸ τῶν τῆς βασιλείας ὑποτελῶν. ὁ βασι-

λεὺς δ' αὐτὸν ἐδήσεν, ἐπικρουσάμενος τοῦτο Ἰεσπασια-
νόν, ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται. Σεπρωρίται δ' ὑπαντή-
σαντες καὶ ἀσπασάμενοι Ἰεσπασιανὸν λαμβάνουσι δύ-
ναμιν καὶ στρατηγὸν Πλάκιδον, ἀναβάντες δὲ μετὰ
5 τούτων... ἐπομένου μου ἄχρι τῆς εἰς Γαλιλαίαν Ἰεσπα-
σιανοῦ ἀφίξεως. περὶ ἧς τίνα τρόπον ἐγένετο, καὶ πῶς
περὶ Ταριχαίαν κώμην τὴν πρώτην πρὸς ἐμὲ μάχην
ἐποιήσατο, καὶ ὡς ἐκείθεν εἰς τὰ Ἰωτάπατα ἀνεχώρησα,
καὶ τὰ πεπραγμένα μοι κατὰ τὴν ταύτης πολιορκίαν,
10 καὶ ὃν τρόπον ζῶν ληφθεὶς ἐδέθη, καὶ πῶς ἐλύθη,
πάντα τε τὰ πεπραγμένα μοι κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν πόλε-
μον καὶ τὴν Ἱεροσολύμων πολιορκίαν, μετ' ἀκριβείας
ἐν ταῖς περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου βίβλοις ἀπήγ-
γελκα. ἀναγκαῖον δ' ἐστίν, ὡς οἶμαι, καὶ ὅσα μὴ κατὰ
15 τὸν Ἰουδαϊκὸν πόλεμον ἀνέγραψα τῶν ἐν τῷ βίῳ μου
πεπραγμένων νῦν προσαναγράψαι.

τῆς γὰρ τῶν Ἰωταπάτων πολιορκίας λαβούσης τέ- 75
λος, γενόμενος παρὰ Ῥωμαίοις μετὰ πάσης ἐπιμελείας
ἐφυλασσόμεν, τὰ πολλὰ διὰ τιμῆς ἄγοντός με Ἰεσπα-
20σιανοῦ. καὶ δὴ κελεύσαντος αὐτοῦ ἠγαγόμεν τινα
παρθένον ἐκ τῶν αἰχμαλωτῶν τῶν κατὰ Καισάρειαν
ἀλουσῶν ἐγγώριον· οὐ παρέμεινε δ' αὕτη μοι πολὺν
χρόνον, ἀλλὰ λυθέντος καὶ μετὰ Ἰεσπασιανοῦ πορευ-
θέντος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπηλλάγη. γυναῖκα δ'
25 ἐτέραν ἠγαγόμεν κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. καὶ κείθεν
ἐπὶ τὴν Ἱεροσολύμων πολιορκίαν συμπεμφθεὶς Τίτῳ
πολλάκις ἀποθανεῖν ἐκινδύνευσα, τῶν τε Ἰουδαίων διὰ
σπουδῆς ἐχόντων ὑποχείριόν με λαβεῖν τιμωρίας ἐνε-
κεν, καὶ Ῥωμαίων, ὅσάκις νικηθεῖεν, πάσχειν τοῦτο
30 κατ' ἐμὴν προδοσίαν δοκούντων συνεχεῖς καταβοήσεις
ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος ἐγίνοντο, κολάζειν με ὡς καὶ αὐ-
τῶν προδότην ἀξιούντων. Τίτος δὲ Καῖσαρ τὰς τοῦ

πολέμου τύχας οὐκ ἄγνοῶν, σιγῇ τὰς ἐπ' ἐμὲ τῶν στρα-
 τιωτῶν ἐξέλευν ὁρμάς. ἤδη δὲ κατὰ κράτος τῆς τῶν
 Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως ἐχομένης, Τίτος Καῖσαρ ἐπει-
 θέν με πολλάκις ἐκ τῆς κατασκαφῆς τῆς πατρίδος πᾶν
 ὅ τι θέλωμι λαβεῖν· συγχωρεῖν γὰρ αὐτὸς ἔφασκεν. 5
 ἐγὼ δὲ τῆς πατρίδος πεσοῦσης μηδὲν ἔχων τιμιώτερον,
 ὃ τῶν ἑαυτοῦ συμφορῶν εἰς παραμυθίαν λαβῶν φυ-
 λάξαιμι, σωμάτων ἐλευθέρων τὴν αἰτησίην ἐποιούμην
 Τίτου καὶ βιβλίων ἱερῶν, (καὶ) ἔλαβον χαρισαμένου
 Τίτου. 'μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν μετὰ πεντή- 10
 κοντα φίλων αἰτησάμενος οὐκ ἀπέτυχον. καὶ εἰς τὸ ἱε-
 ρὸν δὲ πορευθεὶς Τίτου τὴν ἐξουσίαν δόντος, ἔνθα
 πολὺ πλῆθος αἰχμαλώτων ἐγκέκλειστο γυναικῶν τε καὶ
 τέκνων, ὅσους ἐπέγνων φίλων ἐμῶν καὶ συνήθων ὑπ-
 ἀρχοντας ἐρρουσάμην, περὶ ἑκατὸν καὶ ἐνενηκοντα ὄν- 15
 τας τὸν ἀριθμὸν, καὶ οὐδὲ λύτρα καταθεμένους ἀπέ-
 λυσα, συγχωρήσας αὐτοὺς τῇ προτέρα τύχῃ. πεμφθεὶς
 δὲ ὑπὸ Τίτου Καίσαρος σὺν Κεραλίῳ καὶ χιλλοῖς ἱπ-
 πεῦσιν εἰς κώμην τινὰ Θεσκῶν λεγομένην, προκατα-
 νοήσων εἰ τόπος ἐπιτήδειός ἐστι χάρακα δέξασθαι, ὡς 20
 ἐκεῖθεν ὑποστρέφων εἶδον πολλοὺς αἰχμαλώτους ἀνε-
 σταυρωμένους καὶ τρεῖς ἐγνώρισα συνήθεις μοι γενο-
 μένους, ἤλγησά τε τὴν ψυχὴν, καὶ μετὰ δακρύων προσ-
 ελθῶν Τίτῳ εἶπον. ὃ δ' εὐθύς ἐκέλευσε καθαιρεθέν-
 τας αὐτοὺς θεραπείας ἐπιμελεστάτης τυχεῖν. καὶ οἱ 25
 μὲν δύο τελευτῶσι θεραπευόμενοι, ὃ δὲ τρίτος ἐζήσεν.
 76 ἐπεὶ δὲ κατέπανσε τὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ταραχὰς Τί-
 τος, εἰκάσας τοὺς ἀγροὺς οὓς εἶχον ἐν τοῖς Ἱεροσολύ-
 μοις ἀνουνήτους ἐσομένους μοι διὰ τὴν μέλλουσαν ἐκεῖ
 Ῥωμαίων φρουρὰν ἐγκαθέξασθαι, ἔδωκεν ἑτέραν χώ- 30
 ραν ἐν πεδίῳ μέλλων τε ἀπαίρειν εἰς τὴν Ῥώμην
 σύμπλον ἐδέξατό με, πᾶσαν τιμὴν ἀπονέμων. ἐπεὶ

δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ἤκομεν, πολλῆς ἔτυχον παρὰ Ῥεσπα-
 σιανοῦ προνοίας· καὶ γὰρ καὶ κατάλυσιν ἔδωκεν ἐν
 τῇ οἰκίᾳ τῇ πρὸ τῆς ἡγεμονίας αὐτῷ γενομένη, πολι-
 τεῖα τε Ῥωμαίων ἐτίμησε καὶ σύνταξιν χρημάτων ἔδω-
 5 κεν, καὶ τιμῶν διετέλει μέχρι τῆς ἐκ τοῦ βίου μεταστά-
 σεως, οὐδὲν τῆς πρὸς ἐμὲ χρηστότητος ὑφελῶν· ὃ
 μοι διὰ τὸν φθόνον ἤνεγκε κίνδυνον. Ἰουδαῖος γάρ
 τις, Ἰωνάθης τοῦνομα, στάσιν ἐξεγείρας ἐν Κυρήνῃ
 καὶ δισχιλίους τῶν ἐγχωρίων συναναπέισας ἐκείνοις
 10 μὲν αἴτιος ἀπωλείας ἐγένετο, αὐτὸς δὲ ὑπὸ τοῦ τῆς
 χώρας ἡγεμονεύοντος δεθείς καὶ ἐπὶ τὸν αὐτοκράτορα
 πεμφθεὶς ἔφασκεν ἐμὲ αὐτῷ ὄπλα πεπομφέμεναι καὶ
 χρήματα. οὐ μὴν Ῥεσπασιανὸν ψευδόμενος ἔλαθεν,
 ἀλλὰ κατέγνω θάνατον αὐτοῦ, καὶ παραδοθεὶς ἀπέ-
 15 θανεν. πολλάκις δὲ καὶ μετὰ ταῦτα τῶν βασκαινόν-
 των μοι τῆς εὐτυχίας κατηγορίας ἐπ' ἐμὲ συνθέντων,
 θεοῦ προνοία πάσας διέφυγον. ἔλαβον δὲ παρὰ Ῥε-
 σπασιανοῦ δωρεὰν γῆν οὐκ ὀλίγην ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.
 καθ' ὃν δὴ καιρὸν καὶ τὴν γυναῖκα, μὴ ἀρεσκόμενος
 20 αὐτῆς τοῖς ἡθεσιν, ἀπεπεμφάμην, τριῶν παιδῶν γενο-
 μένην μητέρα, ὧν οἱ μὲν δύο ἐτελεύτησαν, εἷς δὲ ὄν
 Ἰρκανὸν προσηγορεῖσα περίεστιν. μετὰ ταῦτα ἡγαγό-
 μην γυναῖκα κατακηκυῖαν μὲν ἐν Κρήτῃ, τὸ δὲ γένος
 Ἰουδαίαν, γονέων εὐγενεστάτων καὶ τῶν κατὰ τὴν
 25 χώραν ἐπιφανεστάτων, ἦθει πολλῶν γυναικῶν διαφέ-
 ρουσαν, ὡς ὃ μετὰ ταῦτα βίος αὐτῆς ἀπέδειξεν. ἐκ
 ταύτης δὴ μοι γίνονται παῖδες δύο, πρεσβύτερος μὲν
 Ἰοῦστος, Σιμωνίδης δὲ μετ' ἐκείνον, ὃ καὶ Ἀγρίππας
 ἐπικληθεὶς. ταῦτα μέντοι τὰ κατὰ τὸν οἶκον, διέμεινε
 30 δέ μοι ὅμοια καὶ τὰ παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων. Ῥεσπα-
 σιανοῦ γὰρ τελευτήσαντος Τίτος τὴν ἀρχὴν διαδεξά-
 μενος, ὁμοίαν τῷ πατρὶ τὴν τιμὴν μοι διεφύλαξε,

πολλάκις τε κατηγορηθέντος οὐκ ἐπίστευσεν. διαδε-
 ξάμενος δὲ τοῦτον Δομετιανὸς καὶ προσηύξησε τὰς
 εἰς ἐμὲ τιμὰς· τοὺς τε γὰρ κατηγορήσαντάς μου Ἰου-
 δαίους ἐκόλασε, καὶ δοῦλον εὐνοῦχον, παιδαγωγὸν τοῦ
 παιδός μου, κατηγορήσαντα κολασθῆναι προσέταξεν. 5
 ἐμοὶ δὲ τῆς ἐν Ἰουδαίᾳ χώρας ἀτέλειαν ἔδωκεν, ἥπερ
 ἐστὶ μέγιστη τιμὴ τῷ λαβόντι. καὶ πολλὰ δ' ἢ τοῦ Καί-
 σαρος γυνὴ Δομετία διετέλεσεν εὐεργετοῦσά με.

ταῦτα μὲν τὰ πεπραγμένα μοι διὰ τοῦ βίου ἐστίν,
 κρινέτωσαν δ' ἐξ αὐτῶν τὸ ἥθος, ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, 10
 ἕτεροι. σοὶ δ' ἀποδεδωκώς, κράτιστε ἀνδρῶν Ἐπαφρό-
 διτε, τὴν πᾶσαν τῆς ἀρχαιολογίας ἀναγραφὴν, ἐπὶ τοῦ
 παρόντος ἐνταῦθα καταπαύω τὸν λόγον.